

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි

තුද්ධස්වන ග්‍රන්ථය

අභිග්‍රන්ථරතීකාය

න්‍යායීයභාගය

පඤ්චකතිපාතය

ලංකා බෞද්ධ මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
ත්‍රිපිටක පරිවර්තන කාරක සභාවෙහි

අභිග්‍රන්ථරතීකාය සංසෝධක මණ්ඩලය

විසින් කරණ ලද

සිංහල පරිවර්තනයෙන් යුක්ත යි.

ලංකා ආණ්ඩුව මගින් ප්‍රකාශිත යි.

මු: ව: 2512

ක්‍ර: ව: 1968

Buddha Jayanthi Tripitaka Series, Volume XX

THE FOURTEENTH BOOK

IN

THE SUTTANTAPITAKA

ĀṄGUTTARANIKAYA

PART III

WITH THE SINHALA TRANSLATION

BY

The Anguttaranikaya Editorial Board

OF

The Tripitaka Translation Committee

PUBLISHED UNDER THE PATRONAGE

OF

THE GOVERNMENT OF CEYLON

BE 2512
CE 1968

සුභානන්දිපකෙ

අඬගුනතරනිකායෝ

වනියෝ භාගෝ

සුත්‍රානන්දිපකයෙහි

අඬගුනතරනිකාය

නගනිය භාගය

“තථාගතප්පච්ඡිදාං භික්ඛුවෙ ධම්මවිනයො විච්චො ඩිඤ්ඤාචරිතො පටිච්ඡන්තො”

“මහණෙනි, තථාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරණ ලද ධර්මය හා ඩිනය විවෘත වූයේ බබලයි. චෑසුනේ ගො බබලයි.”

(අභිගුණවර්තිකාය - නිකායිපාඨ - භරණඤ්චග්ග, 9 සූත්‍රය.)

පටුන

CONTENTS

සංස්කාරක නිවේදනය	...	...	...	IX
සමූහන නිරූපණය — ABBREVIATIONS	...	...	...	XI
පාලිභෝජිය — PĀLI ALPHABET	...	...	...	XIII
විසයසූචි	...	...	...	XV
පෙළ හා පරිච්ඡේදය	..	...	...	2-469
ගාථාදිපාදනුකමණිකා	...	...	...	471
සංඝඤ්ඤානාමානුකමණිකා	...	...	...	473
පදනුකමණිකා	...	...	...	475
ශුද්ධිපත්‍රය	...	...	...	480

සංස්කාරක නිවේදනය

අභිතුහනරනිකායෙහි පඤ්චකතිපාතය අවසන් කොට ඇති මේ තාතීය භාගය සුත්‍රාන්තපිටක ග්‍රන්ථ සංඛ්‍යායෙන් තුදස් වැනි, බුද්ධිජයනති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලා සංඛ්‍යායෙන් විසිවැනි ග්‍රන්ථය වේ.

ලඛිකා බෞද්ධ මණ්ඩලය විසින් ආරාධිත වූ ගම්පහ විද්‍යාපීඨය පරිවේණාධිපති, ශ්‍රී කල්‍යාණීසාමග්‍රිහමී සංඝසභායෙහි අනුනායක, හල්ගස්-තොට දෙව්‍යානඤ්ඤ සංවිරයන් වහන්සේ විසින් අභිතුහනරනිකායෙහි පඤ්ඤා, ඡක්ක, සත්තකතිපාතයෝ සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදහ. උන්වහන්සේ විසින් ඉදිරිපත් කරණ ලද ඒ නිපාතයන්ගේ සිංහල පරිවර්තනය සාධූ වාද ලැබීමට යොග්‍ය වේ. එහෙත් එය එලෙසින් ම මුද්‍රණයට පත් කිරීම පටන්ගෙන ගොවනු සැලකූ අභිතුහනරනිකාය සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි අධිකාරී කෝද්‍යගොඩ පණ්ණින සද්දණ්‍යාලොක නායක සංවිරයන් වහන්සේ හා පරවාහාර පණ්ණින පඤ්ඤානඤ්ඤ, තලල්ලේ පණ්ණින බම්මානඤ්ඤ යන සංවිරවරයන් විසින් කොහුවල විජයමංගලාරාමාධිපති ආචාර්ය මතුළුවේ පියරතන නායක සංවිරයන් වහන්සේගේ සහායකත්වය ඇති ව අභිතුහනර පඤ්චකතිපාතය සකස් කොට සිංහලට පරිවර්තනය කරණ ලදී. ධර්මාචාර්ය පිරිහෙලා පෙළද ගුණි කරමින් සිංහල ආර්ථිකය පොෂණයට ද හිත වන සේ පරිවර්තනය පඤ්චකතිපාතය අභිතුහනරනිකායේ තාතීය භාගය වශයෙන් මුද්‍රණයට පිළියෙල කිරීමේ දී ත්‍රිපිටකපරිවර්තන සංශෝධක මණ්ඩලයෙහි සාමාජිකයන් වන ලබුගම පණ්ණින ලඛිකානඤ්ඤ නායක සංවිරයන් වහන්සේ හා කරහම්පිරිගොඩ පණ්ණින සුමනසාර සංවිරයන් වහන්සේ විසින් දරණලද ආයාසය පාසයි යුතු වේ. ද්විපත්‍ර බැලීමෙහි දී පරවාහාර පණ්ණින පඤ්ඤානඤ්ඤ සංවිරයෝ ද උපකාරී වූහ.

අභිතුහනර පඤ්චකතිපාතයෙහි සූත්‍ර දහයක් බැගින් ඇති වග්ගි විසිපහකි. වග්ගි පහ පහ යෙදෙන පණ්ණාසක (සූත්‍ර පනහක් ඇති කොටස්) පහකි. එහෙත් “ඡට්ඨා පණ්ණාසකො” යි පෙළෙහි දැක්වෙන හෙයින් එහි පණ්ණාසක සයක් ඇති බව පෙනේ. එ හෙයින් අප විසින් “ඡට්ඨ පණ්ණාසකං” යි පණ්ණාසක පිළිවෙල අනුව ගිණි පාඨය යොදන ලදී. එහි ඇත්තේ “උපසම්පදාවග්ගො” නමින් එක් වග්ගියකි. එය පණ්ණාසකයන්හි එන වග්ගි සංඛ්‍යා පරිපාටිය අනුව “උපසම්පදාවග්ගො පඨමො” යි යොදන ලදී. එයට සවරූපයෙන් හා පෙය්‍යාලමුඛයෙන් සංක්ෂිප්ත ව දැක්වෙන සූත්‍ර විසිඑකක් ඇතුළත් ය. පෙළෙහි වග්ගි නාමයක් නැති අධික සංඛ්‍යාවක් පෙය්‍යාලයෙන් අනන්තර වූ සූත්‍ර තිස්තවයක් “වග්ගාතිරෙකං සුත්තාති” යි අප විසින් යොදන ලදහ. ඉක්බිති එන සූත්‍ර අටසියපනහක් “රාගාදිපෙය්‍යාලං” නමින් දැක්වෙයි. මෙසෙයින් පඤ්ච පණ්ණාසකයන්හි දැක්වෙන සූත්‍ර දෙසියපනහ සමග අභිතුහනර පඤ්චකතිපාතයෙහි සූත්‍ර එක්දහස් එකසිය සැටක් වේ. එහෙත් පාලියෙහි නිපාතාවසානයෙහි “උපසම්පදාවග්ගො ඡට්ඨො” යි ද “ඡට්ඨො පණ්ණාසකො” යි ද දක්වමින් උපසම්පදා වග්ගියට සූත්‍ර නවසියදහසක් ඇතුළත් වන සේ අභවා තිබේ. බුරුම අකුරෙන් ද සියම් අකුරෙන් ද මුද්‍රිත පොත්හි ද “උපසම්පදා වග්ගො ඡට්ඨො” යි දැක් වේ. පඤ්චම පණ්ණාසකයේ අවසන් “වග්ගො පංචමො” යි දැක්වූ පස්වන වග හා සම්බන්ධ කොට පෙළෙහි “උපසම්පදා වග්ගො ඡට්ඨො” යි දක්වා ඇති බව සිතිය හැකි වෙයි.

මෙහි පාඨකයන්ගේ පහසුව සඳහා පෙළෙහි උතුනු වූ ද අසානපතින වූ ද පෙය්‍යාලයන් [ ]-මේ ලකුණු අතර යොදා, එක ම පද්ධතියක් වශයෙන් යෙදී ඇති පදවිකාසයන් ද, ඒ ඒ සූත්‍රයන්හි එන පස්වැදූරුම් ධර්මසංග්‍රහයා ද වෙන් කොට දැක්වීමෙහි ලා අප විසින් දැරූ ආයාසය අනුලෝමව සැලකිය යුතු.

මේ ග්‍රන්ථය ද බුද්ධිජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලාවෙහි 20 වැනි ග්‍රන්ථ වශයෙන් මෙසේ මුද්‍රණය කරවීමෙන් සිද්ධිවන ධර්මදානමය පුණ්‍යමතිමයෙන් ලබනාණුව ද, සාංඝකානික කායභික්ෂුණයෝ අබිකාරිහු ද, සිංහලජාතිය (සවදෙහිය) මුද්‍රණාලයෙහි අබිකාරිත් හා මුද්‍රණ ශිල්පීහු ද, ග්‍රන්ථපරිවර්තක හා සංශෝධක සථවිරවරු ද සුදුසු පරිදි සවර්ගවත් සමපත් ලාභයෙන් සුවපත් වෙත්වා!

පරධානැර චජිරඤ්ඤා සථවිර.

ත්‍රිපිටක පරිවර්තක කාරකසභාවෙහි ද
සංස්කාරක මණ්ඩලයෙහි ද සමපාදක.

ශ්‍රී බුද්ධිවති 2512.

ත්‍රිපිටක කායභික්ෂුණ,

ධර්මදාන ආශ්‍රම විද්‍යාලය,

174, පිරිවර්තක භවන,

කොළඹ 9.

සංකීර්ණකරණය

ABBREVIATIONS

- සි. 1. — ‘පාලිමුද්‍රාලේඛ’ පුරාණ මහාවිහාර – සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
- සි. 2. — ‘ගාල්ල’ පරමානන්දවිහාර – සිහල කාලපණ්ණ පොතකි.
- සි.මු. 1. — බෝරැගුණුවෙ සිරිරෙවනපෙර සංඝායන-සිහලකතර මුද්‍රිත පොතකි.
- සං. — සංගමකර – මුද්‍රිත පොතකි.
- මජ්ඣ. — මජ්ඣිමනිකායා පිටක පොතකි.
- PTS. — Pali Text Society – Anguttara Nikaya

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS.

VOWELS

ආ ā   ආā   ඉ i   ඉī   උ u   උū   එ e   ට්

CONSONANTS

	කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞna
	චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤna
	ටta	ඨtha	ඬda	භdha	ණna
	තta	ථtha	දda	ධdha	නna
	පpa	ඵpha	බba	භbha	මma
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha
					ලla ඞm

කka	කā	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙke	කෝkō
ඛkha	ඛā	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhe	ඛෝkhō
ගga	ගā	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙge	ගෝgō

Conjunct - Consonants

කකka	කඤnā	ත්‍රtra	මම්mpa
කඛkha	ඞනna	දදda	මම්mba
කඝgha	ඤnā	දධdda	මම්mbha
කචca	ඡඤnā	ද්‍රdra	මම්mma
කඡcha	ඡඤnā	ද්‍ව, ධdva	මම්mha
කඣjha	ඣඤnā	ධධdha	යය, යයyya
කභbha	භටta	නනnta	යයyha
කගga	භ, ඨttha	න්නntha	ලලlla
කඝgha	ඞදdda	න්දnda	ලයlyā
කඞna	ඞදdda	න්ධndha	ලභlha
ග්‍රgrā	ණණnna	නනnna	වහwha
ඞඤkha	ඞටnta	නනnha	සසssa
ඞඤga	ඞඤntha	පපppa	සමsma
ඞඤgha	ඞඤ, ඞදda	පඵppha	සවsva
වචcca	ඞනnha	බබbba	හහhma
වඡcca	නතtta	බභbbha	හහhva
ජ්‍ජja	න්තtha	බ්‍රbra	ලභlha
ජඣjha	නිtvā	මම්mpa	

ආ ā   ඉ i   ඉī   උ u   උū   එ e   ට්

අධ්‍යාපන රීති කායො

තනිය හා - විසය සූචි

පඤ්චක නිපාතො

විසයා

පිටිපිටිකානි

පසම පණ්ණාසකං

2- 98

1. සෙබබලවගෙහා

2- 14

1. සෙබබල සබ්බන්ත	සුත්තං	...	...	2-
2. සෙබබල විජ්ඣන	"	...	...	2- 4
3. දුක්ඛ	"	...	...	4- 6
4. තථාගත	"	...	...	6-
5. සික්ඛාපච්චක්ඛාන	"	...	...	6- 8
6. අකුසල සමාපත්ති	"	...	...	8-
7. කාමෙසු පලාප්ති	"	...	...	8- 10
8. ච්චන	"	...	...	10- 12
9. පස්ම අගාරව	"	...	...	12- 14
10. දුතිස අගාරව	"	...	...	14-

සෙබබලවගෙහා පස්මො.

2. බලවගෙහා

16- 24

1. තථාගතබල	සුත්තං	...	...	16-
2. සෙබබල අග්ග	"	...	...	16-
3. බල සබ්බන්ත	"	...	...	18-
4. බල විජ්ඣන	"	...	...	18-
5. බල දුට්ඨබ්බ	"	...	...	18- 20
6. බල අග්ග	"	...	...	20-
7. අත්තභිත	"	...	...	20-
8. පරභිත	"	...	...	22-
9. නෙව අත්තභිත-නො පරභිත	"	...	...	22-
10. අත්තභිත-පරභිත	"	...	...	24-

බලවගෙහා දුතිසො.

3. පඤ්චබ්බිකවගෙහා

26- 48

1. පස්ම අගාරව	සුත්තං	...	...	26-
2. දුතිස අගාරව	"	...	...	26-
3. උපකක්ඛලෙස	"	...	...	28- 30
4. දුස්සීල	"	...	...	30-
5. අනුග්ගභිත	"	...	...	32-
6. විමුත්තායතන	"	...	...	32- 36
7. සමාධි	"	...	...	36-
8. පඤ්චබ්බික සමාධි	"	...	...	36- 42
9. ච්චිකමානිසංස	"	...	...	44-
10. නාගිත	"	...	...	44- 48

පඤ්චබ්බිකවගෙහා තුතිසො.

විෂය

පිටිබිඳුණ

4. සුමනාවගෙහි

50- 68

1. සුමනා	සුනනං	...	...	50- 52
2. වුඤ්ඤා	"	...	...	54- 56
3. උග්ගහ	"	...	...	56- 58
4. සිහසෙනාබිපති	"	...	...	60- 62
5. දුකානිසංස	"	...	...	62-
6. කාලදාන	"	...	...	62- 64
7. නොජන	"	...	...	64-
8. සඤ්ඤා	"	...	...	64- 66
9. පුතන	"	...	...	66-
10. මහාසාල	"	...	...	68-

සුමනාවගෙහි වතුපො.

5. මුණ්ඩරාජවගෙහි

70- 98

1. පඤ්ඤාගොභරාදිය	සුනනං	...	...	70- 72
2. සප්පරිස	"	...	...	72-
3. පඤ්ඤාඉප්පිම	"	...	...	74- 76
4. මනාපදාසී	"	...	...	76- 80
5. පුඤ්ඤාභිසංඝ	"	...	...	80- 82
6. පඤ්ඤාසම්පද	"	...	...	82-
7. පඤ්ඤාධන	"	...	...	82- 84
8. අලබ්භනීයසාන	"	...	...	84- 88
9. කොසල	"	...	...	88-
10. කොසලලහරණ	"	...	...	90- 98

මුණ්ඩරාජවගෙහි පඤ්ඤාපො.

පඤ්ඤා පණ්ණාසක

2. දුතිය පණ්ණාසක

100-200

1. නිවරණවගෙහි

100-124

1. නිවරණ	සුනනං	...	...	100-102
2. අකුසලරාසී	"	...	...	102-
3. පටිභිසංඝ	"	...	...	104-
4. අසමය-සමය	"	...	...	104-106
5. මාතෘපුතන	"	...	...	106-108
6. උප්පත්තිය	"	...	...	110-112
7. සාන	"	...	...	112-118
8. ලිච්ඡිකුමාර	"	...	...	120-124
9. පස්මුඛසම්පන්න	"	...	...	124-
10. දුතියබුද්ධිසම්පන්න	"	...	...	124-

නිවරණවගෙහි පඤ්ඤා

විෂයා

පිටුවකොනි

2. සඤ්ඤාවගෙහා

126-132

1. පඨම සඤ්ඤා	සුත්තං	...	...	126-
2. දුතිය සඤ්ඤා	"	...	...	126-
3. පඨම චඛසී	"	...	...	126-
4. දුතිය චඛසී	"	...	...	128-
5. අලංසාකච්ඡ	"	...	...	128-
6. අලංසාථිව	"	...	...	128-
7. පඨම ඉද්ධිපාද	"	...	...	130-
8. දුතිය ඉද්ධිපාද	"	...	...	130-
9. නිබ්බිද	"	...	...	132-
10. ආසවකතය	"	...	...	132-

සඤ්ඤාවගෙහා දුතියො.

3. අනාගතභයවගෙහා

134-174

1. පඨම චෙතොවිමුත්තිඵල	සුත්තං	...	...	134-136
2. දුතිය චෙතොවිමුත්තිඵල	"	...	...	136-138
3. පඨම ධම්මවිහාරී	"	...	...	138-140
4. දුතිය ධම්මවිහාරී	"	...	...	140-142
5. පඨම සොධාථිචූපම	"	...	...	142-148
6. දුතිය සොධාථිචූපම	"	...	...	150-160
7. පඨම අනාගතභය	"	...	...	162-164
8. දුතිය අනාගතභය	"	...	...	164-168
9. තතිය අනාගතභය	"	...	...	170-172
10. චතුත්ථ අනාගතභය	"	...	...	172-174

අනාගතභයවගෙහා තතියො.

4. ථෙරවගෙහා

176-188

1. රජනිය	සුත්තං	...	...	176-
2. විතරාග	"	...	...	176-
3. කුහක	"	...	...	178-
4. අසුසද්ධි	"	...	...	178-
5. අකකම	"	...	...	180-
6. පටිසම්භිද	"	...	...	180-
7. සීල	"	...	...	182-
8. ථෙර	"	...	...	182-184
9. පඨම සෙඛ	"	...	...	184-
10. දුතිය සෙඛ	"	...	...	186-188

ථෙරවගෙහා චතුත්ථො.

විෂයා

පිටුවකොණ

5. කතූඛ්‍යාපන

190-200

1. පඨම සමපද	සුතනං	...	...	190-
2. දුතිය සමපද	"	...	...	190-
3. අඤ්ඤාචාරාකරණ	"	...	...	190-
4. ඵාසුච්ඡාර	"	...	...	190-
5. අකුප්‍ය	"	...	...	192-
6. දුතිය අකුප්‍ය	"	...	...	192-
7. තතිය අකුප්‍ය	"	...	...	192-
8. චතුර්ථ අකුප්‍ය	"	...	...	194-
9. සීහ	"	...	...	194-
10. කතූඛ්‍යාපන	"	...	...	196-200

කතූඛ්‍යාපන පඤ්චමො.

දුතිය පණ්ණාසකං.

3. තතිය පණ්ණාසකං

1. ඵාසුච්ඡාරවග්ගො

202-218

1. සෙඛවෙසාරජ්ජ	සුතනං	...	...	202-
2. සංඛිත	"	...	...	202-
3. මහාචොර	"	...	...	204-206
4. සමණසුච්ඡාර	"	...	...	208-210
5. ඵාසුච්ඡාර	"	...	...	210-
6. ආනන්ද	"	...	...	212-214
7. සීලසමපන්න	"	...	...	214-
8. අසෙඛ	"	...	...	214-
9. චතුර්දසි	"	...	...	216-
10. අරඤ්ඤ	"	...	...	216-218

ඵාසුච්ඡාරවග්ගො පඨකමො.

2. අනිකච්ඡාවග්ගො

220-230

1. කුලපග	සුතනං	...	...	220-
2. පච්ඡාසමණ	"	...	...	220-
3. සමමාසමාධි	"	...	...	222-
4. අනිකච්ඡාව	"	...	...	222-224
5. මච්ඡරි	"	...	...	224-
6. චණ්ණ	"	...	...	224-226
7. ඉසසුකි	"	...	...	226-
8. මච්ඡාදිට්ඨික	"	...	...	226-228
9. මච්ඡාචායා	"	...	...	228-
10. මච්ඡාචායාම	"	...	...	228-230

අනිකච්ඡාවග්ගො දුතියො.

විස්සයා

පිටිබිඛකානි

3. ගිලානවගෙහා

232-240

1. ගිලාන	සුන්නං	...	...	232-
2. සතිසුපට්ඨින	"	...	...	232-
3. දුපට්ඨාකගිලාන	"	...	...	234-
4. ගිලානුපට්ඨාක	"	...	...	234-236
5. පඨමආයුස්ස	"	...	...	236-
6. දුතිය ආයුස්ස	"	...	...	236-
7. චපකාස	"	...	...	238-
8. සමණදුකඛ-සුඛ	"	...	...	238-
9. පරිකුප්ප	"	...	...	240-
10. සමපද	"	...	...	240-

ගිලානවගෙහා තතියො.

4. රාජවගෙහා

242-266

1. පඨම වක්කානුවතනන	සුන්නං	...	...	242-
2. දුතියවක්කානුවතනන	"	...	...	242-244
3. ධම්මරාජ	"	...	...	244-246
4. බතනියරාජ	"	...	...	246-248
5. පඨම පත්තනා	"	...	...	248-250
6. දුතියපත්තනා	"	...	...	252-254
7. අප්පංසුපති	"	...	...	254-
8. භතතාදක	"	...	...	254-256
9. අකඛම	"	...	...	256-268
10. සොත්තර	"	...	...	262-266

රාජවගෙහා වතුකො.

5. නිකණ්ඩකිවගෙහා

268-282

1. අවජානාති	සුන්නං	...	...	268-
2. ආරම්බති	"	...	...	268-272
3. සාරඤ්ඤ	"	...	...	272-274
4. නිකණ්ඩකි	"	...	...	274-276
5. නිරස	"	...	...	276-278
6. භික්ඛුමිතන	"	...	...	278-
7. අසප්පරිසදන	"	...	...	278-280
8. සප්පරිසදන	"	...	...	280-
9. පඨම සමයවිමුතන	"	...	...	280-282
10. දුතිය සමයවිමුතන	"	...	...	282-

නිකණ්ඩකිවගෙහා පසුවගො.

තතිය පණ්ණාසකං.

4. වතුසම්පන්නාසකං.

විසයා

පිට්ඨකපාඨ

1. සද්ධම්මවග්ගො

284-300

1. පඨම සම්මතනනියාම	සුත්තං	...	...	284-
2. දුතිය සම්මතනනියාම	"	...	...	284-
3. තූඨිය සම්මතනනියාම	"	...	...	286-
4. පඨම සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	286-288
5. දුතිය සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	288-290
6. තූඨිය සද්ධම්මසම්මොස	"	...	...	290-294
7. දුක්ඛථා	"	...	...	294-298
8. සාරජ්ජ	"	...	...	298-
9. උද්දසි	"	...	...	300-
10. දුප්පට්ඨිනොදය	"	...	...	300-

සද්ධම්මවග්ගො පඨමො.

2. ආසාතවග්ගො

302-328

1. පඨම ආසාතපට්ඨිනස	සුත්තං	...	...	302-
2. දුතිය ආසාතපට්ඨිනස	"	...	...	302-308
3. සාකච්ඡා	"	...	...	308-
4. සාජ්ච	"	...	...	310-
5. පඤ්ඤාපුච්ඡා	"	...	...	310-
6. නිරෝධ	"	...	...	312-316
7. වොදන	"	...	...	318-322
8. සීල	"	...	...	324-
9. බ්වපනිසන්ධි	"	...	...	324-326
10. භද්දජ්	"	...	...	326-328

ආසාතවග්ගො දුතියො.

3. උපාසකවග්ගො

330-354

1. සාරජ්ජ	සුත්තං	...	...	330-
2. විසාරද	"	...	...	330-
3. නිරස	"	...	...	332-
4. වෙර	"	...	...	332-334
5. උපාසකවග්ගො	"	...	...	334-33
6. පිති	"	...	...	336-338
7. වණ්ණජ්ජ	"	...	...	338-
8. රාජ	"	...	...	338-342
9. ගිති	"	...	...	342-348
10. ගවෙසි	"	...	...	348-354

උපාසකවග්ගො තූඨියො.

විෂය

පිටිබිංයානි

4. ආරක්ෂකවග්ගො

356-360

1. ආරක්ෂක	සුභතං	...	...	356-
2. පාසුකුලික	"	...	...	356-
3. පිණ්ඩපානික	"	...	...	356-
6. රුක්කමුලික	"	...	...	356-
5. සොසානික	"	...	...	358-
6. අබ්බානාසික	"	...	...	358-
7. නොසප්පික	"	...	...	358-
8. යථාසථනික	"	...	...	358-
9. එකාසනික	"	...	...	358-
10. බලපව්වාහනික	"	...	...	358-
11. පතනපිණ්ඩික	"	...	...	360-

ආරක්ෂකවග්ගො වතුසෙව්වා.

5. සොණවග්ගො

362-396

1. සොණ	සුභතං	...	...	362-
2. දෙණ	"	...	...	364-372
3. සබ්බාරව	"	...	...	374-380
4. කාරණපාලි	"	...	...	382-384
5. පිබ්බියානි	"	...	...	384-386
6. මහාසුපින	"	...	...	386-390
7. වසසතතරාය	"	...	...	390-
8. සුභාසිතවාචා	"	...	...	392-
9. කුල	"	...	...	392-
10. නිසාරණික	"	...	...	394-396

සොණවග්ගො පඤ්චමො.

වතුසෙව්වා පණණාසකො සමනො.

5. පඤ්චම පණණාසකං

1. කිම්බලවග්ගො

398-404

1. කිම්බල	සුභතං	...	...	398-
2. ඛම්මසවණ	"	...	...	398-
3. ආජානිය	"	...	...	400-
6. බල	"	...	...	400-
5. වෙතොඩ්ල	"	...	...	400-
6. විනිබ්බි	"	...	...	402-
7. යාගු	"	...	...	402-
8. දන්තකට්ඨ	"	...	...	402-404
9. හිනසාර	"	...	...	404-
10. මුට්ඨසානි	"	...	...	404-

කිම්බලවග්ගො පඨමො.

විෂයා

පිටිබිඳකොටි

2. අකෙකාසවගෙහා

406-414

1. අකෙකාසක	සුගතං	...	...	406-
2. හණ්ඩකාරක	„	...	...	406-
3. සිල	„	...	...	406-408
4. බහුභාණි	„	...	...	408-410
5. පඨම අකකනති	„	...	...	410-
6. දුතිය අකකනති	„	...	...	410-
7. පඨම අපාසාදික	„	...	...	412-
8. දුතිය අපාසාදික	„	...	...	412-
9. අගති	„	...	...	414-
10. මධුරා	„	...	...	414-

අකෙකාසවගෙහා දුතියො.

3. දිස්වාරිකවගෙහා

416-422

1. පඨම දිස්වාරික	සුගතං	...	...	416-
2. දුතිය දිස්වාරික	„	...	...	416-
3. පඨම අතිනිවාස	„	...	...	418-
4. දුතිය අතිනිවාස	„	...	...	418-
5. පඨම කුලුපග	„	...	...	420-
6. දුතිය කුලුපග	„	...	...	420-
7. හොග	„	...	...	420-
8. උසස්සරහතන	„	...	...	422-
9. පඨම කණ්ණසප්ප	„	...	...	422-
10. දුතිය කණ්ණසප්ප	„	...	...	424-

දිස්වාරිකවගෙහා නතිසො.

3. ආවාසිකවගෙහා

426-434

1. අභාවනිය	සුගතං	...	...	426-
2. පිය	„	...	...	426-
3. සොහන	„	...	...	428-
4. බහුපකාර	„	...	...	428-
5. අනුකම්පක	„	...	...	428-
6. පඨම අවණණාරහ	„	...	...	430-
7. දුතිය අවණණාරහ	„	...	...	430-432
8. තතිය අවණණාරහ	„	...	...	432-
9. පඨම මච්ඡරිය	„	...	...	432-434
10. දුතිය මච්ඡරිය	„	...	...	434-

ආවාසිකවගෙහා චතුරසො.

විසයා

පිටිබැඳීම

5. දුටුමින වගෙහි

436-442

1. දුටුමින	සුත්තං	...	...	436-
2. කායදුටුමින	„	...	...	436-
3. චෛදුටුමින	„	...	...	436-
4. මනෝදුටුමින	„	...	...	436-
5. අපරදුටුමින	„	...	...	438-
6. අපරකායදුටුමින	„	...	...	438-
7. අපරචෛදුටුමින	„	...	...	438-
8. අපරමනෝදුටුමින	„	...	...	438-
9. සිව්විකා	„	...	...	440-
10. සුග්ගප්පසාද	„	...	...	442-

දුටුමින වගෙහි පඤ්චමො.

ජ්ඣපණ්ණාසකං*

1. උපසම්පද වගෙහි

444-452

1. උපසම්පාදෙනබ්බ	සුත්තං	...	...	444-
2 නිසංස	„	...	...	444-
3. සාමනේර	„	...	...	444-
4. මච්ඡරිය	„	...	...	446-
5. මච්ඡරියපහාන	„	...	...	446-
6. පඨමඤ්ඤාන	„	...	...	446-
7-9. දුතියඤ්ඤානාදිසුත්තානි	„	...	...	448-
10. අපරපඨමඤ්ඤාන	සුත්තං	...	...	448-
11-13. අපරදුතියඤ්ඤානාදි	සුත්තානි	...	...	450-
14-17. සොනාපනතිඵලාදිසමුච්ඡිකරිය	„	...	...	450-
18-21. අපරසොනාපනතිඵලාදිසමුච්ඡිකරිය සුත්තානි	...	...	...	452-

උපසම්පද වගෙහි පඨමො.

වග්ගානිරෝක සුත්තානි

454-461

1. හත්තුද්දෙසක	සුත්තං	...	...	454-
2-5. දුතියහත්තුද්දෙසකාදි	සුත්තානි	...	...	454-456
6-22. සෙනාසනපඤ්ඤපකාදි	„	...	...	456-460
1. භික්ඛු	සුත්තං	...	...	460-462
2-7. භික්ඛුනී	සුත්තාදිනි	...	...	462-
8. ආච්චක	සුත්තං	...	...	462-
9-17. නිගණ්ඨ	සුත්තාදිනි	...	...	464-

රාගාදිපෙය්‍යාලං

466-468

1-5. රාගාදිපෙය්‍යාල	සුත්තානි	...	...	466-
6-850. රාගාදිපෙය්‍යාල	„	...	...	468-

රාගාදිපෙය්‍යාලං නිවේදනං.

පඤ්චකනිපාතො සමත්තො.

* සංකාරක නිවේදනය බලනු.

සුභසංඝට්ඨකේ

අට්ඨගුත්තරනිකායො

නනියො භාෂො

සුභගායනාපිටකේ අට්ඨගුත්තරනිකායෝ

නතිසෝ භාගෝ

පඤ්චකනිපාතෝ

1. පඨමෝ පණ්ණාසකෝ

1. සෙබ්බලවගො

නමෝ තස්ස භගවතෝ අරහතෝ සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

5. 1. 1 1

[සෙබ්බලසබ්බගායනාං]

1. එවං මෙ සුතං: එකා සමයං භගවා ආට්ඨස්සං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නුත්තං බො භගවා හික්ඛු අමනොසි: හික්ඛවොති. හදනොති තෙ හික්ඛු භගවතො පට්ඨස්සොසුං. භගවා එතදවොච:

පඤ්චමාති හික්ඛවෙ සෙබ්බලාති. නානමාති පඤ්ච: සඬාබලං හිරිබලං¹ ඔත්තප්පබලං විරියබලං² පඤ්ඤබලං. ඉමාහි බො හික්ඛවෙ පඤ්ච සෙබ්බලාති.

තස්මාතිහ හික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: “සඬාබලෙන සම්නාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, හිරිබලෙන සම්නාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, ඔත්තප්පබලෙන සම්නාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, විරියබලෙන සම්නාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන, පඤ්ඤබලෙන සම්නාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන,”ති. එවං හි වො භික්ඛවො සික්ඛිතබ්බන්ති.*

5. 1. 1. 2

[සෙබ්බලවික්ඛගායනාං]

[ආට්ඨස්ථිතිදානං:]

2. පඤ්චමාති හික්ඛවෙ සෙබ්බලාති. නානමාති පඤ්ච: සඬාබලං හිරිබලං ඔත්තප්පබලං විරියබලං පඤ්ඤබලං.

1. හිරිබලං - ඡෙසං, සං   2. විරියබලං - ඡෙසං.

* ඉද්දවොච භගවා අත්තමිකා: තෙ හික්ඛු භගවතො භාසිතං දුගිතඤ්ඤාති - ඡෙසං.

සුත්‍රාන්තපිටකයෙහි අට්ඨගුණනිර්නාය

නානිසංඝාතය

පඤ්චකනිපාතය

1. ප්‍රථම පණ්ණාසකය

1. සෙබ්බලවග්ගීය

ඒ භගවත් අහිත් සම්මාසම්බුදුරජාණන් වහන්සේට
නමසකාර වේවා.

6. 1. 1. 1

[සෙබ්බලසංඛිතන සූත්‍රය]

1. මු ි විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සම්පයෙහි රෝගවන නම් අනේඛිච්චුසිච්චුග්ගේ අරමිහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි නික්මුණු බැණවු සේක. ඒ නික්මුණු ‘වහන්සැ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදල සේක:

මහණෙනි, මේ ගෛක්ඛ (සෝවත් ආදී හික්මෙන සන්දෙනගේ) බලයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: සද්ධාබලය, හිරිබලය, ඔත්තප්පබලය, චිරියබලය, පඤ්ඤාබල යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චගෛක්ඛබලයෝ යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ හික්මෙන්නෝ ය. ගෛක්ඛබලය වූ සද්ධාබලයෙන් සම්මාගත වමිහ. ගෛක්ඛබලය වූ හිරිබලයෙන් සම්මාගත වමිහ. ගෛක්ඛබලය වූ ඔත්තප්පබලයෙන් සම්මාගත වමිහ. ගෛක්ඛබලය වූ චිරියබලයෙන් සම්මාගත වමිහ. ගෛක්ඛබලය වූ පඤ්ඤාබලයෙන් සම්මාගත වමිහ” යි. මහණෙනි, භෝප මෙසේ ම හික්මෙන්නෝ ය.

5. 1. 1. 2

[සෙබ්බලවිස්මන සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන යි:]

2. මහණෙනි, මේ ගෛක්ඛබල පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්: සද්ධාබලය හිරිබලය ඔත්තප්පබලය චිරියබලය පඤ්ඤාබල යි.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සද්ධාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සද්ධො හොති. සද්දහති තථානගස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමා-සමුක්ඛො විජ්ජාචරණසමපනො: සුගතො ලොකවිදු අනුක්කරො පුරිසදමම-සාරපි සන්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සද්ධාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ භිරියබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො භිරියො¹ හොති. භිරියති කායදුච්චරිතෙන, වච්චිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන භිරියති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපනතියා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ භිරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඔත්තප්පි හොති. ඔත්තප්පති කායදුච්චරිතෙන, වච්චිදුච්චරිතෙන, මනෝදුච්චරිතෙන. ඔත්තප්පති පාපකානං අකුසලානං ධම්මානං සමාපනතියා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ ඔත්තප්පබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ විරියබලං:² ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරද්ධා-විරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පභානාය, කුසලානා ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දළහපරික්කමො අනික්ඛිතාබ්බරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ විරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤවා හොති, උදයන්ථාමිතියා³ පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමාදුක්ඛකබ්බගාමිතියා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්චසෙබ්බලාති.

තස්මාතිහ භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: සද්ධාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. භිරියලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. ඔත්තප්පබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. විරියබලෙන සමන්තා-ගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙන. පඤ්ඤාබලෙන සමන්තාගතා භවිස්සාම සෙබ්බලෙනාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

5. 1. 1. 8

[දුක්ඛසුභං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසානං සවුපායාසං⁴ සපරිලාහං, කායස්ස ච හෙදා⁵ පරමමරණා දුග්ගති පාටිකබ්බා. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සද්ධො හොති, අභිරිකො හොති, අනොතතප්පි⁶ හොති, කුපිතො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨො ධම්මෙ දුක්ඛං විහරති සවිසානං සවුපායාසං සපරිලාහං, කායස්ස ච හෙදා පරමමරණා දුග්ගති පාටිකබ්බා.

1. භිරියා - මජ්ඣං. 2. විරියබලං - මජ්ඣං. 3. උදයබ්බගාමිතියා - සීඝ්‍ර
4. ස උපායාසං - ස්වා, මජ්ඣං. 5. කායාසංහෙදා - ස්වා. 6. අනොතතප්පි - සීඝ්‍ර.

මහණෙනි, සද්ධාබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරීසවු සැදුහැකි වෙයි. “මෙකරුණෙනුදු ඒ හඟවත්නු අතීත්හ. සමාක්සබ්බේභියහ. විජ්ජාචරණසම්පන්නයහ. සුභතයහ. ලොකවිද්දහ. අනුත්තරපුරුෂදම්මසාරථීයහ. දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘයහ. බුද්ධයහ. හඟවත්හ” යි නිදාගතයන්ගේ බොධිය (බුද්ධිගුණ) හදහන්තේ ය. මහණෙනි, මේ ප්‍රද්ධාබල ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, තිරිබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරීසවු තිරි ඇති වෙයි. කායදුශ්චරිතය, වාග්දුශ්චරිතය, මනෝදුශ්චරිතය ගරහයි. ලමු අකුසල්දහවුන්ගේ සමාපන්නිය (ආගමනය) ගරහයි. මහණෙනි, මේ ත්‍රි බලය” යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ඛහනපබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරීසවු අපත්‍රපා ඇති වෙයි. කායදුශ්චරිතහෙතුයෙන් වාග්දුශ්චරිතහෙතුයෙන් මනෝදුශ්චරිතහෙතුයෙන් බාතේ ය. ලාමකඅකුශලධර්මයන්ගේ සමාපන්නි හෙතුයෙන් බාතේ ය. මහණෙනි, මේ අපත්‍රපාබල ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, විරියබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරීසවු අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රහාණය පිණිස කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් (ප්‍රතිලාභ) පිණිස රුකුළුවැර ඇතියේ, ශක්ති ඇතියේ, දළපැරකුම් ඇතියේ, කුශල-ධර්මයෙහි නොබහාලු ප්‍රධන්තිස ඇතියේ වාස කරන්නේ ය. මහණෙනි, මේ විරියබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, පඤ්ඤබල කවරේ ය: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරීසවු (සකකායන්ගේ) උද්ච්ඡය පිළිවිදනට සමත් ආයතී (කෙලෙසුන් කෙරෙන් වෙන් ව සිටුනා හෙයින් පරිශුද්ධ) වූ නිජ්ජේසිකා වූ (කෙලෙස් බිදුනට සමත්) සම්මත්හෙතුකා විසින් වටකෙලෙස්දුක් ගෙවමින් යන (විදගීනාමාගී) ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මොහු පඤ්ඤගෞණ්‍යබලයෝ යි.

මහණෙනි, ථහෙයින් මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “ගෞණ්‍යබලය වූ ප්‍රද්ධා-බලයෙන් සමකාගත වම්හ. ගෞණ්‍යබලය වූ ත්‍රිබලයෙන් සමකාගත වම්හ. ගෞණ්‍යබලය වූ අපත්‍රපාබලයෙන් සමකාගත වම්හ. ගෞණ්‍යබලය වූ වියතී-බලයෙන් සමකාගත වම්හ. ගෞණ්‍යබලය වූ ප්‍රඥබලයෙන් සමකාගත වම්හ” යි. මහණෙනි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

5. 1. 1. 3

[දුක්ඛ සූත්‍රය]

3. මහණෙනි, පඤ්චධර්මයෙකින් සමකාගත මහණ ඉහාත්මයෙහි ම විසාහ (දුක්) සහිත උපායාස (දැඩි දුකින් උපත් ප්‍රතිස) සහිත පරිබාහ සහිත දුඛවිහරණ කෙරෙයි. කාබුත් මරණින් මතුදු දුගීති කාමැති විස යුතු. කවර පඤ්චධර්මයෙකින් යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ප්‍රද්ධා නැති වෙයි. ත්‍රි නැති වෙයි. අපත්‍රපා නැති වෙයි. කුසිත වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මහණ ඉහාත්මයෙහි ම විසාහ සහිත උපායාස සහිත පරිබාහ සහිත දුඛවිහරණ කරයි. කාබුත් මරණින් මතුදු දුගීති කාමැති විස යුතු යි.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨං ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණා සුගති පාටිකඛාතා. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පි හොති ආරඤ්චිරියො හොති, පඤ්ඤා ච හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු දිට්ඨං ධම්මෙ සුඛං විහරති අවිසානං අනුපායාසං අපරිලාභං. කායස්ස ච හෙද පරමමරණා සුගති පාටිකඛාතා.

5. 1. 1. 4

[සථාහගසුත්තං]

4. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සථාහගං නික්ඛින්නො ඵලං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සාද්ධො හොති, අහිරිකො හොති, අනොත්තප්පි හොති, භුසිහො හොති, දුපපඤ්ඤා හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සථාහගං නික්ඛින්නො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සථාහගං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති, හිරිමා හොති, ඔත්තප්පි හොති, ආරඤ්චිරියො හොති, පඤ්ඤා ච හොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සථාහගං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙති.

5. 1. 1. 5

[සික්ඛාපච්චක්ඛානසුත්තං]

5. යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණි වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය තිනායාවත්තනි, තස්ස දිට්ඨං චෙව ධම්මෙ¹ පඤ්ඤා සහධම්මිකා වාදනුපාතා ගාරස්සා ඨානා² ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

“සද්ධාපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. හිරිපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තප්පපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. විරිඤ්චි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාපි නාම තෙ නාහොසි භුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණි වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය තිනායාවත්තනි, තස්ස දිට්ඨං චෙව ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ඤා සහධම්මිකා වාදනුපාතා ගාරස්සා ඨානා² ආගච්ඡන්ති.

යො හි කොච්ඡි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණ්ණි වා සභාපි දුක්ඛෙන සභාපි දෙමනස්සෙන අස්සුමුඛො රුද්ධානො පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං චරති, තස්ස දිට්ඨං චෙව ධම්මෙ පඤ්ඤා සහධම්මිකා පාසංසා ඨානා³ ආගච්ඡන්ති. කතමෙ පඤ්ඤා:

1. දිට්ඨං ධම්මෙ - මජ්ඣ. 2. ගාරස්සා ඨානං ආගච්ඡන්ති - සිමු.
3. පාසංසා ඨානං - සිමු.

මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙහිත් සමකායගත මහණ ඉහත්මයෙහි ම විසාන නාති උපායාස රහිත පරිදහ රහිත සුඛවිහරණ කෙරෙයි. කාබුත් මරණින් මතුදු සුභති කාමාභි චිය යුතු. කවර පඤ්චධම්මයෙහිත් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සාදුහැති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔහස් ඇති වෙයි. ඇරඹු වාර ඇති වෙයි. ප්‍රඥ ඇති වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකායගත මහණ විසාන රහිත උපායාස රහිත පරිදහ රහිත සුඛවිහරණ කෙරෙයි. කාබුත් මරණින් මතුදු සුභති කාමාභි චිය යුතු යි.

5. 1. 1. 4

[යථාගත සූත්‍රය]

4. මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙහිත් සමකායගත මහණ ගෙනවුත් බහානබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ තීරයෙහි තැබුනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අග්‍රභි වෙයි, හිරි නැති වෙයි. ඔහස් නැති වෙයි. කුසිත වෙයි. දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකායගත මහණ ගෙනවුත් බහානබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම්, එසේ තීරයෙහි තැබුනේ වේ.

මහණෙනි, පඤ්චධම්මයෙහිත් සමකායගත මහණ ගෙනවුත් බහානබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ සමගියෙහි තැබුනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සාදුහැති වෙයි. හිරි ඇති වෙයි. ඔහස් ඇති වෙයි. ඇරඹු වාර ඇති වෙයි. පාණැති වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මයෙන් සමකායගත මහණ ගෙනවුත් බහානබන ලද්දේ යම් සේ වේ නම් එසේ සමගියෙහි තැබුනේ වේ ය යි.

5. 1. 1. 5.

[සිකඛාපච්චකඛාන සූත්‍රය]

3. මහණෙනි, යම් මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, ශික්‍ෂා-ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට හුනු බවට (ගිහිබවට) වැටේ නම්, ඔහට දිවුදුහැමියෙහි ම ගැරහිය යුතු කරුණු වූ සහෙතුක වාදප්‍රවාහනි (මෙරමා නගන කතා) පසෙක් එළඹේ. කවර පසෙක යත්:

“නට කුසල්දහම්හි සාදුහැ ද නො වී. නට කුසල්දහම්හි හිරි ද නො වී. නට කුසල්දහම්හි ඔහස් ද නො වී. නට කුසල්දහම්හි වාර ද නො වී. නට කුසල්දහම්හි පාණ ද නො වී” ය යි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, ශික්‍ෂා-ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට හුනු බවට වැටේ නම් ඔහුට දිවුදුමියෙහි ම ගැරහිය යුතු කරුණු වූ මේ පඤ්චසහධාර්මිකවාද ප්‍රවාහන හු එළඹෙත්.

මහණෙනි, කිසියම් මහණෙක් වේ ව යි, මෙහෙණක් වේ ව යි, දුක් සහිතව ද දෙමනස් සහිතව ද කුළුඵවාහි මුහුණු ඇතිසේ ද වලප්තේ ද පිරිපුත් පිරිසිදු බිඹසර සෙරේ නම්, ඔහට දිවුදුහැමියෙහි ම පඤ්චසහධාර්මික ප්‍රසංසාසථාන කෙතෙක් එත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

සද්ධාපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. භිරිපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඔත්තපපමිපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. විරිඤ්චිපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාපි නාම තෙ අභොසි කුසලෙසු ධම්මෙසු.”

යො හි කොපි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුණී වා සභාපි දුකෙඛන සභාපි දොමනසොසන අසුච්චො රුදමානො පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරිඤං චරති නස්ස දිට්ඨං චෙව ධම්මෙ ඉමෙ පඤ්ච සහබ්බමිනා. පාසංසා ණානා ආගච්ඡන්ති.

5. 1. 1. 6

[අකුසලසමාපතතිසුත්තං]

6. න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති හොති. යාව සද්ධා පච්චුපට්ඨිතා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යනො ච බො භික්ඛවෙ සද්ධා අන්තර්ගිතා හොති, අස්සද්ධිං පරිසුද්ධාය නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති හොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති හොති, යාව භිරි පච්චුපට්ඨිතා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යනො ච බො භික්ඛවෙ භිරි අන්තර්ගිතා හොති, අභිරිකං පරිසුද්ධාය නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති හොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති හොති යාව ඔත්තපපං පච්චු-පට්ඨිතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යනො ච බො භික්ඛවෙ ඔත්තපපං අන්තර්ගිතං හොති, අනොත්තපපං පරිසුද්ධාය නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති හොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති හොති යාව විරිඤ්චි පච්චු-පට්ඨිතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු. යනො ච බො භික්ඛවෙ විරිඤ්චි අන්තර්-ගිතං හොති, කොසඤ්ඤං පරිසුද්ධාය නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති හොති.

න තාව භික්ඛවෙ අකුසලස්ස සමාපතති හොති යාව පඤ්ඤා පච්චු-පට්ඨිතා හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු යනො ච බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා අන්තර්-ගිතා හොති, දුප්පඤ්ඤා පරිසුද්ධාය නිට්ඨති, අථ අකුසලස්ස සමාපතති හොතිති.

5. 1. 1. 7.

[කාමෙසුපලාප්තිසුත්තං]

7. සෙභුදොසන භික්ඛවෙ සත්තා කාමෙසු පලාප්තිනා.¹ අසිතඛ්‍යාහමිති.² භික්ඛවෙ කුලපුතො ඔහාය අගාරස්මා අනගාරිඤං පබ්බජිතො හොති, ‘සද්ධාපබ්බජිතො’³ කුලපුතො’ති අලං චචනාය. නං කිස්ස හෙතු:

ලබ්බා⁴ භික්ඛවෙ යොබ්බතෙන කාමා. තෙ ච බො යාදිසා වා නාදිසා වා යෙ ච භික්ඛවෙ හිනා කාමා, යෙ ච මණ්ඩිමා කාමා, යෙ ච පණ්ණිනා කාමා සබ්බෙ කාමා ‘කාමා’කෙව සබ්බං ගච්ඡන්ති.

1. ලපිතා - මජ්ඣං, ලපිතා - ස්‍යා 2. අසිතඛ්‍යාහමිති - මජ්ඣං.
3. සද්ධා - ස්‍යා. 4. ලබ්බා හි - ස්‍යා:

“නට කුහලධම්මෙහි ශ්‍රද්ධා නමුදු වී. නට කුහලධම්මෙහි හිරි නමුදු වී. නට කුහලධම්මෙහි ඔනප් නමුදු වී. නට කුහලධම්මෙහි විසඞ් නමුදු වී. නට කුහලධම්මෙහි ප්‍රඥ නමුදු වී” ය යි.

මහණෙනි, කිසියම් මහණෙක් වේ වසි, මෙහෙණක් වේ වසි, දුක් සහිතව ද දෙමනස් සහිතව ද කඳුළුවැනි මුහුණු ඇතිගේ ද වලප්තේ ද පිරිපුන් පිරිසිදු බහිසර සෙරේ නම් ඔහුට වත්මනු බෙවෙහි ම පැහසිය යුතු කරුණු වූ මේ පඤ්චසහධාර්මිකයෝ පැමිණෙති.

5. 1. 1. 6.

[අකුහලසමාපතනී සූත්‍රය]

6. මහණෙනි, කුහලධම්මෙහි යම් තාක් ශ්‍රද්ධා ඵලම් පිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුහලයාගේ සමාපතනයෙක් (වැදගැන්වෙක්) නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ශ්‍රද්ධා අතුරුදන් වේ ද, අශ්‍රද්ධාභාවය මතු ව නැඟගෙන සිටුවේ වේ ද, එකල්හි අකුහලයාගේ සමාපතනය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුහලධම්මෙහි හිරි ඵලම් පිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුහලසමාපතනයෙක් නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් හිරි අතුරුදන් වේ ද, අහිරික භාවය නැඟගෙන සිටුවේ වේ ද, එකල්හි අකුහලසමාපතනය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුහලධම්මෙහි ඔනප් ඵලම් පිටියේ වේ ද, ඒ තාක් අකුහලසමාපතනය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඔනප් අතුරුදන් වේ ද, අපත්‍රපා නැඟගෙන සිටුවී වේ ද, එකල්හි අකුහලසමාපතනය වෙයි.

මහණෙනි, යම් තාක් කුහලධම්මෙහි විසඞ් ඵලම් පිටියේ වේ ද, ඒ තාක් අකුහලසමාපතනය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් විසඞ් අතුරුදන් වේ ද, කුසිතභාවය නැඟගෙන සිටුවේ ද, එකල්හි අකුහල සමාපතනය වේ.

මහණෙනි, යම් තාක් කුහලධම්මෙහි ප්‍රඥ ඵලම් පිටියා වේ ද, ඒ තාක් අකුහලසමාපතනය නොවේ. මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ප්‍රඥ අතුරුදන්-වේ ද, දුෂ්ප්‍රඥ නැඟගෙන සිටුවී ද, එකල්හි අකුහල සමාපතනය වේ ය යි.

5. 1. 1. 7.

[කාමෙසුපලාලිත සූත්‍රය]

7. මහණෙනි, බෙහෙවින් ම සත්තයෝ වස්තුකාමකොලයකාමයෙහි ප්‍රකම්භෙන් ඇලුනාහ. මහණෙනි, කුලපුන් (ගණකපත) දැකැත්ත හා තණ කඳ තබාදියා සිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ වේ ද, ‘සැදුහැ-යෙන් සසුන් වන් කුලපුන්හ’යි නියන්හට නිසි වෙයි. එ කවර හෙයින් යත්:

මහණෙනි, යොවුනෙන් කාමයෝ ලාබය හෙති. ඔහුදු යම් යම් බදු වෙති. මහණෙනි, යම් බදු (පඤ්චනිකාකුලයන්ගේ) නිත්‍යකාමයෝ වෙත් ද, යම් බදු (මධ්‍යමසත්තාන්ගේ) මධ්‍යමකාමයෝ වෙත් ද, යම් බදු (රාජාදිත්ගේ) ප්‍රණීත කාමයෝ වෙත් ද, එ හැම කාමයෝ (කාමන විසින්) ‘කාමය හ’ යි ම සංඛ්‍යාවට යෙත්.

සෙය්‍යථාපී භික්කවෙ දහරො, කුමාරො, මනෙ උත්තානසෙය්‍යකො ධාතියා පමාදමිඛාය කට්ඨං වා කඨලං වා මුඛෙ ආභරෙය්‍යා, නමෙතං ධාතී සීසසීසං¹ මනසි කරෙය්‍යා, සීසසීසං මනසි කරිත්වා සීසසීසං ආභරෙය්‍යා, නො වෙ සකකුණෙය්‍යා සීසසීසං ආභරිත්වා වාමෙන හතේන සීසං පරිගහගෙත්වා දකඛිණෙන හතේන වච්ඡකඛුලිං² කරිත්වා සලොහිතමපි ආභරෙය්‍යා. තං කීස්ස හෙත්වා අතේසා භික්කවෙ කුමාරස්ස චිහෙසා, නෙසා නත්ථිති වදමි. කරණීයඤ්ඤා³ බො එතං භික්කවෙ ධාතියා අත්ථකාමාය භිනෙසිතියා අනුකමපිකාය අනුකමපා උපාදය

යතො ව බො සො භික්කවෙ කුමාරො වුද්ධො හොති අල පඤ්ඤා අනපෙකතා පන⁴ භික්කවෙ ධාතී තස්මිං කුමාරෙ හොති ‘අත්තගුත්තොදුති කුමාරො නාලං පමාදයා’ති.

එවමෙව බො භික්කවෙ යාවනිවඤ්ච භික්ඛුනො සද්ධාය අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරියා අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තපෙපහ අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියෙන අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤාය අකතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, අනුරක්ඛිතබ්බො නාච මෙ සො භික්කවෙ භික්ඛු හොති.

යතො ව බො භික්කවෙ භික්ඛුනො⁵ සද්ධාය කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, හිරියා කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, ඔත්තපෙපහ කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, විරියෙන කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, පඤ්ඤාය කතං හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, අනපෙකො දුතාහං භික්කවෙ තස්මිං භික්ඛුස්මිං හොමි ‘අත්තගුත්තොදුති භික්ඛු⁶ නාලං පමාදයා’ති.

5. 1. 1. 8.

[වචනසුත්තං]

8. පඤ්චගි භික්කවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම. කතමෙගි පඤ්චගි:

අස්සාදො භික්කවෙ භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම. අහිරිකො භික්කවෙ භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම. අනොත්තපී භික්කවෙ භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම. කුසීනො භික්කවෙ භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම. දුප්පඤ්ඤා භික්කවෙ භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම.

ඉමෙගි බො භික්කවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු චචති, නප්පතිට්ඨාති සද්ධිමෙම.

1. සීසං සීසං - මජ්ඣං. 2. වච්ඡකඛුලං - ස්‍යා. 3. කරණීයඤ්ඤා - කප්ථමි

4. දුග්ගි - මජ්ඣං. 5. භික්ඛු - ස්‍යා. 6. භික්ඛුස්මිං භික්ඛු - ස්‍යා.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් බොලඳ වූ, උඩුකුරුව හෝනා ලදරු, කුමරෙක් කිරීමවලේ පමාදොස නිසා ලිකඩක් හෝ කැබිලිත්තක් හෝ මුවෙහි බහාගන්නේ වේ නම් ධාතීනොමෝ වහවහා තෙල කරුණ මෙණෙහි කරයි. වහ වහා මෙණෙහි කොට වහ වහා එය බැහැර කරන්නී වෙයි. ඉදින් වහ වහා බැහැර කරන්නට නොහැකි වූ නම්, වමනින් භිස හමනාගෙණ දකුණින් වකැහිලි කොට ජේ සහිත කොට ද බැහැර කරන්නී ය. එ කවර හෙයක යත්: මහණෙනි, කුමරහට තෙල වෙහෙස ඇත් මය, තෙල නැතැයි නො කියමි. මහණෙනි, (එහෙත්) අතී කාමැති භිතෙමිණි අනුකම්පා ඇති ධාතිය විසින් අනුකම්පා පිණිස තෙල කටයුතු ම වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් ගෙණ එ කුමර යුතු පමණ පැණැති වාදියෙක් වේ ද, මහණෙනි, එ සඳ ධාතිය ඒ කුමර කෙරෙහි “දැන් කුමරු ඇත්මගුප්ත වෙයි, (තෙමේ ම රැකෙයි.) ප්‍රමාදයට ගො නිසි වෙති”යි අපෙක්ෂාරහිත වෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම මහණහු විසින් යම් පමණ කල් කුහල ධම්මෙහි ශ්‍රද්ධායෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, කුහලධම්මෙහි හිරියෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, කුහලධම්මෙහි අප්‍රපා-යෙන් කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, විසරියෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, ප්‍රඥයෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ නො කරණ ලද්දේ වේ ද, මහණෙනි, මා විසින් එ මහණ එතෙක් රැකිය යුතු වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් ගෙණ මහණහු විසින් කුහලධම්මෙහි ශ්‍රද්ධායෙන් කටයුතු දෑ කරණ ලද්දේ වේ ද, හිරියෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ කරණ ලද්දේ වේ ද, අප්‍රපායෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ කරණ ලද්දේ වේ ද, විසරියෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ කරණ ලද්දේ වේ ද, ප්‍රඥයෙන් කුහලධම්මෙහි කටයුතු දෑ කරණ ලද්දේ වේ ද, මහණෙනි, (සොවන්පෙලෙහි සිටුනා) එ මහණහු කෙරෙහි “දැන් මහණ ඇත්මගුප්ත වෙයි. පමාවට ගො නිසි වෙති”යි. අපෙක්ෂා නැතියෙමි වෙමි යි.

5. 1. 1. 8.

[වචන සූත්‍රය]

මහණෙනි, පඤ්ච ධම්මෙකින් සම්මාගත මහණ ව්‍යුත වෙයි. ශාසන සභුමියෙහි නොපිහිටුනේ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, සැදූහැ නැති මහණ (ගුණදහමින්) ව්‍යුත වෙයි. ශාසන සභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, විලිනැති මහණ ව්‍යුත වෙයි, සභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, ඔතප් නැති මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, මැලි මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ මහණ ව්‍යුත වෙයි. සභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මෙන් සම්මාගත මහණ (ගුණෙන්) ව්‍යුත වෙයි. ශාසනසභුමියෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි.

පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. කතමෙහි පඤ්චති:

සද්ධො භික්කුවෙ භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. ශීර්මා භික්කුවෙ භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. ඔත්තාපී භික්කුවෙ භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. ආරඬ්ඞිපිරිසො භික්කුවෙ භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. පඤ්ඤාමා භික්කුවෙ භික්ඛු හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම.

ඉමෙහි ඛො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හ වචනි පතිට්ඨානි සද්ධිමෙමති.

5. 1. 1. 9.

[පස්මඅගාරවස්ථනං]

9. පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො ච්චනි, හප්පනිට්ඨානි සද්ධිමෙම. කතමෙහි පඤ්චති:

අස්සද්ධො භික්කුවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො ච්චනි, හප්පනිට්ඨානි සද්ධිමෙම. අශීරිසො භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- අන්තොත්තපී භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- කුසිනො භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- දුප්පඤ්ඤා භික්කුවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො ච්චනි, හප්පනිට්ඨානි සද්ධිමෙම.

ඉමෙහි ඛො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො ච්චනි, හප්පනිට්ඨානි සද්ධිමෙම.

පඤ්චති භික්කුවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. කතමෙහි පඤ්චති:

සද්ධො භික්කුවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො හ වචනි පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම. ශීර්මා භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔත්තාපී භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- ආරඬ්ඞිපිරිසො භික්කුවෙ භික්ඛු -පෙ- සප්පඤ්ඤා භික්කුවෙ භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙම.

ඉමෙහි ඛො භික්කුවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො අප්පනිස්සො හ වචනි, පතිට්ඨානි සද්ධිමෙමති.

මහණෙනි, පඤ්චබ්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. ශාසනසඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, සාදුහැනි මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, විදි ඇති මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, ඔහුට් ඇති මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, රුකුළු වැර ඇති මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්මයෙන් සමන්තාගත මහණ (ගුණෙන්) චූෂ්‍ය නො වේ. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වේ.

5. 1. 1. 9

[පස්මදගාරව සූත්‍රය]

9. මහණෙනි, පඤ්චබ්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ ගෞරව නැතියේ, ප්‍රතිග්‍රය (බ්‍රිඤාදිත් කෙරෙහි යථත්වාදිම්) නැතියේ, චූෂ්‍ය වෙයි. සඤ්චයෙහි නො පිහිටුනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ග්‍රඤා නැති මහණ ගෞරව නැතියේ ප්‍රතිග්‍රය (දෙටුවන) නැතියේ, චූෂ්‍ය වෙයි. සඤ්චයෙහි නොපිහිටුනේ වෙයි. මහණෙනි, විදි නැති මහණ ... මහණෙනි, ඔහුට් නැති මහණ ... මහණෙනි, කුසිත මහණ ... මහණෙනි, දුමප්‍රාඥ මහණ ගෞරව නැතියේ ප්‍රතිග්‍රය නැතියේ චූෂ්‍ය වේ. සඤ්චයෙහි නොපිහිටුනේ වේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්මයෙන් සමන්තාගත මහණ ගෞරව නැතියේ, ප්‍රතිග්‍රය නැතියේ, (ගුණෙන්) චූෂ්‍ය වෙයි. සඤ්චයෙහි නොපිහිටුනේ වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබ්මයෙකින් සමන්තාගත මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිග්‍රය ඇතියේ, චූෂ්‍ය නො වේ, සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වේ. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, සාදුහැනි මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිග්‍රය ඇතියේ, චූෂ්‍ය නො වේ. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වේ. මහණෙනි, තිටි ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඔහුට් ඇති මහණ මහණෙනි, ඇරැඹු වැර ඇති මහණ ... මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ ගෞරව ඇතියේ, ප්‍රතිග්‍රය ඇතියේ, (ගුණෙන්) චූෂ්‍ය නො වෙයි. සඤ්චයෙහි පිහිටුනේ වෙයි.

5. 1. 1. 10.

[දුතියඅගාරවසුත්තං]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො සප්පතිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං කතමෙති පඤ්චති:

අස්සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො සප්පතිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං. අනිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- අනාගතපටි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- කාමිනො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- දුප්පඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අගාරවො සප්පතිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අගාරවො සප්පතිස්සො අභබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං කතමෙති පඤ්චති:

සද්ධො භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං. නිරිමා භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ඔනාගතපටි භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- ආරාධිතිරිකො භික්ඛවෙ භික්ඛු -පෙ- පඤ්ඤාවා භික්ඛවෙ භික්ඛු සගාරවො සප්පතිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු සගාරවො සප්පතිස්සො භබ්බො ඉමස්මිං ධම්මවිනයෙ වුද්ධිං විරුළුති වෙසුලං ආපජ්ජන්තං.

සෙබ්බලවග්ගො පස්මො.

කිස්සුද්දානං:

සබ්බිකානං විජ්ඣානං දුක්ඛං¹ භතං සිත්ඛාය පඤ්චමං,
සමාපනති ච කාමෙසු වචනා දො අගාරවාති.

[දුතියඅගාරව සූත්‍රය]

10. මහණෙනි, පඤ්චබව්‍යයෙකින් සමන්විත මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට (ඤ්ඤා භාවයට) වෛපුලයට (මහත්තවට) පැමිණෙනුට අභව්‍ය (අනාප්ත) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා ඇති මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ මේ දුඛමිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට අභව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, හිරි ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඔහුට ඇති මහණ ... මහණෙනි, කුසිත මහණ .. මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට අභව්‍ය වෙයි .

මහණෙනි, පඤ්චබව්‍යයෙකින් සමන්විත මහණ ගෞරව ඇතිසේ ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වෙයි කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා ඇති මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වෙයි. මහණෙනි, හිරි ඇති මහණ ... මහණෙනි, ඔහුට ඇති මහණ ... මහණෙනි, රුකුළු වැර ඇති මහණ .. මහණෙනි, ප්‍රඥ ඇති මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබව්‍යයෙන් සමන්විත මහණ ගෞරව ඇතිසේ, ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසේ, මේ ධම්මිනෙයෙහි වෘද්ධියට විරුද්ධියට වෛපුලයට පැමිණෙනුට භව්‍ය වේ.

සෙබබලවගීය ප්‍රථම යි.

එහි උද්දාය:

සංවිහරකය, විස්මය, දුකඛය, ආහතය, සිකඛය, සමාපතතිය, කාමය, ච්චනය, අගාරව සූත්‍ර දෙක දැයි දැනෙති.

2. බලවග්ගො

5. 1. 2. 1.

[නථාගතබලසුත්තං]*

[සාවස්ථිතිදුතං:]

11 පුබ්බාගං භික්ඛවෙ අනුක්‍රස්සනෙසු ධම්මෙසු අභිඤ්ඤාවොසාන-පාරමිසපතො පටිජානාමි.

පඤ්චමාති භික්ඛවෙ නථාගතස්ස නථාගතබලාති යෙහි බලෙහි සමන්තා-ගතො නථාගතො ආසනං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදා නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවහෙති.

කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං, ශීර්බලං, ඔත්තප්පබලං, චිරිසබලං, පඤ්ඤබලං.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච නථාගතස්ස නථාගතබලාති යෙහි බලෙහි සමන්තාගතො නථාගතො ආසනං යානං පටිජානාති, පරිසාසු සිහනාදා නදති, බ්‍රහ්මචක්කං පවහෙති.

5. 1. 2. 2.

[සෙබබලෙභගගසුත්තං]*

12. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ සෙබබලාති. කතමාති පඤ්ච: සද්ධාබලං, ශීර්බලං, ඔත්තප්පබලං, චිරිසබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙබබලාති.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං සෙබබලාතං එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්මානතිසං යදිදං පඤ්ඤබලං.

සෙසාපාමි භික්ඛවෙ කුටාගාරස්ස එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්මානතිසං යදිදං කුටං, එවමෙව බො භික්ඛවෙ ඉමෙසා පඤ්චනාං සෙබබලාතං එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්මානතිසං යදිදං පඤ්ඤබලං.

කසමාතිහ භික්ඛවෙ එවං සිකම්මබ්බං: සද්ධාබලෙහ සමන්තාගතා හවිස්සාම සෙබබලෙහ, ශීර්බලෙහ -පෙ- ඔත්තප්පබලෙහ -පෙ- චිරිස-බලෙහ -පෙ- පඤ්ඤබලෙහ සමන්තාගතා හවිස්සාම සෙබබලෙහාති. එවං හි වො භික්ඛවෙ සිකම්මබ්බනාති.

* අනුක්‍රස්සන - උද්දහ.

* කුට - උද්දහ.

2. බලවග්ගී

5. 1. 2. 1.

[නථාගතබල සූත්‍රය]

11. මහණෙනි, මම පෙර නො දැක්ෂ සිද්ධස් දහමිනි (සොළොස් කරනී විසින්) වෙසෙසින් දැන (කාතකාතය වන බැවින්) පසභිවසානභාවසංඛාරාන පරතෙර පැමිණියෙමි යි පිළිඹ කරමි.

මහණෙනි, යම් බලයකින් සමන්විත නථාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රෙණි ස්ථානය පිළිඹ කරණ සේක් ද, ඕරිස්සි සිංහනාද කරණ සේක් ද, ශ්‍රෙණි ධර්මමුහුස පවත්වන සේක් ද, නථාගතයන් වහන්සේගේ චේ නථාගතබලයෝ (ඥානබලයෝ) පස්දෙනෙකි.

කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, භිරිබලය, අපත්‍රපාබලය, විසතිබලය, ප්‍රඥබලය යි.

මහණෙනි, යම් බලයකින් සමන්විත නථාගතයන් වහන්සේ ශ්‍රෙණිස්ථානය පිළිඹ කරණ සේක් ද, ඕරිස්සි අභිනනාද කරණ සේක් ද, බ්‍රහ්මමුහුස පවත්වන සේක් ද, නථාගතයන් වහන්සේගේ ච නථාගතබලයෝ මොහු පස්දෙන වෙති.

5. 1. 2. 2.

[සෙට්ඨබලඅග්ග සූත්‍රය]

12. මහණෙනි, තෙල සෙට්ඨබලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක, යත්: ශ්‍රද්ධාබලය, භිරිබලය, අපත්‍රපාබලය, විසතිබලය, ප්‍රඥබලය යි. මහණෙනි තුලුහු පඤ්චකෙසෙබලයෝ යි.

මහණෙනි, චේ පඤ්ච කෙසෙබලයන් අතුරින් තෙල අග්‍රය තෙල (ගෝනැස් ගන්තා කුටිය සෙසින්) සාමුත්තරිකය (සගන්) වේ. තෙල සති (මුළුලු) කරන්නේ වේ. හෙ කවරේ ය යත්: ප්‍රඥබලය යි.

මහණෙනි, යම් සේ කුළුගෙඩි තෙල අග්‍රය වේ ද, තෙල සාමුත්තරිකය වේ ද, තෙල සමසානතය වේ ද, එ තිවේක යත්: කුටිය (මුද්‍රන-කාණ්ඩපල) යි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ පස්වාදූරම් සෙට්ඨබලයන් අතුරින් තෙල අග්‍ර වෙයි, තෙල සාමුත්තරිකය වෙයි, තෙල මුළුලු කරන්නේ වෙයි. හෙ කවරේ ය යත්: ප්‍රඥබලය යි.

මහණෙනි, එහෙයින් මෙසේ ගිණිමෙන්නේ ය. කෙසෙබල මු ශ්‍රද්ධා බලයෙන් සමන්විත වම්හ.... භිරිබලයෙන් . අපත්‍රපාබලයෙන් . විසතිබලයෙන්.. කෙසෙබල මු ප්‍රඥබලයෙන් සමන්විත වම්හ යි මහණෙනි, මෙසේම නොප ගිණිමෙන්නේ ය.

5. 1. 2. 3.

[බලසංකිත්තසුත්තං]

13. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලාති. කතමානි පඤ්ච:

සද්ධාබලං, චිරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානිති.

5. 1. 2. 4.

[බලවික්ඛිතසුත්තං]

14. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලාති. කතමානි පඤ්ච: සද්ධාබලං, චිරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සද්ධාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සද්දො භොති. සද්දභති නථාගතස්ස ඛොබ්බො: ඉතිපි සො භගවා අරහං -පෙ- සත්ථ දෙවමනුස්සානං වුද්දො භගවාති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සද්ධාබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ චිරියබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො ආරභා චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පභාණං, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දළහපරික්ඛමො අනික්ඛිතවුරො, කුසලෙසු ධම්මෙසු. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ චිරියබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සතිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො සතිමා භොති: පරමෙන සතිනෙපකොකත සමන්තාගතො, චිරකතම්චි චිරභාසිතම්චි සරිතා අනුස්සරිතා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සතිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො විච්චේච්ච කාමෙහි -පෙ- [පඨමං ක්ඛානං - පෙ- දුතියං ක්ඛානං - පෙ- තතියං ක්ඛානං - පෙ-] චතුස්සං ක්ඛානං උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ සමාධිබලං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං: ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පඤ්ඤාවා භොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො, අරියාය නිබ්බේධිකාය සමමා දුක්ඛකායගාමිනියා. ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං. ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච බලානිති.

5. 1. 2. 5.

[බලදම්ඨබ්බසුත්තං]

15. පඤ්ඤිමානි භික්ඛවෙ බලාති. කතමානි පඤ්ච: සද්ධාබලං, චිරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

කත්ථ ච භික්ඛවෙ සද්ධාබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සොභාපහනියමෙහසු ථත්ථ සද්ධාබලං දට්ඨබ්බං.

කත්ථ ච භික්ඛවෙ චිරියබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සම්මපඛානෙසු, ථත්ථ චිරියබලං දට්ඨබ්බං.

5. 1. 2. 3

[බලසබ්බත සූත්‍රය]

13. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ග්‍රභාබලය, වීයඝීබලය, සමාහිබලය, සමාබිබලය, ප්‍රඥබල යි. මහණෙනි, මොහු පඤ්චබලයෝ යි.

5. 1. 2. 4

[බලවිඤ්ඤා සූත්‍රය]

14. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ග්‍රභාබලය, වීයඝීබලය, සමාහිබලය, සමාබිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ග්‍රභාබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරිසවු සාද්දහාහි වෙයි. නවාගතයන් වහන්සේගේ සමාක්ෂමෙබ්බාසිය හදහයි. “ඒ භාග්‍යවත්තු මේ කරුණෙනුදු රහන්හ ... දෙව්මිනිස්තට ශාස්තෘයහ බුද්ධියහ. හඟවන්හ” යි. මහණෙනි, මේ ග්‍රභාබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, වීයඝීබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරිසවු අකුහලධම්මයන්ගේ ප්‍රභාණය විශිෂ්ට කුහලධම්මයන්ගේ උපසම්පත් විශිෂ්ට රුකුළුවාර ආභිව වෙසෙයි. ස්වාමිවන් වූයේ, දළපාරකුම් ආභියේ, කුසල්-දහමිනි නොහළ මුර ආභියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ වීයඝීබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාහිබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරිසවු සමාහිමත් වෙයි. පරම වූ සමාහිසම්ප්‍රඥායෙන් සම්මාගත වූයේ, චිර-කාන්ත ද චිරභාෂිතය ද සිහි කරණුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ සමාහිබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, සමාබිබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරිසවු කාමයෙන් වෙන් ව මි .. ප්‍රථමධ්‍යානයට ... ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීය-ධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට පැමිණ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ සමාබිබල යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ප්‍රඥබල කවරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි අරිසවු ප්‍රඥවත් වෙයි. උදය - වය කරා යන ආයඝී වූ නිබ්බේධික වූ මොනොටට දූෂණය කරමින් යන ප්‍රඥයෙන් සම්මාගත වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥ-බලය යි කියනු ලැබේ.

5. 1. 2. 5

[බලදම්බබ්බ සූත්‍රය]

15. මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ග්‍රභාබලය, වීයඝීබලය, සමාහිබලය, සමාබිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ග්‍රභාබලය කොතන්හි දැක්ක යුතු ද? සතර සොනා-පන්තර්ගයෙහි ය. (අබ්මොක්ඛලක්ඛණ) ග්‍රභාබල එහි දැක්ක යුතු යි.

මහණෙනි, වීයඝීබල කොතන්හි දැක්ක යුතු ද? සතර සමාක්-ප්‍රධානයෙහි ය. (ප්‍රග්‍රහලක්ඛණ) වීයඝීබල එහි දැක්ක යුතු යි.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සතිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු සතිපට්ඨානෙසු. එන් සතිබලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ සමාධිබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු කානෙසු. එන් සමාධි-බලං දට්ඨබ්බං.

කන්ථ ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබලං දට්ඨබ්බං: චතුසු අරියසම්මෙවෙසු. එන් පඤ්ඤාබලං දට්ඨබ්බං.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානිති.

5. 1. 2. 6

[බලඅග්ගසුත්තං]*

16. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ බලානි. කතමානි පඤ්ච:

සද්ධාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං. ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්චබලානි.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්ඝාතනියං යදිදං පඤ්ඤාබලං.

සෙසෙථාපි භික්ඛවෙ කුටානාරභ්භා එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්ඝාතනියං යදිදං කුටං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චානාං බලානං එතං අග්ගං, එතං සම්මාතිකං, එතං සම්ඝාතනියං යදිදං පඤ්ඤාබලානි.

5. 1. 2. 7

[අනාගතිසුත්තං]

17. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්මනාගතො හිංසු අනාගතියං පටිපන්නො භොති, තො පරතිතාය. කතමෙති පඤ්චති?

ඉධ භික්ඛවෙ හිංසු අනාගතා ඩිලසම්පන්නො භොති, තො පරං ඩිල සම්පදාය සමාදපෙති. අනාගතා සමාධිසම්පන්නො භොති, තො පරං සමාධි-සම්පදාය සමාදපෙති. අනාගතා පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, තො පරං පඤ්ඤා-සම්පදාය සමාදපෙති. අනාගතා විද්වනිසම්පන්නො භොති, තො පරං විද්වනිසම්පදාය සමාදපෙති. අනාගතා විද්වනිඤ්ඤාණදක්ඛනසම්පන්නො භොති, තො පරං විද්වනිඤ්ඤාණදක්ඛනසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගතො හිංසු අනාගතියං පටිපන්නො භොති, තො පරතිතායාති.

මහණෙනි, සමාඛිබල භොතන්ති දුක්ඛ යුතු ද? සභර ධිවටතෙති ය. (උපසංචාන ලක්ෂණ) සමාඛිබල එහි දුක්ඛ යුතුයි.

මහණෙනි, සමාඛිබල කොති දුක්ඛ යුතු ද? සිසුදුහැතෙති ය. (අවිකෂේප ලක්ෂණ) සමාඛිබල එහි දුක්ඛ යුතු යි.

මහණෙනි, ප්‍රඥබල කොති දුක්ඛ යුතු ද? සභර ආයතීසකයෙහි ය. (ප්‍රජානනලක්ෂණ) ප්‍රඥබල එහි දුක්ඛ යුතු යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබලයෝ යි.

5. 1. 2. 6.

[බලඅගය සූත්‍රය]

මහණෙනි, මේ බලයෝ පස්දෙනෙක. කවර පස්දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධා-බලය, විශ්ඤානබලය, සමාඛිබලය, සමාඛිබලය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබලයෝ වෙත්. මහණෙනි, මේ පස්බල අනුර්ත්තෙල අග්‍ර වෙයි, තෙල සාම්ප්‍රාගික වෙයි, තෙල මුඵල කරන්තේ වෙයි, හෙ නිමෙක යත්: ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, යම්සේ කුටාගාරයාගේ තෙල අග්‍රය වේ ද, තෙල සාම්ප්‍රාගික වේ ද, තෙල සම්ඝාතනිය වේ ද, එනම් කුටිය යි.

මහණෙනි, එපරිදි ම මේ පඤ්චබලයන් අනුර්ත්ත තෙල අග්‍රය වෙයි, තෙල සාම්ප්‍රාගිකය වෙයි, තෙල සම්ඝාතනිය වෙයි. එනම්, ප්‍රඥබල යි.

5. 1. 2. 7.

[අනාගත සූත්‍රය]

17. මහණෙනි, පඤ්චබලයෙකින් සමනාගත මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, පරතිනිපිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ තෙමේ සිල්ලපත් වෙයි, මෙරමා සිලසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න වෙයි. මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න වෙයි, මෙරමා විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥාදර්ශනසම්පන්න (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂණඥානසම්පන්න) වෙයි, මෙරමා විමුක්තිඥාදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි.

මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමනාගත මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, මෙරමා ශිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි.

5. 1. 2. 8.

[පරිනිවසුතනං]

18. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු පරිනිවස පටිපන්නො භොති, නො අත්තතිතාය. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පන්නො භොති, පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පන්නො භොති, පරං සමාධි- සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤා සම්පන්නො භොති, පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පන්නො භොති, පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාණදසානසම්පන්නො භොති, පරං විමුක්තිඤ්ඤාණදසාන සම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු පරිනිවස පටිපන්නො භොති, නො අත්තතිතායාති.

5. 1. 2. 9.

[නෙව අත්තතිත-නො පරිනිවසුතනං]

19. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තතිතාය පටිපන්නො භොති, නො පරිනිවස. කතමෙගි පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා න සීලසම්පන්නො භොති, නො පරං සීල සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න සමාධිසම්පන්නො භොති, නො පරං සමාධිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න පඤ්ඤාසම්පන්නො භොති, නො පරං පඤ්ඤා සම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිසම්පන්නො භොති, නො පරං විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා න විමුක්තිඤ්ඤාණදසාන- සම්පන්නො භොති, නො පරං විමුක්තිඤ්ඤාණදසානසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙගි සමන්තාගතො භික්ඛු නෙව අත්තතිතාය පටිපන්නො භොති, නො පරිනිවසායාති.

5. 1. 2. 8.

[පරතිත සූත්‍රය]

18 මහණෙනි, පඤ්ඤාකාන්තානුස්ථාන ප්‍රථම පණ්ණාසකය-බලවතිය [5. 1. 2. 8-9] මහණ මෙරමා භිත පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි, ආත්මභිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ සිලසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා සිලසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න නොවෙයි, මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥාසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥාසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පස්දහමින් සම්මානගත (දුශ්ශීල බහුශ්‍රැත) මහණ මෙරමා භිත පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. ආත්මභිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි.

5. 1. 2. 9.

[නෙව අනාගත - නො පරතිත සූත්‍රය]

19. මහණෙනි, පඤ්ඤාකාන්තානුස්ථාන ප්‍රථම පණ්ණාසකය-බලවතිය [5. 1. 2. 8-9] මහණ ආත්මභිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි, මෙරමා භිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තෙමේ සිලසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා සිලසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ සමාධිසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ ප්‍රඥාසම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා ප්‍රඥාසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්ති සම්පන්න නො වෙයි, මෙරමා විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි. තෙමේ විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න නො වෙයි. මෙරමා විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පදයෙහි සමාදන් නො කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සම්මානගත (අලප්පුත දුශ්ශීල) මහණ ආත්මභිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි. පරතිත පිණිස පිළිපත්තේ නො වෙයි.

5. 1. 2. 10.

[අත්තනික-පරතිකප්පනං]

20. පඤ්චති භික්ඛවෙ ඛම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය ව පටිපන්නො හොති පරතිකාය ව. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තනා ව සීලසම්පන්නො හොති, පරඤ්ච සීලසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව සමාධිසම්පන්නො හොති, පරඤ්ච සමාධිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පරඤ්ච පඤ්ඤාසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව විමුක්තිසම්පන්නො හොති, පරඤ්ච විමුක්තිසම්පදාය සමාදපෙති. අත්තනා ව විමුක්තිඤ්ඤාණදසකපසම්පන්නො හොති, පරඤ්ච විමුක්තිඤ්ඤාණදසකපසම්පදාය සමාදපෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ඛම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අත්තනිකාය ව පටිපන්නො හොති පරතිකාය වාති.

බලවග්ගො දුතිසො.

නස්සස්සනං:

අනන්තස්සනකුටඤ්ච සභිබ්බතං විජ්ජෙන ව,
දව්ඨබ්බඤ්ච පුත කුටං චත්තාරොපි භිතෙන වාති.

5. 1. 2 10

[අත්තනික-පරනික සූත්‍රය]

20. මහණෙනි, පස් දහමෙකින් සමන්විත මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි. පරනික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේන් සීලසම්පන්න වෙයි. මෙරමාන් සීලසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් සමාධිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් ප්‍රඥසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් විමුක්ති සම්පන්න වෙයි, මෙරමාන් විමුක්තිසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි. තෙමේන් විමුක්තිඥානදායකසම්පන්න වෙයි. මෙරමාන් විමුක්තිඥානදායකසම්පදයෙහි සමාදන් කරවයි.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සමන්විත (බහුශ්‍රැත ක්ෂේණාසුච) මහණ ආත්මනික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි, මෙරමා නික පිණිස පිළිපත්තේන් වෙයි.

බලවග්ගීය දෙ මැති යි.

එහි උද්දානය:

අනාග්‍රසුත්ත සූත්‍රය, කුටි සූත්‍රය, සංඛිබ්බන සූත්‍රය, විජ්ජන සූත්‍රය, දංඝබ්බ සූත්‍රය, පුනකුටි සූත්‍රය, නික සූත්‍ර සතර දෑ යි දසසෙක.

3. පඤ්චබ්බිකවග්ගො

5. 1. 3. 1

[පඨමඅභාරව සුභතං.]

[සාවස්ථිතිදුතං]

21. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අභාරවො අප්පභිස්සො අසභාගවුහතිකො සමුභව්වාරිසු ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙතො සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සෙබ්බං ධම්මං අපරිපුරෙතො සීලාති පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සීලාති අපරිපුරෙතො සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සමමාදිට්ඨිං අපරිපුරෙතො සමමාසමාධිං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සභාරවො සප්පභිස්සො සභාගවුහතිකො සමුභව්වාරිසු ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති, ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙතො සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙතො සීලාති පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සීලාති පරිපුරෙතො සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සමමාදිට්ඨිං පරිපුරෙතො සමමාසමාධිං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති.

5. 1. 3. 2

[දුතිසඅභාරවසුභතං.]

22. සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු අභාරවො අප්පභිස්සො අසභාගවුහතිකො සමුභව්වාරිසු ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං අපරිපුරෙතො සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සෙබ්බං ධම්මං අපරිපුරෙතො සීලකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සීලකඛඤ්ඤං අපරිපුරෙතො සමාධිකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති. සමාධිකඛඤ්ඤං අපරිපුරෙතො පඤ්ඤකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති නෙතං ණානං විජ්ජති.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු සභාරවො සප්පභිස්සො සභාගවුහතිකො සමුභව්වාරිසු ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. ආභිසමාචාරිකං ධම්මං පරිපුරෙතො සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සෙබ්බං ධම්මං පරිපුරෙතො සීලකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සීලකඛඤ්ඤං පරිපුරෙතො සමාධිකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති. සමාධිකඛඤ්ඤං පරිපුරෙතො පඤ්ඤකඛඤ්ඤං පරිපුරෙස්සති'ති ණානමෙතං විජ්ජති'ති.

3. පඤ්චාබ්තිකවගීය

5. 1. 3. 1

[පඨමඅභාරව සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදායයි:]

21. මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති යටත් පැවතුම් නැති විසදුගජ්විතවෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතිසෙන් (එත් විසින් ප්‍රඥාන-ශීලය වූ) ආභිසමාචාරික (උත්තමාචාර) ධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ (උත්තමසමාචාර සංඛ්‍යාත) ආභිසමාචාරික ධර්මය නො පුරා (ගෞණප්‍රඥාපති ශීලසංඛ්‍යාත) ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ගෞණධර්මය නො පුරා (සතරමහ) සිල් පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සිල් නො පුරා (විදගීනා) සමාන්තදුෂ්ටිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමාන්තදුෂ්ටිය නො පුරා (මාගී-ඵල) සමාන්තසමාධිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති, ප්‍රතිශ්‍රය (=යටත් පැවතුම්) ඇති, සභාගවෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරික-ධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වෙයි. ආභිසමාචාරික ධර්මය පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ගෞණධර්මය පුරා සතර මහසිල් පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සිල් පුරා සමාන්තදුෂ්ටිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමාන්තදුෂ්ටිය පුරා සමාන්තසමාධිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ ය යි.

5. 1. 3. 2

[ද්විතීය අභාරව සූත්‍රය]

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව නැති, ප්‍රතිශ්‍රය නැති, විසභාග වෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නොවේ. ආභිසමාචාරිකධර්මය නො පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ගෞණධර්මය නො පුරා ශීලසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. ශීලසංකෘතිය නො පුරා සමාධිසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ. සමාධිසංකෘතිය නො පුරා ප්‍රඥසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන නො වේ.

මහණෙනි, සබ්බමසරුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇති, ප්‍රතිශ්‍රය ඇති, සභාග වෘත්ති ඇති, එ මහණ එකැතින් ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ආභිසමාචාරිකධර්මය පුරා ගෞණධර්මය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ගෞණධර්මය පුරා ශීලසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. ශීලසංකෘතිය පුරා සමාධිසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ. සමාධිසංකෘතිය පුරා ප්‍රඥසංකෘතිය පුරත්තේ ය යන හෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ.

5. 1. 3. 3

[උපකක්ඛිලෙසසුත්තං.]

23. පඤ්චමේ භික්ඛවෙ ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙති උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං ජාතරූපං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනිකං, න ච පහස්සරං, පහඬු ච,¹ න ච සම්මා උපෙති භම්මාය.

කතමෙ පඤ්ඤා? අයො ලොභං තිපු සිසං සජ්ඣු.²

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ජාතරූපස්ස උපකක්ඛිලෙසා, යෙති උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං ජාතරූපං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනිකං, න ච පහස්සරං, පහඬු ච, න ච සම්මා උපෙති කම්මාය.

යනො ච බො භික්ඛවෙ ජාතරූපං ඉමෙහි පඤ්ඤාහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විපපමුත්තං³ හොති, තං හොති ජාතරූපං මුදු ච කම්මනිකඤ්ඤා පහස්සරං ච, න ච පහඬු, සම්මා උපෙති කම්මාය යස්සා යස්සා⁴ ච පිලකුඤ්ඤානිකායා, ආකඬ්ඤාති: යදි මුද්දිකාය යදි කුණ්ඩලාය යදි ගිවෙය්‍යකාය⁵ යදි සුචණ්ණමාලකාය. තඤ්ඤාස්ස අත්ථං අනුභොති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමේ විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙති උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං විත්තං නචෙව මුදු හොති, න ච කම්මනිකං. න ච පහස්සරං, පහඬු ච, න ච සම්මාසම්මායති ආසවානං බයාය.

කතමෙ පඤ්ඤා? කාමච්ඡන්දො ව්‍යාපාරො විනාමිද්ධං⁶ උද්ධච්චකුක්ඛච්චං විවිකිච්ඡා.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා විත්තස්ස උපකක්ඛිලෙසා යෙති උපකක්ඛිලෙසෙහි උපකක්ඛිලිට්ඨං විත්තං න චෙව මුදු හොති, න ච කම්මනිකං, න ච පහස්සරං. පහඬු ච, න ච සම්මාසම්මායති ආසවානං බයාය.

යනො ච බො භික්ඛවෙ විත්තං ඉමෙහි පඤ්ඤාහි උපකක්ඛිලෙසෙහි විපපමුත්තං හොති, තං හොති විත්තං මුදු ච කම්මනිකඤ්ඤා පහස්සරඤ්ඤා, න ච පහඬු, සම්මාසම්මායති ආසවානං බයාය. යස්ස යස්ස ච අභිඤ්ඤාසච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විත්තං අභිනින්නාමෙන අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරිතාය, තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඬ්ඤාති: “අනෙකමිතිතං ඉද්ධිවිධං පච්චනුභවෙය්‍යං, එකොපි හුඤ්ඤා බහුධා අස්සං -පෙ- යාච බුහමලොකාපි කායෙන වසං වතෙහය්‍යනති” තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකඬ්ඤාති: “දිබ්බාය සොතධාදායා විසුද්ධාය අභිකක්ඛනන-මානුසිකාය උභො සද්දො සුඤ්ඤය්‍යං දිබ්බං ච මානුසං ච යෙ දුරෙ යෙ සන්තිකෙ චා”ති. තත්‍ර තත්‍රෙව සකම්භබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

1. පහඬු - සිමු 2. සජ්ඣුං - මජ්ඣං, සජ්ඣා - ස්‍යා.

3. විමුත්තං - මජ්ඣං 4. යස්සායස්සාපි පිලකුඤ්ඤානිකායා - ස්‍යා

5. ගිවෙය්‍යකොන - කත්ථි 6. විනාමිද්ධං - මජ්ඣං.

5. 1. 3. 3

[උපකක්ඛ්‍යෙය සුත්තය]

23. මහණෙනි, යම් උපකෙලයයෙකින් කිලීරි වූ ඝට්ඨය මාදුනො වේ නම්, කම්ණ්‍යන් ද නො වේ නම්, ප්‍රභාඝට්ඨර ද නො වේ නම්, බිඳෙනසුලු වේ නම්, මොනොවට කම්සට නො පැමිණේ නම්, ඝට්ඨයාගේ මේ ඒ උපකෙලයයෝ පස් දෙනෙකි.

කවර පස් දෙනෙක යත්: අයස් (කඵලොභො) ය, ලොභොය, තුබ්බ (ඊයම්) ය, සිස (සුදුඊයම්) ය, රජත ය.

මහණෙනි, යම් උපකෙලයයෙකින් කිලීරි වූ ඝට්ඨය මාදුන් නො වේ නම්, කම්ණ්‍යන් නො වේ නම්, ප්‍රභාඝට්ඨර නො වේ නම්, බිඳෙනසුලු වේ නම්, මැනැවින් කම්සට නො පැමිණේ නම්, මේ ඝට්ඨයාගේ ඒ පඤ්ච උපකෙලයයෝ යි.

මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් ඝට්ඨය මේ පඤ්ච උපකෙලයයෙන් මිදුනේ වේ නම්, ඒ ඝට්ඨය මාදු ද කම්ණ්‍ය ද ප්‍රභාඝට්ඨර ද නො බිඳෙන සුලු ද වෙයි. (සමෙක්) මුදුවකට වේ වයි, කොඩොලකට වේ වයි, ගෙලපළුදනකට වේ වයි, රත්මාලාවකට වේ වයි, යම් යම් පළුදනා වෙසෙසක් සඳහා කැමැති වේ නම්, ඒ කම්සට මැනැවින් පැමිණෙයි. එ අභීය ද (හෙ) වළදනේ ය.

මහණෙනි, එ පරිදි ම යම් උපකෙලයයෙකින් කිලීරි වූ සිත මාදුන් නො වේ නම්, කම්ණ්‍යන් නො වේ නම්, ප්‍රභාඝට්ඨර නො වේ නම්, බිඳෙනසුලු වේ නම්, මොනොවට ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස සමාහිතත් නො වේ නම්, මේ (වායුර්භූමක) කුහලචිත්තය පිළිබඳ එබඳු උපකෙලයයෝ පස්දෙනක.

කවර පස්දෙනෙක යත්: කාමච්ඡද ය, ව්‍යාපාද ය, විහම්ඤා ය, උද්ධච්චකුකකුච්ච ය, චිතිච්ඡා ය.

මහණෙනි, යම් උපකෙලයයෙකින් කිලීරි වූ සිත මාදුන් නො වේ නම් කම්ණ්‍යන් නො වේ නම්, ප්‍රභාඝට්ඨර නො වේ නම්, (අරමුණෙහි) බිඳෙන සැහැවින් වේ නම්, මොනොවට ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස සමාහිතත් නො වේ නම්, විහතය පිළිබඳ මේ එබඳු උපකෙලයයෝ පස්දෙන යි.

මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් සිත මේ පඤ්ච උපකෙලයයෙන් විමුක්ත වේ නම්, එ සිත මාදුන් වෙයි, කම්ණ්‍යන් වෙයි, නො බිඳෙන සැහැවින් වෙයි. ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස මොනොවට සමාහිත ද වෙයි. අභිඤ්ඤෙන් සාක්‍ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම දහම්වෙසෙසක් සඳහා විශිෂ්ටඥනයෙන් දූත සාක්‍ෂාත්-කරණයට සිත නැඹුරු වේ නම්, ඒ විශෙෂයෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂ (කිරීමෙහි හවස) භාවයට පැමිණෙයි.

හේ ඉදින් ‘අනෙකච්චි යාදධිවිධඤ්ඤාය අනුභව කරන්නෙමි’ යි එකක් ව ම බහුප්‍රකාරයෙන් වන්නෙමි යි ... බබ්ලොවිදු තෙක් කයින් වසය පවත්-වන්නෙමි” යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් මිහිස්කත ඉක්ම සිරි පිරිසිදු දිව්‍යෝධසින් දිව්‍ය වූ ද මානුෂක වූ ද දුරුතැන්හි වූ ද සම්පයෙහි වූ ද උභයයබ්බසන් අසන්නෙමි’ යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ම ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණේ.

සො සචෙ ආකඛිති “පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙනො පටිච්ච පජානෙය්‍යං සරාගං වා විතතං සරාගං විත්තනනි පජානෙය්‍යනනි -පෙ- විමුත්තං වා විතතං විමුත්තං විත්තනනි පජානෙය්‍යං, අවිමුත්තං වා විතතං අවිමුත්තං විතතනනි පජානෙය්‍ය”නති, තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛිති “අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරෙය්‍යං-සෙය්‍යවිදං: එකමපි ජාතීං ද්වෙපි ජාතියො-පෙ- ඉති සාකාරං ස උද්දෙසං අනෙකවිභිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුසාරෙය්‍ය”නති, තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛිති “දිබ්බෙහ වක්ඛුතා විසුද්ධෙන අතික්කන්තමානු-සකෙන -පෙ- යථාභාවමුපගෙ සහෙන පජානෙය්‍ය”නති, තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛිති “ඌසවානං බයා [අනාසවං වෙනොවිමුත්තනිං පඤ්ඤාවිමුත්තනිං]-පෙ- සච්ඡිකාමා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය”නති, තත්‍ර තත්‍රෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

5. 1. 3 4

[දුස්සීලසුත්තං]

24. දුස්සීලස්ස භික්ඛවෙ සීලවිපත්තාස්ස හතුපනිසො භොති සම්මාසමාධිං. සම්මාසමාධිමිති අසති සම්මාසමාධිවිපත්තාස්ස හතුපනිසං භොති යථාභුත ඤාණදස්සනං. යථාභුතඤාණදස්සනෙ අසති යථාභුත ඤාණදස්සනවිපත්තාස්ස හතුපනිසො භොති නිබ්බද්ධවිරාගො. නිබ්බද්ධවිරාගෙ අසති නිබ්බද්ධවිරාග විපත්තාස්ස හතුපනිසං භොති විමුත්තනිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථා’පි භික්ඛවෙ රුකෙබ්බා සාබ්බපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකා’පි න පාරිජුරිං ගච්ඡති. තචො’පි -පෙ- ඵෙගගු’පි -පෙ- සාරො’පි න පාරිජුරිං ගච්ඡති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ දුස්සීලස්ස සීලවිපත්තාස්ස හතුපනිසො භොති සම්මාසමාධිං -පෙ- විමුත්තනිඤාණදස්සනං.

සීලවතො භික්ඛවෙ සීලසම්පත්තාස්ස උපනිස්සයසම්පන්නො භොති සම්මාසමාධිං. සම්මාසමාධිමිති සති සම්මාසමාධිසම්පත්තාස්ස උපනිස්සය සම්පන්නා.¹ භොති යථාභුතඤාණදස්සනං. යථාභුතඤාණදස්සනෙ සති යථාභුතඤාණදස්සනසම්පත්තාස්ස උපනිස්සයසම්පන්නො භොති නිබ්බද්ධවිරාගො. නිබ්බද්ධවිරාගෙ සති නිබ්බද්ධවිරාගසම්පත්තාස්ස උපනිස්සයසම්පන්නා.² භොති විමුත්තනිඤාණදස්සනං.

සෙය්‍යථා’පි භික්ඛවෙ රුකෙබ්බා සාබ්බපලාසසම්පන්නො, තස්ස පපටිකා’පි³ පාරිජුරිං ගච්ඡති. තචො’පි පාරිජුරිං ගච්ඡති. ඵෙගගු’පි පාරිජුරිං ගච්ඡති. සාරො’පි පාරිජුරිං ගච්ඡති.⁴

එවමෙව බො භික්ඛවෙ සීලවතො සීලසම්පත්තාස්ස උපනිස්සයසම්පන්නො භොති සම්මාසමාධිං -පෙ- විමුත්තනිඤාණදස්සනං.

1. උපනිස්සයසම්පන්නො - සී 2. උපනිස්සවිපත්තො - මිඡසං 3. පපටිකා - ස්‍යා
4. තචො’පි ඵෙගගු’පි සාරො’පි පාරිජුරිං ගච්ඡති - සී.

හේ ඉදින් “පරසතඤ්ච පරපුඤ්ඤායන්තේ සිත වෙතොපරියායඤ්ඤායෙන් සරාගචිතතය සරාගචිතතය විසින් දන්තොමි සි ... විමුත්ත වු හෝ සිත විමුත්ත චිතතය සි දන්තොමාසි, අවිමුත්ත වු හෝ සිත අවිමුත්ත සිත ය සි දන්තො මා සි” කාමාති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “අනෙකවිධපුළේතිවාසය සිති කෙරෙමාසි එනම්; එක්-ජාතියක් ද ජාති දෙකක් ද ... (නියා) මෙසේ අනෙකවිධපුළේතිවාසය සිති කෙරෙමා”සි කාමාති වේ නම්, ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “මිතිසාස ඉක්ම පවත්නා විශුද්ධ දිවාසින්...කම් වු පරිද්දෙන් මිය යන සතකයන් දැනගත්තෙමි”සි කාමාති වේ නම් ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හේ ඉදින් “ආසුවයන්ගේ ක්‍ෂයයෙන් ආසුවරහිත විත්තවිමුත්තය, ප්‍රඥ-විමුක්තිය ... ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට පැමිණ වාසය කරමි”සි කාමාති වේ නම් ඒ ඒ කරුණෙහි හෙතු ඇති වත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ ය සි.

5. 1. 3. 4

[දුස්සිල සූත්‍රය]

24. මහණෙනි, නට සිල් ඇති දුසිල්හුගේ සමාක්සමාධිය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි. සමාක්සමාධිය නැති වත් ම නට සමාක්සමාධිය ඇතියුගේ යථාභූතඥාදර්ශනය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි. යථාභූත ඥාදර්ශනය නැති වත් ම යථාභූතඥාදර්ශනවිපන්නයාගේ නිබ්බද්ධ හා විරාගය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි. නිබ්බද්ධවිරාගය නැති වත් ම නට නිබ්බද්ධවිරාග ඇතියුගේ විමුක්තිඥාදර්ශනය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, අතු හා කොළින් විපන්න වු රුකෙක් යම් පරිදි වේ නම්, එහි පොතුදු පරිපූර්ණයට (වැඩීමට) නො යෙයි. සිවිදු, බොරුදු (එළය ද) හරය ද පරිපූර්ණයට නො යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම නට සිල් ඇති දුසිල්හුගේ සමාක්සමාධිය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි ... විමුක්තිඥාදර්ශනය නට උපතීග්‍රය ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමාධිය උපතීග්‍රයසමපන්න වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක් සමාධියසමපන්නයාගේ යථාභූත ඥාදර්ශනය උපතීග්‍රයසමපන්න වෙයි. යථාභූතඥාදර්ශනය ඇති වත් ම යථාභූතඥාදර්ශන සමපන්නයාගේ නිබ්බද්ධ හා විරාගය උපතීග්‍රය සමපන්න වෙයි. නිබ්බද්ධ හා විරාගය ඇති වත් ම නිබ්බද්ධවිරාගසමපන්නයාගේ විමුක්තිඥාදර්ශනය උපතීග්‍රයසමපන්න වෙයි.

මහණෙනි, අතුකොළ සපත් රුකෙක් යම් බදු මේ නම්, එහි පොතුදු පරිපූර්ණයට යෙයි. සිවිදු පරිපූර්ණයට යෙයි. බොරුදු පරිපූර්ණයට යෙයි. හරය ද පරිපූර්ණයට යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමාධිය උපතී-ග්‍රය සමපන්න වෙයි ... විමුක්තිඥාදර්ශනය (උපතීග්‍රයසමපන්න) වෙයි.

5. 1. 3. 5

[අනුග්ගහිතසුත්තං]

25. පඤ්චනි භික්ඛවෙ අබ්බෙහි අනුග්ගහිතා සමමාදිට්ඨි වෙතො විමුත්තිඵලා ච භොති, වෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලා ච භොති පඤ්ඤවිමුත්තිඵලානිසංසා ච. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ සමමාදිට්ඨි සීලානුග්ගහිතා ච භොති. සුතානුග්ගහිතා ච¹ භොති. සාකච්ඡානුග්ගහිතා ච භොති. සමථානුග්ගහිතා ච භොති. විපස්සනානුග්ගහිතා ච භොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චනි අබ්බෙහි අනුග්ගහිතා සමමාදිට්ඨි වෙතො-විමුත්තිඵලා ච භොති. වෙතොවිමුත්තිඵලානිසංසා ච, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලා ච භොති, පඤ්ඤවිමුත්තිඵලානිසංසා චාති.

5. 1. 3. 6

[විමුත්තායනන සුත්තං]

26. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ විමුත්තායනනානි, යත්ථ භික්ඛුනො අපමනනස්ස ආතාපිනො පභිතතනස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්ණො වා² ආසවා පරිකම්යං ගච්ඡන්ති, අනනුපපන්නං වා³ අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති. කතමානි පඤ්ච?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති අඤ්ඤානරො වා ගරුඤ්ඤානිසංයො⁴ සමුගමවාරි. යථා යථා භික්ඛවෙ තස්ස භික්ඛුනො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤානරො වා ගරුඤ්ඤානිසංයො සමුගමවාරි, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදි ච භොති, ධම්මපටිසංවෙදි ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං⁵ ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමන්ති. පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං විමුත්තායනනං, යත්ථ භික්ඛුනො අපමනනස්ස ආතාපිනො පභිතතනස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විතතං විමුච්චති, අපරිකම්ණො වා ආසවා පරිකම්යං ගච්ඡන්ති, අනනුපපන්නං වා අනුත්තරං යොගකෙබ්බං අනුපාපුණාති.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න භෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤානරො වා ගරුඤ්ඤානිසංයො සමුගමවාරි. අපිච බො යථාසුතං යථා පරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරියත්තං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, තථා තථා සො තස්මිං ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදි ච භොති. ධම්මපටිසංවෙදි ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමන්ති. පස්සඤ්ඤාකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතතං සමාධියති

1. සුතානුග්ගහිතා ච - සො 2. අපරිකම්ණො - සො 3. අනනුපපන්නං වා - සිමු
4. ගරුඤ්ඤානිසංයො - සිමු 5. පාමුජ්ජං - සිමු, සො

5. 1. 3. 5

අනුගාහිත සූත්‍රය

25 මහණෙනි, කරුණු පසෙතින් අනුගාහිත වූ (විදගීනා) සමයන්-දූෂටය මාගීඵල සමාධිය ඵල කොට ඇත්ති ද මාගීඵලසමාධිය අනුසස් කොට ඇත්ති ද වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිසංඛ්‍යාත ඵලඥනය ඵල කොට ඇත්ති ද ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්ති ද වෙයි කවර පසෙතින යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි සමයන්දූෂටය ශීලයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. ග්‍රාහයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. ධර්මසාකච්ඡායෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. (විතෙතකාශ්‍රතා සංඛ්‍යාත) ශමථයෙන් අනුගාහිත ද වෙයි. විදගීනායෙන් අනුගාහිත ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පසතින් අනුගාහිත වූ සමයන්දූෂටය චිත්තවිමුක්තිය ඵලය කොට ඇත්තින් චිත්තවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තින් වෙයි. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇත්තින් ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇත්තින් වෙයි යයි.

5. 1. 3. 6.

[විමුක්තායතන සූත්‍රය]

26. මහණෙනි, යම් විමුක්තකාරණයන්හි අප්‍රමතතව, කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව, නිවන් කරා ගිය සිත් ඇතිව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත හෝ සිත විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආසුරයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනන්තපාපා හෝ අනන්තරයොගක්ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම් (එබඳු) විමුක්තායතනයෝ පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

(1) මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණක්හට ශාස්තෘ වේ ව යි අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සබ්බසරෙක් වේ ව යි චතුස්සත්‍යධර්මය දෙකනා කෙරේ නම්, හේ ඒ ඒ පරිදි එ දහමිනි පෙල අරුත් පිළිවිදුනේ ද වෙයි. පෙලදම් පිළිවිදුනේ ද වෙයි. අනිස පිළිවිදුනා ධර්මය පිළිවිදුනා ඔහට ප්‍රමොදය (තරුණප්‍රීතිය) උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයා හට බලවත් ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියත් සිත් ඇත්තහුගේ නාමකය සන්තිදෙයි. සන්තූන් කය අතියේ සුව විඳිනේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත (අතීත් ඵල සමාධියෙහි) සමාහිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙක්හි අප්‍රමතත වූ, කෙලෙස් තවන වැර ඇතිව නිවන් කරා ගිය සිත් ඇතිව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත වූ චිත්තය හෝ විමුක්ත නම්, අපරික්ෂිණ වූ ආසුරයෝ හෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනන්තපාපා වූ හෝ අනන්තරයොගක්ෂෙමයට (අතීත්තියට) අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ ප්‍රථම විමුක්තායතන යි.

(2) තවද මහණෙනි, ශික්ෂුහට ශාස්තෘ හෝ අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සබ්බසරෙක් හෝ ධර්මය නොම දෙසන්නේය. එතෙකුදු වුව ඇසු පරිදි පිරිවැසු පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට දෙසන්නේ ය. මහණෙනි, යම් යම් පරිද්දෙකින් ඇසු පරිදි පිරිවැසු පරිදි ධර්මය විතරවිඳින් පරහට දෙසා ගම්, ඒ ඒ පරිදි හෙ ඒ ධර්මයෙහි අනිස පිළිවිදුනේ ද, ධර්මය පිළිවිදුනේ ද වෙයි. අනිස පිළිවිදුනා ධර්මය පිළිවිදුනා ඔහට ප්‍රමොදය උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයාහට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතියත් සිතැතියාගේ කය සන්තිදේ. සන්තූන් කය ඇතියේ සුව විඳිනේය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වෙයි.

ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං විවුත්තායනනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනනස්ස ආතාපිනො පතිත්තනස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛිණං වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුපපන්නං වා අනුත්තරං සොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො න ගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුච්ඡාතියො සබ්බභවාරි. නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති. අපි ච බො යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති. තථා තථා සො නසම්. ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච ගොති, ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමාති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති.¹ සුඛිනො විත්තං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං විවුත්තායනනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනනස්ස ආතාපිනො පතිත්තනස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛිණං වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුපපන්නං වා අනුත්තරං සොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(4) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො නගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුච්ඡාතියො සබ්බභවාරි. නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, අපි ච බො යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං, වෙනසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. යථා යථා භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති, තථා තථා සො නසම්. ධම්මෙ අත්ථපටිසංවෙදී ච ගොති ධම්මපටිසංවෙදී ච. තස්ස අත්ථපටිසංවෙදිනො ධම්මපටිසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පිති ජායති. පිතිමනස්ස කායො පස්සමාති. පස්සඤ්ඤායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විත්තං සමාධියති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං විවුත්තායනනං යත්ථ භික්ඛුනො අපමනනස්ස ආතාපිනො පතිත්තනස්ස විහරතො අවිමුත්තං වා විත්තං විමුච්චති, අපරික්ඛිණං වා ආසවා පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති, අනනුපපන්නං වා අනුත්තරං සොගකෙබ්බං අනුපාපුණ්ති.

(5) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො නගෙව බො සත්ථා ධම්මං දෙසෙති, අඤ්ඤතරො වා ගරුච්ඡාතියො සබ්බභවාරි. නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන පරෙසං දෙසෙති, නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං විත්ථාරෙන සජ්ඣායං කරොති, නාපි යථාසුතං යථාපරිසන්නං ධම්මං වෙනසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. අපි ච බවස්ස අඤ්ඤතරං සමාධිතිමිත්තං සුගතභිතං ගොති, සුමනසිකතං සුපඛාරිතං සුපටිච්ඡිතං. පඤ්ඤාය.

1 සුගතභිතං සුගාති වෙදිසති - සිවු.

මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙකි අප්‍රමතතව වැර ඇතිව ප්‍රතිතාත්ම ව වාසය කරණ භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත හෝ විතනය මිදේ නම්, අපරික්ෂණ වූ හෝ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතර යොගක්ෂෙමය අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ එ ද්විතිය විමුක්තායතන යි.

(3) තවද මහණෙනි, මහණකුහට ශාසනා හෝ අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් හෝ දහම් නො ම දෙසන්නේ ය. ඇසූ පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. වැලිදු ඇසූ පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් සඤ්ඤායනා කෙරෙයි මහණෙනි, යම් යම් පරිදි මහණකු ඇසූ පරිදි පිරිවැහු පරිදි ධර්මය විතර විසින් සඤ්ඤායනා කෙරේ නම්, එ එ පරිදි හෝ එ දහමිනි ඇරැත් පිළිවිදුනේන් දහම් පිළිවිදුනේන් වෙයි. ඇරැත් පිළිවිදුනා දහම් පිළිවිදුනා ඕහට ප්‍රමොදය උපදනේ ය. ප්‍රමුදිතයා හට ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමනසකයාගේ කය සන්තිදේ. සන්තූන් කය ඇතියේ සුව ලබන්නේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙකි අප්‍රමතතව අනාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වෙසෙන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ විතනය මිදේ නම්, අපරික්ෂණ වූ හෝ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතර යොගක්ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ තෘතිය විමුක්තායතනය යි.

(4) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට ශාසනා හෝ අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් හෝ නො ම දහම් දෙසන්නේ ය. යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය විසාරයෙන් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය විසාරයෙන් නො ද සඤ්ඤායනා කරන්නේ ය. වැලිත් යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය සිතින් අනුචිතකී කෙරේ. අනුචිතර කෙරේ. සිතින් අනුප්‍රෙක්ෂා කෙරේ. මහණෙනි, මහණ යම් යම් පරිදි යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය සිතින් අනුචිතකී කෙරේ නම්, අනුචිතර කෙරේ නම්, සිතින් අනුප්‍රෙක්ෂා කෙරේ නම්, ඒ ඒ පරිදි හෝ එ දහමිනි ඇරැත් පිළිවිදුනේන් පෙළදම් පිළිවිදුනේන් වෙයි. ඇරැත් පිළිවිදුනා පෙළදම් පිළිවිදුනා ඕහට ප්‍රමොදය උපදනේය. ප්‍රමුදිතයා හට ප්‍රීතිය උපදනේය. ප්‍රීතිමනසකයාගේ කය සන්තිදෙයි. සන්තූන් කය ඇතියේ සුව වීදිනේය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වේ. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙකි අප්‍රමතතව අනාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරණ මහණහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ විතනය මිදේ නම්, අපරික්ෂණ වූ හෝ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතර යොගක්ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ සතරවන විමුක්තායතනය යි.

(5) තවද මහණෙනි, භික්ෂුහට ශාසනා මේවයි; අන්‍යතර ගුරුස්ථානික සමුම්පරෙක් මේවයි, ධර්මය නො ම දෙසන්නේය. යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය විතරවිසින් පරහට නො ද දෙසන්නේ ය. යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනා ධර්මය විතරවිසින් සඤ්ඤායනා නො ද කරන්නේය. යථාශ්‍රාත යථාපඤ්ඤායනාව ධර්මය සිතින් නො ද අනුචිතකී කරන්නේය. අනුචිතර කෙරේ නො කරන්නේය. සිතින් අනුප්‍රෙක්ෂා නො කරන්නේය. එතෙකුදු වුව, ඔහු විසින් අන්‍යතර සමාධි නිමිත්තක් (කමටහනක්) මොනොවට උගන්නා ලද්දේ වෙයි. මොනොවට මෙතෙහි කරණ ලද වෙයි. මොනොවට උපධාරිත වෙයි. ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදුනා ලද වෙයි.-

යථා, යථා භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අඤ්ඤාතරං සමාබ්බිමිතනං සුගගතිනං
 භොති සුමනසිකත සුපබාදිතං සුපපට්ඨිතං පඤ්ඤාය, තථා තථා සො නසම්-
 ධම්මෙ අත්ථපට්ඨසංවෙදි ච භොති ධම්මපට්ඨසංවෙදි ච. තස්ස අත්ථපට්ඨසංවෙදිනො
 ධම්මපට්ඨසංවෙදිනො පාමොජ්ජං ජායති. පමුදිතස්ස පීති ජායති. පිතිමනස්ස
 කායො පස්සමානි. පස්සාභිකායො සුඛං වෙදෙති. සුඛිනො විතනං
 සමාබ්බති ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්ඤමං විමුක්ඛායනනං යත් භික්ඛුනො අප-
 මන්තස්ස ආනාපිනො පභින්නතස්ස විහරතො අවිමුක්ඛං වා විතනං විමුද්ධති,
 අපරික්ඛණ්ණං වා ආසවා පරික්ඛණ්ණං ගම්භන්ති, අනුසුප්පතනං වා අනුගතරං
 යොගකෙතිමං අනුපාපුණාති.

ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ විමුක්ඛායනනාති යත් භික්ඛුනො අප-
 මන්තස්ස ආනාපිනො පභින්නතස්ස විහරතො අවිමුක්ඛං වා විතනං විමුද්ධති,
 අපරික්ඛණ්ණං වා ආසවා පරික්ඛණ්ණං ගම්භන්ති, අනුසුප්පතනං වා අනුගතරං
 යොගකෙතිමං අනුපාපුණාති.

5. 1. 3. 7.

[සමාබ්බිතනං]

27. සමාබ්බි භික්ඛවෙ භාවෙථ අපමාණං නිපකා පතියසනා. සමාබ්බි
 භික්ඛවෙ භාවයනං අපමාණං නිපකානං පතියසනානං පඤ්ඤා ඤාණාති
 පච්චතනං යෙව උපපජ්ජති. කතමාති පඤ්ඤා:

අයං සමාබ්බි පච්චප්පනනසුඛො වෙව අයතිං ච සුඛවිපාකොති පච්චතනං
 යෙව ඤාණං උපපජ්ජති. අයං සමාබ්බි අදියො නිරාමිසොති පච්චතනං යෙව
 ඤාණං උපපජ්ජති. අයං සමාබ්බි අකාපුරිසසෙවිතො'ති පච්චතනං යෙව
 ඤාණං උපපජ්ජති. අයං සමාබ්බි සනෙතා පඤ්ඤො පටිපසස්සභිලඤ්ඤො,¹
 එකොදිභාවාධිගතො න ච සසංඛාරනිගග්ගචාරිතවතො'ති² පච්චතනං
 යෙව ඤාණං උපපජ්ජති. සො ඛො පතාහං ඉමං සමාබ්බිං සතො ව
 සමාපජ්ජාමි සතො ව උට්ඨාහාමි'ති³ පච්චතනං යෙව ඤාණං උපපජ්ජති.

සමාබ්බි භික්ඛවෙ භාවෙථ අපමාණං නිපකා පතියසනා. සමාබ්බි
 භික්ඛවෙ භාවයනං අපමාණං නිපකානං පතියසනානං ඉමාති පඤ්ඤා
 ඤාණාති පච්චතනං යෙව උපපජ්ජන්ති,

5. 1. 3. 8.

[පඤ්ඤාබ්බිකසමාබ්බිතනං]

28. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්ඤාබ්බිකස්ස සමමා සමාබ්බස්ස භාවනං
 දෙසිය්සාමි.⁴ නා සුණාථ, සාබ්බිකං මනසි කරොථ, භාසිය්සාමි'ති. එවං
 භනෙතා'ති ඛො තෙ භික්ඛු හගවතො පච්චසොයාසුං. හගවා එතදවොච:

1. පටිපසස්සභිලඤ්ඤො, - සෂ්‍ය.
 2. න ච සසංඛාරනිගග්ගචාරිතවතොති - යනා. න සසංඛාර නිගග්ගචාරිතවතොති - සිමු-
 ක්කතොති - මජ්ඣ. (?) ත ච සසංඛාර නිගග්ගචාරිතවතොති - සිමු.
 3. සතො චො පතාහං ඉමං සමාපජ්ජාමි, සතො උට්ඨාහාමිති - මජ්ඣ. සතොච සම පජ්ජාමි
 යනො උට්ඨාහාමිති - සෂ්‍ය. 4. දෙසිය්සාමි - සෂ්‍ය - භිජ්ජ.

මහණෙනි, යම් යම් පරිදි භික්ෂුහු විසින් අන්‍යාතර සමාධිනිමිත්තක් සුගාතීත ද, මෑතාවිත් මෙතෙහි කරණ ලද ද, මෑතාවිත් උපධාරිත ද ප්‍රඥයෙන් සුප්‍රතිවිධි ද මේ නම්, හෙ ඒ ඒ පරිදි ඒ බමිසෙහි අභිප්‍රතිසංවේදී හා බමිප්‍රතිසංවේදී හා වෙයි. අභිප්‍රතිසංවේදී වූ බමිප්‍රතිසංවේදී වූ ඔහුට ප්‍රමොදය උපදනේය. ප්‍රමුදිතතාභව ප්‍රීතිය උපදනේ ය. ප්‍රීතිමතසකයාගේ කය සන්තියෙයි. සන්සුන් කය ඇතියේ සුව විදිනේ ය. සුව ඇතියහුගේ සිත සමාහිත වෙයි. මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙකැති අප්‍රමතතව ආතාපිව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතරයොගක්‍ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ පස්වන විමුක්තායතනයයි.

මහණෙනි, යම් විමුක්තායතනයෙකැති අප්‍රමතතව ආතාපිව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන භික්ෂුහුගේ අවිමුක්ත වූ හෝ සිත විමුක්ත වේ නම්, අපරික්ෂිණ වූ හෝ ආප්‍රවයෝ පරික්ෂයට යෙත් නම්, අනනුප්‍රාප්ත වූ හෝ අනුතතරයොගක්‍ෂෙමයට අනුප්‍රාප්ත වේ නම්, මේ ඒ පඤ්චවිමුක්තායතනයයි.

5. 1. 3. 7.

[සමාධිසුත්‍රය]

27. මහණෙනි, අප්‍රමාණ (ලොකුතතර) වූ සමාධිය නුවණැති ව සමාතිසමිකාගතව වඩවු. මහණෙනි, සමප්‍රඥන ඇති ව සමාතියෙන් යුක්තව අප්‍රමාණ සමාධිය වඩනවුනට තමා කෙරෙහි ම ප්‍රත්‍යවේක්‍ෂාඥන පස්-දෙනෙක් උපදනාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

“මේ (අතීත්ථල) සමාධිය ප්‍රත්‍යත්පත්ත (අධිගත ක්‍ෂණයෙහිත්) සුබ ඇතියේ ය”යි ද මතුයෙහිත් සුබවිපාක ඇතියේ ය”යි ද තමා කෙරෙහි ම ඤාණය උපදනේ ය. “මේ සමාධිය කෙලෙසුන්ගෙන් තොරය, ලොකාමිස-යෙන් තොරය”යි ද තමා තුළම ඤාණය උපදනේ ය. මේ සමාධිය මහා පුරුෂයන් විසින් සෙවුනා ලද ය”යි තමා තුළම ඤාණය උපදනේ ය. “මේ සමාධිය භානනය, ප්‍රණීනය, කෙලෙස් සන්සිදුවුනු විසින් ලබන ලදය, එකාග්‍රතායෙන් ලබන ලදය, සප්‍රයොගවිතනයෙන් ප්‍රත්‍යානික බමියන් නිගෙණ (සාසවසමාධි මෙන්) උත්සාහයෙන් කෙලෙස් වළහා ලද්දේ නො මේ ය”යි තමා තුළ ම ඤාණය උපදනේ ය. “එ මම සිහි ඇතියෙමි ම මේ සමාධියට සම්බද්ධි. සිහි ඇතියෙමි ම ඉන් නැගෙමි”යි තමා තුළම ඤාණය උපදනේ ය.

මහණෙනි, නුවණැති ඔ ඵලම සිටි සිහි ඇති ව අප්‍රමාණසමාධිය වඩවු. මහණෙනි, සමප්‍රඥන ඇති ඵලම සිටි සිහි ඇති අප්‍රමාණසමාධිය වඩනවුනට මේ පඤ්චඤාණයෝ තමා තුළ ම උපදනාහයි.

5. 1. 3. 8.

[පඤ්චබ්බිකසමාධි සුත්‍රය]

28. මහණෙනි, පසතිත් යුත් ආයතී වූ සමාන්තසමාධිහුගේ භාවනාව දෙසන්නෙමි. එ අසව, මොනොවට මෙනෙහි කරව. කියන්නෙමි යි. ‘එසේය, වහන්සැ’යි ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇත්වූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදල සේක:

කතමා ච භික්ඛවෙ අරියස්ස පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස භාවනා?

(1) ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිධෙව ආමෙහි විවිධ ආකුසලෙහි ධමමෙහි [සම්මානකා සම්මාරං විවෙකජං පිතිසුඛං] පඨමං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ දකෙබ්‍ය න්‍යාපකො¹ වා න්‍යාපකන්තොවාසී² වා කාසථාලෙ න්‍යාතිගවුණ්ණාති³ ආතීරිතො උදකෙන පරිපෙඨාසකං පරිපෙඨාසකං සන්තොය්‍ය, සායං⁴ න්‍යාතිගමිණි සෙත්තානුගතො⁵ සෙත්තපරෙතො⁶ සන්තර්ඛාතිරා පුටා සෙත්තගෙන න ච පග්ගරති.⁷ එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස විවෙකජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමා සමාධිස්ස අයං පඨමා භාවනා.

(2) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු විතකකම්මාරානං වූපසමා -පෙ- (සමාධිජං පිතිසුඛං) දුතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො 'ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකරහදෙ උබ්බිදෙදකො,⁸ තස්ස භොවස්ස පුරන්තිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න පච්ඡිමාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න උත්තරාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, න දකුණිණාය දිසාය උදකස්ස ආයමුඛං, දෙවො ච කාලෙන කාලං සමමා ධාරං නානුප්පවෙවෙජ්ජ්‍ය, අථ ඛො, නමො ච උදකරහද සිතා වාරිධාරා උබ්බිජ්ජිතා තමෙව උදකරහදං සිතෙන වාරිතා අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙත්‍ය පරිපථරෙත්‍ය, නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො උදකරහදස්ස සිතෙන වාරිතා අපච්චං අස්ස. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස සමාධිජෙන පිතිසුඛෙන අපච්චං ගොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සමමාසමාධිස්ස අයං දුතියා භාවනා.

(3) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු පිතියා ච විරාගා -පෙ- [සුඛඤ්ච කායෙන පටිසංවෙදෙති -පෙ-] තතියං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. සො ඉමමෙව කායං නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤා පරිසංඤ්ඤා පරිපුරෙති පරිපථරති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතො කායස්ස නිප්පිතිකෙන අපච්චං ගොති.

1. න්‍යාපකො වා - මජ්ඣං. 2. න්‍යාපකන්තොවාසී වා - මජ්ඣං.

3. න්‍යාතිග වුණ්ණාති - මජ්ඣං, ස්‍යා. 4. සායං - සිඛු. 5. සිත්තානුගතො - ස්‍යා.

6. සිත්තපරෙතො - ස්‍යා. 7. පග්ගරති - මජ්ඣං.

8. උබ්බිදෙදකො - ස්‍යා; උබ්බිදො - මජ්ඣං.

මහණෙනි, ආයුෂී වූ පඤ්චාසිත සමනාගත සමාසක් සමාසිනුගේ භාවනා කවර යත්:

(1) මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසල-බ්‍රිඤ්ඤා වෙන්ව ම විනයී සනිත වූ විචාර සනිත වූ විවේකයෙන් උපත් ප්‍රිතිය හා සාප ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට පැමිණ වාස කෙරෙයි. හෙ මෙ කර්මකය ම ප්‍රථමධ්‍යාන විවේකයෙන් හටගත් ප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙත් ගන්වයි. භාත්පස නෙමයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පහුරුවයි. ඔහුගේ හැම ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යුත් කායයාගේ කිසිවක් විවේකජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහස්නා ලද නො වෙයි. මහණෙනි, දක්‍ෂ වූ නැවැම්මෙක් වේවයි නැවැම් අතවැස්සෙක් වේවයි කස්තලියෙහි නහනාසුණු හෙළා දියෙන් ඉස ඉස යම් සේ හතා ද, ඔහුගේ යනාතීයපිණ්ඩය උදකසෙනහස අනුව ගියේ සෙනහ පරිගත වූයේ ඇතුළත - ඕටත දියෙන් පහස්නා ලද්දේ නො ද වැගිරෙයි. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මේ කර්මකය විවේකජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙමා ලයි. වටා තෙමා ලයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පහසයි. සමාසිතයෙන් යුතු ඔහුගේ කායයාගේ කිසිත් විවේකජප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහස්නා ලද නො වෙයි. මහණෙනි, පඤ්චාසිත සමනාගත ආයුෂී සමාසක් සමාසිනුගේ මේ ප්‍රථම භාවනාවයි.

(2) නවද මහණෙනි, මහණ විනයී - විචාරයන්ගේ ව්‍යුපශමයෙන් ... සමාසියෙන් උපත් ප්‍රිතිය හා සුඛය ඇති ද්විතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙතෙයි. හේ මෙ කර්මකය ම සමාසිජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් මැනවින් තෙමයි. භාත්පසින් තෙමයි. භාත්පසින් පුරවයි. වටා පහසයි. ඔහුගේ සියලු ප්‍රත්‍යක්‍ෂයෙන් යුත් කිසිදු ශරීරාසනයක් සමාසිජ ප්‍රිතිසුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, ඇතුළත උනන දිය ඇති දිය විලෙක් යම් බල වේ නම්, එයට පැළුම් දිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙක් නො වන්නේ ය. පැළදිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙක් නො වන්නේ ය. උතුරුදිගින් උදකයාගේ ආගමනමුඛයෙක් නො වන්නේ ය. දකුණු දිගින් උදකයාගේ ආගමන-මුඛයෙක් නො වන්නේ ය. මේසය ද කලින් කල සමාසක් වෘතාරාව නො වස්වන්නේ ය. වැලින්, එ දියවිලින් සිතවාරිධාරායෙක් බිඳ නැගී එ දියවිල ම සිහිප් දියෙන් තෙමන්නේ ය. භාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. වටා පහුරුවන්නේ ය. එ සියලු දියවිලි කිසිවක් සිහිප්-දියෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මේ කය ම සමාසිජප්‍රිතිසුඛයෙන් තෙමන්නේ ය. භාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. පහුරන්නේ ය. ඔහුගේ සියලු සිරි පිළිබඳ කිසිදු තැනක් සමාසිජප්‍රිති-සුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ. මහණෙනි, ආයුෂී පඤ්චාසිත සමාසක්-සමාසිනුගේ මේ ද්විතීය භාවනා යි.

(3) නවද මහණෙනි, මහණ ප්‍රිතිනුගේත් විරාගයෙන් ... සුඛයද කසින් විදි ... ඒ නාතීයධ්‍යානයට පැමිණ වෙතෙයි. හෙ මෙ ම කය නිෂ්ප්‍රිතික-සුඛයෙන් බ්‍රෙමයි. භාත්පස තෙමයි. පුරවයි. පහුරුවයි. ඔහුගේ සියලු ශරීරයාගේ කිසිවක් නිෂ්ප්‍රිතික සුඛයෙන් නො පහළේ නො වේ.-

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උප්පලිතිං වා පදුමිතිං වා පුණ්ඩරිකිතිං වා අපෙකච්චාති උප්පලාති වා පදුමාති වා පුණ්ඩරිකාති වා උදකෙ ජාතාති උදකෙ සංවද්ධාති උදකානුගතාති අනෙතා නිමුග්ගපොසිති,¹ තාති යාවග්ගා² යාව මූලා³ සිතෙන වාරිනා අභිසන්තාති පරිසන්තාති පරිපූරාති පරිපුට්ඨාති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවතං උප්පලානං වා පදුමානං වා පුණ්ඩරිකානං වා සිතෙන වාරිනා අපුට්ඨං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අභිසංඤ්ඤාති පරිසංඤ්ඤාති පරිපූරෙති පරිපුට්ඨති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවග්ගො⁴ කායස්ස නිප්පිතිකෙන සුඛෙන අපුට්ඨං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං තතියා භාවතා.

(4) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛු සුඛස්ස ච පාඨාණා-පෙ . [උපෙකාසති-පාරිසුද්ධිං] චතුර්ථං ක්කානං උපසම්පජ්ඡි විහරති. සො ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන ඵරිණා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවග්ගො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන අපුට්ඨං භොති. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ පුරිසො ඔදානෙන චජේන සසීසං පාරිපිඤ්ඤා නිසින්නො අස්ස, නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවග්ගො කායස්ස ඔදානෙන චජේන අපුට්ඨං අස්ස. එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමමෙව කායං පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන ඵරිණා නිසින්නො භොති. නාස්ස කිංඤ්චි සබ්බාවග්ගො කායස්ස පරිසුද්ධෙන චේතසා පරියොදානෙන අපුට්ඨං භොති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං චතුර්ථං භාවතා.

(5) පුනචපරං භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චචේකනිණාතිමිත්තං සුග්ගතිතං භොති සුමනසිත්තං සුපඨාරිතං, සුප්පට්ඨිද්ධං පඤ්ඤාය. සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා⁵ පච්චචේකනියා, සීතො වා නිසින්නං පච්චචේකනියා, නිසින්නො වා නිපන්නං පච්චචේකනියා, එවමෙව බො භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පච්චචේකනිණාතිමිත්තං සුග්ගතිතං භොති සුමනසිත්තං සුපඨාරිතං, සුප්පට්ඨිද්ධං පඤ්ඤාය'ති. අරියස්ස භික්ඛවෙ පඤ්චබ්බිකස්ස සම්මාසමාධිස්ස අයං පඤ්චමි භාවතා.

එවං භාවිතෙ බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සම්මා සමාධිමති එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සම්මකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනින්නාමෙති අභිඤ්ඤා සම්මකරිතාය, තත්ත තත්තෙව සකම්මනබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙ.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ උදකමණිකො ආධාරෙ ධ්වනො පුරො උදකස්ස සමතිත්තිකො කාකපෙය්‍යො, තමෙනං බලවා පුරිසො යතො යතො ආචරෙය්‍ය, ආගචෙය්‍ය උදකනති? 'එවං භනෙන්'.

1. නිමුග්ගපොසිති - සිමු. 2. තාති යාවචග්ගා - ස්‍යා. මජ්ඣ.

3. යාව ම මූලා - ස්‍යා. මජ්ඣ. තාති යාව ම නිමුද්දා - සිමු. 4. සබ්බාවග්ගො - සිමු.

5. අඤ්ඤා වා අඤ්ඤා වා - සිමු.

මහණෙනි, නිලුපුල් වලෙක වේවයි, පියුමාරෙක වේවයි, පඬෙරවිලෙක වේවයි, ඇතැම් උතපලයෝ හෝ පදමයෝ හෝ පුණ්ඩරිකයෝ හෝ දියෙහි උපන් නාහු දියෙහි වැඩුනාහු දියෙන් නො නැගුනාහු ජලනල ඇතුළත ම නිමග්නව වඩනා හ. ඔහු අත පටන් මුල දක්වා සිහිල් දියෙන් තෙමුනාහු හාත්පසින් තෙමුනාහු පිරිපුන් වුවාහු හාත්පසින් පහලාහු වෙත්. එ විල්හුගේ සියලු උපුලන්ගේ වේවයි පදමයන්ගේ වේවයි පුණ්ඩරිකයන්ගේ වේවයි සිහිල් දියෙන් හාත්පස නො පහල කිසිදු නො වේ. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙ ම කය නිෂ්ප්‍රීතික සුබයෙන් තෙමන්නේ ය. හාත්පස තෙමන්නේ ය. පුරවන්නේ ය. පතුරුවන්නේ ය. ඔහුගේ සියලු කායසායෝ කිසිවක් ම නිෂ්ප්‍රීතිකසුබයෙන් නො පහලේ නො වේ. මහණෙනි, ආයුෂී වූ පඤ්චාසිතික සමාක්සමාධිහුගේ මෙ තෘතීයභාවනා යි.

(4) තවද මහණෙනි, මහණ සුබයාගේද ප්‍රභාණයෙන් .. උපෙක්‍ෂාවෙන් උපන් සමානිපාරිශුද්ධි ඇති චතුෂ්ඨායානායට සමවැද වෙසෙයි. හෙ මෙකය ම පරිශුද්ධ පයඝීවදන චතුෂ්ඨායාන සිතින් පතුරුවා ගෙණ හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු කායසායෝ කිසිදු දෑයෙක් පරිශුද්ධ පයඝීවදන විත්තයෙන් නො පහලේ නො වෙයි. මහණෙනි, යම්පරිදි පුරාණයෙක් සුදුවතින් හිසින් වටා පෙරව ගෙණ හුන්නේ වේද, ඔහුගේ සියලු ගර්ථයාගේ කිසිදු දෑයෙක් අවදහවස්ත්‍රයෙන් නො පහලේ නො වන්නේ ය. මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ මෙ කය ම පරිශුද්ධ පයඝීවදන විත්තයෙන් පතුරුවා ගෙණ හුන්නේ වෙයි. ඔහුගේ සියලු ගර්ථයාගේ කිසිදු දෑයෙක් පරිශුද්ධ පයඝීවදන විත්තයෙන් නො පහලේ නො වෙයි. මහණෙනි, ආයුෂී වූ පඤ්චාසිතික සමාක්සමාධිහුගේ මෙ චතුෂ්ඨායානා යි.

(5) තවද මහණෙනි, මහණහු විසින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා නිමිත්ත (ඥාය) මොනොවට ගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙතෙහි කරණ ලද්දේ, මොනොවට බලන ලද්දේ, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදනා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, යම්සේ අනෙකෙක් හෝ අනෙකකු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, සිටිගත්තෙක් හෝ හුන්නෙක්හු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, හුන්නෙක් හෝ හෝනක්හු ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරන්නේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණහු විසින් ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා නිමිත්ත මොනොවට උගන්නා ලද්දේ, මොනොවට මෙතෙහි කරණ ලද්දේ, මොනොවට බලන ලද්දේ, ප්‍රඥයෙන් මොනොවට පිළිවිදනා ලද්දේ වෙයි. මහණෙනි, ආයුෂී පඤ්චාසිතික සමාක්සමාධිහුගේ මෙ පඤ්චම භාවනා යි.

මහණෙනි, මහණ මෙසේ ආයුෂී පඤ්චාසිතික සමාක්සමාධිය භාවිත කල්හි මෙසේ බහුලිකාත කල්හි අභිඥයෙන් පසක් කටයුතු යම් ම බමියකට විශිෂ්ටඥානයෙන් ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කිරීම පිණිස විත්තය නැමුරු කරන්නේ ය. කාරණ (අභිඥ) ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ම ප්‍රත්‍යක්‍ෂභාවයට පැමිණෙන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් සේ දියසැලෙක් ආධාරයෙහි තබන ලද්දේ දිය පිරුණේ, සමහාත වූයේ (මුව හා සමව පුරවන ලද්දේ), කාකපෙය වූයේ (කවුඩන් විසින් ගෙල නොනමා පිය හැකි වූයේ) වේ ද, බලවත් පුරාණයෙක් තෙල දියසැල යම් යම් පසෙක සිතාරන තේ වේනම්, (ඒ ඒ පසෙහි ඒකාන්තයෙන්) දියනැගේ ද? 'එසේ ය වහන්ස'.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමං සමාබ්ච්ඡි එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සමෙ භූමිභාගෙ පොකකරණී චතුරස්සා¹ ආලිබ්දධා පුරු උදකස්ස සමතින්තිකා කාකාපෙය්‍යා, නමෙතං බලවා පුරිසො යතො යතො ආලිං මුඤ්ඤායා, ආගච්ඡෙය්‍ය උදකනති? 'එවං භතෙන'. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමං සමාබ්ච්ඡි එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ සුභූමියං වාතුමමභාපථෙ² ආප්ඤ්ඤාරථො යුතෙනා අස්ස ධීතො ඔධස්සාපනොදෙ, නමෙතං දකෙඛා යොග්ගාවරියො අස්ස දුමම-සාරපි අභිරුහිත්වා වාමෙන හත්ථෙන රසමියො ගහෙත්වා දකඛිණෙන හත්ථෙන පනොදං ගහෙත්වා යෙනිච්ඡිකං යදිච්ඡිකං සාරෙය්‍යපි පච්චාසාරෙය්‍යපි. එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු එවං භාවිතෙ අරියෙ පඤ්චබ්බිකෙ සමමං සමාබ්ච්ඡි එවං බහුලිකතෙ යස්ස යස්ස අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිතින්තාමෙති අභිඤ්ඤා සච්ඡිකරියාය, නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකවිහිතං ඉද්ධිවිධං පච්චානුභවෙය්‍යං: එකොපි හුත්වා බහුධා අස්සං -පෙ- යාච මුභග්ලොකාපි කායෙන වසං වහෙනය්‍ය"නති, නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බාය සොතධාතුයා විසුඤ්ඤාය -පෙ- අතික්කන්තන මාත්‍රසිංහාය උගො සඤ්ඤා සුඤ්ඤායං දිබ්බෙ ව මාත්‍රසිංහෙ ව යෙ දුරෙ සන්තිකෙ වා"ති, නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "පරසත්තානං පරපුග්ගලානං වෙනසා වෙනො පරිච්ච පජානෙය්‍යං. සරාගං වා විතතං සරාගං විතතනති පජානෙය්‍යං -පෙ- අවිමුග්ගතං වා විතතං අවිමුග්ගතං විතතනති පජානෙය්‍යං"නති නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං- සෙය්‍යවිදු: එකමපි ජාතිං දොපි ජාතියො -පෙ- ඉති සාකාරං සඋද්දෙසං අනෙකවිහිතං පුබ්බෙතිවාසං අනුස්සරෙය්‍යං"නති නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "දිබ්බෙත වක්ඛුනා විසුඤ්ඤෙන අතික්කන්තන මාත්‍රසංකෙන -පෙ- යථා කමමුපගෙ සතෙන පජානෙය්‍යං"නති නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

සො සචෙ ආකඛති: "ආසවානං බ්බා අන්‍යාසවං වෙනො විමුග්ගති. පඤ්ඤා විමුග්ගති. දිවෙස්ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍ය²"නති නත්තත්තෙව සක්ඛිහබ්බතං පාපුණාති සති සති ආයතනෙන.

මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ ආයඨී පඤ්චාබ්ධික සමාක්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම මෙසේ බහුලිකානවත් ම අභිඥයෙන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම ධර්මයකට විශිෂ්ටඥානයෙන් පසක් කිරීම පිණිස සිත නාමුරු කෙරේ නම්, අභිඥ ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි සමභූමිභාගයෙක්හි සිවුරැස් වූ, මීයර බැඳි, දිය පිරි, මුවනෙක් පිරි, කවුඩනට (ගෙල නොනමා) පිය හැකි පොකුණෙක් වේද, බලවත් පුරුෂයෙක් තෙල මීයර බිඳුනේ නම් (එකැතින්) දිග නැගේ ද? ‘එසේය, වහන්ස.’ මහණෙනි, එ පරිදි ම මහණ ආයඨී පඤ්චාබ්ධික සමාක්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම මෙසේ බහුලිකානවත් ම, අභිඥයෙන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් ම ධර්මයකට විශිෂ්ටඥානයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම පිණිස සිත නාමුරු කෙරේ නම්, අභිඥ ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

මහණෙනි, යම් පරිදි සමබ්බමෙක්හි සිවුමංසකියෙක විනිත අශ්වයන් යෙදූ රථයෙක් (ගමනට) යුතු කොට නැඬූ (වහා ගන්නට නියමේ සරස්හි) බහානැඬූ කැහිටි ඇතියේ වේ නම්, තෙල රථය දක්ෂ වූ අස්දම් සැරි අසැදුරෙක් නැග වමතින් රැහැන් ගෙණ දකුණතින් කැහැටි ගෙණ කැමැති මහතින් කැමැති වෙගයකින් යවන්නේත් නවත්වන්නේත් වෙයි. මහණෙනි, එසේ ම මහණ ආයඨී පඤ්චාබ්ධික සමාක්සමාධිය මෙසේ භාවිතවත් ම, මෙසේ බහුලිකානවත් ම, අභිඥයෙන් සාක්ෂාත් කටයුතු වූ යම් යම් ධර්මයකට විශිෂ්ටඥානයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂ කිරීම සඳහා සිත නාමුරු කෙරේ නම්, අභිඥ ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ ධර්මයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

ඉදින් හෙ “අනෙකච්චි සාද්ධිච්චඤාය වළඳම් වයි - එක්කම් ම බහුප්‍රකාර වෙම් වයි ... බම්මලොව දක්වා කසින් වසය වටම්ම”යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ සාද්ධිච්චයෙහි ම අභිඥයෙන අභිඥයෙන් ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “විශිෂ්ට වූ ... දිවසෝධයින් දුර වූ ද ලහ වූ ද, දිව්‍ය වූ ද මදුරු වූ ද, උභයයබ්බයන් අසම්ම”යි කැමැති වේ නම්, ඒ ඒ ශ්‍රවණයෙහි දිවසෝධා ඇතිවත් ම ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “පරසත්තියන්ගේ පරපුදාලයන්ගේ සිත සිය සිතින් පිරිසිදු දන්නෙම් වයි- සරාග වූ හෝ විතනය සරාග විතනය යි දන්නෙම් වයි ... අච්ඡින්න වූ හෝ විතනය අච්ඡින්න විතනය යි දන්නෙම් වයි”යි ... කැමැති වේ නම්, පරවිතතඥානය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විතත ඥානයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “අනෙකච්චි පුළුච්චිවාසය සිහි කෙරෙම්ම යි- එනම්: එක් දෑකුදු දෙදෑකුදු .. මෙසේ ආකාර සහිත උද්දෙස සහිත අනෙකච්චි පුළුච්චිවාසය සිහි කෙරෙම්ම”යි කැමැති වේ නම්, පුළුච්චිවාසඥානය ඇතිවත් ම ඒ ඒ නිවාසයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “මහිසාස ඉක්ම සිටි පිරිසිදු දිවැසින් ... කම් වූ පරිදි මය යන සත්‍යයන් දනිම්ම”යි කැමැති වේ නම්, දිව්‍යවස්සුර්ඥානය ඇතිවත් ම ඒ ඒ ඥානාබ්ගයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

හෙ ඉදින් “ආප්‍රවක්ඛයෙන් අනාප්‍රච්චි විතතවිමුක්තිය (අභිත්ථල සමප්‍රසුක්ඛසමාධිය) ප්‍රඥවිමුක්තිය (අභිත්ථල සමප්‍රසුක්ඛප්‍රඥාව) ඉහාත්මයෙහි ම තමා විසින් විශිෂ්ටඥානයෙන් දෑන ප්‍රත්‍යක්ෂ කොට සම්මාදි වෙසෙමි”යි කැමැති වේ නම්, ප්‍රත්‍යය ඇතිවත් ම ඒ ඒ විමුක්තියෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණේ.

5. 1. 3. 9.

[වබ්බකමානිසං සසුන්තං]

29. පඤ්චීමෙ භික්ඛවෙ වබ්බකමෙ ආනිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

අද්ධානකකිමො හොති. පට්ඨානකකිමො හොති. අප්පාඛාධො හොති. අසිනපිතඛාසිත්තාසිතං¹ සම්මා පරිනාමං ගච්ඡති. වබ්බකමානිගතො සමාධි විරට්ඨිතිකො හොති.

ඉමෙ ණා භික්ඛවෙ පඤ්ච වබ්බකමෙ ආනිසංසාති.

5. 1. 3. 10.

[නාගිහසුන්තං]

30. එවං මෙ සුන්තං: එකං සමයං භගවා කොසලෙසු චාරිකං චරමානො මහතා භික්ඛුසංඝෙහ සද්ධිං යෙන ඉච්ඡානඛගලං නාම කොසලානං බ්‍රාහ්මණභාමො තදවසරි. තත්‍ර සුදං භගවා ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගල ව්‍යාසණේධි.

අසොසාසු බො ඉච්ඡානඛගලකා² බ්‍රාහ්මණගහපතිකා “සමණො ඛලු හො ගොතමො සකාපුතො: සකාකුලා පබ්බජිතො ඉච්ඡානඛගලං අනුප්පතො: ඉච්ඡානඛගලෙ විහරති ඉච්ඡානඛගලව්‍යාසණේධි.-

“කං බො පන භගවන්තං ගොතමං එවං කල්‍යාණො කීර්තිසද්දො අබ්භුග්ගතො: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණ-සමපතො: සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙව-මනුස්සානං බුද්ධො භගවාති. සො ඉමං ලොකං සද්දෙවකං සමාරකං සමුගමකං, සසුමණ්‍යබ්‍රාහ්මණීං පජං සද්දෙවමනුස්සං සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා පථෙදෙති.”-

“සො ඛම්මං දෙසෙති ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣෙකල්‍යාණං පරියොසාන-කල්‍යාණං සාත්ථං සම්මාඤ්ජනං කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං, බ්‍රහ්මචරියං පකාසෙති. සාධු බො පන තථාරූපානං අරහනං දස්සනං හොති”’ති.

අථ බො ඉච්ඡානඛගලකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා තස්සා රත්නියා අව්වයෙන පසුන්තං බාදනියං භොජනියං ආදාය යෙන ඉච්ඡානඛගලව්‍යාසණේධි තෙනුප-සම්බකම්මිසු. උපසම්බකම්මිකා බහිද්ධාරකොට්ඨකෙ අට්ඨංසු උච්චාසද්දා මහා සද්දා.

1. අසිතං පිතං ඛාසිතං සාසිතං - මුත්තං, සො’ 2. ඉච්ඡානඛගලකා - සිමු.
3. සොමපොච්ඡෙක නිදස්සතො.

5. 1. 3. 9.

[චඩකමානිසංස සූත්‍රය]

මහණෙනි, චංක්‍රමයෙහි මේ අනුසස්ත්‍ර පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අධන්තමන් සාහිය හැකි වෙයි. ප්‍රධන්වියතීයං ඤාම වෙයි. අලාබාධ වෙයි. අසිතය, පිතය. බාසිතය හා සාසිතය සමාස්පරිණාමයට යෙයි. චංක්‍රමාධිෂ්ඨානසෙන් අධිගත සමාසිය විරසිතික වෙයි.

මහණෙනි, මොහු චංක්‍රමයෙහි පඤ්චානිසංස වෙතියි.

5. 1. 3. 10.

[නාගිත සූත්‍රය]

30. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී: එක් සමයෙක්කි හාග්ගවතුන් වහන්සේ ශෛල ජනපදයෙහි වාසිකා කරණ සේක් මහත් ඛික්ඛුන් හා ඉච්ඡානඛගල නම් කොහලයන්ගේ බ්‍රාහ්මණ ග්‍රාමයට වැහිසේක. භාග්ගවතුන් වහන්සේ එ ඉච්ඡානඛගලයෙහි වූ ඉච්ඡානඛගල වන ලාභාබිති වැඩ වසන සේක.

ඉච්ඡානඛගලයෙහි වාසය කරණ බ්‍රාහ්මණගාහපතිහු “ශාක්‍යපුත්‍ර ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ ශාක්‍යකුලයෙන් නික්ම පැවිදි වූවාහු ඉච්ඡානඛගලයට ක්‍රමයෙන් ප්‍රාප්තවූවාහු ඉච්ඡානඛගලයෙහි ඉච්ඡානඛගල වන ලාභාබිති විහරණ කෙරෙති”යි-

“ඒ භාග්ගවත්හු මෙ කරුණෙහුදු අහිත්භ, සමාස් සමුද්ධාය, විද්‍යවරණසම්පන්නය, සුගතය, ලොකවිද්‍ය, අනුතතර පුරුෂදම්මසාරපිභ, දෙවමනුෂ්‍යයනට ශාක්‍යාය, බුද්ධය, භගවත්භ” යි ඒ භගවත් ගෞතම-යන්ගේ මෙබඳු කල්‍යාණකීර්තිඝෝෂයෙක් උස්ව නැංගේය. ඔහු දෙවියන් සහිත මරුන් සහිත බ්‍රහ්මයන් සහිත ලොකය, මහණ බමුණන් සහිත දෙවි මිනිසුන් සහිත ප්‍රජාව තමන් විසින් විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන සාක්‍ෂාත් කොට දෙසන්නාහ.-

“ඔහු ආදිකල්‍යාණ කොට මධ්‍යකල්‍යාණ කොට පඤ්චසානකල්‍යාණ කොට සංචී කොට සමාසුත්ත කොට කෙවල පරිපූර්ණ කොට පරිශුද්ධ කොට දහම් දෙසති. (එසේ දෙසමින් ශාසනමාගී) බ්‍රහ්මවයසීය ප්‍රකට කෙරෙති. එබඳු අරහතුන්ගේ දර්ශනය මනා වේ යයි” ඇසූහ.

ඉක්බිති ඉච්ඡානඛගලවැසි බ්‍රාහ්මණගාහපතිහු එ රැය ඇවෑමෙන් බොහෝ බාද්‍ය භෝජ්‍යයන් රැගෙන ඉච්ඡානඛගලවනමණ්ඩයට එළඹිහ. එළඹ බිහිදෙර නොවුයෙහි උස්භඩ මහභඩ ඇත්තාහු සිටගත්හ.

තෙන බො පන සමයෙන ආයස්මා නාගිතො භගවතො උපට්ඨාකො
 හොති. අථ බො භගවා ආයස්මන්තං නාගිතං අමනෙතයි: කෙ පනෙතෙ¹
 නාගිත උච්චාසද්දා මහාසද්දා කෙවට්ටා මඤ්ඤා මච්ඡවිලොපෙති?² “එතෙ
 භනෙත ඉච්ඡානංගලකා බ්‍රාහ්මණගහපතිකා පහුතං බාදනීයං හොජනීයං
 ආදාය බිහිදාරකොට්ඨකෙ සීතා භගවන්තං යෙව උද්දිස්සා භික්ඛුසංඝඤ්චා”ති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො බො නාගිත
 නයිමස්ස නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්ප්ප්ඛස්ස සමෙබ්බසුඛස්ස
 නිකාමලාහි අස්ස අභිච්ඡලාහි අකසිරලාහි, යස්සාහං නෙකබ්බසුඛස්ස
 පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්ප්ප්ඛස්ස සමෙබ්බසුඛස්ස නිකාමලාහි අභිච්ඡලාහි
 අකසිරලාහි, සො තං මිලනසුඛං⁴ මිඬුසුඛං ලාභසක්කාරසිලොකසුඛං
 සාදිසෙය්‍යාති.

“අබ්බාසෙතු’දුති භනෙත භගවා, අබ්බාසෙතු සුගතො. අබ්බාසන
 කාලො’දුති භනෙත භගවතො. යෙන යෙනෙව’දුති භනෙත භගවා
 ගමිස්සති, තනනින්නාව ගමිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණ ගහපතිකා නෙගමා චෙව
 ජානපදා ව.

සෙය්‍යථාපි භනෙත ථුලලුප්පිතකෙ දෙවෙ වස්සනෙත යථානින්නාං
 උදකාති පවත්තන්ති, එවමෙව බො භනෙත යෙන යෙනෙව’දුති භගවා
 ගමිස්සති, තනනින්නාව ගමිස්සන්ති බ්‍රාහ්මණගහපතිකා නෙගමා චෙව
 ජානපදා ව තං කිස්ස හෙතු? තථාහි භනෙත භගවතො සිලපඤ්ඤාණ”න්ති.

මාහං නාගිත යසෙන සමාගමො,³ මා ච මයා යසො. යො බො නාගිත
 නයිමස්ස නෙකබ්බසුඛස්ස පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්ප්ප්ඛස්ස සමෙබ්බසුඛස්ස
 නිකාමලාහි අස්ස අභිච්ඡලාහි අකසිරලාහි, යස්සාහං නෙකබ්බසුඛස්ස
 පච්චෙකසුඛස්ස උපසම්ප්ප්ඛස්ස සමෙබ්බසුඛස්ස නිකාමලාහි අභිච්ඡලාහි
 අකසිරලාහි, සො තං⁴ මිලනසුඛං මිඬුසුඛං ලාභසක්කාරසිලොකසුඛං
 සාදිසෙය්‍ය. අසිතපිත්තබාසිතසාසිතස්ස බො නාගිත උච්චාරපස්සාවො. එසො
 නස්ස නිස්සංදො.

1. කෙ උත තෙ - ස්‍යා, කෙ උත බො - මජ්ඣං.

2. විලොපපනතිති - ස්‍යා, සිමුඤ්ඤා.

3. යමාගමං, සිමු. මජ්ඣං.

4. යො තං මිලනසුඛං - මජ්ඣං. ස්‍යා.

එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් නාගින තෙරණුවෝ භාග්‍යවත්තූගේ උපසථායක වෙත්. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂ්මත් නාගින තෙරුන් ඇමතු-සේක: “නාගිනයෙනි, මත්ස්‍ය විලොපයෙහි (විකුණන තැන) කෙවතියන් බඳු උස් හඬ ඇති මහ හඬ ඇති ඔහු කවරහ?”යි. “වහන්ස, තෙල ඉවණනභගල වාසී බ්‍රාහ්මණ ගෘහපතිහු බොහෝ බාද්‍යානෝජ්‍ය රැගෙනවුත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ද තිස්සසංඝයා ද උදෙසා බිහිදෙර කොටුයෙහි සිටියාහු ය”යි.

නාගිනයෙනි, මම යශස් හා සමාගත නො වෙමිවා. යශස් ද මා හා සමාගත නොවෙමිවා. නාගිනයෙනි, මම යම් නෙකබ්බසුඛයක් පවිචෙක සුඛයක් උපසම්පුඛයක් සම්බොධිසුඛයක් කැමැති සේ ලබන සුලු වෙමි නම්, නිදුක් සේ ලබන සුලු වෙමි නම්, විපුල කොට ලබන සුලු වෙමි නම්, (එසේ මා ලබන) මේ නෙකබ්බසුඛය පවිචෙකසුඛය උපසම්පුඛය සම්බොධිසුඛය යමෙක් කැමැති සේ ලබන සුලු නොවී නම්, නිදුක්සේ ලබන සුලු නොවී නම්, විපුල කොට ලබන සුලු නොවී නම්, හෙතෙම එ අශුචිසුඛය, නිද්‍රාසුඛය, ලාභසන්තාරයෙන් හා වණිනණයෙන් උපන් සුඛය ඉවසන්නේය.

“වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා, සුගතයන් වහන්සේ ඉවසන සේක්වා. වහන්ස, දැන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට ඉවසන කාලයයි. වහන්ස, යම් ම දිගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් නම්, බමුණන් හා ගෘහවිහුදු නියමිතම් වැස්සන් හා දහවුවැසියෝ ද එදිගට නැඹුරු වූවාහු ම වෙති.

වහන්ස, යම් පරිදි මහ පොදු ඇති වට වස්නා කල්හි නිමිතභූමිය අනුව ම උදකයෝ වටනාහු ද, වහන්ස, එපරිදි ම යම් ම දිගෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනා සේක් නම්, බමුණුගෙහෙවියෝ ද නියමිතමිදහවුවැස්සෝ ද එදිගට නැඹුරුවන්නාහ. එ කවර හෙයක යන්: වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශීලය හා ඥානය එබඳු ම (ජනප්‍රිය වනු ම) බැවිනි.

නාගිනයෙනි, මම යශස් හා නහමක් සමාගත යෙමිවා, යශස් ද මා හා නහමක් සමාගත වෙමිවා. නාගිනයෙනි, මම යම් ම නොනුමුස සුඛයක් ප්‍රවිචෙක සුඛයක් ව්‍යපශම සුඛයක් සම්බොධිසුඛයක් කැමැති සේ ලබන සුල්ලෙම්, නිදුකින් ලබන සුල්ලෙම්, විපුලසේ ලබන සුල්ලෙම් වෙමි ද, යමෙක් මේ නොනුමුස සුඛය, ප්‍රවිචෙක සුඛය, ව්‍යපශමසුඛය, සම්බොධි-සුඛය කැමැතිසේ නොලබන සුලුයේ, නිදුකින් නොලබන සුලුයේ විපුලසේ නොලබන සුලුයේ වේ නම්, හෙ ඒ අපවිත්‍ර සුඛය, නිද්‍රාසුඛය, ලාභ සන්තාරයෙන් හා වණිනණයෙන් උපදනා සුඛය ඉවසන්නේය. නාගින-යෙනි, අසිත, පිත, බාසිත සාසිතයාගේ වනාහි මහවචන් සුලුවචන් මලමු) ම වෙයි. තෙල උහුගේ නිෂ්‍යඤ්ඤ (එලය) යි.

පියානං බො නාගින විපරිනාමඤ්ඤාථාභාවා උපපජ්ජන්ති සොකපරිදේව
දුක්ඛද්දෙමනස්සුපායාසා, එසො තස්ස නිස්සංඤො.

අසුභනිමිත්තානුසංගං අනුසුතනස්ස බො නාගින සුභනිමිත්තො¹
පාටිකකුලාසනා² සණ්ඨාති, එසො තස්ස නිස්සංඤො.

ඡස්සු³ බො නාගින එස්සායතනෙසු අනිව්‍යානුපස්සිතො, විහරතො,
එස්ස පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති, එසො තස්ස නිස්සංඤො.

පඤ්චසු බො නාගින උපාදානකකිකෙසු උදයබ්බයානුපස්සිතො, විහරතො,
උපාදානෙ පාටිකකුලාසනා සණ්ඨාති, එසො තස්ස නිස්සංඤො.

පඤ්චබ්බිකවග්ගො තතියො.

තස්සුද්දානා:

දොගාරවුපකකිලෙසො දුස්සිලානුග්ගහෙන ච
විමුතතිසමාධිපඤ්චබ්බිකා චබ්බමො නාගිතෙන චාති

1. සුභනිමිත්තො - සිමු.
2. පාටිකකුලාසනා - ඡෙස්. පටිකකුලාසනා - සිමු.
3. ඡස්සු - ඡෙස්.

නාගිතයෙති, ප්‍රියජනයන්ගේ විපරිණාම අන්‍යාථාභාවයෙන් ශෝක, පරිදෙව, දුඃඛ, දොම්නස, දුස්සංසාරය උපදනාහ. තෙල ඒ ප්‍රියභාවයාගේ නිෂ්පාදය වේ.

නාගිතයෙති, අශුභනිමිත්තානුසොගයෙහි අනුසුක්කතාහට (ඉෂ්ටාලච්ඡිත සංඛ්‍යාත) ශුභ නිමිත්තයෙහි පිළිතුල්ලව පිහිටනේ ය. තෙල ඒ අශුභනිමිත්තානුසොගයාගේ නිෂ්පාදනය වෙයි.

නාගිතයෙති, සවාදුරුමි සංඛ්‍යාතයෙහි අතින්‍යානුදර්ශිත වසනුවහට සංඛ්‍යාතයෙහි පිළිතුල්ලව පිහිටනේය. තෙල ඒ අතින්‍යාදර්ශිතයාගේ නිෂ්පාදනයයි.

නාගිතයෙති, පඤ්චාපාදනසංකයෙහි උදව්‍ය නුවණින් බලමින් වසනුවහට උපාදායෙහි පිළිතුල්ලව සිටුවේය. තෙල උදයව්‍යයානුදර්ශිතයාගේ නිෂ්පාදනයයි.

පඤ්චාසිතික වග්ගීය තුන්වැනියි.

එහි උද්දානය:

අගාරව සූත්‍ර දෙකෙක, උපකක්ඛිලෙස සූත්‍රය, දුස්සීල සූත්‍රය, අනුග්ගහ සූත්‍රය, විමුත්ති සූත්‍රය, සමාධි සූත්‍රය, පඤ්චාසිතික සූත්‍රය, චංකම සූත්‍රය, භාගිත සූත්‍රය දැයි දගයෙන.

4. සුමනාවග්ගො

5. 1. 4. 1.

[සුමනාසුත්තං]

31. එකං සමයං භගවා සාමජ්ජියං විහරති ජෙනවනෙ අනාඨ-
පිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ.* අථ බො සුමනා රාජකුමාරී පඤ්චති රථසතෙහි
පඤ්චති¹ රාජකුමාරිසතෙහි පරිවුතා යෙන භගවා තෙහුපසඛකම්.
උපසඛකම්කා භගවතාං අභිවාදෙකා එකමනාං නිසීදි. එකමනාං
නිසීනාං බො සුමනා රාජකුමාරී භගවතාං එතදවොච:

ඉධස්ස භතෙන භගවතො දො සාවකා සමසද්ධා සමසීලා සමපඤ්ඤා,
එකො දයකො එකො අදයකො, තෙ කායස්ස හෙද පරමමර්ණා සුගතී:
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජෙය්හං, දෙවභූතානම්පන තෙසං භතෙන සියා
විසෙසො සියා නානාකරණනාහි? සියා සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො
පඤ්චති ණතෙහි අබිගණ්ණාති: දිබ්බිකා ආයුතා, දිබ්බිකා වණ්ණෙහි,
දිබ්බිකා සුබ්බිකා, දිබ්බිකා සසෙන, දිබ්බිකා ආබිපතෙයොන.² යො සො
සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං දෙවභූතො සමානො ඉමෙහි පඤ්චති
ණතෙහි අබිගණ්ණාති.³

සචෙ පන තෙ භතෙන තකො වුතා ඉත්තං. ආගච්ඡනාහි, මුත්තස්ස-
භූතානං පන තෙසං භතෙන සියා විසෙසො, සියා නානාකරණනාහි? සියා
සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මුත්තස්සභූතො සමානො
පඤ්චති ණතෙහි අබිගණ්ණාති: මානුසකෙන⁴ ආයුතා, මානුසකෙන
වණ්ණෙහි, මානුසකෙන සුබ්බිකා, මානුසකෙන සසෙන, මානුසකෙන
ආබිපතෙයොන. යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං මුත්තස්සභූතො
සමානො ඉමෙහි පඤ්චති ණතෙහි අබිගණ්ණාති.

සචෙ පන තෙ භතෙන උභො අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජ්ඣති, පබ්බ-
ජ්ඣනං පන තෙසං⁵ භතෙන සියා විසෙසො සියා නානාකරණනාහි? සියා
සුමනෙ'ති භගවා අවොච.

යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජ්ඣතො සමානො
පඤ්චති ණතෙහි අබිගණ්ණාති: යාචිතො'ව බහුලං චීවරං පරිභුඤ්ඤති
අප්පං අයාචිතො. යාචිතො'ව බහුලං පිණ්ඩපාතා පරිභුඤ්ඤති, අප්පං
අයාචිතො. යාචිතො'ව බහුලං සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤති, අප්පං අයාචිතො.
යාචිතො'ව බහුලං ශිලාන පච්චය හෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ඤති, අප්පං
අයාචිතො.-

* සෞම් පරාජාතෙ අයං පාසා කකි; එකං සමයං - අප - මජ්ඣං.

1. පඤ්චති - සෞ. 2. අබිගණ්ණෙය්හ - සෞ 3. අබිගණ්ණාතිහි - සෞ.

4. මානුසකෙන - සිමු 5. තෙසං - සිමු.

4. සුමනාවතීය

5 1. 4. 1

[සුමනාසූත්‍රය]

31. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර ජෙතවනයෙහි අනේඛිඬු සිටුහුගේ ආරාමයෙහි වැඩ වසන සේක එකල්හි සුමනාරජ කුමරි පන්සියක් රියපිරිවරින් පන්සියක් රජකුමරි පිරිවරින් පරිවාතව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹීයා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුනු. එකත් පසෙක හුන් සමග් කුමරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකලා:

වහන්ස, මෙ සස්තෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකයෝ දෙදෙනෙක් ශ්‍රද්ධායෙන් සමයහ. ශීලයෙන් සමයහ. ප්‍රඥයෙන් සමයහ. එකෙක් දායකය. එකෙක් අදායකය. ඔහු කැබුන්මරණින් මතු මනා ගහි ඇති සවගීලොකයට පැමිණෙති. වහන්ස, දෙව් වූ (දායක අදායක වන) ඔවුන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේ ද වෙනස් කරුණෙක් ඇත් ද හෝ? යි. “ඇඟ, සුමනාවතී” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවතී, යම් දායකයෙක් වේ නම්, හේ දෙව්වූයේම අනෝ අදායකයා(දන් නො දෙන්නා) දිව්‍ය ආයුෂ්සෙන, දිව්‍යවණ්ණයෙන, දිව්‍යසුඛයෙන දිව්‍යයග්ගින, දිව්‍ය ආබිජත්‍ය (අබිජතිනාව) යෙනැයි කරුණු පසෙකින් අභිභවන්නේ (යටපත් කරන්නේ) ය. සුමනාවතී, යම් දායකයෙක් (දන් දෙන්නෙක්) වේ නම්, හේ දෙව් වූයේ ම තෙල දන් නො දෙනු මෙ කරුණු පසින් අභිභවන්නේ ය යි.

වහන්ස, ඉදින් ඔහු එයින් සැව මේ මනුෂ්‍යත්වයට එක් නම්, මනුෂ්‍යවූ උන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේ යැ හෝ වෙනස් කරුණෙක් වන්නේ ය හෝ? යි. “වන්නේ ය, සුමනාවතී” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවතී, යම් දායකයෙක් වේ නම්, හේ මනුෂ්‍ය වූයේ ම මානුෂික ආයුෂ්සෙන, මානුෂිකවූ වණ්ණයෙන, මානුෂිකවූ සුඛයෙන, මානුෂිකවූ යග්ගින, මානුෂිකවූ ආබිජත්‍යයෙනැයි කරුණු පසෙකින් තෙල අදායකයා මැඩගෙණ සිටුවේ ය. සුමනාවතී, යම් දායකයෙක් වේ නම්, හේ මනුෂ්‍ය වූයේ ම මේ කරුණු පසින් තෙල අදායකයා මැඩගෙණ සිටුවේ ය.

වහන්ස, ඉදින් ඒ දෙදෙන ගිහිගෙන් නික්ම ගාසනයට වදිත් නම් වහන්ස, පැවිදි වූ ඔවුන්ගේ විශේෂයෙක් වන්නේ ය, වෙනස් කරුණෙක් වන්නේ ය හෝ? යි. “වන්නේ ය, සුමනාවතී” යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක.

සුමනාවතී, යම් දායකයෙක් වේ නම්, හේ පැවිදි වූයේ ම තෙල අදායකයා කරුණු පසෙකින් මැඩගෙණ සිටුවේ ය. යදනා ලද්දේ ම (අනුන්ගේ පැවරීමෙන් ම) බහුල වශයෙන් චිවර පරිභෝග කරන්නේ ය, නොයදනා ලද්දේ අලා කොට පරිභෝග කරන්නේ ය. යදනා ලද්දේ ම බහුල වශයෙන් පිඬුවා වලඳන්නේ ය, නොයදනා ලද්දේ අලා වශයෙනි. යදනා ලද්දේ ම බහුල විසින් ගයනාසන වලඳ කෙරෙහි, නො යදනා ලද්දේ අලා විසින් චලාදනේ ය. යදනා ලද්දේ ම බෙහෙවින් ගිලන්පස බෙහෙසින් පිරිකර වලඳන්නේ ය, නොයදනා ලද්දේ අලා විසිනි.

යෙති ඛො පන සබ්බමචාරීති සද්ධිං විහරන්ති, නායාසං¹ මනාපෙතෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන, මනාපෙතෙව බහුලං චිඤ්ඤාමෙමන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපෙතෙව² බහුලං මනෝ-කමෙමන සමුද්ධරන්ති, අපං අමනාපෙන. මනාපං යෙව³ උපහාරං උපහරන්ති, අපං අමනාපං. යො සො සුමනෙ දයකො, සො අමුං අදයකං පබ්බජිතො සමානො ඉමෙහි පඤ්චගි ණානෙහි අබිගණ්හාති.⁴

සචෙ පන තෙ හතෙන උභො අරහතං පාපුණන්ති, අර-හතනපපතතානං පන තෙසං හතෙන සියා විසෙසො සියා නානාකරණන්ති?

එ න් ඛො පනෙසාහං සුමනෙ න කිඤ්චි නානාකරණං වදාමි යදිදං විමුක්තියා විමුක්තීන්ති.⁵

අච්ඡරියං හතෙන, අබ්බතං හතෙන. යාවඤ්චිදං හතෙන අලමෙව දානාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤති කාතුං, යත්ත භි නාම දෙවහුතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤති, මනුස්සහුතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤති, පබ්බජිතස්සපි උප-කාරාති පුඤ්ඤතිති.

එව මෙනං සුමනෙ, එවමෙනං සුමනෙ. අලං භි සුමනෙ දානාති දාතුං, අලං පුඤ්ඤති කාතුං. දෙවහුතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤති. මනුස්සහුතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤති, පබ්බජිතස්සපි උපකාරාති පුඤ්ඤතිති. ඉදමවොච භගවා. ඉදං වතා⁶ සුගතො අපාපරං එතදවොච සන්තා:

1. යථාපි වජ්ජෙ විමලො ගච්ඡං අකාසධාතුයා සබ්බෙ තාරා ගණේ ලොකෙ ආනාස අතීරොචති,
2. තථෙව සීලසම්පන්නො සද්ධො පුරිසපුග්ගලො සබ්බෙ මච්ඡරිතො ලොකෙ චාගෙන අතීරොචති.
3. යථාපි මෙඝො ථනයං විජ්ජමාලි සතකකතු ථලං නින්නං ච පුරෙති අභිවස්සං වසුකිරං,
4. එවං දස්සන සම්පන්නො සම්මා සම්බුද්ධසාවකො මච්ඡරිං අබිගණ්හාති පඤ්චායානෙහි පණ්ණාසො:
5. අයුතා යස්සා චෙව වණ්ණෙන ච සුබ්බෙන ච සචෙ භොග පරිබ්බලො⁷ පෙච්ච සංගෙ පමොදතිති.⁸

1. නස්ස - ස්වා, මජ්ඣ. 2. මනාපෙන - ස්වා, 3. මනාපෙතෙව - ස්වා,
4. අබිගණ්හාතිති - මජ්ඣ, ස්වා, 5. විමුක්තතාති - ස්වා
6. වතාන - මජ්ඣ, ස්වා, 7. පරිබ්බලො - මජ්ඣ. 8. සංගෙ ව පමොදති - සීමු.

යම් සබ්බමසරුත් හා වෙසේ නම්, ඔහු (ඒ දායක පැවිදිනට) මනාප වූ ම කායකමයෙන් බෙහෙවින් හැසිරෙත්. අමනාප කායකමයෙන් අලප විසිති. මනාප වූ ම වාක්කමයෙන් බහුල විසින් හැසිරෙත්. අමනාපයෙන් අලප විසිති. මනාප වූ ම මනා කමයෙන් බහුල කොට හැසිරෙත්. අමනාපයෙන් අල්ප විසිති. මනාප වූ ම උපහාර එළවත්. අමනාප උපහාර අලපවශයෙනි. සුමනාවෙහි, යම් දායකයෙක් මේ නම්, හේ පැවිදි වූයේ ම මේ පස්කරුණින් තෙල අදායක මහණ මැඩ සිටුවේ ය.

වහන්ස, ඉදින් ඔහු දෙදෙන අභිනිසට පැමිණෙත් නම්, අභිනිසට පත් ඔවුන්ගේ විශෙෂයෙක් වන්නේය, නානාකරුණයෙක් වන්නේය හෝ? යි.

සුමනාවෙහි, මෙ විෂයෙහි මම උන්ගේ කිසිදු නානාකරුණක් නොවදරමි. එනම්-(එකකුගේ) විමුක්තිය හා (අනෙකාගේ) විමුක්තිය යි. (අභිනිසයෙහි වෙනෙසෙක් නොවේ ම ය.)

වහන්ස, අසිරිය, වහන්ස, අද්භූතයි. වහන්ස, දෙවිව්‍රවහුට ද යම් ම පින් උපකාර මේ ද, මිනිස් ව්‍රවහුට ද යම් ම පින් උපකාර මේ ද, පැවිදි ව්‍රවහුට ද යම් ම පින් උපකාර මේ ද, එහෙයින් දන්දීම ඉතා නිසි ම ය. පින්කළ යුතු ම ය.

සුමනාවෙහි, තෙල එසේ මැයි. සුමනාවෙහි, තෙල එසේ මැ යි. සුමනාවෙහි, දන්දිය යුතු ම ය. සුමනාවෙහි, පින් කළ යුතු ම ය. දෙවිව්‍රවහුට ද පින් උපකාර වෙයි, මනුෂ්‍යව්‍රවහුට ද පින් උපකාර වෙයි. පැවිදි ව්‍රවහුට ද පින් උපකාර වෙයි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළ සේක. ගාඤ්ඤා වූ සුගතයන් වහන්සේ මෙය වදාරා එක්බිති තදායක (තෙල හා) වදාළ සේක:

1. යම් සෙයින් නිමිල වන්‍යයා අහසින් යනුයේ ලොව හැම තරු කැලත් සිය එළියෙන් අභිභවා වොරදනේ වේ ද,

2. එසෙයින් සිල් සපත් සැදූහැකි පුරුෂපුද්ගලයා ලොව හැම මසුරන් න්‍යාගයෙන් අභිභවා වොරදනේ වේ.

3. යම් සෙයින් විදුලිමැලි ඇති, සියගණන් මේකුළු ඇති, ගිහිකරණ මෙසය පෘථිවිය තෙමමින් ගොඩවළ පුරවාද,

4. එසෙයින් දඟින සම්පන්න(සොවන්)පණ්ණින සමයක් සබ්බද්ධායුෂක පස්කරුණෙකින් මසුරහු අභිභවන්නේ වෙයි.

5. ආයුෂ්සෙන, යගසින, වණ්ණයෙන, සුඛයෙනැයි (හේ මසුරා දනන්-තේය.) හෙ එකැතියෙන් දානාබ්‍යභොගෙහසයා විසින් (දන නමැති ජලොසය විසින් සුගතිය කරා) පමුණුවනු ලැබුයේ පරලොව ගොස් සවගියෙහි ද සතුටු වෙයි.

5. 1. 4. 2.

[චුඤ්ඤානං]

32. එකං සමයං භගවා රාජගහෙ විහරති කලඤ්ඤානිවාසෙ. අථ බො චුඤ්ඤි රාජකුමාරි පඤ්ඤාති රථසතෙහි පඤ්ඤාති ච කුමාරි සතෙහි පරිවුහා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති, භගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නා බො චුඤ්ඤි රාජකුමාරි භගවන්තං එතදවොච:

අමහාකං භතෙන භාතා චුඤ්ඤා නාම රාජකුමාරො. සො එවමාහ: “යදෙව සො භොති ඉත්ථි වා පුරිසො වා බුද්ධං සරණං ගතො, ධම්මං සරණං ගතො, සම්මං සරණං ගතො, පාණාතිපාතා පටිවිරතො, අදින්නාදානා පටිවිරතො, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිවිරතො, මුසාවාදා පටිවිරතො, සුරාමේරසමජ්ජපමාදවස්නා පටිවිරතො, සො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං යෙව¹ උපපජ්ජති, නො දුගතින්ති”.

සාහං භතෙන භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු බො² භතෙන සත්ථි පසන්නො කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං යෙව උපපජ්ජති, නො දුගතින්ති? සාහං භතෙන භගවන්තං පුච්ඡාමි: කථං රූපෙ නු බො² භතෙන ධම්මෙ පසන්නො -පෙ- කථං රූපෙ නු ²බො භතෙන සම්මෙ පසන්නො -පෙ- කථං රූපෙසු සිලෙසු පරිපුරකාරි කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං යෙව¹ සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති, නො දුගතින්ති?

යාවතා චුඤ්ඤි සත්තා අපදා වා දිපදා වා චතුපදා වා ඛණ්ඩපදා වා රූපිනො වා අරූපිනො වා සඤ්ඤාතො වා අසඤ්ඤාතො වා නෙවසඤ්ඤාතො වා නපාගතො තෙසං අග්ගමකතායති අරහං සම්මා සම්මුඤ්ඤා. යෙ බො චුඤ්ඤි බුද්ධෙ පසන්නා, අග්ගෙ තෙ පසන්නා. අග්ගෙ බො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො භොති.

යාවතා චුඤ්ඤි ධම්මා සඤ්ඤාතා වා අසඤ්ඤාතා වා විරාගො තෙසං අග්ගමකතායති යදිදං මදනිමමදනො පිපාසවිතයො³ ආලයසමුග්ගානො චට්ඨපචේජ්ඤෙ තණ්හකතයො විරාගො නිරෝධො තිබ්බානං. යෙ බො චුඤ්ඤි විරාගෙ ධම්මෙ පසන්නා. අග්ගෙ තෙ පසන්නා අග්ගෙ බො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො භොති.

යාවතා චුඤ්ඤි සම්මා වා ගණා වා තථාගතසාවකසංඝො තෙසං අග්ගමකතායති යදිදං චහතාරි පුරිසසුගාති අධිපුරිසපුගලො. එස භගවතො සාවකසංඝො ආනුභවෙයො පානුභවෙයො දකඛිණෙයො අඤ්ඤාලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්ස. යෙ බො චුඤ්ඤි සංඝෙ පසන්නා, අග්ගෙ තෙ පසන්නා. අග්ගෙ බො පන පසන්නානං අග්ගො විපාකො භොති.

1. සුගතිකෙසෙව - යහ. 2 කථං රූපෙ බො - මජ්ඣං. 3. පිපාසවිතයො සිවු.

5. 1. 4. 2.

[චූඤ්ඤාය]

32. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ රජගහ සමීපයෙහි වූ කලාඤ්ඤානිවාස නම් වෙළඳවහයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල චූඤ්ඤා රජතුමරි පන්සියයකට පිරිවරනුදු පන්සියක් කුමරි පිරිවරනුදු පිරිවැරැණි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියා. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකන් පසෙක හුනු. එකන්පසෙක හුන් චූඤ්ඤා රජතුමරි භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළා:

වහන්ස, අපගේ භ්‍රාතෘ වූ චූඤ්ඤා නම් රාජකුමාරයෙක් ඇත. හේ මෙසේ කියයි: “යම් එ’ සත්‍යයක් වේ ව සි, පුරුෂයෙක් මේ ව සි, බුදුන් සරණ ගියේ, දහම් සරණ ගියේ, සතුන් සරණ ගියේ, පණ්ණාසකයන් දුරු වූයේ, අධිකාදානන් දුරු වූයේ, කාමයෙහි මිසගසරින් දුරු වූයේ, මුසවායෙන් දුරු වූයේ, මද පමා දෙකට කරැණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ ද, හෙ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට ම එළඹේ. දුගතියට නොයේ ය” යි.

වහන්ස, තෙල මම් භාග්‍යවතුන් ප්‍රථමුස්තෙමි. වහන්ස, කෙබඳු ගාඝාකෙනකුන් කෙරෙහි පහන් වූයේ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට ම එළඹෙන්නේ වේ ද, දුගතියට නොයන්නේ මේ ද? වහන්ස, කෙබඳු වූ ධම්මයෙක්හි පහන් වූයේ... වහන්ස, කෙබඳු සතුන් කෙරෙහි පහන් වූයේ... වහන්ස, කෙබඳු සීලයෙහි පරිපූරකාරී වූයේ කාබුන් මරණින් මතු සුගතියට සම්බන්ධ සංවිච්ඡාකයට ම එළඹේ ද, දුගතියට නොයේ ද?

චූඤ්ඤානි, අපදයෝ වෙන් ව සි, දභිපදයෝ වෙන් ව සි, වතුපදයෝ වෙන් ව සි, බුහුපදයෝ වෙන් ව සි, රුපිහු වෙන් ව සි, අරුපිහු වෙන් ව සි, සංඥිහු වෙන් ව සි, අසංඥිහු වෙන් ව සි, නොවසංඥිතාසංඥිහු වෙන් ව සි, යම්තාක් සතකයෝ වෙන් නම්, අතීන් සමාස්සලිඛුධි තථාගතයෝ ඔවුනට අග්‍රයෙහි සි සිසු ලැබේ. චූඤ්ඤානි, යම් කෙනෙක් බුදුන් කෙරෙහි පහන් වූවාහු නම්, ඔහු අග්‍රයා කෙරෙහි පහන්හ. අග්‍රයා කෙරෙහි පහන් වූවනට අග්‍ර විපාක වෙයි.

චූඤ්ඤානි, සංඝඝාතයෝ වෙන් ව සි, අසංඝඝාතයෝ වෙන් ව සි, යම් තාක් ධම්මෝ වෙන් නම්, විරාගය ඔවුනට අග්‍රයෙහි සි සිසු ලැබේ. එනම්: මදනිමමදනය වූ පිපාසාවිනය වූ ආලයාගේ සමුග්‍යඝාතය වූ චරිතාපවේදය වූ තාමණ්‍යාකය වූ විරාග වූ නිරෝධ වූ නිච්ඡාණ ය යි. චූඤ්ඤානි, යම් කෙනෙක් විරාගධම්මයෙහි පහන්හු ද, ඔහු අග්‍රයෙහි පහන්හ. අග්‍රයෙහි පහන් වූවනට අග්‍ර විපාක වෙයි.

චූඤ්ඤානි, සහහු වෙන් ව සි, ගණහු වෙන් ව සි, යම් තාක් සමුහ කෙනෙක් වෙන් නම්, තථාගතයන්ගේ ශ්‍රාවකසංඝයා ඔවුනට අග්‍රයෙහි සි සිසු ලැබේ. එනම්: චතුරපුරුෂස්‍රුම වූ අනුපුරුෂපුරුෂාලයෝ යි. හගවන්හුගේ තෙල ශ්‍රාවකසංඝයා ගෙනවුත් දෙන දනට නිසි ය. ප්‍රාසූණ සන්තාරයට නිසි ය. දක්ෂිණාවට නිසි ය. අක්ඛලිකරණයට නිසි ය. ලොකයට අනුගතර පුණ්‍යකෞතු වෙයි. චූඤ්ඤානි, යම් කෙනෙක් සංඝයා කෙරෙහි පහන්හු ද, ඔහු අග්‍රයෙහි පහන්හ. අග්‍රයෙහි පහන් වූවනට අග්‍ර විපාක වෙයි.

යාවතා චුඤ්ඤි සිලාති, අරියකන්තානි¹ තෙසං අග්ගමකඛායති - යදිදං අබණ්ඩාති අච්ඡද්දාති අසබලාති අකමමාසාති විඤ්ඤාපසන්ධාති අපරාමඛාති සමාබි සංවහනතිකාති. යෙ ඛො චුඤ්ඤි අරිය කන්තෙසු සිලෙපු පරිපුරකාරිනො, අග්ගෙ තෙ පරිපුරකාරිනො. අග්ගෙ ඛො පන පරිපුරකාරිනං අග්ගො විපාකො භොතිති.

6. අග්ගතො වෙ පසන්තානං අග්ගා ධම්මං විජානතං
අග්ගෙ චුඤ්ඤි පසන්තානං දකඛිණේයො අනුත්තරෙ,
7. අග්ගෙ ධම්මෙ පසන්තානං විරාගුපසමෙ සුඛෙ
අග්ගෙ සංඝෙ පසන්තානං පුඤ්ඤාකෙඛිතෙන අනුත්තරෙ,
8. අග්ගසමීං දාහං දදතං අග්ගං පුඤ්ඤං පච්ඤති
අග්ගං ආසු ව² වණ්ණොච යසො කිතති සුඛං බලං.
9. අග්ගස්ස දාතා මෙධාපි අග්ගධම්මසමාතිනො
දෙවභූතො මහුස්සො වා අග්ගපපතො පමොදතිති.

5. 1. 4. 3.

[උග්ගහස්සනං]

33. එකං සමයං භගවා හද්දිසෙ³ විහරති ජාතියා වතෙ. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩක නතතා යෙන භගවා තෙනුපඛකමී. උපසඛකමීචා භගවන්තං අභිවාදෙචා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා භගවන්තං එතදවොච:

අභිවාසෙහු මෙ හතෙත භගවා සමානතාය අත්තචතුරේ භත්තනති. අභිවාසෙසි භගවා තුණ්හිභාවෙන. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා භගවන්තො අභිවාසනං විදිචා උච්ඡාසාසනා භගවන්තං අභිවාදෙචා පදකඛිණං කචා පකකාමී.

අථ ඛො භගවා නස්සා රත්තියා අච්චසෙන පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පත්තච්චරමාදය යෙන උග්ගහස්ස මෙණ්ඩකනතතො නිවෙසනං තෙනුප-
සඛකමී. උපසඛකමීචා පඤ්ඤාතෙන ආසනෙ නිසීදි. අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩක නතතා භගවන්තං පණ්ණිතෙන බාදුතියෙන භොජනියෙන සහන්ධා සන්තපෙසසි සම්පවාසෙයි.

අථ ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා භගවන්තං භුත්තාපිං ඕනිත-
පත්තපාණිං එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසිනො ඛො උග්ගහො මෙණ්ඩකනතතා භගවන්තා එතදවොච:

1. අරියකන්තානි සිලාති - මජ්ඣං.
3. හද්දිසෙ - අච්ඡිකපා.

2. ආසුඤ්ඤා - සිමු.

වුද්දියෙහි, යම් තාක් සිල් ඇත් නම්, ආයතියනට කාන්ත වූ (මානිඵල-සම්පූර්ණතා වූ) සිලයෝ ඔවුනට අග්‍රහසි කියනු ලැබේ. එනම්: අබණ්ඩ වූ අවිජ්ජ වූ අගබල වූ අකල්මාභ වූ භුජිසා වූ නුවණැතියන් විසින් පසස්නා ලද කැමණි දූෂිත අපරාමාභට වූ සමායියට හිත පිණිස වූ සිලයෝ යි. වුද්දියෙහි, යම් කෙනෙක් ආයතීකාන්තභීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙත් නම්, ඔහු අග්‍රයෙහි පරිපූරකාරී වෙත්. අග්‍රයෙහි පරිපූරකාරීනට අග්‍රවිපාක වේ ය යි.

6. ඒකාන්තයෙන් (රත්නත්‍රය විෂයෙහි) අග්‍රභාවයෙන් පහන් වූ අග්‍ර ධර්ම (රත්නත්‍රයෙහි උත්තමස්වභාවය) දක්නාවුන්ට ද, අනුගතරදක්මණැති වූ අග්‍ර බුදුරජුන් කෙරෙහි පහන් වූවනට ද (අග්‍රවිපාක වේ.)

7. විරාගයට හා උපගමයට හෙතු වූ, සංසාර දුඛක්‍ෂය භාවයෙන් සුඛ ඇති, අග්‍ර වූ ධර්මයෙහි පහන් වූවනට ද, අනුගතර පුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර වූ අග්‍රසම්මයා කෙරෙහි පහන් වූවනට ද (අග්‍රවිපාක වේ.)

8. අග්‍ර වූ රත්නත්‍රය විෂයයෙහි දත් දෙනුවනට අග්‍ර පුණ්‍යය වැඩෙ යි. අග්‍ර ආයුෂ ද වණිස ද යසස් (පිරිවර) ද කීර්තිය ද සුඛය ද බලය ද වැඩේ.

9. අග්‍ර වූ රත්නත්‍රයට (අග්‍ර වූ දෙයධර්මය) දෙන අග්‍රප්‍රසාදධර්මයෙහි මොනොවට පිහිටි නුවණැතියෝ දෙවි වූයේ හෝ මිනිස් වූයේ හෝ අග්‍රභාවයට පැමිණියේ ප්‍රමුදිත වෙයි.

5. 1. 4. 3.

[උග්ගහ සූත්‍රය]

33. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හදිසි නගරයෙහි ජාතියාවන නම් සමයඤ්ජන වෙනෙහි වැඩවසන සේක. එකල මෙණ්ඩක සිටුහුගේ මුදුබුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හිත. එකත්පස්ව හුන් මෙණ්ඩක සිටුහු මුබුබුරු උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය:

වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සෙට දවස් විසසුතු දත් පිණිස තමන් වහන්සේ සතර වන කොට ඇති සේක් මාගේ බත අධිවාසනා කරණ සේක්ව යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තුෂ්ණිමිභාවයෙන් ඉවසූ සේක. එකල්හි මෙණ්ඩකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ අධිවාසනය දූහ හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නැගී ගියේය.

එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ රු ඇවැමෙන් පෙරවරු මේලෙහි හැඳ පෙරව පා සිටුරු ගෙණ මෙණ්ඩකනැණා උග්ගහ සිටුගේ නිවෙසනයට වැඩිසේක. වැඩි පැත් වූ අස්තෙහි වැඩි හුන්සේක. ඉක්බිති මෙණ්ඩකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ප්‍රණීත බාද්‍යභොජ්‍යයෙන් සියතින් සැකැප්වී ය, පැවරීය.

ඉන්පසු මෙණ්ඩකනැණා උග්ගහ සිටු දත් වැළඳ, පාත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අත් ඇති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දූත එකක් පසෙක හිත. එකක් පසෙක හුන් මෙණ්ඩකනැණා උග්ගහ සිටු භාග්‍යවතුන්ට තෙල සාල කෙළේ ය:

ඉමා මෙ භනෙන කුමාරියො පතිකුලානි ගම්ඤ්ජනි. ඔවදනු තාසං භනෙන භගවා, අනුසාසනු තාසං භනෙන භගවා, යං තාසං අස්ස දීඝරක්ඛං භිතාය සුඛායාති.

අථ ඛො භගවා තා කුමාරියො එතදවොච: තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සිකිතිතබ්බං: යස්ස වො¹ මාතා පිතරො භගනුනො දස්සන්ති අත්තකාමා භිතෙසිනො අනුකම්පතා අනුකම්පං උපාදය, තස්ස භවිස්සාම පුබ්බව්ඨාසිනියො පච්ඡානිපාතිනියො කිංකාරපටිස්සාවිනියො මනාපචාරිනියො පිඤ්චාදිනියොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකිතිතබ්බං.

තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සිකිතිතබ්බං යෙ තෙ භතනු ගරුනො භවිස්සන්ති මාතාති වා පිතාති වා සමණත්වාගමණාති වා, තෙ සංකරිස්සාම ගරුකරිස්සාම,² මාතිස්සාම, පුජෙස්සාම, අබ්භාගතෙ ව අසනොදකෙන පතිපුජෙස්සාමාති.³ එවං හි වො කුමාරියො සිකිතිතබ්බං.

තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සිකිතිතබ්බං: යෙ තෙ භතනු අබ්භන්තරො කම්මන්තා උණ්ණාති වා කප්පාසාති වා, තත් දකිතා භවිස්සාම අනුලසා නත්තුපායාය විමංසාය සම්මන්තාගතා අලං කාභුං අලං සංචිධානුන්ති එවං හි වො කුමාරියො සිකිතිතබ්බං.

තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සිකිතිතබ්බං: යො සො භතනු අබ්භන්තරො අනෙතාජනො, දුසාවිචා පෙස්සාති වා කම්මකරුති වා, නෙසං කතඤ්ච කතතො ජාතිස්සාම, අකතඤ්ච අකතතො ජාතිස්සාම, ගිලානකානඤ්ච බලාබලං ජාතිස්සාම, බාදනීයං භොජනීයං චස්ස පච්චියෙන විහජ්ජාමාති.⁴ එවං හි වො කුමාරියො සිකිතිතබ්බං.

තස්මාතිහ කුමාරියො එවං සිකිතිතබ්බං: යං භතතා ආභරිස්සාති ධනං වා ධඤ්ඤං වා රජතං වා ජාතරූපං වා, තං ආරකෙතින⁵ ගුහ්‍රියා සම්පාදෙස්සාම. තස්ස භවිස්සාම අධුතති අපෙති අසොණ්ඨි අවිනාසිකායොති. එවං හි වො කුමාරියො සිකිතිතබ්බං.

ඉමෙහි ඛො කුමාරියො පඤ්චති ධම්මෙහි සම්මන්තාගතො මානුගාමො කායස්ස හෙද පරමෙරණං මනාපකාසිකානං දෙව්භානං සභවානං උපපජ්ජතිති.

10. යො නං හරති සබ්බද නිව්චං ආතාපි උස්සකො සබ්බකාමභාරං⁶ පොසං භතතාරං තාති මඤ්ඤති.
11. න වාපි සොඤ්ච භතතාරං ඉච්ඡාචාරෙන රොසසෙ⁷ භතනු ව ගරුනො ඝබ්බෙ පටිපුජෙති පණ්ණිකා.
12. උට්ඨාභිකා⁸ අනුලසා සම්මතිතපරිජ්ජනා භතනු මනාපා⁹ වරති සම්භතං අනුරකති.
13. යා එවං චතනති නාරි භතනුච්ඡඤ්චසානුගා මනාපා නාම තෙ දෙවා යත්ථ සා උපපජ්ජතිති.

1 යස්ස වො - සිවු. 2 ගරු කරිස්සාම - මජ්ඣ.

3 පටිපුජෙස්සාමාති - ස්‍යා, මජ්ඣ. 4 පච්චසංසක විහජ්ජාමාති - ස්‍යා, සි.

5 ආරකකාය - සිවු. 6 සබ්බකාමභාරං, සිවු.

7 ඉසසාචාරෙන රොසසෙ - ස්‍යා, මජ්ඣ. 8 ඉස්සාචාරෙද්ධ - PTS

9 උට්ඨාසිකා - ස්‍යා, 9. භතනුමනාපං - මජ්ඣ.

වහන්ස, මාගේ මේ දුකුමරියෝ පතිකුලයට යන්නාහ. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුනට ඔවා දෙන සේක්වා. වහන්ස, යම් සේ ඔවුනට දිඝිරාත්‍රයක් හිත සුව විශිෂ්ට පවත්නේ වේ නම්, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ඔවුනට එසේ අනුභාසනා කරණ සේක්වා.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ කුමරියෙකට තෙල වදල සේකා. කුමරියෙහි, එහෙයින් මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “වැඩ කැමැති හිත කැමැති අනුකම්පා දැනි මාපියෝ අනුකම්පා දෙනුවෙන් යම් හිමියකුකට දක්වා දෙත් නම්, ඔහට පළමු නැගි සිටුනා සුල්ලමෝ පසුව නින්දට යන සුල්ලමෝ කුම කෙරෙමි දැ යි විමසා කරණ සුල්ලමෝ මනාවක පරිදි හැසිරෙන සුල්ලමෝ පියතෙපුල් බණන සුල්ලමෝ වම්හ”යි. කුමරියෙහි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “මව වේව සි, පියා වේව සි, මහණබමුණෝ වෙන්ව සි හතීහුගේ යම් ඒ ගුරාහු වෙන් නම්, ඔවුනට සත්කාර කරමිහ, ගුරුකාර කරමිහ, බුහුමත් කරමිහ, පුදමිහ, හමුවට පත් ඔවුන් අස්නෙනුසු පාදෝනා දියෙනුසු පුදමිහ”යි. කුමාරියෙහි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙ කරුණෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “හතීහුගේ එළලොම් (ගෙනිම්) වේව සි, කපු (කැටිම) වේව සි, යම් ඒ අභ්‍යන්තර (ගෘහ) කම්මාන කෙනෙක් වෙන් නම්, එළ විසායි දක්‍ෂ වුවමෝ, අතලස් වුවමෝ එහි ස විධානොපාය වූ විමසීමෙන් යුක්ත වුවමෝ, කරත්තට නිසි වුවමෝ, කරත්තකට නිසි වුවමෝ වම්හ”යි. කුමාරියෙහි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙ කරුණෙහි මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය: හතීහුගේ දස්හු වෙන්ව සි, ප්‍රේෂ්‍යයෝ (දුතයෝ) වෙන්ව සි, කම්කරුවෝ වෙන්ව සි- යම් ඒ අභ්‍යන්තර වූ ඇතුළත පනයෝ වෙන් නම්, ඔවුන්ගේ කළ දු කළ විසින් දනුම්හ, හො කළ දු නො කළවිසින් දනුම්හ, යිලනුන්ගේ ද බල- අබල දුනුම්හ. (උවාටැන් කරමිහ.) ඒ අනෙකාපනයට බාද්‍යහොප්පයනුදු උන් උන් ලදමනා කොටස් විසින් බෙද දෙමිහ”යි. කුමරියෙහි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මෙහි මෙසේ හික්මෙන්නේ ය: “හතී කෙමේ ධන වේ වසි, ධාන්‍ය වේ ව සි, රිදි වේ ව සි, රන් වේ ව සි- එයමක් ම ගෙණ එයි නම්, එය ආරක්‍ෂායෙන් ගොපනයෙන් සම්පාදනය කරමිහ, ඔහට ධුර්ති (පුරුෂ ධුර්ති, සුරා ධුර්ති) නො වම්හ, නො සෙර වම්හ, (රහසොධ ආදීන්) සොඩි නො වම්හ, විනාශිකා නො වම්හ”යි. කුමරියෙහි, නොප මෙසේ ම හික්මෙන්නේ ය.

කුමරියෙහි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමනාගත මාග? කාබුන් මරණින් මතු මනාපකායික දෙවියන්ගේ සහභාවයට පැමිණේ.

10. යම් හිමියෙක් හැම කල්හි විසති ඇතිසේ උත්සාහවත් වූයේ නිතර ඇය පුස්තේ වේද, හැම කැමති දය ම ගෙණදෙන පුස්තා හතී වූ එ පුතුල් අතිමඤ්ඤානා විසින් (ඉක්ම) නො සිතන්නී ය.

11. කළණ එ සත්‍රි ර්පසාවාරයෙන් (හිතුවා කිරීමෙන්) හතීහු කුමහ නො කරන්නී ය. නුවණැති ඕ හතීහුගේ වාසිසිටි දනන් පුදන්නී ය.

12. පළමු මැ නැගි සිටුනා සුළු වූවා, අතලස් වූවා, සහත් පිරිවර දනන් ඇත්ති, හතීහට ම නවබහුවට හැසිරෙයි. ඉපයු දු රක්ති ය.

13. යම් සත්‍රියක් මෙසේ පවත්නී ස්වාමියාගේ සදවිසිස අනුව හියා යම් දෙවනාකායෙක්හි ඕ උපදිති වූ නම්, ඒ දෙවියෝ මනාපකායිකා නිමොණරති නම්හ.

5. 1. 4. 4

[සිහසෙනාපතිදුතනං]

34. එකං සමයං භගවා ඔවසාරියං විහරති මහාවිනේ කුටාගාර-සාලායං. අථ ඛො සීහො සෙනාපති යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති භගවතා, අභිවාදෙවා එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසීනො ඛො සීහො සෙනාපති භගවතාං එතදවොච:

සකකා හු ඛො භතොන සන්දිට්ඨිකං දුනඵලං පඤ්ඤාපෙතුනති?

සකකා සීහාති භගවා අවොච. දයකො සීහ දුනපති ඛහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. යමපි සීහ දයකො දුනපති ඛහුනො ජනස්ස පියො හොති මනාපො, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දුනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකං දුනපතිං සනොනා සපුරිසා භජනති. යමපි සීහ දයකං දුනපතිං සනොනා සපුරිසා භජනති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දුනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකස්ස දුනපතිනො කල්‍යාණො නිනතිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති. යමපි සීහ දයකස්ස දුනපතිනො කල්‍යාණො නිනතිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති, ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දුනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකො දුනපති යඤ්ඤාදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමිති: යදි බතතිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපතිපරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව¹ උපසඤ්ඤාමිති අමබ්බුහුනො. යමපි සීහ දයකො දුනපති යඤ්ඤාදෙවපරිසං උපසඤ්ඤාමිති: යදි බතතිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඤ්ඤාමිති අමබ්බුහුනො; ඉදමපි සන්දිට්ඨිකං දුනඵලං.

පුනචපරං සීහ දයකො දුනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. යමපි සීහ දයකො දුනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති; ඉදං² සමපරාසිකං දුනඵලනති.

එවා වුතෙන සීහො සෙනාපති භගවතාං එතදවොච 'යාතිමාති භතොන භගවතා චතතාරි සන්දිට්ඨිකාති දුනඵලාති අතබ්බාති, නාහං එතථ භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි. අහමෙපධාති ජානාමි. අහං භතොන දයකො දුනපති ඛහුනො ජනස්ස පියො මනාපො. අහං භතොන දයකො දුනපති, මං සනොනා සපුරිසා භජනති. අහං භතොන දයකො දුනපති, ටිකං කල්‍යාණො නිනතිසද්දෙ අබ්බුහුනො: සීහො සෙනාපති දයකො කාරකො සඤ්ඤාපට්ඨාකොති. අහං භතොන දයකො දුනපති, යඤ්ඤාදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමාමි: යදි බතතිසපරිසං, යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං, යදි ගහපති පරිසං, යදි සමණපරිසං, විසාරදෙව උපසඤ්ඤාමාමි අමබ්බුහුනො. යාතිමාති භතොන භගවතා චතතාරි සන්දිට්ඨිකාති දුනඵලාති අතබ්බාති, නාහං එතථ භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි. අහමෙපධාති ජානාමි. යඤ්ඤා ටිකං භතොන භගවා එවමාහ: 'දයකො සීහ දුනපති කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති'ති එතාහං ත ජානාමි. එතථ ව පනාහං භගවතො සද්ධාය ගච්ඡාමි'ති.

1. විසාරදෙව - මජ්ඣං.

2. ඉදමපි - සහ.

5. 1. 4. 4.

[සීහසෙනාපති සූත්‍රය]

34. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විශාලාමහනුවර අභියෝගී මහාමනසෙහි වූ කුටාග රතාලායෙහි (කැණිමඩුලු යොදු කළ පහයෙහි) වසන සේක. එකල්හි සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හුන්නේ ය. එකත්පස්ව හුන් සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය:

“වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාන්ද්‍රවික (නමින් විසින් ම දූක්ක සූත්‍ර) දනවල පණවන්නට හැකිවන සේක් ද හෝ?”යි.

සීහය, ‘හැක්කම්හ’යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළ සේක. සීහය, දනපති දායකයා බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය-මනාප වෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයා බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය-මනාප වේ නම්, මේ ද සාන්ද්‍රවික දනවල යි.

තවද සීහය, ශාන්ත සත්පුරුෂයෝ දනපති දායකයා ඇසුරු කෙරෙත්. සීහය, යම් හෙයකින් ශාන්ත සත්පුරුෂයෝ දනපති දායකයා ඇසුරු කෙරෙත් ද, මේ ද සාන්ද්‍රවික දනවල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයාගේ කලණකිතුගොස උස්ව නැගේ. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයාගේ කලණකිතුගොස උස්ව නැගේ ද, මේ ද සාන්ද්‍රවික දනවල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයා ඝෘත්‍රිය පමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණ පමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණපමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹේ නම්, විසාරදව ම නොමකුව ම එළඹෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායකයා ඝෘත්‍රියපමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණපමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණපමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹේ නම්, විසාරදව ම තෙද සිතිතව ම එළඹෙයි. මේ ද සාන්ද්‍රවික දනවල යි.

තවද සීහය, දනපති දායකයා කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණෙයි. සීහය, යම් හෙයකින් දනපති දායක කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණෙන්නේ වේද, මේ සාම්පරාසික (පරලෝව) දනවල යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි සීහ සෙනාපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය. “වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් යම් මේ සතර සාන්ද්‍රවිකදනවල කෙනෙක් වදාරණ ලදහු නම්, එහි මම ගතවද්දහ ශ්‍රද්ධායෙන් නො එමි. (ශ්‍රද්ධායෙන් ම නො අදහමි.) මම ද තෙල (ප්‍රත්‍යක්ෂයෙන්) දනිමි. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. බොහෝ දෙනාගට ප්‍රියමනාපයෙමි. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. සත්පුරුෂයෝ මා හථනය කෙරෙත්. වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි. මාගේ කලාණකිතිගේ ගබ්දය උස්ව නැගින: ‘සිංහසේනාපති දායකය, කාරකය, සංඛ්‍යාපසංයකා’ යි වහන්ස, මම දනපති දායකයෙමි ඝෘත්‍රියපමිදකට වේව යි, බ්‍රාහ්මණපමිදකට වේව යි, ගෘහපති පමිදකට වේව යි, ශ්‍රමණ පමිදකට වේව යි, යම් ම පිරිසකට එළඹෙන්නෙමි නම්, විසාරදයෙමි ම තෙදනියෙමි ම එළඹෙමි. වහන්ස, ගතවත්තු විසින් යම් බදු මේ සතර සාන්ද්‍රවික දනවල කෙනෙක් වදාරණ ලද්දහු නම්, එහි මම ගතවද්දහ සාද්ධායෙන් නො යෙමි. තෙල කරුණු මම ද දනිමි. වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘සීහය, දනපති දායකයා කාබුන් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත ස්වභිලෝකයට පැමිණේ ය’ යි මෙසේ යමක් වදාළ සේක් නම්, තෙල කරුණ මම නො දනිමි. මේ කරුණෙහි මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිබඳ ශ්‍රද්ධායෙන් යෙමි (අදහමි)” යි.

එවමෙනං සීහ, එව මෙනං සීහ, දායකො¹ දානපති කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

14. දදං පියො හොති භජනානි නං බහු කීතතිඤ්ච පපෙයාති යසොභිවංසති,²
අමභිකුභුතො පරිසං විගාහති විසාරදො හොති නරො අමච්ඡරි.
15. තස්මා භි දානානි දදන්ති පණ්ණිනා විනෙය්‍ය මච්ඡරමලං සුඛෙයිනො,
තෙ දීඝරතතං තිදිවෙ පතිට්ඨිතා දෙවානං සහව්‍යතං ගතා රමන්ති.³
16. කතාවාසා කතකුසලා තතො චුතා⁴ සයංපහා අනුච්චරන්ති නන්දනං,⁵
තෙ තත් නන්දනානි රමන්ති මොදරෙ සමප්පිතා කාමගුණෙහි පඤ්ඤි.
කන්ධාන වාක්‍යං අසිතස්ස නාදිනො රමන්ති සග්ගෙ සුගතස්ස සාවකා'ති.⁶

5. 1. 4. 5.

[දානානිසංසසුතතං]

35. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ දානෙ ආතිසංසා. කතමෙ පඤ්ච?

බහුතො ජනස්ස පියො හොති මනාපො. සනෙතා සප්පරිසා භජනානි.
කල්‍යාණො කීතතිසද්දො අබ්බුක්ඛච්ඡති. නිතිබම්මා අතපෙතො හොති.
කායස්ස හෙදා පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච දානෙ ආතිසංසාති.

17. දදමානො පියො හොති සතං ධම්මං අනුක්කමං,
සනෙතා නං භජනානි සප්පරිසා⁷ සඤ්ඤනා බ්‍රහ්මචාරිනො.
18. තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති සබ්බදුක්ඛාපච්ඡදනං,
යං සො ධම්මං ඉධඤ්ඤය පරිනිබ්බාති අනාසවොති.⁸

5. 1. 4. 6.

[කාලදානසුතතං]

36. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ කාලදානානි. කතමානි පඤ්ච?

ආභනතුකස්ස දානං දෙති. ගමිකස්ස දානං දෙති. ගිලානස්ස දානං දෙති.
දුබ්භිකෙති දානං දෙති. යාති භවසස්සානි නවථලානි, නානි පඨමං
සිලවනෙනසු පතිට්ඨාපෙති. ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච කාලදානානිති.

1. දායකා සීහ - සී 2. යසස්ස වංසති - ස්‍යා - යසො ව වංසති - මජ්ඣ.

3. දෙවානං සහව්‍යතතා රමන්ති තෙ - ස්‍යා - මජ්ඣ.

4. කතාවාසා කතකුසලා ඉතො චුතා - මජ්ඣ. ස්‍යා

5. නන්දනෙ - ස්‍යා 6. රමන්ති සබ්බෙ සුගතස්ස සාවකා - ස්‍යා

7. සනෙතා නං සද්ද භජනානි - ස්‍යා - මජ්ඣ. 8. පරිනිබ්බානාසාවොති - ස්‍යා

සීහය, කෙල එසේ ම ය, සීහය, කෙල එසේ ම ය. දනපති දයක කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංකිර්වාන සංගීලොකයට එළඹෙන්නේ ය යි.

14. නො මසුරු මිනිස් තෙමේ දන් දෙනුයේ ප්‍රිය වෙයි. බොහෝ දෙන ඔහු ඇසුරු කෙරෙත්. කිරිනිට ද පැමිණේ. යහස් ද වැඩේ. සතෙපසකව ම පිරිස් වැද ගනී. විහාරද (දෙනසොමනසයට පැමිණියේ) වෙයි.

15. එහෙයින් ම සුව කැමැති පණ්ණිකයෝ මසුරු මල දුරු කොට දන් දෙත්. ඔහු දිගුකලක් දෙමි ලොව පිහිටියාහු දෙමියන්ගේ සහවාසයට ගියාහු රමණය කරත්.

16. කරණ ලද ආවාස (දෙවිලොව වාස පිණිස කළකම්) ඇති, කළ කුසල් ඇති ඔහු එයින් (මිනිස් බැවින්) සැව සටයම්ප්‍රභ වූවාහු නදනුයනෙහි සැරිසරත්. ඔහු එහි සතුටු වෙත්. සිත් අලවා වෙසෙත්. පස්කම් ගුණයෙන් සමර්පිත වූවාහු අතීත වූ (තෘෂ්ණා දුෂ්ටිමාන ඇසුරු නො කළ) නාදී ගුණ ඇති ගඟවත්තූගේ භාෂිතය කොට නවාගතශ්‍රාවකයෝ සංගීයෙහි රමණය කෙරෙත්.

5. 1. 4. 5.

[දනානිසංස සූත්‍රය]

35. මහණෙනි, දානසෙහි මේ අනුසස්ත්‍ර පස්දෙනෙක් වෙති. පස්දෙන කවරයහ යත්:

බොහෝ දෙනහට ප්‍රිය - මනාප වෙයි. ශාන්ත සන්පුරුෂයෝ හජනය කෙරෙත්. කල්‍යාණ කිරිතිනබ්දය උස්ව පැන නැගේ ගිහි බිම්යෙන් (අබ්බකපඤ්චිලයෙන්) නොහොර වෙයි. කාබුත් මරණින් මතු සුගති සංකිර්වාන සංගීලොකයෙහි උපදනේ යි. මහණෙනි, දානසෙහි මේ අනුසස්ත්‍ර පස්දෙන වෙති.

17. සන්පුරුෂ බිම්ය අනුව යන දෙන නැතැත්තේ ප්‍රිය වෙයි. සංයත බ්‍රහ්මචාරී ශාන්ත සන්පුරුෂයෝ ඔහු ඇසුරු කෙරෙත්.

18. ඔහු ඔහට හැමදුක් බැහැර ලන යම් දහමක් දෙසත් ද, මේ ලොවහිදී ම හේ එදහම් පිළිබඳ ආසුරවර්තිත වූයේ පිරිනිවේ යි.

5. 1. 4. 6.

[කාලදානසූත්‍රය]

36. මහණෙනි, මේ කාලදානයෝ පස්දෙනෙක් වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ආගන්තුකයා හට දන් දෙයි ගම්කහට දන් දෙයි. ගිලනාහට දන් දෙයි. දුර්භික්ෂයෙහි දන් දෙයි. යම් ඒ නවසග්‍ය - නවඵල කෙනෙක් වෙත් නම් එය පළමු කොට සිල්වතුන් කෙරෙහි පිහිටුවයි. මහණෙනි, මේ වනාහි කාලදානයෝ පස්දෙන වෙති යි.

19. කාලෙ දදන්ති සපසාදාදා වදාදාදා විතමම්මරා
කාලෙන දින්නං අරියෙසු උජ්ඣුතෙසු තාදිසු,
විපසන්නමනා නසා විපුලා ගොති දකඛිණා,
20. යෙ තත්ථ අනුමොදන්ති වෙය්‍යාවච්චං කරොන්ති වා
න තෙසං¹ දකඛිණා උභතා තෙපි පුඤ්ඤාසා භාගිනො.
21. තස්මා දදෙ ව² අප්පට්ඨානවිතොනා යත්ථ දින්නා මහපථලා
පුඤ්ඤාති පරලොකස්මිං පතිට්ඨා ගොන්ති පාණිනන්ති.

5. 1. 4. 7.

[භොජනසුත්තං]

37. භොජනා භික්කුවෙ දදමානො දායකො පටිග්ගාහකානං පඤ්ච
ඨානාති දෙති. කතමාති පඤ්ච?

ආයු දෙති, වණ්ණං දෙති, සුඛං දෙති, බලං දෙති, පටිභාණං දෙති.
ආයුං ඛො පන දඬා ආයුසා භාගි ගොති දිබ්බසා වා මානුසසා වා, වණ්ණං
දඬා -පෙ- සුඛං දඬා -පෙ- බලං දඬා -පෙ- පටිභාණං දඬා -පෙ-
පටිභාණසා භාගි ගොති දිබ්බසා වා මානුසසා වා. භොජනං භික්කුවෙ
දදමානො දායකො පටිග්ගාහකානං ඉමාති පඤ්ච ඨානාති දෙති.

22. ආයුදො බලදො ධිරො වණ්ණදො පටිභාණදො
සුඛසා දානා මෙධාවි සුඛං සො අබ්ගම්මති.
23. ආයුං දඬා බලං වණ්ණං සුඛඤ්ච පටිභාණකා
දිසාසු යසවා ගොති යත්ථ යච්චපපජ්ජතිති.

5. 1. 4. 8.

[සද්ධසුත්තං]

38. පඤ්චමෙ භික්කුවෙ සද්ධෙ කුලපුතො ආතිසංසා කතමෙ පඤ්ච?

යෙ තෙ භික්කුවෙ ලොකෙ සන්තො සප්පරිසා, තෙ සද්ධංගෙව³ පඨමං
අනුකමපන්ති, නො තථා අසාදා. සද්ධංගෙව පඨමං උපසංකමන්තා
උපසංකමන්ති, නො තථා අසාදා. සද්ධංගෙව පඨමං පතිගණන්තා
පතිගණන්ති, නො තථා අසාදා. සද්ධංගෙව පඨමං ධම්මං දෙසෙන්තා
දෙසෙන්ති, නො තථා අසාදා. සද්ධො කායසා හෙද පරමමරණා සුගතිං
සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.⁴

ඉමෙ ඛො භික්කුවෙ පඤ්ච සද්ධෙ කුලපුතො ආතිසංසා.

සෙය්‍යථාච භික්කුවෙ සුභුමිඨං වාතුමමහාපථෙ⁵ මහානිග්‍රොධො සමන්තා
පකඛිනං පටිසරණං ගොති, එවමෙව ඛො භික්කුවෙ සද්ධො කුලපුතො
බහුතො ජනසා පටිසරණං ගොති: භික්ඛුනං භික්ඛුනීනං උපාසකානං
උපාසිකානන්ති.

1. තෙසංදකඛිණාඋභතා - මජ්ඣ. PTS. 2. දදෙ - සසා - මජ්ඣ.

3. සද්ධංගෙව - මජ්ඣ. - සසා 4. උපපජ්ජති, සිඬු.

5. වතුමමහාපථෙ - සසා. වතුමහාපථෙ - මජ්ඣ.

19. හළ මසුරුමල ආති භාෂිතඥ (බස දන්නා) වූ ප්‍රාඥයෝ නිසි කල්හි දන් දෙති. තාදී ගුණ ආති සංජ්ඣත ආයතීයන් කෙරෙහි නිසි කල්හි පහත් සිහිත් දුන් දෑයෙක් වේ නම් ඔහුගේ දක්ෂිණාව විපුල වෙයි.

20. එහි යම් කෙනෙක් අනුමෝදන් වෙන් ද, වතාවත් හෝ කරන් ද, ඔවුන්ගේ දක්ෂිණාව උපත නොවෙයි. ඔහුද පුණ්‍යභාගිහු වෙත්.

21. එහෙයින් යම් නැතෙක්හි දුන් දෑය මහත්ඵල වේ නම් (එහි) උතතණ්ඨාරහිත සිත් ඇතිව දෙන්නේ ය. පුණ්‍යයෝ ම සත්තට පරලොචිති පිහිට වෙති යි.

5. 1. 4. 7.

[භෞජනසූත්‍රය]

37. මහණෙනි, බොජුන් දෙන දෑයක ප්‍රතිග්‍රාහනයන්ට (පිළිගැනීමට) පස්කරුණක් දෙයි. කවර පස්කරුණෙක යත්:

ආයුෂ්‍ය දෙයි. ශරීරවණ්ණ දෙයි, කායිකවෛතසිකසුඛය දෙයි. යුක්තමුක්ත ප්‍රතිභානය දෙයි. ආයුෂ්‍යය දී දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ආයුෂ්‍යයට හිමි වෙයි. වණ්ණ දී ... සුඛය දී ... බලය දී ... ප්‍රතිභානය දී දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ප්‍රතිභානයට හිමි වෙයි. මහණෙනි, බොජුන් දෙන දෑයක පිළිගැනීමට මේ පස් කරුණු දෙයි.

22. ආයුෂ්‍යය දෙන බලය දෙන, ධෛර්‍යසම්පන්න වූ ඒ ප්‍රාඥ සුවයට පැමිණෙයි.

23. ආයුෂ්‍යය ද බලය ද වණ්ණ ද සුඛය ද ප්‍රතිභානය ද දී යම් යම් නැතෙක උපතේ වේ නම් දිඝ්ඤ්ඤාන ද්වයේ යඟස් ඇති වෙයි

5. 1. 4. 8.

[සද්ධා සූත්‍රය]

38. මහණෙනි, සාද්දහැති කුලපුත් කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, ලොකයෙහි පරතට අනුග්‍රහ කරණ යම් ඒ ශාන්ත සන්පුරුෂ කෙනෙක් වෙත් නම්, ඔහු පළමු ම සාද්දහැතියහුට ම අනුග්‍රහ කරන්. සාද්දහැතැතියහුට එසේ නො කෙරෙත්. එළඹෙන්නාහු සාද්දහැතියහු කරා ම එළඹෙත් සාද්දහැතැතියහු කරා එසේ නො එළඹෙත්. පිළිගන්නාහු පළමු සාද්දහැතියහු ම පිළිගන්නාහ. සාද්දහැතැතියහු නො පිළිගනීන් දම් දෙසන්නාහු පළමු ම සාද්දහැතියහුට ම දෙසන්. සාද්දහැතැතියහුට නො දෙසන්. සාද්දහැතියේ කාලුත් මරණින් මතු සුගතිසංඛ්‍යාත සංගීයට පැමිණෙ යි.

මහණෙනි, සාද්දහැවත් කුලපුත් කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙක් ඇත.

මහණෙනි, යම් පරිදි මනා බිමෙක්හි සිවුමංසකියෙක වූ මහ නුගරුක හාත්පසින් ලිහිණියනට පිළිසරණ වේ ද, මහණෙනි, එසෙයින් ම සාද්දහැති කුලපුත් භික්ෂු-භික්ෂුණී උපාසක-උපාසිකා යන භොගෝ දෙනාට පිළිසරණ වෙයි.

24. සාඛාපතනඵලපෙතො ඛනිමා ච මහාදුමො,
මූලවා ඵලසමපනො පතිට්ඨා ගොති පකඛිනං.
25. මනොරමෙ ආයතනෙ සෙවනති නං විහබ්ගමා,
ජායං ජායන්තිකා¹ යනති ඵලත්ථා ඵලගොජ්ඣො.
26. තථෙව සීලසමපනනං සද්ධං පුරිසපුග්ගලං,
නිවාතවුතති අත්ථද්ධං සොරතං සබ්බලං මුද්දං.
27. විතරාගා විතදෙසා විතමොහා අනාසවා,
පුඤ්ඤකෙබ්බතාති ලොකස්මිං තෙවනති තාදිසං නරං.
28. තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති සබ්බදුක්ඛා පනුදතං,
යං සො ධම්මං ඉධිඤ්ඤාය පරිනිබ්බාති අනාසවොති².

5. 1. 4. 9.

[පුතනසුතනං]

39. පඤ්චිමානි භික්ඛවෙ ධානාති සමපස්සනතා මාතාපිතරො පුතනං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානං. තතමාති පඤ්ච?

හතො වා නො හරිස්සති. නිව්චං වා නො කරිස්සති. කුලවංසො පිරං ධස්සති. දායජං පටිපජ්ජති. අථ වා පන පෙනානං කාලකතානං දකඛිණං අනුපදස්සතිති ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධානාති සමපස්සනතා මාතාපිතරො පුතනං ඉච්ඡන්ති කුලෙ ජායමානනති.

29. පඤ්ච ධානාති³ සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පඤ්චනා,
හතො වා නො හරිස්සති නිව්චං වා නො කරිස්සති-
30. කුලවංසො පිරං ධස්සති⁴ දායජං පටිපජ්ජති,
අථවා පන පෙනානං දකඛිණං අනුපදස්සති.
31. ධානානෙතාති සමපස්සං පුතනං ඉච්ඡන්ති පඤ්චනා,
තස්මා සනොතා සපපුරිසා කතඤ්ඤා කතවෙදිතො.
32. හරන්ති මාතාපිතරො පුබ්බෙ කතමනුස්සරං,
කරොන්ති නෙසං නිව්චාති යථා තං පුබ්බකාරිනං.
33. ඔවාදකාරී හතපොසී කුලවංසං අභාපයං,
සද්ධො සීලෙන සමපනොතො පුතොතො ගොති පසංසිකොති.

1 ජායන්තිකා - සිවු 2. පරිනිබ්බාතවාසවොති - භෞ

3 පඤ්චධානාති - භෞ 4. නිව්චං - මජ්ඣිම, සෞ.

24. සා පත් පල යුත්, කදාහි, හිටි මුල් ඇති, මහාද්‍රාමයෙන් ශ්‍රීතිශ්ඤට පිහිට වෙයි.

25. රමණී අභිනෙහි පිහිටි එ රුක විහගයෝ ඇසුරු කෙරෙත්. සෙවණ රිසියනු සෙවණට යෙත්. පලාඨියානු උපාපිච්ච (එති) යෙත්.

26. එසෙසින් ම ගිලයෙන් සමාභි, සාද්‍රාහි, යටත් පැවතුම ඇති, (මානාදිත්) නො කද, සුරතනාවයෙන් යුත්, සමෙමාදක, මාදිව ඇති, එ වත් මිනිසා,

27. විතරාග මු විතදොස මු විතමොග මු, ලොවිති පිත්කෙත් මු රහත්නු ඇසුරු කෙරෙත්.

28. හෙ යම් ධම්මයක් ඉහාත්මයෙහි ව පසක් කොට අනායුච්ච පිරිනිවේ නම්, ඒ රහත්නු හැමදක් දුරලන එ දහම් ඔහට දෙසත්.

5. 1. 4. 9.

[ප්‍රත්ත සූත්‍රය]

39. මහණෙනි, මාපියෝ මේ කරුණු පස දක්නාහු ප්‍රතකු කුලයෙහි උපදනනු කැමැති වෙත්. කවර පසෙක යත්:

පුස්තා ලද්දේ අප ද පුස්තේ ය. අපගේ නිසද කරන්නේ ය. අපගේ කුලපරපුර ද දිඝිරාත්‍රයෙහි සිටුවෝ ය. දායාදාය පිළිපදනෝ ය වැලින් කලුරිය කොට පරලොව ගියවුන් උදෙසා (ප්‍රාප්තිදාන කොට) දක්ෂිණා දෙන්නේ ය යි. මහණෙනි, මේ කරුණු පස දක්නා මාපියෝ ප්‍රතකු කුලෙහි උපදනනු කැමැති වෙති යි.

29. පණ්ණිත (මාපියෝ) කරුණු පසක් දක්නාහු ප්‍රතකු පනත්. පුස්තාලද්දේ අප ද පුස්තේ ය. අපගේ නිස ද කරන්නේ ය.

30. බොහෝ කලක් කුලවාංගය සිටුවෝ ය. දායාදාය පිළිපදනෝ ය. වැලින් පරලොව ගියවුනට දක්ෂිණා ද දෙනු නේ ය.

31. පණ්ණිතයෝ තෙල කරුණු පස දක්නාහු ප්‍රතකු පනත්. එසෙසින් ආනත, කළ ගුණ දත්තා, කානාදි, සත්පුරුෂයෝ-

32. (මාපියන්) පෙර කළ දැ සිටි කරමන් ඒ මාපියන් පුස්තාහ. පුළොපකාරි වූ ඔවුන්ගේ නිස ඔවුන් කළ පරිදි කරත්.

33. අවවාද පිළිපදිනා, (නමා) පොමණය කළවුන් පුස්තා, කුලවාංගය නො පිරිහෙලන, සාද්‍රාහි, සිල්සපත්. පුත්‍ර ප්‍රායාසාඨී වෙයි.

5. 1. 4. 10.

[මහාසාලසුත්තං]

40. යිමවනතා හික්ඛවෙ පබ්බතරාජං නිස්සාය මහාසාලා පඤ්චගි වබ්බිති වබ්බන්ති. කතමාගි පඤ්චගි?

සාබ්‍යපනතපලාසෙන වබ්බන්ති. තවෙන වබ්බන්ති. පපටිකාය වබ්බන්ති. ථේගුනා වබ්බන්ති. සාරෙන වබ්බන්ති. යිමවනතා හික්ඛවෙ පබ්බතරාජං නිස්සාය මහාසාලා ඉමාගි පඤ්චගි වබ්බිති වබ්බන්ති.

එවමෙව බො හික්ඛවෙ සද්ධං කුලපතිං¹ නිස්සාය අනෙතාජනො පඤ්චගි වබ්බිති වබ්බන්ති. කතමාගි පඤ්චගි?

සද්ධාය වබ්බන්ති. සීලෙන වබ්බන්ති. සුතෙන වබ්බන්ති. වාගෙන වබ්බන්ති. පඤ්ඤාය වබ්බන්ති. සද්ධං හික්ඛවෙ කුලපතිං නිස්සාය අනෙතාජනො ඉමාගි පඤ්චගි වබ්බිති වබ්බන්ති.

34. යථා ච² පබ්බතො සෙලො අරඤ්ඤාසම් ඩුභාවනෙ,
තං රුක්ඛා උපනිස්සාය වබ්බන්තො නෙ වනපපතී.

35. තථෙව සීලසම්පන්නං සද්ධං කුලපතිං³ ඉධ⁴,
උපනිස්සාය වබ්බන්ති පුත්තදාරා ච බබ්බවා,
අමච්චා ඤාතිසබ්බා ච යෙ වස්ස අනුජීවිතො.

36. තස්ස සීලවතො සීලං වාගං සුවරිතානි ච,
පස්සමානානුකුබ්බන්ති යෙ භවන්ති විවක්ඛණා

37. ඉධ ධම්මං චරිත්වාන මග්ගා සුගතිශාමීනං,
නන්දිතො දෙවලොකසම් මොදන්ති කාමකාමිනොති.

සුමනාවග්ගො වතුකො.

නසසුද්දානං:

සුමනා චුද්දී උග්ගහො සිහදනානිසංසයො,
කාල හොජන සද්ධාය පුත්තසාලෙගි නෙ දසාති.

1. කුලපතං - මජ්ඣ. 2. යථාගි - සනා - මජ්ඣ.
3. කුලපුතං මජ්ඣ. සනා 4. ඉධ - මජ්ඣ.

5. 1. 4. 10.

[මහාසාල සූත්‍රය]

40. මහණෙනි, හිමවත් පථිකරාජයා නිසා මහරුක්හු වෘද්ධි පසෙකින් වැඩෙත්. කවර පසෙකින් යත්:

සාපත්පලයෙන් වැඩෙත්. තැසෙන් වැඩෙත්. පතුයෙන් වැඩෙත්. බොරුදුරුගෙන් වැඩෙත්. හරුගෙන් වැඩෙත්. මහණෙනි, හිමවත් රදපථය නිසා මහරුක්හු මේ වෘද්ධි පසින් වැඩෙත්.

මහණෙනි, එ පරිදි සැදූහැනි කුලපතිහු නිසා ඇතුළුදහෝ වෘද්ධි පසෙකින් වැඩෙත්. කවර පසෙකින් යත්:

සැදූයෙන් වැඩෙයි. ගිලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රැතයෙන් වැඩෙයි ත්‍යාගයෙන් වැඩෙයි. ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි. මහණෙනි, සැදූහැනි කුලපතිහු නිසා ඇතුළුදහෝ මේ පඤ්ච වෘද්ධින් වැඩෙති යි.

34. යම් පරිදි වෙනෙහි ගෛලපථිතයෙක් මේ ද, එ ඇසුරු කොට එ වනසපතිවෘක්කයෝ වැඩෙත් ද,

35. එ පරිදි මේ ලොවහි සිල්පපත් සැදූහැනි කුලපතිහු නිසා පුත්‍රදරුරෝ ද බාණ්ඩුරෝ ද සහජ්චිත්‍ර ද ඥාතිසමූහයෝ ද ඔහුගේ අනුජ්චි කෙනෙක් වෙත් නම් ඔහු ද වැඩෙත්.

36. යම් බඳු විවක්කයෝ වෙත් නම් ඔහු සිල්වත් ඔහුගේ ගිලය හා ත්‍යාගය හා සුවරිතයක් හා දක්නාහු අනුකරණ කරත්.

37. මේ ලොවහි සුගතිගම්මාගීය වූ සුවරිතධර්මය කොට කම්සුච කැමැතියාහු දෙවලොව තුටු වන්නාහු (විපාකමොදනායෙන්) ප්‍රමුදිත වෙත්

සුමනාවගීය සතර වැනි යි.

එහි උද්‍යෝගය:

සුමනා සූත්‍රය, වුඤ්ඤි සූත්‍රය, උග්ගහ සූත්‍රය, සිහ සූත්‍රය, දනාතිසංස සූත්‍රය, කාලදහ සූත්‍රය, භොජන සූත්‍රය. සඬා සූත්‍රය, පුත්‍ර සූත්‍රය, මහාසාල සූත්‍රය දැයි දගයෙති.

5 මුණ්ණිරාජවග්ගො

5. 1. 5. 1.

[පඤ්චකොග්ගාදිසසුතනං]

41. එකං සමය ගතවා සංඛ්ඤායාමිතරාති භෙදවග්ගෙ අනාථ-
විණ්ණිකස්ස ආරාමෙ. උච්ඛො අනාථවිණ්ණිකො ගහපති යෙන හගවා
තෙත්තපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි.
එකමන්තං නිසිත්තං ඛො අනාථවිණ්ණිකං ගහපතිං හගවා එතදවොච:

පඤ්ඤාමෙ ගහපති භොගානං ආදියා. කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ ගහපති අරියසංඛ්ඤො උට්ඨානවිජියාබ්ගතෙති භොගෙති
බාහාබලපරිච්ඡෙදෙති සෙදවකම්මොගෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති අත්තානං
සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා සුඛං පරිහරති. මාහාමිත්තො සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා
සුඛං පරිහරති. පුභාදරදසකම්මකරපොරිසෙ සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා
සුඛං පරිහරති අයං පඨමො භොගානං ආදියො.

සුභ ව පරං ගහපති අරියසංඛ්ඤො උට්ඨානවිජියාබ්ගතෙති භොගෙති
බාහාබලපරිච්ඡෙදෙති සෙදවකම්මොගෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති මිත්තාමච්චෙ
සුඛෙති, පිණෙති, සම්මා සුඛං පරිහරති. අයං දුතියො භොගානං ආදියො.

සුභ ව පරං ගහපති අරියසංඛ්ඤො උට්ඨානවිජියාබ්ගතෙති භොගෙති
බාහාබලපරිච්ඡෙදෙති සෙදවකම්මොගෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති යා කා
භොගාති ආපද අග්ගිත්තො වා උදකතො වා රාජතො වා වොරතොවා
අපටි. භො වා දයාදභො, නාථාරූපාසු ආපදසු භොගෙති පරියොධාය
වහන්ති, සොඤ්ඤා අත්තානං කරෙති. අයං ත්‍රිතියො භොගානං ආදියො.

සුභ ව පරං ගහපති අරියසංඛ්ඤො උට්ඨානවිජියාබ්ගතෙති භොගෙති
බාහාබලපරිච්ඡෙදෙති සෙදවකම්මොගෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති පඤ්ඤා
බලි කාත්තා භොගී: සුභිබ්බලිං, අභිබ්බලිං, පුබ්බපෙතබ්බලිං, රාජබ්බලිං,
දෙවනාබ්බලිං. අයං චතුර්ථො භොගානං ආදියො.

සුභ ව පරං ගහපති අරියසංඛ්ඤො උට්ඨානවිජියාබ්ගතෙති භොගෙති
බාහාබලපරිච්ඡෙදෙති සෙදවකම්මොගෙති ධම්මකෙති ධම්මලද්ධෙති යෙ තෙ
සමණ්ණාහවරුන් මද්දාසංඛ්ඤා පටිපත්තා බහුතො රච්චෙ නිවිට්ඨා එකමන්තානං
දාමන්ති, එකමන්තානං සංගාති එකමන්තානං පරිතිබ්බාපෙත්ති,
නාථාරූපෙසු සමණ්ණාහවරුන්සු උට්ඨානිකං දක්ඛිණං පතිට්ඨාපෙති
සොට්ඨානිකං සුබ්බිපාකං සත්තසංවත්තනිකං අයං පඤ්ඤාමො භොගානං
ආදියො.

ඉමෙ ඛො ගහපති පඤ්ඤා භොගානං ආදියා.

5. මූලාකරාජවග්ගීය

5. 1. 5. 1.

[භොගආදිය සූත්‍රය]

41. එක් කලෙක භාග්‍යවත් බුදුහු සැඩැන්හුවර ඇසුරු කොට පෙනවන නම් වූ අනේපිඬු සිටුහුගේ අරමිහි වැඩ වෙසෙන සේක. එකල්හි අනේපිඬු ගැහැමි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළැඹිසේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වාද එකත්පස් ව තිදගන. බුදුහු එකත්පස් ව හුන් අනේපිඬු ගැහැමි හට තෙල වදාළ සේක:

ගැහැමිය, භොගයන් පිළිබඳ වූ මේ ආදෙයයෝ (ගහසුතු ප්‍රයොජනයෝ) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

ගැහැමිය, මේ ලොව ආයුෂ්‍යාවක උත්ථානමයියෙන් (කායිකවෛතසික මයයියෙන්) ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාලු, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලැබූ භොගයෙන් නමා සුවපත් කෙරෙයි. පිණවයි සමාසක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි මාතෘපිතෘන් සුවපත් කෙරෙයි පිණවයි. සමාසක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. පුත්‍රදර, දාන, කම්කරපුරුෂයන් සුවපත් කෙරෙයි. පිණවයි. සමාසක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි. මේ භොගයන්ගේ පළමු ආදෙය වේ.

තවද ගැහැමිය, ආයුෂ්‍යාවක උත්ථානමයියෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාලු, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් මිත්‍රාමාත්‍යයන් සුවපත් කෙරෙයි. පිණවයි සමාසක් සුඛ පරිහරණ කෙරෙයි මේ භොගයන්ගේ දෙවෙනි ආදෙය වේ.

තවද ගැහැමිය, ආයුෂ්‍යාවක උත්ථානමයියෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාලු, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් භික්ෂුන් වෙමයි, දිසෙන් වෙමයි, රජුන්ගෙන් වෙමයි, සොරාන්ගෙන් වෙමයි, අළිය දාසාදයන්ගෙන් වෙමයි යම් ඒ ආපදාවෝ වෙත් නම්, එබඳු ආපදාවන්හි භොගයෙන් වසා (උවදුරු වළකා ගෙණ) වැටෙයි. ආත්මභාවය තීරුපද ව කෙරෙයි. මේ භොගයන්ගේ තුන්වන ආදෙය වේ.

තවද ගැහැමිය, ආයුෂ්‍යාවක උත්ථානමයියෙන් ලද, බාහුබලයෙන් රැස් කළ, දහදිය නභා උපයාගත්, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් ඥාතිබලී ය, අනිබලී ය, පුඤ්ඤානබලී ය, රාජබලී ය, දෙවතාබලී ය බලී (සක්කාර) පසක් කරන්නේ වෙයි. මේ භොගයන්ගේ සිටු වන ආදෙය වේ.

තවද ගැහැමිය, ආයුෂ්‍යාවක උත්ථානමයියෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් රැස්කොට ගත්, දහදිය නභා උපයාගත්, දෑහැමි වූ දෑහැමින් ලත් භොගයෙන් මද පමා දෙකින් විරත වූ සෞන්දර්යෙහි හා සුරතභාවයෙහි පිම්පගත් යම් එ ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණ කෙනෙක් එක් ම (තමන්ගේ ම) ආත්මභාවය දමනස කෙරෙත් නම්, එක් ම ආත්මභාවය සන්තිදුවත් නම්, එක් ම ආත්ම භාවය පිරිහිවත් නම්, එබඳු මහණ බමුණන් කෙරෙහි (මතු මතු භූමින් හි එලඳන වගයෙන්) උග්‍රච්ඡාල ඇති, ස්වරූපයට හිත වූ, සුඛ විපාක ඇති, ස්වභාවයට භක්ත වැටෙන (අතු වූ රූපාදිය මොනොවට ගෙණ දෙන) දක්ෂිණාව පිහිටුවයි. මේ භොගයන්ගේ පස් වන ආදෙය වේ.

ගැහැමිය, භොගයන්ගේ මේ ආදෙය පස යි.

නස්ස චෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියතො භොගා පරික්ඛය ගච්ඡන්ති, නස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි. භොගා ච මෙ පරික්ඛයං ගච්ඡන්ති”ති. ඉතිස්ස භොති අභිප්පට්ඨායා. නස්ස චෙ ගහපති අරියසාවකස්ස ඉමෙ පඤ්ච භොගානං ආදියෙ ආදියතො භොගා අනිවසිස්සන්ති, නස්ස එවං භොති: “යෙ වත භොගානං ආදියා, තෙ වාහං ආදියාමි භොගා ච මෙ අනිවසිස්සන්ති”ති ඉතිස්ස භොති උභයෙතෙව අභිප්පට්ඨායා. ¹

38. භුහතා භොගා හතා හච්චා විනිශ්ඡන්තා ආපදසු මෙ,
උභයා දකඛිණා දින්නා අපො පඤ්ච බලි කතා,
උපට්ඨිතා සීලවතො සඤ්ඤාතා බ්‍රහ්මචාරයො.

32. යද්දත්ථ භොගං ඉච්ඡෙය්‍ය පණ්ණිතො සරමාවසං,
සො මෙ අපො අනුප්පන්නො කතං අනුනුහප්පිං.

40. එතං අනුස්සරං මච්චො අරියධම්මෙ සිතො නරො,
ඉධෙව නං පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙ පමොදති. ²

5. 1. 5. 2.

[සප්පරිසසුතං]

[ආවජ්ඣතිදානං]

42. සප්පරිසො භික්ඛවෙ කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මාතාපිතුනං³ අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති පුතනදරස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. සමණ්ණාභමණානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ මහාමෙසො සබ්බසස්සාති සමපාදෙන්නො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, එවමෙව බො භික්ඛවෙ සප්පරිසො කුලෙ ජායමානො බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති: මාතා-පිතුනං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, පුතනදරස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, දුසකම්මකරපොර්ඨස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති. මිත්තාමච්චානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති, සමණ්ණාභමණානං අත්ථාය භිතාය සුඛාය භොති.

41. භිතො බහුතං පටිපජ්ඣ භොගෙ නං දෙවතා රක්ඛති දෙවගුත්තං,
බහුසසුතං සීලවතුපපන්නං ධම්මෙ සිතං න විජ්ජාති⁴ නිත්ති.

42. ධම්මට්ඨං සීලසම්පන්නං සච්චවාදිං ගිරිමනං,
තොක්ඛං ජමෙබ්බානදස්සෙව කො තං නිද්දිතුමරහති,
දෙවාපි නං පසංසන්ති බ්‍රහ්මනාපි පසංසිතොති.

1. ඉතිස්ස භොති අභිප්පට්ඨායා - ස්‍යා. 2 සග්ගෙ ව පමොදති - සිමු.

3. මාතාපිතුනං - මව්සා. 4 විජ්ජාති - මරණය.

ගාභාවිය, භොගයන්ගේ මේ ආදෙය පස ගන්නා වූ ඵ ආයතීශ්‍රාවකයාගේ භොගයෝ අවසනට යෙත් නම්, ඔහුට මේ සිත් වෙයි: “ඵකාන්තයෙන් භොගයන්ගේ යම් ආදෙයයෝ වෙත් නම් මම ඔවුහුදු ගත්මි. මාගේ භොගයෝ ද (ප්‍රයෝජනය ගැන්වෙත්) පරික්‍ෂයට යෙති” යි. මෙසෙසින් ඔහුට අවිප්‍රතිසාරය වෙයි. ගාභාවිය, භොගයන්ගේ මේ ආදෙය පස ගන්නා ඵ ආයතීශ්‍රාවකයාට ඉදින් භොගයෝ අභිවේදනයට යෙත් නම්, ඔහුට මේ සිත් වෙයි: “ඵකාන්තයෙන් භොගයන්ගේ යම් ආදෙයයෝ වෙත් නම් ඔවුහුදු මම ගත්මි. මාගේ භොගයෝ ද (වඩාලා ම) අභිවේදනයට යෙති” යි. මෙසෙසින් ඔහුට දෙපරිදියෙන් ම අවිප්‍රතිසාරය වේ ය යි.

38. ම විසින් භොගයෝ වළඳන ලදහ. පොෂණයට නිසියෝ ද පුස්තාලදහ. ආපද්ගි දි ආපදාවෝ ද තරණය කරණ ලදහ. උාඤ්චාගු දක්‍ෂිණා දෙනලද, වාළි පඤ්චලි කරනලද, සිල්වත් සංයන වූ බ්‍රහ්මචාරිහු වචන ලදහ.

39. ගෙයි වෙසෙන නුවණැතියෝ යමක් සදහා භොග කැමැති වේ නම් මා විසින් ඵ අමය ලබන ලද වේ. නො නැවීමට හිත කමය කරණ ලදි.

40. තෙල සිහි කරණ මිනිස් තෙමේ ආයතීශ්‍රාවකයෙහි සිටියේ වෙයි. මේ අත්ඛවුහිම (නැණැතියෝ) ඔහු පසසත්. මය පරලොව ගියේ සංගීයෙහි විපාකමොදනා කෙරේ.

5 1. 5. 2.

[සප්තම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

42. මහණෙනි, කුලයෙහි උපදනා සත්පුරුෂ බොහෝ දෙනහට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දෙ මාපියනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අමුදරුවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දස් කම්කරුපුරිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. සගයහච්චනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ. මහණ බමුණනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

මහණෙනි, යම්සෙ වට මහවැසි හැම සත්වග සපයනුයේ බොහෝ දෙන හට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ ද, එසෙසින් ම මහණෙනි, සත්පුරුෂ කුලයෙහි උපදනේ බොහෝ දෙනහට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දෙ මාපියනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. අමුදරුවනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. දස්කම්කරු-පුරිස්නට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වෙයි. සගයහච්චනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ. මහණ බමුණනට වැඩ පිණිස හිත පිණිස සුව පිණිස වේ.

41. (සත්පුරුෂ වූ යමෙක්) උපභොග පරිභොග සමයත් ලැබ මාපිය ඇ බොහෝ දෙනහට හිත වූයේ ද, ඔහු ලෝපල් දෙව් රක්තේ ය. දෙවියන් විසින් රක්තා ලද බොහෝ ඇසුපිරි නැත් ඇති, ගිලය හා භ්‍රතයෙන් සමාදා වූ දස කුසල් දහමිහි සිටියහු කිහිනිය නො හරි.

42. දහමිහි සිටි සිලයෙන් සමාදා වූ සත්‍යවාදී වූ අකුසලීන් හැකිලෙන සිතැති ඔහු ජාමෙබානදසුවණිකාගේ නිෂ්කාස් සෙසින් නිගන්නට කවරෙක් අභි වේ ද, දෙවියෝත් ඔහු පසසති. බිඹු විසිනුදු හේ පසසනා ලද්දේ යි.

5. 1. 5. 3.

[පඤ්චඉට්ඨබ්බමසුත්තං]

[සාවකපීඨිදානං :]

43. අථ ඛො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති යෙන හගවා නෙත්තපසඛකම්. උපසඛකම්භා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො අනාඨපිණ්ඩිකං ගහපතිං හගවා එතදවොච :

පඤ්චමෙ ගහපති බ්බමා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ආයු ඛො ගහපති ඉට්ඨා කන්තා මනාපො දුලලහො ලොකස්මිං. වණ්ණො ඉට්ඨා කන්තා මනාපො දුලලහො ලොකස්මිං. සුඛං ඉට්ඨා කන්තා මනාපං දුලලහං ලොකස්මිං. යසො ඉට්ඨා කන්තා මනාපො දුලලහො ලොකස්මිං. සග්ගා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මි.

ඉමෙ ඛො ගහපති පඤ්ච බ්බමා ඉට්ඨා කන්තා මනාපා දුලලහා ලොකස්මිං.

ඉමෙසං ඛො ගහපති පඤ්චන්තා බ්බමානං ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුලලහානං ලොකස්මිං න ආයාචනාභෙත්වා පඤ්චනාභෙත්වා වා පටිලාහං වදාමි. ඉමෙසං ඛො ගහපති පඤ්චන්තා ඉට්ඨානං කන්තානං මනාපානං දුලලහානං ලොකස්මිං ආයාචනාභෙත්වා පඤ්චනාභෙත්වා වා පටිලාහො අභිච්ඡායා, කො ඉධ කෙන භාසෙථ?

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො ආයුකාමො ආයුංආයාචි-
ත්වා වා අභිනන්දිත්වා වා ආයුස්ස වා පිභෙත්වා. ආයුකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන ආයුසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. ආයුසංවත්තනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපන්නා ආයුපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති ආයුස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො වණ්ණකාමො වණ්ණං ආයාචිත්වා වා අභිනන්දිත්වා වා වණ්ණස්ස වා පිභෙත්වා. වණ්ණකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන වණ්ණසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. වණ්ණසංවත්තනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපන්නා වණ්ණපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති වණ්ණස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො සුඛකාමො සුඛං ආයාචිත්වා වා අභිනන්දිත්වා වා සුඛස්ස වා පිභෙත්වා. සුඛකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සුඛසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ජිතබ්බා. සුඛසංවත්තනිකා භිස්ස පටිපදා පටිපන්නා සුඛපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති සුඛස්ස දිබ්බස්ස වා මානුසස්ස වා.

5. 1. 5. 3.

[ඉට්ඨබ්බෙ සුත්‍රය]

[භාවැන්තිදුතය:]

43. එ කල අනේපිඬු ගැහැව් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පසත පිහිටුවා වැඳ එකත්පස් ව හිඳ ගත. එකත්පස් ව හුන් අනේපිඬු ගැහැවිහට බුදුහු තෙල වදාළ සේක:

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ කමතිය වූ මන වඩන දුකසේ ලැබිය හැකි මේ පස් දහම් කෙනෙක් වෙති. කවර පස්දෙනෙක යත්:

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩන්නා වූ ආයුෂ්‍යය දුලිභ වූයේ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ ගර්චණීය දුලිභ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ කායිකවෛතසික සුඛ ය දුලිභ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කාන්ත වූ, මනාප වූ යශස් (හොඟපරිවාර) දුලිභ වෙයි. ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩනා වූ සවභීයෝ දුලිභ වූවාහු වෙත්.

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ, කමතිය වූ, මන වඩනා වූ මේ පඤ්චබ්බයෝ දුලිභ වූවාහු වෙත්.

ගැහැවිය, ලොව ඉෂ්ට වූ කාන්ත වූ මනාප වූ දුලිභ වූ මේ පඤ්චබ්බයන් ආයාචනාභෙතුයෙන් වේවයි ප්‍රාඥානාභෙතුයෙන් වේවයි ප්‍රතිලාභය නො: කියමි. ගැහැවිය, ආයාචනාභෙතුයෙන් වේවයි ප්‍රාඥානාභෙතුයෙන් වේවයි ලොව ඉෂ්ට වූ කමතිය වූ මන වඩන්නා වූ දුලිභ වූ මේ පඤ්චබ්බයන්ගේ ලැබීමෙක් වේ නම් මෙ ලොව කවරෙක් කීමෙකින් පිරිහේ ද?

ගැහැවිය, ආයු කාමැති වූ ආයුශීලාවක ආයුෂ්‍යය යදනට හෝ කාමැති වන්නට හෝ ආයුෂ්‍යයට රිසි වන්නට හෝ සුදුසු නො වෙයි. ගැහැවිය, ආයු කාමැති වූ ආයුශීලාවකයා විසින් ආයු පිණිස පවත්නා (දන් සිල් ඇ) පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ ආයුසං-වතනනික පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ආයු ලැබීම පිණිස පවත්නි ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ආයුෂ්‍ය ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, ගර්චණී කාමැති වූ ආයුශීලාවක ගර්චණීය යදනට හෝ කාමැති වන්නට හෝ ගර්චණීයට රිසි වන්නට හෝ අභී නො වෙයි. ගැහැවිය, වණීය කාමැති වූ ආයුශීලාවකයා විසින් වණීය පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ වණීය පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ගර්චණීප්‍රතිලාභය පිණිස පවත්නි ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ ගර්චණී ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, සුව කාමැති වූ ආයුශීලාවක සුවය යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ සුවයට රිසි වන්නට හෝ නො ම අභී වෙයි. ගැහැවිය, සුව කාමැති ආයුශීලාවකයා විසින් සුව පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු වෙයි. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ සුඛ්‍යංවතනනික වූ පුණ්‍යප්‍රතිපදාව සුව ලැබීම පිණිස පවත්නි ම ය. එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ සුවය ලබන්නේ වෙයි.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො යසකාමො යසං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා යසස්ස වා පිභෙදුං. යසකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන යසස වත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ඣිතබ්බා. යසසංවත්තනිකා භික්ඛු පටිපදා පටිපන්නා යසපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති යසස්ස දිබ්බස්ස ච මානුසස්ස ච.

න ඛො ගහපති අරහති අරියසාවකො සග්ගකාමො සග්ගං ආයාචිතුං වා අභිනන්දිතුං වා සග්ගානං වා,¹ පිභෙදුං. සග්ගකාමෙන ගහපති අරියසාවකෙන සග්ගසංවත්තනිකා පටිපදා පටිපජ්ඣිතබ්බා. සග්ගසංවත්තනිකා භික්ඛු පටිපදා පටිපන්නා සග්ගපටිලාභාය සංවත්තති. සො ලාභී භොති සග්ගානන්ති.

43. ආත්මං වණ්ණං යසං කිත්තං සග්ගං උච්චාකුලිතං,
රතිශ්‍යො පඤ්ඤානෙන උලාරා අපරාපරො,²
44. අපමාදං පසංසන්නි පුඤ්ඤකිරිසාසු පණ්ණිනා,
අපමග්ගො උගො අනේ අධිගණ්ණාති පණ්ණිතො,
45. දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අනේ යො චනේ සම්පරාධිකො.
අන්තාභිසම්යා ධිරො පණ්ණිතොති පට්ඨවෙතිති.

5. 1. 5. 4

[මනාපදාසිසුතනං]

44. එකං සම්මං භගවා චෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුටාගාර-සාලායං. අථ ඛො භගවා පුබ්බත්තසම්මයං නිවාසෙඤ්ච පත්තව්වරමාදාය යෙන උග්ගස්ස ගහපතිනො චෙසාලිකස්ස නිවෙසනං ගෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්ඤ්ච පඤ්ඤානෙන ආසතෙ නිසීදි. අථ ඛො උග්ගො ගහපති චෙසාලිකො යෙන භගවා ගෙනුපසඝිකම්. උපසඝිකම්ඤ්ච භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ච එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීනො ඛො උග්ගො ගහපති චෙසාලිකො භගවන්තං එතදවොච:

“සමුච්චා මෙනං³ භනොත භගවතො සුතං සමුච්චා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදාසි ලභතෙ මනාප’නති. මනාපං මෙ භනොත සාලපුළුකං බාදතියං. තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

සමුච්චා මෙනං භනොත භගවතො සුතං සමුච්චා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදාසි ලභතෙ මනාප’නති මනාපං මෙ භනොත සම්පන්නකොලකං, සම්පන්නසුකරමංසං.⁴ තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාතු අනුකම්පං උපාදායා’ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

1. යග්ගං වා - සිමු. අපරාපරා - මජ්ඣ.

3. සමුච්චා එතං - සිමු. 4. සුකරමංසං - මජ්ඣ, සම්පන්නවරසුකරමංසං - සං.

ගැහැවිය, යහස් කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවක යහස් යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ යහසට රිසි වන්නට හෝ නොම අභී වෙයි. ගැහැවිය, යහස් කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවකයා විසින් යහස් පිණිස පවත්නා පුණ්‍ය-ප්‍රතිපදාව පිළිපැද්ද යුතු ය. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ යහස් පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව යහස්ප්‍රතිලාභය පිණිස පවත්නී මය: එහෙයින් හේ දිව්‍ය වූ හෝ මානුෂ්‍ය වූ හෝ යහස් ලබන්නේ වෙයි.

ගැහැවිය, ස්වර්ගීය කැමැති වූ ආයතීශ්‍රාවක ස්වර්ගීය යදනට හෝ අභිනන්දනා කරන්නට හෝ ස්වර්ගීයට රිසි වන්නට හෝ නොම අභී වෙයි. ගැහැවිය, ස්වර්ගීය කැමැති ආයතීශ්‍රාවකයා විසින් ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා (දුනතිලාදි) පුණ්‍යප්‍රතිපදාව පිළිපැද්දයුතු වෙයි. ඔහු විසින් ප්‍රතිපාදනා කළ ස්වර්ගීය පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රතිපදාව ස්වර්ගීප්‍රතිලාභයට වැටේ ම ය. එහෙයින් හේ ස්වර්ගීයත් ලබන්නේ වේ.

43. ආයුෂ්‍ය ය, ගරිවණී ය, පරිවාර යහස් ය, කිරිනි ය, ස්වර්ගී ය, උසස් කුලවත්තව ය යන උදර වූ කාමරතීන් වෙන් වෙන් සේ පහනුවනු විසින්-

44-45. පුණ්‍යක්‍රියායෙහි නොපමා වීම බුද්ධාදි පණ්ණිනගෝ පසසහි. (කුහලයෙහි) අප්‍රමන්‍ය වූ පණ්ණින නෙම දෑමටබිමෙහි වූ යම් අභීයෙකුත් වේ ද, සාමපරාධික වූ යම් අභීයෙකුත් වේ ද, ඒ උභයාභීයත් ලබයි. උභයාභීයාගේ ප්‍රතිලාභයෙන් ධිරයා පණ්ණිනගෙකායි නියනු ලැබේ.

5. 1. 5. 4.

[මනාපදායී සූත්‍රය]

එක් සමයෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර ඇසුරු කොට මහා වනයෙහි කුමාරගාරාලායෙහි වාස කරණ සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුකාලයෙහි හැඳ පෙරව පාසිවුරු ගෙණ විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහුගේ නිවෙස්න කරා එළැඹි සේක. එළැඹ පත්වාල අස්තෙහි වැඩහුන් සේක. එකල්හි විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹ, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඳ එකත්පස් ව ගිහ. එකත්පස් ව හුන් විසල්පුර වැසි උග්‍ර ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල සැල කෙළේ ය:

“වහන්ස, ‘මනාප ද දෙහුයේ මනාප දෑ ලබා’යි නෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදි, හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදි. මට සල්පුර (සිවුල්පුරු යොදා සල්පිටියෙන් සල්මල් බදු කොට නැනු) කැවුම් මනාපය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා කොට මාගේ ඒ බාදෑය පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මනාප ද දෙහුයේ මනාප දෑ ලබා’යි නෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදි හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදි. වහන්ස, මට බෙබරපල ලුසු (කොට පිසු එක් හැවිරිදි) හුරුමස් මනාපය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ සුකරමාංසය පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“සමමුඛා මෙතං හතෙන භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපං මෙ හතෙන නිබ්බානෙලකං¹ නාලියසාකං. තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාභු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං හතෙන භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපො මෙ හතෙන සාලිතං ඔදනො විවිධකාලකො අතෙකසුපො අතෙකබ්බාසාදනො තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාභු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං හතෙන භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපාති මෙ හතෙන කාසිකාති වත්තාති. තාති මෙ භගවා පතිගණ්ණාභු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

“සමමුඛා මෙතං හතෙන භගවතො සුතං, සමමුඛා පටිග්ගතිතං ‘මනාපදායී ලභතෙ මනාප’නති. මනාපො මෙ හතෙන පලලභිකා ගොණකත්තො පටිකත්තො පටලිකත්තො කාදලිමිගපවරපච්චත්තරණො² සඋත්තරච්ඡදො උභතො ලොභිතභූපමානො. අපි ච හතෙන මයමෙපනං ජානාම ‘තෙතං භගවතො කප්පති’ති. ඉදං මෙ හතෙන චන්දනචලකං අග්ගභි අබ්බිකං සහස්සං තං මෙ භගවා පතිගණ්ණාභු අනුකම්පං උපාදාය”ති. පටිග්ගහෙසි භගවා අනුකම්පං උපාදාය.

අථ බො භගවා උග්ගා ගහපතිං වෙසාලිකා ඉමිනා අනුමොදනියෙන අනුමොදි:

46. මනාපදායී ලභතෙ මනාපං යො උජ්ජ්භුතෙසු දදති ඡන්දසා,
අවජාදනං සයනමථනාපාතං³ නානප්පකාරානි ච පච්චයාති.

47. චහනඤ්ච මුහනඤ්ච අතග්ගතිතං⁴ බෙහනුපමෙ අරහතෙන විදිත්වා,
සො දුච්ච්ඡං සප්පුරිසො චජිත්වා මනාපදායී ලභතෙ මනාපනති.

අථ බො භගවා උග්ගා ගහපතිං වෙසාලිකා ඉමිනා අනුමොදනියෙන අනුමොදිත්වා උට්ඨායාසනා පකාමාමි. අථ බො උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො අපරෙත සමයෙන කාලමකාසි. කාලකතො ච උග්ගො ගහපති වෙසාලිකො අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපජ්ජි.

1. නිබ්බවතෙලකං - සෘෂා, නිබ්බතතෙලකං - සිමු,

2. කදලිමිගපවරපච්චත්තරණො - මජ්ඣා, සෘෂා.

3. සයනමනනපාතං - මජ්ඣා. 4. අනුග්ගතිතං - සෘෂා - PTS

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑයක් ලබා’යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, මට තෙලින් වැටූ (හල්පිටි සමඟ මැඩ දුරු ඇ යෙදූ ගිතෙලෙහි පිස චතුමයුර යොදා තැනූ) නැළිපලා මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ නැළිපලා පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මනාප දෑ දෙනුයේ මනාප දෑයක් ලබා’යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලද. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලද. වහන්ස, මට නහාලු කළුසහල් ඇති නොයෙක් සුප ඇති නොයෙක් බ්‍යඤ්ඤා ඇති හැල්සහල් කළ බත මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ බදනස පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

“වහන්ස, ‘මන වඩනා දෑ දෙනුයේ මන වඩනා දෑයක් ලබා’යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලදී. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලදී. වහන්ස, මට කසිසඵ මනාප ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ කසිසඵ පිළිගන්නා සේක්ව”යි. බුදුහු අනුකම්පා පිණිස පිළිගත්හ.

වහන්ස, “මන වඩන දෑ දෙනුයේ මන වඩනා දෑයක් ලබා”යි තෙල මා විසින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමුයෙහි අසන ලද. හමුයෙහි පිළිගන්නා ලද. වහන්ස, මට (සිටු අහලකට වැඩි ලොම් ඇති) කළු කොළපලස් අතුල, එළලොම්මුවා සුදු ඇතිරි අතුල, ඝනපුරු ඇති එළලොම් ඇතිරි අතුල, උතුම් කෙසෙල්මුව සම් ඇතිරි අතුල, (රත්) උඩුවියන් සහිත වූ, දෙපස නැඹුරු කන්වසින් ඇති පලහ මන වඩනේ ය. වහන්ස, එතෙකුළුවත් ‘තෙලෙ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කැප නො වෙයි’ යන මේ කරුණ අපි ද දනුමහ. වහන්ස, මාගේ මේ සලුත්පුවරුකඩ අතිරාදහසක් අගනෙ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අනුකම්පා පිණිස මාගේ ඒ ව්‍යුත්ථලකය පිළිගන්නා සේක්ව”යි බුදුහු අනුකම්පා පෙරදැරි කොට එය පිළිගත්හ.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුරවැසි උග්‍ර ගෘහපතිහු මේ අනුමොදනායෙන් අනුමෙවුනි කළ සේක:

46. මන වඩන දෑ දෙනුයේ මන වඩන දෑයක් ලබයි. යමෙක් කායාදිත් ඤාප් චූචත් විෂයෙහි ප්‍රේමයෙන් සුකත ව හදනා පොරොත්තා වස්ත්‍ර ද ගඟනාසන ද යළි ආහාරපාන ද නත් වැදූරැම් ප්‍රත්‍යය ද දෙයි ද—

47. රහතුන් (පුණ්‍යවිරුහණාචාර්යයෙන්) ක්‍ෂෙත්‍රසදාය කොට සලකා සිතින් අගාමික ව (අපෙක්‍ෂාරහිත ව) පරිත්‍යාග කරණ ලද්දේත් මුදන ලද්දේත් මේ ද න්‍යාගයට දුෂ්කර දෑය න්‍යාග කොට දෙන ඒ සත්පුරුෂ මන වඩන දෑය ලබා”යි.

අනුරුව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලානුවර වැසි උග්‍ර ගෘහපතිහු මේ අනුමොදනායෙන් අනුමෙවුනි කොට හුනස්නෙන් නැගී නික්මුනු සේක. ඉක්බිති විසාලා වැසි උග්‍ර ගෘහපති පසු කලෙක කලුරිය කෙළේ ය. තවද කලුරිය කලා වූ ම විසල්වැසි උග්‍ර ගෘහපති ධ්‍යාන සිතින් උපන් එක්කරා (සුඤ්ඤා) දෙවකායනට පිළිසද විසින් පැමිණියේ ය.

හෙත බො පන සමයෙන භගවා ආවජ්ඣිසං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. අථ බො උපග්ගා දෙවපුත්තො අභික්ඛන්තාය රත්තියා අභික්ඛන්තවණ්ණො කෙවලකපං ජේතවනං ඕහාසෙත්වා යෙන භගවා තෙනුපසඞ්කම්. උපසඞ්කම්ත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තා අට්ඨාසි. එකමන්තං සිතං බො උග්ගං දෙවපුත්තං භගවා එතදවොච:

‘කච්චි තෙ උග්ග යථාධිපපායො’ති. ‘තග්ග මෙ භන්තෙ යථාධිපපායො’ති.

අථ බො භගවා උග්ගං දෙවපුත්තං ගාථාහි අජ්ඣාසාසි:

48. මනාපද්ධි ලහතෙ මනාපං
අග්ගස්ස දතා ලහතෙ පුත්තග්ගං,
වරස්ස දතා වරලාහි හොති
සෙට්ඨද්දෙ සෙට්ඨමුපෙති ණානං.

49. යො අග්ගද්ධි වරද්ධි සෙට්ඨද්ධි ච යො නරො,
දිසාසු යසවා හොති යථා යඤ්චපපජ්ජති”ති.

5. 1. 5. 5.

[පුඤ්ඤාභිසද්දසුත්තං]

[සාවජ්ඣිතිදානං]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පුඤ්ඤාභිසද්ද ඤාපලාභිසද්ද සුඛස්සාභාරා සොචග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච?

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු විවරං පරිභුඤ්ඤාමානො අප්පමාණං චේතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසද්දෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

යස්ස භික්ඛවෙ භික්ඛු පිණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාමානො -පෙ- විහාරං පරිභුඤ්ඤාමානො -පෙ- මඤ්චපිඨං පරිභුඤ්ඤාමානො -පෙ- ගිලානපථවිමං -තෙසජ්ජපරික්ඛාරං පරිභුඤ්ඤාමානො අප්පමාණං චේතොසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරති, අප්පමාණො තස්ස පුඤ්ඤාභිසද්දෙ ඤාපලාභිසද්දෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුඤ්ඤාභිසද්ද ඤාපලාභිසද්ද සුඛස්සාභාරා සොචග්ගිකා සුඛවිපාකා සග්ගසංවත්තනිකා ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති.

ඉමෙහි ච පන භික්ඛවෙ පඤ්චහි පුඤ්ඤාභිසද්දෙහි ඤාපලාභිසද්දෙහි සමන්තාගතස්ස අරියසාවකස්ස න සුකරං පුඤ්ඤස්ස පමාණං ගගෙත්වා: “එත්තකො පුඤ්ඤාභිසද්දෙ ඤාපලාභිසද්දෙ සුඛස්සාභාරො සොචග්ගිකො සුඛවිපාකො සග්ගසංවත්තනිකො ඉට්ඨාය කන්තාය මනාපාය භිතාය සුඛාය සංවත්තනති”ති. අථ බො අසඬ්ඛිකෙය්‍යො අප්පමෙය්‍යො මහාපුඤ්ඤාකඤ්ඤා-කෙවසඬ්ඛිං ගවජ්ජති.

එ සමයෙහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර සමීපයෙහි වූ ජේතවන නම් අනෙපිටු සිටුවුනේ අරමිහි වැඩවසන සේක. එ කල්හි උග්‍ර දෙවපුත්‍ර මධ්‍යමරාත්‍රිය පෑමින් කල්හි මහ වඩනා සිරුරැපැහැ ඇති ව සියලු දෙවරම් වෙහෙර බ්‍රහ්මචාරී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද එකත්පස් ව සිටියේ ය. එකත්පස් ව සිටි උග්‍ර දෙවපුත්‍ර හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදාළ සේක:

‘කිම උග්‍රහ, නොපතේ අදහස් වූ පරිදි වී දැ’යි.

‘වහන්ස, එකානන්දයෙන් මාගේ අදහස් වූ පරිදි වී යැ’යි.

එ කල්හි බුදුහු උග්‍ර දෙවපුත්‍ර හට ගාථායෙන් වදාළා:

48. මනාප ද දෙනුයේ මනාප ද ලබයි: අග්‍ර වූ දය දෙනුයේ පෙරලා අග්‍ර වූ සුච ලබයි උතුම් දය දෙනුයේ උතුම් දය ලබන්නේ වෙයි. ශ්‍රේෂ්ඨදය දෙනුයේ ශ්‍රේෂ්ඨ වූ සමගීයථානයට පෑමෙන්.

49. යමෙක් අග්‍රදය වරදයි වේ ද, යම් මිනිසෙක් ශ්‍රේෂ්ඨදයින් වේ ද, හේ යම් යම් තැනෙක උපදනේ නම් දිඬු ඇත්තේ යහස් ඇත්තේ වේ ය යි.

5. 1. 5. 5.

[පුණ්‍යප්‍රවාහයෙහි සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි:]

45 මහණෙනි, සුව ඵලවන, අග්‍ර රූපාදි සමපත් මොනොවට ගෙන දෙන, සුබවිපාක ඇති, සමගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්ත බව පිණිස මහ වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා මේ පුණ්‍ය-ප්‍රවාහයෝ කුශලප්‍රවාහයෝ (කුශලොපපන්නා) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, යම් දයකයකුගේ සිටුරු වළඳ කරණ මහණෙක් අප්‍රමාණ අතින් කිවිලසමාධිය උපයාගෙන වෙසේ ද ඒ දයක හට සුව ඵලවන මනා අග්‍ර රූපාදි සමපත් දෙන, සුබවිපාක ඇති, සමගීය පිණිස, පවත්නා, ඉෂට බව පිණිස මහ වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා අප්‍රමාණ පුණ්‍යප්‍රවාහයෙක් කුශලප්‍රවාහයෙක් වෙයි.

මහණෙනි, යම් දයකයකුගේ පිටුවා වළඳ කරණ මහණෙක් ... වෙහෙර වළඳ කරණ මහණෙක් ... මැසි පුටු වළඳ කරණ මහණෙක් ... ගිලන්පස බෙහෙසින් පිරිසිදු වළඳ කරණ මහණෙක් අප්‍රමාණ (අතින් කිවිලසමාධියට) ඵලව වෙසේ ද, මහට සුව ඵලවන, සිටුරු රූපාදි සමපත් ගෙන දෙන, සුබ-විපාක ඇති, සමගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්ත බව පිණිස මහ වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා අප්‍රමාණ පුණ්‍යප්‍රවාහයෙක් කුශල ප්‍රවාහයෙක් වෙයි.

මහණෙනි, සුබය ගෙන දෙන සම්මුතියෙන් පිණිස වැටෙන, සුබවිපාකා-වහ වූ, සමගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්ත බව පිණිස මහ වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා මේ පුණ්‍යප්‍රවාහයෝ කුශල-ප්‍රවාහයෝ පස් දෙන ය.

මහණෙනි, මේ පසුපුණ්‍යප්‍රවාහයෙන් කුශලප්‍රවාහයෙන් සම්මුතියෙන් අයභිමුඛකයාගේ - “සුව ඵලවන සම්මුතියෙන් ගෙන දෙන සුබ විපාක ඇති සමගීය පිණිස පවත්නා, ඉෂටබව පිණිස කාන්ත බව පිණිස මහ වඩන පිණිස හිත පිණිස සුබ පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රවාහය කුශලප්‍රවාහය මේ වෙක” කියා පුණ්‍යප්‍රමාණය ගත්තට සුසාර නොවේ. වැලිත් අසඹිබාය වූ අප්‍රමේය වූ මහාපුණ්‍යසහකයෙක් ම යැ යි ගණනට යෙයි.

සෙය්‍යථාපි භික්කුවෙ මහාසමුද්දෙ න සුකරං උදකස්ස පමාණං ගහෙතුං
 ‘එතනකානි උදකාලකානීති වා එතනකානි උදකාලකසන්ධානීති වා
 එතනකානි උදකාලකසන්ධාසන්ධානීති වා අථ බො අසඹෙගෙය්‍යා
 අප්පමෙගෙය්‍යා මහාඋදකකනිකො කෙව සඹං ගච්ඡති එවමෙව බො භික්කුවෙ
 ඉමෙහි පඤ්චගි පුඤ්ඤභිසංදෙහි කුසලාභිසංදෙහි සමනතාගතස්ස අරිය-
 සාවකස්ස න සුකරං පුඤ්ඤස්ස පමාණං ගහෙතුං ‘එතනකො පුඤ්ඤභිසංදෙ
 කුසලාභිසංදෙ සුබස්සාභාරො සොවගතිකො සුබවිපාකො සග්ගසංවත්ත-
 නිකො ඉට්ඨාය කතනාය මහාපාය භිනාය සුබාය සංවත්තනී’ති. අථ බො
 අසඹෙගෙය්‍යා අප්පමෙගෙය්‍යා මහාපුඤ්ඤකඤ්ඤොකෙව සඹං ගච්ඡති.

50. මහොද්ධිං අපරිමිතං මහාසරං
 බහුහෙරවං රතනගණානමාලයං,
 නජේජා යථා නරගණ් සබ්බසෙවිතා¹
 පුට්ඨ සවනානි උපයනානි සාගරං.

51. එවං නරං අනනදපානවික්ඛදං
 සෙය්‍යා නිසජ්ජත්ථරණස්ස දායකං,
 පුඤ්ඤස්ස ධාරා උපයනානි පණ්ණිතං
 නජේජා යථා වාරිවහාව සාගරනති.

5. 1. 5. 6.

[පඤ්චසමපදසුතං]

[සාවජ්ජිනිදානං:]

46. පඤ්චමා භික්කුවෙ සමපදා, කතමා පඤ්ච?

සඤ්ඤාසමපදා, සීලසමපදා, සුත්තසමපදා, වාගසමපදා, පඤ්ඤාසමපදා, ඉමා
 බො භික්කුවෙ පඤ්ච සමපදාහි.

5. 1. 5. 7.

[පඤ්චධන සුතං]

[සාවජ්ජිනිදානං :]

47. පඤ්චමානි භික්කුවෙ ධනානි කතමානි පඤ්ච? සඤ්ඤාධනං,
 සීලධනං, සුත්තධනං, වාගධනං, පඤ්ඤාධනං.

කතමඤ්ච භික්කුවෙ සඤ්ඤාධනං? ඉධ භික්කුවෙ අරියසාවකො සද්දො
 හොති, සද්දුහති නථාගතස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො භගවා අරහං -පෙ-
 සත්ථා දෙවමඤ්ඤාසංභං බුද්ධො භගවා’ති. ඉදං වුට්ඨති භික්කුවෙ සඤ්ඤාධනං.

කතමඤ්ච භික්කුවෙ සීලධනං? ඉධ භික්කුවෙ අරියසාවකො පාණාති-
 පානා පටිවිරතො හොති -පෙ- සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො
 හොති ඉදං වුට්ඨති භික්කුවෙ සීලධනං.

කතමඤ්ච භික්කුවෙ සුත්තධනං? ඉධ භික්කුවෙ අරියසාවකො බහුසුත්තො
 හොති. [පෙ තෙ ධම්මා -පෙ- කොවලපරිපුණ්ණං බ්‍රහ්මවරියං පකාසෙනාති
 නථාරූපාස්ස ධම්මා] -පෙ-* දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා, ඉදං වුට්ඨති භික්කුවෙ
 සුත්තධනං.

1. මව්ගණසබ්බසෙවිතා - සෘෂා.

* පෙය්‍යාලමුඤ්ඤානි සබ්බිත්තං චතුස්සානිපාතෙ උරුමෙවිසග්ග උඤ්ඤාසුත්තා ආගතකසෙක
 වෙදිගබ්බං (පිට්ඨකො - 46)

මහණෙනි, දිශලහ මෙ තෙකැයි හෝ දිශලහයි මෙ තෙකැයි හෝ දිශලහදහස් මෙ තෙකැයි හෝ දිශලහසුවහස් මෙ තෙකැයි හෝ යම්සේ මහමුහුදෙහි දිය පමණ ගන්නට නො හැකි වේ ද, අසඹියය වූ අප්‍රමෙය වූ මහත් උදකසකකියෙක් ම යැයි ගණනට යේ ද, මහණෙනි, එ පරිදි ම මේ පඤ්චපුණ්‍යප්‍රවාහයෙන් කුශල්ප්‍රවාහයෙන් සමනාගත ආර්යීශ්‍රාවකයාගේ- “සුඛ ඵලවත සට්ඨරාපාදිසම්පත් ගෙන දෙන සුඛවිපාක ඇති සට්ඨිස පිණිස පවත්නා ඉෂටබ්බ පිණිස කාන්තබ්බ පිණිස මන වඩන පිණිස භිතය පිණිස සුඛය පිණිස පවත්නා පුණ්‍යප්‍රවාහය කුශල්ප්‍රවාහය මෙ තෙක” කියා පින්පමණ ගන්නට සුඛර නො වේ. අසඹියය වූ අප්‍රමෙය වූ මහත් පුණ්‍යසකකියෙක් ම යැයි ගණනට යෙයි.

50. අපරිමිත වූ බොහොබිහිසුහු අරමුණු ඇති සත්ථුවන්ගණට නිවෙස් වූ මහදියකද ඇති සසුරාමහදහනලාව කරා නරගණසමූහයා විසින් සෙවුනා ලද බොහෝ කොට ගලන නදිහු යම්සේ වැදගණිද්ද,

51. එ පරිදි ම අනපානවසත්‍රදයක වූ ශය්‍යානිෂද්ධාරණදයහ වූ පණ්ණික මිනිසා කරා පුණ්‍යබාරාවෝ වැදගණිත්. දිය වහන නදින් සසුර කරා වැදගන්නාක් සෙයිනි.

5. 1. 5. 6.

[පඤ්චසම්පද සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහ සි :]

46. මහණෙනි, මේ සම්පත්හු පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාසම්පත් ය, ශීලසම්පත් ය, ශ්‍රැතසම්පත් ය, න්‍යාගසම්පත් ය, ප්‍රඥසම්පත් ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චසම්පත්හු යි.

5. 1. 5. 7.

[පඤ්චබ්‍රහ්ම සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහ සි :]

47. මහණෙනි, මේ බ්‍රහ්මයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: ශ්‍රද්ධාබ්‍රහ්ම ය, ශීලබ්‍රහ්ම ය, ශ්‍රැතබ්‍රහ්ම ය, න්‍යාගබ්‍රහ්ම ය, ප්‍රඥබ්‍රහ්ම ය.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාබ්‍රහ්ම කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආර්යීශ්‍රාවක සාද්දැහැනි වෙයි. නථාගතයන් වහන්සේගේ සමෝඛය හදහායි: “මේ මේ කරුණින් ඒ භාග්‍යවත්හු අතීත්ථ ... දෙවිමිනිස්නට ශාස්තෘයහ. සිහුසස් අවබෝධ කළහ. භාග්‍යවත්ථ” කියා යි. මහණෙනි, මේ ශ්‍රද්ධාබ්‍රහ්මය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ශීලබ්‍රහ්ම කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආර්යීශ්‍රාවක පණ්ණිව්‍යයෙන් දුරු වූයේ වෙයි. ... මදපමාදෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ශීලබ්‍රහ්මය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ශ්‍රැතබ්‍රහ්ම කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි ආර්යීශ්‍රාවක බහුශ්‍රැත වෙයි. ... යම් ඒ දහම්හු .. කෙවලපරිපූණි වූ පරතුඟු භ්‍රමවය්‍යය ප්‍රකාශ කෙරෙද්ද, එබදු දහම්හු ඔහු විසින් ... ප්‍රඥවෙන් සුප්‍රවිද්‍ය වෙති. මහණෙනි, මේ ශ්‍රැතබ්‍රහ්මය යි කියනු ලැබේ.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ වාගධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො පිගනමල-
මචේජරෙන චෙනසා අභාරං අජ්ඣාචසනි මුත්තාවාගො පයනපාණි
වොස්සගගරතො යාවයොගො දානසංවිහාගරතො, ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ
වාගධනං.

කතමඤ්ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං? ඉධ භික්ඛවෙ අරියසාවකො
පඤ්ඤවා ගොති උදයජථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය
නිබ්බඨිකාය සමමා දුක්ඛකයගාමිනියා, ඉදං වුව්චති භික්ඛවෙ පඤ්ඤාධනං.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධනානිති.

52. යස්ස සද්ධා තථාගතෙ අවලා සුප්පතිට්ඨිතා,
සීලඤ්ච යස්ස කල්‍යාණං අරියකන්තං පසංසිතං.

53. සමෙස පසාදො යස්සඤ්ච උජ්ඣුතඤ්ච දස්සනං,
අදලිද්දොති නං ආහු අමොසං තස්ස ජිවිතං.

54. තසමා සද්ධාඤ්ච සීලඤ්ච පසාදා ධම්මදස්සනං,
අනුසුඤ්ඤථ මෙධාවී සරං බුද්ධානසාසනං,

5. 1. 5. 8.

[අලබ්භනියඤ්චානුසුතනං]

[සාවජිනිදානා:]

48. පඤ්ඤිමාති භික්ඛවෙ අලබ්භනියාති ඤානාති සමණෙන වා
බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං,
කතමාති පඤ්ඤා?

‘ජරාධම්මං මා ජීරිති’ අලබ්භනියං ඤානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. ‘ව්‍යාධිධම්මං මා
ව්‍යාධිති’ -පෙ- ‘වරණධම්මං මා මිඤ්’ -පෙ- ‘බ්‍යධම්මං මා බිඤ්’ -පෙ-
‘නස්සනධම්මං මා නස්සිති’ අලබ්භනියං ඤානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා
දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මුතා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං.

අස්සුතවතො භික්ඛවෙ පුපුප්පනස්ස ජරාධම්මං ජීරිති. සො ජරාධම්මෙ
ජිණේණ න ඉති පටිසඤ්චිකති: “භා බො මග්ගමෙවෙනස්ස¹ ජරාධම්මං ජීරිති.
අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති, ගභී, වුති, උප්පතති, සබ්බෙසං සත්තානං
ජරාධම්මං ජීරිති. අහස්සෙඤ්ච බො පන ජරාධම්මෙ ජිණේණ සොචෙය්‍යං,
කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතතාප්පිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාහං ආපරෙජ්ජෙය්‍යං,
ගත්තමපි මෙ නාචජාදෙය්‍යං. කායෙපි දුඛධ්මස්සෙය්‍යං ඔක්කමෙය්‍යං. කම්මන්තාපි
නස්සවතෙය්‍යං. අත්තන්තාපි අත්තමනා අස්සු. ඤිතන්තාපි දුට්ඨිතා අස්සු”ති.
සො ජරාධම්මෙ ජිණේණ සොචිති, කිලමිති, පරිදෙවිති, උරතතාප්පිං කඤ්ඤි.
සමෙමාහං ආපරජිති. අයං වුව්චති භික්ඛවෙ, අස්සුතවා පුපුප්පනො චිද්ධො
ස්විසෙන සොකසලෙතා අත්තානං යෙව් පරිනාපෙති.

1. මග්ගවෙකස්ස - ස්‍යා, මජ්ඣං.

මහණෙනි, ක්‍රියාගත කවරේ ය? මහණෙනි, මෙසස්නෙහි ආයතී-
ශ්‍රාවක පාසුම් ල හා මසුරු ඇති සිතින් අභාරයෙහි වෙසෙයි. චුළුටු කැහි
ඇති වෙයි. දන් දෙනුවට දෙවි අත් ඇති වෙයි. දිමෙහි ඇලුම් ඇති වෙයි.
යදනට තිසි වෙයි දෙයධම්මසංවිභාගයෙහි ඇලුම් ඇති වෙයි. මහණෙනි,
මේ ක්‍රියාගතය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ප්‍රඥාධන කවරේ ය? මහණෙනි, මෙ සස්නෙහි ආයතී-
ශ්‍රාවක ප්‍රඥාවන් වෙයි. ආයතී වූ නිවේධක වූ සමාන්ද්‍රාඛ්‍යයාමී වූ
උදයාඝාතාමී වූ ප්‍රඥයෙන් සමනාගත වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රඥාධනය යි
කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධනයෝ යි.

52. යමකුගේ ගුණාව නපාහනයන් කෙරෙහි (මූලජාතවගයෙන්)
සුපිහිටියා අවල වේ ද, යමකුගේ ශීලයන් කල්‍යාණ වූයේ ආයතීයනට
කාන්ත වූයේ පසස්තා ලද වේ ද,

53. යමකුහට සතුන් කෙරෙහි ප්‍රසාදය ඇත් ද, සෘජු දැකින
(සමාන්ද්‍රවේ) ඇත් ද, ඔහු නොදිළිඳු ය යි කිනු. ඔහුගේ ජීවිතය නොසිස් වේ.

54. එහෙයින් නුවණැතියේ බුදුන්ගේ අනුශාසනය සිහි කරන්නේ
ගුණා හා ශීල හා ප්‍රසාද හා ධර්මදැකින හා පුනපුතා යෙදෙන්නේ ය.

5. 1. 5. 8.

[අලබ්‍යනියාන සූත්‍රය]

[සාවණිදන සි:]

48. මහණෙනි, ලොච්ඡි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින්
වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු විසින් වේවයි, බ්‍රහ්ම විසින් වේවයි, අන්
කිසිවකු විසින් වේවයි නොලද හැකි කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

“(මාගේ) ජරාධම්මය (ජරා සමභාව මා) නහමක් දිරාවා” යනු ලොච්ඡි
මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු
විසින් වේවයි, අන් කවර කෙනෙකුද විසින් වේවයි නො ලද හැකි කරුණෙකි.
මාගේ ව්‍යාධිධම්මය මා නහමක් පෙළාවායි යනු ... මරණධම්මය නහමක්
මියේවා” යි යනු ... ඝෂයධම්මය නහමක් ඝෂය කෙරේවා යි යනු ... නස්තා
සමභාවය නහමක් නැසේවා යි” යනු ලොච්ඡි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු
විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි මරකු විසින් වේවයි බ්‍රහ්ම විසින්
වේවයි අන් කවරකු විසින් වේවයි නො ලද හැකි කරුණෙකි.

මහණෙනි, අශ්‍රාතවන් පාඨන්ජනකයාගේ ජරාධම්මය දිරන්නේ ය. ජරා-
ධම්මය දිරන් ම හෙ මෙසේ නුවණින් නො විමසයි: “එකල මාගේ ම ජරාධම්මය
නො දිරයි. වැලි යම් තාක් සන්නයන්ගේ (ඉධාගමන සංඛ්‍යාත) ආගතිය
(පරලෝක) ගතිය, ව්‍යුතිය, උපපන්නය වේ නම්, එ තාක් සියලු සන්නයන්ගේ
ජරාධම්මය දිරන්නේ ය. ජරාධම්මය දිරන් ම මමත් ශෝක කෙරෙමි නම්,
කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවනා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හබමි
නම්, සිහිමුළාවට යෙමි නම්, මට බහුදු නො රැස්නේ ය. කයෙහිදු
දුච්ඡායාවය වැදගත්තේ ය. කමාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද
සතුටුසිතැති වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නොසතුටුසිතැත්තාහු වන්නාහ”
කියා යි. හෙ ජරාධම්මය දිරන් ම ශෝක කරයි. කලාන්ත වෙයි. පරිදෙවනා
කරයි. ලෙහි අත් පැහැර හබයි. සිහිමුළාවට යෙයි. මහණෙනි, මේ අශ්‍රාතවන්
පාඨන්ජන විසෑති සෝභුලීන් විදුනා ලද්දේ ම තමන් තමා ය යි කියනු ලැබේ.

සුභ ව පරං භික්ඛවෙ අස්සුනවතො පුට්ඨජනස්ස ව්‍යාබ්බමං ව්‍යාබ්බති -පෙ- මරණබ්බමං මීයති-පෙ-බ්බබ්බමං බීයති-පෙ-නස්සනබ්බමං නස්සති. සො නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ ඉති පටිසංඝවිකති: “න ඛො මග්ගමෙවෙකස්ස නස්සනබ්බමං නස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං නස්සනබ්බමං නස්සති. අභ්‍යඤ්ච ව ඛො පන නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතනාලිං කඤ්ඤය්‍යං, සමමොහං ආපජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි නප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුම්මනා අස්සු”ති. සො නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ සොවති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතනාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ අස්සුනවා පුට්ඨජනො විද්දො සවිසෙන සොකසලලො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති.

සුභවතො ව ඛො භික්ඛවෙ අරියසාවකස්ස ජරාබ්බමං ජීරති. සො ජරාබ්බමෙ ජීණේණ ඉති පටිසංඝවිකති: “න ඛො මග්ගමෙවෙකස්ස ජරාබ්බමං ජීරති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරාබ්බමං ජීරති. අභ්‍යඤ්ච ව ඛො පන ජරාබ්බමෙ ජීණේණ සොවෙය්‍යං. කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරතනාලිං කඤ්ඤය්‍යං, සමමොහං ආපජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙපි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය, කම්මන්තාපි නප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුම්මනා අස්සු”ති. සො ජරාබ්බමෙ ජීණේණ න සොවති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරතනාලිං කඤ්ඤති, න සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ අරියසාවකො අබ්බති¹ සවිසං සොකසලලං යෙන විද්දො අස්සුනවා පුට්ඨජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

සුභවපරං භික්ඛවෙ සුභවතො අරියසාවකස්ස ව්‍යාබ්බමං ව්‍යාබ්බති -පෙ- මරණබ්බමං මීයති-පෙ-බ්බබ්බමං බීයති-පෙ-නස්සනබ්බමං නස්සති සො නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ ඉති පටිසංඝවිකති: “න ඛො මග්ගමෙවෙකස්ස නස්සනබ්බමං නස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති, ගති, චුති, උපපතති, සබ්බෙසං නස්සනබ්බමං නස්සති. අභ්‍යඤ්ච ව ඛො පන නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ සොවෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං උරතනාලිං කඤ්ඤය්‍යං, සමමොහං ආපජ්ජෙය්‍යං, භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙ පි දුබ්බණ්ණීයං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තාපි නප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුම්මනා අස්සු”ති. සො නස්සනබ්බමෙ නට්ඨෙ න සොවති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරතනාලිං කඤ්ඤති, න සමමොහං ආපජ්ජති. අයං චූච්චති භික්ඛවෙ සුභවා අරියසාවකො අබ්බති¹ සවිසං සොකසලලං යෙන විද්දො අස්සුනවා පුට්ඨජනො අත්තානං යෙව පරිතාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

තව ද මහණෙනි, අශ්‍රැතවත් පෘථග්ජනයාගේ ව්‍යාධිබ්‍රමය පෙළෙයි ... මරණබ්‍රමය මැරේ ... ඝෘයබ්‍රමය කැඩේ වේ ... නස්නා බ්‍රමය නැසේ. හේ නස්නාසාහාමය නැසෙත් ම මෙසේ නුවණින් නො විමසන්නේ ය: “එකලා මාගේ ම නස්නා බ්‍රමය නො නස්තේ ය. වැලින් යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය, ගතිය, චූෂිතිය, උපප්‍රාප්තිය වේ නම්, එ තාක් හැම සතුන්ගේ නස්නා බ්‍රමය නස්තේ ය. මමත් නග්‍ය-මානබ්‍රමය නසුන් ම ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවනා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හබ්මි නම්, සමෙමාහසට යෙමි නම්, මට බහුදු නො රුස්තේ ය. කයෙහිදු දුෂ්ණිභාවය වදනේ ය. කම්මානසෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද සතුටු සිතැත්තාහු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටු සිතැත්තාහු වන්නාහ’ කියා යි. නස්නාසාහාමය නසුන් ම හෙ ශොක කෙරෙයි, කලාන්ත වෙයි, පරිදෙවනා කරයි, ලෙහි අත් පැහැර හබ්මි. සමෙමාහසට යෙයි. මහණෙනි, මේ අශ්‍රැතවත් පෘථග්ජන විෂ සහිත ශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලද්දේ ආනම්භාවය නවතේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් අරිසවුනුගේ ද ජරාබ්‍රමය දිරන්නේ ය. හෙ ජරා බ්‍රමය දිරන් ම මෙසේ නුවණින් විමසා බලයි: “හුදෙකලා මාගේ ම ජරා බ්‍රමය නො දිරන්නේ ය. වැලින් යම් තාක් සහකයන්ගේ ජම, යාම, මැරීම, උපදීම වේ නම්, එ තාක් හැම සහකයන්ගේ ජරාබ්‍රමය දිරයි. මමත් ජරාබ්‍රමය දිරන් ම ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවනා කරමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හබ්මි නම්, සිහිමුලාවට පැමිණෙමි නම්, මට බහුදු නො රුස්තේ ය. කයෙහිත් දුෂ්ණිභාවය වැද ගන්නේ ය. කම්මානසෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද තුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නොසතුටු වන්නාහ” කියා යි. හෙ ජරාබ්‍රමය දිරන් ම ශොක නො කරයි. කලාන්ත නො වෙයි, පරිදෙවනා නො කෙරෙයි. ලෙහි අත් පැහැර නො හබ්මි. සමෙමාහසට නො යෙයි. මහණෙනි, මේ අරිසවු යම් සෝත්තලෙකින් අශ්‍රැතවත් පෘථග්ජන ආනම්භාවය තවා නම්, එ සවිෂ් ශොකශල්‍ය උදුලේ ය යි කියනු ලැබේ. ශොක නැතිගේ විගතශල්‍ය වූ ආයතීශ්‍රාවක ආනම්භාවය පිරිනිවන්නේ (තිව්‍යාලන්නේ) ය.

තවද මහණෙනි, ශ්‍රැතවත් ආයතීශ්‍රාවකයාගේ ව්‍යාධිබ්‍රමය ව්‍යාධි කෙරෙයි ... මරණබ්‍රමය මියෙයි... ඝෘයබ්‍රමය කැඩේ කෙරෙයි ... නස්නා බ්‍රමය නස්යි. හේ නස්නා දහම නට කල මෙසේ නුවණින් සලකයි: “එකලා මාගේ ම නස්නා දහම නො නස්තේ ය. වැලිදු යම් පමණ සහකයන්ගේ ආගතිය, ගතිය, චූෂිතිය, උපප්‍රාප්තිය වේ නම්, එ හැම සතුන්ගේ නස්නා දහම නස්තේ ය. මම නස්නා දහම නට කල සොස්නෙමි නම්, කිලත් වෙමි නම්, වලප්නෙමි නම්, ලුමැඟියෙහි අත් පැහැර හබ්න්නෙමි නම්, මුලාබවට වදනෙමි නම්, මට බහු දු නො රුස්තේ ය. සිරැරෙහි ද දුෂ්ණිභාවය බස්තේ ය. කමත්හු ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද සතුටුසිතැති වෙති. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටු වෙති”යි. හේ නස්නා දහම නට කල නො සොස්තේ ය. කලකුළු නො වන්නේ ය. නො වලප්තේ ය. ලුමැඟියෙහි අත් පැහැර නො හබ්න්නේ ය. මුලාබවට නො වදනේ ය. මහණෙනි, මේ අරිසවු ශ්‍රැතවත් වූයේ, යමෙකින් විත්තා අශ්‍රැතවත් පෘථග්ජන තමා ම තවන්නේ වේ ද, ඒ විෂ සහිත සෝත්තල උදුලේ ය යි ද, නිශ්ශොක වූ ආයතීශ්‍රාවක තමා ම පිරිනිවන්නේ ය යි ද කියනු ලැබේ.

ඉමාහි බො භික්ඛවො පඤ්ච අලබ්භනීයාහි ණානාහි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනපි වා ලොකස්මිනහි.

55. න සොචනාය න පරිදෙවනාය අපොථා අලබ්භො¹ අපි අප්පකොපි, සොචනනමෙන උබ්බතං විදිත්වා² පච්චන්තිකා අත්තමනා භවන්ති.

56. යතො ව බො පණ්ණාසො ආපදස්ස න වෙධනි අත්ථිතිව්ඡයස්සා, පච්චන්තිකාස්ස උබ්බතා භවන්ති දිස්වා මුඛං අවිකාරං පුරාණං.

57. ජප්පෙන මනෙනන සුභාසිතෙන අනුප්පදානෙන පච්චන්තිකා ව, යථා යථා යත් ලභෙථ අත්ථං තථා තථා තත් පරකකමෙය්‍ය.

58. සචෙ පජ්ඣෙය්‍ය අලබ්භනෙය්‍යෙ මයා ව³ අඤ්ඤාන වා එස අපොථා අසොචමානො අබ්වාසයෙය්‍ය කමමං දල්භං කින්ති කරොමි'දුතීති.⁴

5. 1. 5. 9.

[කොසලස්තනං]

49. එකං සමයං භගවා සාවච්ඡියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨ-
විණ්ඩනස්ස ආරාමෙ. අථ බො රාජා පසෙනදි කොසලො යෙන භගවා
තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි.

(—) අථ බො අඤ්ඤාතරො පුරිසො යෙන රාජා පසෙනදි කොසලො
තෙහුපසඞ්කමි. උපසඞ්කමිත්වා රඤ්ඤා පසෙනදියස්ස කොසලස්ස
උපසඞ්කමෙ ආරොචෙසි: “මලලිකා දෙවී දෙව⁵ කාලකතා”ති.

එවං වුත්තෙ රාජා පසෙනදි කොසලො උක්ඛි උමමනො පත්තකකිකො
අබොමුඛො පජ්ඣායන්තො අප්පට්ඨානො නිසිදි.

අථ බො භගවා රාජානං පසෙනදි කොසලං උක්ඛි උමමනං පත්තකකිකො
අබොමුඛො පජ්ඣායන්තං අප්පට්ඨානං විදිත්වා රාජානං පසෙනදි කොසලං
එකදවොච:

පඤ්චිමාහි මහාරාජ අලබ්භනීයාහි ණානාහි සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන
වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනපි වා ලොකස්මිං. [කතමාහි
පඤ්ච? ‘ජරා ධම්මං මා ජරි’ති අලබ්භනීයං ණානං] -පෙ-^{*} [අසොචමානො
අබ්වාසයෙය්‍ය] කමමං දල්භං කින්ති කරොමි' දුතීති.

1 අපොථා ඉධ ලබ්භනී-සා. අපොථා ඉධ ලබ්භා - PTS අපොඨලබ්භා - මජ්ඣ.

2. උබ්බතං විදිත්වා-සා. 3. මයා වා - සා. 4. කරොමි ඉද්ධි-මජ්ඣ.

(—) තෙත බො පත සමයෙස මලලිකාදෙවී කාලකතා හොති - සා. මජ්ඣ.

5 දෙව දෙවී - සා.

* ඉධ පටයාලමුඛෙන සබ්බිකතං සබ්බං අලබ්භනීයං ණානස්ස වුත්තං යෙසං චෙදිතබ්බං.

මහණෙනි, මෑණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බඩහු විසින් වේවයි, ලොකයෙහි යම් ම කෙනෙකු විසින් වේවයි නො ලැබියහොත් කරුණු මේ පස් දෙන ය.

55. නොවනායෙහුද, පරිදෙවනායෙහුද, අලාමානු වූද අවියෙක් නො ලැබිය හෙත්තේ ය. තුලු සොස්නහු දුක්පත්තු දැන සතුරෝ සතුටු වෙති.

56. යම් දවසෙක කාරණාච්චි විනිශ්චයෙහි දක්ෂ වූ පණෙක ආයතී-ශ්‍රාවක උපද්‍රව පාමිණෙන් ම නො කැපී සිටුවනේ වේ ද, උහුගේ පසමිතුරෝ විකෘති නැති (ගොත නැති බැවින්) පැරණිම වූ මුහුණ දැක ද්‍රාවිත වෙති.

57. වණ්හණනායෙහුද, මනුපරිවර්තනායෙහුද, සුභාමිතකථනායෙහුද, (ශක්ෂහසුදි විසින් දෙන) අනුප්‍රදානායෙහුද, පරමපරාගත ආවිණිත්‍රියාමානී-යෙහුද, යම් යම් සැවියෙහින් යම් ආපදයෙක දී අවිසිද්ධිය ලැබිය හෙත්තේ වේ ද, එහි ලා ඒ ඒ සැවියෙන් පරාක්‍රම කරන්නේ ය.

58. ඉදින් මා විසිනුදු මෙරමා විසිනුදු තෙල අවිය නො ලැබිය හෙති සි දන්නේ නම්, නො සොස්මින් ‘(කල) කම් දල වෙයි. දැන් කුම කරමි’යි සිතා ඉවසන්නේ ය.

5. 1. 5. 9.

[කොසලසූත්‍රය]

49 එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැමැත් නුවර පෙනවන නම් වූ අනේඛිඬු සිටුවුගේ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේක. ඉක්බිති පසෙනදි කොසොල් රජ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පසෙක හිත.

එක්බිති අනාගතර පුරුෂයෙක් පසේනදි කොසොල් රජු වෙත එළැඹියේ ය. එළැඹ පසේනදි කොසොල් රජුගේ කන්මූලා ‘චල්ලිකා දෙවි නළුරිය කළෝ ය’යි සැල කෙළේ ය.

මෙසේ කියත් ම, පසෙනදි කොසොල් රජු උපන් දුක් ඇතියේ නො සතුටු සිත් ඇතියේ හෙළි කද ඇතියේ යවිතුරු මුළු ඇතියේ සිහිවිලි සිතනුයේ පිළිබහන් (නුවණක්) නැතියේ හිත.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හටගත් නොක ඇති නොසතුටු සිත් ඇති හෙළි සිරුරු කද ඇති යවිතුරු මුළු ඇති සිහිවිලි සිතන පිළිබහන් නැති පසෙනදි කොසොල් රජු දැන වදාරා පසෙනදි කොසල රජුට තෙල කරුණ වදාළ සේක:

මහරජ, මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරකු විසින් වේවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වේවයි, ලොවිහි කිසිදු කෙනකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හොත් මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්: ‘ජරාමර්‍ය නො දිරාව’යි ... කිසිවකු විසින් නො ලැබිය හොත් කරුණෙහි ... ‘කම්ය දුකිය, දැන් කුමක් කෙරෙමිද’යි සිතා ගොත නො කෙරෙමින් ඉවසන්නේ ය.

5. 1. 5. 10.

[සොභකසලලාභරණසුත්තං*]

50. එකං සමයං ආයස්මා නාරදො පාටලීපුත්තො විහරති කුක්කුටාරාමේ. තෙන බො පන සමයෙන මුණ්ණිසං රඤ්ඤා භද්ද දෙවී කාලකතා හොති පියා මනාපා. සො භද්ද ය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය නෙව නභායති,¹ න විලිම්පති, න භතතං භුඤ්ජති, න කම්මන්තං පයොජෙති රතනිඤ්චං භද්ද ය දෙවියා සරිරෙ අජේඛාමුව්ඡිතො. අප්ඵ බො මුණ්ණි රාජා පියංගං කොසාරකං² ආමන්තෙයි. තෙන හි සම්ම පියක භද්ද ය දෙවියා සරිරං ආයසාය තෙලදොණියා පකම්පිතා අඤ්ඤාසා ආයසාය දොණියා පටිකුජ්ජථ³ යථා මසං භද්ද ය දෙවියා සරිරං විරතතං පයොයසාමාති.

එවං දෙවොති බො පියකො කොසාරකං මුණ්ණිසං රඤ්ඤා පටිසසුචා භද්ද ය දෙවියා සරිරං ආයසාය තෙලදොණියා පකම්පිතා අඤ්ඤාසා ආයසාය දොණියා පටිකුජ්ජ.

අප්ඵ බො පියකං කොසාරකං එතදහොයි. “ඉමස්ස බො මුණ්ණිසං රඤ්ඤා භද්ද දෙවී කාලකතා පියා මනාපා. සො භද්ද ය දෙවියා කාලකතාය පියාය මනාපාය නෙව නභායති, න විලිම්පති, න භතතං භුඤ්ජති, න කම්මන්තං පයොජෙති. රතනිඤ්චං භද්ද ය දෙවියා සරිරෙ අජේඛාමුව්ඡිතො. කං හු බො මුණ්ණි රාජා සම්මං වා බ්‍රාහ්මණං වා පසිරුපාසෙය්‍ය යස්ස ධම්මං සුචා සොකසලලා පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

අප්ඵ බො පියකං කොසාරකං එතදහොයි. “අයං බො ආයස්මා නාරදො පාටලීපුත්තො විහරති කුක්කුටාරාමේ. තං බො පන ආයස්මන්තං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො; පණ්ඩිතො ව්‍යාකෙතො මෙධාවී බහුසසුනො විත්තකම් කල්‍යාණපටිභානො වුද්ධො වෙව අරහා ව. යං හුත මුණ්ණි රාජා ආයස්මන්තං නාරදං පසිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම මුණ්ණි රාජා ආයස්මනො නාරදස්ස ධම්මං සුචා සොකසලලා පජ්ඣෙය්‍යා”ති. අප්ඵ බො පියකො කොසාරකො යෙන මුණ්ණි රාජා තෙහුපසඛකම්. උපසඛකම්පිතා මුණ්ණි රාජානං එතදවොච:

“අයං බො දෙව ආයස්මා නාරදො පාටලීපුත්තො විහරති කුක්කුටාරාමේ. තං බො පනායස්මන්තං නාරදං එවං කල්‍යාණො කිත්තිසද්දො අබ්බුග්ගතො; පණ්ඩිතො ව්‍යාකෙතො මෙධාවී කල්‍යාණපටිභානො වුද්ධො වෙව අරහා ව. යදි පන දෙවො ආයස්මන්තං නාරදං පසිරුපාසෙය්‍ය, අපෙචනාම දෙවො ආයස්මකො නාරදස්ස ධම්මං සුචා සොකසලලා පජ්ඣෙය්‍යා”ති.

තෙන හි සම්ම පියක ආයස්මන්තං නාරදං පටිවෙදෙති. කථං හි නාම මාදිසො සම්මං වා බ්‍රාහ්මණං වා විජිතෙ වසන්තං පුබ්බ අපථපිසංවිදිතො උපසඛකම්පිතඛං මඤ්ඤායසාති.

1. නභායති - මජ්ඣ. 2. කොසාරකං - ස්‍යා 3. පටිකුජ්ජථ - ස්‍යා, මජ්ඣ.

* නාරදසුත්ත - උද්දහ; මජ්ඣ.

5. 1. 5. 10.

[සොකසලහරණ සූත්‍රය]

50. එක් කලෙක ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පළාලෝ නුවර කුකකුටාරාමයෙහි වැඩ වෙසෙති. එ සමයෙහි මුණ්ඩ රජහුගේ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රා නම් දෙවි කලුරිය කළෝ ය. හෙ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළ කල්හි, සනාත නො කෙරෙයි. විලෙවුන් නො ගල්වයි. බත් නුබුදුනේ ය. කමීනන නො යොදවයි. ඊ දෙවෙහි හද්‍රාදෙවියගේ සිරුරෙහි බෙහෙවින් මුසපත් වූයේ වෙයි. එක්බිති මුණ්ඩ රජ පියක නම් කොමාරණ්ණකාමාත්‍යයා ඇමති ය: යහළු පියකය, එහෙයින් ම හද්‍රා දෙවියගේ ශරීරය යමුවා තෙල් දෙණෙක්හි බහා අනෙක් යමුවා දෙණෙකින් වසාලව. “යම් පරිදි අපි හද්‍රාදෙවියගේ ශරීරය විරතර කාලයක් දක්නමෝ දැ”යි.

‘දෙවයෙහි, එසේ ය’යි පියක නම් කොමාරණ්ණක තෙම මුණ්ඩ රජුහට පිළිවදන් අස්වා හද්‍රාදෙවියගේ මලසිරුර යමුවා තෙල්දෙණෙක බහා අනෙක් යමුවා දෙණෙකින් වැසී ය. එක්බිති පියක නම් කොමාරණ්ණක හට මෙයින් විය:

“මෙ මුණ්ඩ රජුගේ ප්‍රිය වූ මන වඩන්නා වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළෝ ය. හෙ ප්‍රිය වූ මනාප වූ හද්‍රාදෙවිය කලුරිය කළ කල්හි නො ගහන්නේ ය. විලෙවුන් නො ද ගල්වන්නේ ය. බත් නුබුදුනේ ය. කමීනන නො යොදවන්නේ ය. ඊදෙවෙහි හද්‍රාදෙවියගේ සිරුරෙහි බෙහෙවින් මුසපත් වූයේ වෙයි. මුණ්ඩ රජ යමකුගේ ධර්මය අසා සෝහල් දුරලන්නේ නම්, එබඳු කවර නම් මහණකු හෝ බමුණකු හෝ පය්‍යීපාසනය කෙරේ දැ”යි.

එක්බිති පියක නම් කොමාරණ්ණකහට මෙ සින් විය: “මෙ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පාටලීපුත්‍රයෙහි කුකකුටාරාමයෙහි වාස කරන් ‘පණ්ඩිතයහ, ව්‍යක්තයහ, ප්‍රකාශබුද්ධි ඇතියහ, බහුශ්‍රාතයහ, විත්‍ර-කපිහ, කලණ වැටැහිම් ඇතියහ, මහලුහ, අතීත්හ’යි මෙ සේ එ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ කලණයසහි උස් ව නැංගේ ය. යම් හෙයෙකින් මුණ්ඩ රජ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් පය්‍යීපාසනය කෙරේ නම්, එකානනයෙන් මුණ්ඩ රජ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ ධර්මය අසා යොකානලාය දුරලන්නේ ය”යි. එක්බිති පියක කොමාරණ්ණක ඇමති මුණ්ඩ රජු කරා එළැඹියේ ය. එළැඹ මුණ්ඩ රජුහට තෙල කරුණ සැළ කෙළේ ය:

දෙවයෙහි, මෙ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ පාටලීපුත්‍රයෙහි කුකකුටාරාමයෙහි වෙසෙත්. “පණ්ඩිතයහ, ව්‍යක්තයහ, මෙධාපීහ, බහුශ්‍රාතයහ, විත්‍රකපිහ, කලාණප්‍රතිභාන ඇතියහ, වාදායහ, අතීත්හ”. මෙ සේ එ ආයුෂමත්හුගේ කලණකින්හොසෙක් උස් ව නැංගේ ය. ඉදින් දෙවයෝ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් පය්‍යීපාසනය කෙරෙත් නම්, එකානනයෙන් දෙවයෝ ආයුෂමත් නාරද තෙරුන්ගේ දහම් අසා යොකානලාය හරිති”යි.

“යහළු පියකයෙහි, එ කරුණින් ම ආයුෂමත් නාරද තෙරුන් හට දන්වව කෙසේ නම් මබ්‍රසෙක් සවිච්ඡිතයෙහි වෙසෙන මහණකු හෝ බමුණකු කරා පළමු ප්‍රතිඥා හො ලද්දේ එළැඹිය යුතු කොට සිතනේ දැ”යි.

එවං දෙවා'ති බො පියකො කොසාරකෙබ්බො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ පටිසුඤ්ඤායෙනායස්මා භාරදෙ තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ආයස්මන්තං භාරදං අභිවාදෙති, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො පියකො කොසාරකෙබ්බො ආයස්මන්තං භාරදං එතදවොච: ඉමස්ස භනෙන මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ හද්ද දෙවී කාලකතා පියා මනාපා සො හද්දෙ දෙවියා කාලකතාය යාය මනාපාය නෙව නභායති, න විලිඛති, න භතං භුඤ්ඤති, න කමමන්තං පයොජෙති. රතනිඤ්ඤා හද්දෙ දෙවියා සරීරෙ අජේඛාමුච්ඡන්තො සාධු භනෙන ආයස්මා භාරදෙ මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ නථා ධම්මං දෙසෙත්තු, යථා මුණ්ඩො රාජා ආයස්මතො භාරදස්ස ධම්මං සුඤ්ඤා සොකසලලං පජ්ඣෙය්‍යා'ති.

‘යස්සදුති පියක මුණ්ඩො රාජා කාලං මඤ්ඤති’ති,

අථ බො පියකො කොසාරකෙබ්බො උට්ඨායාසනා ආයස්මන්තා භාරදං අභිවාදෙති, පදකම්මං කති, යෙන මුණ්ඩො රාජා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති මුණ්ඩං රාජානං එතදවොච: කතාවකාසො බො දෙව ආයස්මනා භාරදෙන, යස්සදුති දෙවො කාලං මඤ්ඤති’ති.

‘තෙන හි සමම පියක හද්දාති භාති යානාති යොජාපෙති’ති.

එවං දෙවා'ති බො පියකො කොසාරකෙබ්බො මුණ්ඩස්ස රඤ්ඤෙ පටිසුඤ්ඤා හද්දාති හද්දාති යානාති යොජාපෙති, මුණ්ඩං රාජානං එතදවොච: සුතතාති බො හෙ දෙව හද්දාති හද්දාති යානාති. යස්සදුති දෙවො කාලං මඤ්ඤති’ති.

අථ බො මුණ්ඩො රාජා හද්දා යානං¹ අභිරුහිති, හද්දෙහි යානෙහි² යෙන කුකකුටාරාමො තෙන පායාසි මහව්වා රාජානුභාවෙන ආයස්මන්තං භාරදා දස්සනාය. යාවතිකා යානස්ස භුමි,තාවතිකං යානෙන ගතති, යානා පච්චෙරොතිති, පතතිකොච අරාමං පාඨයි.

අථ බො මුණ්ඩො රාජා යෙනායස්මා භාරදෙ තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිති ආයස්මන්තං භාරදං අභිවාදෙති, එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං බො මුණ්ඩං රාජානං ආයස්මා භාරදෙ එතදවොච:

පඤ්චමාති මහාරාජ අලබ්භනීයං ධානං සමඤ්ඤන වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනෙවි වා ලොකස්මිං. කතමාති පඤ්ච?

ජරාධම්මං මා ජරීති අලබ්භනීයං ධානං සමඤ්ඤන වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනෙවි වා ලොකස්මිං.

ව්‍යාධිධම්මං මා ව්‍යාධිධීති -පෙ- මරණධම්මං මා මිඨිති, -පෙ- ඛය ධම්මං මා ඛිඨිති -පෙ- නස්සනධම්මං මා නස්සිති අලබ්භනීයං ධානං සමඤ්ඤන වා බ්‍රාහ්මඤ්ඤන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනෙවි වා ලොකස්මිනි.

1. හද්දං හද්දා - යානං - මජ්ඣං. හද්දාති හද්දාති යානාති - සෘෂා.

2. හද්දෙහි හද්දෙහි යානෙහි - සෘෂා - මජ්ඣං.

පියක කොමාරණ ඇමැති 'එසේය, දෙවියෙහි'යි මුණ්ඩරජුට පිළිවදන් දී ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් වැද එකත්පස් ව භින. එකත්පස් ව හුන් පියක කොමාරණ ඇමැති ආයුෂමත් නාරද තරුන්ට තෙල සැල කෙළේ ය: වහන්ස, මේ මුණ්ඩරජුගේ ප්‍රිය මනාප හදාදෙවිය කලුරිය කලා. හේ ප්‍රිය මනාප හදාදෙවිය කළුරිය කළ සද නො ම නහයි. විලෙවුන් නො ගල්වයි. බත නො වළඳයි. කමාන්ත නො යොදවයි. දිව රූ හදාදෙවියගේ ශරීරයෙහි ගැලගත් සැහැවි ඇති යොකමුර්ජායෙන් මුර්ජිත ය. අශදිමි, වහන්ස, යම් පරිදි මුණ්ඩරජ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන්ගේ දහම් අසා යොකශ්‍රයය හරණේ වේ ද, ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ මුණ්ඩරජුට එසේ දහම් දෙසත් නම් මැනව.

'පියකය, මුණ්ඩරජ යම් අභියකට කල් හඟනේ නම් දැන් කල්'.

එක්බිති පියක කොමාරණ ඇමැති හුනස්නෙන් නැගී ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් සකසා වැද පැදකුණු කොට මුණ්ඩරජු කරා එළඹියේ ය. එළඹ මුණ්ඩරජුට තෙල කී: 'දෙවියෙහි, දෙව තෙමේ යම් අභියකට දැන් කල් හඟනේ නම්, ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් විසින් තෙල අභියට කළ අවකාස ඇතැ'යි.

දරුව, පියකයෙහි, එහෙයින් හදු හදු යානයන් යොදව යි.

'දෙවියෙහි, එසේ ය'යි පියක කොමාරණ ඇමැති මුණ්ඩරජුට පිළිවදන් අස්වා හදුහදු යානයන් යොදවා මුණ්ඩරජුට තෙලබස් කී: දෙවියෙහි, දෙව... තෙමේ යම් අභියකට දැන් කල් හඟනේ වේ නම්, එයට හදුහදුයාන යුතු ව ඇතැ යි.

ඉක්බිති මුණ්ඩරජ හදුයානයකට නැගී හදුයානයෙන් පරිවෘත ව කුකකුටාරාමය කරා මගත් රාජානුභාවයෙන් ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් දක්නා සදහා ගියේ. යානමුම් තෙක් යානයෙන් ගොස් යානයෙන් බැස පාදවාරිව ම අරමට පිවිසින.

ඉක්බිති මුණ්ඩරජ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවන් සකසා වැද එකත්පස් ව භින. එකත්පස් ව හුන් මුණ්ඩරජුට ආයුෂමත් නාරද තෙරණුවෝ තෙල දහම් දෙසූහ:

මහරජ, මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බඹහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කිසිවකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙන මේ කරුණු පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ජරාධමීය නහමක් දිරුවයි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, දෙවියකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි, බඹහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කිසිවකුත් විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙන කරුණෙකි.

ව්‍යාධිධමීය නහමක් පෙළාව යි ... මරණ ධමීය නහමක් මියේව යි ... ඝෂයධමීය නහමක් කිය කෙරේව යි ... නශ්වරධමීය නහමක් නස්සි ව යි මහණකු විසින් වේවයි, බමුණකු විසින් වේවයි, මරහු විසින් වේවයි බඹහු විසින් වේවයි, ලොව යම් ම කවරකු විසින් වේවයි නො ලැබිය හෙන කරුණෙකි.

අස්සුතවතො බො මහාරාජ පුට්ඨජනස්ස ජරාධම්මං ජීරති. සො ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ න ඉති පටිසඤ්චිකකිති: න බො මග්ගමෙවෙකස්ස¹ ජරාධම්මං ජීරති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං-සත්තානං ජරාධම්මං ජීරති. අහං වෙව බො පන ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ සොචෙයං, කිලමෙයං, පරිදෙවෙයං, උරතතාලිං කඤ්ඤෙයං, සමමොහං ආපච්ඡෙයං, භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙයං. කායෙපි දුබ්බණ්ණිකං ඔක්කමෙයං. කම්මානනාපි නපපවතෙතය්සං.² අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සුති. සො ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ සොචති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපච්ඡති. අයං වුව්වති මහාරාජ අස්සුතවා පුට්ඨජනො විද්ධො සවිසෙන සොකසලලෙන අත්තානං යෙව පරිනාපෙති.

පුන ච පරං මහාරාජ අස්සුතවතො පුට්ඨජනස්ස ව්‍යාධිධම්මං ව්‍යාධියති -පෙ- මරණධම්මං මියති -පෙ- බ්බධම්මං බියති -පෙ- නස්සනධම්මං නස්සති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ න ඉති පටිසඤ්චිකකිති: න බො මග්ගමෙවෙ-කස්ස නස්සනධම්මං නස්සති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං නස්සනධම්මං නස්සති: අහංඤ්ච බො පන නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ සොචෙයං, කිලමෙයං, පරිදෙවෙයං, උරතතාලිං කඤ්ඤෙයං, සමමොහං ආපච්ඡෙයං. භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙයං. කායෙපි දුබ්බණ්ණිකං ඔක්කමෙයං. කම්මානනාපි නපපවතෙතය්සං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සුති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ සොචති, කිලමති, පරිදෙවති, උරතතාලිං කඤ්ඤති, සමමොහං ආපච්ඡති. අයං වුව්වති මහාරාජ අස්සුතවා පුට්ඨජනො විද්ධො සවිසෙන සොකසලලෙන අත්තානං යෙව පරිනාපෙතිති.

සුතවතො ච බො මහාරාජ අරියසාවකස්ස ජරාධම්මං ජීරති. සො ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ ඉති පටිසඤ්චිකකිති: න බො මග්ගමෙවෙකස්ස ජරාධම්මං ජීරති. අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං ජරාධම්මං ජීරති. අහංඤ්ච බො පන ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ සොචෙයං, කිලමෙයං, පරිදෙවෙයං, උරතතාලිං කඤ්ඤෙයං, සමමොහං ආපච්ඡෙයං, භත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙයං. කායෙපි දුණ්ණිබ්බකං ඔක්කමෙයං. කම්මානනාපි නපපවතෙතය්සං. අමිත්තාපි අත්තමනා අස්සු. මිත්තාපි දුමමනා අස්සුති. සො ජරාධම්මෙ ජිණ්ණෙ න සොචති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරතතාලිං කඤ්ඤති, න සමමොහං ආපච්ඡති. අයං වුව්වති මහාරාජ සුතවා අරියසාවකො අබ්බති¹ සවිසං සොකසලලං යෙන විද්ධො අස්සුතවා පුට්ඨජනො අත්තානං යෙව පරිනාපෙති. අසොකො විසලලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

1. මග්ගමෙවෙකස්ස - මජ්ඣං.

2. නපපවතෙතය්සං - මජ්ඣං.

3. අබ්බති - මජ්ඣං.

මහරජ, අශ්‍රාතවත් පාඨන්ජනාසාහට ජරාධම්මය දිරයි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා නො කෙරෙයි: එකලා මාහට ම ජරාධම්මය නො දිරයි. වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චූතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ජරාධම්මය දිරයි. මම වතාහි ජරාධම්මය දිරු කල ශොක කරන්නෙමි නම්, කලාන්ත වන්නෙමි නම්, පරිදෙවනා කරන්නෙමි නම්, ලමැසියෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙමි නම්, මට බත ද නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුච්ඡිභාවය බැසගන්නේ ය. කම්මාන්තයෝත් නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝත් සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝත් නො සතුටු වන්නාහයි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල සොස්නේ ය. කලාන්ත වන්නේ ය. පරිදෙවනා කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නේ ය. සමමොහයට පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ අශ්‍රාතවත් පාඨන්ජන සම්මතශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලදුයේ තමා ම තවත්තේ ය යි කියනු ලැබේ.

තවද මහරජ, අශ්‍රාතවත් පාඨන්ජනාසාහට ව්‍යාධිධම්මය පෙළෙයි ... මරණ ධම්මය මියෙයි ... ක්‍ෂයධම්මය කිය කෙරෙයි. නශ්වර ධම්මය නස්සි. හේ නශ්වර ධම්මය නට කල්හි මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා නො කරන්නේ ය: එකලා මට ම නශ්වර ධම්මය නො නස්සි, වැලිදු යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චූතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ නශ්වරධම්මය නස්සි. මම ද වතාහි නශ්වර ධම්මය නට කල ශොක කෙරෙමි නම්, කලාන්ත වෙමි නම්, පරිදෙවනා කෙරෙමි නම්, ලෙහි අත් ගසා හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙමි නම්, මට බත ද නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුච්ඡි භාවය බැස ගන්නේ ය. කම්මාන්තයෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද තුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටු වන්නාහ යි. හේ නශ්වර ධම්මය නට කල්හි සොස්නේ ය. කලාන්ත වන්නේ ය. පරිදෙවනා කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නේ ය. සමමොහයට පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ අශ්‍රාතවත් පාඨන්ජන සම්මතශොකශල්‍යයෙන් විදුනා ලදුයේ තමා ම තවත්තේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහරජ, ශ්‍රාතවත් ආයතීශ්‍රාවකයාහට ද ජරාධම්මය දිරයි. හේ ජරාධම්මය දිරු කල මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: එකලා මාහට ම ජරාධම්මය නො දිරයි. වැලිදු යම්තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චූතිය උපපතතිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ජරාධම්මය දිරයි. මම ද ජරාධම්මය දිරු කල ශොක කරන්නෙමි නම්, කලාන්ත වන්නෙමි නම්, පරිදෙවනා කරන්නෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට යන්නෙමි නම්, බත ද මට නො රුස්නේ ය. කයෙහිදු දුච්ඡිභාවය බැස ගන්නේ ය. කම්මාන්තයෝත් නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝත් නො සතුටු වන්නාහ යි. හේ ජරාසැහැවි දිරු කල නො සොස්නේ ය. කලාන්ත නො වන්නේ ය. පරිදෙවනා නො කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර නො හඬන්නේ ය. සමමොහයට නො පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, මේ ශ්‍රාතවත් ආයතීශ්‍රාවක යමෙකින් විදුනා ලද අශ්‍රාතවත් පාඨන්ජන තමා ම තවත්තේ ද, එ සම්මත ශොකශල්‍යය උපුටා ගලේ ය යි කියනු ලැබේ. අශොක වූ විශල්‍ය වූ ආයතීශ්‍රාවක තමා ම සන්තිද්‍රවත්තේ ය යි කියනු ලැබේ.

සුභ ව පරං මහාරාජ සුභවතො අරියසාවකස්ස ව්‍යාධිධම්මං ව්‍යාධියති -පෙ- මරණධම්මං මියති -පෙ- බියධම්මං බියති -පෙ- නස්සනධම්මං නස්සති සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ ඉති පටිසංඝිතති: න ඛො මග්ගමෙවකස්ස' නස්සනධම්මං නස්සති. අථ ඛො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපත්ති, සබ්බෙසං සත්තානං නස්සනධම්මං නස්සති. අභ්‍යඤ්ච ඛො පභ නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ සොචෙය්‍යං, කිලමෙය්‍යං, පරිදෙවෙය්‍යං, උරත්තාලිං කඤ්ඤෙය්‍යං, සමෙමාහං ආපජ්ජෙය්‍යං, හත්තමපි මෙ නච්ඡාදෙය්‍ය. කායෙ'පි දුබ්බණ්ණියං ඔක්කමෙය්‍ය. කම්මන්තා'පි නප්පවතෙතය්‍යං. අමිත්තා'පි අත්තමනා අස්සු. මිත්තා'පි දුමමනා අස්සු'ති. සො නස්සනධම්මෙ නට්ඨෙ න සොචති, න කිලමති, න පරිදෙවති, න උරත්තාලිං කඤ්ඤති, න සමෙමාහං ආපජ්ජති. අයං චුච්චති මහාරාජ සුභවා අරියසාවකො අබ්බති සවිසං සොකසලලං යෙන චිද්ධො අස්සුනවා පුට්ඨ්ථ්ථො අත්තානං යෙව පරිනාපෙති. අසොකො විසල්ලො අරියසාවකො අත්තානං යෙව පරිනිබ්බාපෙති.

ඉමාති ඛො මහාරාජ පඤ්ච අලබ්භනියාති ණානාති සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනපි වා ලොකසමන්ති.

59. න සොචනාය පරිදෙවනාය අත්තො අලබ්භො¹ අපි අපපකොපි, සොචන්තමෙන දුබ්බං විදිත්වා පච්චන්තිකා අත්තමනා භවන්ති.

60. යතො ච ඛො පණ්ණිකො ආපදසු න වෙධති අත්ථිතිච්ඡාඤ්ඤා, පච්චන්තිකාස්ස දුබ්බා භවන්ති දිස්වා ඉබ්බං අවිකාරං පුරාණං.

61. ජපෙපන මනෙතන සුභාසිතෙන අනුප්පදනෙන පච්චේණියා වා, යථා යථා යත්ථ ලහෙථ අත්ථං තථා තථා තත්ථ පරක්කමෙය්‍ය.

62. සවෙ පජානෙය්‍ය අලබ්භෙය්‍යො මයා ච අඤ්ඤාන වා එසඅත්තො අසොචමානො අධිවාසයෙය්‍ය කම්මං දල්භං කිනති කරොමි'දුතීති.

එවං චුතො මුණ්ඩො රාජා ආයස්මන්තං නාරදං එතදවොච: කො නාමො² අයං භනෙන ධම්මපරියායො'ති ?

සොකසලලහරණො නාම අයං මහාරාජ ධම්මපරියායොති.

තස්ස භනෙන සොකසලලහරණො, තස්ස භනෙන සොකසලලහරණො ඉමං හි මෙ භනෙන ධම්මපරියායං සුත්වා සොකසලලං පඨණ්හති.

1 අත්තො'බලිකා - මිජය. 2. කො නුභවා - සිමු.

තවද මහරජ ශ්‍රාතවත් ආයුශ්‍රාවකයාහට ව්‍යාධි ධර්මයෙන් පෙළෙයි ... මරණධර්මය මියෙයි .. ඝෂයධර්මය ඝෂය වෙයි ... නඤ්චරධර්මය නැසෙයි. හේ නඤ්චරධර්මය නට කල්හි මෙසේ ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂා කරයි: 'එකලා මාගේ ම නඤ්චරධර්මය නො නැසේ. වැලිදු යම් නාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතියෙක් ගතියෙක් චූෂියෙක් උත්තරයෙක් ඇත් ද, එ හැම සත්ත්වයන්ගේ නඤ්චරධර්මය නැසේ, මම ද නඤ්චරධර්මය නට කල්හි සොස්නෙමි නම්, කල්‍යාණ වන්නෙමි නම්, ලෙහි අත් පැහැර හඬන්නෙමි නම්, සමමොහයට පැමිණෙන්නෙමි නම්, මට බත ද නොරුස්නේ ය. කයෙහිදු දුච්ඡිභාවය බැසගන්වේ ය. කම්පානතයෝ ද නො පවත්නාහ. අමිත්‍රයෝ ද සතුටු වන්නාහ. මිත්‍රයෝ ද නො සතුටුවන්නාහ'යි. හේ නඤ්චරධර්මය නට කල්හි නොසොස්නේ ය. කල්‍යාණ නො වන්නේ ය. පරිදෙවනා නො කරන්නේ ය. ලෙහි අත් පැහැර නො හඬන්නේ ය සමමොහයට නො පැමිණෙන්නේ ය. මහරජ, ශ්‍රාතවත් ආයුශ්‍රාවක, යමෙකින් විදුනාලද අශ්‍රාතවත් පාඨන්-ජනයා තමා ම තවන්නේ නම්, එ සච්ඡ ශොකශල්‍යය උපුටා ගලේ ය යි කියනු ලැබේ. අශොක වූ විශල්‍ය වූ ආයුශ්‍රාවක තමා ම පිරිනිවන්නේ ය.

මහරජ, මහණකු විසින් චේවසි, බමුණකු විසින් චේවසි, දෙවියකු විසින් චේවසි, මරහු විසින් චේවසි, බමුණු විසින් චේවසි, ලොව යම් ම කවරකු විසින් චේවසි නො ලැබියහෙන මේ කරුණු පස යි.

59. ශොචනායෙහුද පරිදෙවනායෙහුද අලං වූ ද අභියෙක් නො ලැබිය හෙයි. සොස්නාවූ හටගත් දුක් ඇති තුළුත් දෑහ පසම්බුරෝ සොම්නස් වෙති.

60. යම් කලෙක කාරණාච්චිතිශ්වයෙහි කුහල වූ පණ්ඩිත තෙමේ උපද්‍රවයෙහි දී නො සැලේ ද, එ සඳ මුහුගේ පසම්බුරෝ අවිකාරවූ පැරණි මුහුණ ම දැක දුඃඛිත වෙත්.

61. වණ්හණනෙහුද මනත්‍ර පරිවහිතයෙහුද සුභාමිතකථායෙහුද ශතප්‍රමාණ හෝ සහස්‍රප්‍රමාණ දනෙහුද කුලවංශාච්ඡිඛිධර්මයෙහුද යම් නැනෙක යම් පරිදි අභිය ලැබේ හම්, එ නැත එ එ පරිදි ර්භා කරන්නේ ය.

62. ඉදින් මා විසින් චේවසි අනෙකක්හු විසින් චේවසි තෙල අභිය නොලැබිය හෙන්නේ ය යි දන්නේ නම්, 'කම්ය දායය, දුන් කුමි කෙරෙමි'යි සලකා නො සොස්මින් ඉවසන්නේ ය.

මෙසේ කි කල්හි මුණ්කිරජ ආයුෂමත් භාරද තෙරුන්හට තෙල කරුණ කී: 'වහන්ස, මේ ධර්මපයාරිය කිනම් දැ යි?

'මහරජ, මේ ධර්මපයාරිය සොකසලලහරණ නමැ' යි.

වහන්ස, එකැහියෙන් සොකසලලහරණ නම් වෙයි. වහන්ස, එකැහින් සොකසලලහරණ නම් වෙයි. වහන්ස, මේ ධර්මපයාරිය අසා මාගේ ශොකශල්‍යය ප්‍රතිණ වී ය යි.

අථ ඛො මුණ්ණො රාජා පියකං කොසාරකං ආමනෙහසි: “කෙන හි සම්ම පියක, හද්දාය දෙවියා සරිරං ක්කාපෙථ. ථූපං චස්සා කරොථ. අජ්ජතග්ගෙ’ දාහි මයං නහාසිස්සාම චෙච චිලිමපිස්සාම. හතතං ච භුඤ්ජිස්සාම. කම්මනෙත ච පඨොජෙස්සාමා”ති.

මුණ්ඩරාජවග්ගො පඤ්චමො.

තසසුද්දාහි:

ආදියො සප්පරිකො ච ඉට්ඨා මනාපදබිහිසදො,
සම්පද ච ධනං ණං කොසලො නාරදෙන චා’ති.

පඨමො පණ්ණාසකො.

ඉක්ඛිති මුණ්ඩරජ පියක නම් කොමාරස්ස ඇමැතියා ඇමැතියා:
“එසේ නම් දරුව, පියකයෙනි, හද්‍රාදෙවියගේ සිරුර දවව. ඇයට ස්තුපයක් ද
කරව. අපි අද පටන් කොට දිය නහන්නෙමු. විලෙටුන් ගල්වන්නෙමු. බහුදු
බුද්ධිනි, කමානනයනුදු යොදන්නෙමු” යි.

මුණ්ඩරාජවග්ගීය පස්වැනි යි.

එහි උද්දාය:

ආදිය සූත්‍රය, සපසුරිස සූත්‍රය, ඉට්ඨ සූත්‍රය, මහාපද්ධි සූත්‍රය, අනිසන්ද
සූත්‍රය, සම්පද සූත්‍රය, ධන සූත්‍රය, ඨාන සූත්‍රය, කොසල සූත්‍රය, නාරද
(සොකසලලහරණ) සූත්‍රය දැයි දශයෙකි.

ප්‍රථම පණණාසක යි.

2. දුතියං පණ්ණාසකං

1. නිවරණවග්ගො

5. 2. 1. 1

[නිවරණසූතං.]

1. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා සාවණ්ණියං විහරති ජෙතවනෙ අනාඨපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නුභු බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවො'ති. හදනොති'ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොස්සං. භගවා එතදවොච:

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආවරණා නිවරණා චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණා. කතමෙ පඤ්ඤා?

කාමච්ඡන්දො භික්ඛවෙ ආවරණො නිවරණො චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණො. ව්‍යපාදො භික්ඛවෙ ආවරණො නිවරණො චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණො. පිනම්භං භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං චෙතසො අජ්ඣාරුහං පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණං. උද්ධච්ඡාකාලං භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං චෙතසො අජ්ඣාරුහං පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණං. විවිච්ඡා භික්ඛවෙ ආවරණං නිවරණං චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආවරණා නිවරණා චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණා.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු, ඉමෙ පඤ්ච ආවරණෙ නිවරණෙ චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ අප්පභාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා¹ මනුස්සධම්මං අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරිස්සති'ති නෙතං ථානං විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදි පබ්බතෙය්‍යා දුරභගමා සීඝ්‍රසොතා හාරහාරිණි, නස්සා පුරිසො උභයො නඛගලමුඛාති විචරෙය්‍ය, එවං හි සො භික්ඛවෙ මජ්ඣෙ නදියා සොතො විකම්මෙතො විසංථො බ්‍යාදිනොතා න චෙව² දුරභගමො අස්සා, න සීඝ්‍රසොතො, න හාරහාරි. එවමෙව බො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආවරණෙ නිවරණෙ චෙතසො අජ්ඣාරුහො පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණෙ අප්පභාය අබලාය පඤ්ඤාය දුබ්බලාය අත්තත්ථං වා ඤායාති, පරත්ථං වා ඤායාති, උභයත්ථං වා ඤායාති, උත්තරිං වා මනුස්සධම්මං අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරිස්සති'ති නෙතං ථානං විජ්ජති.

2. දෙවැනි පණණාසකය

1. නිවරණවගිය

5. 2 1. 1

[නිවරණ සූත්‍රය]

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අනේවසුසිටුහුගේ පෙතවන නම් වූ ආරාමයෙහි වැඩවසන සේය. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ 'මහණෙනි'යි භික්ෂූන් ඇමැතු සේක. 'වහන්සා'යි භික්ෂූහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ආඥාවූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල දහම් වදාළ සේක.

මහණෙනි, (සිත අවුරාගෙන සිටිනා හෙයින්) ආවරණ වූ (ධ්‍යානාදිනව බාධක වන හෙයින්) නිවරණ වූ. සිත ඔබ්බාගෙන සිටිනා, විදශිතාප්‍රඥ දුෂ්ල කරණ මේ කරුණුහු පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, කාමච්ඡදය ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතය මැඩගෙන සිටුනේ ය, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නේ ය මහණෙනි, ව්‍යාපාදය ආවරණ ය, නිවරණ ය. විතතයාගේ අධ්‍යාරාභ ය, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නේ ය. මහණෙනි, විතමිඤ්ඤ ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරාභ ය, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නේ ය. මහණෙනි, උඤ්චකුකකුච්චය (සිතති නොසන්සුන් බව හා කුකුස) ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරාභ ය, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නේ ය. මහණෙනි, විචිතිච්ඡා ආවරණ ය, නිවරණ ය, විතතයාගේ අධ්‍යාරාභ ය, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ පස් දෙන ආවරණයහ, නිවරණයහ, විතතයාගේ අධ්‍යාරාභයහ, ප්‍රඥව දුෂ්ල කරන්නාහ.

මහණෙනි, ඒ මහණ එකැතින් නිවරණ වූ, සිත මැඩගෙන සිටිනා, පෑණ දුබල කරණ මේ පඤ්චාචරණයන් නො තබා අබල වූ, දුෂ්ල වූ ප්‍රඥයෙන් "ආත්මානිස මේ ව සි දන්නේ ය, පරානිස මේ ව සි දන්නේ ය, උත්තානිස මේ ව සි දන්නේ ය, මහුෂ්‍යබ්බිසෙන් මතුයෙහි ආයතී භාවකරණයට නිසි ඥානදශිනවිශේෂයක් මේ ව සි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ සිදු නො වන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් පරිදි පමියෙන් ඇද හැලෙන දුර ගලා බස්නා ගිණු ප්‍රොතස් ඇති හළසුතු ද හැරලනසුලු නදියෙක් මේ ද, පුරාණයෙක් ඒ නදියගේ දෙපස නඹනලමුව (නතුලෙන් කළ ඇළි) විවර කරන්නේ ය. මහණෙනි, එසේ වන් ම, නදිමධ්‍යයෙහි ඒ ප්‍රොතස විසිර ගියේ විසුලේ දෙපසට ඇදගන්නා ලද්දේ දුරගමන් නැතිගේ වෙයි. ගිණුප්‍රොතස් නැතිගේ වෙයි. හර්තව්‍යය ගෙන යන සුලු නො වෙයි.

මහණෙනි, එ පරිදි ම එකැතින් එ මහණ මේ පඤ්චආවරණයන් නිවරණයන්, විතතයාගේ අධ්‍යාරාභයන්, ප්‍රඥදුෂ්ලකරණයන් නො හැරලා අබල වූ දුබල වූ ප්‍රඥයෙන් ආත්මානිස මේවයි දන්නේ ය. පරානිස මේවයි දන්නේ ය, උත්තානිස මේ ව සි දන්නේ ය, මහුෂ්‍යබ්බිසෙන් මතුයෙහි ආයතීභාවකරණයට නිසි ඥානදශිනවිශේෂයක් මේවයි සාක්ෂාත් කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ ඇති නො වේ.

සො වත භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණේ නිවරණේ වෙනසො අර්ඛාරුහෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණේ පහාය බලවතියා පඤ්ඤාය අනන්තං වා ඤායාති, පරන්තං වා ඤායාති, උභයන්තං වා ඤායාති, උතතරිං වා මනුස්සා-
ධම්මා අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති ආනමෙනා විජ්ජති.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ නදි පබ්බතෙය්‍යා දුරඛගමා සිසසොතා භාරභාරිණී, නස්සා පුරිසො උහතො නඛගලමුඛාති පිදහෙය්‍යා, එවං හි සො භික්ඛවෙ මහේඛ නදියා සොතො අවිකම්මෙනා අවිසටො අබ්‍යාදිතො දුරඛගමො චෙව අස්ස සිසසොතො ච භාරභාරී ච එවමෙව බො භික්ඛවෙ සො වත භික්ඛු ඉමෙ පඤ්ච ආචරණේ නිවරණේ වෙනසො අර්ඛාරුහෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලිකරණේ පහාය බලවතියා පඤ්ඤාය අනන්තං වා ඤායාති, පරන්තං වා ඤායාති, උභයන්තං වා ඤායාති, උතතරිං වා මනුස්සාධම්මා අලමරියඤ්ඤාණ-
දස්සනවිසෙසං සච්ඡිකරියාති'ති ආනමෙනා විජ්ජති.

5. 2. 1. 2

[අකුසලරාසිසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං :]

2. අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ* පඤ්චනිවරණේ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයං¹ භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං පඤ්චනිවරණා. කතමෙ පඤ්ච?

කාමච්ඡන්දනිවරණං, බ්‍යාපාදනිවරණං, පිනම්ඛනිවරණං, උඤ්චව-
කුකඤ්චවනිවරණං, විවිකිච්ඡානිවරණං.

අකුසලරාසීති භික්ඛවෙ වදමානො ඉමෙ පඤ්චනිවරණේ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය. කෙවලොභයං භික්ඛවෙ අකුසලරාසි යදිදං ඉමෙ පඤ්චනිවරණා'ති.²

* 'ඉමෙ' ඉති මජ්ඣිමනිකායෙ කදිසිති.

1 කෙවලොභයං - මජ්ඣිමනිකායෙ; කෙවලොභයං - ස 3.

2 ඉමෙ පඤ්චනිවරණාති'ති - සිමු.

මහණෙනි, එකැතියෙන් එ මහණ මේ පඤ්ච ආවරණයන් නිවරණයන් විනයයාගේ අධ්‍යාරාහයන් ප්‍රඥදුලිතකරණයන් හැරපියා බලවත් ප්‍රඥයෙන් ආත්මාභීය වේවයි දත්තේ ය, පරාභීය වේවයි දත්තේ ය, උභයාභීය වේවයි දත්තේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි ආයතීභාවකරණයට සමථ ඥානදර්ශනවිශේෂයක් වේවයි සාක්‍ෂාත් කරන්නේ ය යහ තෙල කරුණ ඇති මේ.

මහණෙනි, යම් පරිදි පවියෙන් ඇද හැලෙන දුර ගලා බස්නා ශිෂ්‍රස්‍රෝතස් ඇති හරණට නිසි දෑ හැරලන සුළු නදියෙක්වේ නම්, පුරුෂයෙක් එ නදියගේ නඩගලමුව (නතුලෙන් කළ ඇළි) වසන්නේ ය. මහණෙනි, එසේ වත් ම නදිමධ්‍යයෙහි ඒ ස්‍රෝතස නො විසිර ගියේ නො විසුළේ දෙපසට නො ඇදගන්නා ලද්දේ දුරගමන් ඇතිත් ද ශිෂ්‍රස්‍රෝතස් ඇතියේ ද හර්තව්‍යය හරණ සුළු ද වෙයි. මහණෙනි, එ පරිදි ම එකැතියෙන් එ මහණ ආවරණ වූ නිවරණ වූ, සිත මඬනා, පාණ දුබල කරණ මේ පඤ්ච ධර්මයන් හැරපියා බලවත් ප්‍රඥයෙන් ආත්මාභීය වේවයි දත්තේ ය, පරාභීය වේවයි දත්තේ ය, උභයාභීය වේවයි දත්තේ ය, මනුෂ්‍යධර්මයෙන් මතුයෙහි වූ ආයතීභාවකරණයට නිසි ඥානදර්ශන විශේෂය වේවයි සාක්‍ෂාත් කරන්නේ ය යහ තෙල කරුණ විද්‍යමාන වන්නේ ය.

5. 2. 1. 2

[අකුශලරාශි සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන යි.]

2. මහණෙනි, ‘අකුශලරාශිය’ යි කියනුයෙක් මොනොවට කියනුයේ මේ පඤ්චනිවරණයන් කියන්නේ ය. මහණෙනි, මේ නිවරණපස හම් මේ හුදු අකුශලරාශි ම වෙයි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

කාමච්ඡන්තිවරණ ය, ව්‍යාපාදනිවරණ ය, විතම්භිතිවරණ ය, උභව-කුහකුච්චනිවරණ ය, විචිකිච්ඡානිවරණ යි.

මහණෙනි, අකුශලරාශි ය යි කියනුයෙක් මොනොවට කියනුයේ මේ පඤ්චනිවරණයන් කියන්නේ ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චනිවරණ හම් තෙල හුදු අකුශලරාශි ම වෙයි.

5. 2. 1 3

[පටිච්ඡෙදානුස්ථානං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

3. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ පටිච්ඡෙදානුස්ථානං කතමානි පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති සද්දහති තථාගතස්ස බොධිං ඉතිපි සො භගවා අරහං සම්මාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථි සත්ථ දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවාති.

අප්පාඛාමො හොති අප්පාතඤ්ඤා සම්මෙවපාකිනියා ගහණියා සමන්තාගතො නාතිසිතාය නාවලිණාය මංගලිමාය පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

අසංඝො හොති අමායාපී යථාභූතං අනාගතං ආවිකතතා සත්ථි වා විඤ්ඤාසු වා සම්බුද්ධවාරිසු.

අරඤ්චිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහාණාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළහපරික්ඛාමො අනික්ඛිතඛුට්ඨො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

පඤ්ඤවා හොති උදාසත්තාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛකතයොමිනියා.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච පටිච්ඡෙදානුස්ථානං'ති.

5. 2. 1. 4

[අසමය-සමයසුභං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

4. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අසමයා පටිච්ඡෙදානුස්ථානං කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජිණ්ණො හොති ජරාය අනිභුතො අයං භික්ඛවෙ පඨමො අසමයො පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ව්‍යාධිතො හොති ව්‍යාධිතා අනිභුතො අයං භික්ඛවෙ දුතියො අසමයො පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ දුතීභික්ඛි හොති දුස්සස්ස දුලහපිණ්ඩං හ සුකරං උඤ්ඤාන පග්ගහෙන යාපෙභුං අයං භික්ඛවෙ තතියො අසමයො පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ හයං හොති අවච්ඡිසංකොපො වක්ඛාසමාරුළානා ජානපදා පරියායනති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො අසමයො පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ සංකොපිතො හොති. සංකොපො පන භික්ඛවෙ තිනො අඤ්ඤාමඤ්ඤං අකොකාසා ව හොනති, අඤ්ඤාමඤ්ඤං පරිහාසා ව හොනති අඤ්ඤාමඤ්ඤං පරිකෙඛපා ව හොනති, අඤ්ඤාමඤ්ඤං පරිච්චජනා¹ ව හොනති නත්ථ අප්පසන්නා වෙව නප්පසිද්ධනති. පසන්නානඤ්ඤා එකච්චානං අඤ්ඤාථානං හොති අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො අසමයො පටිච්ඡෙදානුස්ථානං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අසමයා පටිච්ඡෙදානුස්ථානං'ති.

1 පරිච්චජා - ඔප්පා, සනා

5. 2. 1. 3.

[පටිඛානිකම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

3. මහණෙනි, ප්‍රධන් විෂයීය කරණ මහණහුගේ මේ අඛණ්ඩ පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ සැදුහැති වෙයි. තථාගතයන්ගේ සමෘද්ධිය (වතුර්මානිඥනය) හදහායි. එ හඟවන්හු මෙ කරුණින්දු අතීත්හ. සමාස්සමුද්ධියහ. විද්‍යාචරණසම්පන්නයහ. සුගතයහ. ලොකවිද්‍යා අනුනතර පුරුෂදම්යසාරවිහ. දෙවිමිනිස්තට ශාස්තෘහ. බුද්ධියහ. හඟවන්හ"යි.

අලාභාධ වූයේ අලාභඛන (නිදුක්) වූයේ සම ව පස්නා අතීත නොවූ අත්‍යුභණ නො වූ මධ්‍යම වූ ප්‍රධානසමවූ ග්‍රහණියෙන් සමනාගත වෙයි.

තමා නැති ගුණ නො පාල කරණයේ, තමා ඇති අසුණු නොසහවනුයේ වෙයි ශාස්තෘන් කෙරෙහි වේවයි, විද්‍යෙන් කෙරෙහි වේවයි, සමුම්සරැත් කෙරෙහි වේවයි, තමා ඇතිතනු පහළ කරනුයේ වෙයි.

අකුලබ්ධියෙන්ගේ ප්‍රභාණය පිණිස කුලබ්ධියෙන්ගේ උපසම්පත් පිණිස ඇරඹු වැර ඇතියේ, කුලබ්ධියෙහි ස්ථම ඇතියේ, දළපරකුම් ඇතියේ, බහා නො තැබූ විෂයීචුර ඇතියේ වාස කෙරෙයි.

උදවිය පිරිසිදුනට සමත්, පරිශුද්ධ, නොබුන්විරු කෙලෙස්කද බිදුනට සමත්,මොනොවට දෘඩකෂයගාමීති ප්‍රඥයෙන් සමනාගත වූයේ ප්‍රඥවන් වෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයී වඩන මහණහුගේ මේ පඤ්චාඛන යි.

5. 2. 1. 4.

[අසමය - සමය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

4. මහණෙනි, ප්‍රධන් විෂයීකරණයට මේ නො කල් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මහණ ජරායෙන් මැඩුනේ ජිණී වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන් විෂයීකරණයට මේ පළමු නො කලී.

තවද මහණෙනි, මහණ ව්‍යාධියෙන් මැඩුනේ රොගයෙන් පෙළුනේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රධන්විෂයීකරණයට දෙවන නො කලී.

තවද මහණෙනි, නට ශ්‍යාස ඇති, දුලබවිබු ඇති සායෙක් වෙයි. පාත්‍රය ගෙණ සිහිමෙන් යැපෙත්තට සුකර නොවෙයි. මේ ප්‍රධන්විෂයීයට තෙවන නො කලී

තවද මහණෙනි, අට්ඨිකකොපහයෙක් (කඩපලා සොර බියෙක්) වෙයි ඊය නැති දනව වැස්සෝ ඔබමොබ දිවෙත්. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීයට මේ සතර වන නො කලී.

තවද මහණෙනි, සඛ්‍යා බිදුනේ වෙයි. මහණෙනි, සඛ්‍යා බුන් කල්හි උනුන් අකොකාසවතින් හවන්නාහු ද වෙති. උනුන් කෙද කියා (බිය දක්වා සන්නද්ධියෙන්) බණන්නාහු ද වෙති, උනුන් (විරුද්ධවිසින්) වටාහන්නාහු ද වෙති, උනුන් මිහදෙඩා හැරවියන්නාහු ද වෙත්.

එහි ලා අප්‍රසන්නයෝද නො පහන්හු ම ය. පහන් වූ ඇතැම්කෙනෙකුගේ අන්‍යථාකිය (වෙනස) ද වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීයට මේ පස් වන නො කලී.

මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීය පිණිස මේ නොකල් පස යි.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සමයං පට්ඨානං. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු දහරො හොති සුචා සුසු කාලකෙසො හදෙන සොබ්බෙනෙහි සමන්තාගතො පස්මෙන වයසං අයං භික්ඛවෙ පස්මො සමයො පට්ඨානං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පාඛායො හොති අප්පාහුච්ඡිකා සමිච්චෙ-පාතිත්තං ගහණියං සමන්තාගතො නාතිසිත්තං නාවුච්ඡිකාස මජ්ඣිමාස පට්ඨානකම්මං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො සමයො පට්ඨානං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සුභික්ඛං හොති සුසංසං සුලභපිණ්ණං, සුකරං උපකර්ම පග්ගහෙන යාපෙහුං. අයං භික්ඛවෙ තතියො සමයො පට්ඨානං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ මුත්තං සමග්ගා සමෙවාදමානා අවිච්චමානා බිරොදකිභුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකුක්ඛි සමපස්සන්තා විහරන්ති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො සමයො පට්ඨානං.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සමෙසං සමග්ගො සමෙවාදමානො අවිච්චමානො ඵතුද්දෙසො ඵාසු විහරති. සමෙසං බො පන භික්ඛවෙ සමග්ගෙන වෙච අඤ්ඤමඤ්ඤං අකෙකාසං හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිහාසං හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙඛපා හොන්ති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිචච්ඡන්තා හොන්ති. තත්ථ අප්පසන්නා වෙච පසීදන්ති. පසන්නානඤ්ච භියොහාවෝ¹ හොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො සමයො පට්ඨානං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමයා පට්ඨානායා'ති.

5. 2. 1. 6.

[මාතෘපුත්තසුත්තං]

5. එකං සමයං භගවා සාවණියං විහරති ඡේතමනෙ අනාථපිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො පන සමයෙන සාවණියං උභො මාතෘපුත්තා වස්සාවාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච.

තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහෙසුං. මාතෘපි පුත්තස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහොසි. පුත්තො'පි මාතරං අභිණ්ණං දස්සනකාමො අහොසි. තෙසං අභිණ්ණං දස්සනා සංසග්ගො අහොසි සංසග්ගෙ සති විස්සාසො අහොසි. විස්සාසෙ සති ඔත්තාරො අහොසි. තෙ ඔතිණ්ණ-විත්තා සික්ඛං අපච්චකතාය දුබ්බලාං අනාථිකත්වා මෙට්ඨං ධම්මං පති-සෙවිංසු.

අථ බො සම්බුද්ධා භික්ඛු සෙන භගවා තෙනුපසංකමිංසු. උපසඞ්ගමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසීන්තා බො තෙ භික්ඛු භගවන්තං එතදවොචුං: “ඉධ භන්තෙ සාවණියං උභො මාතෘ පුත්තා වස්සාවාසං උපගමිංසු භික්ඛු ච භික්ඛුණී ච. තෙ අඤ්ඤමඤ්ඤස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහෙසුං. මාතෘපි පුත්තස්ස අභිණ්ණං දස්සනකාමා අහොසි. පුත්තො'පි මාතරං අභිණ්ණං දස්සනකාමො අහොසි. තෙසං අභිණ්ණං දස්සනා සංසග්ගො අහොසි. සංසග්ගෙ සති විස්සාසො අහොසි. විස්සාසෙ සති ඔත්තාරො අහොසි. තෙ ඔතිණ්ණවිත්තා සික්ඛං අපච්චකතාය දුබ්බලාං අනාථිකත්වා මෙට්ඨං ධම්මං පතිසෙවිංසු”ති.

1. සියසාභාවො - සිඉ.

මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීය සදහා මේ කල් පසෙක කවර පසෙක යත්.

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ තරුණ කළු කෙහෙ ඇති, සොළුරැයොවුනෙන් ද පළවූවයයිත් ද සමනාගත වූ තරුණයෙක් වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීයට මේ පළවූ කලි.

තවද මහණෙනි, මහණ අලංකාර ඇතියේ නිදුක් වූයේ අනිතිත නො වූ අන්‍යාණ නො වූ මධ්‍ය ම වූ ප්‍රධන්විෂයීයට නිසි වූ සමච පස්නා කම්පන-ජොධාතුයෙන් සමනාගත වූයේ වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීය සදහා මේ දෙවන කලි.

තවද මහණෙනි, මනා ගසාසමපත් ඇති සුලභ පිඬු ඇති සුහික්‍ෂයෙක් වෙයි. පා ගෙණ සිඟාගත් පිඬුයෙන් යැවීමට සුකර වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීයට මේ තෙවන කලි.

තවද මහණෙනි, මනුෂ්‍යයෝ සමභ වූවාහු මොනොවට තුටු වන්නාහු විවාද නො කරන්නාහු කිරි හා දිය මෙන් එක් වූවාහු උනුත් ප්‍රිය ඇසිත් දක්නාහු වෙසෙත්. මහණෙනි, මේ ප්‍රධන්විෂයීයට සතර වන කලි.

තවද මහණෙනි, සමභ සබ්‍යයා මොනොවට සතුටු වනුයේ විවාද නො කරණුයේ එතුද්දෙස ඇතියේ සුවයේ වෙසෙයි. මහණෙනි, සතුන් සමභ කල්හි උනුත්ට ආක්‍රොශ ද නො කෙරෙත්. උනුත්ට පරිභාෂා ද නො කෙරෙත්. උනුත්ට පරික්‍ෂෙප ද නො කෙරෙත්. උනුත් හැරවියත්නාහු ද නො වෙත්. එහි ලා අප්‍රසන්නයෝ ද පහදිති. පහත් වූවන්ගේ ද හිසොහාව වෙයි. මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීය පිණිස මේ පස් වන කලි.

මහණෙනි, ප්‍රධන්විෂයීය පිණිස මේ සමය පස යි.

5. 2. 1. 5.

[මාභාපුත්ත සූත්‍රය]

5 එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අනේවඩු සිටුහුගේ ඡෙතමන නම් අරමිනි වැඩවසන සේක. එකල සැවැත්ති මහණ හා මෙහෙණ හා දෙ මාපුත් කෙනෙක් වස් එළඹියහ.

ඔහු හරතුරු උනුත් දක්නා කැමැති වූහ. මවුද හරතුරු පුතු දක්නා කැමැති වූය. පින් ද හරතුරු මව දක්නා කැමැති විය. ඔවුන්ගේ හරතුරු දැක්මෙන් සංසරියෙක් වී. ස සරිය ඇති වත් ම විශ්වාසය විය. විශ්වාසය ඇති වත් ම (කම්මරා විසින්) බැස ගැන්ම විය. (කම්මරා විසින්) බට සිත් ඇති ඔහු ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන නො කොට දුබල බැව් පාළු නො කොට මෙවුන්දම් සෙවියහ.

එකල බොහෝ වහන්දූ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් එ මහණහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල සැළ කළහ: “වහන්ස, මේ සැවැත්ති මහණ මෙහෙණ දෙමාපුතු කෙනෙක් වස් එළඹියහ ඔහු උනුත් හරතුරු දර්ශනය කැමැති වූහ. මවුද හරතුරු පුතු දක්නා කැමැත්ති වූය පුත් ද හරතුරු මව දක්නා කැමැති විය. හරතුරු දැක්මෙන් ඔවුන්ගේ සංසරියෙක් විය. සසග ඇති වත් ම විශ්වාසය විය. විශ්වාසය ඇති වත් ම කම්මරාගෙන් බැසගැන්ම විය. බැසගත් සිත් ඇති ඔහු ශික්‍ෂා-ප්‍රත්‍යාඛ්‍යාන නො කොට දොඹලය පාළු නො කොට මෙවුන්දම් සෙවියහ’යි.

නිනත්ත සො භික්ඛවෙ මොසපුරිසො මඤ්ඤාති න මාතා පුතෙන සාරජජති පුතොතා වා පන මාතරී'ති.

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤා එකරූපමි සමනු පස්සාමි යං¹ එවං රජනියං එවං කමනියං එවං මදනියං එවං බ්ඤ්ඤනියං එවං මුච්ඡනියං එවං අනන්තරාසකරං අනුභවාරස්ස යොගකෙබ්බස්ස අබ්ගමාය, යථසිදං භික්ඛවෙ ඉඤ්ඤාපො ඉඤ්ඤාපෙ භික්ඛවෙ සත්තා රත්තා ගතිතා ගිඤ්ඤා මුච්ඡතා අඤ්ඤාපත්තා, තෙ දිස්සරතං සොචන්ති ඉඤ්ඤාපවසානුගා.

නාහං භික්ඛවෙ අඤ්ඤා එකසද්දමි² -පෙ- එකගඤ්ඤමි³ -පෙ- එක-රසමි⁴ -පෙ- එකචොට්ඨබ්බමි⁵ සමනුපස්සාමි, යං එවං රජනියං එවං කමනියං එවං මදනියං එවං බ්ඤ්ඤනියං එවං මුච්ඡනියං එවං අනන්තරාසකරං අනුභවාරස්ස යොගකෙබ්බස්ස අබ්ගමාය, යථසිදං භික්ඛවෙ ඉඤ්ඤාපොට්ඨබ්බො. ඉඤ්ඤාපොට්ඨබ්බො භික්ඛවෙ සත්තා රත්තා ගිඤ්ඤා ගතිතා මුච්ඡතා අඤ්ඤාපත්තා, තෙ දිස්සරතං සොචන්ති ඉඤ්ඤාපොට්ඨබ්බවසානුගා.

ඉති භික්ඛවෙ ගච්ඡන්ති'පි පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදය නිට්ඨති. සිතා'පි තිසිකතා'පි⁶ සංයානා'පි හසන්ති'පි හණන්ති'පි ගායන්ති'පි රොදන්ති'පි උග්ගාතිකා'පි⁷ මතා'පි පුරිසස්ස චිත්තං පරියාදය නිට්ඨති. යමි⁸ නං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො ව්‍යදයස්ස සමන්තපාසො මාරස්සා'ති.

1. සල්ලපෙ අසිහස්සෙන පිසාවෙනපි සල්ලපෙ, ආසිවිසමපි ආසිදෙ යෙන දට්ඨො න ජවති
2. නතෙව එකො එකාය මාකුගාමෙන සල්ලපෙ, මුට්ඨස්සාතිං නා බ්ඤ්ඤති පෙකබ්බෙන සිතෙන ව,
3. අථොපි දුන්නිවස්සෙන මඤ්ඤාති හණ්ණෙන ව තෙසො ජනො පුට්ඨසිද්දො⁴ අපි උග්ගාතිකො⁵ මනො,
4. පඤ්චකාමගුණා එතෙ ඉඤ්ඤාපසමිං දිස්සරෙ, රූපා සද්ද රසා ගඤ්ඤා චොට්ඨබ්බො ව මනොරමා.
5. තෙසං කාමොසමුලුත්තානං කාමෙ අපරිජානනං, කාලං ගතිං⁶ භවාහවං සංසාරසමිං පුරකබ්බා
6. යෙ ව කාමෙ පරිඤ්ඤාය වරන්ති අකුතොහයා, තෙ වෙ පාරගතා ලොකෙ යෙ පත්තා ආසවකබ්බන්ති.

1 (යං) ඉජ්ජං - නච්චි 2. නිපත්තොපි - ස්වා 3. උග්ගාතිකොපි - ස්වා, ඉජ්ජං.
4. අච්චිසිද්ධ - ඉජ්ජං - සමාසද්ද - ස්වා, 5. උග්ගාතිකො - ස්වා, මජ්ඣං.
6. ගති - ඉජ්ජං.

මහණෙනි, එ මොසපුරුෂ “මම පුත්‍ර කෙරෙහි රාග විසින් නො ඇලේ, පුත් හෝ මව කෙරෙහි නො ඇලේ ය”යි කීම නො හඟනේ ද?

මහණෙනි, මේ සා රඤ්ජනයට හිත වූ, මේ සා කාමයට හිත වූ, මේ සා මදයට හිත වූ, මේ සා බන්ධනයට හිත වූ, මේ සා කාමචුර්ජාවට හිත වූ, අනුහතරසොගක්‍ෂොමාසිගමයට මේ සා අනතරායකර වූ යම් රූපයෙක් ඇත් ද, මහණෙනි, මේ සත්‍රුපය බඳු අත් එක රූපයකුදු මම (නුවණැසින්) නො දක්මි. මහණෙනි සත්‍යයෝ සත්‍රුපයෙහි රාගවිසින් ඇලුණාහු ගෙතුණාහු ගිජු වූවාහු මුසපත් වූවාහු බැසගත්තාහු වෙති. ඔහු සත්‍රුප වශානුගත ව දිසීරාත්‍රයෙහි නොක කෙරෙත්.

මහණෙනි, මම අත් එක ද ගබ්දයක් ... එක ද ගනියක් ... එක ද රහයක් ... මේ සා රජනිය වූ, මේ සා කමනිය වූ, මේ සා මදනිය වූ මේ සා බන්ධනිය වූ, මේ සා චුර්ජාවට හිත වූ, අනුහතරසොගක්‍ෂොමාසිගමයට මේ සා අනතරායකර වූ යම් සප්තයෙක් ඇද්ද, මහණෙනි, සත්‍රුපය බඳු අත් එක ද ස්‍රුභවයක් මම නො දක්මි. මහණෙනි, සත්‍රුභවයෙහි සත්‍යයෝ රුද්‍රණාහු ගිජු වූවාහු ගෙතුණාහු මුසපත් වූවාහු බැසගත්තාහු වෙති. ඔහු සත්‍රුභවයවශයට ගියාහු දිසීරාත්‍රයෙහි සොස්නාහ.

මහණෙනි, සත්‍රි යන්ති ද පුරුෂයා සිත ගෙණ සිටුවී ය. සිටියා ද, හුන්නි ද, හෝති ද, සෙන්ති ද, බණන්ති ද, ගයන්ති ද, හඬන්නි ද, ඉදිමුති ද, මලා ද, පුරුෂයා සිත් ගෙන සිටුවී ය. මහණෙනි, යම් දෑක් සදහා මොනොවට බණනුයේ “මරා විසින් වටාලූ මලෙහා”යි කියා නම් ඒ සත්‍රිය ම දක්වා කියයි.

1. කඩු ගත් අත් ඇතිසහු හා ද බණන්තේ ය. පිසාවයකු හා ද බණන්තේ ය. යමකු විසින් බස්නා ලද්දේ ජීවත් නො වේ ද, එබඳු ඇසිවසකු (සර්පයකු) ද සටන්තේ ය.

2. එකලා වූයේ එකලා මාගමක හා නො ම බණන්තේ ය. ඔහු හට සිහි ඇතිසහු ප්‍රේක්ෂිතයෙකුදු (බැල්මෙන් ද) සිතායෙකුදු බඳනාහ.

3. වැලිදු නො පිළිසන් කොට හැඳියමකුදු මොළොක් හෙපුලෙකුදු බඳනාහ. තෙල සත්‍රිජනයා ඉදිමුතේ හෝ මලේ හෝ ගැටුමට නො තිසි මේ.

4. රූප ය ගබ්ද ය ගනිය රස ය ස්‍රුභවය ය යන තෙල මතරම් පස්කම් ගුණයෝ සත්‍රුපයෙහි දක්නා ලැබෙත්.

5. කාමොසයෙන් ඇදගණු ලැබූ කාමයන් පිරිසිදු නො දත්තා වූ ඔවුන්ගේ සංසාරයෙහි කාලය ද ගතිය ද පුතර්ථවය ද පෙරටුවන්නාහු ම (නොනවත්නාහුම) වෙති.

6. යම් කෙනෙක් කාමයන් පිරිසිදු දෑන කිසිවකිනුත් බිය නැත්තාහු හැසිරෙත් ද, යම් කෙනෙක් ආප්‍රවක්‍ෂය සංඛ්‍යාත අභික්කියට පත් වූවාහු ද, ලොච්ඡි ඔහු ම නිවනට ගියාහු වෙති යි,

5. 2 1. 6.

[උපජ්ඣායසුත්තං]

[සාවිසම්භිදානං.]

6. අථ බො සො අඤ්ඤානරො හික්ඛු යෙන සකො උපජ්ඣායො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා සකං උපජ්ඣායං එතදවොච “එතරගි මෙ භනෙන මධුරකථානො වෙච කායො දිසා ව මෙ හ පකායනති. ධම්මා ව මං නාපපිහනති. පිනම්භං ව මෙ විතතං පරියාදාය නිට්ඨති. අනභිරතො ව බ්‍රහ්මචරියං චරාමි. අහි ව මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා’ති.

අථ බො සො හික්ඛු හං සද්ධිමිතාරිකං හික්ඛුං ආදාය යෙන හගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා හගවනතං අභිවාදෙත්වා එකමනතං නිසිදි. එකමනතං නිසින්නො ටො සො හික්ඛු හගවනතං එතදවොච:

අයං භනෙන හික්ඛු එවමාහ: එතරගි මෙ භනෙන මධුරකථානො වෙච කායො දිසා ව මෙ නාපකායනති. ධම්මා ව මං නාපපිහනති පිනම්භං ව මෙ විතතං පරියාදාය නිට්ඨති. අනභිරතො ව බ්‍රහ්මචරියං චරාමි. අහි ව මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා’ති.

එවං හෙන හික්ඛු භොගි ඉද්දියෙසු අගුහනද්වාරස්ස, භොජනෙ අමහනඤ්ඤානො, ජාගරියං අනුසුතනයස්ස, අපිපස්සකස්ස භුසලානං ධම්මානං පුබ්බර්හනාපර්වතනං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුසොගා අනුසුතනයා විහරතො, මධුරකථානො වෙච කායො භොගි, දිසා වස්ස නාපකායනති, ධම්මා ව හං නාපපිහනති, පිනම්භං වස්ස විතතං පරියාදාය නිට්ඨති, අනභිරතො ව බ්‍රහ්මචරියං චරති, භොගි වස්ස ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා.

තස්මාතිහ තෙ හික්ඛු එවං සික්ඛිතබ්බං: “ඉද්දියෙසු ගුහනද්වාරො හවිස්සාමි, භොජනෙ මහනඤ්ඤා, ජාගරියං අනුසුතෙනා, විපස්සකො භුසලානං ධම්මානං, පුබ්බර්හනාපර්වතනං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුසොගා අනුසුතෙනා විහරිස්සාමි’ති.” එවං හි තෙ හික්ඛු සික්ඛිත බ්බනති,

උථ බො සො හික්ඛු හගවතා ඉමිනා ඔවාදෙන ඔවදිතො උට්ඨායාසනා හගවනතං අභිවාදෙත්වා පදකම්ණං කත්වා පකකාමි.

අථ බො සො හික්ඛු එකො චූපකට්ඨා අප්පමහෙනා ආනාපි පතිතහෙනා විහරතො නචිරසෙසව යස්සත්ථාය භුලප්පතො සමමදෙව අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජනති, තදනුහතරං බ්‍රහ්මචරියපරියොසානා දිට්ඨොච ධම්මෙසං අභිඤ්ඤා සමුච්ඡත්වා උපසමපජ්ජ විහාසි බිණ්ණා ජාති, චූෂිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතා කරණියං, නාපරං ඉත්තනායා’ති අබ්බඤ්ඤාසි. අඤ්ඤානරො ව පන සො හික්ඛු අරහතං අහොසි,

5. 2. 1. 6

[උපස්කාය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි:]

6. එ කල එක්තරා මහණෙක් සිය උපාධ්‍යායයන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ සිය උපාධ්‍යායයනට තෙල කී ය: “වහන්ස, දැන් මාගේ කය හටගත් ගුරු බව ඇතියේ ද වෙයි. දිශාවෝ ද මට නොවටහන්. මට (ශමථවිදගීනා) දහම්හුදු නො වටහන්. පිනම්භිය ද මා සිත මාඛගෙණ සිටුනේ ය. අභිරතී නැතියෙම් (උතෘටියෙම්) බබ්බර ද සරම්. දහම්නිදු මට විසිනිස (සාක) ඇතැ”යි.

ඉක්බිති එ මහණ එ සඤ්චිහාරිකයා කැඳවාගෙන භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත් පස් ව ගින. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේ ය:

වහන්ස, මේ මහණ මෙසේ කියයි. ‘වහන්ස, මේ කල මා සිරුර හටගත් ගුරුබව ඇති වෙයි. දික්හුදු මට නොවටහන්. මට දහම්හුදු නො වටහන් පිනම්භිය ද මසින් මාඛගෙණ සිටුනේ ය අභිරතී නැති ව බබ්බර ද සරම්. මට දහම්හි විවිකිව්ණ ද ඇතැ”යි.

මහණ, ඉඤ්ඤෙහි නො රැකී දොරටු ඇතියහුට බොජුන්හි පමණ නො දන්නහුට, නිදිවැරැමිනි නො යෙදුනහුට, කුසල්දහම් නො දන්නාහට, පූජ්‍යාපරරාත්‍රයෙහි (රූපෙරයම පාසුමයම) බෝපැතිදම් පිළිබඳ භාවනානු-යෝගයෙහි නො යෙදී වාස කරන්නහුට, යම් හෙයකින් කය උපන් ගුරුබව ඇති වේ ද, දිසාවෝත් ඔහට නො පැණෙත් ද, ඔහට දහම්හුදු නොවටහන් ද, පිනම්භිය ද ඔහු සිත මාඛගෙණ සිටුනේ ද, අභිරතී නැති ව බබ්බරත් සෙරේ ද, ධම්මෙහි විවිකිව්ණත් ඔහට වේ ද, තෙල කරුණ එසේම වන්නේ ය

මහණ, එ හෙයින් තා විසින් මේ කරුණෙහි මෙසේ නික්මිය යුතු: ඉදුරන්හි රැකී දොර ඇති වන්නෙමි. භෝජනයෙහි මාත්‍රඥ වෙමි. නිදි වැරදීමෙහි යෙදුනෙමි වෙමි, කුහලධම්මෙහි විදගීක වන්නෙමි. පූජ්‍යාත්‍ර අපර රාත්‍රයෙහි බොධිපාසකධම්මාචර්‍යානුයෝගයෙහි යෙදුනෙමි වාස කරන්නෙමි”යි. මහණ, තා විසින් මෙසේ ම නික්මිය යුතු යි

එ කල එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මේ අවවාදයෙන් ඔවා දෙන ලද්දේ හුනස්නෙන් නැගී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැද පැදකුණු කොට නික්ම ගියේ ය.

ඉක්බිති එ මහණ හුදෙකලාව (ගණයාගෙන් හා කෙලෙසුන්ගෙන්) වෙන් ව අප්‍රමන්‍යව කෙලෙස් කවන වැර ඇති ව නිවණට ගිය සිතැති ව වාස කරමින් යම් රහත් ඵලයක් පිණිස කුලපුත්‍රයෝ මොනොවට ගෙන් නික්ම පැවිද්දට වදනාහු ද, අනන්තර වූ බ්‍රහ්මචර්‍යය කෙරෙහි කොට ඇති ඵ් රහත්ඵලය තමා විසින් දිටු දැමියෙහි ම විශිෂ්ටඥානයෙන් දුන පසක් කොට නොබෝකලෙහින් ම එය ලබා විසි. ජාති ඤාණ විය. බබ්බරවස් වාස නිව්වන ලද. සිටුමන කරණි කරණ ලදී. මේ රහත් බව පිණිස මතු (කට්ඨතු) අනෙකක් නැති යි මොනොවට දුනගන්නේ ය. එ මහණ රහතුන් අතුරෙහි එක් නමෙක් ද වී.

අථ බො සො භික්ඛු අරහත්තපපන්නො යෙන සංකො උපජ්ඣායො තෙත්ථපසංඛම්. උපසංඛම්නිං සංකං උපජ්ඣායං එතදවොච: “එතරභි මෙ භන්තො නතෙව! මධුරකජානො කායො. දිසා ච මෙ පක්ඛායන්ති. ධම්මා ච ම පටිභන්ති. පිතූද්ධං ච මෙ චිත්තං න පරියාදය නිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං. චරාමි නත්ථි ච මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා”ති.

අථ බො සො භික්ඛු නං සද්ධිමිභාරිකා භික්ඛුං ආදය යෙන භගවා තෙත්ථපසංඛම්. උපසංඛම්නිං භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසිදි එකමන්තං නිසින්නො බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච:

අයං භන්තො භික්ඛු එවමාහ: “එතරභි මෙ භන්තො නතෙව! මධුරක-ජානො කායො. දිසා ච මෙ පක්ඛායන්ති. ධම්මා ච මං පටිභන්ති. පිතූද්ධං ච මෙ චිත්තං පරියාදය න නිට්ඨති. අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං. චරාමි. නත්ථි ච මෙ ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා”ති.

එවං භි නං භික්ඛු භොති ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තද්වාරස්ස, භොජනෙ මත්තඤ්ඤෙතො, ජාගරියං අනුසුත්තස්ස, විපස්සකස්ස කුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයෝගං අනු-සුත්තස්ස විහරතො, යං න චෙව මධුරකජානො කායො භොති, දිසා චස්ස පක්ඛායන්ති, ධම්මා ච නං පටිභන්ති, පිතූද්ධං චස්ස චිත්තං න පරියාදය නිට්ඨති, අභිරතො ච බ්‍රහ්මචරියං චරති, න චස්ස භොති ධම්මෙසු විවිකිච්ඡා.

තස්මාභිහ වො භික්ඛවෙ එවං සික්ඛිතබ්බං: “ඉඤ්ඤෙසු ගුත්තද්වාරා ගම්ඤ්ඤාම, භොජනෙ මත්තඤ්ඤෙතො, ජාගරියං අනුසුත්තා, විපස්සකාකුසලානං ධම්මානං, පුබ්බරත්තාපරරත්තං බොධිපක්ඛියානං ධම්මානං භාවනානුයෝගං අනුසුත්තා විහරිස්සාමා”ති එවං භි වො භික්ඛවෙ සික්ඛිතබ්බන්ති.

5. 2. 1. 7.

[ධානසුත්තං]

[සාමජිහිදානං:]

7. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ ධානානි අභිණ්ණං පච්චවෙක්ඛිතබ්බාති ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා. කතමාති පඤ්ඤා?

ජරාධම්මොමති ජරං අනතිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ව්‍යාධිධම්මොමති ව්‍යාධිං අනතිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

මරණධම්මොමති මරණං අනතිතො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙක්ඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජිතෙන වා.

ඉක්කිති අභිත්තියට පත් ඵ මහණ නමාගේ වත්තෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹි නම වත්තෙරුන්ට තෙල බස් කී “වහන්ස, දැන් මාගේ කය උපන් ගුරුසාභාවි නො ඇති ම වෙයි. මට දිනාවෝ පැණෙත්. ධම්මෝ ද මට වටහන්. පිනමිඤ්ඤත් මාගේ සිත මාඛගෙණ නො සිටුවන් ය. අහිරනි ඇතියෙමි බබ්බර ද තෙරෙමි. මට දහම්හිදු විවිකිච්ඡා නැතැ”යි.

ඉක්කිති ඵ මහණ ඵ සද්ධිවිහාරික භික්ඛු කැඳවාගෙණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වාද එකත්පසෙක සිත. එකත්පසෙක හුන් ඵ මහණ භගවත් හට තෙල කරුණ කී:

වහන්ස, මෙ මහණ මෙසේ කියයි: “වහන්ස, දැන් මාගේ කය ද ගුරු සාභාවිනැතියේ ම ය. මට දිනාවෝ ද පැණෙත්. මට දහම්හුදු වටහන්. පිනමිඤ්ඤ මා සිත මාඛගෙණ නො සිටුවන් ය. අහිරනි ඇතියෙමි බබ්බර තෙරෙමි. මට ධම්මෙහිදු විවිකිච්ඡා නැතැ”යි.

මහණ, ඉදුරන්හි රැකි දොර ඇතියහුට, භෝජනයෙහි මාත්‍රඥායාහට ජාගරණයෙහි නියාලුනහුට, කුසල්දහම්හි විදගීතා කරණුවහට, පූච්ඡාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි බෝපැකිදම් වැඩිමෙහි යෙදුනහුට, යම් සේ කය උපන් ගුරු සාභාවි නැති වේ ද, දිනාවෝ ද ඔහට වටහන් ද, ධම්මෝ ද ඔහුට වටහන් ද, පිනමිඤ්ඤ ද ඔහුගේ සිත මාඛගෙණ නො සිටුවන් ද, අහිරනි ඇති ව: බබ්බරන් තෙරේ ද, ඔහට ධම්මෙහිදු විවිකිච්ඡා නැත් ද, එය එසේ ම වෙයි.

මහණෙනි, එහෙයින් ම තොප විසින් මෙහි මෙසේ භික්ෂුය සුභ ඉදුරන්හි පිසූ දොර ඇති වම්හ. භෝජනයෙහි මාත්‍රඥ වම්හ. ජාගරණයෙහි අනුසුක්ක වම්හ. කුසලධම්මෙහි විදගීක වම්හ. පූච්ඡාත්‍ර අපරරාත්‍රයෙහි බෝපැකිදම් පිළිබඳ භාවනා නුයෝගයෙහි අනුසුක්ක ව වසම්හ”යි. මහණෙනි, තොප මෙසේ ම භික්ෂුය සුභ ය යි.

5. 2. 1. 7.

[සාහ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි.]

7. මහණෙනි, මාගමක විසින් වේ ව යි, චිරමියකු විසින් වේ ව යි, ගිහියකු විසින් වේ ව යි, පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි මේ කරුණු පස නරතුරු පස්විකිය සූත්‍ර. කවර පසෙක යත්:

ජරා සංභාව ඇතියෙමි ජරාව නො ඉක්මවූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ශාඛස්ථයකු විසින් වේ ව යි, පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය සූත්‍ර.

‘ව්‍යාධි සංභාව ඇතියෙමි, ව්‍යාධිය නො ඉක්මවූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ශාඛස්ථයකු විසින් වේ ව යි. පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය සූත්‍ර.

මරණ සංභාව ඇතියෙමි මරණය නො ඉක්මවූයෙමි වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ශාඛස්ථයකු විසින් වේ ව යි. පැවිද්දකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකිය සූත්‍ර.

‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි තානාභාවො විතාභාවො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

‘කම්මස්ස කොමහි කම්මදායාදෙ කම්මසොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කපිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදෙ හවිස්සාමි’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිංඤ්ච හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධම්මොමහි ජරං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථ හික්ඛවෙ සත්තානං යොබ්බහෙ යොබ්බහමදෙ යෙන මදෙන මනතා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං යානං අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතො යො යොබ්බහෙ යොබ්බහමදෙ සො සබ්බසො වා පටිසන්ති, නඤ්ච වා පන හොති. ඉදං බො හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ජරාධම්මොමහි ජරං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිංඤ්ච හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධම්මොමහි ව්‍යාධිං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථ හික්ඛවෙ සත්තානං ආරොග්ගෙ ආරොග්ගමදෙ යෙන මදෙන මනතා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං යානං අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතො යො ආරොග්ගෙ ආරොග්ගමදෙ සො සබ්බසො වා පටිසන්ති, නඤ්ච වා පන හොති. ඉදං බො හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘ව්‍යාධිධම්මොමහි ව්‍යාධිං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිංඤ්ච හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධම්මොමහි මරණං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අත්ථ හික්ඛවෙ සත්තානං ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ යෙන මදෙන මනතා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති. තස්ස නං යානං අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතො යො ජීවිතෙ ජීවිතමදෙ සො සබ්බසො වා පටිසන්ති, නඤ්ච වා පන හොති. ඉදං බො හික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘මරණධම්මොමහි මරණං අනනිභො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකක්ඛිතබ්බං ඉත්ථයා වා පුරිසෙන වා ගහවෙස්සන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

‘මාගේ හැම වූයෙහි කෙරෙත් මනාපයන් කෙරෙත් නානාභාවය විනා-
භාවය වේ ය’යි සත්‍රියක විසින් වේ ය යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි,
ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි, ප්‍රවුජිතයකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකුම්
කටයුතු.

‘කම්ය සමකීය කොට ඇතියෙම්, කම්ය දයාද කොට ඇතියෙම්, කම්ය
උභයතනි කරුණ කොට ඇතියෙම්, කම්ය බණු කොට ඇතියෙම්, කම්ය
පිළිපිරණ කොට ඇතියෙම් වෙමි. කලණ වේ ව යි, උමු වේ ව යි, යම් ම
කම්යක් කරන්නෙම් නම්, එයට දයාද වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ
පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ
නිතර පස්විකුම් කටයුතු.

මහණෙනි, කවර අම්යක් පිණිස ‘ජරාසමභාව ඇතියෙම්, ජරාව තුළ
වූයෙම් වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු
විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ නිතර කුවණින් මෙතෙහි කටයුතු ය යත්:
මහණෙනි, යම් මදයෙකින් මත් වූවාහු කසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්,
වචනයෙන් දුගවරිත කෙරෙත් නම්, මනසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්,
සත්තට එබඳු යෙවනෙහි යොවුන් ඇඟිලි උපන් මදයෙක් ඇත. එ කරුණ
නිතර පස්විකුණ මුහුණේ යොවුනෙහි යම් යෙවනමදයෙක් වේ නම් එය
සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ
කරුණ පිණිස ‘ජරාසමභාව ඇතියෙම් ජරාව නො ඉක්මවූයෙම් වෙමි’යි
සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ
ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ නිතර පස්විකුණ යුතු.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු
විසින් හෝ ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ ‘ව්‍යාධිසමභාව
කොට ඇතියෙම්, ව්‍යාධිය නො ඉක්මවූයෙම් වෙමි’යි නිතර පස්විකුණ යුතු ය
යත්: මහණෙනි, යම් මදයෙකින් මත් වූවාහු කසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්,
බසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්, මනසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්, සත්තයනට
ආරෝග්‍යයෙහි එබඳු ආරෝග්‍යමදයෙක් ඇත. එ කරුණ නිතර කුවණින්
මෙතෙහි කරුණ ඔහට ආරෝග්‍යය නිමිති කොට ආරෝග්‍යමදයෙක්
(උපදනේ) වේ නම්, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ
වෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස ‘ව්‍යාධිය සමභාව කොට ඇතියෙම්,
ව්‍යාධිය තුළ ම වූයෙම් වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ
ගෘහස්ථයකු විසින් හෝ ප්‍රවුජිතයකු විසින් හෝ නිතර පස්විකුණ යුතු.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස ‘මරණ ධම්ය ඇතියෙම් මරණය
තුළ වූයෙම් වෙමි’යි සත්‍රියක විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි,
ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි, ප්‍රවුජිතයකු විසින් වේ ව යි නිතර පස්විකුණ
යුතු ය යත්: මහණෙනි, යම් ජීවිත මදයෙකින් මත් වූවාහු කසින් දුගවරිත
කෙරෙත් නම්, බසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්, මනසින් දුගවරිත කෙරෙත් නම්,
සත්තයනට ජීවිතයෙහි එබඳු ජීවිත මදයෙක් ඇත. එ කරුණ පස්විකුණ
ඔහට ජීවිතයෙහි යම් ජීවිතමදයෙක් වේ ද, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ
ප්‍රතිණ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස සත්‍රියක
විසින් වේ ව යි, පුරුෂයකු විසින් වේ ව යි, ගෘහස්ථයකු විසින් වේ ව යි
ප්‍රවුජිතයකු විසින් වේ ව යි ‘මරණ ධම්යෙම්, මරණය නො ඉක්මයෙම් වෙමි’යි
නිතර පස්විකුණ යුතු ය.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙති භානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අඤ්ඤා භික්ඛවෙ සත්තානං පියෙසු ඡන්දරාගො සෙන රාගෙන රහතා කායෙන දුච්චරිතං චරන්ති වාචාය දුච්චරිතං චරන්ති මනසා දුච්චරිතං චරන්ති තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො යො පියෙසු ඡන්දරාගො යො සබ්බසො වා පඨියති, නනු වා පන භොති. ඉදං බො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘සබ්බෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙති භානාභාවො විනාභාවො’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

කිඤ්ච භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘කම්මස්සකොමහි කම්මදයාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කර්ණාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාදෙ භවිස්සාමි’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා? අඤ්ඤා භික්ඛවෙ සත්තානං කායදුච්චරිතං චජිදුච්චරිතං මනෝදුච්චරිතං තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො සබ්බසො වා නං පඨියති, නනු වා පන භොති ඉදං බො භික්ඛවෙ අත්ථවසං පටිච්ච ‘කම්මස්සකොමහි කම්මදයාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කර්ණාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දයාදෙ භවිස්සාමි’ති අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතබ්බං ඉඤ්ඤා වා පුරිසෙන වා ගහට්ඨෙන වා පබ්බජ්ඣෙන වා.

ස බො සො භික්ඛවෙ අරියසාවකො ඉති පටිසඤ්චකති: න බො අභඤ්ඤාවෙකො ජරාධමමො ජරං අභනිතො, අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපනති, සබ්බෙ සත්තා ජරාධමමො ජරං අනනිතා’ති තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො මග්ගො සඤ්ඤායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලිකරෙති තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලිකරෙතො සංයොජනා පඨියන්ති,¹ අනුසයා වෘත්ති භොන්ති.

න බො අභඤ්ඤාවෙකො ව්‍යාඛිධමමො ව්‍යාඛිං අනනිතො, අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපනති, සබ්බෙ සත්තා ව්‍යාඛිං අනනිතා’ති, තස්ස නං ණානං අභිණ්ණං පච්චවෙකඛිතො මග්ගො සඤ්ඤායති, සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලිකරෙති, තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලිකරෙතො සංයොජනා පඨියන්ති.¹ අනුසයා වෘත්ති භොන්ති.

1. සංයොජනාහි පඨියන්ති - සො

සංයොජනාහි සබ්බසො පඨියන්ති - ඉජ්ඣං.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස 'මානේ භෑම ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාභාවය වේ ය'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගාභසථයකු විසින් හෝ ප්‍රච්ඡේදයකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කටයුතු ය යත්: මහණෙනි, යම් රාගසෙතින් රත් වූවාහු කසින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් බසින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් සිතින් දුසිරින් කෙරෙත් නම් සත්ත්වයනට ප්‍රියයන් කෙරෙහි එබඳු ඡන්දරාගයක් ඇත. එකරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණ ඔහට ප්‍රියයන් කෙරෙහි යම් ඡන්දරාගයක් වේ ද, එය සම්ප්‍රකාරයෙන් හෝ ප්‍රතිණ වෙයි. තුනී හෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස 'භෑම ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් මානේ නානාභාවය විනාභාවය වේ ය'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගාභසථයකු විසින් හෝ ප්‍රච්ඡේදයකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කටයුතු.

මහණෙනි, කවර කරුණක් පිණිස 'කමිසවකයෙමි, කමිදයාදයෙමි. කමිය යොනි කොට ඇතියෙමි, කමිය බණු කොට ඇතියෙමි, කමිය පිළිසරණ කොට ඇතියෙමි වෙමි. කල්‍යාණ වූ හෝ ලාමක වූ හෝ යම් ම කමියක් කරමි නම් එයට දයාද වෙමි'යි සත්‍රියක විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ ගාභසථයකු විසින් හෝ පුරුෂයකු විසින් හෝ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කටයුතු ය යත්: මහණෙනි, සත්ත්වයන්ගේ නායද්‍රව්‍යවර්තය වාග්ද්‍රව්‍යවර්තය මනෝද්‍රව්‍යවර්තය ඇත. එකරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණ ඔහට එය සම්ප්‍රකාරයෙන් ප්‍රතිණ හෝ වෙයි. තුනු හෝ වෙයි මහණෙනි, මේ කරුණ ම පිණිස 'කමිසවකයෙමි, කමිදයාදයෙමි, කමියොනි කොට ඇතියෙමි, කමි බන්ධු කොට ඇතියෙමි, කමිය පිළිසරණ කොට ඇතියෙමි වෙමි, කල්‍යාණ වෙමි, ලාමක වෙමි යම් ම කමියක් කෙරෙමි ද, එයට දයාද වෙමි'යි සත්‍රියක විසින් වෙමි, පුරුෂයකු විසින් වෙමි ගාභසථයකු විසින් වෙමි පාඨිද්දකු විසින් වෙමි නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කටයුතු.

මහණෙනි, එ අරිසවු මෙසේ නුවණින් සලකයි: 'එකල්‍යා මම් ම ජරාධම්මයෙමි ජරාව නො ඉක්ම සිටියෙමි නො වෙමි. වැලි යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චක්‍රයේ උපපත්තිය වේ ද, එ භෑම සත්ත්වයෝ ජරාධම්මයහ, ජරාව නො ඉක්ම සිටියහ'යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණුවහට ලොකොත්තර මාගීය උපදනේ ය. හේ එ මහ සෙවුනේ ය. වඩනේ ය, බහුල විසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙවුනා වඩනා බිහිලිවිසින් කරණ බහුලේ දයසංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතානන වෙත්.

'එකල්‍යා මම් ම ව්‍යාධිය සැඟවි කොට ඇතියෙමි, ව්‍යාධිය නො ඉක්ම වූයෙමි, නො වෙමි. වැලිත් යම් තාක් සත්ත්වයන්ගේ ආගතිය ගතිය චක්‍රයේ වේ නම් එ භෑම සත්ත්ව ව්‍යාධිධම්මයහ. ව්‍යාධිය නො ඉක්ම සිටියහ'යි නිතර එ කරුණ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගීය උපදනේ ය. හේ මාගීය ආසෙවිත කෙරෙයි, භාවිත කෙරෙයි, බහුලිකාත කෙරෙයි. එ මාගීය සෙවනය කරණ, වඩන, බහුල කරණ, බහුලේ සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතානන වෙත්.

‘හ බො අහඤ්ඤවෙකො මරණධම්මො මරණං අනභිනො, අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා මරණධම්මො මරණං අනභිනා’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකකතො මග්ගො සඤ්ජායති සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලිකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලිකරොතො සංයෝජනා පටිසන්ති අනුසයා ව්‍යන්ති හොන්ති.

‘හ බො මග්ගමෙවෙකස්ස සබ්බෙහෙව පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො, අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙසං සත්තානං පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවො’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකකතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති භාවෙති බහුලිකරොති. තස්ස නං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලිකරොතො සංයෝජනා පටිසන්ති අනුසයා ව්‍යන්ති හොන්ති.

‘හ බො අහඤ්ඤවෙකො කම්මස්සකොවති කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො යං කම්මං කරිස්සාමි කල්‍යාණං වා පාපකං ව තස්ස දායාදෙ භවිස්සාමි, අථ බො යාවතා සත්තානං ආගති ගති චුති උපපතති, සබ්බෙ සත්තා කම්මස්සකා කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො, යං කම්මං කරිස්සානාති කල්‍යාණං වා පාපකං වා, තස්ස දායාදෙ භවිස්සානා’ති තස්ස නං ධානං අභිණ්හං පච්චවෙකකතො මග්ගො සඤ්ජායති. සො නං මග්ගං ආසෙවති, භාවෙති, බහුලිකරොති තස්ස ධං මග්ගං ආසෙවතො භාවයතො බහුලිකරොතො සංයෝජනා පටිසන්ති. අනුසයා ව්‍යන්ති හොන්ති’ති.

7. ව්‍යාඨිධම්මා ජරාධම්මා අපො මරණධම්මනො,
යථා ධම්මා තථා සත්තා¹ ජිගුච්ඡන්ති පුට්ඨජනා.
8. අහඤ්ඤං ජිගුච්ඡයං එවං ධම්මස්ස පාණිස්ස,
න මෙකං පතිරුපස්ස මම එවං විහාරිතො
9. සොහං එවං විහරිතො ඤාතො ධම්මං නිරුපබ්බං,
ආරොගෙය යොබ්බනස්මිඤ්ඤ ජිවිතස්මිඤ්ඤ යෙ මදා,
10. සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමි හෙකකම්මං දුට්ඨි බෙමතො
තස්ස මෙ අහු උස්සාහො නිබ්බානං අභිපස්සතො.
11. නාහං හබ්බො එතරහි කාමාති පතිසෙවිතුං,
අතිවතති සුචස්සාමි බ්‍රහ්මචරිඤ්ජරායණොති.

‘එකලා මම් ම මරණසංභාව ඇතියෙම් මරණය නො ඉක්මවුයෙම් නො වෙමි. වැලිත් යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය චක්‍රයය උපපතිය වේ නම්, එ හැම සත්ත්‍ව මරණසංභාවය ඇතියාහු මරණය නො ඉක්මවුවාහු වෙති’යි එකරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගිය උපදනේ ය. හෙ එ මහ සෙවුනේ ය. වඩන්නේ ය. බහුලවිසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙවුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහට සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතාන්ත වෙත්.

‘එකලා මට ම හැම ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාභාවය නො වේ මැ යි. වැලිත් යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය චක්‍රයය උපපතිය වේ ද, එ හැම සතුන්ගේ ප්‍රියමනාපයන් කෙරෙන් නානාභාවය විනාභාවය වේ ය’යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරණ ඔහට මාගිය උපදනේ ය. හේ එ මහ සෙවුනේ ය. වඩන්නේ ය. බහුලවිසින් කරන්නේ ය. එ මහ සෙවුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහුගේ සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වෙත්. අනුශයයෝ විගතාන්ත වෙත්.

‘එකලා මම් ම කම්සටකයෙම්, කම්ස දයාද කොට ඇතියෙම්, කම්ස උත්පතතිකාරණ කොට ඇතියෙම්, කම්ස බන්ධු කොට ඇතියෙම්, කම්ස ප්‍රතිශරණ කොට ඇතියෙම්, කලණ වේවයි, ලවු වේවයි යම් ම කම්සක් කෙරෙමි නම්, එයට දයාදයෙම් නො වෙමි. වැලිදු යම් තාක් සහකයන්ගේ ආගතිය ගතිය චක්‍රයය උපපතිය වේ ද, එ හැම සහකයෝ කම්සටකයා, කම්දයාදයා, කම්තොතියා, කම්බන්ධුයා, කම්ප්‍රතිශරණයා, කලණ වේවයි, ලවු වේවයි, යම් කම්සක් කෙරෙන් නම්, එයට දයාද වන්නාහැ’යි එ කරුණ නිතර ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන ඔහට මහ උපදනේ ය. හෙ එ මහ ආසෙවන කෙරෙයි. භාවිත කෙරෙයි. බහුලිකාන කෙරෙයි. එ මහ සෙවුනා වඩනා බිහිලි කරණ ඔහට සංයෝජනයෝ ප්‍රතින වෙත්. අනුශයයෝ විගතාන්ත වෙති යි.

7. ව්‍යාධිය සංභාව කොට ඇති, ජරාව සංභාව කොට ඇති, වැලිත් මරණය සංභාව කොට ඇති පාඨන්ජනයෝ සාහැසිදහම්හු යම් බදු වෙත් නම්, එබදු සාහැසි ඇතියාහු ම (එබදු අත්‍යයනට) පුගුප්පා කෙරෙත්.

8. මෙබදු සාහැසි ඇති ප්‍රාණීන් කෙරෙහි ඉදින් මම් තෙල පුගුල් හෙලා දක්නෙමි නම්, මෙබදු සාහැසියෙන් වාස කරණ මට තෙල නිසි නො වන්නේය.

9. මෙසේ වසන එ මම් උපධි රහිත අභිත්මාගීය දහ ආරෝග්‍යයෙහිද යෝග්‍යයෙහිද ජීවිතයෙහිද යම් මදකෙතෙක් වෙත් නම්,

10. නෙමේත්‍රමය සකිකාන පැවිද්ද ක්‍ෂෙම විසින් දැක හැම මදයන් මැඩ සිටිනෙමි වෙමි. නිව්‍යාණය මොනොවට දක්නා එමට උත්සාහ සකිකාන සමයක් ව්‍යායාමය විය.

11. දැන් මම් කාමයන් සෙවුනට හව්‍ය නො වෙමි, මාගිබ්‍රහ්මවයගීය පරායණ කොට ඇතියෙම්, නො නවත්නාසුදු වන්නෙමි යි.

5. 2 1. 8.

[ලිච්ඡිකුමාරස්සන්තං]

8. එකං සමයං භගවා වෙසාලියං විහරති මහාවතෙ කුමාර-
භාලායං අථ ඛො භගවා පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙඤ්ඤා පනාමිවරමාදය
වෙසාලියං පිණ්ඩය පාවිසී වෙසාලියං පිණ්ඩය වරිඤ්ඤා පච්ඡාභග්ගං
පිණ්ඩපානපටික්කනෙන්තා මහාවතං අරේඛාගහෙඤ්ඤා¹ අඤ්ඤාතරසමී-
රුකකමුලෙ දිවාචිහාරං නිසීදි.

තෙන ඛො පන සමයෙන සමබහුලා ලිච්ඡිකුමාරකා සජ්ජාති ධනුති
ආදය කුකකුරසංඝපටිට්ඨා මහාවතෙ අනුච්චිකමමානා අනුමිවරමානා
අද්දසංසු භගවන්තං අඤ්ඤාතරසමීරුකකමුලෙ නිසීන්තං දිවාචිහාරං.²
දිස්වාන සජ්ජාති ධනුති නික්ඛිපිඤ්ඤා කුකකුරසංඝං එකමන්තං උයොසෙඤ්ඤා
යෙන භගවා තෙහුපසංඝමීසු උපසංඝමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා
තුණ්හිභුතා තුණ්හිභුතා පඤ්ඤාලිකා භගවන්තං පසිරුපාසන්ති

තෙන ඛො පන සමයෙන මහානාමො ලිච්ඡි මහාවතෙ ජබ්බාචිහාරං
අනුච්චිකමමානො අනුමිවරමානො අද්දසං තෙ ලිච්ඡිකුමාරකෙ තුණ්හිභුතෙ
තුණ්හිභුතෙ පඤ්ඤාලිකෙ භගවන්තං පසිරුපාසන්තො. දිස්වා යෙන භගවා
තෙහුපසංඝමී. උපසංඝමීඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි.
එකමන්තං නිසීන්තො ඛො මහානාමො ලිච්ඡි උදහං උදහෙසි: හවිස්සන්ති
වජ්ජි, හවිස්සන්ති වජ්ජි'ති.

කිං පන ඤං මහානාම ඵලං වදෙසි 'හවිස්සන්ති වජ්ජි හවිස්සන්ති
වජ්ජි'ති.

"ඉමෙ භගෙනා ලිච්ඡිකුමාරකා චණ්ඩා ඵරුසා අපජ්ජා³ති. යාති'පි
තාති කුලෙසු පහෙනකාති⁴ පඨිඤ්ඤාති උච්ඡ්ඤ්ඤාති වා බද්දරාති වා පුච්චාති
වා මොදකාති වා සංඝලිකාති⁵ වා, නාති විලුමපිඤ්ඤා විලුමපිඤ්ඤා බාදන්ති.
කුලිඤ්ඤාති කුලකුමාරිකාති පච්ඡාලියං⁶ බිපන්නි. තෙ'දුතිමෙ තුණ්හිභුතා
තුණ්හිභුතා පඤ්ඤාලිකා භගවන්තං පසිරුපාසන්ති'ති.

යස්ස කස්සපි මහානාම කුලපුත්තස්ස පඤ්ඤාබලමා සංවිජ්ජන්ති, යදි වා
රඤ්ඤා බන්ධනස්ස මුද්ධානිසිත්තස්ස⁷, යදි වා රට්ඨිකස්ස⁸ පෙත්තනිකස්ස,
යදි වා සෙනාස සෙනාපතිකස්ස, යදි වා ගාමගාමිකස්ස⁹, යදි වා පුගගාමණි-
කස්ස, යෙ වා පන කුලෙසු පච්චෙකාඨිපච්චං කාරෙන්ති, වුද්ධියෙව
පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහාති කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ මහානාම කුලපුත්තො උච්චානවිරහාඨිගතෙහි භොගෙහි බාහාබල-
පරිච්චිතෙහි සෙදවකඛිතෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලභෙහි මානාපිත්තෙරෙ සක්ක-
රොති ගරු¹⁰ කරොති මානෙති පුජෙති. තමෙතං මානාපිත්තෙරො සක්කතා
ගරුකතා මානිතා පුජිතා කල්යාණෙන මනසා අනුකම්පන්ති: 'විරං ජීව,
දිස්මායං පාලෙති'ති මානාපිත්තානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුත්තස්ස
වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහාති.

1 අරේඛාගහෙඤ්ඤා - මජ්ඣ. 2. 'දිව විහාරං' - මජ්ඣ., නැව්.

3 අපානුභා - මජ්ඣ., අපානුභා - ස්ථා. 4 පඨිඤ්ඤාති - ස්ථා, පඨිඤ්ඤාති - සිවු.

5 සංඝලිකාති - මජ්ඣ. සංඝලිකාති වා. - සිවු. 6 පච්ඡාලියං - කතඨි.

7 මුද්ධානිසිත්තස්ස, කතඨි 8. රට්ඨිකස්ස - සිවු. 9. ගාමගාමණිකස්ස - මජ්ඣ.

10. ගරු - මජ්ඣ.

5. 2. 1. 8

[ලිච්ඡිකුමාර සූත්‍රය]

8. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර මහවනවෙහෙර කුලාරපහයෙහි වැඩවසන සේක. එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවැහැර පෙරව පාසිවුරු ගෙන වෙසාලියෙහි පිඬු පිණිස පිහිසි සේක. වෙසාලියෙහි පිඬු පිණිස භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරලා වැඩිසේක් මහාවනසට පිහිස ගෙන අනාගත වාසාමුලයෙකැති දිව්‍යවිහාරයට වැඩිවුන් සේක.

එ සමයෙහි බොහෝ ලිච්ඡි කුමාරයෝ දියනැති දුතු ගෙන කුකුරු (සුනඛ)ගණා විසින් පිරිවරණ ලදුවෝ මහවෙහෙරෙහි අනුමඩ්‍රමණ කරන්නාහු ඇවිදුනාහු එක්තරා රාක්ඛලෙක දිව්‍යවිහාරයට වැඩිවුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දුටු. දැක සහදියදුනු බහා නබා කුකුරුගණා එකත්පසෙක සවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද තුණ්ණිමහුන වුවාහු බදාදිලි ඇතිසාහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයස්ථිපාසන කරන්.

එ කල මහානාම ලිච්ඡි රජ මහවෙහෙරෙහි ජබ්‍යාවිහාරය පිණිස සක්මන් කරණුයේ ඇවිදිනුයේ තුණ්ණිමහුන ව බදාදිලි ඇති ව භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයස්ථිපාසනා කරණ එ ලිච්ඡි කුමරුන් දිටි. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන් මහානාම ලිච්ඡි රජ “වජ්‍රිහු වැඩෙන්නාහ, වජ්‍රිහු වැඩෙන්නාහ”යි උදන් ඇති ය.

මහානාමය, තෙපි “වජ්‍රිහු වැඩෙන්නාහ, වජ්‍රිහු වැඩෙන්නාහ”යි කවර හෙයින් මෙසේ කියනු.

“වහන්ස, මේ ලිච්ඡි කුමරුවෝ කායකම්‍යෙන් වණ්ඩියහ. වාක්කම්‍යෙන් පරාමයහ. අවාද්ධිනිශ්චිතමානසෙන් නදහ. උක්ඛ්‍යම්‍ය වේවසි, බෙබර වේවසි, මොදක (මුං කාරලී) වේවසි, නිලසභලා වේවසි, කුලසන්ති යම් ඒ පවුරු කෙනෙක් යවනු ලැබෙත් නම් ඒ පුනපුනා වොලොගෙණ කන්. කුලසන්තිනට කුලකුමාරිකනට පසු පසින් ගොස් පිවිසසින් පහර දෙත්. එ මොහු දන් අනාගතයෙන් තුණ්ණිමහුන ව බදාදිලි ඇති ව භාග්‍යවතුන් පයස්ථිපාසනා කරති” යි.

මහානාමය, කැන්කුලෙහි උපන් ද්‍රුද්‍රහෙහි බිසෙස් කල රජකුට වේවසි පියදන්සැපන් වළඳන රූපියකුට වේවසි, සෙනායෙහි සෙන්පතියකුට වේවසි, ගම්‍හිමියකුට වේවසි, ගණදෙටුවකුට වේවසි, කුලයෙහි ප්‍රනොකාසි-පනාය කරණ යම් ම කෙනකුට වේවසි, යම් ඒ කුලපුත්‍රයකුට පඤ්චබම්‍ ඇත් ද, වැද්ධිය ම කැමැති විය යුතුය පරිහානි නො කැමැති විය යුතුය. කවර පඤ්චබම්‍ ද යත්:

මහානාමය, මේ ලොවහි කුලපුත්‍ර බහුබලයෙන් රැස් කොට ගත්, හෙළා සෝදිය ඇති, දහැම, ධර්මයෙන් ම ලත්, උත්තානවිසර්ගයෙන් උපයා ගත් භොගයෙන් මාපියන් සත්කාර කරන්නේ ය. ගුරුකාර කරන්නේ ය. බුහුමන් කරන්නේ ය. පුදන්නේ ය. සත්කාර කරණ ලද, ගුරුකාර කරණ ලද, බුහුමන් කරණ ලද, පුදන ලද මාපියෝ ඔහට කලණසිත් “සාරදේ, දිගා පල්ලේ” ය යි අනුකම්‍පා කරන්. මහානාමය, මාපියන් විසින් අනුකම්‍පිත කුලපුත්‍රනට වැද්ධියක් ම කැමැති විය යුතු. පරිහානි නො කැමැති විය යුතු.

පුත ව පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡෙදෙහි සෙදුවකිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලඤ්ඤාති පුතන-දරදසකමමකරපොර්සෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පූජෙති, නමෙනං පුතනදරදසකමමකරපොර්සා සකකතා ගරුකතා මානිතා, පූජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනා: 'විරං ජිව, දිසමායුං පාලෙති'ති. පුතනදරදසකමමකරපොර්සානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහානි.

පුත ව පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡෙදෙහි සෙදුවකිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලඤ්ඤාති බෙහන-කම්මනාසාමනාසංවොහාරො¹ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පූජෙති. නමෙනං බෙහනකම්මනාසාමනාසංවොහාරා සකකතා ගරුකතා මානිතා පූජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනා: 'විරං ජිව, දිසමායුං පාලෙති'ති. බෙහනකම්මනාසාමනාසංවොහාරානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහානි.

පුත ව පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡෙදෙහි සෙදුවකිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලඤ්ඤාති යාවතා බලිපට්ඨගාහිකා දෙවතා සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පූජෙති. නමෙනං බලිපට්ඨගාහිකා දෙවතා සකකතා ගරුකතා මානිතා පූජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනුකම්පනා: 'විරං ජිව, දිසමායුං පාලෙති'ති. දෙවතානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහානි.

පුත ව පරං මහානාම කුලපුතො උට්ඨානවිරියාධිගතෙහි හොගෙහි බාහාබලපරිච්ඡෙදෙහි සෙදුවකිත්තෙහි ධම්මකෙහි ධම්මලඤ්ඤාති සමණ-බ්‍රාහ්මණෙ සකකරොති, ගරුකරොති, මානෙති, පූජෙති. නමෙනං සමණ-බ්‍රාහ්මණා සකකතා ගරුකතා මානිතා පූජිතා කල්‍යාණෙන මනසා අනු-කම්පනා: 'විරං ජිව, දිසමායුං පාලෙති'ති. සමණබ්‍රාහ්මණානුකම්පිතස්ස මහානාම කුලපුතනස්ස වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහානි.

යස්ස කස්සචි මහානාම කුලපුතනස්ස ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා සංවිජ්ජනති, යදි වා රණෙකුකු බන්ධිකස්ස මුද්ධානිසිත්තාස්ස යදි වා රට්ඨිකස්ස පෙත්තනි-කස්ස යදි වා සෙනාය සෙනාපතිකස්ස යදි වා ගාමගාමිකස්ස යදි වා පුග්ගාමණිකස්ස, යෙ වා පන කුලෙසු පච්චෙකාබිපච්චං කාරෙන්නති, වුද්ධියෙව පාටිකඛ්ඛා, නො පරිහානි'ති.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිෂයීයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දඟමි, දඟමින් ම ලත් භොගයෙන් අමුදරු දස්කම්කරු පුරිස් සහන්තේ ය. ගුරුකාර කරන්නේ ය. බුහුමන් කරන්නේ ය පුදන්තේ ය, අමුදරුදස්කම්කරුපුරිස්හු සත්තාන වුවාහු ගුරුකාන වුවාහු මානිත වුවාහු පුජිත වුවාහු “සැරදෙ, දිගා පල්තේ ය”යි කලණ සිතින් ඔහුට අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, අමුදරුදස්කම්කරුපුරිස් විසින් අනුකම්පා කරණ ලද කුලපුත් හට වෘද්ධියෙන් ම කැමැති විය යුතු පරිභාතියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිෂයීයීගත බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දඟමි, දඟමින් ම ලත් භොගයෙන් තමන් කෙත්කමුනට අනතුරුකෙත්තිමියන් හා යටවරයනට (බිම් මනත්තනට) සත්කාර කෙරෙයි ගුරුකාර කෙරෙයි. මානනය කෙරෙයි. පුජා කෙරෙයි. සත්කාර කරණ ලද ගුරුකාර කරණ ලද බුහුමන් කරණ ලද පුදන ලද අනතුරුකෙත් තිමියෝ ද යටවරයෝ ද කලණසිතින් “සැරදෙ, දිගා පල්තේ ය”යි ඔහුට අනුකම්පා කරන්. අනතුරුකෙත්තිමියන් හා යටවරයන් විසින් අනුකම්පිත වූ කුලපුත් හට වෘද්ධියෙන් ම කැමැති විය යුතු. පරිභාතියෙක් නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිෂයීයීයෙන් ලත්, බාහුබලයෙන් උපයාගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දඟමි, දඟමින් ම ලත්, භොගයෙන් යම් පමණ පුද පිළිගන්නා දෙවියෝ ඇත් නම්, ඔවුනට (අග්‍ර සාගුහකතාදීන්) සත්කාර කෙරෙයි. ගුරුකාර කෙරෙයි. මානනය කෙරෙයි. පුජා කෙරෙයි සත්කාර ලත් ගුරුකාර ලත් මානනය ලත් පුජා ලත් පුද පිළිගන්නා දෙවියෝ “සැරදෙ, දිගා පල්තේ ය”යි ඔහුට කලණසිතින් අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, දෙවතාවන් විසින් අනුකම්පිත කුලපුත් හට වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු. පරිභාතී නො කැමැති විය යුතු.

තවද මහානාමය, කුලපුත් උත්ථානවිෂයීයීගත බාහුබලයෙන් උපයා ගත්, සෝදිය වගුරුවා ඉපයු, දඟමි වූ, දඟමින් ම ලද භොගයෙන් මහණ බමුණනට සත්කාර කරයි. ගුරුකාර කරයි. මානනය කරයි. පුජා කරයි. සත්කාර කරණ ලද ගුරු කරණ ලද මානනය කරණ ලද පුදන ලද මහණබමුණෝ “සැරදෙ, දිගා පල්තේ ය”යි ඔහුට කලණසිතින් අනුකම්පා කරන්. මහානාමය, මහණබමුණන් විසින් අනුකම්පිත වූ කුලපුත් හට වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු. පරිභාතී නො කැමැති විය යුතු.

මහානාමය, කිසිවුය ජාතිකමුද්ධානිනිකත රජකුට වේවයි, පියදත් සැපත් ඇති රැවියකුට වේවයි, සෙනායෙහි සෙන්පතියකුට වේවයි, ගම් ශ්‍රීමියකුට වේවයි, සමුහාධිපතියකුට වේවයි, යම් ම කෙනෙක් කුලතෙහි ප්‍රධාන-ආධිපත්‍යය කෙරෙත් නම් එබඳුවනට වේවයි, යම් කිසි කුල පුතකුට මේ පඤ්චමිමියෝ ඇත් ද වෘද්ධිය ම කැමැති විය යුතු ය. පරිභාතී නො කැමැති විය යුතු.

12. මාතෘපිතුනිච්චකරො පුතතදුරභිතො සදා,
අනෙතා ජනස්ස අත්ථාය සෙ වස්ස උපජ්ඣිතො.
13. උභින්නං යෙව්¹ අත්ථාය වදඤ්ඤා හොති සීලවා,
ඤ්ඤානං පුබ්බපෙතානං දිට්ඨධම්මෙව ච ජිවිතං.²
14. සමණානං බ්‍රාහ්මණානං දෙවතානං ච පණ්ණිතො,
විතතිසඤ්ජනතො හොති ධම්මෙත සරම්භසං.
15. සො කරුණාන කල්‍යාණං පුජෙජ්ඣ හොති පසංසිග්ගො,
ඉධ චෙව නං³ පසංසන්ති පෙච්ච සග්ගෙව මොදති⁴ති.

5. 2. 1. 9

[පඤ්චබ්බසබ්බජිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං :]

9. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො දුලලහො බුද්ධිපබ්බජිතො.
කතමෙති පඤ්චති?

දුලලහො භික්ඛවෙ බුද්ධිපබ්බජිතො නිපුණො, දුලලහො ආකප්ප-
සම්පන්නො, දුලලහො බහුස්සුතො, දුලලහො ධම්මකපිකො, දුලලහො
විනයධරො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො දුලලහො
බුද්ධිපබ්බජිතො'ති.

5. 2. 1. 10

[දුතියබ්බසබ්බජිතසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදානං :]

10. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො දුලලහො බුද්ධිපබ්බජිතො.
කතමෙති පඤ්චති?

දුලලහො භික්ඛවෙ බුද්ධිපබ්බජිතො සුවචො, දුලලහො සුගහතිහග්ගාති,
දුලලහො පදකම්මණග්ගාති, දුලලහො ධම්මකපිකො, දුලලහො විනයධරො.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො දුලලහො
බුද්ධිපබ්බජිතො'ති.

නිවරණවග්ගො පඨමො.

තඤ්ඤාදානං:

ආවරණං රාසි අභිගාති සමයං මානුපුත්තිකා,
උපජ්ඣා ණානං කුමරා ලිච්ඡපී අපරෙ දිවෙ'ති.

1 වෙව - මජ්ඣං. 2 දිට්ඨධම්මෙව ච ජිවිතං - මජ්ඣං, ජිවිතං - සං.
3 ඉධෙවතං - මජ්ඣං. 4 සග්ගෙව පමාදති - මජ්ඣං.

12. භාම කල මාමියන්ගේ කරණී කරණ්ණයේ, අභිදරුවන් කෙරෙහි හිතැතියේ, අනෙතාජනයාගේ අභිසිද්ධිය සදහා ද යම් ම කෙනෙක් තුළුනු ඇසිරි කොට දිවි වටනාහු වෙත්නම් උනුදුගේ අභිය සදහා ද කටයුතු කෙරේ නම්,

13. යදිවදන් දත්තේ, සිල්වත් වූයේ, කළුරිය කල ඥාතීන් හා දිට්ඨියෙහි ජිවත්වන ඥාතිහසය උභයඥාතීන්ගේ අභිය පිණිස (වටනේ) වේ නම්,

14. දෑහැමින් ගිහියෙහි වසන එ නුවණැති පුරුෂ මහණබමුණන් හා දෙවියනට සතුටු දනවන්නේ වෙයි.

15. හෙ කලණකම් කොට ප්‍රහංසාවට නිසි වූයේ පුජ්‍ය වෙයි. මේ ලොව්හිදු ඔහු පසසත්. පරලොව සංවිතියෙහිදු විපාකමොදනායෙන් ප්‍රමොද කරන්නේ ය.

5. 2. 1. 9.

[පසම්බුධිපබ්බජිත සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුතසි:]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, නිපුණ (සියුම් කරුණු දනගෙන) බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ වෙයි. ආකල්පසම්පන්න (මහණසරුප්) වූයේ දුලිහ වෙයි. බහුප්‍රාත වූයේ දුලිහ වෙයි. ධම්කාවික වූයේ වෙයි. වනධර වූයේ දුලිහ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්කරුණින් සමනාගත බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ වේ.

5. 2. 1. 10.

[දුතියබුධිපබ්බජිත සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුතසි:]

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමනාගත බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සුවච වූ බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ වෙයි. සුගාහිතග්‍රාහී වූයේ (මනාසේ ඉගෙනෙම ලබන සුල්ලේ) දුලිහ ය. ප්‍රදක්ෂිණාග්‍රාහී වූයේ (දත් ඔවා පැදකුණු-කොට ගරුකොට ගත්තේ) දුලිහ ය. ධම්කාවික වූයේ දුලිහ ය. වනධර වූයේ දුලිහ ය.

මහණෙනි, මේ ධම්පසින් සමනාගත බුද්ධිපබ්බජිත දුලිහ වේ.

නිවරණවග්ගික ප්‍රථම සි.

එහි උද්දානය:

ආවරණ (නිවරණ) සූත්‍ර ය, අකුසලරාසි සූත්‍ර ය පඛානියබ්බ සූත්‍ර ය, සමය සූත්‍රය, මාතෘපුත්ත සූත්‍ර ය, උපජ්ඣාය සූත්‍ර ය, ධාත සූත්‍ර ය, ලිච්ඡි-කුමාර සූත්‍ර ය, බුද්ධිපබ්බජිත සූත්‍ර දෙක ය යි දශයෙකි.

2. සඤ්ඤාවග්ගො

5. 2. 2. 1.

[පඨමසඤ්ඤාසුත්තං]

[සාමන්තිදුතං]

11. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආදීභවසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටිකඤ්ඤාසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤා භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 2.

[දුතියසඤ්ඤාසුත්තං]

[සාමන්තිදුතං:]

12. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සඤ්ඤා භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා. කතමා පඤ්ච?

අනිච්චසඤ්ඤා, අනත්තසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටිකඤ්ඤාසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා¹

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සඤ්ඤා භාවිතා ඛුල්ලිකතා මහපථලා ගොනති මහාතිසංසා අමතොගධා අමතපරියොසානා'ති.

5. 2. 2. 3.

[පඨමචච්චිසුත්තං]

[සාමන්තිදුතං:]

13. පඤ්චගි භික්ඛවෙ චඤ්ඤි චඤ්ඤමානො අරියසාවකො අරියාය චඤ්ඤා චඤ්ඤි, සාරාදුගි ච ගොති චරාදුගි ච කායසා. කතමාගි පඤ්චගි?

සද්ධාය චඤ්ඤි, සීලෙන චඤ්ඤි, සුතෙන චඤ්ඤි, වාගෙන චඤ්ඤි, පඤ්ඤාය චඤ්ඤි.

ඉමාගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි චඤ්ඤි චඤ්ඤමානො අරියසාවකො අරියාය චඤ්ඤා චඤ්ඤි, සාරාදුගි ච ගොති චරාදුගි ච කායසා'ති.

16. සද්ධාය සීලෙන ච යොධි චඤ්ඤි² පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චුතං, කො තාදිසො සපුරිසො විවකකණො ආදීයති සාරම්ඛෙව අත්තතො'ති.

1. අනභිරති සඤ්ඤා - මරණ.

2. යො පච්චිකති මරණ.

2. සඤ්ඤ වර්ගය

5. 2. 2. 1.

[පඨමසඤ්ඤ සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුතයි:]

11. මහණෙනි, භාවිත වූ බහුලිකාන වූ මේ සංඥාවෝ පස්දෙන (විපාක-ඵලවිසින්) මහත්ඵල මහාතිසංස ඇත්තාහු අමාතය පිහිට කොට ඇතැයාහු අමාතය පයභිවසාන කොට ඇතිසාහු වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අසුභසඤ්ඤ ය, මරණසඤ්ඤ ය, ආදිනවසඤ්ඤ ය, ආභාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤ ය, හැම තෙඩානුසන්නිවාසලොකයෙහි අනභිරත (නො ඇලෙන) සඤ්ඤ යි.

මහණෙනි, මේ සංඥාවෝ පස්දෙන භාවිත බහුලිකාන වූවාහු මහත්ඵල මහාතිසංස ඇත්තාහු අමාතය ප්‍රතිෂ්ඨා කොට ඇත්තාහු අමාතය පයභිවසාන කොට ඇත්තාහු වෙති.

5. 2. 2. 2.

[දුතියසඤ්ඤ සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුතයි:]

12. මහණෙනි, චඩ්භ ලද බිහිලී කරණ ලද මේ සංඥාවෝ පස්දෙන මහත්ඵල මහානායංස ඇත්තාහු අමාතයට වන්නාහු අමාතය පයභිවසාන කොට ඇත්තාහු වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අනිවච්ඡසඤ්ඤ ය, අනන්තසඤ්ඤ ය, මරණසඤ්ඤ ය, ආභාරයෙහි පටිකකුලසඤ්ඤ ය, සකලලොකයෙහි අනභිරත සඤ්ඤ යි.

මහණෙනි, මේ සංඥාවෝ පස්දෙන භාවිත බහුලිකාන වූවාහු මහත්ඵල හා මහානායංස ඇත්තාහු අමාතයට වන්නාහු අමාතය පයභිවසාන කොට ඇතිසාහු වෙති.

5. 2. 7. 3.

[පඨමවච්ඡි සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදුතයි:]

13. මහණෙනි, පඤ්චවිධ වෘද්ධියෙකින් වැඩෙන ආයඨිශ්‍රාවක ආයඨි-වෘද්ධියෙන් වැඩෙන්නේ ය කායයාගේ සාරය ගන්නා සුල්ලේන්, වරය (උභගමාචිය) ගන්නා සුලුසේන් වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ශ්‍රභායෙන් වැඩෙයි. ශීලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රැතයෙන් වැඩෙයි. ත්‍යාගයෙන් වැඩෙයි. ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චවිධවෘද්ධියෙන් වැඩෙන ආයඨිශ්‍රාවක ආයඨිවෘද්ධියෙන් වැඩෙයි. කායයාගේ සාරය ගන්නා සුල්ලේන්, වරය ගන්නා සුල්ලේන් වෙයි.

16. යමෙක් මෙ ලොවිහි ශ්‍රභායෙනුදු ශීලයෙනුදු ප්‍රඥයෙනුදු ත්‍යාගයෙනුදු ශ්‍රැතයෙනුදු වැඩෙන්නේ නම්, විවක්‍ෂණවූ ඵබ්බ ඵ සන්පුරාම මේ ආත්මභාවයෙහි ම නමාගේ (ජිවිත) සාරය ලබාගන්නේ යි.

5. 2. 2. 4.

[දුතියවඩ්ඪිසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

14. පඤ්චගි භික්ඛවෙ වඩ්ඪිති වඩ්ඪිමානා අරියසාමිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති සාරාදුයිති ව හොති වරාදුයිති ව කායසං. කතමාති පඤ්චගි?

සඤ්ඤාය වඩ්ඪති, සීලෙන වඩ්ඪති, සුතෙන වඩ්ඪති වාගෙන වඩ්ඪති, පඤ්ඤාය වඩ්ඪති.

ඉමාහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි වඩ්ඪති වඩ්ඪිමානා අරියසාමිකා අරියාය වඩ්ඪියා වඩ්ඪති. සාරාදුයිති ව හොති, වරාදුයිති ව කායසං.¹

17. සඤ්ඤාය සීලෙන ව යා'බි වඩ්ඪති¹ පඤ්ඤාය වාගෙන සුතෙන චූතං, සා නාදිසි සීලවතී උපාසිකා ආදියති සාරම්ඛෙව අත්තතො'ති.

5. 2. 2. 5.

[අලංසාකම්පසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

15. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකම්පෙත්, සමුග්ගවාරිතං. කතමෙහි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතා ව සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදා² කථාය ව ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අත්තතා ව සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදා³ කථාය ව ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති අත්තතා ව පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදා⁴ කථාය ව ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තතා ව විමුක්තිසම්පන්නො හොති, විමුක්තිසම්පදා⁵ කථාය ව ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති, අත්තතා ව විමුක්තිසම්පදා⁶ කථාය ව ආගතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාකම්පෙත් සමුග්ගවාරිතනති.

5. 2. 2. 6.

[අලංසාච්චසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං:]

16. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්චෙ, සමුග්ගවාරිතං. කතමෙහි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්තතා ව සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදා කථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තතා ව සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදා කථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තතා ව පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදා කථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තතා ව විමුක්තිසම්පන්නො හොති, විමුක්තිසම්පදා කථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති. අත්තතා ව විමුක්තිසම්පදා කථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතතා හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු අලංසාච්චෙ සමුග්ගවාරිතනති.

1. සා පට්ඨාසි - ඡෙසං.

2. සීලසම්පදා - සිමු.

3. සමාධිසම්පදා - සිමු.

4. පඤ්ඤාසම්පදා-සිමු.

5. විමුක්තිසම්පදා-සිමු.

6. විමුක්තිසම්පදාසම්පදා-සිමු.

5. 2. 2. 4

[දුතියවඩයි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

14. මහණෙනි, පඤ්චවාදියෙකින් වැඩෙන ආයඨිශ්‍රාවිකා ආයඨි-
වාදියෙන් වැඩෙන්නී ය. (ජිවිතසාගේ) සාරය ගන්නී ද වරය ලබන්නී ද
වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ශ්‍රද්ධායෙන් වැඩෙයි. ශීලයෙන් වැඩෙයි. ශ්‍රාතයෙන් වැඩෙයි. ත්‍යාගයෙන්
වැඩෙයි, ප්‍රඥයෙන් වැඩෙයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චවාදියෙන් වැඩෙන ආයඨිශ්‍රාවිකා ආයඨිවාදියෙන්
වැඩෙයි. ජිවිතසාගේ සාරය ගන්නී ද වරය ලබන්නී ද වෙයි.

17. යම් ආයඨිශ්‍රාවිකාවක් මෙ ප්‍රොච්ඡි ශ්‍රද්ධායෙකුදු ශීලයෙකුදු
ප්‍රඥයෙකුදු ත්‍යාගයෙකුදු ශ්‍රාතයෙකුදු වැඩෙන්නී ද, එබඳු ඒ සිල්වත් උවැසි
මේ අත්බැවිහි ම තමාගේ (ජිවිත) සාරය ගන්නී වෙයි.

5. 2. 2. 5

[අලංසාකච්ඡ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

15. මහණෙනි, ධම්පසෙකින් සමනාගත මහණ සබ්බමසරනට
සාකච්ඡාවට යුතු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේන් ශීලසම්පන්න වෙයි. ශීලසම්පත්
කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් සමාධි-
සම්පන්න වෙයි. සමාධිසම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳන්නේන්
වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි. ප්‍රඥසම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන්
ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි. විමුක්ති-
සම්පත්කථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්ති-
ඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි. විමුක්තිඥානදර්ශනකථාව පිළිබඳ පුළුවන් ප්‍රශ්න
විසඳනුයේන් වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චධම්යෙන් සමනාගත මහණ සබ්බමසරනට
සාකච්ඡාවට යුතු වේ ය යි.

5. 2. 2. 6

[අලංසාච්ච සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

16. මහණෙනි, ධම්පසෙකින් සමනාගත මහණ සබ්බමසරනට
අලංසාච්ච වෙයි. (ප්‍රශ්නපාච්ඡා විසර්ජනාබ්‍ය ආච්චයෙන් සමානාච්ච
අභි වෙයි.) කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේන් පිල්සපත් වෙයි. ශීලසම්පත්
කථාව පිළිබඳ (අනිසංසකරණ කරණලද) ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි.
තෙමේන් සමාධිසම්පන්න වෙයි. සමාධිසම්පත්කථාව පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න
විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි. ප්‍රඥසම්පත්කථාව
පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි.
විමුක්තිසම්පත්කථාව පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේන් වෙයි. තෙමේන්
විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පන්න වෙයි. විමුක්තිඥානදර්ශනසම්පත්කථාව පිළිබඳ
කළ ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චධම්යෙන් සමනාගත මහණ සබ්බමසරනට
අලංසාච්ච වෙයි.

5. 2. 2. 7

[පඤ්ඤාදායකාදායකා]

[සාවකවිදානා :]

17. යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා පඤ්ඤ ධම්මෙ භාවෙති, පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලිකරොති, නස්ස දව්නං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛං- දිට්ඨං වා ධම්මෙ¹ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා. කතමෙ පඤ්ඤ?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජ්ඣසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙති. විරියසමාධි -පෙ- විතනසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසංඛාර සමන්තාගතා ඉද්ධිපාදං භාවෙති. උසොළුති යෙව පඤ්ඤමි.²

යො හි කොචි භික්ඛවෙ භික්ඛු වා භික්ඛුනී වා ඉමෙ පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලිකරොති, නස්ස දව්නං ඵලානං අඤ්ඤාතරං ඵලං පාටිකඛං- දිට්ඨං වා ධම්මෙ අඤ්ඤ, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා'ති.

5. 2. 2. 8

[දුතියපණ්ණාසකාදායකා]

[සාවකවිදානා :]

18. උබ්බෙච්චා'හං භික්ඛවෙ සම්මාධා අනභිසම්බුද්ධො ඛොධිසන්තො'ව සමාදනා පඤ්ඤ ධම්මෙ භාවෙසිං පඤ්ඤ ධම්මෙ බහුලිකාසිං.³ කතමෙ පඤ්ඤ?

ජ්ඣසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. විරියසමාධි -පෙ- විතනසමාධි -පෙ- විමංසාසමාධිපධානසංඛාරසමන්තාගතං ඉද්ධිපාදං භාවෙසිං. උසොළුති යෙව පඤ්ඤමි *

සො ඛො අහං භික්ඛවෙ ඉමෙසං උසොළුතිපඤ්ඤමානං ධම්මානං භාවිතානා බහුලිකානානා යස්ස යස්ස⁴ අභිඤ්ඤාසම්පන්නරණීයස්ස ධම්මස්ස විතතං අභිනිත්තාමෙසිං අභිඤ්ඤාසම්පන්නිරියාය, නත්තත්තෙව සකම්භබ්බතං පාපුණීං සති සති ආයතනෙ.

සො සචෙ ආකාමිං අනෙකවිනිතං ඉද්ධිවිධං පච්චන්තවෙය්‍යං -පෙ- * යාච භුතවලොකාචි කායෙත වසං වතෙතය්‍යන්ති, නත්තත්තෙව සකම්භබ්බතං පාපුණීං සති සති ආයතනෙ -පෙ- *

සො සචෙ ආකාමිං -පෙ- * ආසවානා බයා -පෙ- * සයං අභිඤ්ඤා සම්පන්නා උපසම්පජ්ජ විහරෙය්‍යන්ති, නත්තත්තෙව සකම්භබ්බතං පාපුණීං භති සති ආයතනෙ'ති.

1 දිට්ඨං ධම්මෙ - ඉජ්ජං   2 උසොළුති පඤ්ඤව පඤ්ඤමි - ඉජ්ජං.
3 බහුලිකාසිං - ඉජ්ජං   4 යස්ස - සිද්ධි.
* පෙය්‍යාලද්ධිමධි සංවිතතං පඤ්ඤාසම්පන්නවග්ගෙ පඤ්ඤාසම්පන්නවග්ගෙ ආයතනායෙක වෙදිතඛං.

5. 2. 2. 7

[පටිමඉභිපාද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි.]

17. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් වේවයි, මෙහෙණක් වේවයි දහම් පසක් වඩන්නේ ද, දහම් පසක් බිහිලී කෙරේ ද, ඔහු විසින් දව්විධ ඵලයන් අතුරින් අන්‍යතරඵලයෙක් කැමැති විය යුතු - ඉහාත්මයෙහි අභිත්ඵලය හෝ උපාදිසෙසය ඇති වත් ම අනාගාමිභාවය හෝ යි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඡන්දය අභිපති කොට ලත් සමාධියෙන් හා ප්‍රධාන විෂයෙන් යුත් සාද්ධිපාදය වැඩියි. විෂයීය අභිපති කොට ලත් සමාධියෙන් ... චිත්තය අභිපති කොට ලත් සමාධියෙන් .. චිත්තංසාව අභිපති කොට ලත් සමාධියෙන් හා ප්‍රධාන විෂයෙන් යුත් සාද්ධිපාදය වැඩියි. (අභිමාත්‍ර උත්සාහ සංකල්පය) උසොළුතිය පස් වැන්න යි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් වේවයි, මෙහෙණක් වේවයි, මේ ධම්මපස වඩා නම්, මේ ධම්මපස බහුල කෙරේ නම්, ඔහුට දව්විධඵලයන් අතුරින් අන්‍යතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු ය:- ඉහාත්මයෙහි ම අභිත්ඵලය හෝ උපාදිසෙසය ඇති වත් ම අනාගාමිභාවය හෝ යි.

5. 2. 2. 8

[දුතියඉභිපාද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි.]

18. මහණෙනි, මම සමොධියෙන් (චතුස්සත්‍යාවබෝධයෙන්) පූජිතෙහි ම අභිසම්බුද්ධි නො වූයෙම් බොධිසත්තව වූයෙම් ම ධම්ම පසක් වැඩිමි. ධම්ම පසක් බිහිලී කෙළෙමි. කවර පසෙක යත්:

ඡන්දය අභිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ප්‍රධාන සංස්කාරයෙන් සමන්විත සාද්ධිපාදය වැඩිමි. විෂයීය අභිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ... චිත්තය අභිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් චිත්තංසාව අභිපති කොට ඇති සමාධියෙන් යුත් ප්‍රධාන සංස්කාරයෙන් සමන්විත සාද්ධිපාදය වැඩිමි. උසොළුතිය (අභිමාත්‍ර විෂයීය) ම පස් වැන්න යි.

මහණෙනි, ඒ මම අධිමාත්‍ර ජහා පස් වනු කොට ඇති මේ පඤ්චධම්මෙන් වැඩු හෙයින් බහුල විසින් කළ හෙයින් විශිෂ්ටඥානෙන් දැන සාක්ෂාත් කළ යුතු යම් යම් ධම්මයක් සඳහා අභිඥයෙන් පසක් කිරීමට සිත නැවුයෙමි ද, ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ඒ ඒ ධම්මයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි ...

ඉදින් මම නත් වැදූරැම් සාද්ධිවිශෙෂයන් අනුභව කෙරෙමිව යි ... බබ්ලොව හිමි කොට ද කසින් වශිකය පවත්වමිව යි කැමැති වීම නම්, කරුණු ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි.

ඉදින් මම ... ආසුරක්ෂයෙන් . තෙමේම දැන පසක් කොට එයට පැමිණ වාසය කෙරෙමිව යි කැමැති වීම නම්, ප්‍රත්‍යය ඇති වත් ම ඒ ඒ විෂයෙහි ප්‍රත්‍යක්ෂභාවයට පැමිණියෙමි යි.

5. 2. 2. 9

[නිබ්බදාසුතං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

19. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා එකනනනිබ්බදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බානාය සංවත්තනාහි. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුනානුපස්සී කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකක්ඛල-සඤ්ඤා¹, සම්මලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා², සම්මසංඛාරෙසු අනිච්චානුපස්සී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා එකනනනිබ්බදාය විරාගාය නිරෝධාය උපසමාය අභිඤ්ඤාය සම්මොධාය නිබ්බානාය සංවත්තනාහි³.

5. 2. 2. 10

[ආසවකම්මසුතං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

20. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා ආසවානං බයාය සංවත්තනාහි. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුනානුපස්සී කායෙ විහරති, ආභාරෙ පටිකක්ඛල-සඤ්ඤා¹, සම්මලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා², සම්මසංඛාරෙසු අනිච්චානුපස්සී. මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣතනං සුපට්ඨිතා හොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා ආසවානං බයාය සංවත්තනාහි³.

සඤ්ඤාවග්ගො උභයො.

නාසුද්දානං:

දො ව සඤ්ඤා දො වසී ව සාකච්ඡා ව සජ්චතා³

ඉද්ධිපාදා ව දො වුත්තා නිබ්බදා වාසවකම්මයා.

1 පටිකක්ඛලසඤ්ඤා - මජ්ඣ.

2 අනභිරතසඤ්ඤා - මජ්ඣ.

3 සාකච්ඡන ව ස ජ්චා - මජ්ඣ.

5. 2. 2. 9

[නිබ්බිද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

19. මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ ධර්මයෝ පස්දෙනෙක් එකානන්ත නිවේදය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස කෙලභව්‍යපගමය පිණිස අභිඤ්ඤා පිණිස සම්මොඛිය පිණිස නිව්ඤ්ඤා පිණිස වැටෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කයෙහි අග්‍රහය නුවණින් දක්නාසුලුයේ, අහරෙහි පිළිතුල් සංඥා ඇතියේ, භෑම පස්කඳලොවිනි අනභිරතස ඥා ඇතියේ, සම්මානසංකාරයෙහි අනිත්‍යය නුවණින් දක්නාසුලුයේ වාස කරයි. ඔහට මරණසංඥාව තමා තුළ මැනවින් ඵලබ්ධි සිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ පඤ්චධර්මයෝ එකානන්ත නිවේදය පිණිස විරාගය පිණිස නිරෝධය පිණිස ව්‍යුපගමය පිණිස අභිඤ්ඤා පිණිස සම්මොඛිය පිණිස නිව්ඤ්ඤා පිණිස වැටෙත්.

5. 2. 2. 10

[ආසවකතය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

20. මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාත මේ ධර්මයෝ පස් දෙනෙක් ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස වැටෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කයෙහි අග්‍රහානුදර්ශි වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥා ඇතියේ, භෑමලොවිනි අනභිරතතංඥා ඇතියේ, සම්මානසංකාරයෙහි අනිත්‍යානුදර්ශි වූයේ වාස කරයි. ඔහට මරණසංඥාව අභිඤ්ඤා මොනොවට ඵලබ්ධි සිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෝ භාවිත බහුලිකාත වූවාහු ආප්‍රවක්‍ෂය පිණිස වැටෙත්.

සංඤ්ඤාවතීය දෙවැනි සි.

එහි උද්‍යානය:

සංඤ්ඤා සූත්‍ර දෙකය, වඩ්ඪි සූත්‍ර දෙකය, සංකප්පා සූත්‍රය, සංචිති සූත්‍රය, ඉද්ධිපාද සූත්‍ර දෙකය, නිබ්බිද සූත්‍රය, ආසවකතය සූත්‍රය දැයි දසයෙක.

3. අනාගතභයවග්ගො*

5. 2. 3. 1

[පඨමවෙතොවිමුතතිඵලසුත්තං]

[සාමජීතිදුතං :]

21. පඤ්චමේ භික්ඛවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා වෙතොවිමුතතිඵලා ව භොනති වෙතොවිමුතතිඵලාතිසංසා ව. පඤ්ඤාවිමුතතිඵලා ව භොනති පඤ්ඤාවිමුතතිඵලාතිසංසා ව. කතමෙ පඤ්ඤා?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසුභානුපය්සී කාසෙ මිහරති, ආහාරෙ පටිකතුලංසංඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනතිරයසංඤ්ඤා, සබ්බසම්ඛාරෙසු අතිව්වානුපය්සී, මරණසංඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජඤ්ඤානං සුපට්ඨිතා භොති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤා ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා වෙතොවිමුතතිඵලා ව භොනති, වෙතොවිමුතතිඵලාතිසංසා ව. පඤ්ඤාවිමුතතිඵලා ව භොනති පඤ්ඤාවිමුතතිඵලාතිසංසා ව

යතො ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙතොවිමුතතො ව භොති පඤ්ඤාවිමුතතො ව,¹ අසං චුච්චති භික්ඛවෙ භික්ඛු උකම්භතපලිසො ඉතිපි සම්භිණ්ණපරිබො ඉතිපි අබ්බිලොභසිකො ඉතිපි තිරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනාදාභේ පනාභාරො විසංසුතො ඉතිපි.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු උකම්භතපලිසො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අමිජ්ජා පභිතා භොති උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා² ආයතීං අනුපාදාමමා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු උකම්භතපලිසො භොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්භිණ්ණපරිබො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පෙතොභවිකො³ ජාතිසංසාරො පභිතො භොති -පෙ- එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු සම්භිණ්ණපරිබො භොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බිලොභසිකො භොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො තණ්හා පභිතා භොති උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤා අනභාවකතා² ආයතීං අනුපාදාමමා. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු අබ්බිලොභසිකො භොති

1 ව භොති - මජ්ඣ.

2 අනභාවකතා - මජ්ඣ.

3 අපානොභවිකො - මජ්ඣ.

* යොධාදිවචන - සිමු, මජ්ඣ.

3. අනාගතනය වගීය

5. 2. 3. 1

[පඨමවෙනොච්චිතනිඵල සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තදායක සි:]

21. මහණෙනි, මේ ධම්මයෝ පස් දෙනෙක් භාවිත බහුලිකාහ වූවාහු (මාගීඵලසමාධි සංකීර්ණාන) චිත්තවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතිසාහු ද, චිත්ත-විමුක්තඵලය අනුසස් කොට ඇතිසාහු ද, (මාගීඵලප්‍රඥ සංකීර්ණාන) ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතිසාහු ද, ප්‍රඥවිමුක්තඵලය අනුසස් කොට ඇතිසාහු ද වෙත්. කවර පස්දෙනෙකු යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කෙසේ අශුභානුදර්ශී වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොමිහි අනභිරතසංඥ ඇතියේ, සමීපංසකාරයෙහි අනාත්මානුදර්ශී වූයේ වාස කරයි. ඔහුට මරණ සංඥාව නමා තුළ මනාව පිහිටියේ ම වෙයි.

මහණෙනි, භාවිත බහුලිකාහ මේ පඤ්චධම්මයෝ චිත්තවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතිසාහු ද, චිත්තවිමුක්තඵලය අනුසස් කොට ඇතිසාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතිසාහු ද, ප්‍රඥවිමුක්තඵලය අනුසස් කොට ඇතිසාහු ද වෙත්.

මහණෙනි, මහණ යම් තලක් පටන් කොට වෙනොච්චික්ත හා ප්‍රඥවිමුක්ත හා වේ ද, මහණෙනි, මේ මහණ ‘උක්ඛිත්තපට්‍රිස්’ ය යි ද (උසුටා හළ මට්ටුල් අවිදු නමැති කතයම ඇතිසෙකැයි ද), ‘සංකීර්ණපරිබ්’ ය යි ද (සුහිදුතිසසර නමැති පරිබා වතසා ලූයේ ය යි ද), ‘අබ්බුලොහසික්’ ය යි ද (උසුටා හළ නාමණා නමැති ඉදුහිල් ඇතියේ ය යි ද), ‘නිරග්ගල’ ය යි ද (උදුරා හළ නිවරණ සංකීර්ණාන අගුළු ඇතියේ ය යි ද), ආයුෂී වූයේ හෙළාලූ මානධවල් ඇතියේ ය යි ද, හෙළාලූ සකධි අභිසංසකාර හෙලන සංකීර්ණාන) බර ඇතියේ ය යි ද, ‘විසංයුක්ත’ (එතුරොසයෙන් වෙන් ව සිටියේ) ය යි ද කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ‘උක්ඛිත්තපට්‍රිස්’ වේ ය යත් මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ හට අවිදු ප්‍රතිණ වූවා, උසුන් මුල් වූවා, මුදුන්සුන් තලක් සෙසින් කළ අවාස්තුකභාව ඇත්තී, කාහ අභ්‍යන්තරාභාව ඇත්තී, මතුයෙහි නුපදනා සංභාවී ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘උක්ඛිත්තපට්‍රිස්’ වෙයි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ නම් ‘සංකීර්ණපරිබ්’ වේ ය යත්. මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ හට පුතර්භවාංග ඵලයට අතී වන ජාතිසංසාරය (කමාභිසංසකාරය) ප්‍රතිණ වෙයි ... මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘සංකීර්ණපරිබ්’ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ‘අබ්බුලොහසික්’ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ හට නාමණාව ප්‍රතිණ වූවා, උසුන් මුල් ඇත්තී, තාලා-වාස්තුකාන වූවා, කාහ අභ්‍යන්තරාභාව ඇත්තී, මතුයෙහි නුපදනා සංභාවී ඇත්තී වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ‘අබ්බුලොහසික්’ වෙයි.

කථංඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු තිරග්ගලො හොති? ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො පඤ්ඤාචාර්මානුෂංගානි සංයොජනානි පභිනානි හොනති උච්ඡින්නාමුලානි තාලාවඤ්ඤානානි අනභාවකතානි,¹ ආයතීං අනුප්පාදාමමොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු තිරග්ගලො හොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු අරියො පනාඤ්ඤා පනානාරො විසංයුතො හොති? ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො අසම්මානො පභිනො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවඤ්ඤානො අනභාවකතො ආයතීං අනුප්පාදාමමොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු අරියො පනාඤ්ඤා පනානාරො විසංයුතො හොති'ති.

5. 2. 3. 2

[උපදේශනාවිමුක්තිචල්ලාංගං]

[සාවචේතිදහං]

22. පඤ්ඤාමෙ භික්ඛුවෙ ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා වෙතොවිමුක්තිචල්ලා ව හොනති වෙතොවිමුක්තිචල්ලානිසංසා ව. පඤ්ඤාවිමුක්තිචල්ලා ව හොනති පඤ්ඤාවිමුක්තිචල්ලානිසංසා ව. කතමෙ පඤ්ඤා?

අනිච්ඡාසඤ්ඤා, අනිච්ච උක්ඛිසඤ්ඤා, උක්ඛි අනන්තසඤ්ඤා; පහානසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා, නිරෝධසඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤා ධම්මා භාවිතා බහුලිකතා වෙතොවිමුක්තිචල්ලා ව හොනති වෙතොවිමුක්තිචල්ලානිසංසා ව. පඤ්ඤාවිමුක්තිචල්ලා ව හොනති පඤ්ඤාවිමුක්තිචල්ලානිසංසා ව.

යනො ව ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු වෙතොවිමුක්තො ව හොති පඤ්ඤාවිමුක්තො ව, අයං චූළචිති භික්ඛුවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිසො ඉතිපි සංඝිනිසංසං - පරිබො ඉතිපි අබ්බුලොසිකො ඉතිපි තිරග්ගලො ඉතිපි අරියො පනාඤ්ඤා පනානාරො විසංයුතො ඉතිපි.

කථංඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිසො හොති? ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො අච්ඡා පභිනා හොති උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤානා අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදාමමොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු උක්ඛිතතපලිසො හොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු සංඝිනිසංසංපරිබො හොති? ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො පොතොහවිකො ජාතිසංසාරො පභිනො හොති උච්ඡින්නාමුලො තාලාවඤ්ඤානො අනභාවකතො ආයතීං අනුප්පාදාමමොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු සංඝිනිසංසංපරිබො හොති.

කථංඤ්ඤා භික්ඛුවෙ භික්ඛු අබ්බුලොසිකො හොති? ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛුනො තණ්හා පභිනා හොති, උච්ඡින්නාමුලා තාලාවඤ්ඤානො අනභාවකතා ආයතීං අනුප්පාදාමමොති. එවං ඛො භික්ඛුවෙ භික්ඛු අබ්බුලොසිකො හොති.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'තිරගගල' වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහට පඤ්ඤා ඔරමහානිය සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වුවාහු උසුන් මුල් ඇත්තාහු නාලාවාසතුකාන වුවාහු කළ අනාව ඇත්තාහු මවුයෙහි නො උපදනා සැහැවි ඇත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, මෙසේ මහණ 'තිරගගල' වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ 'ආය්‍ය' වූයේ, 'පත්තඤ්ඤා' වූයේ, 'පත්තභාර' වූයේ, 'විසංයුතන' වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහට (පඤ්ඤාසකය 'මම' ය හත්) අසම්මාන ය ප්‍රතිණ වූයේ, උසුන් මුල් ඇතියේ, නාලාවාසතුකාන වූයේ, කළ අනාව ඇතියේ, මවුයෙහි නො උපදනා සැහැවි ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ 'ආය්‍ය' වූයේ, 'පත්තඤ්ඤා' වූයේ 'පත්තභාර' වූයේ 'විසංයුතන' වේ.

5. 2. 3. 2

[දුතියවෙනොවිමුක්තිඵල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුත සි:]

22 මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්ම කෙතෙක් භාවිත බහුලිකාන වුවාහු විතතවිමුක්තිඵල කොට ඇතියාහු විතතවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥ ය, අනිත්‍යයෙහි දූෂිතංඥ ය, දූෂිතෙහි අනාත්මිකංඥ ය, ප්‍රභාණසංඥ ය, විරාගසංඥ ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ඤාධර්මෝ භාවිත බහුලිකාන වුවාහු, වෙනොවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද වෙනොවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්. ප්‍රඥවිමුක්තිය ඵල කොට ඇතියාහු ද ප්‍රඥවිමුක්තිඵලය අනුසස් කොට ඇතියාහු ද වෙත්.

මහණෙනි, යම් කලක් පටන් කොට මහණ වෙනොවිමුක්ත හා ප්‍රඥ-විමුක්ත හා වේ නම්, මහණෙනි, මේ මහණ 'උකඛිතතපප්පික' ය යි ද 'සඬ්ඛිණ්ණපරිබ' ය යි ද 'අබ්බුලෙහසික' ය යි ද 'තිරගගල' ය යි ද ආය්‍ය වූයේ පත්තඤ්ඤා වූයේ පත්තභාර වූයේ 'විසංයුතන' ය යි කියනු ලැබේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ 'උකඛිතතපප්පික' වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහට අවිද්‍යා ප්‍රතිණ වුවා, උසුන් මුල් ඇත්ති, නාලා-වාසතුකාන වුවා, මවුයෙහි නුපදනා සැහැවි ඇත්ති වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'උකඛිතතපප්පික' වෙයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ 'සඬ්ඛිණ්ණපරිබ' වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහට පුනර්වදයක ජාතිසංසාරය ප්‍රතිණ වූයේ උසුන් මුල් ඇතියේ, නාලාවාසතුකාන වූයේ, කාන අනාව ඇතියේ, මවුයෙහි නුපදනා සැහැවි ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'සඬ්ඛිණ්ණ-පරිබ' වෙයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ 'අබ්බුලෙහසික' වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහට තාමණ්ණාස ප්‍රතිණ වුවා, උසුන් මුල් ඇත්ති, නාලාවාසතුකාන වුවා, කාන අනාව ඇත්ති මවුයෙහි නො උපදනා සැහැවි ඇත්ති වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ 'අබ්බුලෙහසික' වෙයි.

කථාංකු භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරණෙලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො පඤ්ඤාභිජානනායාති සංයෝජනාති පභිනාති හොනති උච්ඡින්නමුලොති තාලාච්ඡුකතාති අනභාවකතාති ආයතිං අනුප්පාදධමොති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු තීරණෙලො හොති.

කථාංකු භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනාඤ්ඤා පනාභාරො විසංයුතො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො අසම්මානො පභිනො හොති උච්ඡින්නමුලො තාලාච්ඡුකතො අනභාවකතො¹ ආයතිං අනුප්පාදධමොති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අරියො පනාඤ්ඤා පනාභාරො විසංයුතො හොතිති.

5. 2. 3 3

[පඨමධම්මවිහාරී සුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං]

23. අථ බො අඤ්ඤානරො භික්ඛු යෙන භගවා හෙත්‍රපසම්භම් උපසම්භම්භා භගවන්තං අභිවාදෙහා එකමන්තා තිසිදි. එකමන්තං තිසින්නො බො සො භික්ඛු භගවන්තං එතදවොච.

‘ධම්මවිහාරී ධම්මවිහාරී’ති භන්තො වුච්චති. කිත්තාවතා නු බො භන්තො භික්ඛු ධම්මවිහාරී හොතිති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලං. සො තාය ධම්මපරියන්තියා දිවසං අභිනාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤි අඤ්ඤානං වෙතොසමථං අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු පරියන්තිබ්බලො නො ධම්මවිහාරී.

සුත්තව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියන්තං ධම්මං විජාරෙත පරෙසං දෙසෙති. සො තාය ධම්මසඤ්ඤානතියා² දිවසං අභිනාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤි අඤ්ඤානං වෙතොසමථං. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤානතිබ්බලො³ නො ධම්මවිහාරී.

සුත්තව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියන්තං ධම්මං විජාරෙත සඤ්ඤායං කරොති. සො තෙන සඤ්ඤායෙන දිවසං අභිනාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤි අඤ්ඤානං වෙතොසමථං. අයං වුච්චති භික්ඛු භික්ඛු සඤ්ඤායතිබ්බලො නො ධම්මවිහාරී.

සුත්තව පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුත්තං යථාපරියන්තං ධම්මං වෙතසා අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. සො තෙති ධම්මචිතකෙකති දිවසං අභිනාමෙති. රිඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුසුඤ්ඤි අඤ්ඤානං වෙතොසමථං. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු චිතකකතිබ්බලො නො ධම්මවිහාරී.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං ගාථං උදානං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලං. සො තාය ධම්මපරියන්තියා හ දිවසං අභිනාමෙති. නාපි රිඤ්චති පටිසල්ලානං අනුසුඤ්ඤි අඤ්ඤානං වෙතොසමථං එවං බො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරී හොති.

1 අනභාවං කතො - මජ්ඣ.

2 ධම්මපඤ්ඤානතියා - මජ්ඣ.

3 පඤ්ඤානතිබ්බලො - මජ්ඣ.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ තීරගල වේ ය යත්. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහට පඤ්චකම්පාතය සංයෝජනයෝ ප්‍රතිණ වුවාහු උසුන් මුල් ඇතියාහු කාලාවාසතුකාන වුවාහු කාන අනාව ඇතියාහු මතුයෙහි නො උපදනා සාහායී ඇතියාහු වෙත්. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහණ තීරගල වේ යයි.

මහණෙනි, කිසෙයින් මහණ ආයඝී වූයේ, පනතඬුප් වූයේ, පනතහාර වූයේ විසංසුතන වේ ය යත්. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහට අසම්මානය ප්‍රතිණ වූයේ, උසුන් මුල් ඇතියේ, තාලාවාසතුකාන වූයේ, කාන අනාව ඇතියේ, මතුයෙහි නො උපදනා සාහායී ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ ආයඝී වූයේ පනතඬුප් වූයේ පනතහාර වූයේ විස සුතන වෙයි.

5. 2. 3. 3

[පඨමධම්මවිහාරී සූත්‍රය]

[සැමැත්තියදන සි.]

23. එකල්හි එක්තරා මහණෙක් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක ගින. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සාල කෙළේ ය.

වහන්ස, 'ධම්මවිහාරී' ය, 'ධම්මවිහාරී' ය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, මහණ කෙතෙක් කරුණින් ධම්මවිහාරී වේ ද?

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සුතන ය, ගෙය ය, වෙය්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිවුත්තක ය, ජානක ය, අබ්බුතධම්ම ය, වෙදලල ය යි නවක විසින් ව්‍යාසනාධිමය වලද කෙරෙයි. හෙ එ ධම්පයඝීප්තියෙන් දවස ගෙවයි. පිළිසලන (එකිභාවය) හරියි. සිය සතන්ති සමාධි ය (සමථපාමසාන) නො වඩයි. මහණ, මෙ මහණ පසඝීප්තියහුල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො ම වෙයි කියනු ලැබේ.

තව ද මහණ, හිඤ්ඤ සථාශ්‍රැත සථාපයඝීප්ත ධම්ම විතර විසින් අත්හට දෙසයි. හෙ ඒ ධම්සංඥපනායෙන් දවස ගෙවයි. පිළිසලන හරියි. සිය සතන්ති සමාධිය නො වඩයි. මහණ, මෙ හිඤ්ඤ සංඥප්තියහුල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, හිඤ්ඤ සථාශ්‍රැත සථාපයඝීප්ත ධම්ම විතර විසින් හදුරුණු කෙරෙයි. හෙ එ වාක්පරිච්ඡෙන් දවස ගෙවයි. පිළිසලන හරියි. ආදියාත්මිකවිත්තාශමපයෙහි නො යෙදෙයි. මහණ, මෙ මහණ, සජ්ඣායනා බහුල කොට ඇත්තේ ය, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, හිඤ්ඤ සථාශ්‍රැත සථාපයඝීප්ත ධම්ම සිහින් අනුචිතකීණ කරයි. අනුචිතකීණ කරයි. මනසින් අනුප්‍රේක්ෂණා කරයි. හෙ එ ධම්මචිතකීයෙන් දවස ගෙවයි. පිළිසලන හරියි. ආදියාත්මිකවිත්තාශමපයෙහි නො යෙදෙයි. මහණ, මෙ මහණ විතකීබහුලයෙක, ධම්මවිහාරී නො වේ යි කියනු ලැබේ.

මහණ, මෙ සස්තෙහි හිඤ්ඤ සූත්‍ර ය, ගෙය ය, වෙය්‍යාකරණ ය, ගාථා ය, උදන ය, ඉතිවුත්තක ය, ජානක ය, අබ්බුතධම්ම ය, වෙදලල ය යන පයඝීප්තධම්ම ප්‍රගුණ කරයි. හෙ එ ධම්පයඝීප්තියෙන් දවස නො ගෙවයි. එකිභාවය නො හරියි. අදියාත්මිකවිත්තාශමපයෙහි යෙදෙයි. මහණ, හිඤ්ඤ මෙසේ ධම්මවිහාරී වෙයි.

ඉති බො භික්ඛු, දෙසිනො මයා පරියනතිබ්බුලො, දෙසිනො සඤ්ඤානති-
බ්බුලො,¹ දෙසිනො සජ්ඣායබ්බුලො, දෙසිනො විතකකබ්බුලො, දෙසිනො,
ධම්මවිහාරි.

අං බො භික්ඛු, සන්ථාරා කරණීයං සාමකානා හිනෙසිනා අනුකම්පකෙන
අනුකම්පං උපාදය, කතං වො තං මයා. එතාති භික්ඛු රුක්ඛමුලාති.
එතාති සුඤ්ඤාගාරාති: ක්කායථ භික්ඛු, මා පමාදන්ථ. මා පච්ඡා විප්පට්ඨාරිතො
අනුචන්ථ. අයං අමනාකං අනුසාසති'ති.

5. 2. 3. 4

[දුතියධම්මවිහාරිසුත්තං]

[සාවකපීඨිදානං :]

24. අථ බො අඤ්ඤානගො භික්ඛු යෙන භගවා තෙනුපසඞ්ගමි.
උපසඞ්ගමිති භගවන්තං අභිවාදෙති: එකමන්තා නිසීදී. එකමන්තං
නිසීනො: බො සො භික්ඛු භගවන්තං එහදවොවි:

'ධම්මවිහාරි' ධම්මවිහාරි'ති භන්තො වුච්චති. නිත්තාවතා ශු බො භන්තො
භික්ඛු ධම්මවිහාරි ගොති'ති?

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති: සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උද්දනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලලං. උත්තරිඤ්ඤාසං²
පඤ්ඤාය අන්ථං නපපජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු පරියනතිබ්බුලො
නො ධම්මවිහාරි.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුභං යථාපරියන්තං ධම්මං වින්ථාරෙත
පරෙසං දෙසෙති උත්තරිඤ්ඤාසං පඤ්ඤාය අන්ථං නපපජානාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සඤ්ඤානතිබ්බුලො නො ධම්මවිහාරි.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුභං යථාපරියන්තං ධම්මං වින්ථාරෙත
සජ්ඣායං කරොති. උත්තරිඤ්ඤාසං² පඤ්ඤාය අන්ථං නපපජානාති. අයං
වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු සජ්ඣායබ්බුලො නො ධම්මවිහාරි.

පුනච පරං භික්ඛු, භික්ඛු යථාසුභං යථාපරියන්තං ධම්මං වේනසා
අනුචිතකෙකති අනුචිතාරෙති මනසානුපෙකති. උත්තරිඤ්ඤාසං² පඤ්ඤාය
අන්ථං නපපජානාති. අයං වුච්චති භික්ඛු, භික්ඛු විතකකබ්බුලො නො
ධම්මවිහාරි.

ඉධ භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණාති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උද්දනං ඉතිවුත්තකං ජාතකං අබ්බුතධම්මං වෙදලලං. උත්තරිඤ්ඤාසං²
පඤ්ඤාය අන්ථං පජානාති. එවං බො භික්ඛු, භික්ඛු ධම්මවිහාරි ගොති.

1 පඤ්ඤාන: බ්බුලො - 5 ඡයං

2 උත්තරිඤ්ඤාසං - මජ්ඣං.

මහණ, මෙසෙයින් මා විසින් පයඝාපනිබහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදී. සංඥපනිබහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදී. සන්ධියාය බහුල කොට ඇති පුද්ගල දෙසන ලදී. විතකි බහුල පුද්ගල දෙසන ලදී. ධම්මිභාරී පුද්ගල දෙසන ලද්දේ ය.

මහණ, ශ්‍රාවකයනට (මෙවැනිදේ උපසංඝරණ විසින්) හිත කැමැති (කරුණායෙන්) අනුකම්පා කරණ ශාස්තෘවරයකු විසින් අනුකම්පාව තිසා යම් කරුණකි කළ යුතු වේ නම්, (පඤ්ච පුද්ගලයන් දෙසන) මා විසින් එය නොපට කරණ ලදී. මහණ, තෙල රැකුම්පුද් ඇත. තෙල ගුණාගාරයේ ඇත. මහණ (ආරම්භණපතිස්සාන ලක්ඛණපතිස්සාන විසින්) බාහන කරව (සම්ප්‍රවිසස්සානා වච්ච). නහමක් පමා වව. නහමක් පසු විප්‍රිද්ධර වව මේ නොපට අපගේ අනුනාසනිය යි.

5. 2. 3. 4

[දුතියධම්මිභාරී සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි:]

24. එකල අනාගත මහණන් භාග්‍යවතුන්වහන්සේ වෙත එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වාද එකත්පස්ව ගින. එකත්පස් ව හුන් එ මහණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කළ කෙළේ ය.

වහන්ස, 'ධම්මිභාරී ය, ධම්මිභාරී' ය යි කියනු ලැබේ. වහන්ස, කෙනෙක් කරුණින් මහණ ධම්මිභාරී ද?

මහණ, මෙ සත්තෙහි මහණ සුතන, ගෙයා, වෙය්‍යාකරණ, ගාථා, උද්ගත, ඉතිවුත්තක, ජාතක, අබ්බතධම්ම, වේදලය ය යි චතුස්සත්තධම්ම ප්‍රගුණ කරයි (ඒ පයඝාපනියෙන්) මතුසෙතිදු එ ධම්මාගේ අභිය සවිදගීතා මාගිප්‍රඥයෙන් නො දන්නේ ය. මහණ, මෙ මහණ පයඝාපනිබහුල ය, ධම්මිභාරී නොවෙයි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, හික්කු ඇසු පරිදි ප්‍රගුණ කළ පරිදි ධම්ම විකාරවනයෙන් අනාගතට දෙසන්නේ ය. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දැනගන්නේ ය. මහණ, මෙ මහණ සංඥපනිය බහුල කොට ඇත්තෙක, ධම්මිභාරී නොවෙයි යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, හික්කු ඇසු පරිදි පුත්‍රණ කළ පරිදි ධම්ම විකාරවනයෙන් සන්ධියාය කරයි. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දැන ගන්නේ ය. මහණ මෙ හික්කු සන්ධියායබහුලයෙක, ධම්මිභාරී නො වේ ය යි කියනු ලැබේ.

තවද මහණ, හික්කු ඇසු පරිදි, පුත්‍රණ කළ පරිදි ධම්ම සිහින් අනුචිතනිණ කරයි. අනුචිතරණ කරයි මහසින් අනුප්‍රේක්ෂණ කරයි. ඉන් මත්තෙහිදු එ ධම්මාගේ අභිය ප්‍රඥයෙන් නො දැනගන්නේ ය. මහණ මෙ මහණ විතකිබහුලයෙක, ධම්මිභාරී නො වේ ය යි කියනු ලැබේ.

මහණ, මෙ සත්තෙහි මහණ සූත්‍රය, ගෙයා ය, වෙය්‍යාකරණය, ගාථාය, උද්ගතය, ඉතිවුත්තක ය, ජාතකය, අද්භූතධම්මය, වේදලය යන (පයඝාපනි) ධම්ම ප්‍රගුණ කරයි. මතුසෙතිදු ප්‍රඥයෙන් ඒ ධම්මාගේ අභිය දැන ගන්නේ ය. මහණ, මෙසෙයින් මහණ ධම්මිභාරී වෙයි.

ඉති බො භික්ඛු, දෙසිතො මයා පරිඤ්ඤානිභුලො, දෙසිතො සඤ්ඤානි-
භුලො,¹ දෙසිතො සඤ්ඤානිභුලො, දෙසිතො විතකකභුලො, දෙසිතො
ධම්මවිහාරි.

යං බො භික්ඛු, සත්ථාරා කර්මිණං සාවකානං භික්ඛෙතා අනුකම්පකෙන
අනුකම්පං උපාදාය, කතං වො තං මයා ඵලානි භික්ඛු, රුකිඤ්ඤානි,
ඵලානි සුඤ්ඤානාරාති. කියං භික්ඛු, මා පමාදත්ථ. මා පච්ඡා, විපප්පිසාරිතො
අනුච්ඡත්ථ. අයං වො අමනාසං අනුසාසතිති.

5. 2 3. 5

[පස්මයොධාජ්චුපම සුත්තං]

[සාවකභිදානං]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යොධාජ්චො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.
කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ, ඵලකම්පො යොධාජ්චො රජ්ජනඤ්ඤාව² දිස්වා සංසිද්ධි,
විසිද්ධි, න සන්ථානි, න සකෙකානි සම්මාමං ඔනරිතුං. ඵලරුපො³ භික්ඛවෙ
ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො භොති. අයං භික්ඛවෙ පස්මො යොධාජ්චො
සනෙතො ස විජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො සහති රජ්ජනං. අපි ච
බො ධජ්ජනඤ්ඤාව දිස්වා සංසිද්ධි, විසිද්ධි, න සන්ථානි, න සකෙකානි
සම්මාමං ඔනරිතුං. ඵලරුපො⁴ භික්ඛවෙ⁵ ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො
භොති. අයං භික්ඛවෙ උභයො යොධාජ්චො සනෙතො සංවිජ්ජමානො
ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො සහති රජ්ජනං, සහති
ධජ්ජනං, අපි ච බො උසාදනං යෙව්⁶ සුඤ්ඤා සංසිද්ධි, විසිද්ධි, න සන්ථානි,
න සකෙකානි සම්මාමං ඔනරිතුං. ඵලරුපො⁷ භික්ඛවෙ, ඉධෙකම්පො
යොධාජ්චො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතිසො යොධාජ්චො සනෙතො
ස විජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ; ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො සහති රජ්ජනං, සහති
ධජ්ජනං, සහති උසාදනං.⁸ අපි ච බො සම්පහාරෙ අහඤ්ඤාති,⁹ වහාපජ්ජති.
ඵලරුපො¹⁰ භික්ඛවෙ ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො භොති. අයං භික්ඛවෙ
චතුසො යොධාජ්චො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ, ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො සහති රජ්ජනං, සහති
ධජ්ජනං, සහති උසාදනං, සහති සම්පහාරං. සො තං සම්මාමං අනිවිජ්ජිතො
විජ්ජිතසම්මාමො නම්මෙ සම්මාමසිසං අඤ්ඤාචසති ඵලරුපො¹¹ භික්ඛවෙ
ඉධෙකම්පො යොධාජ්චො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජ්චො
සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

1. පඤ්ඤානි භුලො - මෙසං. 2. රජ්ජනං යෙව - සිවු.

3. ඵලරුපො⁴ - මෙසං, 4. ඵලරුපො⁵ සිකිඤ්ඤා - මෙසං.

5. උසාදනං ඤ්ඤාව - මෙසං. 6. උසාදනං - මෙසං. 7. සඤ්ඤාති - මෙසං.

මහණ, මෙසෙයින් මා විසින් පාඨාප්තිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. සංඥාප්තිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. සප්තකායබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. විතතිබහුලයා දෙසන ලද්දේ ය. ධර්මවිහාරියා දෙසන ලද්දේ ය.

මහණ, සච්චනට හිත කැමැති අනුකම්පා කරණ ශාස්තෘහු විසින් අනු-කම්පාව නිසා යමෙක් කටයුතු වේ නම්, එය තොපට මා විසින් කරණ ලදී. මහණ, තෙල වාක්ෂමුලයෝ ය. තෙල භූතාගාරයෝ ය. මහණ ධ්‍යාන කරව. නහමක් පලා වව. පසු විපිටිසර හො වව. මේ තොපට මාගේ අනුශාසනි යි.

5. 2. 3. 5.

[පඨමසොධාජ්චයම සුත්තය]

[සැවැත්තිදුතසි :]

25. මහණෙනි, ලොවිති මේ සොධාජ්චයෝ පස් දෙනෙක් විද්‍යමාන වෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොවිති ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් (ආත් අස් ආදීන්ගේ පාපහරින් බුන් බිමින් නැති) රජස් සකකාය ම දැක ගැලෙයි. (නොසැලී සිටිනු නොහැකි වෙයි.) වෙසෙයින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව නො සිටුනේ ය. සඤ්ඤාම-භූමියට බස්නට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ බදු වූ ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්ව-යෙක් ආත. මහණෙනි, මෙ ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම සුඤ්ඤාපථ්වයා වෙයි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් රජස්සකකාය (දැක ද) ඉවසන්නේ ය. වැලිත් (ආත් අස් පිටෙහි හෝ රිසෙහි නැත) ධවජාග්‍රය ම දැක ගැලෙයි. වෙසෙයින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව නො සිටුනේ ය. සඤ්ඤාමභූමියට බස්නට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බදු වූ ද ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් ආත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ දෙවන සුඤ්ඤාපථ්වයි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් රජස්සකකාය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. එහෙත්, (ආත් අස් රිසෙත් ආදීන්ගේ) මහාගබ්ඳය ම අසා ගැලෙයි. වෙසෙයින් ගැලෙයි. ධාතීමත් ව නො සිටියි. සඤ්ඤාමභූමියට බස්නට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බදු වූ ද ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් ආත. මහණෙනි ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ තුන්වන සුඤ්ඤාපථ්වයි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ආතාමි සුඤ්ඤාපථ්වයෙක් රජස්සකකාය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය (ආත් අස් ආදීන් ගේ මහාගබ්) ඉවසන්නේ ය. වැලිදු සපාමිණි සාලප ප්‍රහාරයෙහිදු විසාතයට යෙයි. විකාරියට පත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බදු වූ ද ආතාමි සොධාජ්චයෙක් ආත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ සතර වන සොධාජ්චයි යි.

තවද මහණෙනි, මෙ ලොවිති ආතාමි සොධාජ්චයෙක් රජස්සකකාය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය ඉවසන්නේ ය. සම්ප්‍රහාරය ඉවසන්නේ ය. හේ ඒ සඤ්ඤාමය දිනා දිනු සඤ්ඤාම ආතියේ එ ම සඤ්ඤාමමිනියෙහි (සන්දිනක් පමණ ඉසුරු සුඛ විඳිමින්) වෙසෙයි. මහණෙනි, මෙ ලොවිති මෙ බදු වූ ද ආතාමි සොධාජ්චයෙක් ආත. මහණෙනි, ලොවිති විද්‍යමාන වන මේ පස් වන සොධාජ්චයි යි.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච සොධාජ්චා සනෙතා සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

එවලෙව බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච¹සොධාජ්චපමා පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානා භික්ඛුසු. කතමෙ පඤ්ච?

සො ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු රජ්‍යඤ්ඤාදව දිස්වා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානොතුං.² සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකවා සික්ඛං පච්චකාය ගිනායාවතනති. කිමස්ස රජ්‍යස්මිං?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුණ්ඤ්ඤාති: 'අසුකස්මිං'³ නාම ගාමෙ වා නිගමෙ වා ඉත්ථි වා කුමාරි වා අනිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතා'ති. සො නා සුඤ්ඤාති, විසිදති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානොතුං. සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකවා සික්ඛං පච්චකාය ගිනායාවතනති ඉදමස්ස රජ්‍යස්මිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, සොධාජ්චො රජ්‍යං දිස්වා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති සමාගමං ඔහරිතුං, නුච්චමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචේවා පුග්ගලො හොති අයං භික්ඛවෙ පඨමො සොධාජ්චපමො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුනච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජ්‍යං අපි ච බො ධජ්‍යඤ්ඤාදව⁵ දිස්වා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානොතුං. සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකවා සික්ඛං පච්චකාය ගිනායාවතනති. කිමස්ස ධජ්‍යස්මිං?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු හ ගෙව බො සුණ්ඤ්ඤාති: 'අසුකස්මිං' නාම ගාමෙ වා නිගමෙ වා ඉත්ථි වා කුමාරි වා අනිරුපා දස්සනියා පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතා'ති. අපි ච බො සාමං පස්සති ඉත්ථි වා කුමාරි වා අනිරුපා දස්සනියං පාසාදිකා පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතං සො නං දිස්වා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානොතුං. සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකවා සික්ඛං පච්චකාය ගිනායාවතනති. ඉදමස්ස ධජ්‍යස්මිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, සොධාජ්චො සහති රජ්‍යං, අපි ච බො ධජ්‍යඤ්ඤාදව දිස්වා සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති සමාගමං ඔහරිතුං. නුච්චමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ, ඉධෙකචේවා පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො සොධාජ්චපමො, පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුනච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සහති රජ්‍යං, සහති ධජ්‍යං. අපි ච බො උස්සාදනං යෙව සුඤ්ඤාති සංසිදති, විසිදති, න සන්ථිහති, න සකෙකාති බ්‍රහ්මචරියං සන්තානොතුං. සික්ඛාදුබ්බලාං ආචිකවා සික්ඛං පච්චකාය ගිනායාවතනති. කිමස්ස උස්සාදනාය?⁶

1. පඤ්චමෙ - මජ්ඣං. 2. සකාසරතුං - මජ්ඣං. 3. අසුකස්මිං - මජ්ඣං.
එවරුපොපි - මජ්ඣං. 5. ධජ්‍යස්මෙව - සිඛු. 6. උස්සාදනය - මජ්ඣං.

මහණෙනි, මේ යොධාජීවයෝ පස් දෙන ලොවිනි විද්‍යමාන වෙත්.

මහණෙනි, එසෙයින් ම භික්ෂූන් කෙරෙහි විද්‍යමාන වන මේ යොධා-
ජීවොපම පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙකු යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ රජස්සකකිය ම දූක ගැලෙයි. වෙසෙසින්
ගැලෙයි. ධාතීමත් ව නො සිටියි. බබ්බර (නොසිද) රක්තට නොහැකි වෙයි.
ශික්‍ෂායෙහි දුබල බව පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යානක කොට හුනු (හිනි) බවට
පෙරලෙයි. ඔහට රජස්සකකිය නම් කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණෙක් අපෝ ගමිනි වෙවයි, නියමිගමිනි
වෙවයි, ස්ත්‍රියක් වෙවයි, කුමරියක් වෙවයි, 'විශිෂ්ට රු ඇත්තී ය, දෘෂ්ඨික ය,
ප්‍රසාදජනකය, උත්තමශරීරවණ්ණි හා අභිගමනාසංයෝග සමනාගතය, යි අසයි.
හේ එ අසා (මිථ්‍යාවතනියෙකි) ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. පාවිද්දෙහි
නො සිටුනේ ය. බබ්බර (නොසිද) රක්තට නොහමන් වෙයි ශික්‍ෂායෙහි
දුබල බව පාල කොට හුනු බවට පෙරලෙයි. මෙ ඔහට රජස්සකකිය යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව රජස්සකකිය දූක ගැලෙන්නේ
වේ ද, අවසෙසින් ගැලෙන්නේ වේ ද, ධාතීමත් ව නො සිටුනේ වේ ද
සසිත්‍රාමයට බස්නට නො හැකියේ වේ ද, මහණෙනි, මම මෙ පුතුලා එ බදු
කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මෙබඳු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත.
මහණෙනි, භික්ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම යොධාජීවොපම පුද්ගලයි.

නවද මහණෙනි, මහණ රජස්සක ද ඉවසන්නේ ය. වැලිත් ධවජාග්‍රහ ම
දූක ගැලෙන්නේ ය. වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ ය. ධාතීමත් ව නොසිටුනේ ය.
බබ්බර ගලවනුට (නොසිද රක්තට) නො හැකි වෙයි. ශික්‍ෂායෙහි දුබල බව
පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට භිතභාවයට පෙරලෙයි. ඔහට
ධවජාග්‍ර නම් කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි මහණ අපෝ ගමිනි හෝ නියමිගමිනි හෝ
ස්ත්‍රියක් හෝ කුමරියක් අභිරුප ය, දෘෂ්ඨික ය, ප්‍රසාදජනක ය. උතුම් ශරීර-
වණ්ණි හා අභිගමනාසංයෝග සමනාගතය යි නො ම අසන්නේ ය. වැලිදු
තෙමේ ම අභිරුප ඇති දකුම්කපු පහන් එළවන උතුම් රු සපු අවයව
සැරැසිල්ලෙන් යුත් ස්ත්‍රියක වෙවයි කුමරියක වෙවයි දක්නේ ය. හේ ඇය
දූක ගැලෙන්නේ ය. වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ ය. ධාතීමත් ව නො සිටුනේ ය.
බබ්බර රක්තට නො පොහොසත් ය. ශික්‍ෂායෙහි දුබලභාවය පාල කොට
සික හැර දමා හුනුබවට නවන්නේ ය (පෙරලෙයි). මෙ ඔහට ධවජාග්‍ර යි.

මහණෙනි, යම් පරිදිදෙකින් එ යොධාජීව රජස්සක ද ඉවසන්නේ වේ ද,
වැලිත් ධවජාග්‍රහ ම දූක ගැලෙන්නේ වේ ද, වෙසෙසින් ගැලෙන්නේ වේ ද,
ධාතීමත් ව නො සිටුනේ වේ ද, සසිත්‍රාමයට බස්නට නො හැකියේ වේ ද,
මහණෙනි, මම මෙ පුතුල් එබඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙනහි
මෙබඳු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, භික්ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන
මෙ දෙවන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

නවද මහණෙනි. මහණ රජස්සක ද ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රහ
ඉවසන්නේ ය. වැලිත් උස්රණ්‍යව ම අසා ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි.
ධාතීමත් ව නො සිටුනේ ය. බබ්බර රක්තට නො පොහොසත් ය. ශික්‍ෂායෙහි
දුබල බව ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට භිතභාවයට වටාලා යෙයි.
ඔහට උස්සාදකය නම් කීමෙක යත්:

ඉධ භික්කවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඤ්ඤාමානො උපසංඝි¹, උලලපති, උජ්ඣායනි², උපසංඝිති සො මාතුගාමෙන උපසංඝිතො³ උලලපිතො⁴ උජ්ඣායනිතො⁵ උපසංඝිතො⁶ සංඝිදති, විසිදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති බුහමචරිසං සන්නානෙතුං.⁵ සිකංචාදුබ්බලොං ආපිකංචා සිකංචා පච්චිකංචා නිනායාචරන්ති. ඉදමස්ස උස්සාදනාය.⁶

සෙය්‍යථාපි සො භික්කවෙ යොධාජීවො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, අපි ච බො උස්සාදනං යෙව්⁷ සුභා සංඝිදති, විසිදති, න සන්ථෙහති, න සකෙකාති සඛිගාමා ඔනරිතුං. තථුපමාභං භික්කවෙ, ඉමං පුග්ගලො වදුමි. ඵරුපොපි භික්කවෙ, ඉධෙකචෙව පුග්ගලො භොති. අයං භික්කවෙ, තතිසො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්නො ස විජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුනච පරං භික්කවෙ, භික්ඛු සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උස්සාදනං.⁸ අපි ච බො සමප්පාරෙ ආභඤ්ඤති⁹ ව්‍යාපජ්ජති කිම්ස්ස සමප්පාරස්මි?

ඉධ භික්කවෙ, භික්ඛුං අරඤ්ඤගතං වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාරගතං වා මාතුගාමො උපසඤ්ඤාමානො අභිනිසිදති, අභිනිපජ්ජති, අජෙඤ්ඤානන්ති. සො මාතුගාමෙන අභිනිසිදිතො¹ අභිනිපජ්ජිතො² අජෙඤ්ඤානන්ති-මානො සිකංචා අපච්චිකංචා දුබ්බලොං අනාපිකංචා මෙජ්ජනං ධම්මං පතිසෙවති ඉදමස්ස සමප්පාරස්මි.

සෙය්‍යථාපි සො භික්කවෙ, යොධාජීවො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උස්සාදනං,³ අපි ච බො සමප්පාරෙ ආභඤ්ඤති⁴, ව්‍යාපජ්ජති, තථුපමාභං භික්කවෙ, ඉමං පුග්ගලො වදුමි. ඵරුපොපි භික්කවෙ, ඉධෙකචෙව පුග්ගලො භොති. අයං භික්කවෙ, වදුනෙථා යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සන්නො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුනච පරං භික්කවෙ, භික්ඛු සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උස්සාදනං,⁵ සහති සමප්පාරං. සො තං සඛිගාමා අභිවිජ්ජන්ති විජ්ජන-සඛිගාමො තමෙව සඛිගාමසීසං අජ්ඣාචන්ති. කිම්ස්ස සඛිගාමවිජ්ජස්මි?

1. උහසති - මජ්ඣ. 2. උජ්ඣායනි - සිමු 3. උහසියමි නො - මජ්ඣ. 4. උජ්ඣායනියමානො - සිමු 5. සන්ථෙහති - මජ්ඣ. 6. උස්සාරණං - මජ්ඣ. 7. උස්සාරණං ඤ්ඤාමි, - මජ්ඣ. 8. උස්සාරණං - මජ්ඣ. 9. භඤ්ඤති, - මජ්ඣ.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි අරණ්‍යගත වූ හෝ වෘක්ෂමූලගත වූ හෝ ගුහාගාරගත වූ හෝ මහණකු කරා මාගමක් එළඹ දවහාස විසින් සිනාසෙයි. උල්ලපනා (හුවාබිණීම) කරයි. අත් පැහැර මහ සිනා සෙයි. වෙළෙච්ඡි (උපපණ්ණික-විසුචකථා තෙරෙයි.) හේ මාගම විසින් අවහාස විසින් සිනාසෙන ලද්දේ උල්ලපනා කරණ ලද්දේ, මහාසිත් සිනාසෙන ලද්දේ, වෙළෙච්ඡා ලද්දේ කාමරාග විසින් ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. ධාතීමන ව නො සිටියි. බඹසර රක්තට නොසමත් වෙයි. ශික්ෂායෙහි දුම්ඵලභාවය ප්‍රකට කොට සික හැර පියා නිනභාවයට පෙරළා වැටෙයි. මෙ ඔහට උසාදනා යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජිව රජස්කද ඉවසන්නේ ද, ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ද, වැලිත් උසාදනය ම ආසාසාසිදන (ගැලීම) කෙරේ ද, විසිදන (වෙසෙසින් ගැලීම) කෙරේ ද, ධාතීමත් ව නොසිටුනේ වේද, සමුග්‍රාමයට බස්නට නොහැකි වේද, මහණෙනි, මෙ පුතුල් මම එබඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද ඇත. මහණෙනි, භික්ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ භූත් වන යොධාජිවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ රජස්කකය ඉවසන්නේ ය. ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය ඉවසන්නේ ය වැලිත් සමුග්‍රාරයෙහි දි විසාහයට යෙයි. විකෘතියට පැමිණෙයි. ඔහට සමුග්‍රාරය කීමෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි අරණ්‍යගත වූ හෝ වෘක්ෂමූලගත වූ හෝ ගුහාගාරගත වූ හෝ භික්ෂුහු කරා මාගම සම්පස් ව හිදිසි ගැටී හොවිසි. මතුයෙහි වැහිර ගණී. හේ මාගම විසින් සම්ප ව හිදිනු ලැබුයේ, ගැටී හොවිනු ලැබුයේ, වැහිර ගණු ලැබුයේ සිකපද නො හැර පියා දුබල බව පාල නො කොට මෙවුන්දම් ප්‍රතිසෙවනා කරයි. මෙ ඔහට සමුග්‍රාරය යි.

මහණෙනි, යම් පරිදිදෙකින් ඒ යොධාජිව රජස් කද ඉවසා ද, ධවජාග්‍රය ඉවසා ද, උසාදනය ඉවසා ද, වැලිත් සමුග්‍රාරයෙහි ලා විසාහයට යේ ද, ප්‍රකෘතිභාවය හරණේ ද, මහණෙනි, මම මෙ පුතුල් එ බඳු කොට කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බඳු වූ ද ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වෙයි. මහණෙනි, භික්ෂුන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ සතරවන යොධාජිවොපම පුද්ගල යි.

තවද මහණෙනි, මහණ රජස්කද ඉවසන්නේ ය ධවජාග්‍රය ඉවසන්නේ ය. උසාදනය ඉවසන්නේ ය. පහර ඉවසන්නේ ය. හේ එ සමුග්‍රාමය දිනා, දිනු සමුග්‍රාම ඇතියේ එ ම සමුග්‍රාමනිෂ්ඨයෙහි වෙසෙයි. ඔහට සමුග්‍රාමවිජය කීමෙක යත්:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුං අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමුලගතං වා සුඤ්ඤගාර-ගතං වා මාතුගාමො උපසංඝමිත්වා අභිනිසිදති, අභිනිපජ්ජති, අජේඤානතරති සො මාතුගාමෙන අභිනිසිදියමානො අභිනිපජ්ජියමානො අජේඤානතරිය-මානො විනිවේශෙතා යෙන කාමං පක්ඛමති.

සො විවිතතං සෙනාසනං භජති අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතං කාතුරං ගිරිභූමං සුසානං චනපජ්ථං අබ්බතාකාසං පලාලපුඤ්ජං. සො අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤගාරගතොවා නිසිදති පලලඞ්කං ආභූජිතා උජ්ජා කායං පණ්ණිමාය පරිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා සො අභික්ඛං ලොකෙ පහාය විගතාභිජේඤත වෙතසා විහරති, අභිජ්ඣාය විතතං පරිසොධෙති. ව්‍යාපාදපදෙසං පහාය අබ්‍යාපනනවිගොතා විහරති සබ්බජාණභූතභිතානු-කමපී. ව්‍යාපාදපදෙසා විතතං පරිසොධෙති, පිනමිද්ධං පහාය විගතපින-මිද්ධො විහරති ආලොකසඤ්ඤා සනො සමපජානො. පිනමිද්ධාය විතතා පරිසොධෙති උද්ධච්චිකුක්ඛකුච්චං පහාය අනුද්ධතො විහරති අජ්ඣකතතං මුපසනනවිතෙනා. උද්ධච්චිකුක්ඛකුච්චා විතතං පරිසොධෙති. විචිතිච්ජං පහාය චිණ්ණවිචිතිච්ජො විහරති අකථංකාපී කුසලෙසු ධම්මෙසු. විචිතිච්ජාය විතතං පරිසොධෙති.

සො ඉමෙ පඤ්චනිවරණෙ පහාය චේතසො උප්පකාමිලෙසෙ පඤ්ඤය දුබ්බ ලිඛරණෙ විවිචෙව්ච කාමෙග්ගි -පෙ- වාදානං ක්කාතං උපසම්පජ්ජ විහරති

සො එවං සමාග්ගිතෙ විතෙන පරිසුද්ධො පරිසොද්ධො අනාගතණෙ විගතපකාමිලෙසෙ මුදුහුතෙ කමමනිසෙ ඩිතෙ ආනෙඤ්ජප්පනො¹ -පෙ- ආසවානං බයඤ්ඤාය විතතං අභිනිනානාමෙති

සො ඉදං දුක්ඛනති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛසමුදයොති යථාභූතං. පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං දුක්ඛනිරෝධ-ගාමිති පටිපදාති යථාභූතං පජානාති. ඉමෙ ආසවා'නි යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවසමුදයොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධොති යථාභූතං පජානාති. අයං ආසවනිරෝධගාමිති පටිපදාති යථාභූතං පජානාති. තස්ස එවං ජාතතො එවං පස්සතො කාමාසවාපි විතතං විමුච්චති භවාසවාපි විතතං විමුච්චති. අවිජ්ජාසවාපි විතතං විමුච්චති. විමුත්තසමිං විමුත්තමිති ඤාණං භොති. 'බිණ්ණ ජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කාරණියං, නාපරං ඉන්ද්‍රිතනායා'නි පජානාති, ඉදමස්ස සංඛ්‍යාමච්ජයසමිං.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ, යොධාජ්චො සහති රජග්ගං, සහති ධජග්ගං, සහති උසාදනං², සහති සමපහාරං, සො තං සංඛාමං අගිවිජ්ජිතා විජිතසංඛ්‍යාමො තමෙව සංඛ්‍යාමසිසං අජ්ඣාචසති. නථුපමාහං භික්ඛවෙ, ඉමං පුග්ගලං වදාමි එවරුපොපි භික්ඛවෙ, ඉධෙකචෙවා පුග්ගලො භොති. අයං, භික්ඛවෙ, පඤ්චමො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච යොධාජ්චුපමා පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජ-මානා භික්ඛුසු'නි.

1. ආනෙජ්ජප්පනො - සිමු 2 උසාදනං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි අරණං ගිය හෝ රුක්ඛුලං ගිය හෝ ජන ගුහාගාරයට ගිය හෝ මහණකු කරා මාගමක් එළඹි ලංව හිඳින්නී ය. ගාථි හෝනී ය. යට කොට වැහිරී ගන්නී ය. හේ මාගමක විසින් ලංව හිඳිනු ලබනුයේ, හෝනා ලබන්නේ, යට කොට වැහිරෙණු ලබන්නේ අත්වෙමි මාර ගාතිත ග්‍රහණය වූදු හෙණ යම් ම නැතකට කැමැති සේ යෙයි.

හේ අරණය ය, රුක්ඛුල ය, පථිත ය, කදුරු ය, ගිරිගුහා ය, සොහොන ය, වනපෙත් ය, අබ්වස ය, පිදුරු නිළි ය යන විවිධතා ශයනාසනය සෙවුනේ ය. හේ චලට ගියේ වේවසි, රුක්ඛුලට ගියේ වේවසි, ගිස් ගෙයට ගියේ වේවසි පලක් බැඳු උඩුකය සාජු කොට පිහිටුවා කමටගත් අබ්බුව කොට සිහිය විහිටුවා ගිටුනේ ය. හේ (පඤ්ඤාපාදනසංකයාසංකයාන) ලොකයෙහි අනිධ්‍යාව භාරපියා (විෂකම්මනා විසින්) දුරු වූ අනිධ්‍යායෙන් යුත් සිහින් වාස කරයි. අනිධ්‍යායෙන් සිත මුදන්නේ ය. ව්‍යාපාදප්‍රඥෙම භාරපියා ව්‍යාපාදයට නො පත් සිතැතියේ, සම්ප්‍රාණී ගණයා කෙරෙහි හිතානුකම්පා ඇතියේ, වාස කරයි. ව්‍යාපාද ප්‍රඥෙමයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විනම්භය භාරපියා පහ වූ විනම්භ ඇතියේ, ආලෝකසංඥ ඇතියේ, සමායමත් වූයේ, සම්ප්‍රඥන ඇතියේ වසයි විනම්භයෙන් සිත මුදයි. උදාව්‍යාකුකුළුවය භාරපියා උදාව්‍යා නො වූයේ, අධ්‍යාත්මයෙහි සන්තූන් සිතැතියේ වාස කරයි. උදාව්‍යාකුකුළුවයෙන් සිත පිරිසිදු කෙරෙයි. විවිකිවර්තව භාරපියා තුණු විවිකිවර්ත ඇත්තේ, කුලලව්‍යයෙහි කථාකථනාව නැතියේ වාස කරයි. විවිකිවර්තයෙන් සිත මුදලයි.

හේ විතතයට උපකෙලන වන ප්‍රඥව දුම්බ කරණ, මේ පඤ්ඤාවරණයන් භාරපියා කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම... චතුර්විධ්‍යානයට පැමිණ වාස කරයි.

හේ මෙසේ එකත වූ සිත පිරිසිදු වත් ම, පඤ්චදන වත් ම, අභගන නැති වත් ම, පහ වූ උපකෙලන ඇති වත් ම, මාදු වත් ම, කම්මණ වත් ම, සම්ම වත් ම, නොසැලෙන බවට පත් වත් ම ... ආස්‍රවණයෙන් සද්ධා විනයය නැමුරු කෙරෙයි.

හේ මේ (පඤ්ඤාසංකය) දුකැයි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (නාෂණාව) දුඛ සමුදය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (නිෂ්ඝණය) දුඛ නිරෝධය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මේ (අරි අට්ඨි මග) දුඛනිරෝධාමනී ප්‍රතිපද්ධිය යි ඇති සැටි දන්නේ ය. මොහු ආස්‍රවය යි යථාභුතය දන්නේ ය. මේ ආස්‍රව සමුදය යි යථාභුතය දන්නේ ය. මේ ආස්‍රව නිරෝධ ය යි යථාභුතය දන්නේ ය. මේ ආස්‍රවනිරෝධාමනීප්‍රතිපද්ධිය යි යථාභුතය දන්නේ ය. මෙසෙයින් දන්නාහුගේ විතතය කාමාස්‍රවයෙනුදු මිඳෙයි. භවාස්‍රවයෙනුදු විතතය මිඳෙයි. අවිදුස්‍රවයෙනුදු විතතය මිඳෙයි. මෙසේ මිදුනු කල්හි විමුක්තය යි ඥානය වෙයි. ජාතිය කමිණ විය මාගිබ්‍රහ්මවෘතිය වාස නිමවන ලදී. සිවුමහ කරණි කරණ ලදී. පිළි මෙ බවට නො එම් දන්නේ ය. මේ ඛංච සංග්‍රාම විජය යි.

මහණෙනි, යම් පරිද්දෙකින් යොධාථ්වයෙක් රජය කද ඉවසන්නේ ද, ධර්මාග්‍රය ඉවසන්නේ ද, උසාදනය ඉවසන්නේ ද, සම්ප්‍රහාරය ඉවසන්නේ ද, හේ එ සංග්‍රාමය දිනා දිනු සංග්‍රාම ඇතියේ, එ සංග්‍රාමයීමිතෙහි වෙසෙයි. මහණෙනි, මම් මෙ පුද්ගලයා එ බඳු යයි කියමි. මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මෙ බඳු වූ ද, ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, මහණුන් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වන මේ පස් වන යොධාථ්වොපමි පුද්ගල යි.

මහණෙනි, භික්ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යාමාන වන මේ යොධාථ්වොපමි පුද්ගලයෝ පස් දෙන යි.

5. 2. 8. 6

[දුතියයොධාජීවුපම සුත්තං]

[සාවඤ්ඤිදානං :]

26. පඤ්චිමෙ භික්ඛවෙ යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙකො ධනුකලාපං සන්තැයතිචා විසුලුනං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙනං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ භනන්ති, පරියාපාදෙනා¹ එවරුපො² භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පස්මො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙකො ධනුකලාපං සන්තැයතිචා විසුලුනං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙනං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලිකින්නති. තමෙනං අපනෙන්නති. අපනෙකා ඤාතකානං නෙන්නති සො ඤාතකෙහි නියමානො අපනාච ඤාතකෙ අන්තරා මග්ගෙ කාලං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙකො ධනුකලාපං සන්තැයතිචා විසුලුනං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙනං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලිකින්නති. තමෙනං අපනෙන්නති. අපනෙකා ඤාතකානං නෙන්නති තමෙනං ඤාතකා උපට්ඨභනති, පරිවරන්ති. සො ඤාතකෙහි උපට්ඨනියමානො පරිවරියමානො කෙතෙවාඛාධෙන කාලං කරොති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ තතියො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙකො ධනුකලාපං සන්තැයතිචා විසුලුනං සංඛයාමං ඔතරති. සො තස්මිං සංඛයාමෙ උස්සභති, වායමති. තමෙනං උස්සභන්තං වායමන්තං පරෙ උපලිකින්නති. තමෙනං අපනෙන්නති. අපනෙකා ඤාතකානං නෙන්නති. තමෙනං ඤාතකා උපට්ඨභනති, පරිවරන්ති සො ඤාතකෙහි උපට්ඨනියමානො පරිවරියමානො චූට්ඨාති නමො අඛාධා. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො අසිවමමං ගහෙකො ධනුකලාපං සන්තැයතිචා විසුලුනං සංඛයාමං ඔතරති. සො තං සංඛයාමං අනිවිජ්ජිතා විජ්ජිතසංඛයාමො තමෙව සංඛයාමසිසං අර්ඤ්ඤාතසති. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො යොධාජීවො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච යොධාජීවො සනෙතො සංවිජ්ජමානො ලොකස්මිං.

5. 2. 3. 6

[දුතියසොධාජීවම සූත්‍රය]

[සැවැත්හිදහසි]

26 මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ සුඤ්ඤාපච්ඡිත්‍ර පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් සොධාජීවයෙක් කඩු පලිස් ගෙණ දුනු හිසොවුරු සදුගෙණ සෙනාව්‍යුහස විධාන විසින් සනතිවිෂ්ට වූ සඤ්ඤාම භූමියට වදනේ ය. හේ ඵ සඤ්ඤාමයෙහි යුද විසින් උත්සාහ කෙරෙයි. ව්‍යායාම කෙරෙයි සතුරෝ එසේ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල පුතුල් නසත්, මරණයට පමුණුවත්. මහණෙනි, මේ ලොවහි මේ බදු ඇතැම් සොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම සොධාජීව යි.

නවද මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් සොධාජීවයෙක් කඩු පලිස් ගෙණ දුනු හිසොවුරු සදුගෙණ දෙපස මුළුදුන් සඤ්ඤාමභූමියට වදනේ ය. හේ ඵ සඤ්ඤාමයෙහි උත්සාහ කරයි. ව්‍යායාම කරයි පරහු ඵ උත්සාහ කරණ, ව්‍යායාම කරණ, තෙල (සොධාජීව) පුතුල් විදිත්. (පරහු) තෙල පුතුල් (සියසෙන් කරා) හැර ගෙණ යත්. හැර ගෙණ ගොස් ඥාතීන් වෙත පමුණුවත්. (ඥාතීන් විසින් සියගෙට හෝ තෙසු ඥාතීන් වෙත) ගෙණ යනු ලබන හේ ඥාතීන් වෙත නො පැමිණ ම අනුරූමත කලුරිය කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි මේ බදු වූ ද ඇතැම් සොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ දෙවන සොධාජීව යි.

නවද මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් සොධාජීවයෙක් කඩු පලිස් ගෙණ දුනු හිසොවුරු සදුගෙණ දෙපසින් මුළුදුන් සඤ්ඤාමභූමියට බස්නේ ය. හේ ඵ සඤ්ඤාමයෙහි උත්සාහ කෙරෙයි. ව්‍යායාම කරයි. සතුරහු උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල සොධාජීවයා විදුනාහ. තෙල සොධාජීවයා හැරගෙණ යත්. හැරගෙණ ගොස් ඥාතීන් කරා පමුණුවත්. ඥාතීහු තෙල සොධාජීවයා උපස්ථාන කරත්. මෙහෙයින් වටත්. හේ නෑ සබදත් විසින් වටනු ලබනුයේ, මෙහෙයින් වටනු ලබනුයේ ඵ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කරයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි මේ බදු වූ ද ඇතැම් සොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ තෙවන සොධාජීව යි.

නවද මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් සුඤ්ඤාපච්ඡිත්‍රයෙක් කඩු හා පලිස් ගෙණ දුනු හා හිසොවුරු සදුගෙණ උහයසෙනායෙන් මුළුදුන් සඤ්ඤාම භූමියට බස්නේ ය. හේ සඤ්ඤාමයෙහි උත්සාහ කරයි. ව්‍යායාම කරයි. අමනුසෝ ඵ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල සොධාජීවයා විදුනාහ. නුලුත් හැරගෙණ යත්. හැරගෙණ ගොස් නෑයනට දක්වා දෙත්. නෑ සබදහු නුලුනට උවටාත් කරත්. මෙහෙ කරත්. හේ නෑයන් විසින් වටනු ලබන්නේ මෙහෙ කරණු ලබන්නේ ඵ ආබාධයෙන් නෑහෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි මේ බදු වූ ද ඇතැම් සොධාජීවයෙක් ඇත. මහණෙනි, මේ ලොවහි විද්‍යමාන වන මේ සතර වන සොධාජීව යි.

නවද මහණෙනි, මේ ලොවහි ඇතැම් සොධාජීවයෙක් කඩු පලිස් ගෙණ දුනු හිසොවුරු සදුගෙණ දෙපසින් මුළුදුන් සඤ්ඤාමයට බස්නේ ය. හේ ඵ සඤ්ඤාමය දිනා දිනු සඤ්ඤාම ඇතිසේ ඵ ම සඤ්ඤාමභූමියෙහි සතුරන් මැඩ වෙසෙයි. මහණෙනි, මේ ලොවහි මේ බදු වූ ද ඇතැම් සුඤ්ඤාපච්ඡිත්‍රයෙක් ඇත. මහණෙනි, ලොවහි විද්‍යමාන වන මේ පස් වන සුඤ්ඤාපච්ඡි යි. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ සොධාජීවයෝ පස්දෙනහ.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්ච¹ යොධාජ්චූපමො පුගගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිමරමාදය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විතෙන්න අනුපට්ඨිතාය සත්තා අසංවුතෙති ඉද්දියෙති සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා. නස්ස නං මාතුගාමං දියවා දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤාසිතෙන² විතෙන්න සික්ඛං අපච්චකතාය දුබ්බලොපා අපාචිකත්වා මෙදුතං ධම්මං පතියෙවති.³

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ සොධාජ්චො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායෙතිත්වා විසුලුතං සමාගාමං ඔතරති, සො තස්මිං සමාගාමෙ උස්සගති, වායමති, තමෙතං උස්සගන්නං වායමන්නං පරෙ භනන්ති. පරිසාපාදෙනති. නථුපමාගං භික්ඛවෙ ඉමං පුගගලං වදමි. එවරුපො⁴ භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුගගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො යොධාජ්චූපමො පුගගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

පුතච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පත්තවිමරමාදය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විතෙන්න අනුපට්ඨිතාය සත්තා අසංවුතෙති ඉද්දියෙති. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා. නස්ස නං මාතුගාමං දියවා දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා රාගො විතතං අනුඤ්ඤෙති. සො රාගානුඤ්ඤාසිතෙන විතෙන්න පරිසංගතෙව කායෙන. පරිසංගාති චෙතසා, තස්ස එවං භොති: යනනුතාගං ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොවෙය්‍යං. රාගාසිතොමිති⁵ ආවුසො රාගපරෙතො. න සකෙකාමගි බුහවරිඤ්ඤා සන්නානෙත්වා.⁶ සික්ඛාදුබ්බලොපා අචිකත්වා සික්ඛං පච්චකතාය භිතායා-වතනිස්සාමිති. සො ආරාමං ගමිත්තො අපච්චොව ආරාමං අනාරාමගෙහ සික්ඛාදුබ්බලොපා අචිකත්වා සික්ඛං පච්චකතාය භිතායාවතති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ සොධාජ්චො අසිවම්මං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්නායෙතිත්වා විසුලුතං සමාගාමං ඔතරති, සො තස්මිං සමාගාමෙ උස්සගති, වායමති, තමෙතං උස්සගන්නං වායමන්නං පරෙ උපලික්ඛන්ති, තමෙතං අපනෙන්න, අපනෙත්වා ඤ්ඤාකානං තෙන්න, සො ඤ්ඤාකෙති නිසමානො අපච්චොව ඤ්ඤාකෙ අනාරාමගෙහ කාලං කරොති, නථුපමාගං භික්ඛවෙ ඉමං පුගගලං වදමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකච්චො පුගගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො යොධාජ්චූපමො පුගගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු.

1 පඤ්චිකම - මජ්ඣ.

2 රාගානුඤ්ඤාසන - සිමු.

3 පටිසෙවති - මජ්ඣ.

4 එවරුපොපි - මජ්ඣ.

5 රාගපරිසුද්ධිනාමිති - මජ්ඣ.

6 සකොරෙත්වා - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එසෙයින් ම භික්‍ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ සොධා-
ජීවයන් බ්‍රහ්මපුරුෂෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙකු යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණෙක් අන්‍යතර ග්‍රාමයක් හෝ නිශම්-
ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි හෙ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව
පාසිවුරු ගෙන එ ම ගමට හෝ නිශම්ගමට හෝ නො රක්තාලද ම කසින්
නොරක්තාලද වචනායෙන් නොරක්තාලද සිතීන් නො එළවූ සිව් කාශියා
සිහියෙන් අස වාන ඉන්‍ද්‍රියයෙන් පිඩු පිණිස වදනේ ය. හේ එහි ව්‍යඛික්
නො වසා හැඳි හෝ වසකක් නො වසා පෙරෙව් හෝ මාගමක් දක්නේ ය.
නො සකස් කොට හැඳි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව් හෝ එ මාගම දෑක
රාගය ඔහුගේ (ගමට-විදගිතා) සිහ (අරමුණින්) බැහැරලයි. රාගය විසින්
අනුබන්ධ සිතීන් ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන නො කොට දුබල බව පාල නො කොට
මෙවුන්දම් සෙවුනේ ය.

මහණෙනි, එ සොධාජීව යම් පරිද්දෙකින් කඩු පලිස් රැගෙන දුහු
හියොවුරු සදගෙන ව්‍යුස්සඛ්‍යාමයට වදනේ ද, හෙ එ සඛ්‍යාමයෙහි
උත්සාහ කෙරේ ද, ව්‍යායාම කෙරේ ද, චෛරිහු උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම
කරණ සොධාජීවයා කතත්, දිව් ගලවත්. මහණෙනි, මම මේ පුද්ගලයා
එ බ්‍රහ්මපුරුෂෝ ඇති කොට තියමි. මහණෙනි, මෙසත්තෙහි මේ බ්‍රහ්ම
පුද්ගලයෙක් ඇති. මහණෙනි, භික්‍ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ ප්‍රථම
සොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

නවද මහණෙනි, මහණ අන්‍යතර ග්‍රාමයක් හෝ නිගමයක් හෝ ඇසුරු
කොටගෙන වාස කරයි. හේ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පාසිවුරු
ගෙන එ ම ගමට හෝ නිශම්ගමට හෝ නො රක්තාලද ම කසින් නො
රක්තාලද ම වචනායෙන් නො රක්තාලද ම සිතීන් නො එළවූ (කාශියා)
සිහියෙන් අස-වාන ඉන්‍ද්‍රියයෙන් දුකන ව පිඩු පිණිස වදනේ ය. හේ එහි
නො සකස් කොට හැඳි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව් හෝ මාගමක්
දක්නේ ය. නො සකස් කොට හැඳියා වූ හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව්-
යා වූ හෝ මාගම දැකීමෙන් රාගය ඔහුගේ ගමටවිදගිතාචිත්තය (අරමුණෙන්)
තොරාලයි. රාගානුබන්ධිතචිත්තයෙන් යුත් හේ කසින් දැවෙම ය. සිතීන්
දැවෙම ය. ඔහට මෙබ්‍රහ්ම සිතෙක් වෙයි; මම ආරාමයට ගොස් “ඇවැත්ති,
මම රාගයෙන් රක්ත වූයෙමි. (සපීද්‍යවයකු සෙයින්) රාගයෙන් මඛනා-
ලද්දෙමි වෙමි. බබ්‍සර රක්තට නො හැකියෙමි. දුමිලනාවා පාල කොට
ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට හුහු බවට වැටෙමි යි භික්‍ෂූන්ට කියන්නෙමි හම්
මනා මැනු” යි. හේ ආරාමයට යනායේ අරමට නො පැමිණ ම අතරමඟ
ශික්‍ෂායෙහි දෛශීලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට හුහුබවට
වැටෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ සොධාජීව කඩු පලිස් රැගෙන දුහු හියොවුරු
සදගෙන සෙනා වින්‍යාස ඇති යුද්ධබවට බස්නේ වේ ද, හෙ එ සඛ්‍යාමයෙහි
උත්සාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි. උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ
කුලුන් සතුරෝ විදිත්. විත් කෑ කුලුන් සියසෙන් කරා ගෙන යත් ඉන් ඉවත්
කොට ගෙන නැගත් වෙත පමුණුවත්. හෙ නැගත් විසින් (සියගෙට හෝ
තෙසු නැගත් වෙත) ගෙන යනු ලබන්නේ ශුතීන් වෙත නො පැමිණ ම
අතරමඟ කුලුරිය කෙරෙයි ද, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එ බ්‍රහ්ම
ආත්තකු කොට තියමි. මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මේ බ්‍රහ්ම වූ ද ඇතැම්
පුද්ගලයෙක් ඇත. මහණෙනි, භික්‍ෂූන් අතුරෙහි විද්‍යමාන වන මේ දෙවන
සොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමිසං තිවාසෙත්වා පතනවිවරමාදාය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසති අරක්ඛිතෙනෙව කායෙන අරක්ඛිතාය වාචාය අරක්ඛිතෙන විතෙනන අනුපට්ඨිතාය සතිං අසංවුතෙති ඉන්ද්‍රියෙහි. සො තත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං දුප්පාරුතං වා. තස්ස නං මාතුගාමං දිස්වා දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරුතං වා රාගො විතතං අනුඥංසෙති. සො රාගානුඥංසිතෙන¹ විතෙනන පරිබ්ඣගතෙව කායෙන, පරිබ්ඣගති චේතසා, තස්ස එවං භොති: යනනුතාහං ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොචෙය්‍යං: “රුගාසිතොමහි ආවුසො රාගපරෙභො. න සකෙකාමි. බ්‍රහ්මචරිංසං සන්තානෙනාං.² සික්ඛාදුබ්බලාං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය හිනායා-වතතිස්සාමි”ති. සො ආරාමං ගන්ත්වා භික්ඛුතං ආරොචෙති. රුගාසිතොමහි ආවුසො රාගපරෙභො. න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරිංසං සන්තානෙනාං.³ සික්ඛා-දුබ්බලාං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය හිනායාවතතිස්සාමි”ති.

තමෙතං සබ්බමචාරි ඔවදන්ති අනුසාසන්ති: “අප්පස්සද ආවුසො කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. අට්ඨිකඬ්ඛිලු-පමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. මංසපෙසුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. කිණ්ණකකුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. අභිහාරභාසුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. සුපිනකුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. යාවිතකුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. රුක්ඛඵලුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. අසිසුකුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. සන්තිසුලුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. සප්පසිරුපමා කාමා වුත්තා ගගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ හිසෙය්‍යා. අභිරමිතායස්මා බ්‍රහ්මචරිංසං.³ මා ආයස්මා සික්ඛාදුබ්බලාං ආවිකත්වා සික්ඛං පච්චක්ඛාය හිනායාවතති”ති.⁴

1 රාගානුදධිසගතා - සිමු

3. බ්‍රහ්මචරිංසං - ලෙස.

2, සකාසරණං ලෙස.

4. හිනායාවතතිති - සිමු.

තවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියමී ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ. හෙ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙව පා සිටුරු හෙණ එ ම ගමට හෝ නියමී ගමට හෝ පිණි පිණිස නො රක්නා ලද කාදෙරින් නො රක්නා ලද විසිදෙරින් නො රක්නා ලද මහදෙරින් යොළුමු කායීයා සිතියෙන් අසංවෘත ඉන්ද්‍රියයෙන් පිළිසෙසි හෙ එහි නො සකස් කොට හැඳි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙව ගත් හෝ මාගමක දක්නේ ය. නොසකස් කොට හැඳි හෝ නොසකස් කොට පෙරෙව ගත් හෝ එ මාගම දුක රුගය ඔහුගේ විදසුන් සිත දුරලයි හෙ රාගයා විසින් නැසූ සිතින් යුක්ත ව කඩින් දූමේ ම ය. සිතින් දූමේ ම ය. ඔහට මෙ බුදු සිතෙක් වෙයි: “මම ආරාමයට ගොස් ‘ඇවැත්ති, රාගයෙන් රන්වුයෙමි රාගයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි බබ්බර රක්නට නො හැකියෙමි වෙමි. ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කොට හිඟිබවට වැටෙමි’යි හික්කුන්ට සාල කරන්නෙමි නම් මනා මැනු”යි හෙ අරවට ගොස් “ඇවැත්ති, රාගයෙන් රන්වුයෙමි රාගයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. බබ්බර රක්නට නො හැකියෙමි. ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කොට හිතභාවයට වැටෙමි”යි හික්කුන්ට සාල කරයි.

තෙල මහණහට සබ්බසරත්‍ර “ඇවැත්ති, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අලපාසවාද ඇතියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතිය හ යි(උපකෙලනසාධනා-වන බැවින්) බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි (උපද්‍රවාවිෂ්ඨාන වන බැවින්) ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අලපාසවාද වන බැවින්) ඇටසැකිල්ලක් වැතියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතිය හ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (බහුසාධාරණ වන බැවින්) මාංසපෙති බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (දනනකායාසාධක වන බැවින්) තාණොලෙකාපමයහ (තණහුලක් බදුහ) යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (මහානිතාපකරවන බැවින්) අතුරුවලක් බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (ඉතිර ව වැටහෙන බැවින්) සිතියකක් බදුහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (තාවන්-කාලික වන බැවින්) යාමකකොපමයහ(ඉල්ලා ගත්තක් බදුහ) යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අන පසහ බිඳලන බැවින්) වාක්‍ෂඵලොපමයහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (අධිකාධිකාමයෙන්) මත්ලොඹු බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (විනිවේධනාච්ඡයන්) ගකති-ගුලොපමයහ යි, (අධික වී හුල් බදුහ යි), බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ (සප්‍රතිග්‍රහාචරයෙන්) සමිමුඛ බදුවහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මේහි ආදිනව බෙහෙවැ යි වදරණ ලදහ. ආයුෂමත් නෙමේ බබ්බරෙහි ඇලුම් කෙරේවා. ආයුෂමත් ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යානය කොට හිතභාවයට ගතමක් වැටෙමි”යි ඔවා දෙත් අනුශාසනා කරත්.

සො සමුග්ගමවාරිති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමානා:
 “කිඤ්චාපි ආවුසො ‘අපපස්සාදා කාමා මුත්තා භගවතා බහුදුකතා බහුපායාසා,
 ආදීනවො එත්ථ භියො’, අප ඛො නෙවාහං සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං
 සන්තානෙනං. සිකතාදුබ්බලො ආවිකචා සිකතං පච්චකතාය භිනායා-
 වතතිස්සාමි”. සො සිකතාදුබ්බලො ආවිකචා සිකතං පච්චකතාය
 භිනායාවතති.

සෙය්‍යාථාපි සො භිකනිවෙ යොධාජීවො අසිච්චිමං ගහෙචා ඛනුකලාපං
 සන්තායතිචා විසුළුතං සඛ්‍යාමං ඔතරති, සො තස්මිං සඛ්‍යාමෙ උස්සභති
 වායමති, තමෙන උස්සභතං වායමනතා පරෙ උපලිකතනි, තමෙන
 අපනෙනති, අපනෙචා ඤ්ඤාකානා, නෙනති, තමෙන ඤ්ඤාකා උපට්ඨභනති,
 පරිවරනති, සො ඤ්ඤාකෙති උපට්ඨතිතමානො පරිවරියමානො
 කෙතෙවායංථෙත කාලං කාරොති, තපුපමාහං භිකනිවෙ ඉමං පුග්ගලං විදාමි.
 එවරුපොපි භිකනිවෙ ඉථෙකාචෙවා පුග්ගලො හොති. අයං භිකනිවෙ තතියො
 යොධාජීවමො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො භිකනුසු.

පුහව පරං භිකනිවෙ භිකනු අඤ්ඤාතරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය
 විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙචා පහතචිවරමාදාය තමෙව ගාමං වා
 නිගමං වා පිණ්ඩාය පවිසති අරකඛිතෙතෙව කායෙන අරකඛිතාය වාචාය
 අරකඛිතෙන විතෙතන අනුපට්ඨිතාය සතිසා අසංවුතෙහි ඉන්ද්‍රියෙහි. සො
 නත්ථ පස්සති මාතුගාමං දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරාතං වා. තස්ස නං මාතුගාමං
 දිස්වා දුන්නිවත්ථං වා දුප්පාරාතං වා රාගො විතතං අනුභංසෙති.
 සො රාගානුභංසිතෙන¹ විතෙතන පරිචයනතෙව කායෙන, පරිචයනති
 චෙතසා. තස්ස එවං හොති:

1. සකාං රතුං - මජ්ඣං. 2. ඤාතිතං - සිමු. 3. රාගානුචසෙතත - සිමු.

හෙ සමුම්භරාත් විසින් මෙසෙසින් ඔවා දෙනු ලබනුයේ, මෙසෙසින් අනුසස්නා ලබනුයේ, මෙසේ කියයි: “ඇවැත්නි, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අලාභවාදයහ, බොහෝ දුක් ඇතියහ, බොහෝ උපායාස ඇතියහ, මෙහි ආදීහව බොහෝ ය හි වදාරණ ලදහ, වැලිත් මම් බඹසර රක්තට නො හැකියෙමි. ශික්‍ෂාහි දුබලබාවි පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට නිනභාවයට වැටෙමි”යි. හෙ ශික්‍ෂායෙහි දොළිලාය පහල කොට ශික්‍ෂා හැරවිය හුනු බවට වැටෙයි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජීව කඩු පලිස් ගෙණ දුනු හියොවුරු සදා ගෙණ සෙනානිවෙහෙයෙන් සිටි සම්ප්‍රාමයට බස්තේ වේ ද, හෙ ඔහුම-යෙහි උත්සාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි, සතුරෝ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ තෙල යොධාජීවයා විදුනාහ, ඔහු බැහැර ගෙණ යත්, ගෙණ ගොස් නැයත් වෙත පමුණුවත්, ඥාතිහු ඔහු වටත්, මෙහෙ කරත්, හෙ නැයත් විසින් වටනු ලබනුයේ, මෙහෙ කරණු ලබනුයේ ඒ ආබාධයෙන් ම කලුරිය කරයි ද, මහණෙනි, මෙපුහුල් ඔහු වැතිය යි මම කියමි. මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මෙ බදු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද ඇත. මහණෙනි, හිඤ්ඤත් අභුරෙහි විදුමාන වන මෙ තුන් වන යොධාජීවොපම පුද්ගල යි.

නවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියමි ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසේ. හෙ පෙරවරුයෙහි හැද පෙරෙම පාසිවුරු ගෙණ එ ම ගමට හෝ නියමිගමට හෝ නො රක්නා ලද කයින් ම නො රක්නා ලද වචනයෙන් ම නො රක්නා ලද සිතින් ම නො එළඹ සිටි කාශියා සිහියෙන් ම අසංවෘත ඉන්ද්‍රියයෙන් පිඩු පිණිස වදින්නේය හෙ එහි නො සකස් කොට හැඳි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ මාගමක දක්නේ ය. නො සකස් කොට හැඳි හෝ නො සකස් කොට පෙරෙවි හෝ එ මාගම දැක්මෙන් රාගය ඔහුගේ සිත (විදසුන් අරමුණින්) නෙරයි. හෙ රාගයෙන් ධර්මික සිත් ඇතියේ කයින් දූවේමැයි, සිතින් දූවේමැයි. ඔහට මෙබදු සිතෙක් වෙයි:

“යනනුභාහං ආරාමං ගතචා භික්ඛුනං ආරොවෙය්‍යං: රාගාසිකොමිති¹ ආවුසො රාගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙභුං.² සික්කා-දුබ්බල්‍යං ආචිකචා සික්කං පච්චකාය භිතායාවතතිස්සාමි”³ති සො ආරාමං ගතචා භික්ඛුනං ආරොවෙති: “රාගාසිකොමිති¹ ආවුසො රාගපරෙතො, න සකෙකාමි බ්‍රහ්මචරියං සන්තානෙභුං.² සික්කාදුබ්බල්‍යං ආචිකචා සික්කං පච්චකාය භිතායාවතතිස්සාමි”³ති.

තමෙනං සබ්‍රහ්මචාරි ඔවදනති අනුසාසනාති: “අපසස්සද, ආවුසො කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියෙය්‍යා. අට්ඨකඛිඤ්ඤපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියෙය්‍යා. මංසපෙසුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියෙය්‍යා. කිණ්ණකකුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- අඛාරකාසුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- සුචිතකුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- යාචිතකුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- රුක්ඛිඵලුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- අසිසුනුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- සන්තිදුලුපමා කාමා වුතතා භගවතා -පෙ- සප්පසිරුපමා කාමා වුතතා භගවතා බහුදුක්ඛා බහුපායාසා, ආදීනවො එත්ථ භියෙය්‍යා. අභිරමභු ආයසමා බ්‍රහ්මචරියං⁴. මා ආයසමා සික්කාදුබ්බල්‍යං ආචිකචා සික්කං පච්චකාය භිතායාවතති”⁵ති⁴ සො සබ්‍රහ්මචාරිති එවං ඔවදියමානො එවං අනුසාසියමානො එවමාහ: “උස්සගිස්සාමි ආවුසො, ධාරයිස්සාමි⁵ අවුසො, අභිරමිස්සාමි ආවුසො න දාහාහං අවුසො සික්කාදුබ්බල්‍යං ආචිකචා සික්කං පච්චකාය භිතායාවතතිස්සාමි”.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජ්චො අසිවමමං ගහෙතා ධනුකලාපං සන්තායතිතා විසුලහං සඛනාමං ඔතරති, සො තසමිං සඛනාමෙ උස්සහති, වායමති, තමෙනං උස්සහනනං වායමනනං පරෙ උපලික්ඛිනති, තමෙනං අපනෙතති, අපනෙතාඤ්ඤතභාහං තෙනති, තමෙනං ඤ්ඤතකා උපට්ඨාහනති, පරිවරනති, සො ඤ්ඤතකෙති උපට්ඨානියමානො පරිවරියමානො වුට්ඨාති තමනා ආබාධා, නද්දුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකචෙව පුග්ගලො හොති. අයං භික්ඛවෙ චතුක්ඛො යොධාජ්චුපමො පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානො භික්ඛුසු

1 රාගපරිසුඤ්ඤිතොමිති - මජ්ඣ., 2 යකාපරභුං - මජ්ඣ., 3 බ්‍රහ්මචරියං - මජ්ඣ., 4 භිතායාවතති සිමු., 5 වායමිස්සාමි - මජ්ඣ..

“මම ආරාමයට ගොස් ‘ආචාර්‍යනි, රාගයෙන් රක්‍ෂා වූයෙමි, රාගයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. බමසර (නො සිදු) රක්තට නොපොහොසත්මි. ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය පාල කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට ගිහිබවට පැමිණෙමි’යි හික්‍ෂුන්ට සැල කෙරෙමි නම් මැනවැ”යි. හෙ අරමට ගොස් හික්‍ෂුන්ට සැල කරයි: “ආචාර්‍යනි රාගයෙන් රක්‍ෂා වූයෙමි, රාගයෙන් මැඩුනෙමි වෙමි. බ්‍රහ්මවය්‍යය (නො සිදු) රක්තට නොපොහොසත්මි. ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට ගිහිභාවයට වැටෙමි”යි.

තෙල මහණ හට සබ්බමසරුභ්‍ර ඔවා දෙත්, අනුසාසනා කෙරෙත්: “ආචාර්‍යනි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අල්පාඥාදායක යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදිනව බොහෝ ය යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අසතිකඛකාල වැන්නහසි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදිනව බොහෝ ය යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ මාංසපෙශියක් වැනියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදිනව බොහෝ ය යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ තණසුළු වැනි යයි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අඛිකාරකර්මප්‍රභවය යි වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ සාප්තොපමයහ යි... වදාරණ ලදහ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ පිරුළු අල දෑයක් (යැද ඉල්ලා ගන්නා ලද්දක්) වැනියහ යි ... වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ වාක්‍ෂාදල වැනියහ යි.. වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ අධිසුතොපමයහ යි ... වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ ගහනිගුල වැනියහ යි... වදාරණ ලදහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් කාමයෝ සප්ප්ඵල වැනියහ යි, බොහෝ දුක් ඇතියහ යි, බොහෝ උපායාස ඇතියහ යි, මෙහි ආදිනව බොහෝ ය යි වදාරණ ලදහ. ආයුමෙත් බමසරෙහි ඇලුම් කෙරේවා. ආයුමෙත් ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය ප්‍රකට කොට ශික්‍ෂාප්‍රත්‍යාබ්‍යාන කොට ගිහිභාවයට නගමක් වැටේවා”යි. හෙ සබ්බමසරුන් විසින් මෙසේ ඔවා දෙනු ලබනුයේ, මෙසේ අනුසස්තා ලබනුයේ මෙසේ නිසයි “ආචාර්‍යනි, උත්සාහ කරණෙමි ආචාර්‍යනි, ධරණෙමි. ආචාර්‍යනි, සිත් අලවනෙමි. ආචාර්‍යනි, මම දැන් ශික්‍ෂායෙහි දොඬුලය පහල කොට සිකපද භාරමයා ගිහිභාවට නො වැටෙන්නෙමි”යි.

මහණෙනි, යම් පරිදි එ යොධාජිව කඩුපලිස් ගෙණ දුඩුහිතොවුරු සදාගෙණ ව්‍යුසංසම්ප්‍රාමියට වදනේ මේ ද, හෙ එ සම්ප්‍රාමියෙහි උත්සාහ කෙරෙයි, ව්‍යායාම කෙරෙයි. සතුරෝ උත්සාහ කරණ ව්‍යායාම කරණ ඔහු විදිත්. ඔහු සිසසෙන් වෙත ගෙන යත්, ගෙන ගොස් නැගනට පමුණුවත්, නැගේ තෙල යොධාජිවයා වටත්, මෙහෙ කරත්, හෙ නැගත් විසින් වටසු ලබනුයේ, මෙහෙ කරණු ලබනුයේ, එ ආබාධයෙන් නැගිටුවේ ද මහණෙනි, මම මෙ පුතූල් ඔහු බඳු කොට තිබෙමි. මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මෙ බඳු වූ ද ආචාරි ප්‍රදාලයෙක් ඇත. මහණෙනි, හික්‍ෂුන් අතර විද්‍යමාන වන මේ සතර වන යොධාජිවොපම ප්‍රදාල යි.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු අඤ්ඤානරං ගාමං වා නිගමං වා උපනිස්සාය විහරති. සො පුබ්බන්තසමයං නිවාසෙත්වා පතනචීවරමාදය තමෙව ගාමං වා නිගමං වා පිණ්ඩාය පටිසන්ති රක්ඛිතෙන¹ කායෙන රක්ඛිතාය වාචාය රක්ඛිතෙන චිත්තෙන උපට්ඨිතාය සන්තියා සංවුත්තෙති ඉන්ද්‍රියෙහි. සො චක්ඛුන්තා රූපං දිස්වා න නිමිත්තග්ගාති භොති නානුබ්බාඤ්ඤානග්ගාති යත්වාධිකරණ මෙතං චක්ඛුන්ද්‍රියං අසංවුත්තං විහරන්තං අනිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ථාසාවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්ඛුන්ද්‍රියං. චක්ඛුන්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දං සුත්වා-පෙ-සාණේන ගතං සායිත්වා, පෙ-ජීව්හාය රසං සායිත්වා-පෙ- කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුයිත්වා-පෙ- මහසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාති භොති නානුබ්බාඤ්ඤානග්ගාති යත්වාධිකරණමෙතං මනික්ද්‍රියං අසංවුත්තං විහරන්තං අනිජ්ඣා දෙමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අත්ථාසාවෙය්‍යං, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනික්ද්‍රියං මනික්ද්‍රියෙ සංවරං ආපජ්ජති.

සො පච්ඡාහරන්තං පිණ්ඩපාතපටිඝකතොතා විචිත්තං තෙනාසනං හජ්ජති: අරඤ්ඤං රුක්ඛමුලං පබ්බතා:කන්දරං හිරිගුහං සුසානං මහපථං අබ්බොකාසං පලාලපුඤ්ඤං. සො අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පලලඛිකං ආභුජීත්වා උජුං කායං පණ්ඩාය පටිමුඛං සතිං උපට්ඨපෙත්වා. සො අනිජ්ඣං ලොකෙ ප්‍රභාය-පෙ-සො ඉමෙ පඤ්ච නීවරණෙ ප්‍රභාය වෙතසො උපකාතිලෙසෙ පඤ්ඤාය දුබ්බලීකරණෙ විවිච්චෙව කාමෙහි -පෙ- චතුත්ථං කියන්තං² උපසම්පජ්ජ විහරති.

සො එවං සමාහිතෙ චිත්තෙ පරිසුද්ධෙ පරිඥොදානෙ අනඛගණෙ විගතුපකතිලෙසෙ මුද්දුග්ගෙ කම්මනියෙ සිතෙ ආනෙඤ්ජප්පතෙන³ ආසවානං බ්‍යඤ්ඤාය චිත්තං අභිනින්නාමෙති. සො ඉදං දුක්ඛනාති යථාභූතං පජානාති. -පෙ- නාපරං ඉත්ථත්තායාති පජානාති.

සෙය්‍යථාපි සො භික්ඛවෙ යොධාජීවො අසිවමිදං ගහෙත්වා ධනුකලාපං සන්තංගිත්වා විසුළුතං සඛගාමං ඔතරති, සො තං සඛගාමං අභිවිජ්ජිත්වා විජ්ජනසඛගාමො තමෙව සඛගාමසීසං අජ්ඣාචසති, තථුපමාහං භික්ඛවෙ ඉමං පුග්ගලං වදාමි. එවරුපොපි භික්ඛවෙ ඉධෙකාවෙවා පුග්ගලො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්ඤමො යොධාජීවුපමො පුග්ගලො සනෙතා සංවිජ්ජමානො හික්ඛුසු.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤ යොධාජීවුපමා පුග්ගලා සනෙතා සංවිජ්ජමානා හික්ඛුසුති.

1 රක්ඛිතතෙව - මජ්ඣං.
2 චතුස්ඡායං - සීමු,

3 අනෙකජ්ජපතන - සීමු

තවද මහණෙනි, මහණ එක්තරා ගමක් හෝ නියම් ගමක් හෝ ඇසුරු කොට වෙසෙයි. හෙ පෙරවරායෙහි හැද පායිවුරු ගෙන එ ගමට හෝ නියම්ගමට හෝ රක්තා ලද කසින් රක්තා ලද වචනයෙන් රක්තා ලද සිඤ්ඤානේ ඵලං සිටි කාශියාසිඤ්ඤානේ සංචාත ඉන්ද්‍රියයෙන් පිටු පිණිස පිවිසෙයි. හෙ ඇසින් රූපයක් දැක නිමිති නො ගන්නා සුලුයේ, අනුචිතයෙන් නො ගන්නා සුලුයේ වෙයි. යම් හෙයකින් චක්ඛුරිත්‍රියය අසංචාත කොට වාස කරණ කෙල මහණ කරා ලාමක අකුලලබ්ථි වූ අභිධ්‍යාදොමිතසායෝ ලුහුබදනාහු වෙන් නම්, එහි සංවරණ පිණිස පිළිපදනේ ය. චක්ඛුරිත්‍රියය රකියි. චක්ඛුරිත්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. කණින් ශබ්දයක් අසා ... ස්‍රාණයෙන් ගතියක් අසා ... ජිහ්වයෙන් රස විද ... කසින් ස්පර්ශය පැහැසි... මනසින් ධර්මායතන දැන නිමිති නො ගන්නා සුලුයේ, අනුචිතයෙන් නො ගන්නා සුලුයේ වෙයි. යම් හෙයකින් මනිත්‍රියය අසංචාත කොට වාස කරණ කෙල මහණ කරා ලාමක අකුලලබ්ථි වූ අභිධ්‍යාදොමිතසායෝ ලුහුබදනාහු වෙන් නම්, එහි සංවරණ පිණිස පිළිපදනේ ය. මනිත්‍රියය රකියි. මනිත්‍රියයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි.

හෙ පසුබත්ති පිටුවායෙන් පෙරලා ආයේ විචිකනයයනාසන වූ අරණ්‍ය ය වාක්ඛුලු ය පථික ය කන්දරය ගිරිගුහා ය ශමිගාන ය වානප්‍රස්ථ ය අභ්‍යවකාශ ය පලාලපුඤ්ඤ ය බෙජේ හෙ වලට ගියේ වේවයි, රුක්ඛුලට ගියේ වේවයි, ගුහාගාරයට ගියේ වේවයි. පලක් බැඳ කය සෘජු කොට නබා සිතිය අභිමුඛ කොට ඵලවා හිටුනේ ය. හෙ පඤ්චසකකිලොකයෙහි අභිධ්‍යාච දුරු කොට .. හෙ විකනයාගේ උපකෙලය වූ ප්‍රඥාවගේ දුළුලකරණ පඤ්චනිවරණ ධර්මයන් දුරු කොට කාමයන් කෙරෙන් වෙන් ව ම ... චතුස්සධ්‍යානය උපයා වාස කරයි.

හෙ මෙසෙයින් සමාබිගත සිත පිරිසිදු වූ කල්හි, පසංචිදනවූ කල්හි, අභිගණරහිත වූ කල්හි, පහව ගිය උපකෙලය ඇති වත් ම මෘදු වත් ම, කම්මණ්‍ය වත් ම, සිතීප්‍රාප්ත වත් ම, නො සැලෙන බවට පැමිණෙත් ම ආසුවයන්ගේ ඤායඤානය සදහා සිත අභිමුඛ කොට නැමයි. හෙ මේ පඤ්චසකකිය දුකැසි යථාභූතය මැනවින් දන්නේ ය.. මේ රහත් බව පිණිස කටයුතු අනෙකෙක් නැතැයි මැනවින් දන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් සෙයින් එ යොධාජීව කඩු පලිස් ගෙන දුහු හියොවුරු සදාගෙණ සනතිවිභවසෙනා දැති සඬ්ඛ්‍යාමභුමියට බස්තේ මේ ද, හෙ එ සඬ්ඛ්‍යාමය දිනා දිනු සඬ්ඛ්‍යාම ඇත්තේ එ ම සඬ්ඛ්‍යාමගිතියෙහි වෙසේ ද, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එ බදු කොට කියමි. මහණෙනි, මේ බදු සැහැපි ඇති ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ද මේ සස්තෙහි දැක. මහණෙනි, මහණින් අතුරෙහි වසන මේ පස් වන යොධාජීවභවපම පුද්ගල යි.

මහණෙනි, මේ යොධාජීවොපම පුද්ගලයෝ පස්දෙන මහණින් අතුරෙහි විදුමාන වෙති යි.

5. 2. 3. 7.

[පඨමඅනාගතභයසුත්තං.]

[සාවස්ථිදුතං:]

27. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. කතමාති පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිතකිති: “අහං බො ඵතරහි ඵකකොව¹ අරඤ්ඤෙ විහරාමී. ඵකකා බො පන මං² අරඤ්ඤෙ විහරන්තං අහි වා ඩංසෙය්‍ය, විච්ඡිනො වා මං ඩංසෙය්‍ය, සතපද්දි වා මං ඩංසෙය්‍ය. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. හදුහං විරියං ආරහාමී අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡික-තස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිතකිති: “අහං බො ඵතරහි ඵකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමී. ඵකකො පනාහං අරඤ්ඤෙ විරහන්තො උපකම්භිතො වා පපතෙය්‍යං, භතතං වා මෙ භූතතං⁴ ව්‍යාපජ්ජෙය්‍ය, උතතං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, කෙමිතං වා මෙ කුප්පෙය්‍ය, සත්ථකා වා මෙ වාතා කුප්පෙය්‍යං, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා³. සො මමස්ස අන්තරායො. හදුහං විරියං ආරහාමී අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡි-කතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං සමපස්ස-මානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡි-කතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිතකිති: “අහං බො ඵතරහි ඵකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමී. ඵකකො බො පනාහං අරඤ්ඤෙ විහරන්තො වාලෙහි වා සමාගච්ඡෙය්‍යං, සිහෙන වා ව්‍යග්ගෙන වා දීපිතා ව, අච්ඡිත වා තරච්ඡිත වා, තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං, තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.³ සො මමස්ස අන්තරායො. හදුහං විරියං ආරහාමී අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුනා අපමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අපපතනස්ස පතතියා අනබ්භතස්ස අබ්භමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1 ඵකකො - මජ්ඣං.

2 ඵකකා බො පන මං - ස්‍යා.

3 කාලං කිරියා - මජ්ඣං.

4 භතතං වා භූතතං මෙ - මජ්ඣං.

5. 2. 3. 7.

[පටිමඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සැවැත් නිදන සි:]

27. මහණෙනි, මේ පස් අනාඛියක් මොනොවට දක්නා ආරණ්‍යක නික්මුණු විසින් අප්‍රාජා (ධ්‍යානවිදගීනාමාගීඵලප්‍රභේද) විශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සදහා, අනාගතවිශේෂයාගේ අධිගමය සදහා, අප්‍රත්‍යක්ෂ විශේෂයාගේ ප්‍රත්‍යක්ෂකරණය සදහා අප්‍රමතන ව කෙලෙස් නවන වැර ඇති ව නිවනට යැවූ සිත ඇති ව වසන්තට නිසි මැයි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙනි ආරණ්‍යක මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මේ කල අරණෙනි එකලා වූයෙමි ම වෙසෙමි. එකලා ව ම අරණෙනි වාස කරණ මා සර්පයෙක් හෝ ඩස්තේ ය, නුහුසුයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, පත්වහයෙක් හෝ මා ඩස්තේ ය, එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අන්තරායෙක් වෙයි. එකාන්තයෙන් නො පත් විශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සදහා, අනාගත විශේෂයාගේ අධිගමය සදහා, අසාක්ෂාත්‍යතා විශේෂයාගේ සාක්ෂාත්කරණය සදහා, (ද්විවිධවිද්‍යයෙන්) වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණු විසින් නො පත් විශේෂයාගේ ලාභය පිණිස, අනාගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාත්‍යතාවිශේෂයාගේ පසක් කිරීම පිණිස නො පමා ව කෙලෙස් නවන වැර ඇති ව නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසන්තට නිස්ස.

තවද මහණෙනි, වනවැසි මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මේ කල්ලි එකලා ව ම වෙනෙහි වසමි. එකලා ව ම වෙනෙහි වසන මම පැකිල හෝ හෙත්තෙමි. මා වැලඳු බත හෝ (අජිණිකාදි වශයෙන්) විකෘතියට පත් වන්නේ ය. මාගේ පිත හෝ කිපෙන්නේ ය. මාගේ සෙම් හෝ කිපෙන්නේ ය. මාගේ (සනිබ්බිත සිද්ධතා) ගස්නුකවාතයෝ හෝ කිපෙන්නාහ. එයින් මාගේ කලුරිය වෙයි. එ මට අන්තරාය වෙයි. මම නො ලත් වෙසෙස්සුගේ ලාභය සදහා, අනාගත වෙසෙස්සුගේ අධිගම සදහා, අසාක්ෂාත්කෘත වෙසෙස්සුගේ සාක්ෂාත්කරණය සදහා වැර වහන්නෙමි මැ”යි. මහණෙනි, මේ දෙවන අනාගතභය දක්නා වනවැසි මහණු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනාගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, පසක් නො කරණ ලද විශේෂයාගේ පසක් කිරීම පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්තට නිසි ය.

තවද මහණෙනි, වනවැසි මහණ මෙසේ නුවණින් සිතයි: “මම මේකල වනයෙහි එකලා වූයෙමි වසමි. වනයෙහි එකලා ව වසන මම සිංහයකු සමඟ හෝ ව්‍යාසුයකු සමඟ හෝ දිවියකු සමඟ හෝ වලසකු සමඟ හෝ කරබානා වලසකු සමඟ හෝ ය යි මෙසේ ව්‍යාලයන් හා ද එකභූ වන්නෙමි. ඔහු මා දිවි ගලවන්නාහ එයින් මාගේ කලුරිය වෙයි. එ මාගට අන්තරාය වෙයි. එකාන්තයෙන් අප්‍රාජාවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනාගත විශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාත්කෘතවිශේෂයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ තුන් වන අනාගතභය දක්නා ආරණ්‍යක මහණු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සදහා, අනාගතවිශේෂයාගේ අධිගමය පිණිස, අසාක්ෂාත්කෘත-විශේෂයාගේ සාක්ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්තට නිසි ය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකිති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. එකකො බො පනාභං අරඤ්ඤෙ විහරනො, මාණවෙති¹ සමාගවෙත්ඨාං කතකමෙති වා, අකතකමෙති වා. තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අනාරායො, භද්දභං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.” ඉදං භික්ඛවෙ චතුර්ථං අනාගතභයං සමපස්සමානොන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අප්පමතොන ආතාපිතා පභිතතොන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ ආරඤ්ඤකො භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකිති: “අභං බො එතරග්ගි එකකො අරඤ්ඤෙ විහරාමි. සතති බො පන අරඤ්ඤෙ³ වාලා අමනුස්සා. තෙ මං ජීවිතා වොරොපෙය්‍යං. තෙන මෙ අස්ස කාලකිරියා.² සො මමස්ස අනාරායො, භද්දභං විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා”ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සමපස්සමානොන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අප්පමතොන ආතාපිතා පභිතතොන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සමපස්සමානොන අලමෙව ආරඤ්ඤකෙන භික්ඛුතා අප්පමතොන ආතාපිතා පභිතතොන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායාති.

5. 2. 3. 8.

[දුතියඅනාගතභයසුත්තං]

[සාවච්ඡිතිදුතං]

28. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතභයාති සමපස්සමානොන අලමෙව භික්ඛුතා අප්පමතොන ආතාපිතා පභිතතොන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. කතමාති පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකිති: “අභං බො එතරග්ගි දභරො යුවා සුසු කාලකෙසො හද්දෙන යොබ්බනොන සමන්තාගතො පඨමෙන වයසා හොති බො පන සො සමයො යං ඉමං කායං ජරා ඵුසති. ජිණ්ණෙන බො පන ජරාය අභිභුතෙන න සුකරං බුද්ධානා සාසනා මහසිකානුං.

තවද මහණෙනි, ආරණ්‍යක භික්ෂු මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරයි: “මම මේ කල වනයෙහි එකලායෙම් වසමි. එකලායෙම් වෙනෙහි වසන්නෙමි කල සොරකම් ඇති හෝ නො කල සොරකම් ඇති සොරුන් හා එකතු වෙමි. ඔහු මා දිවි ගලවන්නාහ. එයින් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අනන්‍යය වෙයි. එකාන්තයෙන් මම අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අඛිගමය සඳහා, අසාක්‍ෂාතකාතවිශේෂයාගේ සාක්‍ෂාතකරණය සඳහා වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ සතර වන අනාගතභය දක්වා ආරණ්‍යක මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය සඳහා, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය සඳහා, අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාතකරණය සඳහා අප්‍රමතත ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්නට නිසිමැ යි.

තවද මහණෙනි, ආරණ්‍යක භික්ෂු මෙසේ නුවණින් මෙනෙහි කරයි: “මම මේ කල එකලායෙම් අරණෙනි වෙසෙමි. අරන්හි කැකුළු යක්‍ෂ දි අමනුෂ්‍යයෝ ඇත් ම ය. ඔහු මා දිවියෙන් ගලවන්නාහ. ඉන් මාගේ කාලක්‍රියාව වෙයි. එ මට අනන්‍යය වෙයි. එකාන්තයෙන් මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාත්ක්‍රියාව පිණිස වැර අරඹමි”යි. මහණෙනි, මේ පස් වන අනාගතභය දක්වා ආරණ්‍යක මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාතකාතයාගේ සාක්‍ෂාත් ක්‍රියාව පිණිස අප්‍රමතත ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වසන්නට නිසි මැ යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතභය දක්වා ආරණ්‍යක භික්ෂුහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත් කාතයාගේ සාක්‍ෂාත්ක්‍රියා පිණිස අප්‍රමතත ව ආතාපි ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට නිසි මැ යි.

5. 2. 3. 8.

[දුතියඅනාගතභයසූත්‍රය]

[සැමැත්තිදූතයි:]

28. මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතභයක් දක්වා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තවිශේෂයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතවිශේෂයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාතකාතවිශේෂයාගේ සාක්‍ෂාතකාතිය පිණිස, වාස කරන්නට නිසි මැ යි. කවර පසෙක යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මම මේ කල දහරයෙම් තුරුණුයෙම් මනා කළ කෙහෙ ඇතියෙම් කොදුරුයොටුනෙන් සමකාගතයෙම්. යම් හෙයකින් මේ කාස ජරාව පහස්තේ නම්, එ බඳු සමයෙක් ඇත් මැ යි. ඒණි වූ ජරායෙන් මැඩුනු විසින් බුදුරජුන්ගේ සත්ත මෙනෙහි කරන්නට සුකර නො වේ මැ යි.

න සුඤ්ඤානි අරඤ්ඤාද¹ වනපඤ්ඤානි පනනානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො. හන්දුහං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-සෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො ජිණ්ණකො'පි ඵාසුං විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්ඤිකති: 'අහං බො ඵනරහි අප්පාබාධො අප්පාතඤ්ඤා සමච්චෙපාකිතියං ගහණියං සමන්තාගතො නාතිසීතාය නාච්චුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මාය. හොති බො පන සො සමසො යං ඉමං කායං ව්‍යාධි පුසති. බ්‍යාධිතෙන බො පන බ්‍යාධාති-භූතෙන³ න සුඤ්ඤානි අරඤ්ඤාද¹ වනපඤ්ඤානි පනනානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො, හන්දුහං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-සෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො බ්‍යාධිතො'පි ඵාසුං⁴ විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්ඤිකති: 'ඵනරහි බො සුභික්ඛං සුසස්සං සුලභපිණ්ඩං, සුඤ්ඤාන උඤ්ඤාන පග්ගහෙන යාපෙතුං. හොති බො පන සො සමසො යං දුබ්භිකම්මං හොති දුස්සස්සං දුලභපිණ්ඩං, න සුඤ්ඤාන උඤ්ඤාන පග්ගහෙන යාපෙතුං. දුබ්භිකම්මං බො පන මනුස්සං යෙන සුභික්ඛං තෙන සම්බලමනා නිත්ථ සම්බලණිකවිභාරො හොති ආකිණ්ණ-විභාරො. සම්බලණිකවිභාරෙ බො පන සති ආකිණ්ණවිභාරෙ න සුඤ්ඤාන උඤ්ඤාන පනනානි සෙනාසනානි පටිසෙවිතුං. පුරු මං සො ධම්මො ආගච්ඡති අනිට්ඨො අකතො අමනාපො හන්දුහං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය-සෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො දුබ්භිකම්මං'පි ඵාසුං විහරිස්සාමි'ති. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතභයං සම්පස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුනා අප්පමනෙන ආතාපිනා පභිතතෙන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පතතියං අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

1. අරඤ්ඤා-මජ්ඣං. 2. පටිසඤ්ඤා-මජ්ඣං. 3. බ්‍යාධිතා අභිභූතෙන - මජ්ඣං.
4. ඵාසුං - මජ්ඣං.

අරන් හා වානප්‍රසථ හා ප්‍රාන්තසෙනසුන් හා සෙවුනට සුකර නො වේ. ඒ අතිටු අකාන්ත අමනාප ධම්ම ඇසිල්ලකින් මා වෙත එයි. (එයට පෙරම-යම් නාක් එ නො එළඹේ ද ඒ නාක්) මම අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කාරීය පිණිස වැර අරඹමි මැයි - යම් ධම්මයෙකින් සමන්තාගත වූ මම දිරුයෙමි නමුදු සැපසේ වෙසෙමි නම් එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම අනාගතභය දක්නා මහණ විසින් අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමාද ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි ම ය.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “දැන් මම අලොභාධර්මයෙහි අලොභධර්මයෙහි නාතිශිත, නාත්‍යූෂණ, මධ්‍යම, ප්‍රධන්විකාරී-යට ක්‍ෂම වන, සම ව පස්නා කමිජනෙජොධාතුයෙන් සමන්තාගතයෙහි වෙමි. යම් හෙයකින් මේ කය ව්‍යාධිය පහස්නේ නම්, එ බඳු කලෙක් ඇත් මැ යි - මා ව්‍යාධිත ව ව්‍යාධියෙන් මඛනාලදහු විසින් බුදුරජුන්ගේ සස්න කරනට සුකර නොවේ මැ යි. අරන් හා වානප්‍රසථ හා ප්‍රාන්ත සෙනසුන් හා සෙවුනට සුකර නො වේ. අතිටු අකාන්ත අමනාප ඒ ධම්ම මා කරා මතු එයි. (එයට පෙර) මම අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කාරීය පිණිස, වැර අරඹමි මැ යි. යම් ධම්මයෙකින් සමන්තාගත වූයෙමි ව්‍යාධියෙන් පෙළෙනෙමි නමුදු පහසු සේ වෙසෙමි නම් එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ දෙවන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමාද ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි මැ යි.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල භික්‍ෂාසම්පන්න වෙයි, සමාදාන ගතිය වෙයි, සුලභ පිණ්ඩ වෙයි, භික්‍ෂාපාත්‍රය ගෙණ උඤ්ජාවරියායෙන් යැපීමට සුකර වෙයි. යම් හෙයකින් දුර්භික්‍ෂ හා දුගතිය හා දුර්ලභ පිණ්ඩ හා වේ නම්, භික්‍ෂාපාත්‍රය ගෙණ උඤ්ජාවරියායෙන් යැපීමට සුකර නො වේ නම්, එ බඳු සමයෙක් වෙයි. දුර්භික්‍ෂයෙහි වනාහි මනුෂ්‍යයෝ සුභික්‍ෂස්ථාන කරා සංක්‍රමණ කෙරෙත්. එ තන්හි සංගණික-විහාරය ආකිණිවිහාරය (උතුන් හා මුසු විහරණ) වෙයි. ගණසන විහරණය මුසුවිහරණය ඇති වත් ම බුදුරජුන්ගේ සස්න මෙනෙහි කිරීමට සුකර නො වෙයි. අරන් හා වානප්‍රසථ හා ගාමුරු වල් සෙනසුන් හා සෙවුමට සුකර නො වෙයි. අතිටු අකාන්ත අමනාප ඒ ධම්ම මා කරා වහා එයි. (එයට පෙර) මම අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස, වැර අරඹමි මැයි - යම් ධම්මයෙකින් සමන්තාගතයෙහි දුර්භික්‍ෂයෙහිද පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ තුන් වන අනාගතභය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්කාරයාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය පිණිස අප්‍රමාද ව ආතාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට තිසි මැ යි.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකිති: එතරගි බො මහුස්සා සමග්ගා සමමොදමානා අච්චදමානා බිරොදකිතුතා අඤ්ඤමඤ්ඤං පියචකඛුගි සමපස්සන්තා විහරන්ති. භොති බො පන සො සමයො යං භයං භොති අට්ඨසංකොපො. චක්ඛකසමාරාලුතා ජානපද පරියායන්ති. භයෙ බො පන සති මහුස්සා යෙන බෙමං තෙන සබ්බකමන්ති. තත්ථ සබ්බණ්ණිකවිහාරො භොති ආකිණ්ණවිහාරො සබ්බණ්ණිකවිහාරෙ බො පන සති ආකිණ්ණ-විහාරෙ න සුකාරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකාරාති අරඤ්ඤා¹ චනපත්ථාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුං. පුරං මං සො ධම්මො ආභව්ණි අතිට්ඨො අකන්තො අමනාපො, හන්ද'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි [අප්පත්තස්ස පත්තියා, අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය, අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය - යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භයෙ'පි එාසුං විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුතා අප්පමනෙතන ආතාපිතා පභිතහෙතන විහරිතුං [අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස*] සච්ඡිකිරියාය.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉති පටිසඤ්චිකකිති: “එතරගි බො සබ්බෙසා සමග්ගො සමමොදමානො අච්චදමානො එකුද්දෙසො එාසුං³ විහරති. භොති බො පන සො සමයො යං සබ්බෙසා භිජ්ඣති. සබ්බෙසා බො පන භික්ඛො න සුකාරං බුද්ධානං සාසනං මනසිකාතුං. න සුකාරාති අරඤ්ඤා චනපත්ථාති පන්තාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුං. පුරං මං සො ධම්මො ආභව්ණි අතිට්ඨො අකන්තො අමනාපො, හන්ද'හං පටිගච්චෙව² විරියං ආරහාමි අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය, යෙනාහං ධම්මෙන සමන්තාගතො භික්ඛො'පි සබ්බෙසා එාසුං³ විහරිස්සාමි''ති. ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුතා අප්පමනෙතන ආතාපිතා පභිතහෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනාගතභයාති සමපස්සමානෙන අලමෙව භික්ඛුතා අප්පමනෙතන ආතාපිතා පභිතහෙතන විහරිතුං අප්පත්තස්ස පත්තියා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියායා'ති.

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣං.

2. පටිගච්චෙව - මජ්ඣං.

3. එාසුං - මජ්ඣං.

* පොඤ්ඤාසු පෙට්ඨාලමුඛෙන සංඛින්නං.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල්හි මනුෂ්‍යයෝ සමග වූවාහු, එක්ව ධුස්නාහු, විවාද නො කරන්නාහු, කිරි හා දිය මෙන් එක්වූවාහු, උනුන් විය ඇසින් දක්නාහු වෙසෙත්. යම් හෙයකින් කම්පලාසොරබ්බෙක් (වලවැසි සොරාන් ගම් වැද කරණ විලෝපයක්) වේ ද, රියසක් නැති දනම්වැස්සෝ ඔබමොබ (හිස් ලුලු අත) පාන යෙදී ද, එබඳු සමයෙක් වේ මැයි. නය ඇති වත්ම මනුෂ්‍යයෝ කොමස්ථාන කරා සඹ්‍රමණ කෙරෙත්. එතන්හි සඹ්‍රමණික විහරණය වෙයි. ආකිණිවිහරණය වෙයි. සඹ්‍රමණිකවිහරණ හා ආකිණි විහරණ හා ඇති වත් ම බුදුරජුන්ගේ සස්න මෙනෙහි කරන්නට සුකර නොවේ. අරන් හා වානප්‍රසථ හා ප්‍රානන සෙනසුන් හා සෙවනට සුකර නොවේ. එ අනිෂ්ට අකාන්ත අමනාප ධර්මය මා කරා වහා එයි. එයට පෙර මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්තාකායාගේ සාක්‍ෂාත්තකරණය පිණිස වැර අරඹම් මැයි. මම යම් විශ්ව ධර්මයෙකින් සමකාගත වූයෙම් හයෙහිදු පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්තවෙමි”යි. මහණෙනි, මේ සතර වන අනාගතනය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්තාකායාගේ සාක්‍ෂාත්තකරණය පිණිස, අප්‍රමතන ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කිරීමට නිසි මැයි.

තවද මහණෙනි, මහණ මෙසේ ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි: “මේ කල සඹ්‍ර නෙමේ සමග වූයේ, සචෙට්ඨාදමාන වූයේ, විවාද නො කරන්නේ, එකුදෙදුස ඇතියේ පහසු සේ වෙසෙයි. යම් හෙයකින් සඹ්‍ර බිඳේ නම් එ බඳු කලෙක් වෙයි. සඹ්‍රයා බුන් කල්හි බුදුරජුන්ගේ සසුන මෙනෙහි කරන්නට සුකර නොවේ. අරන් හා වානප්‍රසථ හා ප්‍රානන සෙනසුන් හා සෙවනට සුකර නොවේ. ඒ අනිෂ්ට අකාන්ත අමනාප ධර්මය මා කරා වහා එයි. එයට පෙර මම අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්තාකායාගේ සාක්‍ෂාත්තකරණය පිණිස වැර අරඹම් මැයි. මම යම් ධර්මයෙකින් සමකාගත වූයෙම් සඹ්‍රයා බුන් ද පහසු සේ වෙසෙමි නම්, එයින් යුක්ත වෙමි”යි. මහණෙනි, මේ පස් වන අනාගතනය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස, අසාක්‍ෂාත්තාකායාගේ සාක්‍ෂාත්තකරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කරන්නට නිසි මැයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච අනාගතනය දක්නා මහණහු විසින් අප්‍රාප්තයාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස, අනඛිගතයාගේ අඛිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්තාකායාගේ සාක්‍ෂාත්තකරණය පිණිස අප්‍රමතන ව ආනාපී ව ප්‍රතිතාත්ම ව වාස කිරීමට නිසි මැයි.

5. 2. 3. 9.

[සාවජ්ඣනීදානං]

[තනියඅනාගතහයසුත්තං]

29. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අනාගතහයාති එතරගි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බොති. පටිබුජ්ඣිතො ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බං. කතමාති පඤ්ඤා?

හවිසානති භික්ඛවෙ භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙසානති. තෙ¹ න සකඛිසානති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි හවිසානති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤා උපසම්පාදෙසානති. තෙපි න සකඛිසානති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි හවිසානති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ පඨමං අනාගතහයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතො ච තසා පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ හවිසානති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤායං නිසායං දසානති. තෙ න සකඛිසානති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි හවිසානති අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අඤ්ඤායං නිසායං දසානති. තෙපි න සකඛිසානති විනෙතුං අධිසීලෙ අධිවිතෙත අධිපඤ්ඤාය. තෙපි හවිසානති අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතහයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතො ච තසා පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ හවිසානති භික්ඛු අනාගතමධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා අභිධම්මකථං වෙදලලකථං කාථෙන්නා කණ්ඨං ධම්මං¹ ඔක්කමමානා න පටිබුජ්ඣිසානති.³ ඉති බො භික්ඛවෙ ධම්මසන්දෙසා විනයසන්දෙසො, විනයසන්දෙසා ධම්මසන්දෙසො. ඉදං භික්ඛවෙ තතියං අනාගතහයං එතරගි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතො ච තසා පහානාය වායමිතබ්බං.

1. තෙපි - මජ්ඣ. 2. කණ්ඨධම්මං - මජ්ඣ. 3. තබුජ්ඣිසානති - මජ්ඣ.

5. 2. 3. 9.

[තතියඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සංවාදානන්දන සි:]

29. මහණෙනි, මේ අනාගතභය පස් දෙනෙක් දැන් නුපත්නාහු මතුයෙහි උපදිති. ඔහු තොප විසින් දනසුතු වෙති. දැන ද ඔවුන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා වැර වැතිය යුතු ය. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි නො වැඩූ කය ඇති නො වැඩූ සිල් ඇති නො වැඩූ සිත් ඇති නො වැඩූ ප්‍රඥ ඇති භික්ෂුහු වෙති. නො වැඩූ කය ඇති නො වැඩූ සිල් ඇති නො වැඩූ සිත් ඇති නො වැඩූ ප්‍රඥ ඇති ඔහු අන්‍යයන් උපසපත් කෙරෙති. ඔහු අබිශිලයෙහි අබිවිත්තයෙහි අබිප්‍රඥයෙහි හික්මවීමට නො හැකි වෙති. ඔහුද නො බැවූ කය ඇතියාහු නො බැවූ සිල් ඇතියාහු නො බැවූ සිත් ඇතියාහු නො බැවූ පාණ ඇතියාහු ම වෙති. අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වූ ම ඔහු ද අනුත්, උපසපත් කරත්. ඔහුද අබිශිලයෙහි අබිවිත්තයෙහි අබිප්‍රඥයෙහි හික්මවීමට නො හැකි වෙති. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. මහණෙනි, මෙසේ ධම්සංකෘතයෙන් (ධම්පරිභාණීයෙන්) ශමප්පිදගීනා ධම් ගාබිනොගාණීමෙන්) විනය සංකෘතය (විනය පරිභාණීය) වෙයි. විනයසංකෘතයෙන් ධම්සංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ ප්‍රථම අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එය තොප විසින් දනසුතු ය දැන ද එ ප්‍රභාණ කරණු පිණිස ව්‍යායාම කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි මහණහු අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන ඔහු අත් මහණුනට නිස දෙත්. ඔහු අබිශිලයෙහි අබිවිත්තයෙහි අබිප්‍රඥයෙහි විනයනට නො හැකි වෙත්. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙත්. අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන ඔහු ද අත් මහණුනට නිස දෙත්. ඔහුද අබිශිලයෙහි අබිවිත්තයෙහි අබිප්‍රඥයෙහි විනයනට නොහැකි වෙත්. ඔහුද අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙති. මහණෙනි, මෙසේ ධම්සංකෘතයෙන් විනයසංකෘතය වෙයි. විනයසංකෘතයෙන් ධම්සංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ දෙවන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එ තොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට ව්‍යායාම කටයුතු යි.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි භික්ෂුහු අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වෙත්. ඔහු අභාවිතකාය, අභාවිතසීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතපඤ්ඤ වන්නාහු ම අභිධම්මකථා හා ඥානප්‍රතිසංයුක්ත කථා කියන්නාහු කෘෂණධම්මට (උපාරම්භලාභයත්කාරපයෝභිෂණ වෘත්තෙන් අතුලලයට) බැස ගන්නාහු නො පිළිවිදනාහ. මහණෙනි, මෙසේ ධම්සංකෘතයෙන් විනයසංකෘතය වෙයි. විනයසංකෘතයෙන් ධම්සංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ තුන් වන අනාගතභය මතුයෙහි උපදනේ ය. එය තොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

සුභව පරං හික්කවෙ හවිසානති හික්ඛු අනාගතමද්ධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා යෙ තෙ සුභතන්තා තථාගත-භාසිනා ගමහිරා ගමහිරන්තා ලොකුත්තරා සුඤ්ඤතාපටිසංයුතතා, තෙසු හඤ්ඤමානෙසු න සුසුසුසනති,¹ නා සොනං ඔදතිසානති, න අඤ්ඤචිත්තං උපට්ඨපෙසානති. න ච තෙ ධම්මෙ උග්ගහෙනබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිසානති. යෙ පන තෙ සුභතන්තා කචිකතා² කාවෙය්‍යා විභ්වතකරා විභ්වතායාසුභා බාහිරිකා සාවහනාසිනා, තෙසු හඤ්ඤමානෙසු සුසුසුසනති³ සොනං ඔදතිසානති, අඤ්ඤචිත්තං උපට්ඨපෙසානති. තෙ ච ධම්මෙ උග්ගහෙනබ්බං පරියාපුණ්ණිතබ්බං මඤ්ඤිසානති. ඉති බො හික්කවෙ ධම්මසඤ්ඤා විතයසඤ්ඤා, විතයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං හික්කවෙ චදුන්තං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං, පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

සුභව පරං හික්කවෙ හවිසානති හික්ඛු අනාගතමද්ධානං අභාවිතකායා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා. තෙ අභාවිතකායා සමානා අභාවිතසීලා අභාවිතචිත්තා අභාවිතපඤ්ඤා පෙරා හික්ඛු බාහුලිකා හවිසානති සාථලිකා ඔක්කමතො පුබ්බසිතමා පටිච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරියං ආරතිසානති අප්පත්තස්ස පත්තයා අනාගතස්ස අධිගමාය අසමුප්පත්තස්ස සමුප්පත්තියාය. තෙසං පමුච්ඡා ජන්තා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජිසානති. සාපි හවිසානති බාහුලිකා සාථලිකා ඔක්කමතො පුබ්බසිතමා පටිච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා න චිරියං ආරතිසානති අප්පත්තස්ස පත්තියා අනාගතස්ස අධිගමාය අසමුප්පත්තස්ස සමුප්පත්තියාය. ඉති බො හික්කවෙ ධම්මසඤ්ඤා විතයසඤ්ඤා, විතයසඤ්ඤා ධම්මසඤ්ඤා. ඉදං හික්කවෙ පඤ්ඤමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං, පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

ඉමාති බො හික්කවෙ පඤ්ඤා අනාගතභයාති එතරහි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බාති. පටිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බනති.

5. 2. 3. 10.

[චතුස්ථඅනාගතභය සුත්තං.]

[සාවපතිදුතං:]

30. පඤ්චමාති හික්කවෙ අනාගතභයාති එතරහි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තාති වො පටිබුජ්ඣිතබ්බාති. පටිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බං. කතමාති පඤ්ඤා?

හවිසානති හික්කවෙ හික්ඛු අනාගතමද්ධානං චිචරෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ චිචරෙ කල්‍යාණකාමා සමානා උඤ්ඤිසානති පංසුකුලිකතනං. උඤ්ඤිසානති අරඤ්ඤා³ චිත්තථාති පන්නාති සෙතාසනාති. ගාමතිගම-රාජධානීසු ඔසරිකා වාසං කපෙසානති. චිචරහෙදු ච අනෙකවිශිතං අනෙකතං අප්පතිරුපා ආපජ්ජිසානති ඉදං හික්කවෙ පඨමං අනාගතභයං. එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිසානති. තං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං, පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

1. සුසුසුසනති - ඉජ්ජ.

2. කචිකා - ඉජ්ජ.

3. අරඤ්ඤා - මජ්ඣ.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි නික්මුණු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වෙන්. අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වන්නාහු ම ඔහු කපාගතනාමික වූ ගැඹුරු පෙළ ඇති, ගැඹුරු අරුත් ඇති, ලොකොත්තරධම්මිදිපක, භූතාත්මාප්‍රතිසංයුක්ත, සම් ඵ් සුත්‍රාන්තකෙතෙක් වෙන් නම්, ඔවුන් දෙසනු ලබන කල්හි ඇසුමට රුපි නො කෙරෙත්. කන් රුකොට නො ගණිත්. දැනුමට සිත් නො එළවත්. ඵ දහම් උගතයුතු කොට ප්‍රගුණ කටයුතු කොට නො සිතත්. කමින් විසින් ගොතන ලද, කම්පනට අසත්, විස්තුරු අකුරු ඇති, විසිතුරු වියදුන් ඇති සස්සෙන් බැහැර ව ගියා වූ බැහැරිසම්වත් විසින් කියු සම් සුත්‍රාන්තකෙතෙක් වෙන් නම්, ඔවුන් දෙසනු ලබන කල්හි ඇසුමට රුපි කෙරෙත් කන් රුකොට ගණිත්. දැනුමට සිත් එළවත්. ඵ දහම් ද උගතයුතු කොට ප්‍රගුණ කටයුතු කොට සිතත්. මහණෙනි, මෙසේ ධම්මසංකෘතයෙන් විනයසංකෘතය වෙයි. විනයසංකෘතයෙන් ධම්මසංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ සතර වන අනාගතභය මනුසෙහි උපදනේ ය. ඵ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි නික්මුණු අභාවිතකාය, අභාවිතශීල, අභාවිතචිත්ත, අභාවිතප්‍රඥ වෙන්. අභාවිතකාය වන, අභාවිතශීල වන, අභාවිතචිත්ත වන, අභාවිතප්‍රඥ වන, ඵ සංවරනික්මුණු සිටුපස බහුල කොට ඇත්තාහු සස්ස ලිහිල් කොට ගත්තාහු නිවරණ සංකාරාන අවක්‍රමණයෙහි පුරෝගාමී වන්නාහු ප්‍රතිවිවෙකයෙහි බහා නැඬූ විසර්ගිත ඇත්තාහු අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනගිගතයාගේ අනිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්තානායාගේ සාක්‍ෂාත්තරණය පිණිස වැර නො අරඹන්නාහ. ඔවුන්ගේ පශ්චිමජනනාව දමාවනුගත්තට පැමිණෙයි. ඵ පශ්චිමජන ද සිටුපස බහුල කොට ඇත්තේ, සස්ස ලිහිල් කොට ගත්තේ, අවක්‍රමණයෙහි ප්‍රවිභූත වූයේ, ප්‍රතිවෙකයෙහි හළ වැර ධුර ඇතිසේ අප්‍රාණායාගේ ප්‍රාප්තිය පිණිස අනගිගතයාගේ අනිගමය පිණිස අසාක්‍ෂාත්තානායාගේ සාක්‍ෂාත්තරණය පිණිස වැර නො අරඹන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ වනාහි ධම්මසංකෘතයෙන් විනයසංකෘතය වේ. විනයසංකෘතයෙන් ධම්මසංකෘතය වෙයි. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ පස් වන අනාගතභය මනුසෙහි උපදනේ ය. ඵ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු.

මහණෙනි, මේ කල නුපත් මේ පඤ්ච අනාගතභය මනුසෙහි උපදනාහ ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතුහ. පිළිවිද ද ඔවුන් ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු යි.

5. 2. 3. 10.

[වතුන්ධඅනාගතභය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි :]

30. මහණෙනි, දැන් නුපත් මේ අනාගත භය පස් දෙනෙක් මනුසෙහි උපදනාහ. ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු වෙති. පිළිවිදත් ඔවුන් ප්‍රතිණ කිරීමට වැයම් කටයුතු. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි මහණහු සිටුරෙහි කල්‍යාණකාම වෙන්. චිවරයෙහි කල්‍යාණකාම වන ඔහු පා භුකුලිකාභය හැරවියත්. අරණ්‍යයන් ද වාතප්‍රස්ථයන් ද ප්‍රාන්ත සෙනසුන් ද හැරවියත්. ගම් නියමගම් රජ දහන්ති වැද වාස කරත්. සිටුරු හෙතු කොට ද නත් වැදුරුම් නොමනා අනෙමණයට පැමිණෙත්. මහණෙනි, මේ කල නුපත් මේ ප්‍රථම අනාගතභය මනුසෙහි උපදනේ ය. ඵ නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එය දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමද්ධානං පිණ්ඩපාතෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ පිණ්ඩපාතෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති පිණ්ඩපාතිකත්තං, රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමනිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කප්පෙස්සන්ති ජීවහග්ගෙන රසග්ගාති පරියෙසමානා, පිණ්ඩපාතහෙතුච්ච අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභරිතං ආපජ්ජිස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ දුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමද්ධානං සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා. තෙ සෙනාසනෙ කල්‍යාණකාමා සමානා රිඤ්චිස්සන්ති රුකිමුලිකත්තං. රිඤ්චිස්සන්ති අරඤ්ඤා¹ වනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති. ගාමනිගමරාජධානීසු ඔසරිඤ්ඤා වාසං කප්පෙස්සන්ති. සෙනාසනහෙතුච්ච² අනෙකච්ඡිතං අනෙසනං අපභරිතං ආපජ්ජිස්සන්ති. ඉදං භික්ඛවෙ තුතියං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමද්ධානං භික්ඛුති-සික්ඛමානාසමණ්ණදෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති භික්ඛුතිසික්ඛමානා සමණ්ණදෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකබ්බං. “අනභිරතා වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සන්ති, අඤ්ඤාතරං වා සඤ්ඤාට්ඨං ආපනතිං ආපජ්ජිස්සන්ති, සික්ඛං වා පච්චකායා භිනායාචතතිස්සන්ති”. ඉදං භික්ඛවෙ චතුත්ථං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

පුනච පරං භික්ඛවෙ භවිස්සන්ති භික්ඛු අනාගතමද්ධානං ආරාමික-සමණ්ණදෙසෙහි සංසට්ඨා විහරිස්සන්ති. ආරාමිකසමණ්ණදෙසෙහි සංසග්ගෙ බො පන භික්ඛවෙ සති එතං පාටිකබ්බං. “අනෙකච්ඡිතං සනතිධිකාර-පරිභොගං අනුයුත්තා විහරන්ති³. ඔලාරිකමපි තිමිත්තං කරිස්සන්ති පස්වියාපි ගරිතග්ගෙපි ඉදං භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයං එතරහි අසමුප්පන්නං ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති. නං වො පටිබුජ්ඣිතබ්බං. පටිබුජ්ඣිතා ච තස්ස පහානාය වායමිතබ්බං.

ඉමාහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චමං අනාගතභයාති එතරහි අසමුප්පන්නාති ආයතිං සමුප්පජ්ජිස්සන්ති, තාහි වො පටිබුජ්ඣිතබ්බාති, පටිබුජ්ඣිතා ච තෙසං පහානාය වායමිතබ්බන්ති.

අනාගතභයවග්ගො තතියො

තස්සද්දානං:

දුච්චෙ ච වෙනොවිමුත්ති⁴ දො ච ධම්මවිහාරිනො
සොධාජීවා ච දො වුත්තා චත්තාරො ච අනාගතා’ති

1. අරඤ්ඤා - මජ්ඣං. 2. සෙනාසන හෙතු ච - මජ්ඣං. 3. විහරිස්සන්ති - මජ්ඣං.
4. දොවෙතො වුමුත්ති ඵලා ච - මජ්ඣං. * සොධාජීවා වග්ගො - සුමු මජ්ඣං.

තවද මහණෙනි, අනාගතයෙහි භික්ෂුහු පිණ්ඩපාතයෙහි කල්‍යාණකාම වෙති. පිණ්ඩපාතයෙහි කල්‍යාණකාම වන ඔහු පිඩු සිඟා යැපෙනසිල් ඇති බව භාර පියා වනායන් ද වානප්‍රසථ සෙනසුන් ද ගැඹුරු වල් ද භාර පියන්. ගම් නියම්ගම් රජදහන්හි වැද දිවතින් ප්‍රණීත රස සොයන්නාහු වාස කෙරෙත් පිඩුවා හෙතුසෙහුදු නත් වැදුරුම් නො නිසි අකෙමණයට වැටෙත්. මහණෙනි, මේ කල නූපත් මේ දෙවන අනාගතභය අනාගත-යෙහි උපදනේ ය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතයෙහි භික්ෂුහු සෙනසුන්හි කල්‍යාණකාම වෙති. සෙනසුන්හි කල්‍යාණකාම වන ඔහු වාක්ෂමුලිකකිය භාරපියන් වනායන් ද වානප්‍රසථයන් ද ප්‍රාන්තසෙනසුන් ද භාරපියන්. ගම් නියම්ගම් රජදහන්හි වැද වාස කෙරෙත්. සෙනසුන් හෙතු කොට ද අකෙමණිත අප්‍රතිරූප අකෙමණයට වැටෙත්. මහණෙනි, දුන් නූපත් මේ තුන් වන අනාගතභය මතු උපදනේය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු පිළිවිද ද එය දුර ලීමට වැයම් කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුණීශික්ෂමානා ශ්‍රාමණේරයන් හා සසට ව වෙසෙත්. මහණෙනි, භික්ෂුණීශික්ෂමානා ශ්‍රාමණේරයන් හා සසභ ඇති වත් ම අනභිතවු වාහු හෝ බබසර සෙරෙත්. අන්‍යතර වූ හෝ සකිලීවි ඇවතකට පැමිණෙත්. සිකපද හෝ ප්‍රත්‍යාබ්‍යා-නක කොට ගිනහාවයට වැටෙත්” යන තෙල කැමැති විය යුතු. මහණෙනි, මේ කල නූපත් මේ සතර වන අනාගතභය මතු ඇති වෙයි. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

තවද මහණෙනි, අනාගතකාලයෙහි භික්ෂුහු ආරාමිකයන් හා ශ්‍රාමණේර-යන් හා සසට ව වසන්නාහ. ආරාමිකශ්‍රාමණේරයන් හා සංසගීය ඇති වත් ම අනෙකවිනිත වූ සන්තිධිකාරපරිභොගයෙහි අනුයුක්ත ව වෙසෙති. පොළොවිහිදු (පාවිච්චනනගෙහිදු) හරිතයෙහිදු (රුක්වැල් ඇ සිදුම්හිදු) ඔදුරික නිමිති (හැගවිම්) පාල කරත්. මහණෙනි, මේ කල නූපත් මේ පස් වන අනාගතභය මතුවෙයි උපදනේ ය. එය නොප විසින් පිළිවිදිය යුතු. පිළිවිද ද එ දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු.

මහණෙනි, මේ කල්හි නූපන්නාවූ මේ පඤ්ච අනාගතභය මතුවෙයි පාල වන්නාහ. ඔහු නොප විසින් පිළිවිදිය යුතුවහ. පිළිවිද ද ඔවුන් දුරලීමට ව්‍යායාම කටයුතු ය යි.

අනාගතභය වගීය තුන් වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

වෙතො විමුත්ති සුත්‍ර දෙකෙක, ධම්මවිහාරී සුත්‍ර දෙකෙක, යොධාර්ථ ව සුත්‍ර ද දෙකෙක, අනාගතභය සුත්‍ර සතරෙකැයි දශයෙකි.

4. පේරවගෙහා

5. 2. 4. 1.

[රජනිය සුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං:]

31. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච කතමෙහි පඤ්චගි?

රජනියෙ රජුනි, දුස්සනියෙ¹ දුස්සනි, මොහනියෙ² මුය්හනි, කුප්පනියෙ³ කුප්පනි, මදනියෙ මජුනි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො වා'ති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

රජනියෙ න රජුනි, දුස්සනියෙ¹ න දුස්සනි, මොහනියෙ² න මුය්හනි, කුප්පනියෙ³ න කුප්පනි, මදනියෙ න මජුනි. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො වා'ති.

5. 2. 4. 2.

[විතරාග සුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

32. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

දව්විතරාගො හොති, අව්විතදෙසො හොති, අව්විතමොහො හොති, මකිඤ්ඤි ව, පළාසි ව. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං අපට්ඨො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

විතරාගො හොති, විතදෙසො හොති, විතමොහො හොති, අමකිඤ්ඤි ව, අපළාසි ව. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පිඨො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො වා'ති.

1. දුපනියෙ, සිමු.

2. මුහනියො, සිමු.

3. කුපනියෙ, සිමු.

4. පෙරවග්ගය

5. 2. 4. 1.

[රජනිය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහනි:]

31. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත තෙර මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

රාගයට කරුණු වූ අරවුණෙහි රහත වෙයි. දෝෂයට කරුණු වූ අරවුණෙහි ද්විෂ්ට වෙයි. මොහයට කරුණු වූ අරවුණෙහි මූෂ් වෙයි. කොපයට කරුණු වූ අරවුණෙහි කූෂිත වෙයි. මදයට කරුණු වූ අරවුණෙහි මහත වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමනාගත ස්වර් මහණ අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත තෙර මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

රාගයට කරුණු වූ අරවුණෙහි හොඳැලෙයි. දෝෂයට කරුණු වූ අරවුණෙහි දෝෂ හො කරයි. මොහයට කරුණු වූ අරවුණෙහි මූලා හො වෙයි. කොපයට කරුණු වූ අරවුණෙහි හො කිපෙයි. මදයට කරුණු වූ අරවුණෙහි මත් ශෝ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමනාගත වූ ස්වර් මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 2.

[විතරාග සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහනි:]

32. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත ස්වර් මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

අවිතරාග වෙයි. අවිතද්‍යෙය වෙයි. අවිතමොහ වෙයි. ගුණවතු ද වෙයි. (-සුගුරාග ලක්ෂණ) පළාස ඇති වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමනාගත ස්වර් මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත ස්වර් මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

විතරාග වෙයි. විතද්‍යෙය වෙයි. විතමොහ වෙයි. ගුණවතු හො වූයේ ද වෙයි. පළාස නැතියේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමනාගත ස්වර් මහණ ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 3.

[කුහක සුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං:]

33. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං අපට්ඨෙයො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

කුහකො ච භොති, ලපකො ච, නෙමිත්තකො ච,¹ නිප්පෙසිකො ච, ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣංසිතා² ච. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං අපට්ඨෙයො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො වා'ති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං පිසො ච භොති මනාපො ච, ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

න ච කුහකො භොති, න ච ලපකො, න ච නෙමිත්තකො,¹ න ච නිප්පෙසිකො, න ච ලාභෙන ලාභං නිජ්ඣංසිතා.² ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වා'ති.

5. 2. 4. 4.

[අසුඤ්ඤාසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං:]

34. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං අපට්ඨෙයො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

අසුඤ්ඤො භොති, අභිරිකො භොති, අනොත්තප්පි භොති, කුසිතො භොති, දුප්පඤ්ඤො භොති. ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං අපට්ඨෙයො ච භොති අමනාපො ච, අගරු ච අභාවතීයො වා'ති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චගි?

අසුඤ්ඤො භොති, භිරිමා භොති, ඔත්තප්පි භොති, ආරඬ්ඨවිරියො භොති, පඤ්ඤාථො භොති, ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාර්ථනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වා'ති.

1. නිමිත්තකො ච - සො. 2. නිජ්ඣංසිතා - ඡෙසං.

5. 2. 4. 3.

[කුහන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදායයි:]

34. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

(ත්‍රිවිධකුහනවස්තුයෙන් යුත්) කුහකයෙක් ද වෙයි. (ලාභනීශ්‍රිත-සමුලලපනායෙන්) ලපක (උසස් කොට බිණුම් ඇ විසින් බිණනුයේ) ද වෙයි. (ප්‍රත්‍යය සදහා කරණ කායවාග්විඥපති සංඛ්‍යාත) නිමිති ඇතියේ ද වෙයි. (ලාභසත්කාර සදහා කරණ) නිෂේපමණකථා (නොහමියෙහි පරා ගුණ සූත්‍ර කරණ කථා) ඇතියේ ද වෙයි. ලාභයෙන් ලාභය සොයනුයේ ද වෙයි. මේ ධම් පසින් සමන්ධාගත වූ සථවිර මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො ද කුහක වෙයි. නො ද ලපක වෙයි. නො ද ගොමිනතික වෙයි. නො ද නිපෙපසික වෙයි. ලාභයෙන් ලාභ සොයනුයේ නො ද වෙයි. මහණෙනි, මේ ධම් පසින් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වේ ය යි.

5. 2. 4. 4.

[අසාදධ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදායයි]

34. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්ධාගත සථවිර භික්ෂු සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සාද්දහා නැතියේ වෙයි. ලජ්ජා නැතියේ වෙයි. අපත්‍රපා නැතියේ වෙයි. කුසිත වෙයි දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්යෙන් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට අප්‍රිය ද අමනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සාද්දහා නැතියේ වෙයි. ලජ්ජා ඇතියේ වෙයි. අපත්‍රපා ඇතියේ වෙයි. රුකුළුවාර ඇතියේ වෙයි. පැණැතියේ වෙයි. මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමන්ධාගත සථවිර මහණ සබ්බමසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 5.

[අකකම්මසුත්තං]

[සාවජච්ඡිදානං:]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං අප්පිසො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අකකමො භොති රූපානං, අකකමො සද්දානං, අකකමො ගඤ්ඤානං, අකකමො රසානං, අකකමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං අප්පිසො ච භොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනීයො චා'ති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

බමො භොති රූපානං, බමො සද්දානං, බමො ගඤ්ඤානං, බමො රසානං, බමො ථොට්ඨබ්බානං. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

5. 2. 4. 6.

[පටිසම්භිදාසුත්තං]

[සාවජච්ඡිදානං:]

36. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො ච. කතමෙති පඤ්චති?

අත්ථපටිසම්භිදාසුත්තො,¹ භොති, ධම්මපටිසම්භිදාසුත්තො භොති. නිරුත්තරපටිසම්භිදාසුත්තො භොති, පටිභානපටිසම්භිදාසුත්තො භොති. යාති නාති සබ්බභව්වාදිනං උච්චාවචාති කිංකරණීයාති, තත්ථ දුකෙබ්බො භොති අනුලසො තනුපාසාස චිම්බාසාස සමන්තාගතො අලං කාතුං අලං සංචිධාතුං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සබ්බභව්වාදිනං පිසො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවනීයො චා'ති.

1. අත්ථපටිසම්භිදාසුත්තො - මජ්ඣං.

5. 2. 4. 5.

[අභබ්බ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

35. මහණෙනි, ඔමි පසෙකින් සමකාගත සථවිර භික්ෂු සබ්බසරනට අප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රූපාරමමණයන් නො ඉවසනුයේ (එයින් අභිභූත) වෙයි. ගඤ්ඤාරමමණයන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. ගඤ්ඤාරමමණයන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. රසාරමමණයන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. ථොට්ඨබ්බාරමමණයන් නො ඉවසනුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ ඔමිපසින් සමකාගත සථවිර භික්ෂු තෙමේ සබ්බසරනට අප්‍රිය ද මනාප ද අගරු ද අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබ්බසෙකින් සමකාගත සථවිර මහණ සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

රූපාරමමණ ඉවසනුයේ (එයින් නො මැඩුනේ) වෙයි. ගඤ්ඤාරමමණ ඉවසනුයේ වෙයි. ගඤ්ඤාරමමණ ඉවසනුයේ වෙයි. රසාරමමණ ඉවසනුයේ වෙයි. ථොට්ඨබ්බාරමමණ ඉවසනුයේ වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බසෙන් සමකාගත සථවිර භික්ෂු සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 6.

[පටිසම්භිද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

36. මහණෙනි, පඤ්චබ්බසෙකින් සමකාගත සථවිර මහණ සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අභිප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. ධම්ප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. නිරුකතිප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. ප්‍රතිභානප්‍රතිසම්භිදාවට පැමිණියේ වෙයි. සබ්බසරුත්තේ කුද්‍රමභත් යම් ඒ ඉතිසානිව්‍යයෝ (කුම් කෙරෙමි දැයි පිළිවිස කළුපුතු කටපුතු) වෙත් නම්, එහි දක්ෂ වූයේ අනලස වූයේ ඒ ඒ කරුණෙහි උපායභූත විමංසාප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ (එය තමන්) කිරීමට සමම් වූයේ ද සංවිධානයට (අනුත් ලවා කරවීමට) සමම් වූයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බසෙන් සමකාගත සථවිර මහණ සබ්බසරනට ප්‍රිය ද මනාප ද ගරු ද භාවනීය ද වෙයි.

5. 2. 4. 7.

[සීලසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං :]

37. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුභවාරිතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙහි පඤ්චති:

සීලවා හොති පානිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචර සමපනො අණ්ණමනෙතසු වජේජසු භගදස්සාථී. සමාදාය සීකති සිකා-පදෙසු, බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාන්ථා සවාඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකකිතා දිට්ඨියා සුපපට්ඨිදා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ථාස්ස විඤ්ඤපතියා. චතුත්තං කියානානං ආනිවෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡල්‍යාභී අකසිරලභී. ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙනොවිමුත්තං පඤ්ඤ-විමුත්තං දිට්ඨොව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤ සච්ඡිකතා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු සමුභවාරිතං පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වා'ති.

5. 2. 4. 8.

[පේරසුත්තං]

[සාවච්ඡිනිදානං :]

38. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො පේරො භික්ඛු බහුජනානිතාය³ පටිපනො හොති, බහුජනාසුඛාය⁴ බහුතො ජනස්ස අනත්ථාය අභිතාය දුක්ඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි පඤ්චති:

පේරො හොති රත්තඤ්ඤ විරපබ්බජ්ඣො. ඤ්ඤො හොති යසස්සි ගහට්ඨපබ්බජ්ඣානං¹ බහුජනපරිවාරො. ලාභී හොති විවරපිණ්ඩපාන-සෙනාසනනිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරානං. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසන්නිවයො, යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසාන-කල්‍යාණා සාන්ථා සවාඤ්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති ධනා¹ වචසා පරිචිතා මනසානුපෙකකිතා දිට්ඨියා සුපපට්ඨිදා.⁵ මච්ඡාදිට්ඨිකො හොති විපරිත-දස්සනො. සො බහුජනං සද්ධම්මා වුට්ඨාපෙතා අසද්ධම්මෙ පතිට්ඨාපෙති. පේරො භික්ඛු රත්තඤ්ඤ විරපබ්බජ්ඣොතිපියං⁶ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ඤ්ඤො පේරො භික්ඛු යසස්සි ගහට්ඨපබ්බජ්ඣානං.² බහුජනපරිවාරොතිපියං⁶ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. ලාභී පේරො භික්ඛු විවරපිණ්ඩපානසෙනාසන-නිලාන පච්චයහෙසජ්ජපරිකාරානානතිපියං⁶ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති. බහුස්සුතො පේරො භික්ඛු සුතධරො සුතසන්නිවයොතිපියං⁶ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජන්ති.

1. ධනා - මජ්ඣං. 2. බහුජන අභිතාය - මජ්ඣං. 3. බහුජන අසුඛාය - මජ්ඣං.
4. සග්ගධ්වපබ්බජ්ඣානං - මජ්ඣං. 5. අපපට්ඨිදා - මජ්ඣං. 6. ඉතිපියං - මජ්ඣං.

5. 2. 4. 7.

[සීල සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි.]

37. මහණෙනි, ධම්මපසෙකින් සමකුංගන සථවිර මහණ සබ්බභවාරිත්ථ ප්‍රිය භා මනාප භා ගරු භා භාවතිය භා වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්ඛසංවරයෙන් සංවෘත වූයේ ආචාරගොචර-සමපන්න වූයේ අණුමානුවරදෙහි භය දක්නාසුලු වූයේ වාස කරයි. සමාදන් කොට ගෙන සිකපෙදෙහි හික්මෙයි. ඔහුග්‍රාහ වූයේ ග්‍රාහධර වූයේ සන්නිවිත ග්‍රාහ ඇතියේ වෙයි. යම් ඒ ධම්මකෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ වූවාහු මධ්‍ය-කල්‍යාණ වූවාහු පයථිවසානකල්‍යාණ වූවාහු සාථී වූවාහු සවායස්සන වූවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිගුඛ බ්‍රහ්මචර්‍යය ප්‍රකට කොට පවසත් නම්, එ ඛද්‍ර ධම්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු, ධරණ ලද්දහු, වචනයෙන් පරිවිත වූවාහු, මනසින් අනුප්‍රේශිත වූවාහු, ප්‍රඥයෙන් සුපිළි-විදියාහු වෙත්. කල්‍යාණවදන් ඇතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ පිරිපුන් වූ අපිළිගුඛ වූ තිදෙස් වූ අභීය හදුන්වන වචනයෙන් සමකුංගන වූයේ වෙයි. අභිවිතනයෙහි උපදනා දිවුදුම්මයෙහි සුඛවිහරණ වූ සතරධ්‍යානයන් රිසි සේ ලබනුයේ සුවසේ ලබනුයේ විපුල කොට ලබනුයේත් වෙයි. ආසුචක්ඛයයෙන් අනාසුච වූ විතතවිමුක්ති භා ප්‍රඥ විමුක්ති දිවුදුම්මයෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ටඥනයෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට එයට එළඹ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපසින් සමකුංගන සථවිර මහණ සබ්බභවාරිත්ථ ප්‍රිය භා මනාප භා ගරු භා භාවතිය භා වෙයි

5. 2. 4. 8.

[ථෙර සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි:]

38. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමකුංගන සථවිර මහණ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස බොහෝ දෙනාට අනථී පිණිස දෙව් මිනිස්නට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පිළිපත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විරරානුඥ, පෘථිදි බොහෝ කල් ඇති, (වටාලා හුනුබවට නොවැටෙනු-යෙන් සස්තෙහි) ස්විරහායට පෘමිණියේ වෙයි. ගිහි-පෘථිද්දන් විසින් අභිඥන, යශස්වී, බහුජනපරිවාර ඇතියේ ද වෙයි. සිවුරුපිඬුවාසෙනසුන් බෙහෙසත් පිරිකණ් ලබන සුල්ලේ ද වෙයි. බොහෝ ඇසු පිරු තැන් ඇතියේ ග්‍රාහධර වූයේ, සන්නිවිත ග්‍රාහ ඇතියේ, යම් ඒ ධම්මකෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පයථිවසානකල්‍යාණ වූවාහු සාථී වූවාහු, සවායස්සන වූවාහු කෙවල පරිපූර්ණ වූ පිරිසිදු බබ්බර ප්‍රකට කොට කියත් නම්, එ ඛද්‍ර ධම්මයෝ ඔහු විසින් බොහෝ අසන ලද්දහු, දරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු, සිහින් විමසන ලද්දහු, ප්‍රඥයෙන් සුපිළිවිදියාහු වෙත්. විපරිත දර්ශන ඇතියේ මිථ්‍යාදූෂ්ටික වෙයි. හේ බොහෝ දෙන සද්දහමින් නංවා අසඬුම්මයෙහි පිහිටුවයි. 'මහණ විරරානුඥ විරප්‍රච්ඡන් ස්විර පෘථිදි නමෙකැ'යි ඔහුගේ දූෂ්ටානුගතියට පෘමිණෙත්. 'මහණ ගිහිපෘථිද්දන් විසින් අභිඥන යශස්වී වූ බොහෝ දෙන පිරිවර කොට ඇති සථවිර නමෙකැ'යි ඔහුගේ දූෂ්ටානුගතියට යෙත්. 'තෙර මහණ සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර ලබන සුලුයේ ය'යි ද ඔහුගේ දූෂ්ටානුගතියට පෘමිණෙත්. 'බහුග්‍රාහ වූ ග්‍රාහධර වූ ග්‍රාහසන්නිවය ඇති සථවිර මහණෙකැ'යි ද ඔහුගේ දූෂ්ටානුගතියට යෙත්.

ඉමෙහි බො හිතකිවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො හිතඤ්ඤා චිත්තපට්ඨානාදි පටිපත්තො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අත්ථාය අභිනාය දුකඛාය දෙවමනුස්සානනාහි.¹

පඤ්චනි හිතකිවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො හිතඤ්ඤා බහුජනසුඛාය පටිපත්තො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානං. කතමෙහි පඤ්චනි:

ථෙරො හොති රත්තඤ්ඤා චිත්තපට්ඨානො. ඤානො හොති යසස්සි ගහට්ඨපට්ඨානං² බහුජනපට්ඨානො. ලාභි හොති චිත්තපට්ඨානපානසෙනා-සහගිලානපට්ඨානසෙය්‍යපට්ඨානාරාහං. බහුස්සුතො හොති සුඛධරො සුඛසහනිවසො, සෙ තෙ ධම්මො ආදිකල්‍යාණො මහේක්කල්‍යාණො පටිසොසාන-කල්‍යාණො සාත්ථා සවාසඤ්ජනා³ කෙවලපට්ඨානං පටිසුඤ්ඤං බ්‍රහ්මචරිසං අභිචදනනී, නථාරූපාස්ස ධම්මො බහුස්සුතො හොනනී, ධතා⁴ වච්ඡා පරමිතා මනසානුපෙකකිතා දිට්ඨියා සුපට්ඨිඤා. සමමාදිට්ඨිකො හොති අවිපරිකදස්සනො.

සො බහුජනං අනුබ්බො චුට්ඨාපෙත්වා සඤ්ඤා පට්ඨානපෙති. ථෙරො හිතඤ්ඤා රත්තඤ්ඤා චිත්තපට්ඨානොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජනනී. ඤානො ථෙරො හිතඤ්ඤා යසස්සි ගහට්ඨපට්ඨානං බහුජනපට්ඨානොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජනනී. ලාභි ථෙරො හිතඤ්ඤා -පෙ- බහුස්සුතො ථෙරො හිතඤ්ඤා සුඛධරො සුඛසහනිවසොතිපිස්ස⁵ දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජනනී.

ඉමෙහි බො හිතකිවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ථෙරො හිතඤ්ඤා බහුජනසුඛාය පටිපත්තො හොති බහුජනසුඛාය බහුතො ජනස්ස අත්ථාය භිතාය සුඛාය දෙවමනුස්සානනාහි.

5. 2. 4. 9.

[පාමසෙබ්බසානං]

[සාමප්පිතිදුතං:]

39. පඤ්ඤාමෙ හිතකිවෙ ධම්මො සෙබස්ස හිතඤ්ඤා පරිභානාය සංවත්තනනී. කතමෙ පඤ්ඤා:

කම්මාරාමතා, හස්සාරාමතා, නිද්දාරාමතා, සඛගණීකාරාමතා, යථාච්ඡිත්තං චිත්තං හ පට්ඨවෙකකිති. ඉමෙ බො හිතකිවෙ පඤ්ඤා ධම්මො සෙබස්ස හිතඤ්ඤා පරිභානාය සංවත්තනනී.

පඤ්ඤාමෙ හිතකිවෙ ධම්මො සෙබස්ස හිතඤ්ඤා අපරිභානාය සංවත්තනනී. කතමෙ පඤ්ඤා:

හ කම්මාරාමතා, හ හස්සාරාමතා, හ නිද්දාරාමතා, හ සඛගණීකාරාමතා, යථාච්ඡිත්තං චිත්තං පට්ඨවෙකකිති. ඉමෙ බො හිතකිවෙ පඤ්ඤා ධම්මො සෙබස්ස හිතඤ්ඤා අපරිභානාය සංවත්තනනී.

1. දෙවමනුස්සානං - මජ්ඣං.

2. ගහට්ඨපට්ඨානං - මජ්ඣං.

3. සාත්ථා සවාසඤ්ජනං - මජ්ඣං.

4. ධතා - මජ්ඣං.

5. ඉති පිස්ස - මජ්ඣං.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබමියෙන් සමනාගත සථවිර මහණ බොහෝ දෙනාට අහිත පිණිස බොහෝ දෙනාට අසුඛ පිණිස බොහෝ දෙනාට අනච්ඡි පිණිස දෙව් මිනිසුනට අහිත පිණිස දුක් පිණිස පළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබමියෙකින් සමනාගත සථවිර භික්ෂු තෙමේ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝදෙනාට සුව පිණිස බොහෝ දෙනාට අච්ඡි පිණිස දෙව් මිනිස්සුනට හිත පිණිස සුව පිණිස පළිපත්තේ වෙයි. කවර බමිපසෙකින යත්:

චිරරාත්‍රඥ, චිරප්‍රච්ඡිත සථවිර මහණෙක් වෙයි. හිති පෘච්ඡදන් විසින් අභිඥන, යශස්වී, බොහෝ පිරිවර ඇත්තේ වෙයි. සිවුරු ඔඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර ලබන සුලුයේ ද වෙයි. බහුශ්‍රාත වූයේ ශ්‍රාතධරවූයේ ශ්‍රාතසන්නිවය ඇතියේ ද වෙයි. යම් එ් බමි කෙනෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පශ්චාත්කල්‍යාණ වූවාහු සාච්ඡි වූවාහු සත්‍යඤ්ඤා වූවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිගුණ බ්‍රහ්මචර්යාය ප්‍රකට කොට කියත් නම්, එ බඳු බමියෝ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසන ලද්දහු ධරණ ලද්දහු චට්‍තයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් සුපිළිපිදියාහු වෙත්. අවිපරිත-දශීන ඇතියේ සමයන්ද්‍රණික වෙයි.

හේ බොහෝදෙන අසඬබමියෙන් නංවා සඬබමියෙහි පිහිටුවයි. චිර රාත්‍රඥ, චිර ප්‍රච්ඡිත සථවිර මහණැ'යි ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට ද පැමිණෙත්. 'සථවිර මහණ හිති පෘච්ඡදන් විසින් ඥාන ය, යශස්වී ය, බහුජනපරිවාර ය'යි ද ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්. 'සථවිර මහණ ... ලාභී ය, 'සථවිර මහණ බහුශ්‍රාත ය ශ්‍රාතධර ය ශ්‍රාතසන්නිවය ය'යි ද ඔහුගේ දුෂ්ටානුගතියට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබමියෙන් සමනාගත සථවිර මහණ බොහෝ දෙනාට හිත පිණිස, බොහෝ දෙනාට සුව පිණිස, බොහෝ දෙනාට අච්ඡි පිණිස දෙවමනුෂ්‍යයනට හිත පිණිස සුව පිණිස පළිපත්තේ වෙයි.

5. 2. 4. 9.

[පඨමසෙධ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි:]

39. මහණෙනි, මේ බමියෝ පස්දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ (සකරණීය) මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

නවකමියෙහි ඇලුම්ඇති බව ය, (සත්‍රිපුරුෂ්වණීනාදි විසින් වැටෙන ආලාපසාලාපසකිංඛාන) භාෂණයෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, නිදීමෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, ගණසංගණිකායෙහි ඇලුම් ඇති බව ය, යථාච්ඡිකතචිත්තය (පාහු දෙපස්, ලැබූ ගුණ මේ යයි සලකා මතු ගුණ ලාභය පිණිස සිත මිදුනු පරිදි) ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා නො කෙරෙයි. (යනු යි.) මහණෙනි, මේ පඤ්ච බමියෝ ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිහානිය පිණිස පවත්නාහ.

මහණෙනි, මේ බමියෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

කම්මාරාමනා නො වෙයි, භස්සාරාමනා නො වෙයි, නිදාරාමනා නො වෙයි, සංගණිකාරාමනා නො වෙයි, යථාච්ඡිකතචිත්තය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චබමියෝ ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ.

5. 2. 4. 10.

[දුතියසෙට්ඨනං]

[සාවජ්ඣිනදානං]

40. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු බහුනිච්චො, හොති බහුකරණීයො වාහෙතො කිං කරණීයෙසු. ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු අපමනනකෙන කමෙමන දිවසං අතිනාමෙති. ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බ-ජ්ඣෙති අනානුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන. ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ තතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු අතිකාලෙන¹ ගාමං පටිසති, අතිදිවං පටිසකමති. ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු යායං කථා ආර්ථසලෙඛිකා² වෙතොවිවරණසප්පායා-සෙයාච්ඡදං අප්පිච්ඡකථා සනතුට්ඨිකථා පටිච්චෙකකථා අසංසග්ගකථා විරියාරම්භකථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤකථා විමුක්තිකථා විමුක්තිඤ්ඤදස්සනකථා, ථවරුපාය³ කථාය න නිකාමලාභී හොති කිච්ඡලාභී⁴ කසිරලාභී⁵ ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. නානුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතො සමථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති. ඉමෙ බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො පරිභානාය සංවහන්තති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහන්තති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු න බහුනිච්චො හොති න බහුකරණීයො විසරෙතො කිං කරණීයෙසු. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතොසමථං. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහන්තති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු න අපමනනකෙන කමෙමන දිවසං අතිනාමෙති, න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අර්ඤ්ඤතං වෙතො-සමථං. අයං චක්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවහන්තති.

1 අකාලෙන - මජ්ඣං.

2 අර්ථසලෙඛිකා - සෘෂ්ටි, සිමු.

3 ථවරුපාය - චිත්තය, සිමු

4 න අකිච්ඡලාභී - මජ්ඣං.

5 න අකසිරලාභී - මජ්ඣං.

5. 2. 4. 10.

[දුතියසෙව සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදුත සි:]

40. මහණෙනි, මේ ධම්මයෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂමහණහුගේ පරිභානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ශෛක්‍ෂ මහණ බොහෝ කරණී ඇති, බොහෝ කිසි ඇතියෙක් වෙයි. ඉතිකභීව්‍යයෙහි ඡේක වෙයි. පිළිසලන හැරැපියයි. නමා තුළ සමාබිකමටහනෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු දහම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිභානිය පිණිස වැටෙයි.

වැලිදු මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ අලපමාත්‍රක කම්මයෙකින් දවස ගලවයි. පිළිසලන හැරැපියයි. නමා තුළ සමාබිකමටහනෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන දහම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිභානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ ගිහිපැවිද්දන් සමඟ අනුලොම නො වන ගිහිසසතින් සසට ව වෙසෙයි. පිළිසලන හැරැපියයි. අධ්‍යාත්ම විතතගමථයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන ධම්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිභානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ ඉතා අලසම ගම් වදනේ ය. මධ්‍යාත්නය පත්වා පෙරළා එයි. පිළිසලන පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතගමථයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ සතර වන ධම්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ පරිභානිය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ කෙලෙස් ලියා හරණ ගමථවිදගීනා සංඛ්‍යාත විතතවිවරණයට සන්ප්‍රාය වූ අපට්ඨකථා ය, සනතුට්ඨකථා ය, පච්චේකකථා ය. අසාසගකථා ය, විරියාරමාකථා ය. සිලකථා ය, සමාබිකථා ය, පඤ්ඤකථා ය, විමුහනිකථා ය, විමුහනිකුණදසාකථා ය යන යම් කථායෙක් මේ නම්, එ බිඳු කථාව කැමැති සේ නො ලබන සුළුයේ කිව්ණ්ණි, කසිර්ණි වෙයි. පිළිසලන පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතගමථයෙහි නො යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන ධම්ම ශෛක්‍ෂ භික්ෂූහුගේ පරිභානිය පිණිස පවත්නේ ය. මහණෙනි, මේ පඤ්චධම්මෝ ශෛක්‍ෂ භික්ෂූහුගේ පරිභානිය පිණිස වැටෙත්.

මහණෙනි, මේ ධම්මයෝ පස් දෙනෙක් ශෛක්‍ෂ භික්ෂූහුගේ අපරිභානිය සදහා වැටෙත්. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ශෛක්‍ෂ මහණ බොහෝ කිසි ඇතියේ, බොහෝ කරණී ඇතියේ නො වෙයි. කිංකරණීයයෙහි ව්‍යාකත වෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතගමථයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිභානිය පිණිස මේ ප්‍රථමධම්ම වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ අලපමාත්‍රකම්මයෙකින් දවස නො ගලවයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතගමථයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ දෙවන ධම්ම ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිභානිය සදහා වැටෙයි.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු අසංසඨෙය්ථා විහරති ගහඨං-පබ්බජ්ඣෙති අනනුලොමිකෙන ගිහිසංසග්ගෙන. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චේතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ තභිසො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු නාතිකාලෙන² ගාමං පටිසති, ගාතිදිවො පටිකකමති. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චේතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතනති.

පුනච පරං භික්ඛවෙ සෙබ්බො භික්ඛු යායං කථා අංගිසලොඛිකා³ චේතොච්චරණසප්පායා සෙයාපිදං: අපට්ඨිත්තථා සනතුට්ඨිත්තථා පටිවේක-කථා අසංසග්ගත්තථා විරියාරම්භත්තථා සීලකථා සමාධිකථා පඤ්ඤාත්තථා විමුත්තකථා විමුත්තභිඤ්ඤාණස්සත්තථා, එවරුපාය⁴ කථාය නිකාමලාභි භොති අතිච්ඡල්ලාභි අකසිරල්ලාභි. න ඊඤ්චති පටිසල්ලානං. අනුයුඤ්ඤති අජ්ඣන්තං චේතොසම්ථං. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතනති.

ඉමෙ බ්බො භික්ඛවෙ පඤ්චධම්මො සෙබ්බස්ස භික්ඛුනො අපරිභානාය සංවතනති.

පේරවග්ගො චතුර්ථො.

තස්සද්දනං:

රජ්ඣියං විහරාහා කුහකො' සද්ධිඅකම්මා¹
පටිසම්භිද්ධ ච සීලෙන පෙරො සෙබ්බා පරෙ දුවෙති.

1. න අතිකාලෙන - මිත්තං.

3. එවරුපියා - මිත්තං, සීල.

2. අංගිසලොඛිකා - සත්ථා, සීල.

4. රජ්ඣියං විහරාහා කුහකාසද්ධි අකම්මා-මිත්තං.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ මහණ සස්තට අනුලෝමි නොවන ගිහි-සංසතියෙන් ගිහිපෑවිද්දත් සමඟ සසට ව නො වෙසෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතශමපයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන ධර්මය ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ හික්‍ෂු තෙමේ ඉතා අඵයම ගම් නො වදනේ ය, දහවල පත්වා පෙරලා නො එයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතශමපයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ සතර වන ධර්මය ශෛක්‍ෂ මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා පවත්තේ ය.

තවද මහණෙනි, ශෛක්‍ෂ හික්‍ෂු තෙමේ කෙලෙස් ලියා හරණා විනා විවරණයට සහප්‍රාය වූ අපට්ඨකථා ය, සනතුට්ඨිකථා ය, පච්චෙකකථා ය, අසංසග්ගකථාය, විරියාරම්භකථාය, සීලකථාය, සමාධිකථාය, පඤ්ඤකථාය, විමුක්තිකථා ය, විමුක්තිඤ්ඤාදසංසනකථා ය යන යම් කථායෙක් වේ නම්, එ බඳු කථා කැමති සේ ලබන සුලුයේ නිදුකින් ලබන සුලුයේ මහත් සේ ලබන සුලුයේ වෙයි. පිළිසලන නො පියයි. අධ්‍යාත්මවිතතශමපයෙහි යෙදෙයි. මහණෙනි, මේ පස් වන ධර්මය ශෛක්‍ෂ හික්‍ෂුහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ ශෛක්‍ෂ හික්‍ෂුහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙති යි.

ථෙර වගීය සතර වැනියි.

එහි උද්දායකය:

රජනිය සුත්‍රය, විතරාග සුත්‍රය, භූහකසුත්‍රය, අසංඛා සුත්‍රය, අකම සුත්‍රය, පටිසම්භිද සුත්‍රය, සීල සුත්‍රය, ථෙර සුත්‍රය, සෙව සුත්‍ර දෙක දැයි දගසුත්‍රයෙකි.

5. කකුධවග්ගො

5. 2. 5. 1.

[පඨමසමපදසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං:]

41. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා කතමා පඤ්ච?

සද්ධාසමපදා සීලසමපදා සුතසමපදා වාගසමපදා පඤ්ඤාසමපදා, ඉමා බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාහි.

5. 2. 5. 2.

[දුතියසමපදසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං:]

42. පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපදා කතමා පඤ්ච?

සීලසමපදා සමාධිසමපදා පඤ්ඤාසමපදා විමුත්තසමපදා, විමුත්තඤ්ඤාණ-දස්සනසමපදා, ඉමා බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපදාහි.

5. 2. 5. 3.

[අඤ්ඤාබ්‍යාකරණසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං:]

43. පඤ්චමාහි භික්ඛවෙ අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාහි.¹ කතමාහි පඤ්ච?

මන්දන්තා මොවුහන්තා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, පාපිවෙණි ඉවණිපකතො අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, උමොදා චිත්තවිකෙහිපා අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, අභිමානෙන අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති, සම්මද්දෙව අඤ්ඤං බ්‍යාකරොති. ඉමාහි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාහිහි.²

5. 2. 5. 4.

[ථාසුචිහාරසුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං:]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ථාසුචිහාරා කතමෙ පඤ්ච?

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු විවිචෙච්ච කාමෙහි විවිච්ච අකුසලෙහි ධවෙමහි සවිතකකං සච්චාරා විවෙකජං පිතිසුඛං පඨමං කොනං උපසම්පජ්ජ විහරති. විතකකවිචාරනං චූපසමා -පෙ- දුතියං කොනං - තතියං කොනං - චතුස්සං කොනං උපසම්පජ්ජ විහරති. ආසවානං බයා අනාසවං වෙතො, විමුත්තං පඤ්ඤාවිමුත්තං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකායා උපසම්පජ්ජ විහරති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ථාසුචිහාරාහි.

1. අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාහි - මජ්ඣ. සිමු. 2. අඤ්ඤාබ්‍යාකරණාහිහි - මජ්ඣ. සිමු.

5. කකුධ වග්ගීය

5. 2. 5. 1.

[පඨමසමපද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

41. මහණෙනි, මේ සමපද පසෙකි. කවර පසෙක යත්: සඤ්චසමපද හා සිලසමපද හා සුතසමපද හා වාගසමපද හා පඤ්ඤසමපද හා යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසමපද යි.

5. 2. 5. 2.

[දුතියසමපද සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

42. මහණෙනි, මේ සමපද පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: සිලසමපද හා සමාධිසමපද හා පඤ්ඤසමපද හා විමුත්තිසමපද හා විමුත්තිඤ්ඤාදස්සනසමපද හා යි. මහණෙනි, මේ පඤ්චසමපද යි.

5. 2. 5. 3.

[අඤ්ඤාඛ්‍යාකරණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

43. මහණෙනි, මේ අභිත්තිව්‍යාකරණයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්: අඤ්ඤාඛ්‍යාවයෙන් අභිමුඛභාවයෙන් අභිත්තිපාල කෙරෙයි. උමු ඉවුණ අභියෝ ඉවුණයෙන් මැඩුණේ අභිත්තිපාල කෙරෙයි. උමතුයෙන් විතතක්‍ෂෙපයෙන් අභිත්තිපාල කරයි. අභිමානයෙන් අභිත්තිපාල කෙරෙයි. මනා (හෙතු) යෙන් ම අභිත්තිපාල කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පස් දෙන අභිත්තිව්‍යාකරණයෝ යි.

5 2 5. 4.

[ඵාසුචිභාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි:]

44. මහණෙනි, මේ ඵාසුචිභාරයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කාමයෙන් වෙන් ව ම අකුසලධර්මයෙන් වෙන් ව ම සවිතකී වූ සච්චාර වූ විවෙකයෙන් උපන්, ප්‍රීති හා සුඛ ඇති ප්‍රථමධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. විතකීච්චාරයන්ගේ ව්‍යුපගමයෙන් ... ද්විතීයධ්‍යානයට ... තෘතීයධ්‍යානයට ... චතුර්ථධ්‍යානයට එළඹ වාස කෙරෙයි. ආසුචියන්ගේ ඤායයෙන් අනාප්‍රච විතතවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඉහාත්මයෙහි ම නමා විසින් විශිෂ්ටඥානයෙන් සාක්‍ෂාත් කොට එයට එළඹ වාස කෙරෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්චඵාසු විහරණයෝ යි.

5. 2. 5. 5.

[අකුප්පසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

45. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අත්ථපටිසම්භිද්දප්පතො¹ හොති, ධම්ම-පටිසම්භිද්දප්පතො හොති, නිරුත්තරපටිසම්භිද්දප්පතො හොති, පටිභාන-පටිසම්භිද්දප්පතො හොති, යථා විමුක්තං විත්තං පච්චවෙකකති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති.

5. 2. 5. 6.

[දුතියඅකුප්පසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

46. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං ආසෙවනො හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසන්තොසො ජිවිතපරික්ඛාරෙසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකත්තං අනුයුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරිතං අනුයුතො. ඛහුසුතො හොති සුත්තධරො සුත්තසන්නිවයො, සෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණං මජ්ඣේකල්‍යාණං පරියොසාන කල්‍යාණං සාන්ඨා සම්‍යක්ඤා කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤා බ්‍රහ්මචරිතං අභිවදන්ති, තථාරූපාසං ධම්මා ඛහුසුතා හොන්ති ඛතා² චවසා පරිචිතා මනසානුපෙකක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිඤ්ඤා. යථා විමුක්තං විත්තං පච්චවෙකකති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං ආසෙවනො හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති.

5. 2. 5. 7.

[තතියඅකුප්පසුත්තං]

[සාවඤ්චිදුතං :]

47. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං භාවෙනො හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිච්චො සුභරො සුසන්තොසො ජිවිතපරික්ඛාරෙසු. අප්පාභාරො හොති අනොදරිකත්තං අනුයුතො. අප්පමිඤ්ඤො හොති ජාගරිතං අනුයුතො. සාසං කථා ආභිසලෙඛිකා³ චෙත්තොච්චරණසප්පායා - සෙය්‍යපීදං? අපට්ඨකථා - පෙ - ඵවරූපාය⁴ කථාය නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. යථා විමුක්තං විත්තං පච්චවෙකකති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනාපාන-සතිං භාවෙනො හා චිරසොච අකුප්පං පටිවිජ්ඣති.

1 පටිසම්භිද්දප්පතො - මජ්ඣ., (සබ්බස්) 2 ඛතා - මජ්ඣ.

3. අභිසලෙඛිකා - ස්‍යා සිමු. 4 ඵවරූපියා - මජ්ඣා - සිමු.

5. 2. 5. 5.

[අකුසස්සත්තය]

[සැවැත්නිදහසි]

45. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්තාගත වූ මහණ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අභිප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. ධම්ප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. නිරුක්තිප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. ප්‍රතිභානප්‍රතිසම්ප්‍රතිදායනයට පැමිණියේ වෙයි. ආර්ථිකත-
විතතය (ධිත කෙලෙසුන්ගෙන් මිදුණු සාරිය) ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමන්තාගත මහණ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ ය.

5. 2. 5. 6.

[දෙවන අකුසස්සත්තය]

[සැවැත්නිදහසි]

46. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආනාපානසතිය සෙවුනේ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අලාභානාස ඇතියේ සුභර (පොෂණයට පහසු) වූයේ ජීවිතපරිත්තාරයෙහි මනා සන්තොෂ ඇතියේ අලාභී ක්‍රියා සමාරම්භ ඇතියේ වෙයි. අනොදරිකත්වයෙහි (අහරෙහි නොයිජු බැමිහි) යෙදුනේ අලාභාර වෙයි. ජාගය්‍යායෙහි (නිදිවැරීමෙහි) යෙදුනේ අලාභීභාව වෙයි. ශ්‍රාතධර වූයේ ශ්‍රාතසන්තිවය (රැස්කරගත් ශ්‍රාත) ඇතියේ බහුශ්‍රාත වෙයි. යම් ධම් කෙතෙක් ආදිකල්‍යාණ, මධ්‍යකල්‍යාණ, පඤ්චසානකල්‍යාණ වූවාහු, සාම්ප්‍රදායික සංඝායන වූවාහු කෙවලපරිපූර්ණ පරිශුද්ධ ශාසන බ්‍රහ්මචරියාව මානාපිත් කියත් ද, එබඳු ධම්මයේ ඔහු විසින් බොහෝ අසන ලද්දහු ධරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රශංසා කරණ ලද්දහු සිහින් විමසන ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් පිළිවිදුනා ලද්දහු වෙත්. යථාච්ඡික්කතවිතතය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමන්තාගත මහණ ආනාපානසතිය ඇසුරු කරණුයේ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ යි.

5. 2. 5. 7.

[තෙවන අකුසස්සත්තය]

[සැවැත්නිදහසි]

47. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආනාපානසතිය වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අලාභානාස ඇතියේ සුභර වූයේ ජීවිතපරිත්තාරයෙහි මනා සන්තොෂ ඇතියේ අලාභසමාරම්භ වෙයි. අනොදරිකත්වයෙහි යෙදුනේ අලාභාර වෙයි. ජාගය්‍යායෙහි යෙදුනේ අලාභීභාව වෙයි. කෙලෙස් ලියා ලන විතතවිවරණයට සහප්‍රාය වන අපච්ඡේදකථා ... [සනතුට්ඨිකථා, පච්චෙකථා, අසංසගකථා, විරියාරම්භකථා, සිලකථා, සමාධිකථා, පඤ්ඤකථා, විමුක්තිකථා, විමුක්තිඤ්ඤාදසංකතකථා] යන යම් දස කථායෙකක් වේ නම්, එබඳු කථා කාමැතියේ ලබනුයේ නිදුකින් ලබනුයේ විසුල කොට ලබනුයේ වෙයි. යථාච්ඡික්කතවිතතය ප්‍රත්‍යාවේක්‍ෂා කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ කරුණුපසින් සමන්තාගත මහණ ආනාපානසතිය වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මෑ අභිතතිය පිළිවිදුනේ යි.

5. 2. 5. 8.

[වතුසා අකුසසුභං]

[සාවභිනිදානං]

48. පඤ්ඤානි නිකිඤ්ඤා, ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු ආනාපානසතිං බහුලිකරොනොනා නචිරස්සෙව අකුසං පටිවිජ්ඣති. කතමෙති පඤ්ඤාති?

ඉධ භික්ඤ්ඤා, භික්ඛු අප්පට්ඨො හොති අප්පකිඤ්ඤා, සුභරො හොති සුසනොනාසො ජීවිතපරිකිංකරෙසු. අප්පාහාරො හොති ආනොදරිකතනං අනුසුතොනා. අප්පමදො හොති ජාගරියං අනුසුතොනා. ආරඤ්ඤාකො හොති. පනහසෙනාසනො. යථාච්චිතතචිතනං පච්චවෙකති.

ඉමෙති ඛො භික්ඤ්ඤා පඤ්ඤානි ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු ආනාපාන-සතිං බහුලිකරොනොනා නචිරස්සෙව අකුසං පටිවිජ්ඣති.

5. 2. 5. 9.

[සීහසුභං]

[සාවභිනිදානං]

49. සීහො භික්ඤ්ඤා, මීගරාජා සායනසමයං ආසයා නිකිමති. ආසයා නිකිමිති, විජමති. විජමතිනා සමනනා චතුද්දිසං අනුච්චොකෙති. සමනනා චතුද්දිසං අනුච්චොකෙති, නිකිතතුං සීහනාදං නදති. නිකිතතුං සීහනාදං නදිති, ගොචරාය පකකමති.

සො හන්දිසා වෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤාච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. මහිසස්ස¹ වෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤාච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. ගවස්ස වෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤාච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. දිවිස්ස වෙපි පහාරං දෙති, සකකච්චඤ්ඤාච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. බුද්ධකානං වෙපි පාණිනං පහාරං දෙති අනතමසො සසබ්බාරානම්පි, සකකච්චඤ්ඤාච පහාරං දෙති නො අසකකච්චං. නා කිස්ස හෙතු? මා මෙ යොගහපථො නස්සාති.

සීහොති ඛො භික්ඤ්ඤා, නථාගතස්සෙතං අභිවචනං අරහතො සම්මා සම්බුද්ධස්ස. යං ඛො භික්ඤ්ඤා නථාගතො පරිසාය ධම්මං දෙසෙති, ඉදමස්ස හොති සීහනාදසමා.

භික්ඛුනං වෙපි භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤාච නථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. භික්ඛුනිනං වෙපි භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤාච නථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. උපාසකානං වෙපි භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤාච නථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. උපාසකානඤ්ඤාපි භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මං දෙසෙති, සකකච්චඤ්ඤාච නථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. පුරුජානානඤ්ඤාපි භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මං දෙසෙති අනතමසො අනතහාරනෙසාදනම්පි, සකකච්චඤ්ඤාච නථාගතො ධම්මං දෙසෙති නො අසකකච්චං. නං කිස්ස හෙතු? ධම්මගරා භික්ඤ්ඤා නථාගතො ධම්මගාරවොති.

1. මහිසස්ස - මජ්ඣං.

5. 2. 5. 8.

[සිවුවන අකුසා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

48. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය බහුල කරණයේ අභිනතය පිළිවිදිනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සත්තෙහි මහණ අල්පකාන්තා ඇතිසේ සුභර වූයේ ජිවිත පරිච්ඡාරයෙහි මොනොවට සතුටු වූයේ අල්පසමාරම්භ ඇති වෙයි. අනෙකුදර-කතියෙහි යෙදුනේ අල්පාහාර වෙයි. ජාගයතියෙහි යෙදුනේ අල්පමිඬු වෙයි. අරණෙහි වසන සුලුයේ ප්‍රානතෘයනාසන ඇතිසේ වෙයි. ස්ථාවිමුක්තචිත්තය ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත මහණ ආනාපානසතිය බහුල නොව වඩනුයේ නොබෝ කලෙකින් මැ අභිනතය පිළිවිදිනේ යි.

5. 2. 5. 9.

[සීහ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

49. මහණෙනි, මාගරාජන් වූ සීංහ සවස් කාලයෙහි වාසස්ථානයෙන් නික්මෙයි. වාසස්ථානයෙන් නික්මැ වජ්‍රධනේ (කය පොලා වෙරගන්නේ) ය. වැජ්ඣා භාන්පස සිවුදිගුන් අනුපිලෝකනා කරන්නේ ය. වටා සිවුදිගුන් නහමා තුන්සලක් සීංහනාද කරන්නේ ය. හෙවිටක් සීංහනාද කොට ගොදුරු සදහා නික්මැ යෙයි.

හේ ඇතක්හට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නො දෙයි. මිහිවකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නොදෙයි. ගවයකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. සකස් නො කොට පහර නො දෙයි. දිවියකුහට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. සකස් නො කොට පහර නො දෙයි. ක්ෂුද්‍රක ප්‍රාණිනට නවුදු පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. සකස් නො කොට පහර නො දෙයි. යටත් පිරිසෙයින් සා බලලුනට හෝ පහර දේ නම්, සකසා මැ පහර දෙයි. නො සකසා පහර නො දෙයි. කවර හෙයින් යත්: මාගේ යොග්‍යපථය (අන්‍යාසමාගීය) නහමක් නසිවයි.

මහණෙනි, සීංහ යනු අභිත් සමාස් සමුදාන තථාගතයනට හෙල නමෙකි. මහණෙනි, තථාගතයෝ පමීද්ති දහම් දෙසන් යන යමෙක් වේ නම්, මෙ ඔවුන්ගේ සීංහනාද වෙයි.

මහණෙනි, හික්ෂුනට ද ඉදින් තථාගතයෝ දහම් දෙසන් නම්, සකස් කොට වත් මුත් නො සකස් කොට දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, මෙහෙණනට ද ඉදින් තථාගතයෝ දහම් දෙසන් නම්, සකස් කොට වත් මුත් නො සකස් කොට දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් තථාගතයෝ උචසුවනට ද දහම් දෙසන් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් උචාසියනට ද තථාගතයෝ දහම් දෙසන් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, ඉදින් තථාගතයෝ පුහුදුනට ද යටත් පිරිසෙයින් අන්තහාර (තෘණහාරකයනට) හා ලිහිණිවැද්දනට ද දහම් දෙසන් නම්, සකසා මැ වත් මුත් නො සකසා දහම් නො දෙසන්නාහ. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, තථාගතයෝ ධර්මය ගුරු කොට ඇතියහ. ධර්ම ගෞරව ඇතියහ.

5. 2. 5. 10.

[කතුධසුතං]

50. එවං මෙ සුතා: එකං සමයං භගවා කොසම්බසං විහරති කොසිතාරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන කාතුධො නාම කොලීයපුතෙනා ආයසමනො මහාමොග්ගලලානස්ස උපට්ඨාකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො. නස්ස එවරුපො අත්තභාවපටිලාහො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තිණ්ඤි වා මාගධිකාති ගාමකෙබ්බතාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාහෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබ්බෙති.

අථ ඛො කතුධො දෙවපුතෙනා යෙනායස්මා මහාමොග්ගලලානො නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා ආයසමනං මහාමොග්ගලලානං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං අට්ඨාසි. එකමනනං සිතො ඛො කතුධො දෙවපුතෙනා ආයසමනං මහාමොග්ගලලානං එතදවොච: දෙවදත්තස්ස භනෙන එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ජි “අහං භික්ඛුසංඛ්‍යං පරිහරිස්සාමි”ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනෙන දෙවදත්තො නස්සා ඉද්ධියං පරිහිනො”ති. ඉදමවොච කතුධො දෙවපුතෙනා. ඉදං වඤ්ඤා ආයසමනං මහාමොග්ගලලානං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්ඤ්ඤා කඤ්ඤා තත්ථෙවත්තරධාසි.

අථ ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලලානො යෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා භගවත්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං තිසිද්ධි. එකමනනං තිසිද්ධො ඛො ආයසමා මහාමොග්ගලලානො භගවත්තං එතදවොච:

“කතුධො නාම භනෙන, කොලීයපුතෙනා මම උපට්ඨාකො අධුනා කාලකතො අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො. නස්ස එවරුපො අත්තභාව පටිලාහො හොති: සෙය්‍යථාපි නාම දො වා තිණ්ඤි වා මාගධිකාති ගාමකෙබ්බතාති. සො තෙන අත්තභාවපටිලාහෙන නෙවත්තානං නො පරං ව්‍යාබ්බෙති. අථ ඛො භනෙන කතුධො දෙවපුතෙනා යෙනායං නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්ඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමනනං අට්ඨාසි. එකමනනං සිතො ඛො භනෙන කතුධො දෙවපුතෙනා මං එතදවොච: දෙවදත්තස්ස භනෙන, එවරුපං ඉච්ඡාගතං උපපජ්ජි ‘අහං භික්ඛුසංඛ්‍යං පරිහරිස්සාමි’ති. සහවිත්තුප්පාදු ව භනෙන දෙවදත්තො නස්සා ඉද්ධියං පරිහිනොති. ඉදමවොච භනෙන, කතුධො දෙවපුතෙනා. ඉදං වඤ්ඤා මං අභිවාදෙඤ්ඤා පදකම්ඤ්ඤා කඤ්ඤා තත්ථෙවත්තරධාසි”ති.

කිං පන තෙ මොග්ගලලාන, කතුධො දෙවපුතෙනා චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො, යං කිඤ්ඤි කතුධො දෙවපුතෙනා භාසති, සබ්බං තං තථෙව හොති නො අඤ්ඤාථාති?

“චේතසා චේතො පරිච්ච විදිතො මෙ භනෙන කතුධො දෙවපුතෙනා. යං කිඤ්ඤි කතුධො දෙවපුතෙනා භාසති, සබ්බං තං තථෙව හොති නො අඤ්ඤාථා”ති. රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලලාන වාචං.¹ ඉදං කිං සො මොඤ්ජුරිසො අත්තනාච අත්තනානං පාතුකරිස්සතිති.

1. රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලලාන වාචං රක්ඛස්සෙතං මොග්ගලලාන වාචං - මජ්ඣං. විකස්පිටකෙසි.

5. 2. 5. 10.

[කකුධ සූත්‍රය]

50. මා විසින් මෙසේ අසන ලදි: එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ **ශොඝඛානුවර** සමීපයෙහි වූ **කොපිකාරාමයෙහි** වැඩ වසන සේක. එකල ආයුෂමත් **මහාමොග්ගලායන** තෙරණුවන්ගේ උපසථායක වූ **කකුධ** නම් කොලිය පුත්‍ර නොබෝ දිනෙකින් කල්ලිය කෙළේ අන්‍යතර මනෝමය-දෙවතිකායෙක්හි උපන්නේ වෙයි. ඔහුට මෙබදු වූ ආත්මභාව (ගර්) ප්‍රතිලාභයක් වෙයි. එනම්: මගධදෙසට අයත් ග්‍රාමකෞත්‍ර දෙකෙක් හෝ තුනෙක් යම් පමණ වේ නම්, එ පමණ වූවෙකි. හේ එ ආත්මභාව-ප්‍රතිලාභයෙන් තමා වේවයි තේරමා වේවයි නො මැ පෙළයි.

ඉක්බිති **කකුධ දෙවපුත්‍ර** ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් සකසා වැද එකත්පසෙක සිටියේ ය. එකත් පසෙක සිටි කකුධදෙවපුත්‍ර ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන්ගට තෙල කී ය: “වහන්ස, **දෙවදත්ත**ට ‘මම බික් සතුන් පිළිදගැනීම’ යන මෙබදු ඉච්ඡායෙක් උපන. වහන්ස, විනෝතපාදය හා සමග මැ දෙවදත්ත එ ඉදහයෙන් පිරිහිනැ” යි කකුධදෙවපුත්‍ර මෙය කී ය. මෙය කියා ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරුන් සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි ම අතුරුදහන් කෙළේ ය.

එකල ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත් පසෙක හුන් ආයුෂමත් මහමුගලන් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැළ කළහ:

“වහන්ස, මාගේ උපසථායක වූ **කකුධ** නම් කොලියපුත්‍ර නොබෝද, කල්ලිය කෙළේ අන්‍යතර මනෝමයකායෙක්හි උපන. ඔහුගේ ආත්මභාව-ප්‍රතිලාභය මගධ දෙසට ග්‍රාමකෞත්‍ර දෙකෙක් හෝ තුනෙක් යම් පමණ වේ නම්, එ පමණ වූයේ වෙයි. හේ එ අත්බැපින් තමා හෝ තේරමා නො මැ පෙළයි. වහන්ස, ඉක්බිති **කකුධ දෙවපුත්‍ර** මා කරා එළඹියේ ය. එළඹ මා සකසා වැද එකත්පස්ව සිටියේ ය. වහන්ස, එකත්පස්ව සිටි කකුධ-දෙවපුත්‍රයා මට තෙල කරුණ කී ය: වහන්ස, **දෙවදත්ත** ගට ‘මම බික් සතුන් පරිහරණය නොරෙමි’ යන මෙබදු ඉච්ඡායෙක් උපන. වහන්ස, විනෝතපාදයාගේ උපත් හා සමග මැ දෙවදත්ත එ ඉදහයෙන් පිරිහිනැ යි. වහන්ස, කකුධදෙවපුත්‍රයා මෙය කී ය. මෙය කියා මා සකසා වැද පැදකුණු කොට එහි මැ අතුරුදහන් කෙළේ” යයි.

මුගලන කීමෙක, නා විසින් කකුධදෙවපුත්‍රයා සිසිතින් ඔහු සිහ පිරිසිදු දත්තා ලද ද: ‘යමක් කකුධ දෙවපුත්‍රයා කියා නම්’ එ හැම අන් පරිද්දෙකින් නොව එපරිද්දෙන් මැ වේ ය’ යි කියා යි.

වහන්ස, “කකුධ දෙවපුත්‍ර යමක් කියා නම්, එ හැම එපරිදි මැ වෙයි. අන්පරිදි නො වේ ය” යි ම විසින් මා සිහින් ඔහු සිහ පිරිසිදු කකුධ දෙවපුත්‍ර දත්තා ලද්දේ ය. මුගලන, තෙල බස රකුව. දැන් එ (දෙවදත්ත) මොසපුරුෂයා තෙමේ මැ තමා පළ කරන්නේ ය යි.

පඤ්චමේ මොග්ගලාන සත්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්චො:

ඉධ මොග්ගලාන, එකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධිසිලො සමානො පරිසුද්ධිසිලොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ සිලං පරියොදානං අසඬිති-
ලිට්ඨනති. නමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති “අයං බො හවං සත්ථා අපරිසුද්ධිසිලො සමානො පරිසුද්ධිසිලොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ සිලං පරියොදානං අසඬිතිලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරො-
චෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනානු¹ මයං තෙන සමුදාවරෙය්‍යාම. සම්මන්ත්‍රාති බො පන විවරමණිකපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරොත. යං භූමො කරිස්සති භූමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපා බො පන මොග්ගලාන, සත්ථාරං සාවකා සිලතො රක්කන්ති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙති සිලතො රක්කං පච්චාසිංසති. (1)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධාජ්චො සමානො පරිසුද්ධාජ්චොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධො මෙ ආජ්චො පරියොදානො අසඬිතිලිට්ඨොති. නමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති “අයං බො හවං සත්ථා අපරිසුද්ධාජ්චො සමානො පරිසුද්ධාජ්චොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධො මෙ ආජ්චො පරියොදානො අසඬිතිලිට්ඨොති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං කථනානු මයං තෙන සමුදාවරෙය්‍යාම. සම්මන්ත්‍රාති බො පන විවරමණිකපාතසෙනාසන-
ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරොත. යං භූමො කරිස්සති භූමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපා බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ආජ්චතො රක්කන්ති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙති ආජ්චතො රක්කං පච්චාසිංසති. (2)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො පරිසුද්ධධම්මදෙසනොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදානං අසංකිලිට්ඨාති. නමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති “අයං බො හවං සත්ථා අපරිසුද්ධධම්මදෙසනො සමානො පරිසුද්ධධම්මදෙසනොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ ධම්මදෙසනා පරියොදානං අසඬිතිලිට්ඨාති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං අරොචෙය්‍යාම, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං, කථනානු මයං තෙන සමුදාවරෙය්‍යාම. සම්මන්ත්‍රාති බො පන විවරමණිකපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරොත. යං භූමො කරිස්සති, භූමොව තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපා බො මොග්ගලාන සත්ථාරං සාවකා ධම්මදෙසනතො රක්කන්ති. එවරුපො ච පන සත්ථා සාවකෙති ධම්මදෙසනතො රක්කං පච්චාසිංසති (3)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකච්චො සත්ථා අපරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ වෙය්‍යා-
කරණං පරියොදානං අසඬිතිලිට්ඨනති. නමෙනං සාවකා එවං ජානන්ති “අයං බො හවං සත්ථා අපරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො පරිසුද්ධවෙය්‍යා-
කරණොමිති පටිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදානං අසඬිතිලිට්ඨනති. මයං චෙව බො පන ගිහිනං ආරොචෙය්‍යාම,

1. කථං නං - මජ්ඣං.

මූලඋන, ලොච්ඡි මේ ආඥානු පස් දෙනෙක් විද්‍යාවාන වෙත්. කවර පස් දෙනෙක් යත්:

මූලඋන, මේ ලොච්ඡි අන්‍යාතර ආඥානුයෙක් නොපිරිසිදු සිල් ඇතියේ මැ 'පිරිසිදු සිල් ඇතියෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකල්පට ය'යි ප්‍රතිඥ කරයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනත්: "මේ හවත් ආඥානු තෙමේ අපරිශුද්ධ ශීල ඇතියේ මැ 'පරිශුද්ධ ශීලයෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලිටි ය'යි පිළින කරයි. අපිදු වනාහි එ බව ගිහිනට සැල කරමෝ නම්, ඔහට එ මනාප නොවන්නේ ය. යම් කිසිවක් ඔහට අමනාප වේ නම්, අපි කිසෙයින් නම් එය කියමෝ ද? සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ශීලත්පස බෙහෙසත් පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ ද, එයින් හේ තෙමේ මැ පලට වන්නේ ය"යි. මූලඋන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු සථරහු ශීලයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ආඥානු තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ගෙන් ශීල හෙතුයෙන් ආරක්‍ෂාව පතන්නේ ය. (1)

නවද මූලඋන, මේ ලොච්ඡි ඇතැම් ආඥානුයෙක් නොපිරිසිදු ආජීව ඇතියේ මැ 'පිරිසිදු ආජීව ඇතියෙමි, මාගේ ආජීවය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලිටි ය'යි ප්‍රතිඥ කෙරෙයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනත්: "මේ හවත් ආඥානු තෙමේ අපරිශුද්ධ ආජීව ඇතියේ මැ 'පිරිසිදු ආජීව ඇතියෙමි, මාගේ ආජීවය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලිටි ය'යි පිළින කරෙයි. අපිදු එබව ගිහිනට සැල කරමෝ නම්, එය ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කිසෙයින් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද? ලොකයා ඔහුට සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ශීලත්පස බෙහෙසත් පිරිකරින් බුහුමන් කෙරේ මැයි. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හෙ තෙමේ මැ එයින් පලට වන්නේ ය"යි. මූලඋන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු ආඥානු ආජීවයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ආඥානු තෙමේ ශ්‍රාවකයන්ගෙන් ආජීවහෙතුයෙන් ආරක්‍ෂාව පතයි. (2)

නවද මූලඋන, මේ ලොච්ඡි ඇතැම් ආඥානුයෙක් අපරිශුද්ධ ධර්මදෙශනා ඇතියේ මැ 'පරිශුද්ධධර්ම දෙශනා ඇතියෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනාව පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නොකිලිටි ය'යි පිළින කරයි. සච්චෝ තෙල සථරහු මෙසේ හඳුනත්: "මේ හවත් ආඥානු තෙමේ අපරිශුද්ධ ධර්මදෙශනා ඇතියේ මැ 'පරිශුද්ධධර්මදෙශනා ඇතියෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනාව පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, අසංකල්පට ය'යි පිළින කරයි. අපිදු ගිහිනට මෙබව සැල කරමෝ නම්, එය ඔහට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහට අමනාප වේ නම්, කිසෙයින් අපි ඔහු එයින් කියමෝ ද? ලොකයා ඔහට චිවරපිණ්ඩපාතයනාසන-ගලානප්‍රත්‍යයනෙපර්‍යපරිච්ඡායෙන් බුහුමන් කෙරේ මැයි. යමක් තෙමේ කෙරේ නම්, එයින් හෙ තෙමේ මැ පලට වන්නේ ය"යි. මූලඋන, ශ්‍රාවකයෝ මෙබඳු සථරහු ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්නාහ. මෙ බඳු ආඥානු තෙමේ ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්‍ෂා පතන්නේ ය. (3)

නවද මූලඋන, මේ ලොච්ඡි ඇතැම් ආඥානුයෙක් නොපිරිසිදු ව්‍යාකරණ (කථා) ඇත්තේ මැ 'පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි වෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පරිශුද්ධ ය, පයඝීවදාන ය, නො කිලිටි ය'යි පිළින කෙරෙයි. ශ්‍රාවකයෝ තෙල පුතුල්ලු 'මේ හවත් ආඥානු තෙමේ නොපිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියේ මැ පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ඇතියෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පිරිසිදු ය, පයඝීවදාන ය, නො කිලිටි ය'යි පිළින කෙරෙයි. ඉදින් අපිදු මෙබව ගිහිනට සැල කරමෝ නම්,

නාංසංසං මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං කථනනු නං මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාමි. සමමනාති බො පන චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරෙත. යං භූමො කාරිස්සති, භූමොච තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො පන මොග්ගලාන සන්ථාරං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකකිනති. එවරුපො ච පන සන්ථා සාවකෙති වෙය්‍යාකරණතො රකකිං පච්චාසිංසති. (4)

පුන ච පරං මොග්ගලාන, ඉධෙකවෙචා සන්ථා අපරිසුද්ධිඤ්ඤාදස්සනො සමානො පරිසුද්ධිඤ්ඤාදස්සනොමිති පරිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ ඤ්ඤාදස්සනං පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. තමෙනං සාවකා එවා ජානන්ති: “අයං බො භවා සන්ථා අපරිසුද්ධිඤ්ඤාදස්සනො සමානො පරිසුද්ධිඤ්ඤාදස්සනොමිති පරිජානාති, පරිසුද්ධං මෙ ඤ්ඤාදස්සනං පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. මයං වෙච බො පන ගිතිනං ආරොවෙය්‍යාමි, නාස්සස්ස මනාපං. යං බො පනස්ස අමනාපං කථනනු නං මයං තෙන සමුද්චරෙය්‍යාමි. සමමනාති බො පන චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරෙත. යං භූමො කාරිස්සති, භූමොච තෙන පඤ්ඤාසිස්සති”ති. එවරුපං බො පන මොග්ගලාන, සන්ථාරං සාවකා ඤ්ඤාදස්සනතො රකකිනති. එවරුපො ච පන සන්ථා සාවකෙති ඤ්ඤාදස්සනතො රකකිං පච්චාසිංසති. (5)

ඉමෙ බො මොග්ගලාන, පඤ්ච සන්ථාරො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං.

අහං බො පන මොග්ගලාන, පරිසුද්ධිසිලො සමානො පරිසුද්ධිසිලොමිති පරිජානාමි, පරිසුද්ධං මෙ සිලො පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. න ච මං සාවකා සිලතො රකකිනති. න වාහං සාවකෙති සිලතො රකකිං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුද්ධාච්චො සමානො පරිසුද්ධාච්චොමිති පරිජානාමි, පරිසුද්ධො මෙ ආච්චො පරියොදනො අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. න ච මං සාවකා ආච්චතො රකකිනති. න වාහං සාවකෙති ආච්චතො රකකිං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුද්ධබ්මමදෙසනො සමානො පරිසුද්ධබ්මමදෙසනොමිති පරිජානාමි, පරිසුද්ධං මෙ බ්මමදෙසනං පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. න ච මං සාවකා බ්මමදෙසනතො රකකිනති. න වාහං සාවකෙති බ්මමදෙසනතො රකකිං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණො සමානො පරිසුද්ධවෙය්‍යාකරණොමිති පරිජානාමි, පරිසුද්ධං මෙ වෙය්‍යාකරණං පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. න ච මං සාවකා වෙය්‍යාකරණතො රකකිනති. න වාහං සාවකෙති වෙය්‍යාකරණතො රකකිං පච්චාසිංසාමි.

පරිසුද්ධඤ්ඤාදස්සනො සමානො පරිසුද්ධඤ්ඤාදස්සනොමිති පරිජානාමි, පරිසුද්ධං මෙ ඤ්ඤාදස්සනං පරියොදනං අසඬ්ඛිලිට්ඨනති. න ච මං සාවකා ඤ්ඤාදස්සනතො රකකිනති. න වාහං සාවකෙති ඤ්ඤාදස්සනතො රකකිං පච්චාසිංසාමිති.

කකුඛවග්ගො පඤ්චමො.

නස්සද්දනං:

ඥො සමපද වියාකරණං ඵාසුකුප්පෙන පඤ්චමං.¹

සුතං කථා අරඤ්ඤෙන සිහො ච කකුඛො² දසාති.

දුතියං පණ්ණාසකං නිබ්බන්තං.

1. ඵාසුකුප්පො පඤ්චමං - මජ්ඣ. 2. සිහවුදෙබ්බ දසාති - සිවු.

ඔහුට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහුට අමනාප වේ නම්, කෙසේ නම් අපි ඔහු එයින් නියමෝ ද? සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හෙ තෙමේ මැ එයින් පැණෙන්නේ ය”යි. මුගලන, මෙබඳු සථරහු සච්චෝ ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ශාසනා තෙමේ ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ව්‍යාකරණ හෙතුයෙන් රක්ෂණය පවතී. (4)

නවද මුගලන, මෙලොවහි, ආතාමි ශාසනායෙක් නොපිරිසිදු ඥාදගීන ආතියේ මැ ‘පිරිසිදු ඥාදගීන ආතියෙමි, මාගේ ඥාදගීනය පරිශුද්ධය, පය්‍යාවදන ය, නො කිලිපි ය’යි පිළින කෙරෙයි. හෙල පුතුල්ලු සච්චෝ මෙසේ හදුනන්: “මේ හවන් ශාසනා තෙමේ අපරිශුද්ධ ඥාදගීන ආතියේ මැ ‘පරිශුද්ධ ඥාදගීන ආතියෙමි, මාගේ ඥාදගීනය පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදන ය, නො කිලිපි ය’යි පිළින කරන්නේ ය. අවිදු ගිහිනට මෙබව සාල කරමෝ නම්, ඔහුට මනාප නොවන්නේ ය. යමක් ඔහුට අමනාප වේ නම්, කෙසේ නම් අපි ඔහු එයින් නියමෝ ද? සිවුරු පිඹුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසද පිරිකරින් ලොකයා ඔහු සගන්නේ ම ය. තෙමේ යමක් කෙරේ නම්, හේ තෙමේ මැ එයින් පළට වන්නේ ය”යි. මොදාලායනය, මෙබඳු සථරහු ශ්‍රාවකයෝ ඥාදගීන හෙතුයෙන් රක්නාහ. මෙබඳු ශාසනා තෙමේ ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ඥාදගීන හෙතුයෙන් රක්ෂණය පවතී. (5)

මොදාලායනය, මේ ශාසනාහු පස් දෙන ලොවහි විද්‍යාවාන වෙත් මැයි.

මුගලන, මම පිරිසිදු සිල් ආතියෙමි ම “පිරිසිදු සිල් ආතියෙමි වෙමි, මාගේ ශීලය පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කෙරෙමි. සච්චෝ මා ශීලයෙන් නො රක්නාහ. මම ද සච්චන් වෙතින් ශීලහෙතුයෙන් රක්ෂණය නො පවතී.

පිරිසිදු ආජීව ආතියෙමි මැ “පරිශුද්ධාජීවයෙමි වෙමි, මාගේ ආජීවය පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. සච්චෝ ද, මා ආජීවහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ආජීවහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවතී.

පිරිසිදු ධර්මදෙශනා ආතියෙමි මැ “පරිශුද්ධධර්මදෙශනා ආතියෙමි වෙමි, මාගේ ධර්මදෙශනා පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදනය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. ශ්‍රාවකයෝ මා ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් වෙතින් ධර්මදෙශනා හෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවතී.

පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ආතියෙමි මැ “පිරිසිදු ව්‍යාකරණ ආතියෙමි වෙමි, මාගේ ව්‍යාකරණය පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. සච්චෝ ද මා ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද සච්චන් වෙතින් ව්‍යාකරණහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවතී.

පරිශුද්ධඥාදගීන ආතියෙමි මැ “පරිශුද්ධඥාදගීන ආතියෙමි වෙමි, මාගේ ඥාදගීනය පරිශුද්ධ ය, පය්‍යාවදන ය, අසංකලිඡට ය”යි පිළින කරමි. ශ්‍රාවකයෝ මා ඥාදගීනහෙතුයෙන් නො රක්නාහ. මම ද ශ්‍රාවකයන් කෙරෙන් ඥාදගීනහෙතුයෙන් රක්ෂා නො පවතී යි.

කකුඛ වග්ගිය පස්වැනි යි.

එහි උද්දනය:

සමපද සුත්‍ර දෙකෙක, ව්‍යාකරණ සුත්‍රය, එාසුට්ඨාර සුත්‍රය, අකුස සුත්‍රය, සුභබර (දෙවන අකුස) සුත්‍රය, කථා (තෙවන අකුස) සුත්‍රය, අරක්ඛක (සිවුවන අකුස) සුත්‍රය, සිංහ සුත්‍රය, කකුඛ සුත්‍රය දැයි සුත්‍රයෝ දන දෙනෙක.

දමිතිය පණ්ණාසකය නිමිසේ ය.

3. තතියං පණ්ණාසකං

1. එට්ඨවිහාර වග්ගො

5. 3. 1. 1.

[සෙඛවෙසාරජ්ජනනං]

[ආවස්ථිතිදාහං]

1. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සෙඛවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති, සීලවා හොති, බහුසුඤ්ඤා හොති, ආරඬ්චිරියො හොති, පඤ්ඤවා හොති.

යං ඛො භික්ඛවෙ¹ අසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, සද්ධාසුඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුස්සීලසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, සීලවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ අපසසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, බහුසුඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ කුසිතසුඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, ආරඬ්චිරියසුඤ්ඤා නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

යං භික්ඛවෙ දුපපඤ්ඤා සාරජ්ජං හොති, පඤ්ඤවතො නං සාරජ්ජං න හොති. තස්මායං ධම්මො සෙඛවෙසාරජ්ජකරණො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච සෙඛවෙසාරජ්ජකරණං ධම්මාති.

5. 3. 1. 2.

[සබ්බිකසුත්තං]

[ආවස්ථිතිදාහං]

2. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො භික්ඛු උසුඤ්ඤාන-පරිසංඝිතො හොති, පාපභික්ඛුග්ගි අපි අකුප්පධම්මො. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු වෙසිසගොචරො² වා හොති, විධිවගොචරො වා හොති, ථුලලකුමාරිගොචරො³ වා හොති, පණ්ණිකගොචරො වා හොති, භික්ඛුග්ගි ගොචරො වා හොති.

ඉමෙග්ගි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො භික්ඛු උසුඤ්ඤාන පරිසංඝිතො හොති පාපභික්ඛුග්ගි අපි අකුප්පධම්මොති.⁴

1. යං භික්ඛවෙ - මජ්ඣ. 2. වෙසිසගොචරො - මජ්ඣ. 3. ථුලලකුමාරිකා - මජ්ඣ.
4. අකුප්පධම්මොපි - මජ්ඣ.

3. තෙවැනි පණ්ණාසකය

1. චාසු චිහාර වගීය

5. 3. 1. 1.

[සෙබවෙසාරජ්ජ සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

1. මහණෙනි, ශෛක්‍ෂයාගේ වෙසරද බව කරණ මේ ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ වෙයි, සිල් ඇතියේ වෙයි, බහුශ්‍රාභ වෙයි, රුකුළු වැර ඇතියේ වෙයි, පැණැතියේ වේ.

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැතියහට යම් ශාරද්දයෙක් (දෙමනසෙක්) වේ නම්, ශ්‍රද්ධා ඇතියහට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මෙ දහම සෙබවෙසාරජ්ජ-කරණ යි. (ශෛක්‍ෂපුද්ගලයාගේ විහාරදහාවය කරන්නේ වේ.)

මහණෙනි, දුසිල්හට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, සිල්වත්හට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මෙ දහම සෙබවෙසාරජ්ජකරණ යි.

මහණෙනි, අලප්ප්‍රාභයාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, බහුශ්‍රාභයාහට එ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මෙ ධර්මය සෙබවෙසාරජ්ජකරණ යි.

මහණෙනි, කුසිනසාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, රුකුළුවැර ඇතියහට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මේ ධර්මය සෙබවෙසාරජ්ජකරණ යි.

මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥයාහට යම් ශාරද්දයෙක් වේ නම්, ප්‍රඥවත්හට ඒ ශාරද්දය නො වෙයි. එහෙයින් මෙ දහම සෙබවෙසාරජ්ජකරණ යි.

මහණෙනි, මෙ දහම පස සෙබවෙසාරජ්ජකරණ යි.

5. 3. 1. 2

[සබ්බිත සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ අකොප්‍යධර්ම ඇති ක්‍ෂණාසුච වූයේ නමුදු පාපතික්‍ෂුයාසි මතුමතුයෙහි සාක කරණ ලද්දේ භාම සෙයින් සාක කරණ ලද්දේ වෙයි. කවර පසෙකිනැත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ ගණිකාව ගොවර (එළැඹිය යුතු නැත්) කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, වැන්දඹුව ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, පුලලකුමාරි (විවාහයට නොගිය මහලු කුමරිය) ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, පණ්ඩක (නපුංසක) ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි, මෙහෙණ ගොවර කොට ඇතියේ හෝ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමනාගත මහණ අකොප්‍යධර්ම ඇතියේ නමුදු පාපතික්‍ෂු යයි මෙරමා විසින් මතු මතුයෙහි සාක කරණ ලද්දේ භාමසෙයින් සාක කරණ ලද්දේ වේ යයි.

5. 3. 1. 3.

[මහාවොරසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අර්ඛෙහති සමන්තාගතො මහාවොරො සන්තිමපි ඡිද්දති. නිලොපමපි හරති. එකාගාරිකමපි කරොති. පරිපණෙපි නිට්ඨති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිස්සිනො ච හොති ගහනනිස්සිනො ච බලවනිස්සිනො ච හොගචාගි ච එකචාරි ච.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො විසමනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො නද්දිට්ඨං වා නිස්සිනො හොති පබ්බතවිසමං වා. එවං බො භික්ඛවෙ මහාවොරො විසමනිස්සිනො හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො ගහනනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො නිණ්ගහනං වා නිස්සිනො හොති රුක්ඛගහනං වා ගෙධං¹ වා පන වනසංඝං. එවං බො භික්ඛවෙ මහාවොරො ගහනනිස්සිනො හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො බලවනිස්සිනො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො රාජානං වා රාජමහාමත්තං වා නිස්සිනො හොති. නස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉමෙ ඛෙ රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරිසොධාය අත්ථං භණ්ණිස්සන්ති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, නසංස්ස රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරිසොධාය අත්ථං භණන්ති. එවං බො භික්ඛවෙ මහාවොරො බලවනිස්සිනො හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො හොගචාගි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො අර්ඛෙසා හොති මහද්ධතො මහාහොගො. නස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉතො හොගෙන පටිසන්ථරිස්සාමිති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, නතො හොගෙන පටිසන්ථරති. එවං බො භික්ඛවෙ මහාවොරො හොගචාගි හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ, මහාවොරො එකචාරි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ මහාවොරො එකකො නිග්ගහණාති කතනා හොති. නං කිස්ස හෙතු: මා මෙ ගුහ්‍යමත්තං බහිද්ධා සමෙහදං අගමංසුති. එවං බො භික්ඛවෙ මහාවොරො එකචාරි හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති අර්ඛෙහති සමන්තාගතො මහාවොරො සන්තිමපි ඡිද්දති, නිලොපමපි හරති, එකාගාරිකමපි කරොති, පරිපණෙපි නිට්ඨති.

5 3. 1. 3.

[මහා චොර සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදායයි]

3 මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහසොර ගාහසනී දු බිඳියි. චොලොගානුමුදු කෙරෙයි. ගෙපැහැරුම් (එක් ගෙයක් වටලා පැහැර ගැනීමි ද) කෙරෙයි. කචපලාසොරකම් (පල්හොරකම්) ද කෙරෙයි. කවර පසෙකින යන්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර විෂමතියුත ද වෙයි, ගහනතියුත ද වෙයි, බලවහතියුත ද වෙයි, හොගවාහි ද වෙයි, එකචාරී ද වේ.

මහණෙනි, මහසොර කෙසේ නම් විෂමතියුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර නාදිවිදුගියෙක් වේවයි, පච්ඡිනවිෂමියෙක් වේවයි, ආසුරු කෙළේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහසොර විෂමතියුත වෙයි.

මහණෙනි, ශකසේ නම් මහසොර ගහනතියුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර තාණගහනයෙක් වේවයි, වාක්ඛගහනයෙක් වේවයි, සනවන ලාභලෙක් වේවයි, ආසුරු කෙළේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහසොර ගහනතියුත වෙයි.

මහණෙනි, මහසොර කෙසේ නම් බලවහතියුත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර රජහු හෝ, රජමහමානියකු හෝ, ආසුරු කෙළේ වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් මට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, මේ රජහු හෝ රජමහමානියෝ හෝ මාගේ දූෂය ඔබා පියා අරුත් බණනාහු යි. ඉදින් කිසිවෙක් ඔහට කිසිවක් කියා නම්, රජහු හෝ රජමහමානිහු හෝ ඔහුගේ අපරාධය ඔබාපියා අරුත් බෙණෙති. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහසොර බලවහතියුත වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහසොර හොගවාහි වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර මහාධන ඇති මහා හොග ඇති ආරාමයෙක් වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් කිසිවෙක් මට කිසිවක් (දෙසක්) කියා නම්, මේ හොගයෙන් පිළිසහර කරන්නෙමි යි ('හොගදානයෙන් දෙස් වසාගන්-පොම්'යි). ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කී නම්, හේ හොගයෙන් පිළිසහර කරයි. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහසොර හොගවාහි වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහසොර එකචාරී වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවහි මහසොර එකලා මුයේ මැ මෙරමා සතු දෑය පැහැර ගැනීමි කරන්නේ වෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මාගේ ගුහාමනත්‍රයෝ (සැඟවීය යුතු රහස්) නහමක් බැහැර නො යෙත් වා යි. මහණෙනි, මෙසේ මහසොර එකචාරී වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසෙන් සමකාගත මහසොර ගාහසනීද සිදුනේ ය. චොලො ගන්නේ ය. ගෙපැහැරුම් ද කරන්නේ ය. කචපලා සොරකම් ද කෙරෙයි.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො පාපභික්ඛු බිතං උපහතං අත්තානං පරිහරති. සාවජේඡා ච හොති සානුචජේඡා විඤ්ඤානං. බහුඤ්ඤා¹ අපුඤ්ඤං පසවති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ඉධ භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු විසමතිස්සිතො ච හොති ගහනතිස්සිතො ච බලවතිස්සිතො ච හොගවාගි ච එකචාරි ච.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු විසමතිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු විසමෙන කායකමෙමන සමන්තාගතො හොති, විසමෙන වජිකමෙමන සමන්තාගතො හොති, විසමෙන මනොකමෙමන සමන්තාගතො හොති. එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු විසමතිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු ගහනතිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු මිච්ඡාද්ධිකො හොති අත්තග්ගාගිකාය ද්ධිකො සමන්තාගතො.² එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු ගහනතිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු බලවතිස්සිතො හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු රාජානං වා රාජමහාමත්තං වා නිස්සිතො හොති. තස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉමෙ මෙ රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණානති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, තාසං රාජානො වා රාජමහාමත්තා වා පරියොධාය අත්ථං භණ්ණාති. එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු බලවතිස්සිතො හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු හොගවාගි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු ලාභී හොති චිවරවිණ්ඛපාතසෙනාසනගිලානපච්චයහෙසජ්ජ-පරික්කාරානං. තස්ස එවං හොති: සචෙ මං කොචි කිඤ්චි වකන්ති, ඉතො ලාභෙන පටිසන්ථරිස්සාමිති. සචෙ නං කොචි කිඤ්චි ආහ, තතො ලාභෙන පටිසන්ථරති. එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු හොගවාගි හොති.

කථඤ්ඤා භික්ඛවෙ, පාපභික්ඛු එකචාරි හොති: ඉධ භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු එකකො³ පච්චනතිමෙසු ජනපදෙසු නිවාසං කප්පෙති. සො තත්ථ කුලාති උපසඛිකමනෙනා ලාභං ලභති. එවං බො භික්ඛවෙ පාපභික්ඛු එකචාරි හොති.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො පාපභික්ඛු බිතං උපහතං අත්තානං පරිහරති. සාවජේඡා ච හොති සානුචජේඡා විඤ්ඤානං. බහුඤ්ඤා අපුඤ්ඤං පසවතිති.

1. බහු ව - සිමු. 2. සමන්තාගතො හොති - සිමු. 3. එකකො ව - මජ්ඣ.

මහණෙනි, එ පරිදි ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත පාපහිංසු තෙමේ සාල ගුණ ඇති, නටගුණ ඇති ආත්මය (නමා) පරිහරණ කෙරෙයි. සදෙස් වූයේ විඤ්ඤන් විසින් අනුවාද කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ පමි ද රැස් කරයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පාපහිංසු විෂමනිඃශ්‍රිත ද වෙයි, ගහනනි ශ්‍රිත ද වෙයි, බලවන්තිඃශ්‍රිත ද වෙයි, භොගවාති ද වේ. එකචාරි ද වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පටිටු මහණ විෂමනිඃශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පටිටු මහණ විෂමකායකමියෙන් සමකාගත වෙයි, විෂම-චාක්කමියෙන් සමකාගත වෙයි, විෂමමනාකමියෙන් සමකාගත වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පටිටු මහණ විෂමනිඃශ්‍රිත වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පටිටු මහණ ගහනනි ශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පටිටු මහණ අන්තග්‍රාහික (ශාශ්වත හෝ උච්චේද හෝ) දෂ්ටියෙන් සමකාගත වූයේ මධ්‍යාදෂ්ටික වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පටිටු මහණ ගහනනිඃශ්‍රිත වේ.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පාපහිංසු බලවන්තිඃශ්‍රිත වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පටිටු මහණ රජතු හෝ රජමහමානිසතු හෝ ඇසුරු කෙළේ වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් කිසිවෙක් මට කිසිවක් කියා නම්, මේ රජහු හෝ රජමහමානිසු හෝ මාගේ දෙස් ඔබ්බපියා අරුත් බණන්කාමය යි. ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම් එ රජහු හෝ රජමහමානියෝ හෝ ඔහුගේ දෙස් වසාපියා අරුත් බෙණෙති. මහණෙනි, මෙසේ පාපහිංසු බලවන්තිඃශ්‍රිත වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පටිටු මහණ භොගවාති (භොග දෙන්තේ) වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පටිටු මහණ සිටුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකර ලබනසුලු වෙයි. ඔහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ඉදින් මාහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, මේ ලාභයෙන් පිළිසතර (සභිග්‍රහ) කරන්නෙමි යි. ඉදින් ඔහට කිසිවෙක් කිසිවක් කියා නම්, එ ලාභයෙන් පිළිසතර කරයි. මහණෙනි, මෙසේ පාපහිංසු තෙමේ භොගවාති වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් පාපහිංසු එකචාරි වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි පාපහිංසු තෙමේ එකලා වූයේ පසල්දනවති වාස කරයි. හෙ එහි කුලයන් කරා එළඹෙනුයේ ලාභ ලබයි. මහණෙනි, මෙසේ පාපහිංසු එකචාරි වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චගමියෙන් සමකාගත පාපහිංසු සාරාලු ගුණ ඇති, නටගුණ ඇති, ආත්මය පරිහරණ කරයි. සදෙස් වූයේ විඤ්ඤන් විසින් අනුවාද (නිඤ්ඤ) කටයුතු ද වෙයි. බොහෝ අකුසල් ද රැස් කෙරේ ය යි.

5. 3. 1. 4.

[සමණස්සුමාලසුත්තං]

[සාමනෙහිදුතං]

4. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙස්ස සමණස්සුමාලො හොති. කතමෙහි පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සාමනොව බහුලා මිචරං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාචිතො. සාමනොව බහුලා විණ්ඩපාතං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාචිතො. සාමනොව බහුලා සෙනාසනං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාචිතො. සාමනොව බහුලා ගිලානපච්චසහෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාචිතො.

යෙහි බො පන සමුභව්වාදිති සද්ධං¹ විහරති, නායස්ස මනාපෙනෙව බහුලා කායකමෙවන සමුද්චරනාමි, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලා චිත්තමෙවන සමුද්චරනාමි, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලා චිත්තකමෙවන සමුද්චරනාමි, අප්පං අමනාපෙනා, මනාපං සෙව බහුලං උපහාරං² උපහරනාමි, අප්පං අමනාපං.

යාති බො පන නාති වෙදසිකාති විනතසමුට්ඨානාති වා සෙමනසමුට්ඨානාති වා වානසමුට්ඨානාති වා සන්තිපාතිකාති වා උදුපරිනාම-ජාති වා විසම්පරිහාරජාති වා ඔපසකම්පකාති වා කම්මවිපාකජාති වා, නාතිස්ස හ බහුදෙව උපපජ්ජනාති. අප්පංබොධො හොති.

චදුන්නං ඤානානං ආභිචේතයිකානං දිට්ඨධම්මස්සබ්විහාරානං නිකාමලාභී හොති අභිච්ඡල්ලාභී අකසිරල්ලාභී.

ආසවානං බියං අනාසවං චේතොවිමුතාති පඤ්ඤාපට්ඨානාති දිට්ඨවධම්මෙව සසං අභිඤ්ඤා සමිජ්ජකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු සමණෙස්ස සමණස්සුමාලො හොති.

යා හි නා භික්ඛවෙ, සමම්චා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙස්ස සමණ-ස්සුමාලා’ති මමච නා භික්ඛවෙ සමම්චා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙස්ස සමණස්සුමාලො’ති.

අහං හි භික්ඛවෙ සාමනොව බහුලා මිචරං පරිභුඤ්ඤාමි, අප්පං අයාචිතො. සාමනොව බහුලා විණ්ඩපාතං -පෙ- සෙනාසනං -පෙ- ගිලානපච්චසහෙසජ්ජපරිකාරං පරිභුඤ්ඤාමි. අප්පං අයාචිතො.

1. සමුභව්වාදිති සිමු

2. මනාපං සෙව උපහාරං - ඡේසං, සනා

5. 3. 1. 4.

[සමිණසුඤ්චාල සුත්තය]

[සැවැත්තිදහයි]

4. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත ශ්‍රමණ තෙමේ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුඤ්චාර (සැප බහුල) වෙයි. නවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණෙක් (පිළිගත මැනවයි) ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට චීවර වලද කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අල්ප ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට පිණ්ඩපාන වලද කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අල්ප ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට සෙනසුන් වලද කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අල්ප ය. ආරාධිත වූයේ ම බොහෝ කොට ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර වලද කෙරෙයි. ආරාධිත නො වූයේ අල්ප ය.

යම් සබ්බසාරුන් සමන එක්ව වාස කෙරේ ද, ඔහුට ඒ සබ්බසරහු බහුල කොට මනාප වූ ම කායකමයෙන් පවත්නාහ. අමනාප කායකමයෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ ම වාක්කමයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප වාක්කමයෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ ම මනාකමයෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප මනාකමයෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ ම පඤ්ච ඵලවන්. අමනාප පඤ්ච අල්ප ය.

යම් ඒ වෙදනායෙක් පිත්තසමුත්ථාන චේතසි, ශ්‍රේෂ්ඨසමුත්ථාන චේතසි, වාතසමුත්ථාන චේතසි, සාන්තිපාතික චේතසි, සානුපරිණාමිජ චේතසි, විෂමපරිහාරජ චේතසි, ඔෂපහුමික චේතසි, කම්මිපාකාජ චේතසි, ඒ වෙදනා බෙහෙවින් ම ඔහට නූපදී. අල්පාබාධ වෙයි.

අධිපිත්තයෙහි උපදනා ඉහානම්සුබ්බරණ වන සතර බාහායන් කැමැතිසේ ලබන සුළුයේ, නිදුකින් ලබනසුළුයේ, පිපුල කොට ලබනසුළුයේ වෙයි.

ආසුචයන්ගේ ඤය විමෙන් අනාසුච වූ චිත්තවිමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහානම්සෙහි ම තෙමේ විශිෂ්ට ඥානයෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට සපයා වාස කරයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසෙන් සමකාගත මහණ ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුඤ්චාර වෙයි.

මහණෙනි, යම් පුත්‍රලභා ගෙණ මැනවින් කියනුයෙක්, ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුඤ්චාරයෙකැ’යි කියා නම්, මහණෙනි, මැනවින් කියන හේ ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුඤ්චාරය’යි ඒ මා මා සඳහා කියන්නේ යි.

මහණෙනි, මම ආරාධිත වූයෙමි මැ බොහෝ කොට සිවුරු වලද කරමි. අනාරාධිත වූයෙමි අල්ප ය. ආරාධිත වූයෙමි මැ බොහෝ කොට පිණ්ඩපාන, ගයනාසන, ගිලන්පස බෙහෙසන් පිරිකර වලද කෙරෙමි. අනාරාධිත වූයෙමි අල්ප කොට වලද කෙරෙමි.

යෙති ඛො පන භික්ඛුනි සද්ධිං විහරාමි, නෙ මං මනාපෙනෙව බහුලං කායකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං චජිකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපෙනෙව බහුලං මනොකමෙමන සමුද්ධරනති, අප්පං අමනාපෙන. මනාපං සෙව බහුලං උපහාරං උපහරනති, අප්පං අමනාපං.

යාති ඛො පන තාති වෙදසිතාති විග්ගසමුට්ඨානාති වා සෙමනසමුට්ඨානාති වා වාගසමුට්ඨානාති වා සන්තිපාතිකාති වා උතුපරි-
නාමජාති වා විසමපරිභාරජාති වා බපකකමිකාති වා කමමට්ඨපාකජාති වා,
තාති මෙ න බහුදෙව උපපජ්ජනති. අප්පාබාධොගමසමි.

!

චතුන්නං ඛො පනමහි¹ ක්කානානං ආතීවෙනසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛ-
විහාරානං නිකාමලාභී අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං චෙනොට්ඨුහතිං පඤ්ඤවිමුහතිං දිට්ඨධම්මෙම
සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරාමි.

යං හි නං භික්ඛවෙ, සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු සමණ-
සුමුමාලො’ති මමෙ ව නං භික්ඛවෙ සමමා වදමානො වදෙය්‍ය, ‘සමණෙසු
සමණසුමුමාලො’ති.

5. 3. 1. 5.

[ථාසුචිභාර සුන්නං]

[සාවකභිද්දනං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ථාසුචිභාරා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛුනො මෙන්නං කායකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති
සමුග්ගචාරිසු ආචී චෙව රහො ව. මෙන්නං චජිකමමං -පෙ- මෙන්නං
මනොකමමං පච්චුපට්ඨිතං හොති සමුග්ගචාරිසු ආචී චෙව රහො ව.
යාති තාති සිලාති අබ්ඤ්ඤාති අච්ඡදාති අසබ්බාති අකමමාසාති
භුජ්ඣාති විඤ්ඤාසාසත්ථාති අපරාමට්ඨාති සමාධිසංවහනතිකාති,
නථාරුපෙසි සිලෙසි සිලසාමඤ්ඤාගතො විහරති සමුග්ගචාරිසු ආචී චෙව
රහො ව. යායං දිට්ඨි අරියා නිය්‍යාතිකා නිය්‍යාති තකකරස්ස සමමා
දුක්ඛකකියාය, නථාරුපාය දිට්ඨියා දිට්ඨිසාමඤ්ඤාගතො විහරති
සමුග්ගචාරිසු ආචී චෙව රහො ව.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ථාසුචිභාරාති.

1. චතුන්නං ඛො පන - සිමු.

යම් මෑ භික්ෂු කෙනකුන් සමන වාස කෙරෙමි නම්, ඔහු මට මනාප වූ ම කායකම්යෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාපකායකම්යෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ මෑ වාක්කම්යෙන් බහුල කොට පවත්නාහ. අමනාප-වාක්කම්යෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ මෑ මනාකම්යෙන් බහුල කොට පවත්නාහ, අමනාපමනාකම්යෙන් පවත්නාහු අල්පයහ. මනාප වූ මෑ උපහාර බහුල කොට එළවත් අමනාප උපහාර අල්ප යි.

යම් වේදනායෙක් - පිත්තසමුත්ථාන චේතසි, සෙත්තසමුත්ථාන චේතසි, වාතසමුත්ථාන චේතසි, සාන්තිපාතික චේතසි, සාතුපරිණාමජ චේතසි, විෂමපරිහාරජ චේතසි, භෞතමික චේතසි, කම්මිපාකජ චේතසි, ඒ වේදනා මට බෙහෙවින් නූපදි. මම අල්පාබාධයෙමි.

අභිචිත්තයෙහි (රූපාවචර සිත්ති) උපදනා වූ ඉහානමයෙහි සුබචිතරණ වන සතරධ්‍යානයන් කෑමැහි සෙසින් ලබන සුදුසෙමි, නිදුකින් ලබන සුදුසෙමි, විපුල සේ ලබන සුදුසෙමි වෙමි.

ආප්‍රවක්ෂයෙන් අනාප්‍රව වූ විතතවිමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය ඉහානමයෙහි මෑ හෙමේ විශිෂ්ටඥායෙන් දැන සාක්ෂාත් කොට සපයා වාස කරමි.

මහණෙනි, යම් පුහුලකු ගෙන ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර’යි මොනොවට කියනුයෙක් පවසන්නේ නම්, මහණෙනි, ඒ මා සදහා ‘ශ්‍රමණයන් කෙරෙහි ශ්‍රමණ සුකුමාර’යි මැනැවින් කියන හේ පවසන්නේ ය යි.

5. 3. 1. 5.

[චාසුචාර සූත්‍රය]

[සැමැත්තිදහසි]

5. මහණෙනි, මේ චාසුචාරයෝ පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහුගේ මෛත්‍රිවිත්තයෙන් යුත් කායකම්ය සබ්බසරුන් කෙරෙහි සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එළඹ සිටියේ වෙයි. මෛත්‍රියෙන් යුත් වාක්කම්ය ... මෛත්‍රියෙන් යුත් මනාකම්ය සබ්බසරුන් කෙරෙහි සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එළඹ සිටියේ වෙයි. නොකඩ වූ නොසිදුරු වූ අශබල වූ අකලමාෂ වූ තිදහස් වූ විශයන් විසින් පසස්තා ලද බාෂණදූෂිතයන් අපරමාෂට වූ සමාධියට හිතවත් ව වැටෙන යම් ශීල කෙනෙක් වෙත් නම්, එබඳු ශීලයෙන් සබ්බසරුන් සමන සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් ශීලයෙන් සමභාවයට ගියේ වාස කරයි. ආයථි වූ නොයථික වූ යම් දූෂිතයන් එය කරණුවහුගේ දුක් මැනැවින් ගෙවීමට පමුණුවා නම්, සමමුඛයෙහිත් පරමමුඛයෙහිත් එබඳු දූෂිතයන් සබ්බසරුන් හා දූෂිතසමභාවයට ගියේ වාස කරයි.

මහණෙනි, මේ චාසු චාර පස යි.

5. 3. 1. 6.

ආනාදාසුචිහාරං

6. එකං සමයං භගවා කොසමබ්බං විහරති කොසිභාරාමෙ. අථ බො ආයස්මා ආනාදෙද්දෙහෙ භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමී. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තො බො ආයස්මා ආනාදෙද්දෙ භගවන්තං එතදවොච:

නිත්තාවතා හු බො භනෙන, භික්ඛු සඛෙස¹ විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

යතො බො ආනාද, භික්ඛු අත්තනා² සීලසම්පන්නො භොති හො ච පරං අබිසීලෙ සම්පවත්තා. එත්තාවතාපි බො ආනාද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා පන භනෙන, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා ආනාද, යතො බො ආනාද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො භොති හො ච පරං අබිසීලෙ සම්පවත්තා භොති. අත්තනානුපෙක්ඛි ච භොති හො පරානුපෙක්ඛි. එත්තාවතාපි බො ආනාද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා පන භනෙන, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා ආනාද, යතො බො ආනාද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො භොති, හො පරං අබිසීලෙ සම්පවත්තා. අත්තනානුපෙක්ඛි ච භොති හො පරානුපෙක්ඛි භොති. අප්පඤ්ඤානො³ ච භොති, තෙන ච අප්පඤ්ඤානකෙන හො පරිත්ඤ්ඤාති. එත්තාවතාපි බො⁴ ආනාද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා පන භනෙන, අඤ්ඤාපි පරියායො යථා භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

සියා ආනාද, යතො බො ආනාද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො භොති, හො පරං අබිසීලෙ සම්පවත්තා. අත්තනානුපෙක්ඛි ච භොති හො පරානුපෙක්ඛි. අප්පඤ්ඤානො ච භොති. තෙන ච අප්පඤ්ඤානකෙන හො පරිත්ඤ්ඤාති. චතුත්තඤ්ඤා ක්කාතානං ආභිවේතසිකානං දිට්ඨධම්ම-සුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අභිච්ඡලාභී අකසිරලාභී. එත්තාවතාපි බො ආනාද භික්ඛු සඛෙස විහරන්තො චාසුං විහරෙය්‍යාති.

1. භික්ඛු සඛෙසා - ය්‍යා. 2. අත්තනාව - සිත්ත. 3. අප්පඤ්ඤානො - මජ්ඣං,

4. එත්තාවතාපි - මජ්ඣං.

5. 3. 1. 6.

[ආනන්ද සුත්‍රය]

6. එක් සමයෙකිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කොසැඹි නුවර සොසිනා-ගමයෙහි වැඩ වසන සේක. එකල්හි ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුෂ්මත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණු සැල කළහ:

වහන්ස, කෙනෙක් කරුණෙකින් සමසයා කෙරෙහි වසන මහණ සුවසේ වසන්නේ ද යි.

ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ හෙමේ සිල්සපත් වූයේ, මෙරමා අභිගිලයෙහි ලා උපවැද නොකරුණුයේ වේ ද, ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙහි මහණ සමසයා කෙරෙහි සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි.

වහන්ස, මහණ යම් කරුණෙකින් සමසයා කෙරෙහි සුවසේ වෙසේ නම් එබඳු අන් කරුණෙක් වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් හෙයෙකින් මහණ හෙමේ සිල්සපත් වූයේ මෙරමා අභිගිලයෙහි ලා නො ද ගරහනුයේත් වේ, නමාගේ කිසි දක්නා සුළු වූයේත් වෙයි, මෙරමාගේ කාතාභාන නො විමසනුයේත් වෙයි, ආනන්දයෙනි, මහණ මේ කරුණෙහි සතුන් කෙරෙහි සුවසේ වසන්නේ ය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මහණ සතුන් කෙරෙහි සුවසේ වෙසේ නම්, එබඳු අන් කරුණෙකුදු වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ හෙමේ සිල් සපත් වූයේ අන්‍යයා අභිගිලයෙහි ලා නො ගරහන්නේ වෙයි, නමාගේ කළ නොකළ ද දක්නා සුල්ලේත් වෙයි, මෙරමා නො විමසනුයේත් වෙයි, අප්‍රකට වූයේත් වෙයි, ඒ අප්‍රකට භාවයෙන් නො තැවෙනුයේත් වෙයි. ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙහි මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වසන්නේ ය යි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වාස කෙරේ නම්, එබඳු අන් කරුණෙකුදු වන්නේ ද?

ආනන්දයෙනි, වන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ හෙමේ සිල් සපත් වූයේ මෙරමා අභිගිලයෙහි ලා නො ගරහන්නේ වේ ද, ආනමානුප්‍රෙක්ඛී වේ ද, පරානුප්‍රෙක්ඛී නො වේ ද, අලප්‍රභා වේ ද, ඒ අලප්‍රභාභාවයෙන් නො තැවෙන්නේ ද, අභිවිකතයෙහි උපදනා ඉහානව-භාවයෙහි සුඛවිහරණ ඇති සතර ධ්‍යානයන් රිසි සේ ලබනසුළුයේ, නිද්ධිත් ලබනසුළුයේ, විපුල කොට ලබනසුළු වූයේත් වේ ද, ආනන්දයෙනි, මේ කරුණෙහි මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි

සීයා පත භනො, අඤ්ඤපි පරියායො යථා භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍යාති.

සීයා ආනන්ද, යතො බො ආනන්ද භික්ඛු අත්තනා සීලසම්පන්නො භොති, නො ච පරං අභිච්චෙ සම්පවත්තා. අත්තානුපෙකං ච භොති නො පරානුපෙකං. අප්පඤ්ඤතො ච භොති තෙන අප්පඤ්ඤතකෙන නො පරිතස්සාති. චතුත්තං කුප්පානං ආභිවේදයිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී භොති අකිට්ඨලාභී අකසිරලාභී. ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුත්තිං¹ පඤ්ඤවිමුත්තිං දිට්ඨවධම්මෙ සං අභිඤ්ඤ සම්පිකාචා උපසම්පජ්ජ විහරති. එත්තාවතා බො ආනන්ද භික්ඛු සබ්බෙ විහරන්තො ඵාසුං විහරෙය්‍ය.

ඉමම්භා වාගං ආනන්ද ඵාසුච්ඡාරා අඤ්ඤ ඵාසුච්ඡාරොඋත්තරිතරො චා පණ්ණිකතරො චා නන්ති චදුමිති.

5. 3. 1. 7.

[සීලසම්පන්නස්සානං]

[සාවන්තිදුතං]

7. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සම්මනාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛණ්ණෙය්‍යො අඤ්ඤලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සා. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලසම්පන්නො භොති, සමාධිසම්පන්නො භොති, පඤ්ඤසම්පන්නො භොති, විමුත්තිසම්පන්නො භොති, විමුත්තිඤ්ඤ-දස්සනසම්පන්නො භොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සම්මනාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දක්ඛණ්ණෙය්‍යො අඤ්ඤලිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සාති.

5. 3. 1. 8.

[අසෙබ්බස්සානං]

[සාවන්තිදුතං]

8. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙගි සම්මනාගතො භික්ඛු ආනුනෙය්‍යො¹ -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සා. කතමෙගි පඤ්චගි?

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අසෙබ්බෙ සීලකිංකරිත සම්මනාගතො භොති, අසෙබ්බෙ සමාධිකිංකරිත සම්මනාගතො භොති, අසෙබ්බෙ පඤ්ඤකි-කරිත සම්මනාගතො භොති, අසෙබ්බෙ විමුත්තිකිංකරිත සම්මනාගතො භොති, අසෙබ්බෙ විමුත්තිඤ්ඤදස්සනකිංකරිත සම්මනාගතො භොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙගි සම්මනාගතො භික්ඛු ආනු-නෙය්‍යො භොති -පෙ- අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සාති.

1. ආනුකූලෙය්‍යො පානුකූලෙය්‍යො - සිමු, මජ්ඣං.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් සතුන් කෙරෙහි වසන මහණ සුවසේ වෙසේ නම්, එබඳු අත් කරුණෙකුදු ඇත් ද?

ආනන්දයෙනි, ඇත. ආනන්දයෙනි, යම් කරුණෙකින් මහණ තෙමේ සිල් සපත් වූයේ, මෙරමා අබ්ගිලයෙහි ලා නො ගරහනුයේ වේ ද, ආත්මානු-ප්‍රේක්ෂී වේ ද පරානුප්‍රේක්ෂී නො වේ ද, අලපඤ්ඤා වේ ද, ඒ අලපඤ්ඤාභාවයෙන් නො නැවේ ද, ආතිවේතසිකා වූ දිට්ඨධම්මසුඛච්ඡාර වූ සතර ධ්‍යානයන් රිසි සේ ලබනසුලුයේ, නිදුකින් ලබනසුලුයේ, විපුල සේ ලබනසුලුයේත් වේ ද, ආසුව-යන්ගේ ඝෂය වීමෙන් අනාසුව වූ විතතවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය තෙමේ මැ විශිෂ්ටඤ්ඤායෙන් දෑන සාක්ෂාත් කොට එයට එලඬ වෙසේ ද, ආනන්දයෙනි, මෙ කරුණෙහුද මහණ සතුන් කෙරෙහි වසනුයේ සුවසේ වාස කරන්නේ ය යි.

ආනන්දයෙනි, මේ (ආසුවඝෂය) ඵාසුච්ඡාරයෙන් උත්තරීතර වූ හෝ ප්‍රණීතතර වූ අනෙක් ඵාසුච්ඡාරයෙක් නැතැයි කියමි යි.

5. 3. 1. 7.

[සිලසම්පන්න සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

7. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආහුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුතතර පුණ්‍යඝෂෙත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ සිලසම්පන්න වෙයි, සමාධිසම්පන්න වෙයි, ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනසම්පන්න වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත මහණ ආහුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුතතර පුණ්‍යඝෂෙත්‍ර වේ ය යි.

5. 3. 1. 8.

[අශෙඛ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

8. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත මහණ ආහුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුතතර පුණ්‍යඝෂෙත්‍ර වෙයි, කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ අශෙක්ෂශරීරසංකතයෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂසමාධිසංකතයෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂප්‍රඥ-සංකතයෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිසංකතයෙන් සමන්තාගත වෙයි, අශෙක්ෂවිමුක්තිඤ්ඤාදර්ශනසංකතයෙන් සමන්තාගත වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත මහණ ආහුනාථී වෙයි, ප්‍රාසුණාථී වෙයි, දක්ෂිණාථී වෙයි, අඤ්ඤාලිකරණාථී වෙයි, ලොකයාට අනුතතර පුණ්‍යඝෂෙත්‍ර වේ ය යි.

5. 3. 1. 9.

[චාතුද්දිසුත්තං]

[සාවජචිනිදානං]

9. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු චාතුද්දිසො භොති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා භොති, පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති ආචාරගොචරසම්පන්නො, අණුමත්තෙසු චජේසු භයදස්සාපී, සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු.

බහුසුත්තො භොති සුභධිරො සුතසන්නිවසො. යෙ හෙ ධම්මා ආදිකල්‍යාණා මජ්ඣේකල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාන්ථා සබ්බාසුත්තා¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුඤ්ඤාං ඉහමචරියං අභිචදනති, තථාරූපාසස ධම්මා බහුසුත්තා භොනති ධනා² චමසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤ්ඤා.

සනතුට්ඨො භොති ඉන්ද්‍රිතරවිවරපිණ්ඩපාතසෙනාසනගිලානපච්චය-හෙසජ්ජපරික්ඛාරෙන.

චතුත්තං කොභානං ආචිචෙගසිකානං දිට්ඨධම්මසුබ්බිභාරානං නිකාම-ලාභී භොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බයා අනාසවං චෙතොවිමුතතිං පඤ්ඤාචිමුතතිං දිට්ඨොච-ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චනි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු චාතුද්දිසො භොතිති.

5. 3. 1. 10.

[අරඤ්ඤසුත්තං]

[සාවජචිනිදානං]

10. පඤ්චනි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤානි පනතානි සෙනාසනානි පටිසෙචිතුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීලවා භොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො -පෙ-සමාදාය සික්ඛති සික්ඛාපදෙසු.

1. සාන්ථා සබ්බාසුත්තං - මජ්ඣං.   2. ධානා - මජ්ඣං.

5. 3. 1. 9.

[වාතඥාන සූත්‍රය]

[ඥානාත්තිදායක]

9. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ සිටුවෙන්නි නො පැකිලි ආචාර ඇතියේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සිල්වන් වෙයි, ආචාරගොචර සමපන්න වූයේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරශීලයෙන් සංචාත වූයේ වාස කරයි, අශුමානු වරදෙහි හය දක්නාසුලුයේ ශික්‍ෂාපදයෙහි සමාදන් කොට ගෙන ගික්මෙයි.

ශ්‍රාවර වූයේ ශ්‍රාවසන්නිවය ඇතියේ බහුශ්‍රාව වෙයි, ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පයථිවසානකල්‍යාණ වූ සාථි වූ සවාසඤ්ඤා වූ යම් ධර්ම කෙනෙක් කෙටල පරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචරියාය ප්‍රකාශ කරත් නම්, එබඳු ධර්මයේ බහු විසින් බහුශ්‍රාවවූවාහු ධරණ ලද්දහු වෙත්, වචනයෙන් මර්වහන ලදහු වෙත්, මනසින් අනුප්‍රේෂණ වෙත්, ප්‍රඥදෘශ්‍යෙන් මොනොවට පිළිවිදනා ලද වෙත්.

ඉතරෙතර (යථාලාභ වූ) විවර පිණ්ඩපාන ශයනාසන ගලානප්‍රත්‍යය හෙමජ්ජ්‍ය පරිභොගයෙන් සතුටු වූයේ වෙයි.

ආභිවේනසික වූ දිට්ඨබ්මමසුබ්බිහාර වූ සතර බ්‍යානයන් කාමැති සෙසුන් ලබනසුලුයේ නිද්ධිත් ලබනසුලුයේ විපූල කොට ලබනසුලුයේ වෙයි.

ආසුචක්‍ෂය ඵමෙන් අනාසුච වූ වෙතොවිමුක්ති හා ප්‍රඥවිමුක්ති හා හෙමෙ ඉහානමයෙහි මැ විශිෂ්ටඥානයෙන් දූත සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වාස කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමකාගත මහණ සිටුවෙන්නි නො පැකිලි ආචාර ඇතියේ වේ ය යි.

5. 3. 1. 10.

[අරඤ්ඤ සූත්‍රය]

[ඥානාත්තිදායක]

10. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ වන සෙනසුන් හා වෙනෙහි දුර සෙනසුන් හා ගැඹුරු වල්සෙනසුන් හා සෙවුනට නිසි වූයේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ සිල්වන් වෙයි, ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සංවරයෙන් සංචාත වූයේ සමාදන් කොට ගෙන සිකපදයෙහි ගික්මෙයි.

බහුසුසුකො හොති -පෙ - නථාරුපාසං ධම්මා -පෙ- දිට්ඨියා සුපපිට්ඨා.

ආරඬුපිටියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාස, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාස, ථාමමා දළහපරිකාමො අනිකම්මනාධුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු.

චතුර්නං කුමාරානං ආචිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති. අකිම්මලාභී අකසිරලාභී.

ආසවානං බියා අනාසවා චෙතොච්ඡින්නං පඤ්ඤච්ඡින්නං දිට්ඨවධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සමජ්ඣාමා උපසම්පජ් විහරති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤා ධම්මෙහි සමනනාගතො භික්ඛු අලං අරඤ්ඤා වනපඤ්ඤා පනතාති සෙනාසනාති පටිසෙවිතුනති.

ඵාසුචිහාරවග්ගො පඨමො.

නසුඤ්ඤානං:

සාරජ්ජං සම්බන්ධො චොරො සුත්ථිමාලං ඵාසු පඤ්ඤමං¹
ආනන්ද ජිලා සෙබ්බා ව² චාතුල්ලිසො අරඤ්ඤාන චාති

1. සුත්ථිමාලපාසු පඤ්ඤමං - සඃ.   2. ආනන්ද ජිල සෙබ්බා - සිමු, සඃ.

බහුශ්‍රැත වෙයි ... බ්‍රහ්මවග්ගීය ප්‍රකාශ කරණ එබඳු ධර්මයෝ ... නුවණින් මොනොවට පිළිවිදනා ලද්දහු වෙත්.

අකුහල ධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය චණ්ඩ කුහලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් චණ්ඩ ඇරඹුවාර ඇතියේ වාස කරයි. විශ්විසම ඇතියේ දළ පැරකුම් ඇතියේ කුහලධර්මයෙහි නො බහා ලූ ධුර ඇතියේ වෙයි.

ආනිවේතසික වූ දිව්‍යධර්මසුඛමිහාර වූ සතර ධ්‍යානයන් කැමැතිසෙයින් ලබනසුලු වූයේ නිද්දකින් ලබනසුලු වූයේ විපුල කොට ලබනසුලු වූයේ වෙයි.

ආප්‍රවයන්ගේ ඝෟසවීමෙන් අනාප්‍රව වූ චෙතොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥාවිමුක්තිය හා තෙමේ විශිෂ්ටඥානයෙන් දැන පසක් කොට එයට එලඹ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පරින් සමකාගත මහණ අරණ්‍යයෙහි වාන-ප්‍රසංයෙහි වනපයභින්නකෙති ගයනාසනයන් සෙවුනට නිසි වේ ය යි.

ඵාසුමිහාර වග්ගීය පළමු වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

වෙසාරණ් සූත්‍රය, සමකිඤ්ඤා සූත්‍රය, මහාචාර සූත්‍රය, සමණ සුඤ්ඤා සූත්‍රය, පස්වැනි ඵාසුමිහාර සූත්‍රය, ආනාද සූත්‍රය, සීලසම්පන්න සූත්‍රය, අසෙධ සූත්‍රය, චාතුර්ථික සූත්‍රය, අරඤ්ඤා සූත්‍රය දැයි සූත්‍ර දශයෙකි.

5. 3. 2. 1.

[කුලුපගස්සතං]

[සාමජීනිදානං]

11. පඤ්චති නිකඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලුපගො නිකඛු කුලෙසු අප්පියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච. කතමෙති පඤ්චති:

අසන්ථුතවිසෂායී¹ ච හොති, අනිසාරවිකප්පි ච, විශද්දුපසෙවි² ච, උපකණ්ණකප්පි ච, අතියාවනකො ච.

ඉමෙති ඛො නිකඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලුපගො නිකඛු කුලෙසු අප්පියො ච හොති අමනාපො ච අගරු ච අභාවනියො ච.

පඤ්චති නිකඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලුපගො නිකඛු කුලෙසු පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො ච. කතමෙති පඤ්චති:

න අසන්ථුතවිසෂායී¹ ච හොති, න අනිසාරවිකප්පි ච, න විශද්දුපසෙවි² ච, න උපකණ්ණකප්පි ච, න අතියාවනකො ච.

ඉමෙති ඛො නිකඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො කුලුපගො නිකඛු කුලෙසු පියො ච හොති මනාපො ච ගරු ච භාවනියො චාති.

5. 3. 2. 2.

[පච්ඡාසමණස්සතං]

[සාමජීනිදානං]

12. පඤ්චති නිකඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදානබ්බො. කතමෙති පඤ්චති:

අතිදුරෙ වා ගච්ඡති අච්චාසනො වා, න පත්තපරිඤාපනාං ගණනාති, ආපතතිසාමන්තා හණමානා න නිවාරෙති, හණමානස්ස අනගරන්තරා කථා ඔපාතෙති, දුප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො.

ඉමෙති ඛො නිකඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො න ආදානබ්බො.

පඤ්චති නිකඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදානබ්බො. කතමෙති පඤ්චති:

නාතිදුරෙ ගච්ඡති න අච්චාසනො, පත්තපරිඤාපනාං ගණනාති, ආපතතිසාමන්තා හණමානා නිවාරෙති, හණමානස්ස න අනගරන්තරා කථා ඔපාතෙති, පඤ්ඤා වා හොති අජලො අනෙළමුගො.

ඉමෙති ඛො නිකඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො පච්ඡාසමණො ආදානබ්බොති.

1 අසන්ථුතවිසෂායී - මජ්ඣ.
2 විශද්දුපසෙවි - මජ්ඣ.

5. 3. 2. 1.

[කුලපගසුත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

11. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි අප්‍රිය, අමනාප, අගරු, අභාවනීය (බුහුමනට අනිසි) ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අසංඝතුහයන් (නමා හා මිත්‍ර නොවූවන්) කෙරෙහි විශ්වාස ඇතියේ ද වෙයි. අනිශ්චර වූයේ (අධිපතියකු සෙයින්) විකල්පන (විධාන) කරනුයේ ද වෙයි. විෂඤ්ඤාපසෙවි (විෂවිත කුලයන් නැවත ආවරණය වූවන්) ද වෙයි. උපකාණ්ණික (කණෙහි කොටුරණයේ) ද වෙයි. අනියාවක (ඉබෝහෝ යදනේ) ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි අප්‍රිය, අමනාප, අගරු, අභාවනීය ද වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි ප්‍රිය, මනාප, ගරු, භාවනීය ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අසංඝතුහයන් කෙරෙහි විශ්වාස ඇතියේ ද නො වෙයි. රුකවර්මකල්පි ද නො වෙයි. විෂඤ්ඤාපසෙවි ද නො වෙයි. උපකාණ්ණික ද නො වෙයි. අනියාවක ද නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත කුලොපග මහණ කුලයෙහි ප්‍රිය, මනාප, ගරු, භාවනීය (බුහුමනට නිසි) ද වේ යයි.

5. 3. 2. 2.

[පමසාසමන්සුත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

12. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත පසුමහණ (උට්ඨත් සිද්ධා නමා කැටුට යනු මහණ සේ) නො ගත යුත්තේය. කවර පසෙකින් යත්:

ඉතා දුරෙහි හෝ සෙයි, අනාසන්නායෙහි හෝ සෙයි, පාත්‍රපයඝාපනාය (පාත්‍රයෙන් දුන් දෑය) නො ගත්තේ වෙයි. ආපනති සාමන්ත කොට (දැවැන් විසඟාති) වචන බණනු වහු (මෙබඳු බස් නො කිය යුතුයයි) නො වලඟන්නේය. ඔහු (උට්ඨ තෙරුන්) බෙණෙත් ම අතරතුර කපා හෙලනුයේ වෙයි. ජබ් (බුද්ධි රහිත) වූයේ කෙලතොලු වූයේ දුස්සාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධර්ම පයින් සමකාගත පසුමහණ නො ගත යුත්තේය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත පසුමහණ ගතයුතු වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ඉතා දුරෙහි නොසෙයි, ඉතා ආසන්නායෙහි නොසෙයි, පාත්‍රපයඝාපනාය ගත්තේය. ආපනති සාමන්ත කොට බණන්නහු වලඟන්නේය. ඔහු බණත් ම අතරතුර කපා නො හෙලන්නේය. ජබ් නො වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ ප්‍රාඥ (නැණවත්) වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමකාගත පසුමහණ ගතයුතු වෙයි.

[5. 3. 2. 3.]

[සමමාසමාධිසුතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

13. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු අකම්මො භොති රූපානං, අකම්මො සඤ්ඤානං, අකම්මො ගඤ්ඤානං, අකම්මො රසානං, අකම්මො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු අභබ්බො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ඛමො භොති රූපානං, ඛමො සඤ්ඤානං, ඛමො ගඤ්ඤානං, ඛමො රසානං, ඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු භබ්බො සමමාසමාධිං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනති.

5. 3. 2. 4.

[අනුකම්පිතාදියුතනං]

14. එකං සමයං භගවා මගධෙසු විහරති අනුකම්පිතො. අථ ඛො ආයස්මා ආනිකො සෙත භගවා තෙනුපසංඝකම්. උපසංඝකම්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො ආයස්මන්තං ආනන්දං භගවා එතදවොච:

සෙතෙ ආනන්ද, භික්ඛු නවා අවිරපබ්බජ්ඣා අධුනාගතා ඉමං ධම්මපිනසං, තෙ වො ආනන්ද භික්ඛු පඤ්චසු ධම්මෙසු සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා. කතමෙසු පඤ්චසු:

“එථ තුමෙන ආවුසො, සීලවා භොථ පාතිමොකකිසංවරසංවුනා විහරථ ආචාරගොචරසම්පන්නා, අණුමහොසු වජ්ජසු හස්සොච්ඡො සමාදය සිකිඨ සිකිඨාපදෙසුති” ඉති පාතිමොගකිසංවරෙ සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා.

“එථ තුමෙන ආවුසො, ඉන්ද්‍රියෙසු ගුහනඤ්ඤා විහරථ ආරකකිසතිනො නිපකකසතිනො සාරකම්පනාසා සභාරකෙතන චෙතසා සමන්තාගතාති.” ඉති ඉන්ද්‍රියසංවරෙ සමාදපෙනබ්බා, නිවෙසෙනබ්බා, පතිට්ඨාපෙනබ්බා.

5. 3. 2. 3.

[සමමාසමාධිසුත්‍රය]

[සාවැන්තිදහම]

13. මහණෙනි, පඤ්චබ්බසෙකින් සමනාගත මහණ සමාසක් සමාධියට එළඹ වාස කරන්නට අභව්‍ය (නුසුදුසු) වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ රූපයන් නොසහනේ වෙයි. ගබ්ඳයන් නොසහනේ වෙයි. ගතියන් නොසහනේ වෙයි. රසයන් නොසහනේ වෙයි. සප්පව්‍යයන් නොසහනේ වෙයි. (රූපාදි අරමුණු පසෙහි ඇලුනේ වෙයි.)

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බසෙන් සමනාගත මහණ සමාසක් සමාධියට එළඹ වෙසෙනුවට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබ්බසෙකින් සමනාගත මහණ සමාසක් සමාධියට එළඹ වාසකරණුවට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණ රූපයන් සහනේ වෙයි. ගබ්ඳයන් සහනේ වෙයි. ගතියන් සහනේ වෙයි. රසයන් සහනේ වෙයි. සප්පව්‍යයන් සහනේ වෙයි. (රූපාදි අරමුණු පසෙහි නො ඇලුනේ වෙයි.)

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්බසෙන් සමනාගත මහණ සමාසක් සමාධියට එළඹ වසන්නට භව්‍ය වෙයි.

5. 3. 2. 4.

[අනුකම්පිතවර්ගය]

14. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මගධරට අනුකම්පිතවර්ගයෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරන්හට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදාළ සේක:

ආනන්දයෙනි, නවක වූ පෑවිදිව නොබෝ කල් ඇති මෙ සස්තට අලුත පැමිණී යම් හික්කු කෙනෙක් වෙත් නම්, ආනන්දයෙනි, නොප විසින් එ මහණහු පස්දහමෙක සමාදන් කරවිය යුතු වෙති. යෙදවිය යුතු වෙති. පිහිටුවිය යුතු වෙති. කවර පසෙක යන්:

“එව ඇවැත්ති, තෙපි සිල්වත් වැ, ප්‍රාතිමොක්‍ෂ සංවරයෙන් සාවාකව වසව, අණුමාත්‍ර වරදෙහිද හය දක්නාහු, ආචාරගොචරසම්පන්න වූවහු සමාදන් කොටගෙන සිකපදයෙහි මොනොවට තික්මෙව” යි සීල සංවරයෙහි සමාදන් කරවියයුතු වෙති, යෙදවියයුතු වෙති, පිහිටුවියයුතු වෙති.

“එව ඇවැත්ති, තෙපි ඉන්ද්‍රියයෙහි පියු දොර ඇතිවැ වසවු, (ආරයන්) ආරක්‍ෂා කරණ සිහි ඇතිවැ (ආරයන්) රක්‍ෂා සිහි නුවණ ඇතිවැ මොනොවට රක්‍ෂාලද සිත් ඇතිවැ සමාති ආරක්‍ෂා සහිත සිහින් සමනාගත වූවහු වාස කරව” යි ඉන්ද්‍රියසංවරයෙහි සමාදන් කරවියයුතු වෙති, යෙදවියයුතු වෙති, පිහිටුවියයුතු වෙති.

“එථ තුමෙන ආවුසො, අප්පහස්සා හොථ හස්සෙ පරිඤ්ඤාකාරිනොති”
ඉති හස්සපරිඤ්ඤා සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පනිට්ඨාපෙතබ්බා.

“එථ තුමෙන ආවුසො, ආරඤ්ඤාකා හොථ අරඤ්ඤා වතප්පනානි¹
පනනානි සෙනාසනානි පටිසෙව්වා”ති ඉති කායචූපකාසෙ සමාදපෙතබ්බා,
නිවෙසෙතබ්බා, පනිට්ඨාපෙතබ්බා.

“එථ තුමෙන ආවුසො, සමමාදිට්ඨිකා හොථ සමමාදස්සනෙන සමනනා-
ගනාති” ඉති සමමාදස්සනෙ සමාදපෙතබ්බා, නිවෙසෙතබ්බා, පනිට්ඨාපෙතබ්බා.

යෙ තෙ ආනන්ද, භික්ඛු නවා අචිරපබ්බජිකා අබ්බනාගනා ඉමං ධම්ම-
විනයං, තෙ වො ආනන්ද භික්ඛු ඉමෙසු පඤ්චසු ධම්මෙසු සමාදපෙතබ්බා,
නිවෙසෙතබ්බා, පනිට්ඨාපෙතබ්බාති.

5. 3. 2. 5.

[මච්ඡරිසුගතං]

[සාවස්ථිනිදුගං]

15. පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං
නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

ආවාසමච්ඡරිනි හොති, කුලමච්ඡරිනි හොති, ලාභමච්ඡරිනි හොති,
වණණමච්ඡරිනි හොති, ධම්මමච්ඡරිනි හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං
නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං නික්ඛිත්තා
එවං සග්ගෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

න ආවාසමච්ඡරිනි හොති, න කුලමච්ඡරිනි හොති, න ලාභමච්ඡරිනි
හොති, න වණණමච්ඡරිනි හොති, න ධම්මමච්ඡරිනි හොති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං
නික්ඛිත්තා එවං සග්ගෙති.

5. 3. 2. 6.

[වණණසුගතං]

[සාවස්ථිනිදුගං]

16. පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං
නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ. කතමෙගි පඤ්චගි:

අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා අවණණාරහස්ස වණණං භාසති.
අනනුච්චිව අපරියොගාගෙඤ්ඤා වණණාරහස්ස අවණණං භාසති. අනනුච්චිව
අපරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනියෙ ඨාතෙ පසාදා උපදංසෙති. අනනුච්චිව
අපරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනියෙ ඨාතෙ අප්පසාදා උපදංසෙති. සද්ධාදෙය්‍යං
විනිපාතෙති.

ඉමෙගි බො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙගි සමනනාගතා භික්ඛුනි යථාභතං
නික්ඛිත්තා එවං නිරයෙ.

1. අරඤ්ඤාවතප්පනානි - මජ්ඣං.

“එව ආවාත්ති, තෙපි කථාපයඝිනන ආති ව, අලපකථා ආතිවච”යි මෙසේ කථාපයඝිනනයෙහි (සිමාසනිත කථායෙහි) සමාදන් කරවිය යුතු වෙති, යෙදවිය යුතු වෙති, පිහිටුවාලිය යුතු වෙති.

“එව ආවාත්ති, තෙපි අරණ්ණසෙනසුත් ආති වච, අරණ්ණසෙහි වානප්‍රසං ප්‍රානනසයනාසනයන් සෙවන කරව”යි මෙසේ කායපිට්‍ඨකයෙහි සමාදන් කරවිය යුතු වෙති, යෙදවිය යුතු වෙති, පිහිටුවාලිය යුතු වෙති.

“එව ආවාත්ති, තෙපි සමද්ව ආත්තනු සමාත් දශිනසෙන් සමකාගත වච”යි මෙසේ සමාත්දශිනසෙහි සමාදන් කරවිය යුත්තාහ, යෙදවිය යුත්තාහ, පිහිටුවාලිය යුත්තාහ.

ආනඤ්ඤෙති, නවක වූ, පැවිදිව නොබෝ කල් ආති, මේ ධර්මිකයට අලුත පැමිණි, යම් මහණහු වෙත් නම්, තොප විසින්, ආනඤ්ඤෙති, එ මහණහු මේ පඤ්චාසියෙහි සමාදන් කරවිය යුත්තාහ, යෙදවිය යුත්තාහ, පිහිටුවාලිය යුත්තාහයි.

5. 3. 2. 5.

[මච්චරසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

15. මහණෙනි, පඤ්චාසියෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදති) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, කුලයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, ලාභයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, වණ්ණ (ගුණ) යෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි, ධර්මයෙහි මසුරුබව ආත්ති වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදති) වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චාසියෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් නැඹුවක සෙයින් සවරියෙහි (උපදති) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමාත්‍යයෙහි ආත්ති නො වෙයි, කුල (උපසංඝායක කුලයෙහි) මාත්‍යයෙහි ආත්ති නො වෙයි, ලාභමාත්‍යයෙහි ආත්ති නො වෙයි, වණ්ණමාත්‍යයෙහි ආත්ති නො වෙයි, ධර්මමාත්‍යයෙහි ආත්ති නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධර්මපස්සින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙයින් සවරියෙහි (උපදති) වෙයි.

5. 3. 2. 6.

[වණ්ණසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහයි]

16. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් නැඹුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදති) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නොදැනා නො විමසා අවණ්ණිකායට (ගුණනැත්තායට) වණ්ණ (ගුණ) බෙණෙයි, නො දැනා නො විමසා වණ්ණිකායට (ගුණනැත්තායට) අවණ්ණ (අගුණ) බෙණෙයි, නො දැනා නො විමසා නො පාහැදිය යුතු තනි ප්‍රසාදය උපදවයි. නො දැනා නො විමසා පාහැදිය යුතු තනි අප්‍රසාදය උපදවයි. ගුණාදෙය (සාදායකයෙන් දුන් දෙය) විනිපාතන (නසාලීම) කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චාසියෙකින් සමකාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙයින් නිරයෙහි (උපදති) වෙයි.

පඤ්චිති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චිති:

අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසති, අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා වණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා අප්පසාදනියෙ ඤාතෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා පසාදනියෙ ඤාතෙ පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං න චිතිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චිති ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5 3. 2. 7.

[ඉස්සුනිසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

17. පඤ්චිති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං තිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චිති:

අනුච්චිට්ඨ අපරියොගාහෙත්වා අවණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිට්ඨ අපරියොගාහෙත්වා වණණාරහස්ස අවණණං භාසති, ඉස්සුනිනි ව භොති, මච්ඡරිනි ව, සද්ධාදෙය්‍යං චිතිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චිති ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං තිරසෙ.

පඤ්චිති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චිති:

අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසති, අනුච්චිට්ඨ පරියොගාහෙත්වා වණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනිස්සුනි ව භොති, අමච්ඡරිනි ව, සද්ධාදෙය්‍යං න චිතිපාතෙති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චිති ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං සග්ගෙති.

5 3. 2. 8.

[මච්ඡාදිට්ඨිකසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

18. පඤ්චිති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා භික්ඛුනි යථාහතං නික්ඛිත්තා ඵලං තිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චිති:

අනුච්චිට්ඨ අපරියොගාහෙත්වා අවණණාරහස්ස වණණං භාසති, අනුච්චිට්ඨ අපරියොගාහෙත්වා වණණාරහස්ස අවණණං භාසති, මච්ඡාදිට්ඨිකා ව භොති, මච්ඡාසඬකප්පා ව, සද්ධාදෙය්‍යං චිතිපාතෙති.

මහණෙනි, පඤ්චානුකූල භාවනා මෙහෙණ ගෙනවුත් නැබුටක සෙයින් ස්වභාවයෙහි (උපදව්ව) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැනා (කරුණු) විමසා අවණ්ණිකාංග අවණ්ණිකාංග බෙණෙයි, දැනා විමසා වණ්ණිකාංග වණ්ණිකාංග බෙණෙයි, දැනා විමසා නො පැහැදිය යුතු තත්ත්ව අප්‍රසාදය උපදවයි, දැනා විමසා පැහැදිය යුතු තත්ත්ව ප්‍රසාදය උපදවයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය (සාද්ධායෙන් දුන් දය) විනිපාතන (විනාශ) නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක එසෙයින් ස්වභාවයෙහි වේ යයි.

5. 3. 2. 7.

[ඉසස්සකිසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

17. මහණෙනි, ඔබ පසෙකින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක සෙයින් තීරයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනා නො විමසා අවණ්ණිකාංග ගුණ කියයි, නො දැනා නො විමසා වණ්ණිකාංග ඉගුණ කියයි. ඊෂ්ඨා ඇත්ති ද වෙයි, මානසයී ඇත්ති ද වෙයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක සෙයින් තීරයෙහි වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක සෙයින් ස්වභාවයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැනා විමසා අවණ්ණිකාංග අවණ්ණිකාංග කියයි, දැනා විමසා වණ්ණිකාංග වණ්ණිකාංග කියයි, ඊෂ්ඨා නැත්ති ද වෙයි, මානසයී නැත්ති ද වෙයි, ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක සෙයින් ස්වභාවයෙහි වේ යයි.

5. 3. 2. 8.

[මිජ්ජාදිට්ඨිකසුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

18. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මෙහෙණ ගෙනවුත් බහා නැබුටක සෙයින් තීරයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැනා නො විමසා ගුණ නො වැණිය යුතුවනුයේ ගුණ කියයි. නො දැනා නො විමසා ගුණ වැණිය යුතුවනුයේ අගුණ කියයි. මිසදිටු ඇත්ති ද වෙයි. මිථ්‍යාසංකල්ප ඇත්ති ද වෙයි ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන කෙරෙයි.

ඉමෙහි බො හිතකවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං නිරසෙ.

පඤ්චති හිතකවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවා සගෙන. කතමෙති පඤ්චති:

අනුචිච්ච පරියොගාභෙඤා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසගි, අනුචිච්ච පරියොගාභෙඤා වණණාරහස්ස වණණං භාසගි, සමමාදිට්ඨිකා ච භොගි, සමමාසඝිකපපා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො හිතකවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං සගෙනති.

5. 3. 2. 9.

[මිච්ඡාචාචා සූතං]

[සාමප්පිතිදනං]

19. පඤ්චති හිතකවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුචිච්ච අපරියොගාභෙඤා අවණණාරහස්ස වණණං භාසගි, අනුචිච්ච අපරියොගාභෙඤා වණණාරහස්ස අවණණං භාසගි, මිච්ඡාචාචා ච භොගි, මිච්ඡාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො හිතකවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං නිරසෙ.

පඤ්චති හිතකවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවා සගෙන. කතමෙති පඤ්චති:

අනුචිච්ච පරියොගාභෙඤා අවණණාරහස්ස අවණණං භාසගි, අනුචිච්ච පරියොගාභෙඤා වණණාරහස්ස වණණං භාසගි, සමමාචාචා ච භොගි, සමමාකම්මන්තා ච, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො හිතකවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං සගෙනති.

5. 3. 2. 10.

[මිච්ඡාචාසාම සූතං]

[සාමප්පිතිදනං]

20. පඤ්චති හිතකවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතා හිතවුනි යථාභතා නිකඛිතතා එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුචිච්ච අපරියොගාභෙඤා අවණණාරහස්ස වණණං භාසගි, අනුචිච්ච අපරියොගාභෙඤා වණණාරහස්ස අවණණං භාසගි, මිච්ඡාසාමා ච භොගි, මිච්ඡාසකිනි ච, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

මහනෙති, මෙ කරුණු පසින් සමකාලීන මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් තීරණය වෙයි.

මහනෙති, කරුණු පසෙකින් යුත් මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් සමකාලීන වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නුමැතින් දැන කරුණු විමසා නුමැති කිසියම්කිසියම් නුමැති කිසියම්. දැන කරුණු විමසා නුමැති කිසියම්කිසියම් නුමැති කිසියම්. සමාන්තරව ඇත්ති ද වෙයි. සමාන්තරකල ඇත්ති ද වෙයි. ගුණාදේශය විනිසාන නො කෙරෙයි.

මහනෙති, මෙ කරුණු පසින් යුත් මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සේ සමකාලීන වේ ය යි.

5. 3. 2 9.

[මධ්‍යමාධ්‍ය සූත්‍රය]

[සාමාන්තිදායී]

19. මහනෙති, ධර්ම පසෙකින් සමකාලීන මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් තීරණය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැන කරුණු නො විමසා අවකාශයෙන් ගුණ වන්නා කිසියම්. නො දැන කරුණු නො විමසා අවකාශයෙන් අවකාශ කිසියම්. මධ්‍යමාධ්‍ය ඇත්ති වෙයි. මධ්‍යමාධ්‍ය ඇත්ති වෙයි. ගුණාදේශය විනිසාන කරයි.

මහනෙති, මෙ පසුබිහිවීමෙන් සමකාලීන නිසැකි ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් තීරණය (උපද්‍රව) වෙයි.

මහනෙති, ධර්ම පසෙකින් සමකාලීන මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් සමකාලීන (උපද්‍රව) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

දැන කරුණු විමසා අවකාශයෙන් අවකාශ කිසියම්. දැන කරුණු විමසා අවකාශයෙන් ගුණ කිසියම්. සමාන්තරව ඇත්ති වෙයි. සමාන්තරකල ඇත්ති ද වෙයි. ගුණාදේශය විනිසාන නො කරයි.

මහනෙති, මෙ දහම පසින් සමකාලීන මෙහෙයුම් ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් සමකාලීන උපද්‍රව වේ ය යි.

5. 3. 2. 10.

[මධ්‍යමාධ්‍ය සූත්‍රය]

[සාමාන්තිදායී]

20. මහනෙති, ධර්ම පසෙකින් සමකාලීන නිසැකි ගෙනවුත් බහා නැගීමක් සෙසින් තීරණය (උපද්‍රව) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො දැන කරුණු නො විමසා අවකාශයෙන් ගුණ කිසියම්. නො දැන කරුණු නො විමසා අවකාශයෙන් නුමැති කිසියම්. මධ්‍යමාධ්‍ය ඇත්ති ද වෙයි. මධ්‍යමාධ්‍ය ඇත්ති ද වෙයි. ගුණාදේශය විනිසාන කෙරෙයි.

ඉමෙහි බො නිකංකවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතා නිකුක්ඛි යථාගතං නිකම්භතා එවං නිරසෙ.

පඤ්චති නිකංකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතා නිකුක්ඛි යථාගතං නිකම්භතා එවං සගෙහි කතමෙහි පඤ්චති:

අනුපිට්ඨ පරියොගාහෙඨා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනුපිට්ඨ පරියොගාහෙඨා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, සමමාචාරාමා ච ගොති, සමමාසතිති ච, සද්ධාදෙය්‍යා න විනිපාතෙති.

ඉමෙහි බො නිකංකවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතා නිකුක්ඛි යථාගතං නිකම්භතා එවං සගෙහි.

අනුකම්පිතංගො දුතිශො.

නාමසද්දානං:

ඤ්ජුපගො, පච්ඡාසමණො සමාධි අනුකම්පිතං
මච්ඡර වණ්ණතා ඉස්සා දිට්ඨිචාරාමාය වාසාමාති.¹

මහණෙනි, මෙ ධම් පසින් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙසින් තීරයෙහි වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සුත් භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සේ සවගියෙයි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්.

දැනැ කරුණු විමසා අවණ්ණිකාගේ නුගුණ කියයි. දැනැ කරුණු විමසා වණ්ණිකාගේ ගුණ කියයි. සමන්ත්තාසාම ආත්ති ද වෙයි. සමන්ත්තාසාම ආත්ති ද වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙයය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත භික්ෂුණී ගෙනවුත් බහා නැඹුවක සෙසින් සවගියෙහි (උපද්ධි) වේ ය යි.

අකිංකවිඤ්චික දෙවැනි යි.

එහි උද්භවය:

කුලපත සූත්‍රය, පච්ඡාසමණ සූත්‍රය, සමමාසමාධි සූත්‍රය, අකිංකවිඤ්චික සූත්‍රය, මච්ඡරිනි සූත්‍රය, වණ්ණ සූත්‍රය, ඉංසුනි සූත්‍රය, මිච්ඡාදිට්ඨික සූත්‍රය, මිච්ඡාචාරා සූත්‍රය, මිච්ඡාචාරාම සූත්‍රය යි සූත්‍ර දහයෙකි.

3. ගිලානවග්ගො

5. 3. 3. 1

[ගිලානසුභතං]

21. එකං සමයං භගවා මෙසාලිසං විහරති මහාවග්ගෙ කුමාගාර--
සාලායං. අථ ඛො භගවා සායනාසමයං පතිසලාතා වුට්ඨිතො සෙන
ගිලානසාලා හෙනුපසඝිකම්. අද්දසා ඛො භගවා අඤ්ඤානරං භික්ඛූ දුබ්බලං
ගිලානකාං. දිස්වා පඤ්ඤාතෙන ආසතො නිසීදි. නිසජ්ජ ඛො භගවා භික්ඛූ
ආමනෙතයි:

යං කඤ්චි¹ භික්ඛුවෙ දුබ්බලං² ගිලානකාං පඤ්ච ධම්මා න විජ්ජානති,
නසෙසානං පාටිකඝිං: න චිරසෙසව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං.
පඤ්ඤාවිමුත්තං සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතිති.

ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛූ අසුභානුපසංඝි භාසෙ විහරති, ආහාරෙ පටිකකුල-
සඤ්ඤේ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤේ, සබ්බසංඝාරෙසු අතිච්චානුපසංඝි,
මරණසඤ්ඤා ඛො පනස්ස අජ්ඣිත්තං සුපට්ඨිතා ගොති.

යං කඤ්චි¹ භික්ඛුවෙ දුබ්බලං² ගිලානකාං ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා න විජ්ජානති,
නසෙසානං පාටිකඝිං: න චිරසෙසව ආසවානං ඛයා අනාසවං වෙතොවිමුත්තං.
පඤ්ඤාවිමුත්තං සං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකත්වා උපසම්පජ්ජ විහරිස්සතිති.

5. 3. 3. 2.

[සභිසුපට්ඨිතසුභතං]

[සාමජ්ජිනිදනං]

22. යො හි කොචි භික්ඛුවෙ භික්ඛූ වා භික්ඛුනි වා පඤ්ච ධම්මෙ
භාවෙහි, පඤ්ච ධම්මෙ බහුලිකරොති, නස්ස දිට්ඨානං ඵලානං අඤ්ඤානරං
ඵලං පාටිකඝිං: දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.
කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛූනො අජ්ඣිත්තං යෙව සති සුපට්ඨිතා ගොති,
ධම්මානං උදයජ්ජගාමිනියා පඤ්ඤාස අසුභානුපසංඝි භාසෙ විහරති,
ආහාරෙ පටිකකුලසඤ්ඤේ, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤේ, සබ්බසංඝාරෙසු
අතිච්චානුපසංඝි.

යො හි කොචි භික්ඛුවෙ භික්ඛූ වා භික්ඛුනි වා ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ
භාවෙහි, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ බහුලිකරොති, නස්ස දිට්ඨානං ඵලානං අඤ්ඤානරං
ඵලං පාටිකඝිං: දිට්ඨව ධම්මෙ අඤ්ඤා, සති වා උපාදිසෙසෙ අනාගාමිනා.

1. යංකිඤ්චි - සතා. 2. භික්ඛූ දුබ්බලං - චේදං.

3. ශිලාන වගීය

5. 3. 3. 1.

[ශිලාන සූත්‍රය]

21. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසාලායෙහි මහාවනයෙහි වූ කුමාරාශාලායෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිළිසලනින් නැගී සිටි සේක් ශිලන්හල කරා වැඩිසේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එක්තරා දුබල ශිලන් මහණකු දුටු සේක. දැක පැන්වූ අස්තෙහි වැඩිහුන්සේක. වැඩිහිඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහණුන් ඇමතු සේක:

මහණෙනි, පඤ්චබ්‍රමි කෙනෙක් යම් කිසි දුබල ශිලනක්හු නොපියා සිටිත් නම්, ඔහු විසින් නොබෝකලෙකින් ම ආසුවයන්ගේ ක්‍රියා විමෙන් ආසුව රහිත වූ චිත්තවිමුක්තිය ද, ප්‍රඥවිමුක්තිය ද තෙමේ දැනා ප්‍රත්‍යක්‍ෂ කොට එයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ කැමැති විය යුතු යි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කර්මකායයෙහි අගුහස නුවණින් දක්මින් වෙසෙයි. ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොවෙහි අනාචර්‍යසංඥ ඇතියේ, හැම සංසකාරයෙහි අතිත්‍යානුදර්ශිව වෙසෙයි. මරණසංඥ ව ඔහුගේ සිත්හි මොනොවට පළඹ සිටියා වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බ්‍රමියෝ යම් කිසි දුබල ශිලනක්හු නො පියා සිටිත් නම්, ඔහු විසින් නොබෝකලෙකින් ම ආසුව ක්‍රියා විමෙන් ආසුව රහිත වූ චිත්තවිමුක්තිය ප්‍රඥවිමුක්තිය තෙමේ දැනා පසක් කොට එයට පැමිණ වාස කරන්නේ ය යන තෙල කරුණ කැමැති විය යුතු යි.

5. 3. 3. 2.

[සතිසූපට්ඨිත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

22. මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් මේවයි, මෙහෙණක් මේවයි, කරුණු පසක් වඩා නම්, කරුණු පසක් බහුල කෙරේ නම්, ඔහු විසින් ඉහානවයෙහි ම අභිත්තිය හෝ උපාදිකෘතයක් ඇතිවත් ම අනාගාමිකය හෝ යන උභය ඵලයන් අනුරෙන් අත්‍යාතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහුගේ අධ්‍යානවයෙහි ම සමානිය මැනවින් ඵලඹ සිටියා වෙයි. සකස්බ්‍රමියන්ගේ උදයව්‍යය පිරිසිදුවට සමත් වූ ප්‍රඥයෙන් කසෙහි අගුහානුදර්ශි වූයේ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතියේ, හැම ලොවෙහි අනාචර්‍යසංඥ ඇතියේ, සම්මසංසකාරයෙහි අතිත්‍යානුදර්ශි ව වෙසෙයි.

මහණෙනි, යම් කිසි මහණෙක් මේවයි, මෙහෙණක් මේවයි, මේ පඤ්චබ්‍රමියන් වඩනේ ද, මේ පඤ්චබ්‍රමියන් බහුල කෙරේ ද, ඔහු විසින් ඉහානවයෙහි ම අභිත්තිය හෝ උපාදිකෘතයක් ඇති වත් ම අනාගාමිකය හෝ යන උභය ඵලයන්ගෙන් අත්‍යාතර ඵලයෙක් කැමැති විය යුතු යි.

5. 3. 3. 3

[දූපට්ඨාකගිලානසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

23. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දූපට්ඨාකො¹ හොති. කතමෙහි පඤ්චගි:

අසප්පායකාරී හොති සප්පායෙ මත්තං න ජානාති. හෙසජ්ජං න පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස න යථාභූතං ආබාධං ආමිකන්තා හොති: අභික්ඛමන්තා වා අභික්ඛමතිති, පටික්ඛමන්තා වා පටික්ඛමතිති සීතං වා සීතො'ති. උප්පන්නානං වා සාරිජිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරානං කවුක්ඛානං අසාහානං අමනාපානං පාණහරානං අනඛිවාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දූපට්ඨාකො හොති.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දූපට්ඨාකො හොති. කතමෙහි පඤ්චගි:

සප්පායකාරී හොති. සප්පායෙ මත්තං ජානාති. හෙසජ්ජං පටිසෙවිතා හොති. අත්ථකාමස්ස ගිලානුපට්ඨාකස්ස යථාභූතං ආබාධං ආමිකන්තා හොති: අභික්ඛමන්තා වා අභික්ඛමතිති, පටික්ඛමන්තා වා පටික්ඛමතිති, සීතං වා සීතොති. උප්පන්නානං වා සාරිජිකානං වෙදනානං දුක්ඛානං නිප්පානං බරානං කවුක්ඛානං අසාහානං අමනාපානං පාණහරානං අඛිවාසකජාතිකො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානො දූපට්ඨාකො හොති.

5. 3. 3. 4.

[ගිලානුපට්ඨාකසුත්තං]

[සාවජ්ඣිදුතං]

24. පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතුං. කතමෙහි පඤ්චගි:

න පටිබලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධාතුං. සප්පයාසප්පයං න ජානාති, අසප්පයං උපනාමෙති, සප්පයං අපනාමෙති. ආමිසන්තරො ගිලානං උපට්ඨහති නො මෙන්නපිනොනා. ජෙගුවජ්ඣී හොති උච්චාරං වා පස්සාවං වා චන්තං වා බෙලං වා නිහරිතුං. න පටිබලො² හොති ගිලානං කාලෙන කාලං ධම්මො කථාය සිද්ධස්සොතුං සමාදපෙතුං සමුත්තෙජ්ජතුං සමපහංසෙතුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො ගිලානුපට්ඨාකො නාලං ගිලානං උපට්ඨාතුං.

1. දූපට්ඨාකො - P'IS, සං. 2. නප්පට්ඨලො - මිජ්ඣ.

5. 3. 3. 3.

[ප්‍රසංඛාන ගිලාන සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදන සි]

23. මහණෙනි, පඤ්චබ්‍රමයෙකින් සමන්‍ධාගත ගිලන් හෙමේ උච්චතට නො පහසු වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

අසත්‍යාය (ලෙඩට අභිත) දූ කරණ සුදුසුයේ වෙයි. සත්‍යායයෙහි (හිත දූති) පමණ නොදන්නේ වෙයි. බෙහෙසද්ද නො සෙවුනේ වෙයි. භිත කැමැති ගලානොපසස්ථායකතට වැඩෙන රොගය වැඩෙ ය සි ද සන්තිදුනා රොගය සන්තිදේ ය සි ද පවත්නා රොගය හෝ පවත්නේ ය සි ද යථාභූත ආබාධය පාල නො කරණුයේ වෙයි. උපන් දුක් වූ නිවු වූ රථ වූ කටුක වූ අමඬුර වූ අමනාප වූ ප්‍රාණහර වූ ශාරීරික වෙදනාවන් නො ඉවසන සුදුසුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමන්‍ධාගත ගිලන් හෙමේ උච්චතට නො පහසු වෙයි.

මහණෙනි, පඤ්චබ්‍රමයෙකින් සමන්‍ධාගත ගිලන් හෙමේ උච්චතට පහසු වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

සත්‍යායකාරී වෙයි. සත්‍යායයෙහි පමණ දන්නේ වෙයි. බෙහෙසද්ද සෙවුනේ වෙයි. භිත කැමැති ගලානොපසස්ථායකතට වැඩෙන රොගය වැඩෙ ය සි ද සන්තිදුනා රොගය සන්තිදේ ය සි ද සහිත රොගය සහිත ය සි ද යථාභූත ආබාධය පාල කරණුයේ වෙයි. උපන් දුක් වූ නිවු වූ රථ වූ කටුක වූ අමඬුර වූ අමනාප වූ ප්‍රාණහර වූ ශාරීරික වෙදනාවන් ඉවසන සැහැටි ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චබ්‍රමයෙන් සමන්‍ධාගත ගිලන් හෙමේ උච්චතට පහසු වූයේ වෙයි.

5. 3. 3. 4.

[තිලානුපමාන සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදන සි]

24. මහණෙනි, පඤ්ච බ්‍රමයෙකින් සමන්‍ධාගත ගලානොපසස්ථායක ගිලන් උච්චතට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

බෙහෙසද්ද සංවිධාන කරන්නට ප්‍රතිබල නො වෙයි. සත්‍යාය දූ හා අසත්‍යාය දූ නො දන්නේ අසත්‍යාය දූ එළවයි, සත්‍යාය දූ බැහැර කෙරෙයි. මෙත්සින් නැතියේ ලාභාපෙක්‍ෂා ඇතියේ ගිලනා වටයි. මල හෝ වූ හෝ වමන හෝ කෙළ හෝ බැහැර ලත්තට ප්‍රගුප්‍සා ඇතියේ වෙයි. කලින් කල ගිලනු දැහැමි කථායෙන් කරුණු දක්වන්නට හෝ සමාදන් කරවන්නට හෝ හෙද ගන්වන්නට හෝ පහන් කරවන්නට හෝ ප්‍රතිබල නො වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බ්‍රමයෙන් සමන්‍ධාගත ගලානොපසස්ථායක ගිලනුත් උච්චතට නො නිසි වෙයි.

පඤ්චිති නිකිකිවෙ ධම්මෙති සමනනාගතො තිලානුපට්ඨාකො අලං
තිලානං උපට්ඨානං. කතමෙති පඤ්චති:

පටිබලො හොති හෙසජ්ජං සංවිධානං. සප්පායාසප්පායං ජානාති,
අසප්පායං අපනාමෙති, සප්පායං උපනාමෙති. මෙතනවිතො තිලානං
උපට්ඨානනි නො ආමිසනතරො. අපේගුච්ඡි හොති උච්චාරං වා පසංඝාමං වා
වහනං වා බෙලං වා නිහරිතුං. පටිබලො හොති තිලානං කාලෙන කාලං
ධම්මිකා කථාය සංඥෙසෙත්තුං සමාදායෙත්තුං සමුහොතපේත්තුං සමපහාසෙත්තුං.

ඉමෙති බො නිකිකිවෙ පඤ්චිති ධම්මෙති සමනනාගතො තිලානුපට්ඨාකො
අලං තිලානං උපට්ඨානනි.

5. 3. 3. 5.

[පට්ඨ ආයුස්සත්තං]

[සාමජිතිදහං]

25. පඤ්චිමෙ නිකිකිවෙ ධම්මා අනායුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මහතං න ජානාති, අපරිනත-
හොජ්ච හොති, අකාලචාරී ච හොති, අබ්බමචාරී ච. ඉමෙ බො නිකිකිවෙ
පඤ්ච ධම්මා අනායුස්සා.

පඤ්චිමෙ නිකිකිවෙ ධම්මා ආයුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මහතං ජානාති, පරිනතහොජ්ච හොති,
කාලචාරී ච හොති, බ්බමචාරී ච. ඉමෙ බො නිකිකිවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුස්සා නි.

5. 3. 3. 6.

[දුතිය ආයුස්සත්තං]

[සාමජිතිදහං]

26. පඤ්චිමෙ නිකිකිවෙ ධම්මා අනායුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

අසප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මහතං න ජානාති, අපරිනතහොජ්ච
හොති, දුස්සිලො ච, පාපමිතො ච. ඉමෙ බො නිකිකිවෙ පඤ්ච ධම්මා
අනායුස්සා.

පඤ්චිමෙ නිකිකිවෙ ධම්මා ආයුස්සා. කතමෙ පඤ්ච:

සප්පායකාරී හොති, සප්පායෙ මහතං ජානාති, පරිනතහොජ්ච හොති,
සීලො ච, කල්යාණමිතො ච. ඉමෙ බො නිකිකිවෙ පඤ්ච ධම්මා ආයුස්සා නි.

මහණෙනි, පඤ්ච ධර්මයෙකින් සමන්තාගත ශ්ලාභොපසංඛායක ශිලෙහුන් වටනට නිස්සේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

බෙහෙසද්දි සංචිධාන නිරිමට ප්‍රතිබල වෙයි. සහප්‍රාය හා අසහප්‍රාය හා දන්නේ අසහප්‍රාය ද බැහැර කරයි, සහප්‍රාය එලවයි. ලාභාපෙක්‍ෂා නැතිගේ මෙන්නිනැතිගේ ශිලෙහුන් වටයි. මල හෝ මු හෝ වමන හෝ කෙළ හෝ බැහැර ලෙහුවට ඥාපසා නැතිගේ වෙයි. කලින් කල ශිලෙනු දැහැමි කථායෙන් කරුණු ගත්වන්නට සමාදන් කරවන්නට උත්සුක කරවන්නට පහදවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමන්තාගත ශ්ලාභොපසංඛායකයා ශිලෙහුන් වටනට නිසි මේ ය යි.

5. 3. 3. 5.

[ප්‍රථම අනායුෂ්‍ය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ යි]

25. මහණෙනි, මේ අනායුෂ්‍ය (ආයු නිවනොවු) ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අසහප්‍රායකාරී වෙයි, සහප්‍රායයෙහි මාත්‍රා නො දන්නේ ය, අපරිණත හොනි (ගත් අහර හොදිරු කල්හි අනුභව කරන්නේ) ද වෙයි, පොකල්හි පැරිසරණයේ වෙයි, බ්‍රමසර නැතිගේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ අනායුෂ්‍ය ධර්ම පස යි.

මහණෙනි, මේ ආයුෂ්‍ය (ආයුෂ්‍යට නිවකාර) ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සහප්‍රායකාරී වේ, සහප්‍රායයෙහි මාත්‍රා දන්නේ ය, පරිණතහොනි ද වෙයි, කල්හි හැරෙරණයේ ද වෙයි, බ්‍රමසර ඇතිගේ ද වෙයි. මහණෙනි, මේ ආයුෂ්‍ය ධර්ම පස යි.

5. 3. 3. 6.

[ද්විතීය අනායුෂ්‍ය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ යි]

26. මහණෙනි, මේ අනායුෂ්‍ය ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අසහප්‍රායකාරී වෙයි, සහප්‍රායයෙහි මාත්‍රා නො දනි, අපරිණතහොනි ද වෙයි, දුග්ගල ද වෙයි, පරිවු මිතුරන් ඇතිගේ ද වේ. මහණෙනි, මේ අනායුෂ්‍ය ධර්ම පස යි.

මහණෙනි, මේ ආයුෂ්‍ය ධර්ම පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සහප්‍රායකාරී වෙයි, සහප්‍රායයෙහි පරිණ දනි, පරිණතහොනි ද වෙයි. පිල්වන් ද වෙයි, කලණමිතුරන් ඇතිගේ ද වේ. මහණෙනි, මේ ආයුෂ්‍ය ධර්ම පස යි.

5. 3. 3. 7.

[සමගාග්ගනං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

27. පඤ්චති නිකාමෙ ධම්මෙති සමගාගගො නිකුටු භාලං සමසමා වපකාසිතුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ නිකාමෙ තිකුටු අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන චිවරෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන සෙනාසනෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරිකාරෙන, කාමසංකප්පබහුලො ච විහරති.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමගාගගො නිකුටු භාලං සමසමා වපකාසිතුං.

පඤ්චති නිකාමෙ ධම්මෙති සමගාගගො නිකාම අලං සමසමා වපකාසිතුං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ නිකාමෙ තිකුටු සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන චිවරෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන සෙනාසනෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරිකාරෙන, නෙහාමමසංකප්පබහුලො ච විහරති.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමගාගගො නිකුටු අලං සමසමා වපකාසිතුනති.

5. 3. 3. 8

[සමණදුකාම - සුඛ සුතනං]

[සාවච්ඡිතිදානං]

28. පඤ්චමානි නිකාමෙ සමණදුකානි. කතමානි පඤ්ච:

ඉධ නිකාමෙ තිකුටු අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන චිවරෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන සෙනාසනෙන, අසනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන ගිලාන-පච්චසහෙසජ්ජපරිකාරෙන, අනභිරතො ච ධුමවිච්චසං චරති. ඉමානි ඛො නිකාමෙ පඤ්ච සමණදුකානි.

පඤ්චමානි නිකාමෙ සමණදුකානි. කතමානි පඤ්ච:

ඉධ නිකාමෙ තිකුටු සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන චිවරෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන පිණ්ඩපාතෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන සෙනාසනෙන, සනතුට්ඨො හොති ඉනරිතරෙන ගිලානපච්චස-හෙසජ්ජපරිකාරෙන, අභිරතො ච ධුමවිච්චසං චරති. ඉමානි ඛො නිකාමෙ පඤ්ච සමණදුකානි ති.

5. 3. 3. 7.

[වපකාය සූත්‍රය]

[සාමාන්තිදායී]

27. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශේෂ ව වසන්තට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් (ලද පරිදි යම් මැ පිවුරකින්) නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර භක්තාසනයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ලොභප්‍රත්‍යය භෞමික පරිච්ඡාදයෙන් නොසතුටු වෙයි. කාමසංකල්ප-බහුල ව ද වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධම්මයෙන් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශේෂ ව වසන්තට නො නිසි වේ ය යි.

මහණෙනි, පඤ්ච ධම්මයෙකින් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශේෂ ව වසන්තට නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර භක්තාසනයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ලොභප්‍රත්‍යය භෞමික පරිච්ඡාදයෙන් සතුටු වෙයි. කෙසෙත්‍රමයසංකල්ප බහුල ව ද වෙසේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධම්මයෙන් සමනාගත මහණ සතුන් කෙරෙන් විශේෂ ව වසන්තට නිසි වේ ය යි.

5. 3. 3. 8.

[සමන්තකම්ම - සූත්‍ර සූත්‍රය]

[සාමාන්තිදායී]

28. මහණෙනි, මේ මහණදුක් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර භක්තාසනයෙන් නොසතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ලොභප්‍රත්‍යය භෞමික පරිච්ඡාදයෙන් නොසතුටු වෙයි. සස්තෙහි ආලෝම භාවිත ව බිම්සර සරයි. මහණෙනි, මේ මහණදුක් පස යි.

මහණෙනි, මේ මහණ සුව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඉතරෙතර චීවරයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර පිණ්ඩපාතයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර භක්තාසනයෙන් සතුටු වෙයි. ඉතරෙතර ලොභප්‍රත්‍යය භෞමික පරිච්ඡාදයෙන් සතුටු වෙයි. සස්තෙහි ආලෝම භාවිත ව බ්‍රමසර ද හැසිරෙයි. මහණෙනි, මේ මහණසුව පස යි.

5. 3. 3. 9.

[පඤ්ඤාසංගතං]

[සාවස්ථිතිදානං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආපාසිකා ගෙරසිකා පරිකුප්පා අනෙතිච්ඡා, කතමෙ පඤ්ච:

මානා ජිවිතා වොරොපිතා හොති, පිනා ජිවිතා වොරොපිතො හොති, අරහං¹ ජිවිතා වොරොපිතො හොති, නථාගතස්ස දුට්ඨොන චිත්තොන ලොභිකා උපපාදිතං හොති, සමෙසා භික්ඛො හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආපාසිකා ගෙරසිකා පරිකුප්පා අනෙතිච්ඡා හි.

5. 3. 3. 10.

[සමපදස්සතං]

[සාවස්ථිතිදානං]

30. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ බ්‍යසනාති. කතමාති පඤ්ච:

ඤ්ඤාතිබ්‍යසනං, භොගබ්‍යසනං, රොගබ්‍යසනං, සීලබ්‍යසනං, දිට්ඨිබ්‍යසනං.

හ භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤාතිබ්‍යසනොහෙතු වා භොගබ්‍යසනොහෙතු වා රොග-බ්‍යසනොහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතිං ඕතිපාතං තීරසං උපපජ්ජන්ති.²

සීලබ්‍යසනොහෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිබ්‍යසනොහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතිං ඕතිපාතං තීරසං උපපජ්ජන්ති.²

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච බ්‍යසනාති.

පඤ්චමා භික්ඛවෙ සමපද. කතමා පඤ්ච:

ඤ්ඤාතිසමපද, භොගසමපද, ආරොග්‍යසමපද, සීලසමපද, දිට්ඨිසමපද.

හ භික්ඛවෙ සත්තා ඤ්ඤාතිසමපදොහෙතු වා භොගසමපදොහෙතු වා ආරොග්‍යසමපදොහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

සීලසමපදොහෙතු වා භික්ඛවෙ සත්තා දිට්ඨිසමපදොහෙතු වා කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජන්ති.

ඉමා බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සමපද හි.

ගිලානවග්ගො නතිසො.

කිංඤ්ඤානං:

1. ගිලානො සනිපට්ඨානං දො උපට්ඨාකා දායස්සා වපකාසසමණසුඛාති පරිකුප්පො ච සමපද්දති.

1. අරහං - සා 2. උපපජ්ජන්ති - සිමු.

5. 3. 3. 9.

[පරිකුප්ප සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

29. මහණෙනි, මේ අපායගාමීහු නිරසගාමීහු පරිකොපය (නිපෙන සැහැවි ඇති) වූවාහු චූළියම් නොකට හැකියාහු පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මව දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, පියා දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, අභීන් දිවියෙන් තොර කරණ ලද වෙයි, දුෂ්ටවිග්‍රහයෙන් නව්‍යගතයන්ගේ ලෙහෙ උපදවන ලද වෙයි, සංකෘතා බිඳින ලද වෙ.

මහණෙනි, මොහු පස්දෙන අපායගාමීහු නිරසගාමීහු පරිකොපය (පැරැණි වණයන් වැනි) වූවාහු චූළියම් නොකට හැකියාහු වෙත් ය යි.

5. 3. 3. 10.

[සපෙද සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

30. මහණෙනි, මේ ව්‍යසන (විපත්) පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඥාතිව්‍යසනය, භොගව්‍යසනය, රොගව්‍යසනය, ශිලව්‍යසනය, දූෂිත ව්‍යසන යි.

මහණෙනි, සත්‍යයෝ ඥාතිව්‍යසනහෙතුවත් වේවයි, භොගව්‍යසන-හෙතුවත් වේවයි, රොගව්‍යසනහෙතුවත් වේවයි, කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ චිතිපාත නම් වූ නිරසට නො පැමිණෙත්.

මහණෙනි, ශිලව්‍යසනහෙතුවත් වේවයි, දූෂිතව්‍යසනහෙතුවත් වේවයි සත්‍යයෝ කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ චිතිපාත නම් වූ නිරසට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මේ ව්‍යසන පස යි.

මහණෙනි, මෙ සමපත් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඥාතිසමපද් හා භොගසමපද් හා ආරොග්‍යසමපද් හා ශිලසමපද් හා දූෂිතසමපද් හා ය.

මහණෙනි, සත්‍යයෝ ඥාතිසමපද්හෙතුවත් වේවයි, භොගසමපද්හෙතුවත් වේවයි, ආරොග්‍යසමපද්හෙතුවත් වේවයි කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංකීර්ණ සංවිච්ඡේදකයට නො පැමිණෙත්.

මහණෙනි, සත්‍යයෝ ශිලසමපද්හෙතුවත් හෝ දූෂිතසමපද්හෙතුවත් හෝ කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංකීර්ණ සංවිච්ඡේදකයට පැමිණෙත්.

මහණෙනි, මෙ සමපත් පස යි.

ශිලාන වග්ගීය තුන් වැනි සි.

එහි උද්දාය:

ශිලාන සූත්‍ර ය, සතිසුපට්ඨිත සූත්‍ර ය, උපට්ඨාන සූත්‍ර දෙක ය, අනාසුසාන සූත්‍ර දෙක ය, වසකාස සූත්‍ර ය, සමණසුඛ සූත්‍ර ය, පරිකුප්ප සූත්‍ර ය, සමපද සූත්‍ර ය ද යි සූත්‍ර දශයෙකි.

4. රාජවග්ගො

5. 3. 4. 1.

[සම්මවක්කානුමනනසුතං]

[සාමප්තිදුතං]

31. පඤ්චනි නිකාමෙ අබ්බෙති සමනාගහො රාජා චක්කවහාරි ධම්මෙනෙව චක්කං පවතෙති.¹ නා භොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං² කෙනචි මුහුස්සාහුගෙන පච්චස්සිකෙන පාණීනා. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ නිකාමෙ රාජා චක්කවහාරි අත්ඤ්ඤා ච භොති, ධම්මඤ්ඤා ච, මහාඤ්ඤා ච, කාලඤ්ඤා ච, පරිසඤ්ඤා ච.

ඉමෙති ඛො පඤ්චනි අබ්බෙති සමනාගහො රාජා චක්කවහාරි ධම්මෙනෙව චක්කං වතෙති. නා භොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං² කෙනචි මුහුස්සාහුගෙන පච්චස්සිකෙන පාණීනා.

ච්චමෙව ඛො නිකාමෙ පඤ්චනි ධම්මෙති සමනාගහො නථාගහො අරහං සමමාසව්ඤ්ඤො ධම්මෙනෙව අනුහාරං ධම්මචක්කං පවතෙති. නා භොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං² සමිකෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. නතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ නිකාමෙ නථාගහො අරහං සමමාසව්ඤ්ඤො අත්ඤ්ඤා, ධම්මඤ්ඤා, මහාඤ්ඤා, කාලඤ්ඤා, පරිසඤ්ඤා.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චනි ධම්මෙති සමනාගහො නථාගහො අරහං සමමාසව්ඤ්ඤො ධම්මෙනෙව අනුහාරං ධම්මචක්කං පවතෙති. නා භොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං² සමිකෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිනි.

5. 3. 4. 2.

[දුතිස්මක්කානුමනනසුතං]

[සාමප්තිදුතං]

32. පඤ්චනි නිකාමෙ අබ්බෙති සමනාගහො රඤ්ඤා චක්කවහාරීස්ස ඡේවෙස්සා පුතො පිතරා පවහතිනා චක්කං ධම්මෙනෙව අනුප්පවතෙති. නා භොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං² කෙනචි මුහුස්සාහුගෙන පච්චස්සිකෙන පාණීනා. කතමෙති පඤ්චනි:

ඉධ නිකාමෙ රඤ්ඤා චක්කවහාරීස්ස ඡේවෙස්සා පුතො අත්ඤ්ඤා ච භොති, ධම්මඤ්ඤා ච, මහාඤ්ඤා ච, කාලඤ්ඤා ච, පරිසඤ්ඤා ච.

1. වතෙති - සිමු.

2. අප්පතිවත්තිසං - මජ්ඣ.

4. රාජ්‍යය.

5. 3. 4. 1.

[ප්‍රථම වක්‍යානුවාදන සූත්‍රය]

[සැමැත්තියකු සි]

31. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමාගත සක්විති රජ (දසකුසල්) දැමීම ම අණසක් පවත්වයි. කිසිදු මනුෂ්‍ය වූ පසමතුරු ප්‍රාණියකු විසින් එ අණසක් ප්‍රතිවර්ත නො කළ හැකි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවනි සක්විතිරජ (හෙයු සංඛාරා) අවය දනුයේ ද, ප්‍රවේණිධර්මය දනුයේ ද, (දබ්‍රවමනි වෙවයි, කරවුවරෙහි වෙවයි, මාත්‍රා දනුයේ ද, (රාජ්‍යසුඛානුව - විනිශ්චයකරණ - වාරිකා විළිබද) කාලය දනුයේ ද, (කාත්‍රිය-බ්‍රාහ්මණ-වෛශ්‍ය-ශුද්‍ර-ශ්‍රමණපරිද්ද ආදී) පරිද්ද දනුයේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමාගත සක්විති රජ දැමීම ම අණසක් පවත්වයි. එ අණසක් වනාහි කිසිදු මනුෂ්‍ය වූ පසමතුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ත නො කළ හැකි වෙයි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම දහම පසෙකින් සමාගත නිවාගත අභිභ්‍රාම සමාක්සලේඛයන් වහන්සේ දැමීම ම (නවලොකොත්තර ධර්මයෝ) අනුතතර වූ ධර්මචක්‍රය පවත්වන සේක. එ ලෙසමචක්‍රය වනාහි ශ්‍රමණයකු විසින් වෙවයි, බ්‍රාහ්මණයකු විසින් වෙවයි, දෙවියකු විසින් වෙවයි, මාරයකු විසින් වෙවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වෙවයි, ලොවනි කිසිවකු විසින් වෙවයි ප්‍රතිවර්තය කළ හැකි නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවනි නිවාගත අභිභ්‍රාම සමාක්සලේඛයන් වහන්සේ (පසුබිම) අව දන්නාහ. (සහර) ධර්මයන් දන්නාහ. (ධර්මපසෙති) මාත්‍රා දන්නාහ. (පරිසලානආදී) කාල දන්නාහ. පරිස් දන්නාහ.

මහණෙනි, මේ පසුබිමයෙන් සමාගත නිවාගත අභිභ්‍රාම සමාක්සලේඛයන් වහන්සේ ධර්මයෙන් ම අනුතතරධර්මචක්‍රය පවත්වන්නාහ. එ ධර්මචක්‍රය ශ්‍රමණයකු විසින් වෙවයි, බ්‍රාහ්මණයකු විසින් වෙවයි, දෙවියකු විසින් වෙවයි, මාරයකු විසින් වෙවයි, බ්‍රහ්මයකු විසින් වෙවයි, ලොවනි කිසිවකු විසින් වෙවයි ප්‍රතිවර්ත කළ හැකි නො වෙයි.

5. 3. 4. 2.

[දෙවැනි වක්‍යානුවාදන සූත්‍රය]

[සැමැත්තියකු සි]

32. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමාගත වූ සක්විති රජුගේ දෙවු පුන් මියනු විසින් පවත්වන ලද දායවක්‍රය දැමීම ම අනුව පවත්වයි. එ අණසක් මනුෂ්‍ය වූ කිසිදු පසමතුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ත කළ හැකි නො වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවනි සක්විති රජුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨ පුත්‍ර අවය ද වෙයි, ධර්ම ද වෙයි, මාත්‍රා ද වෙයි, කාල ද වෙයි, පරිද්ද දන්තේ ද වෙයි.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති අබ්බෙති සමන්තාගතො රක්ඛෙඤ්ඤ චක්ක-
වත්තිස්ස ජෙට්ඨො, පුත්තො පිහරා, පච්චන්තං චක්කං ධම්මෙනෙව
අනුප්පවත්තති. නං හොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං¹ කෙනචි මනුස්සභුතෙන
පච්චස්මිකෙන පාණිනා.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො සාරිපුත්තො
නථාගතෙන පච්චන්තා අනුත්තරං ධම්මචක්කං සම්මදෙව අනුප්පවත්තති.
නං හොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන් වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ සාරිපුත්තො අඤ්ඤා, ධම්මඤ්ඤා, මහතඤ්ඤා, නාලඤ්ඤා,
පරිසඤ්ඤා.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො සාරිපුත්තො
නථාගතෙන අනුත්තරං ධම්මචක්කං පච්චන්තං සම්මදෙව අනුප්පවත්තති.
නං හොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං¹ සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන් වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිනි.

5. 3. 4. 3

[ධම්මරාජස්තං]

[සාමප්පිතිදනං]

33. යො පි ඛො භික්ඛවෙ රාජා චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා,
සො පි න අරාජකං චක්කං චත්තෙන්නි. එවං චුතො අඤ්ඤානරො නිකල්ප
හගවන්තා එතද්වොච: කො පන ගන්තො රක්ඛෙඤ්ඤ චක්කවත්තිස්ස ධම්මිකස්ස
ධම්මරඤ්ඤෙඤ්ඤ රාජා?ති. 'ධම්මො භික්ඛු'ති හගවා අවොච.

ඉධ නිකල්ප රාජා චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙඤ්ඤ නිස්සාය
ධම්මං සක්කරොන්තො ධම්මං ගරුකරොන්තො ධම්මං අපවායමානො
ධම්මඤ්ඤො ධම්මකෙඤ්ඤ ධම්මාධිපතෙසො ධම්මිකං රත්නාවරණගුහනිං
සංවිදහති අන්තොජනස්මිං.

පුතච්චරං භික්ඛු රාජා චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මඤ්ඤෙඤ්ඤ
නිස්සාය ධම්මං සක්කරොන්තො ධම්මං ගරුකරොන්තො ධම්මං අපවායමානො
ධම්මඤ්ඤො ධම්මකෙඤ්ඤ ධම්මාධිපතෙසො ධම්මිකං රත්නාවරණගුහනිං
සංවිදහති බන්ධිසෙසු අනුසුත්තොසු², බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු,
නෙගමජානපදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු.

ස ඛො සො භික්ඛු රාජා චක්කවත්ති ධම්මිකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව
නිස්සාය ධම්මං සක්කරොන්තො ධම්මං ගරුකරොන්තො ධම්මං අපවාය-
මානො ධම්මඤ්ඤො ධම්මකෙඤ්ඤ ධම්මාධිපතෙසො ධම්මිකං රත්නාවරණගුහනිං
සංවිදහති අන්තොජනස්මිං, ධම්මිකං රත්නාවරණගුහනිං සංවිදහති
බන්ධිසෙසු අනුසුත්තොසු², බලකායස්මිං, බ්‍රාහ්මණගහපතිකෙසු නෙගමජාන-
පදෙසු, සමණබ්‍රාහ්මණෙසු, මිගපක්ඛිසු, ධම්මෙනෙව චක්කං පච්චත්තති. නං
හොති චක්කං අප්පතිවත්තිසං¹ කෙනචි මනුස්සභුතෙන පච්චස්මිකෙන
පාණිනා.

1. අප්පතිවත්තිසං - මජ්ඣං. 2. ගරු - මජ්ඣං. 3. අනුසංකතසු - මජ්ඣං.

මහණෙනි, මේ පස් කරුණින් සමන්විත සක්විති රජුගේ දෙවුපුත් වියහු විසින් පැවැත්වූ අනිසක් දැහැමින් ම අනුව පවත්වයි. එ අනිසක් වනාහි මනුෂ්‍ය වූ කිසිදු පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ග කළ හැකි නො වෙයි. (ප්‍රතික්ෂෙප හෝ කළ නො හෙයි.)

මහණෙනි, එසෙයින් ම කරුණු පසෙකින් සමන්විත ශාරීපුත්‍ර හෙරණුවෝ නවාගනයන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද අනුනතර ධර්මක්‍රිය මැනවින් පවත්වන්නාහ. එ ධර්මක්‍රිය වනාහි ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ ලොවැ වෙන කිසිවකු විසින් හෝ නො පැවැත්විය හෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි ශාරීපුත්‍රයෝ අඵඤ්ඤා, ධර්මඤ්ඤා, මාත්‍රඤ්ඤා, කාලඤ්ඤා, පමිද් දන්නාහ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්විත ශාරීපුත්‍රයෝ නවාගනයන් වහන්සේ විසින් පවත්වන ලද අනුනතර ධර්මක්‍රිය මනාකොට අනුව පවත්වත්. එ ධර්මක්‍රිය ශ්‍රමණයකු විසින් හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මරකු විසින් හෝ බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ ලොවැ කිසිවකු විසින් හෝ ප්‍රතිවර්ග කළ හැකි නො වෙයි. (ප්‍රතික්ෂෙප ද කළ නො හෙයි.)

5. 3. 4. 3.

[ධම්මරාජ සූත්‍රය]

[ආවැත්තිදාන සි]

33. මහණෙනි, “දැහැමි වූ ධර්මරාජන් වූ යම් චක්‍රවර්ති රජෙක් වේ නම්, හෙ ද අරාජක ආඥාක්‍රියා නො පවත්වා ය”යි. මේ සෙයින් වදාළ කල්හි අනුනතර මහණෙක් භාග්‍යවත්භට තෙල කරුණ සැල කෙළේය: “වහන්ස, ධාර්මික වූ ධර්මරාජන් වූ චක්‍රවර්ති රජභට කවරෙක් රජ වේ ද?”යි, “මහණ, ධර්මය”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

මහණ, මේ ලොවහි දැහැමි වූ ධර්මරාජන් වූ සක්විතිරජ ධර්මය ම නිසා ධර්මයට සහකාර කරුණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරුණුයේ ධර්මය ධර්ම කොට ඇතියේ ධර්මය කෙහි කොට ඇතියේ ධර්මය ආධිපත්‍යය කොට ඇතියේ අනුනතරාභිසේකරයා කෙරෙහි දැහැමි රැකවරණ ගොපන සංවිධාන කරයි.

තවද මහණ, ධාර්මික ධර්මරාජන් වූ සක්විතිරජ දහම ම නිසා ධර්මයට සහකාර කරුණුයේ ධර්මය ගුරු කරුණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරුණුයේ ධර්මය ධර්ම කොට ඇතියේ ධර්මය කෙහි කොට ඇතියේ ධර්මය ආධිපත්‍යය කොට ඇතියේ අනුසුකත ඝෘත්‍රියයන් කෙරෙහිද, බලකාය කෙරෙහිද, බවුණු ගැහැටියන් කෙරෙහිද, නියමිතම දනවුමැස්සන් කෙරෙහිද, ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහිද, මාග්‍යස්මිත් කෙරෙහිද ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපන කරයි.

මහණ, ධාර්මික වූ ධර්මරාජන් වූ එ සක්විතිරජ ධර්මය ම නිසා ධර්මයට සහකාර කරුණුයේ ධර්මය ගුරු කරුණුයේ ධර්මයට බුහුමන් කරුණුයේ ධර්මයට වූයේ ධර්මකෙහි වූයේ ධර්මාධිපත්‍යය ඇතියේ අනුනතරාභිසේකරයා කෙරෙහි ධාර්මිකරක්ෂාවරණගොපනය කොට අනුසුකත ඝෘත්‍රියයන් කෙරෙහි ද බලකාය කෙරෙහි ද බ්‍රාහ්මණගෘහපතියන් කෙරෙහි ද නියමිතම-දනවුමැස්සන් කෙරෙහි ද ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි ද මාග්‍යස්මිත් කෙරෙහි ද ධාර්මික රක්ෂාවරණගුපතිය කොට ධර්මයෙන් ම ආඥාක්‍රියා පවත්වයි. එ ආඥාක්‍රියා වනාහි මනුෂ්‍යගුහ කිසිදු පසම්බුරු ප්‍රාණියකු විසින් ප්‍රතිවර්ග කළ හැකි නො වෙයි.

එවමෙව ඛො භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසච්චුද්ධො ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිසංඝාය ධම්මං සංකාරොන්තො ධම්මං ගරුකාරොන්තො ධම්මං අපචායමානො ධම්මද්ධිජො ධම්මකෙනු ධම්මාඛිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති භික්ඛුසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං වජ්ඣකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං වජ්ඣකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

පුනචපරං භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසච්චුද්ධො ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිසංඝාය ධම්මං සංකාරොන්තො ධම්මං ගරුකාරොන්තො ධම්මං අපචායමානො ධම්මද්ධිජො ධම්මකෙනු ධම්මාඛිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු -පෙ- උපාසකෙසු -පෙ- උපාසිකාසු: “එවරුපං කායකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං කායකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං වජ්ඣකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං වජ්ඣකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං සෙවිතබ්බං, එවරුපං මනොකමමං න සෙවිතබ්බං, එවරුපො ආජීවො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ආජීවො න සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො සෙවිතබ්බො, එවරුපො ගාමනිගමො න සෙවිතබ්බො”ති.

ස ඛො භික්ඛු තථාගතො අරහං සමමාසච්චුද්ධො ධම්මකො ධම්මරාජා ධම්මං යෙව නිසංඝාය ධම්මං සංකාරොන්තො ධම්මං ගරුකාරොන්තො ධම්මං අපචායමානො ධම්මද්ධිජො ධම්මකෙනු ධම්මාඛිපතෙයො ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති භික්ඛුසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති භික්ඛුනීසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති උපාසකෙසු, ධම්මිකං රක්ඛාවරණගුත්තිං සංවිදහති උපාසිකාසු, ධම්මෙතෙව අනුහතරං ධම්මවක්කං පවතෙහති. තං හොති චක්කං අප්පනිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මිනා වා කෙනපි වා ලොකසම්පන්නං.

5. 3. 4. 4.

[බන්ධිරාජසුගතං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

34. පඤ්චති භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමන්තාගතො රාජා බන්ධිරො මුද්ධාවසිත්තො යස්සං යස්සං දිසායං විහරති සකස්මිං යෙව විජ්ඣෙ විහරති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ රාජා බන්ධිරො මුද්ධාවසිත්තො උන්තො සුජානො හොති මානිතො ච පිතිතො ච, සංසුඛගහණිකො, යාව සත්තමා පිනාමහසුගා අකම්මෙතො අනුපකක්ඛුදොසා ජානිවාදෙන. අසේසා මහද්ධිතො මහානොගො පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො. බලවා ඛො පන හොති චතුරඛිනිතිසා සෙනාය සමන්තාගතො අස්සවාය ඕවාදපනිකරාය.¹ පරිනායකො ඛො

1. ඕවාදපනිකරාය - මජ්ඣං.

මහණ, එ පරිද්දෙන් ම ධාර්මික ධම්මරාජන් වූ නථාගත අභිත් සමාසක්-
සමුද්ධියන් වහන්සේ ධම්ම ම නිසා ධම්මයට සත්කාර කරන්නාහු ධම්ම
ගුරු කරන්නාහු ධම්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධම්ම ධර්ම කොට ඇත්තාහු
ධම්ම කෙනු කොට ඇත්තාහු ධම්ම ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂූන්
කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගුප්තිය සලසන්නාහ: “මෙබඳු කායකම්ම
සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු කායකම්ම නොසෙවිය යුතු ය, මෙබඳු වාක්කම්ම
සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු වාක්කම්ම නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු මනාකම්ම
සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු මනාකම්ම නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ආජීවය
සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ආජීවය නො සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ගම් නියමගම්
සෙවිය යුතු ය, මෙබඳු ගම් නියමගම් නො සෙවිය යුතු ය”යි.

තවද මහණ, ධාර්මික ධම්මරාජන් වූ අභිත් සමාසක්සමුද්ධි නථාගතයන්
වහන්සේ ධම්ම ම නිසා ධම්මයට සත්කාර කරන්නාහු ධම්ම ගුරු කරන්නාහු
ධම්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධම්ම ධර්ම කොට ඇත්තාහු ධම්ම කෙනු කොට
ඇත්තාහු ධම්ම ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂූන් කෙරෙහි ...
උපාසකයන් කෙරෙහි ... උපාසිකාවන් කෙරෙහි “මෙබඳු කායකම්ම සෙවිය
යුතු, මෙබඳු කායකම්ම නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු වාක්කම්ම සෙවිය යුතු,
මෙබඳු වාක්කම්ම නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු මනාකම්ම සෙවිය යුතු, මෙබඳු
මනාකම්ම නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු ආජීවය සෙවිය යුතු, මෙබඳු ආජීවය
නො සෙවිය යුතු, මෙබඳු ගම් නියමගම් සෙවිය යුතු, මෙබඳු ගම් නියමගම්
නො සෙවිය යුතු ය”යි ධාර්මික රක්ෂාවරණගුප්තිය සලසන්නාහ.

මහණ, එ ධාර්මික ධම්මරාජන් වූ අභිත් සමාසක්සමුද්ධි නථාගතයන්
වහන්සේ ධම්ම ම නිසා ධම්මයට සත්කාර කරන්නාහු ධම්ම ගුරු කරන්නාහු
ධම්මයට බුහුමන් කරන්නාහු ධම්ම ධර්ම කොට ඇත්තාහු ධම්ම කෙනු කොට
ඇත්තාහු ධම්ම ආධිපත්‍යය කොට ඇත්තාහු භික්ෂූන් කෙරෙහි ධාර්මික-
රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, භික්ෂූන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොප-
නය සලසා, උපාසකයන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපනය සලසා,
උපාසිකාවන් කෙරෙහි ධාර්මික රක්ෂාවරණගොපනය සලසා, ධම්මයන් ම
අනුගතරාධම්මත්‍රය පවත්වන සේක. එ ධම්මත්‍රය ලොච්ඡි ග්‍රමණයකු විසින්
හෝ බ්‍රාහ්මණයකු විසින් හෝ දෙවියකු විසින් හෝ මාරයකු විසින් හෝ
බ්‍රහ්මයකු විසින් හෝ අන් කිසිවකු විසින් හෝ ප්‍රතිවර්තනය කළ හැකි
නොවේ ය යි.

5. 3. 4. 4.

[ධනතිසරාජ සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

34. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මුද්ධිභික්ෂක වූ ඤාත්‍රිය
රජ යම් ම දිශාසෙක්කි වාස කෙරේ නම්, සවකිය වූ ම විජිතයෙහි වෙසෙයි.
කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ ලොච්ඡි මුද්ධිභික්ෂක ඤාත්‍රිය රජ මවු පසින් හා
පියපසින් හා යන උභයපාර්ශ්වයෙන් මනා කොට උපන්නේ, සුමිතිසිදු
මවුකුසැතියේ, සත්වුතු පරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොලන ලද්දේ
උපක්‍රොශ නො ලද්දේ වෙයි. මහාධන ඇතියේ මහානොග ඇතියේ පිරිපුන්
ධනකොම හා ධාන්‍යකොණ්ඩාගාර ඇතියේ ආරාම වෙයි. කිකරු වූ බව
අනුව කරණ සිටුරහසෙනගින් සමකාගත වූයේ බලවත් වෙයි. ඔහුගේ

පනස්ස භොති පණ්ණිකො චිස්සෙතො මේධාපි පටිබලො අතිතානාගත-
පච්චුප්පනො අතේ චිත්තොද්ධං. නස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා යසං
පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා යසපඤ්චමෙන¹ ධම්මෙන සමනනාගතො
යස්සං යස්සං දිසාසං විහරති, සකස්මිං යෙව විජ්ජෙන විහරති. නං කිස්ස
හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ භොති විජ්ජාවිනං.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙති සමනනාගතො නිගච්ච යස්සං
යස්සං දිසාසං විහරති විමුක්ඛචිත්තො,² විහරති. කතමෙති පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්චු සිලවා භොති පාතිමොක්ඛසංවරසංවුත්තො විහරති.
ආචාරගොචරසමපනො අනුමතොසු චජේසු භයදස්සාවි, සමාදය සිතබති
සිකාපදෙසු. රාජා'ව බතතිසො මුද්ධාවසිත්තො ජාතිසමපනො.

බහුස්සුතො භොති සුභධරො සුභසනතිවයො. යෙ තෙ ධම්මා ආදිකල්යාණා
මජ්ඣිකල්යාණා පරියොසානකල්යාණා සාත්ථා සංඛ්‍යඤ්ඤා කෙවල-
පරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මවර්ජයං අභිවදන්ති, නථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා
භොනති ධනා³ වචසා පරිචිතා මහාසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිද්ධා.
රාජා'ව බතතිසො මුද්ධාවසිත්තො අසේසා මහඤ්ඤො මහාභොගො
පරිපුණ්ණකොසකොට්ඨාගාරො.

ආරඬ්චිජිජ්ජෙසො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං
ධම්මානං උපසම්පදය ථාමවා දළ්ඬපරක්කමො අතික්ඛිත්තධුරො කුසලෙසු
ධම්මෙසු. රාජා'ව බතතිසො මුද්ධාවසිත්තො බලසමපනො.

පඤ්ඤවා භොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤය සමනනාගතො දරියාය
නිබ්බදිකාය සමමා දුක්ඛකඛයගාමිනියා. රාජා'ව බතතිසො මුද්ධාවසිත්තො
පරිනායකසමපනො.

නස්සිමෙ චතතාරො ධම්මා විමුක්ඛං පරිපාවෙනති. සො ඉමිනා
විමුක්ඛපඤ්චමෙන ධම්මෙන සමනනාගතො යස්සං යස්සං දිසාසං විහරති
විමුක්ඛචිත්තො² විහරති. නං කිස්ස හෙතු: එවං හෙතං භික්ඛවෙ භොති
විමුක්ඛචිත්තානන්ති.

[5. 3. 4. 5]

පස්ම පණ්ණාසකං.

[සාමන්තපදානං]

35. පඤ්චගි භික්ඛවෙ අබ්බෙති සමනනාගතො රඤ්ඤෙ ඛතතිස්ස
මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො රජං පතෙති. කතමෙති පඤ්චගි:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙ ඛතතිස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ජෙට්ඨො පුත්තො
උතතො සුජාතො භොති මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුද්ධගහණිකො යාච
සත්තමා පිතාමහසුගා, අක්ඛිනො අනුපකතුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අභිරූපො
භොති දස්සනියො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොක්ඛරතාය සමනනාගතො.
මානාපිතුනං⁴ පියො භොති මනාපො. නොගමජානපදස්ස පියො භොති
මනාපො. යාති තාති රඤ්ඤං ඛතතිසානා මුද්ධාවසිත්තානං සිප්පට්ඨානාති⁵
හත්තිස්මිං වා අස්සස්මිං වා රජස්මිං වා ධනස්මිං වා ථරුස්මිං වා නත්ථ සික්ඛිතො
භොති අනවයො.

1. ඉමිනා පඤ්චමෙන - සිලු.   2. විමුක්ඛචිත්තොච - මජ්ඣ.   3. ධානා - මජ්ඣ.
4. මානා පිතුනං - මජ්ඣ.   5. සිප්පට්ඨානාති - ස්‍යා.

පරිණායක පණ්ඩිත වෙයි. (ප්‍රඥාවාසනානායකෝ) වාසනා වෙයි. (සමානෝචිතප්‍රඥයෙන් යුක්තවන හෙයින්) මෙබැව් වෙයි. අතිතානාගත-ප්‍රත්‍යුත්තරානුච්ඡේදන සිතීමට ප්‍රතිබල වෙයි. මේ සතර දහමිහු බහුමෝ යහස් පරිපාක කරවත්. මේ යහස් නැමැති පස්වන කරුණින් සමකාගත හෙතෙමේ යම් ම දිශාසෙක්කි වෙසේ නම්, සමකාගත වූ ම විජිතයෙකි (වෙසෙන සේ) වෙසෙයි. ඒ කවර හෙතෙමෙයා යත්: විජිතානට (බිම්බිකානට) තෙල එසෙසින් ම වෙයි.

මහණෙනි, එපරිදි ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ යම් ම දිශාසෙක්කි වාස කෙරේ නම්, පසුබිහි වීමේ සිතීමෙන් යුත් සිත් ඇතිවේ ම වාස කෙරෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙකි මහණ සිද්ධවත් වෙයි. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවර-තිලයෙන් සාමාන්‍ය ව වෙසෙයි. ආචාරගෝචරසම්පන්න වූයේ අභ්‍යුමානු-වරදෙහි දුර්වල දක්නා සුලුයේ සිතපදයෙහි සමාදන් කොටගෙන හික්මෙයි. ජාතිසම්පන්න වූ මුණිහිමිකත ඝාත්‍රිය මහරජතු සෙසිති.

(නාමාචාරාසනාසම්පන්න, ප්‍රානායාම ආධාර වූයේ රාජි හෝටගන් ප්‍රාන ඇතිවේ බහුමාන වෙයි. යම් බිම්බිකානෙක් ආදිකල්‍යාණ මධ්‍යකල්‍යාණ පරිපාකකල්‍යාණ වූවාහු අවසානිත වාසෙන් සිතන වූවාහු කෙටිල-පරිපාක වූ පිරිසිදු බ්‍රහ්මචරියය පවසත් නම්, එබඳු බිම්බිකාන බහු විසින් අසා උගත්තා ලද්දහු ප්‍රඥාණ කරුණ ලද්දහු වචනයෙන් වනපොත් කරුණ ලද්දහු (සුත්‍ර දාකාදී විසින්) සිතින් පිරික්සා බලන ලද්දහු ප්‍රඥයෙන් මොනෝට පිළිවිදනා ලද්දහු වෙත්. ආර්ය වූ මහරජකු ඇති මහානොග ඇති පිරිසුන් බිම්බිකාන හා ධාතානාගාර ඇති මුද්දකෙහි බිසෝ ලද කාන්තා-රජතු මෙති.

අභ්‍යුමානුච්ඡේදන ප්‍රාණායාම පණ්ඩිත භික්ෂු භික්ෂුණීන්ගේ උපසම්පන්නිය පණ්ඩිත සමාමචන් වූයේ දළදාදාසයා ඇතිවේ භික්ෂු භික්ෂුණීන්ගේ නොහලු වාර ලීර ඇතිවේ ඇඳුමු චිත්ති ඇතිවේ වාස කෙරෙයි. බලසම්පන්න මුණිහිමිකත ඝාත්‍රිය රජතු මෙති.

ආර්ය වූ නිමේදයට නිසි වූ මානවිත් දුර්වලයට යන සුදු උදව්‍ය දෙක අනුව ගිය විදිහින් ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥාවත් වෙයි. පරිණායකයා ගෙන් සමකාගත මුණිහිමිකත ඝාත්‍රිය මහරජු සෙසිති.

බහුමෝ මේ සතර දහමිහු විමුක්තිපරිපාකය කරවත්. හේ මේ විමුක්තිය පස්වන කොට ඇති බිම්බිකාන සමකාගත වූයේ යම් ම දිශාසෙක්කි වෙසේ නම්, විමුක්තවිහග ව වෙසෙයි. එ කවර හෙතෙමෙයා යත්: මහණෙනි, විමුක්තවිහගනට (මුද්දකානට) තෙල එසෙසින් ම වෙයි.

5 3. 4. 5

[පළමුවන පක්ෂය සූත්‍රය]

[සාමාන්‍යීකරණය]

35. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත වූ මුණිහිමිකත ඝාත්‍රිය රජුගේ දෙවුපුත් රාජ්‍යය පවත්වන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි මුණිහිමිකත වූ ඝාත්‍රියරජුගේ ජ්‍යෙෂ්ඨපුත්‍ර හෙට්ඨවුපසින් හා පියපසින් හා යන දෙපසින් සුජාත වූයේ, පිරිසිදු මවුකුත් ඇතිවේ, සංවික්‍රමපරපුර හෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නොකරුණ ලද්දේ උපක්‍රොප නැතිවේ වෙයි. උත්තම වස්තූපාදයන්ගෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රසාද එළවන සුදුසුයේ අතිරිප වෙයි. මාමියනට පිය මනාප වෙයි. නිසම්-ගම්දනවු වැස්සනට පිය මනාප වෙයි. හස්තිශිල වෙමයි, අශ්වශිල වෙමයි, රථ ශිල වෙමයි, බිහුකශිල වෙමයි, බිහිකශිල වෙමයි මුණිහිමිකත ඝාත්‍රිය රජුගේ යම් ශිලසමානසෝ වෙත් නම්, එහි හික්මුනේ පරිපාක වෙයි.

නස්ස ඵලං හොති: අහං බොමි උභතො සුජාතො මානිතො ච පිනිතො ච, සංසුද්ධගහණිකො, යාච සහනමාපිනාමහසුගා අකම්මෙතො අනුපකකුට්ඨො ජාතිවාදෙත. කසමාහං රජුං න පතේය්‍යං? අහං බොමි අහිරුපො දස්සනිසො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකධරතාය සමනතාගතො. කසමාහං රජුං න පතේය්‍යං? අහං බොමි මානාපිකුතාං පියො මනාපො. කසමාහං රජුං න පතේය්‍යං? අහං බොමි නෙගමජානපදස්ස පියො මනාපො. කසමාහං රජුං න පතේය්‍යං? අහං බොමි යාති තාති රඤ්ඤං බතතිසානං මුද්ධාවසිත්තානං සිප්පට්ඨානාති හස්සමිං වා අස්සසමිං වා රථසමිං වා ධනුසමිං වා ථරාසමිං වා, තත්ථෙති සිකම්මො¹ අනවසො. කසමාහං රජුං න පතේය්‍යනති?

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤති අබ්බෙති සමනතාගතො රඤ්ඤං බතතිසස්ස මුද්ධාවසිත්තස්ස ඡෙට්ඨො පුත්තො රජුං පතෙති.

ඵලමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤති ධම්මෙති සමනතාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පතෙති. කතමෙති පඤ්ඤති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සද්ධො හොති සද්දහති නථාගතස්ස බොධිං: “ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො-විජ්ජාචරණසමපන්නො-සුගතො-ලොකවිද්-අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි-සත්ථා දෙවමනුස්සානං-බුද්ධො-හගවාති.” අප්පාබ්බො හොති අප්පානඤ්ඤා සමවෙපාතිනියා ගහණියා සමනතාගතො නාතිසිතාය නාවුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මාය. අසඬො හොති අමායාපී යථාභූතං අනානං² ආවිසත්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤසු වා සබ්බමචාරිසු. ආරද්ධිවිරියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දළහපරික්ඛමො අතික්ඛිත්තා-බුද්ධො කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤවා හොති උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සම්මාදුක්ඛකම්මායගාමිනියා.

නස්ස ඵලං හොති: ‘අහං බොමි සද්ධො, සද්දහාමි නථාගතස්ස බොධිං: ‘ඉතිපි සො හගවා අරහං-සමමාසමුද්ධො-පෙ-සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො-හගවාති’ කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමි අප්පාබ්බො අප්පානඤ්ඤා සමවෙපාතිනියා ගහණියා සමනතාගතො නාතිසිතාය නාවුණ්ණාය මජ්ඣිමාය පට්ඨානකම්මාය. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමි අසඬො අමායාපී යථාභූතං අනානං ආවිසත්තා³ සත්ථරි වා විඤ්ඤසු වා සබ්බමචාරිසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමි ආරද්ධිවිරියො විහරාමි අකුසලානං ධම්මානං පහානාය කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදය, ථාමවා දළහපරික්ඛමො අතික්ඛිත්තාබුද්ධො කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමි පඤ්ඤවා උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමනතාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛකම්මායගාමිනියා. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යනති?’

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්ඤති ධම්මෙති සමනතාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පතෙති.

1. තත්ථ සිකම්මො - ඡෙසං.

2. ආවිසත්තා - ඡෙසං, ය්‍යා, සිමු.

3. යථාභූතානං අත්තං - සිමු.

බහාට මෙබඳු සිහෙක් වෙයි: “මම වනාහි මවුපසින් හා පියපසින් හා දෙපසින් සුභාසයෙම, මිරිසිදු මවුකුත් ඇතිසෙම, සත්වුනු පරපුර තෙක් ජාති වාදයෙන් බැහැර නොකරන ලද්දෙම, අනුපකාශයෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි දැනුම්කලයෙම ප්‍රසාදජනකයෙම උත්තම වණිසොඤ්ඤයෙන් සම්මානනයෙම අතිරූප යෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි මා පියනට ප්‍රියමනාප යෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි නියමගම දනවුමාස්සනට ප්‍රිය මනාපයෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම රාජ්‍යය නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි හෘතිශිල්ප චේවසි, අශ්වශිල්ප චේවසි, රථශිල්ප චේවසි, බහිශශිල්ප චේවසි, මුතානිමිත්ත ඝාත්‍රිය රජුන්ගේ යම් ශිල්පසථාන කෙහෙක් වෙත් නම්, එහි හික්වුනෙමි පරිපූර්ණයෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම රජය නො පතන්නෙමි ද?”යි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සම්මානන මහණ ආසුච්ඡ-යන්ගේ ඝෘයය (නිවන) පතන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සැදුහැටි වෙයි: “ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙ මෙ කරුණෙහුද අභිත්භ. සමයක්සම්බුද්ධයහ. පිද්‍යාවරණ-සම්පන්නයහ. සුගතයහ. ලොකපිද්‍ය. අනුත්තරපුරුෂදමයසාරවහ. දෙව මිනිස්නට භාසනාහ. බුද්ධයහ. හගවත් හ”යි තථාගතයන් වහන්සේගේ (චතුස්සත්‍යඥාන) බොධිය හදහයි. අලාභසිත වූයේ ඤාපාබාධ වෙයි. ඉතා සිහිල් නො වූ ඉතා උණුසුම් නැති මධ්‍යම වූ ප්‍රබන්ධියාසට නිසි වූ සමව අහර පාසවන ජයරාගනියෙන් සම්මානන වෙයි. මායා නැතිකර භාසනාන් වහන්සේ කෙරෙහි චේවසි, විඥ සම්මසරුන් කෙරෙහි චේවසි, කමා හඳුසේ පාල කරුණුයේ සලබම් නැතිකර චේ. අභුතලබ්ධියන්ගේ ප්‍රභාණය මිණිස කුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රතිලාභය මිණිස රුකුළු වැර ඇතිකර දළපාරකුළු ඇතිකර කුශලධර්මයන්හි නො හළ වැරවුර ඇතිකර සථාවන් වූයේ විහරණ කෙරෙයි. ආයු වූ නිවේදයට වැටෙන මනා සේ ද්‍රාවික්‍යය කරා යන උදයව්‍යයට යන ප්‍රඥයෙන් සම්මානන වෙයි.

බහාට මෙබඳු සිහෙක් වෙයි: “මම සැදුහැටියෙම වෙමි. තථාගතයන් වහන්සේගේ සම්බොධිය ‘මෙ කරුණෙහුද ඒ භාග්‍යවත්හු අභිත්භ. සමයක් සම්බුද්ධයහ... දෙව මිනිස්නට භාසනාහ. බුද්ධයහ. භාග්‍යවත්හ’යි හදහමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුච්ඡාසය නො පතමි ද? මම වනාහි අලාභසිත ඇතිකර අලාභාධ ඇතිකර, අනිශ්චිත නො වූ අහසුණ නො වූ මධ්‍යම වූ ප්‍රධානස්වම වූ සම ව අහර පාසවන ජයරාගනියෙන් සම්මානනයෙමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුච්ඡාසය (නිවිණය) නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි මායා රනිකයෙමි, අනස්සම භාසනාන් කෙරෙහි චේවසි, විඥ සම්මසරුන් කෙරෙහි චේවසි, හථා හඳුසේ පාල කරන්නෙම වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුච්ඡාසය නො පතමි ද? මම වනාහි අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රභාණය මිණිස, කුශලධර්මයන්ගේ ලාභය මිණිස රුකුළු වැර ඇතිකර කුශලධර්මයෙහි නො හළ වැර ඇතිකර දළපාරකුළු ඇතිකර සථාවන් ව වෙසෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුච්ඡාසය නො පතන්නෙමි ද? මම වනාහි ආයු වූ නිවේදය ඇසුරු කළ මොනොවට ද්‍රාවික්‍යයට යන උදයව්‍යයගාමිනිප්‍රඥයෙන් සම්මානන වෙමි. කවර කරුණෙකින් මම ආසුච්ඡාසය නො පතන්නෙමි ද?”

මහණෙනි, මෙ පසුබිහිවීමෙන් සම්මානන මහණ ආසුච්ඡාසය පතන්නේ ය යි.

5. 3. 4. 6.

[දුතිය පස්සාසුතං]

[සාමන්තිදුතං]

36. පඤ්ඤා භික්ඛුවෙ, අබොති සමන්තාගතො රඤ්ඤො බන්ධනස්ස මුද්ධාවසින්නස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො ඔපරජං පඤ්ඤති. කතමෙති පඤ්ඤති:

ඉධ භික්ඛුවෙ රඤ්ඤො බන්ධනස්ස මුද්ධාවසින්නස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො උභතො සුඡාතො හොති මානිතො ච ඕතිතො ච, සංසුද්ධි ගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුතා. අකම්මතො අනුපකන්ඤට්ඨා ජාතිවාදෙන. අභිරුපො හොති දස්සනියො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතො. මානාපිදුන්නා¹ පියො හොති මනාපො. බලකායස්ස පියො හොති මනාපො. පණ්ණිතො හොති විසත්තො මේධාපි පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුසනො අඤ්ඤා විනොදා.

හස්ස එවා හොති: ‘අහං බොවති උභතො සුඡාතො මානිතො ච ඕතිතො ච, සංසුද්ධි ගහණිකො, යාව සත්තමා පිතාමහසුතා අකම්මතො අනුපකන්ඤට්ඨා ජාතිවාදෙන. කසමාහං ඔපරජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොවති අභිරුපො දස්සනියො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකරතාය සමන්තාගතො. කසමාහං ඔපරජං² න පඤ්ඤාසං? අහං බොවති මානාපිදුන්නා පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොවති බලකායස්ස පියො මනාපො. කසමාහං ඔපරජං න පඤ්ඤාසං? අහං බොවති පණ්ණිතො විසත්තො මේධාපි පටිබලො අනිත්තානාගතපච්චුසනො අඤ්ඤා විනොදා. කසමාහං ඔපරජං න පඤ්ඤාසං?’

ඉමෙති බො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤාති අබොති සමන්තාගතො රඤ්ඤො බන්ධනස්ස මුද්ධාවසින්නස්ස ඡෙට්ඨා පුත්තො ඔපරජං පඤ්ඤති.

එවමෙව බො භික්ඛුවෙ පඤ්ඤාති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පඤ්ඤති. කතමෙති පඤ්ඤති:

ඉධ භික්ඛුවෙ භික්ඛු සීලවා හොති - පෙ - සමාදාය සිකති සිකනාපදෙසු. බහුසුත්තො හොති - පෙ - දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිතො. චතුසු සති පට්ඨානොසු සුප්පට්ඨිතො³ හොති. ආරඤ්චිතියො විහරති අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දුල්භපරකකමො අනික්ඛින්නාධිරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. පඤ්ඤාවා හොති උදයත්ථාගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛකම්මාමිනියා.

1. මානාපිදුන්නා - මජ්ඣ. 2. උපරජං - සා, PTS. 3. සුප්පට්ඨිතො - මජ්ඣ. සුපට්ඨිතො - සා.

5. 3. 4. 6.

[දෙවැනි පණිනාසුත්‍රය]

[සාවකවිදුහසි]

36. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මුද්ධානිකාන වූ ඝණය රජුගේ දෙවු පුත් සුවරජ තනතුර පතන්නේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මුද්ධානිකාන වූ ඝණය රජුගේ දෙවුපුත් මවුපසින් හා පියපසින් හා උභයපසයෙන් සුජාත වූයේ, පිරිසිදු මවුකුස ඇතියේ, සත්වන පියමුතුපරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් බැහැර නො කරණ ලද්දේ උපකාශව නො වෙයි. උභයමරුපසොදයායියෙන් සමකාගත වූයේ දකුම්කල වූයේ ප්‍රසාදජනක වූයේ විශිෂ්ට රූපසමපත් ඇතියේ වෙයි. මවුපියනට ප්‍රියමනාප වෙයි. බලසෙනනට ප්‍රියමනාප වෙයි. පාණ්ඩ්‍යයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥාසන්නතාවයෙන් යුක්ත වූයේ තත්වයි නුවණින් යුක්ත වූයේ අතීත අනාගත ප්‍රත්‍යතපනන වූ වාදි අභියන් සිතීමෙහි ප්‍රතිබල වෙයි.

බහු මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: 'මම වනාහි මවුපසින් හා පියපසින් හා දෙපසින්ම සුජාතයෙම් පිරිසිදු මවුකුස ඇතියෙම් සත්වන පියමුතුපරපුර තෙක් ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිපායෙම් උපකාශ නො ලද්දෙම් මම. කවර හෙයින් මම සුවරජ තනතුරු නො පතමි ද? මම වනාහි පරමවණ්ණිසොදයායියෙන් සමකාගතයෙම් අතිරූපයෙම් දශිනියයෙම් ප්‍රසාදජනකයෙම්. කවර හෙයින් මම සුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි මාපියනට ප්‍රියමනාපයෙම්. කවර හෙයින් මම සුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි බලසෙනනට ප්‍රියමනාපයෙම්. කවර හෙයින් මම සුවරජය නො පතමි ද? මම වනාහි පාණ්ඩ්‍යයෙම්, ව්‍යක්තයෙහි, තත්වයි නුවණැතියෙම්. අතීතානාගත-ප්‍රත්‍යතපනන අභියන් සිතීමට ප්‍රතිබලයෙම්. කවර හෙයින් මම සුවරජය නො පතමි ද?'

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත මුද්ධානිකාන ඝණය රජුගේ දෙවුපුත් සුවරජය පතන්නේ ය.

මහණෙනි, ඵපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආභ්‍රවක්ෂය පතයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ සිල්වත් වෙයි ... සිකපදයෙහි සමාදන් කොට ගෙන ගික්මෙයි. බහුශ්‍රැත වෙයි ... (ධම්මෝ) ප්‍රඥයෙන් සුප්‍රතිවිද්ධ වෙත්. සතර සිව්ටන්හි මොනොවට ඵලඹ සිටි සිත් ඇතියේ වෙයි. අකුකලධම්මයන්ගේ ප්‍රභාණය සදහා කුකලධම්මයන්ගේ උපසමපත් සදහා රුකුව වැර ඇතිව වාස කරයි, දළපැරකුම් ඇතියේ කුකලධම්මයෙහි නො හළ වැර ඇතියේ ස්ථාමවත් වෙයි. ආයථි වූ නිවේදයට වැටෙන මැනවින් දූෂිතයට යන උද්විසට යන ප්‍රඥයෙන් සමකාගත වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි.

තස්ස එවං හොති: අහං බොමහි සිලවා පානිමොකානංවර සංයුතො විහරාමි, ආචාරගොචරස්මපනො අණුමහොසු වජේසු හයදස්සාපි සමාදාය සිකානාමි සිකාපදෙසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමහි බහුස්සුතො සුභධරො සුභසහතිවයො - ‘යෙ තෙ ධම්මා ආදි-කල්‍යාණං මජ්ඣේකල්‍යාණං පරියොසානකල්‍යාණං සාත්ථං සබ්බඤ්ජනා,¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදන්ති, තථාරූපා මෙ ධම්මා බහුස්සුතා හොන්ති.² ධනා³ ච වචසා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පටිච්ඡිතා. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමහි චතුසු සතිපට්ඨානෙසු සුපට්ඨිනවිතො. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමහි ආරඬ්චිරියො විහරාමි අකුසලානං ධම්මානං පහානාය, කුසලානං ධම්මානං උපසම්පදාය, ථාමවා දළහපරකකමො අනිකඛිතවුරො කුසලෙසු ධම්මෙසු. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යං? අහං බොමහි පඤ්ඤවා උදයත්ථගාමිනියා පඤ්ඤාය සමන්තාගතො අරියාය නිබ්බේධිකාය සම්මා දුක්ඛකඛයගාමිනියා. කසමාහං ආසවානං බයං න පතේය්‍යන්ති?’

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආසවානං බයං පතේතිති.

5. 3. 4. 7.

[අප්පංසුපතිසුතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

37. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අප්පං රතනියා සුපන්ති, බහුං ජග්ගන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉති භික්ඛවෙ පුරිසාබ්ච්ඡායා අප්පං රතනියා සුපති, බහුං ජග්ගති. පුරිසො භික්ඛවෙ ඉන්ද්‍රියාබ්ච්ඡායො අප්පං රතනියා සුපති, බහුං ජග්ගති. චොරො භික්ඛවෙ ආදානාබ්ච්ඡායො අප්පං රතනියා සුපති, බහුං ජග්ගති. රාජා භික්ඛවෙ රාජකරණීයෙසු යුතො අප්පං රතනියා සුපති, බහුං ජග්ගති. භික්ඛු භික්ඛවෙ විසංයොගාබ්ච්ඡායො අප්පං රතනියා සුපති, බහුං ජග්ගති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අප්පං රතනියා සුපන්ති, බහුං ජග්ගන්ති.

5. 3. 4. 8.

[හත්තාදකසුතනං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

38. පඤ්චහි භික්ඛවෙ අඛෙගහි සමන්තාගතො රඤ්ඤා නාගො හත්තාදකො ච හොති ඔකාසඵරණො ච ලණ්ඛිසාටනො⁴ ච සලාකගාති⁵ ච රඤ්ඤා නාගොකෙව සංඛිං ගව්ඡති. කතමෙහි පඤ්චභි:

1. සාත්ථං සබ්බඤ්ජනං - මජ්ඣං. 2. බහුස්සුතා - සීග්‍ර. 3. ධනා - මජ්ඣං.
4. ලණ්ඛිසාටණො - මජ්ඣං. 5. සලාකගාති - මජ්ඣං.

මහට මෙබඳු සිතෙක් වෙයි: ‘මම වනාහි සිල්වත් වෙමි. ප්‍රාතිමොක්‍ෂසාවරගිලයෙන් සාවාහසෙමි. ආචාරගොවර සමපන්නසෙමි. අණුමාත්‍ර වරදෙහි හය දක්නා සුල්ලෙමි වාස කරමි. සමාදන් කොට ගෙණ ගිණ්‍යාපදයෙහි හික්මෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි ශ්‍රැතධරයෙමි ශ්‍රැතසන්නිවය ඇතියෙමි, බහුශ්‍රැතයෙමි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පශ්චාත්තාපකල්‍යාණ වූ සාථිවූ සවාසස්ථන වූ යම් ධම් කෙනෙක් කෙවලපදිපුණ් පරිශුද්ධ බ්‍රහ්මචර්යාය පාල කෙරෙත් නම්, එබඳු ධර්මයෝ මා විසින් බහුශ්‍රැත වූවාහු ධාත වෙත්. වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලදහ. මනසින් අනුප්‍රේක්ෂිතයහ. ප්‍රඥයෙන් සුසිලිවිද්‍යා ලදහ. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි සතර සමාතිප්‍රසාදානසෙහි එළඹ සිටි සිහි ඇතියෙමි වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි අකුශලධර්මයන්ගේ ප්‍රහාණය සදහා කුශලධර්මයන්ගේ උපසම්පත් සදහා රුකුළු වැර ඇතියෙමි වෙසෙමි. කුශලධර්මයෙහි නොහළ විසිතිවූර ඇතියෙමි දළපාරකුමි ඇතියෙමි ස්වාමිවත් වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? මම වනාහි ආයති වූ තිමේදය පිණිස පවත්නා මැනවින් ද්‍රාවණයට යන සුළු උද්වේග නුවණින් ප්‍රඥවත් වෙමි. කවර හෙයින් මම ආසුවක්‍ෂය නො පනමි ද? යි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමිකාගත මහණ ආසුවක්‍ෂය පනත්තේ යයි.

5. 3. 4. 7.

[අප්පංසුපති සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

37. මහණෙනි, මෙ පස් දෙනෙක් රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදන්නාහ. බහුල කොට නිදි වරන්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, පුරුෂයන් කෙරෙහි අධිප්‍රාය ඇති සත්‍රි රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදයි. බහුල කොට නිදි වරයි. මහණෙනි, සත්‍රිත් කෙරෙහි අධිප්‍රාය ඇති පුරුෂ රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදයි. බහුල කොට නිදි වරයි. මහණෙනි, වස්තු පාඨාර ගැණීමෙහි අධිප්‍රාය ඇති සොර රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදයි. බොහෝ කොට නිදිවරයි. මහණෙනි, රජකරණිහි නියුතු රජ රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදයි. බොහෝ කොට නිදි වරයි. මහණෙනි, කෙලෙසුන්ගෙන් මිදීමෙහි අධිප්‍රාය ඇති මහණ රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදයි. බොහෝ කොට නිදි වරයි.

මහණෙනි, මේ පස්දෙන රාත්‍රියෙහි අලං කොට නිදන්. බොහෝ කොට නිදි වරන් යයි.

5. 3. 4. 8

[හනනාදක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

38. මහණෙනි, රජුගේ ඇත් කරුණු පසෙකින් සමිකාගත වූයේ බොහෝ බත් බුදිනේ ද වෙයි. (අන්‍යයන්ට බාධාවනසේ) ඇවුරු අවකාශ ඇතියේ ද වෙයි. (තත්ති තත්ති) ලබ හෙලනුයේත් වෙයි. ඇතුන් ගණින කලා ලහගන්නා සුළුයේ ද වෙයි. රජුගේ හස්තියා මා යි යන සංඛ්‍යාවට ද යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ඉධ භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති රූපානා, අකම්මො සද්දානා, අකම්මො ගඤ්ඤානා, අකම්මො රසානා, අකම්මො ථොට්ඨබ්බානා.

ඉමෙහි බො භික්කවෙ පඤ්චනි අයොගි සමන්තාගතො රඤ්ඤාදානො භවතාදකො ච භොති ඔකාසථරණො ච ලක්ඛසාටනො ච සලකගාති ච රඤ්ඤාදානොකෙව සංඛිං ගච්ඡති.

එවමෙව බො භික්කවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච භොති ඔකාසථරණො ච පිඨමද්දනො¹ ච සලකගාති ච භික්ඛුකෙව සංඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්කවෙ භික්ඛු අකම්මො භොති රූපානා, අකම්මො සද්දානා, අකම්මො ගඤ්ඤානා, අකම්මො රසානා, අකම්මො ථොට්ඨබ්බානා.

ඉමෙහි බො භික්කවෙ, පඤ්චනි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු භවතාදකො ච භොති ඔකාසථරණො ච පිඨමද්දනො ච සලකගාති ච භික්ඛුකෙව සංඛිං ගච්ඡති.

5. 3. 4. 9.

[අකම්මසුත්තා]

[සාවජ්ඣනිදානා]

39. පඤ්චනි භික්කවෙ අයොගි සමන්තාගතො රඤ්ඤාදානො න රාජ්‍යරභො භොති න රාජභොගො. න රඤ්ඤාදානොකෙව සංඛිං ගච්ඡති. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධ භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති රූපානා, අකම්මො සද්දානා, අකම්මො ගඤ්ඤානා, අකම්මො රසානා, අකම්මො ථොට්ඨබ්බානා.

කපඤ්ච භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති රූපානා? ඉධ භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො සංඛ්‍යාමගතො හත්ථිකායං වා දිස්වා අසංකායං වා දිස්වා රථකායං වා දිස්වා පතනිකායං වා දිස්වා සංඝිදනි විසිදනි න සන්ථෙහති න සකෙකාති සංඛ්‍යාමං ඔභරිවා. එවා බො භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති රූපානා.

කපඤ්ච භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති සද්දානා? ඉධ භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො සංඛ්‍යාමගතො හත්ථිසද්දා වා සුච්චා, අසංසද්දා වා සුච්චා රථසද්දා වා සුච්චා පතනිසද්දා වා සුච්චා හෙරිපණව සංඛිනිණව-නිනාදසද්දා වා සුච්චා සංඝිදනි විසිදනි න සන්ථෙහති න සකෙකාති සංඛ්‍යාමං ඔභරිවා. එවා බො භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති සද්දානා.

කපඤ්ච භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති ගඤ්ඤානා? ඉධ භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො සංඛ්‍යාමගතො යෙ වෙ රඤ්ඤාදානො අභිජානා සංඛ්‍යාමාවචරා, තෙසා මුහුතකරිසංඝා ගඤ්ඤා සංඛිනි සංඝිදනි විසිදනි, න සන්ථෙහති න සකෙකාති සංඛ්‍යාමං ඔභරිවා. එවා බො භික්කවෙ රඤ්ඤාදානො අකම්මො භොති ගඤ්ඤානා.

1 මඤ්චපිඨමද්දකො - මජ්ඣං.

මහනෙති, මෙ ලොවිනි රජුගේ ඇත් රූප නොසහනුයේ වෙයි. ශබ්දයන් නොසහනුයේ වෙයි. ගතියන් නොසහනුයේ වෙයි. රස නොසහනුයේ වෙයි. සප්තව්‍යාසන් නොසහනුයේ වෙයි.

මහනෙති, රජුගේ හැඩනාගයා මෙ කරුණු පයින් සමනාගන වූයේ හතරාදක ද වෙයි. අවකාශසථරණ ද වෙයි. ලබ හෙළනුයේ ද වෙයි. ලහ ගනුයේ ද වෙයි. 'රජුගේ නාගයා ම මේ' යන සකියාවට ද යෙයි.

මහනෙති, එ පරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමනාගන මහණ බොහෝ අහර වළඳනුයේත් වෙයි. අවකාශ අවුරුණුයේත් වෙයි. (ඇඳ) පුටු මඩනේ ද වෙයි. ගලාකග්‍රාහි ද වෙයි. 'මහනෙක්' යන සකියාවට ද යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහනෙති, මෙ සස්තෙහි මහණ රූපාලම්භයන් නොසහනේ වෙයි. ශබ්දලම්භයන් නොසහනේ වෙයි. ගතියලම්භයන් නොසහනේ වෙයි. රසාලම්භයන් නොසහනේ වෙයි. සප්තව්‍යාලම්භයන් නොසහනේ වෙයි.

මහනෙති, මෙ කරුණු පයින් සමනාගන මහණ බොහෝ අහර වළඳනේ වෙයි. අවකාශ අවුරුණුයේ ද වෙයි. විශ්මදින කරුණුයේ ද වෙයි. කලාකග්‍රාහි ද වෙයි. 'මහනෙක් ම ය' යන සකියාවට ද යෙයි.

5. 3. 4. 9.

[අකමමසුනුස]

[සැවැත්හිදනය]

39. මහනෙති, කරුණු පසෙකින් සමනාගන රාජකීය හැඩ රාජානී නො වෙයි, රාජභොග්‍ය නො වෙයි, 'රාජාභිගයෙක්' යන සකියාවට ද නො යෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහනෙති, මෙ ලොව රජුගේ ඇත් රූප නොසහනේ වෙයි. ශබ්ද නොසහනේ වෙයි. ගතිය නොසහනේ වෙයි. රස නොසහනේ වෙයි. සප්ත නොසහනේ වෙයි.

මහනෙති, රජුගේ ඇත්රජ කෙසේ නම් රූප නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවිනි රජුගේ ඇත්රජ සංග්‍රාමභූමියට ගියේ ඇත්ඉළ හෝ දක අස්මුළ හෝ දක විසසෙන් හෝ දක පාබලසෙන් හෝ දක ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. මැනැමින් නො සිටුනේ ය. සංග්‍රාමභූමියට බස්නට නොපොහොසත් වෙයි. මහනෙති, මෙසෙසින් රජුගේ හැඩරාජයා රූප නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් ශබ්ද නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවිනි රජුගේ ඇත්රජ සංග්‍රාමභූමියට ගියේ ඇත්හඬ වේවයි අසා අස්හඬ වේවයි අසා විශහඬ වේවයි අසා පාබලසෙන්හඬ වේවයි අසා බෙර පණබෙර සක් නිණව යන තුසරිනාද වේවයි අසා ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. දැඩිව නො සිටුනේ ය. සංග්‍රාමභූමියට බස්නට නො පොහොසත් වෙයි. මහනෙති, මෙසෙසින් රජුගේ ඇත්රජ ශබ්ද නොඉවසන්නේ වෙයි.

මහනෙති, රජුගේ හැඩනාග කෙසේ නම් ගතියන් නො ඉවසන්නේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවිනි රජුගේ ඇත් සංග්‍රාමයට ගියේ රජුගේ අභිජාන වූ යම් ඇත්කෙනෙක් සංග්‍රාමාවර වුනු නම්, උන්ගේ මුහුපුරිම ගතිය අසා ගැලෙයි. පසුබසී. මහා කොට නොසිටුනේ ය. සංග්‍රාමාවතරණයට නොපොහොසත් වෙයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ ඇත්රජ ගතියනට අක්‍ෂම වෙයි.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛ්භාමගතො ඵධිස්සා වා තිණොදකදන්තිසා විමානිතො¹, ද්විස්ථ වා තිභි වා චතුස්ථි වා පඤ්චති වා තිණොදකදන්තිභි විමානිතො¹ සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමහති, න සකෙකාති සඛ්භාමා ඔතරිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති රසානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො සඛ්භාමගතො ඵකෙන වා සරවෙධෙන² විද්ධො, ද්විභි වා තිභි වා චතුස්ථි වා පඤ්චති වා සරවෙධෙන² විද්ධො සංසීදති, විසීදති, න සන්ථමහති, න සකෙකාති සඛ්භාමා ඔතරිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අභෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙඤ්ඤ නාගො න රාජාරහො හොති න රාජභොගහො, න රඤ්ඤෙඤ්ඤ අභිගනොතිව සඛ්භාමා ගච්ඡති.

ඵචමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අභෙගති සමන්තාගතො භික්ඛු න ආහුනෙය්‍යො හොති, න පාහුනෙය්‍යො, න දකඛිණෙය්‍යො, න අඤ්ජලි-කරණීයො, න අනුපනරා පුඤ්ඤාභෙගිතනං ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං, අකඛමො සද්දානං, අකඛමො ගන්ධානං, අකඛමො රසානං, අකඛමො ථොට්ඨබ්බානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ඵකඛුනා රූපං දිස්සා රජනීයෙ රූපෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතනං සමාදග්ගිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රූපානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොතෙන සද්දං සුච්චා රජනීයෙ සද්දෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතනං සමාදග්ගිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති සද්දානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ගන්ධානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සානෙන ගන්ධං සායිච්චා රජනීයෙ ගන්ධෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතනං සමාදග්ගිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ගන්ධානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ජ්වහාය රසං සායිච්චා රජනීයෙ රසෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතනං සමාදග්ගිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති රසානං.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුසිච්චා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ සාරජ්ජති. න සකෙකාති විතනං සමාදග්ගිද්දං. ඵචං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු අකඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ හස්තිකා රසයනට අක්‍ෂම වේය යන්න: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සංග්‍රාමභූමියට ගියේ එක් දිනෙක තණ දිය දිමෙකින් අපමානිත වූයේ (දිනක තණදිය නො ලද්දේ) හෝ, තාණොදකදන දෙකෙකින් හෝ තුණෙකින් හෝ සතරෙකින් හෝ පසෙකින් හෝ අපමානිත වූයේ ගැලෙයි. වෙසෙසින් ගැලෙයි. මනා සේ නො සිටුවේ ය. සඬග්‍රාමභූමියට වදනට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ රජුගේ නාග රසයනට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයනට අක්‍ෂම වේය යන්න: මහණෙනි, මෙ ලොවිහි රජුගේ ඇත් සඬග්‍රාමභූමියට ගියේ එක් ශරවෙඩියෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ, (ශරවෙඩි) දෙකෙකින් හෝ තුණෙකින් හෝ සතරෙකින් හෝ ශරවෙඩි පසෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ සාසිදන කෙරෙයි. විසිදන කෙරෙයි. මනා නොට නොසිටුවේ ය. සඬග්‍රාමභූමියට බස්නට නොසමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙ සෙයින් රජුගේ ඇත් සප්‍රභව්‍යයනට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත රාජකිය නාග රාජාභී නො වෙයි. රාජභොග්‍ය නො වෙයි. 'රාජාභගයෙක' යන ගණනට නො ම යෙයි.

මහණෙනි, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ ආභ්‍රාහ්‍මී නො වෙයි. ප්‍රාසුණාභී නො වෙයි. දක්ෂිණාභී නො වෙයි. අක්කලිකරණාභී නො වෙයි. ලොකයට අනුහතර පුණ්‍යසෛත්‍ර නො වෙයි. කවර පසෙකින යන්න:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ රූපයන් නො සහනේ වෙයි. ගබ්දයන් නොසහනේ වෙයි. ගැබ්ගත් නොසහනේ වෙයි. රසයන් නොසහනේ වෙයි. සප්‍රභව්‍යයන් නොසහනේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ රූපයන් නො ඉවසන්නේ වේ ය යන්න: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ චක්‍රයින් රූපාලම්භන දෑක රක්‍ෂණයට නිසි රූපයෙහි රැඳෙයි. සිත සමානිත කිරීමට නො හැක්කේ ය. මහණෙනි, මෙ සෙයින් මහණ රූපයන් නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ගබ්ද නො ඉවසන්නේ ය යන්න: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ගබ්ද අසා රජනිය ගබ්දයෙහි රැඳෙයි. චිත්තය සමානිත කරණට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගබ්දයන් නො ඉවසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ගැබ්ගත් නො ඉවසන්නේ ය යන්න: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ස්‍රාණයෙන් ගැබ් අසා රජනිය ගැබ්ගෙහි රැඳෙයි. චිත්තය සමානිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙයින් මහණ ගැබ්ගත් ඉවසනුට නො හැකි වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ රසයන් නො සහනේ ය යන්න: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ජීව්‍යයෙන් රස විද රජනිය රසයෙහි රැඳෙයි. සිත සමානිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ රසයන් ඉවසනුට අක්‍ෂම වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ සප්‍රභව්‍යයන් ඉවසනුට අක්‍ෂම වේ ය යන්න: මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ කයින් සප්‍රභව්‍යය පැහැස රජනිය සප්‍රභව්‍යයෙහි රැඳෙයි. චිත්තය සමානිත කිරීමට නො හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සප්‍රභව්‍යයන් නො සහනේ වෙයි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුන ආහුතොයො හොති, න පාහුතොයො, න දකඛ්ණෙයො, න අක්ඛලි-
කරණීයො, න අනුත්තරං පුඤ්ඤාකෙතිත්තං ලොකස්ස.

පඤ්චති භික්ඛවෙ අමෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙයු නාගො රාජාරභො
හොති රාජනොගො. රඤ්ඤෙයු අඛගනොච්ච සංඛං ගච්ඡති. කතමෙති
පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති රූපානං. ඛමො හොති
සද්දානං. ඛමො හොති ගඤ්ඤානං. ඛමො හොති රසානං. ඛමො හොති
ථොට්ඨබ්බානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති රූපානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤෙයු නාගො සම්භාමගතො හත්ථිකායං වා දිස්වා අස්සකායං වා දිස්වා
රථකායං වා දිස්වා පතනිකායං වා දිස්වා න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථමානි,
සකෙකානි සම්භාමං ඔත්ථරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො
හොති රූපානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති සද්දානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤෙයු නාගො සම්භාමගතො හත්ථිසද්දං වා සුච්චා අස්සසද්දං වා සුච්චා
රථසද්දං වා සුච්චා පතනිසද්දං වා සුච්චා. ගෙරපණ්ණසංඛිතිණ්ණවතින්තාද-
සද්දං වා සුච්චා න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථමානි, සකෙකානි සම්භාමං
ඔත්ථරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති සද්දානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ
භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො සම්භාමගතො සෙ තෙ රඤ්ඤෙයු නාගො අභිජානා
සම්භාමාවචරා, තෙසං මුත්තකරිසස්ස ගඤ්ඤං ආබ්චා න සංසිදති, න විසිදති,
සන්ථමානි, සකෙකානි සම්භාමං ඔත්ථරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු
නාගො ඛමො හොති ගඤ්ඤානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති රසානං? ඉධ භික්ඛවෙ
රඤ්ඤෙයු නාගො සම්භාමගතො එකිස්සා වා තිණොදකදත්තියා විමානිනො,
ද්විති වා තිති වා චතුති වා පඤ්චති වා තිණොදකදත්තීති විමානිනො
න සංසිදති, න විසිදති, සන්ථමානි, සකෙකානි සම්භාමං ඔත්ථරිත්වා. එවං
බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති රසානං.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ
භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු නාගො සම්භාමගතො එකෙන වා සරවෙධෙන විද්දො, ද්විති
වා තිති වා චතුති වා පඤ්චති වා සරවෙධෙති විද්දො න සංසිදති, න විසිදති,
සන්ථමානි, සකෙකානි සම්භාමං ඔත්ථරිත්වා. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤෙයු
නාගො ඛමො හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අමෙගති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙයු
නාගො රාජාරභො හොති රාජනොගො. රඤ්ඤෙයු අඛගනොච්ච සංඛං
ගච්ඡති.

මහනෙති, මේ පැවැතිමයෙන් සමකාගත මහණ ආගුනාථී නො වේ යි. ප්‍රාසූණාථී නො වෙයි. දැක්මනාථී නො වෙයි. අක්කුලිකරණාථී නො වෙයි. ලොකසව අනතරප්‍රණාමකොන නො වෙයි.

මහනෙති, හරුණු පසෙකින් සම්පාතන රජුගේ ගෞරවනාය රාජාභි
 චේසි. රාජගොභය චේසි. 'රාජාභිසෙක' යන සකිකාවට පෙයි. කවර
 පසෙකින් යන:

මහලෙන්දී, මෙලොවිනි රජුගේ හඬනිනාග රූපයත් සහනු මෙයි ...
සපුමව්වයෙන් සහනව නෑම වෙයි.

මහනෙති, කෙරෙහි නම් රජුගේ හඬනිනාග රූපයන් සහනු වෙයි සත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ හඬනිනාග සහනුමයට ගියේ ඇත්මුල දැක වෙවිසි ... සහනුමයට බස්නට සමත් වෙයි. මහනෙති, මෙසෙසිව රජුගේ හඬනි රූපයන් සහනු වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් ශබ්දයන් සහන වෙයි යත්: මහනෙති, මේ ලොවිනි රජුගේ ඇත් සහනමහුමයට ගියේ හැකිකබ්ද අසා හෝ අඟවකබ්ද අසා හෝ රචකබ්ද අසා හෝ පදනිකබ්ද අසා හෝ හෙරපණවකබ්දකවනිනාද අසා හෝ සංකිදන හො කෙරෙයි. විසිදන හො කෙරෙයි. සංභාහෙන පකරෙයි. සමුගමහුමයට වදනට හැකි වෙයි. මහනෙති, මෙයේ රජුගේ ඇත් ශබ්දයන් සහන වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ නම් රජුගේ හෘදි ගතියත් සහනු වේස සත්: මහනෙති, මෙ ලොවිති රජුගේ අත් සහනුමහුමියට ගියේ රජුගේ යම අතින්ගන වු සහනුමාවගින් වු හෘදිනු වෙත් නම්, ඔවුන්ගේ චුලප්ප්ප- ගතිය අසා සංසිදන ගො කරයි. විසිදන ගො කරයි. සංකමනා කරයි. සංකමනාමහුමියට බස්වාට හැති වෙයි. මහනෙති, මෙසෙසින් රජුගේ හෘදි ගතියත් සහනු වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ නම් රජුගේ හෘති රසයන් සහන වේය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ ආත් සිඳුගාමනුමයට ගියේ එක් කණදිස දිමෙතින් වෙවයි අපමානිත වුයේ, (කණදිස දිම්) දෙකෙතින් වෙවයි තුනෙතින් සතරෙතින් වෙවයි කණ දිස දිම් පසෙතින් වෙවයි අපමානිත වුයේ සංහිදන නො කෙරෙයි. විසිදන නො කෙරෙයි. සංසනමින නෙරෙයි. සිඳුගාමානුමරණයට සමග් වෙයි. මහනෙති, මෙසෙතින් රජුගේ හෘති රසයන් සහන වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ නම් රජුගේ ඇත් සප්තවිමසක් සහනු වෙයි යැයි. මහනෙති, මේ ලොවහි රජුගේ ඇත් සහනුමයට ගියේ එක් ශතවෙඩියෙකින් විදුනා ලද්දේ හෝ ශතවෙඩි දෙකෙහින් හෝ තුනෙහින් හෝ සහරෙහින් හෝ පසෙකින් හෝ විදුනා ලද්දේ සංසිද්ධ නො කෙරෙයි. විසිද්ධ නො කෙරෙයි. සංඝනිගන කෙරෙයි. සඛ්‍යාමයට බස්නාට සමන් වෙයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ ඇත් සප්තවිමසක් සහනු වෙයි.

මහනෙති, ජම් සරණේ පසින් සමනාගම රජුගේ දාන රාජාභි වෙයි.
රාජගොඟ්ග වෙයි. 'රාජාභිගනෙක' යන සංඛ්‍යාවට සෙසි,

එමමෙම බෝ හිතාවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො හිඤ්ඤානුප්පාදනෙය්‍යා හොති පානුප්පාදනෙය්‍යා දහබ්බිණ්ණෙය්‍යා අඤ්ඤාච්ඡිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤානෙබ්බතං ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති රූපානං. බමෝ සද්දානං, බමෝ ගඤ්ඤානං, බමෝ රසානං, බමෝ ථොට්ඨබ්බානං.

කපඤ්ච හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති රූපානං? ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා චිත්තානුප්පාදනා රූපං දිස්සා රජනීයෙ රූපෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති චිත්තං සමාදතින්ද්‍රං. එමං බෝ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති රූපානං.

කපඤ්ච හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති සද්දානං? ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා සොනෙන සද්දං සුඤ්ඤා රජනීයෙ සද්දෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති චිත්තං සමාදතින්ද්‍රං. එමං බෝ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති සද්දානං.

කපඤ්ච හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති ගඤ්ඤානං? ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා සොනෙන ගඤ්ඤා සාධිත්තා රජනීයෙ ගඤ්ඤා න සාරජ්ජති. සකෙකාති චිත්තං සමාදතින්ද්‍රං. එමං බෝ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති ගඤ්ඤානං.

කපඤ්ච හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති රසානං? ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා ජිව්හාය රසං සාධිත්තා රජනීයෙ රසෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති චිත්තං සමාදතින්ද්‍රං. එමං බෝ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති රසානං.

කපඤ්ච හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති ථොට්ඨබ්බානං? ඉධ හිතාවෙ හිඤ්ඤා කායෙන ථොට්ඨබ්බං පුඤ්ඤා රජනීයෙ ථොට්ඨබ්බෙ න සාරජ්ජති. සකෙකාති චිත්තං සමාදතින්ද්‍රං. එමං බෝ හිතාවෙ හිඤ්ඤා බමෝ හොති ථොට්ඨබ්බානං.

ඉමෙති බෝ හිතාවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො හිඤ්ඤානුප්පාදනෙය්‍යා හොති පානුප්පාදනෙය්‍යා දහබ්බිණ්ණෙය්‍යා අඤ්ඤාච්ඡිකරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤානෙබ්බතං ලොකස්සාති.

5. 3. 4. 10.

[සොනාරක්ඛනං]

[භාවජච්ඡිද්‍රවං]

40. පඤ්චති හිතාවෙ අමෙවති සමන්තාගතො රඤ්ඤෙය්‍යා නාගො රාජාරභො හොති රාජනොගො. රඤ්ඤෙය්‍යා අභගනෙව්ච සංඝං ගව්ජ්ජති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ හිතාවෙ රඤ්ඤෙය්‍යා නාගො සොගා චි හොති, ගන්තා චි, රභබ්බා චි, බන්තා චි, ගන්තා චි.

මහණෙනි, ඒ පරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ ආනුභූතයා වෙයි. පානුභූතයා වෙයි. දකිබිණෙයා වෙයි. අඤ්ඤාචිකරණීය වෙයි. ලොකයට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින යන්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ රූපාලම්භයන් සහනුයේ වෙයි. ශබ්දලම්භයන් සහනුයේ වෙයි. ගන්ධාලම්භයන් සහනුයේ වෙයි. රසාලම්භයන් සහනුයේ වෙයි. සප්තව්‍යාලම්භයන් සහනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රූපයන් ඉවසනුයේ මේ ය යන්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ වස්තූන් රූපාලම්භන දැක රජනීය රූපයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමානිත කිරීමට සමත් වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ රූපයන් සහනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ ශබ්දයන් ඉවසන්නේ මේ ය යන්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ශබ්දලම්භන අසා රජනීය ශබ්දලම්භනයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමානිත කරණයට හැකියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසෙසින් මහණ ශබ්දයන් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ ගන්ධයන් ඉවසනුයේ මේ ය යන්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ඥාණයෙන් ගන්ධාලම්භන ආඝ්‍රාණ කොට රජනීය ගන්ධාලම්භනයෙහි නො ඇලෙයි. සිත සමානිත කරණයට හැකියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගන්ධයන් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රසයන් ඉවසනුයේ මේ ය යන්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ ජීහ්වායෙන් රසාලම්භන විද රජනීය රසාලම්භනයෙහි නො ඇලෙයි. චිත්තය සමානිත කරණයට හැකි වෙයි. මහණෙනි, මහණ මෙසේ රසයන් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ සප්තව්‍යයන් ඉවසනුයේ මේ ය යන්: මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ කයින් සප්තව්‍ය පැහැසි රජනීය සප්තව්‍යාලම්භනයෙහි නො ඇලෙයි. චිත්තය සමානිත කරණයට හැකි වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ සප්තව්‍යයන් ඉවසනුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණ ආනුභූතයා වෙයි. පානුභූතයා වෙයි. දකිබිණෙයා වෙයි. අඤ්ඤාචිකරණීය වෙයි. ලොකයට අනුතතර පුණ්‍යකෛත්‍ර මේ ය යි.

5. 3. 4. 10.

[සොකාර සූත්‍රය]

[සංවාදනිදානයි]

40. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත රාජනීය මහඥාන් රජාභි වෙයි, රාජභොග්‍ය වෙයි, 'රාජාඛ්‍යයෙක' යන සංකීර්ණයට යෙයි. කවර පසෙකින යන්:

මහණෙනි, මේ ලොවහි රජ්‍යයේ මහඥාන් අසන්නේ ද වෙයි, නිසංසන්න ද වෙයි, රකින්නේ ද වෙයි, ඉවසන්නේ ද වෙයි, යන්නේ ද වෙයි.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො සොභා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො යමෙතං හඤ්ඤමිමසාරථී කාරණං කාරෙති යදි වා කතපුබ්බං යදි වා අගතපුබ්බං, නං අට්ඨිකභවා¹ මනසිකභවා සබ්බවේතසො² සමන්තා-භරිතා ඕභිතසොහො සුණ්ඤාති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො සොභා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො භන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො සමන්තමගහො හඤ්ඤමිම හන්ති,³ හන්තාරාහමිම හන්ති, අසුමිම හන්ති, අසුමාරාහමිම හන්ති. රථමිම හන්ති, රථසමිම⁴ හන්ති. පහතිකමිම හන්ති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො භන්තා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො රක්ඛිතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො සමන්තමගහො රක්ඛති පුරුමං කායා, රක්ඛති පච්ඡිමං කායා, රක්ඛති පුරිමෙ පාදෙ, රක්ඛති පච්ඡිමෙ පාදෙ. රක්ඛති සිසා, රක්ඛති කාණේ, රක්ඛති දහො, රක්ඛති සොණඛා, රක්ඛති මාලංකා, රක්ඛති හන්තාරාහං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො රක්ඛිතා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො බන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො බමො හොති සහතිප්පහාරානා, අසිප්පහාරානා, උසුප්ප-හාරානා, එරසුප්පහාරානා, හෙරපණ්ණවසකිතිණ්ණවතීන්තාදසද්දතං. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො බන්තා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො ගන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො යමෙතං හඤ්ඤමිමසාරථී දිසං පෙසෙති යදි වා ගතපුබ්බං යදි වා අගතපුබ්බං, නං ඛිප්පං එව⁵ ගන්තා හොති. එවං බො භික්ඛවෙ රඤ්ඤං භාගො ගන්තා හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති අබ්භෙති සමන්තාගහො රඤ්ඤං භාගො රාජාරහො හොති රාජකොග්ගො. රඤ්ඤං අභිගහොතිව සකං ගච්ඡති.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගහො භික්ඛු අනුගොසො හොති පානුගොසො දකඛණ්ණොසො අඤ්ජලිකරණිකො අනුගාරං පුඤ්ඤකෙතින්තං ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා ච හොති, හන්තා ච, රක්ඛිතා ච, බන්තා ච, ගන්තා ච.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පත්තා-වේදිහෙ ධම්මවිනයෙ දෙසිසමාගෙ අට්ඨිකභවා⁶ මනසිකභවා සබ්බවේතසො සමන්තාභරිතා ඕභිතසොහො ධම්මං සුණ්ඤාති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු සොභා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු හන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු උප්පත්තා කාමිචිතකකා නාසිවාසෙති පජ්ඣති විතොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පත්තං ව්‍යාපාදවිතකකා නාසිවාසෙති පජ්ඣති විතොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පත්තං විතංසාවිතකකා නාසිවාසෙති පජ්ඣති විතොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පත්තං පාපකෙ අකුසලෙ ධම්මෙ නාසිවාසෙති පජ්ඣති විතොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. එවං බො භික්ඛවෙ භික්ඛු හන්තා හොති.

1. අට්ඨිකභවා - මජ්ඣ. 2. සබ්බං වේතසා - භිද්ධි, සබ්බවේතසා - මජ්ඣ. 3. හන්ති - මජ්ඣ. සසා. 4. රථසමිම - මජ්ඣ, සසා. 5. ඛිප්පං - මජ්ඣ. 6. අට්ඨිකභවා - මජ්ඣ.

මහනෙති, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ශ්‍රෝතෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ මහඥාන් ආත්දම්සාරි තෙල ආත්භූ ලවා කළ විරු වෙවයි නොකළ විරු වෙවයි යම් ම කාරණයක් කරවා නම්, එය අර්ථි කොට (බිනාකමින්) මෙනෙහි කොට මුළු සිහින් ආවර්ජනා කොට යොමු කළ කන් ඇතිව අසයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ශ්‍රෝතෘ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ රජුගේ මහ ඥාන් හන්තෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ මහඥාන් රණබිමට ගියේ ඇතු ද නසයි, ඇතැරු ද නසයි, අසු ද නසයි, අසරු ද නසයි, රථය ද නසයි, රථකයා ද නසයි, පාබලසෙන් ද නසයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ ඥාත්රජ හන්තෘ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් රක්ෂිතෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ මහඥාන් රණබිමට ගියේ ඉදිරිකය රක්තේ ය, පශ්චිමකය රක්තේ ය, ඉදිරි පා රක්තේ ය, පසු පා රක්තේ ය, හිස රක්තේ ය, දෙකන් රක්තේ ය, දෙදළ රක්තේ ය, සොඩි රක්තේ ය, වල්පත් රක්තේ ය, ඇතැරු රක්තේ ය. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් රක්ෂිතෘ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ඝාතනෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ මහඥාන් සාත්පහර ඉවසනුයේ වෙයි, කඩුපහර ඉවසනුයේ වෙයි, හි පහර ඉවසනුයේ වෙයි, පොරෝ පහර ඉවසනුයේ වෙයි, බෙර පණබෙර සක් ගැටබෙර නිණව-නිණිම බෙර යන තුය්‍යයන්ගේ-මහ හඬ ඉවසනුයේ වෙයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ඝාතනෘ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ රජුගේ මහඥාන් ගන්තෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ ලොවහි රජුගේ මහඥාන් ආත්දම්සාරි තෙල ආතු ගිය විරු වෙවයි නොගිය විරු වෙවයි යම් ම දිශාවහට මෙහෙයවා නම්, එ දිගට වහා යන්නේ වෙයි. මහනෙති, මෙසේ රජුගේ මහඥාන් ගන්තෘ වෙයි.

මහනෙති, මෙ කරුණු පසින් යුත් රජුගේ මහඥාන් රාජාභි වෙයි. රාජහොග්‍ය වෙයි. 'රාජාභිගයෙක' යන සකිතාවට යෙයි.

මහනෙති, එපරිද්දෙන් ම කරුණු පසෙකින් සම්බන්ධ මහණ ආනුභවය වෙයි, පානුභවය වෙයි, දකිකිණිය වෙයි, අක්ඛ්‍යාලිකරණිය වෙයි, ලොකයට අනුරතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහනෙති, මෙ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රෝතෘ ද වෙයි, හන්තෘ ද වෙයි, රක්ෂිතෘ ද වෙයි, ඝාතනෘ ද වෙයි, ගන්තෘ ද වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ මහණ ශ්‍රෝතෘ වේ ය යත්: මහණහි, මෙ සස්තෙහි මහණ තථාගතයන් වහන්සේ විසින් ප්‍රවිදිත ධර්මිකය දෙසනු ලබන් ම අර්ථි කොට (ආශාවෙන්), මෙනෙහි කොට, සමුපුණ් සිහින් ආවර්ජනා කොට, නැමුරු කළ කන් ඇතිව ධර්මය අසයි. මහනෙති, මෙසේ මහණ ශ්‍රෝතෘ වෙයි.

මහනෙති, කෙසේ මහණ හන්තෘ වේ ය යත්: මහනෙති, මෙ සස්තෙහි මහණ උපන් කාමවිතකිය සිත්හි නො රඳවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරවියයි. විගතානන (ප්‍රතිණ) කරයි, අභාවයට පමුණුවයි. උපන් ව්‍යාපාදවිතකිය සිත්හි වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරවියයි, විගතානන කරයි. අභාවයට පමුණුවයි. උපන් විනිසාවිතකිය සිත්හි වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරවියයි, විගතානන කෙරෙයි, අභාවයට පමුණුවයි. උපනුපත් ලමු අකුසල් දහම් වාස නො කරවයි, දුරු කෙරෙයි, හැරවියයි, විගතානන කෙරෙයි. අභාවයට පමුණුවයි. මහනෙති, මෙසේ මහණ හන්තෘ වෙයි.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු රක්ඛිතා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු චක්ඛුතා රූපා දිස්සවා න නිමිත්තග්ගාති හොති නානුබ්බාස්සන්තග්ගාති. යඤ්ඤාධිකරණ-මෙතං චක්ඛුඤ්ඤියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අඤ්ඤාධිකරණා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති චක්ඛුඤ්ඤියං, චක්ඛුඤ්ඤියෙ සංවරං ආපජ්ජති. සොතෙන සද්දා සුඤ්ඤා-පෙ- ඤාතෙන ගණං ඤාති-පෙ- ජ්ඣායාය රසං ඤාති-පෙ- කායෙන චොට්ඨබ්බං චුඤ්ඤා-පෙ- චනසා ධම්මං විඤ්ඤාය න නිමිත්තග්ගාති හොති නානුබ්බාස්සන්තග්ගාති. යඤ්ඤාධිකරණමෙතං මනිඤ්ඤියං අසංවුතං විහරන්තං අභිජ්ඣාදොමනස්සා පාපකා අකුසලා ධම්මා අඤ්ඤාධිකරණා, තස්ස සංවරාය පටිපජ්ජති. රක්ඛති මනිඤ්ඤියං, මනිඤ්ඤියෙ සංවරං ආපජ්ජති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු රක්ඛිතා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු බමෝ හොති සිත්තස්ස උණ්හස්ස ජීවජාය සිපාසාය ඩංසමකසවානානපසිරිසප-සමථස්සානං, දුර්භතානං දුර්ගතානං චච්ඡාපථානං. උප්පන්නානං සාරිකානං චෙදනානං දුකඛානං නිප්පානං බරානං කට්ඨකානං අසානානං අමනාපානං පාණ්ඩරානං අධිවාසකජාතිකො හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු බන්තා හොති.

කථංඤ්ච භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති? ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු යා සා දිසා අග්ගප්පබ්බා ඉමිනා දිසෙන අද්ධුතා යදිදං සබ්බසංකාරසමථො සබ්බපධි පටිනිස්සග්ගො තණ්හානිකයො විරාගො නිරෝධො නිබ්බානං, තා බිප්පඤ්ඤාව ගන්තා හොති. එවං ඛො භික්ඛවෙ භික්ඛු ගන්තා හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො භික්ඛු ආනුභවයො හොති පානුභවයො දකඛිණ්ණයො අස්සප්පිකරණීයො අනුතතරං පුඤ්ඤානෙතිතං ලොකස්සාති.

රාජවග්ගො චතුස්සො.

තස්සද්දානං:

චක්කානුචත්තනා රාජා යස්සං දිසං වෙච්ච පස්සනා අප්පං සුපති හත්තාද අකම්මො සොතාරො වාති.

මහණෙනි, කෙසේ මහණ රක්ෂිතා වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ඇසින් රූප දැක නිමිති නොගන්නා සුද්‍රයේ අනුමතයෙන් (උපලබ්ධි) නොගන්නා සුද්‍රයේ වෙයි. යම් හෙයකින් ලාමක අනුගතය වූ අභිධ්‍යා දෙව්නසායෝ චක්ෂුර්ඥය අසංවෘත කොට වාස කරණ තෙල පුද්ගලයා ලුහුබඳනාහු නම්, ඒ චක්ෂුර්ඥය සංවරයට පිළිපදින්නේ ය. චක්ෂුර්ඥය රකියි. චක්ෂුර්ඥයෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. ශ්‍රෝත්‍රයෙන් ශබ්ද අසා ... ස්පර්ශයෙන් ගතිය ආස්පර්ශ කොට ... දිවින් රස විඳි ... කයින් සප්තව්‍යාපාරික ... මනසින් ධර්මය දැන නිමිති නොගන්නා සුද්‍රයේ අනුමතයෙන් නොගන්නා සුද්‍රයේ වෙයි. යම් හෙයකින් ලාමක අනුගතය වූ අභිධ්‍යා දෙව්නසායෝ මනික්‍රිය අසංවෘත කොට වසන තෙල පුද්ගලයා ලුහුබඳනාහු නම්, ඒ මනික්‍රිය සංවරය පිළිපදින්නේ ය. මනික්‍රිය රකියි. මනික්‍රියෙහි සංවරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ රක්ෂිතා වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ නම් මහණ ඝෘණා මේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ ගිත හා උමණ හා සාපවස් හා මැසි මදුරු වා අවු සපුන් පහස් ඉවසන්නේ වෙයි. නපුරු කොට කිසි නපුරු කොට පැමිණි (අසන්නට ලැබුණු) චචන ඉවසන්නේ වෙයි. දුක් වූ නිවු වූ කුරු වූ කවුක වූ අශාන වූ අමනාප වූ පණ හරණා සුදු උපන් ශාරීරික වේදනා ඉවසන සාහාචි ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ඝෘණා වෙයි.

මහණෙනි, මහණ කෙසේ ගන්නා මේ ය යත්: මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ මේ දිශිකාලයෙහි සම්මානකාරයන්ගේ ශමථය වන සමෝපකාරයෙන් දුර්ලභ වන භාෂණාකෘත වන විරහය වන නිරෝධය වන නිව්‍යානස වන යම් නොතිශ්චර දිශායෙක් වේ නම්, ඒ දිගට වහා යන සුද්‍රයේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ මහණ ගන්නා වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස් කරුණින් සමන්විත වූ මහණ ආනුභවය වෙයි, පාත්‍රභවය වෙයි, දකිමිණිය වෙයි, අඤ්ඤාකාරණිය වෙයි, ලොභයට අනුතර පුණ්‍යකෘත වේ යයි.

රාජ්‍යය සතර වැනි යි.

එහි උද්‍යානය:

වකකානුචතනන සුත්‍ර දෙකය, ධම්මරාජ සුත්‍රය, යසං දිසා සුත්‍රය, පඤ්ඤා සුත්‍ර දෙකය, අප්පං සුපති සුත්‍රය, භතතාද සුත්‍රය, අකම්ම සුත්‍රය, සොභාර සුත්‍රය සමග දශයෙකි.

5. නිකායෙතිවග්ගො.

5. 3. 5. 1.

[ආවජානාතිසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච:

දඬා අවජානාති, සංවාසෙන අවජානාති, ආදියාමුඛො¹ හොති, ලොලො හොති, මජ්ඣෙ හොති මොමුහො.²

කපඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො දඬා අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුග්ගලස්ස දෙනි චීවරවිණ්ඛාපානසෙනාසනාතිලාභපච්චයනෙසජ්ජං. පරිකාරං. නස්ස එවා හොති: 'ආහං දෙමි, අසං පතිගණ්ඨාති'ති³ නමෙතං දඬා අවජානාති. එවා ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො දඬා අවජානාති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො සංවාසෙන අවජානාති? ඉධ භික්ඛවෙ පුග්ගලො පුග්ගලෙන සද්ධිං සාවස්ථි දො වා නිඤ්ඤි වා වස්සාති. නමෙතං සංවාසෙන අවජානාති. එවා ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො සංවාසෙන අවජානාති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආදියාමුඛො^{1*} හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො පරස්ස වණ්ණෙ වා අවණ්ණෙ වා භාසියමානො නං විප්පඤ්ඤා අබ්බිමුච්චිනා⁴ හොති. එවා ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො ආදියාමුඛො හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො ලොලො හොති? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ඉත්තරසඤ්ඤා හොති ඉත්තරසත්ති ඉත්තරපෙමො ඉත්තරප්පං-සාදෙ, එවා ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො ලොලො හොති.

කපඤ්ච භික්ඛවෙ පුග්ගලො මජ්ඣෙ හොති මොමුහො? ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො කුසලාකුසලෙ ධම්මෙ න ජානාති, සාවජ්ජානවජේ ධම්මෙ න ජානාති, භික්ඛාසනිකෙ ධම්මෙ න ජානාති, කණ්ණසුක්ඛං සප්පට්ඨානෙ ධම්මෙ න ජානාති. එවා ඛො භික්ඛවෙ පුග්ගලො මජ්ඣෙ හොති මොමුහො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිනාති.

5. 3. 5. 2.

[ආරමානිසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පුග්ගලො සන්තො සංවිජ්ජමානා ලොකස්මිං. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරමානි¹ ච විප්පට්ඨානං ව හොති. නං ච වෙනොවිමුත්තිං පඤ්ඤාපිමුත්තිං යථාභුතං නිප්පජානාති යත්ඤ්ඤා හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

1. ආරමානිමුඛො - මජ්ඣං, ආදියාමුඛො - ස්වා, ආදියමුඛො -

* 'ආදියාමුඛො'ති පොරුණ පාසො. අට්ඨකථාසම්පාදි පාලිකා අනෙකො නිද්දිට්ඨො.

2. මජ්ඣෙ මොමුහො හොති - මජ්ඣං, ස්වා. 3. පතිගණ්ඨාති - මජ්ඣං.

4. අබ්බිමුච්චිනා - ස්වා.

5. නිකණ්ඩකිවහිස

5. 3. 5. 1.

[අවජානානි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදානයි]

41. මහණෙනි, ලොකයෙහි විද්‍යමාන වන මේ පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

දී අවමන් කරන්නේ ය, එක්වැ විසීමෙන් අවමන් කරන්නේ ය, ග්‍රහණවූබයෙක් වෙයි, ලොලයෙක් වෙයි, මහ මොවුහයෙක් වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ පුද්ගල දී අවමන් කෙරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවැ පුද්ගල පුතුලක්භටි සිවුරු පිඬුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසද් විජිතර දෙයි. ඔහුට මෙබඳු හිත් වෙයි: 'මම දෙත්තෙම වෙමි, මේ නෙමේ පිළිගන්නේ වේ (මෙහෙම පිළිගන්නට නම් දැනි) ය'යි. නෙල පුතුල්භටි දී අවමන් කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුද්ගල දී අවමන් කරන්නේ ය.

මහණෙනි, කෙසේ පුද්ගල සංවාසයෙන් (එක්ව විසීමෙන්) අවමන් කෙරේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවැ පුද්ගල පුද්ගලයකු හා සමඟ දෙවසක් වෙවයි නොවසක් මෙවයි එක්ව වසයි. සංවාසයෙන් (මම නොපයේ හැටි දැනිම යි) එපුතුල්භටි අවමන් කෙරෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුද්ගල සංවාසයෙන් අවමන් කෙරෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ පුද්ගල ග්‍රහණවූබ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් මේරමානේ ගුණය මෙවයි අගුණය මෙවයි කියන ම එය වහා ම අදහන්නේ (පිළිගැනීමට හයාගත් මුව ඇත්තේ) වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුද්ගල ග්‍රහණවූබ වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ පුද්ගල ලොල වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉතිරි (යවල) ළඟා ඇතියේ ඉතිරිහකති ඇතියේ ඉතිරිප්‍රමැතියේ ඉතිරිප්‍රසාද ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, මෙසේ පුද්ගල ලොලයෙක් (වහා වෙනස්වන සුලු අසිරියෙක්) වෙයි.

මහණෙනි, කෙසේ පුද්ගල මහ මොවුහ වේ ය යත්: මහණෙනි, මේ ලොවැ ඇතැම් පුද්ගලයෙක් කුශල අකුශල ධර්මයන් නොදන්නේ ය. සාවද්‍ය අනවද්‍ය ධර්මයන් නොදන්නේ ය. නිත්‍යණිත ධර්මයන් නොදන්නේ ය. කාමණ්ණුකල සප්තභාග (අකුශලපිරුඳි කුශල, කුශලපිරුඳි අකුශල) ධර්මයන් නොදන්නේ ය. මහණෙනි, මෙසේ පුද්ගල මහ මොවුහ වෙයි.

මහණෙනි ,මොහු ලොකයෙහි විද්‍යමාන පුද්ගලයෝ පස්දෙන යි.

5. 3. 5. 2.

[ආරමනි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදානයි]

42. මහණෙනි, ලොකයෙහි මේ පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් විද්‍යමාන වෙත්. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රම (ආරමන) ද කෙරෙයි. (එ හෙතුයෙන්) විපිළිසර ඇතියේ ද වෙයි. යම් නැතෙක්ති (යම් කරුණෙක්ති) මුහුට උපන් එ ලාවක අකුශලධර්මයෝ අපරිශෙෂව නිරුඳි වෙත් නම්, ඒ (අභිච්චල්‍යසමායි) වෙතොවිමුක්තිය හා (අභිච්චල්‍යයන) ප්‍රයුච්චික්‍රතිය ඇති සැපියෙන් (අභිච්චායිගම නැති හෙයින්) නොදන්නේ ය.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භති, න විප්පට්ඨාදි
ගොති. නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති
යත්ථස්ස හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භති, විප්පට්ඨාදි ගොති.
නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස
හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භති, න විප්පට්ඨාදි
ගොති. නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති
යත්ථස්ස හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

ඉධ පන භික්ඛවෙ එකච්චො පුග්ගලො ආරම්භති, න විප්පට්ඨාදි
ගොති. නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති
යත්ථස්ස හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති.

නත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො ආරම්භති ච, විප්පට්ඨාදි ච ගොති,
නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස
හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො
එවමස්ස වචනියො: ‘ආයස්මහො බො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති.
විප්පට්ඨාරජා ආසවා පච්ඤන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භජේ ආසවෙ
පහාය විප්පට්ඨාරජේ ආසවෙ පටිච්ඡේදෙනා චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමෙන පුග්ගලෙන සමසමො හට්ඨස්සති’ති.

නත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො ආරම්භති, න විප්පට්ඨාදි ගොති,
නං ච චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස
හෙ උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො
එවමස්ස වචනියො: ‘ආයස්මහො බො ආරම්භජා ආසවා සංවිජ්ජන්ති.
විප්පට්ඨාරජා ආසවා නප්පජන්ති. සාධු වතායස්මා ආරම්භජේ ආසවෙ
පහාය චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමෙන
පුග්ගලෙන සමසමො හට්ඨස්සති’ති.

නත්ථ භික්ඛවෙ යොසං පුග්ගලො ආරම්භති, විප්පට්ඨාදි ගොති, නං ච
චේතොච්ඡිත්තං පඤ්ඤාච්ඡිත්තං යථාභූතං නප්පජානාති යත්ථස්ස හෙ
උප්පන්නා පාපකා අකුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුජ්ඣන්ති, සො
එවමස්ස වචනියො: ‘ආයස්මහො බො ආරම්භජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති.
විප්පට්ඨාරජා ආසවා පච්ඤන්ති. සාධු වතායස්මා විප්පට්ඨාරජේ ආසවෙ
පටිච්ඡේදෙනා චිත්තං පඤ්ඤං ච භාවෙහු. එවමායස්මා අමුතා පඤ්චමෙන
පුග්ගලෙන සමසමො හට්ඨස්සති’ති.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඇවැත් මඩනේ ය, (ඇවැත් නැතිසිටි හෙයින්) විමිලිසර ඇතියේ නො වෙයි. යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රම නො කෙරෙයි. (ඇවැත් නැති සිටියේ ද) විමිලිසර ඇතියේ වෙයි. යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය ද ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇතිසැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රම නො කෙරෙයි. විමිලිසර ඇතියේ ද නො වෙයි. යම් හෙයෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය ද ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇතිසැටියෙන් නො දන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රම නො කෙරෙයි. විමිලිසර ඇතියේ නො වෙයි. යම් හෙයෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, එ වෙනොවිමුක්තිය ද ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් දන්නේ ය. (මේ රහත් පුහුල් ය)

මහණෙනි, ඔවුනාහුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ඇවැත් මඩනේ හා විමිලිසර ඇතියේ හා වෙ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය ද ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇතිසැටි නොදන්නේ ද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂමත්ථාට ආපනතිව්‍යතික්‍රමයෙන් උපන් ආයුමයෝ විද්‍යමාන වෙති. විප්‍රතිසාරයෙන් උපන් ආයුමයෝ වැඩෙති. ආයුෂමත් ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුමයන් ප්‍රතිණ කොට විප්‍රතිසාරයෙන් උපන් ආයුමයන් දුරු කොට විනයය (සමාධි-ප්‍රඥ දෙක) වඩනේ මැනවැ. එසේ වත් ම ආයුෂමත් මේ පස්වන (රහත්) පුහුල් හා සමසම වන්නේ ය'යි.

මහණෙනි, ඔවුනාහුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රම කෙරේ ද, විමිලිසර ඇතියේ නො වෙ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ ව නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය ද ප්‍රඥවිමුක්තිය ද ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ද, හේ මෙසෙයින් කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂමත්ථාට වනාහි ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුමයෝ විද්‍යමාන ය. විමිලිසරින් උපන් ආයුමයෝ නො වැඩෙන්නාහ. ආයුෂමත් එකාන්තයෙන් ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුමයන් ප්‍රතිණ කොට සමාධිය හා ප්‍රඥා හා වඩා නම් මැනවැ. එසේ වත් ම ආයුෂමත් තෙල පස්වන පුහුල් හා සමසම වන්නේ ය'යි.

මහණෙනි, ඔවුනාහුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ආපනතිව්‍යතික්‍රමය නො කෙරේ ද, (එහෙත්) විමිලිසර ඇතියේ වෙ ද, යම් කරුණෙකින් ඔහුට උපන් එ ලාමක අකුකුලධම්මෝ අපරිශෙෂ වූවාහු නිරුද්ධ වෙත් නම්, ඒ වෙනොවිමුක්තිය හා ප්‍රඥවිමුක්තිය හා ඇති සැටියෙන් නො දන්නේ ද, හේ මෙසේ කිවයුතු වන්නේ ය: 'ආයුෂමත්ථාට ආරම්භප්‍රත්‍යයෙන් උපන් ආයුමයෝ විද්‍යමාන නො වෙති. විමිලිසරින් උපන් ආයුමයෝ වැඩෙත්-නාහ. ආයුෂමත් එකාන්තයෙන් විමිලිසරින් උපන් ආයුමයන් දුරු කොට විනයය හා ප්‍රඥා හා වඩා නම් මැනවැ. එසේ වත් ම ආයුෂමත් තෙල පස්වන පුද්ගලයා හා සමසම වන්නේ ය'යි.

තඤ්ඤානිකමෙ යමාසං පුග්ගලො නාරම්හනි, න විප්පට්ඨාරි හොති, නා ච චෙතොවිමුච්ඡාති, පඤ්ඤාවිමුච්ඡාතිං යථාභූතා නප්පජානාති යත්ඤ්ඤා නෙ උප්පන්නා පාපකා අභුසලා ධම්මා අපරිසෙසා නිරුප්පිකාති, කො ඵලමසා වචනියො: 'ආයස්මහො බො ආරම්භජා ආසවා න සංවිජ්ජන්ති. විප්පට්ඨාරජා ආසවා නප්පජන්ති. සාධු වහායස්මා චිත්තා පඤ්ඤා ච භාවෙහු. ඵලමායස්මා අමුත්තා පඤ්ඤමෙත පුග්ගලෙන සමසමො හට්ඨස්සති'ති.

ඉති බො භික්ඛවෙ ඉමෙ වහන්සෙරො සුගාලා අමුතා පඤ්ඤමෙත පුග්ගලෙන ඵලං භවදිසමානා ඵලං අනුසාසිසමානා අනුපුබ්බෙන ආසවානා බසං පාපුණන්ති'ති.

5. 3. 5. 3.

[සාරඤ්ඤානාං]

43. එකං සමසං ගගවා චෙසාලියං විහරති මහාචරො කුමාරාභාර-සාලායං. අථ බො ගගවා පුබ්බතහසමයං නිවාසෙතා පහතචිවරමාදාය වෙසාලිං විණ්ඛාය පාඨිසි.

තෙන බො පහ සමසෙන පඤ්චමන්නානා ලිච්ඡිසගානා සාරඤ්ඤෙ චෙතිපස සන්තිසින්නානා සග්ගිපතිනානා අසමනතරා කථා උදපාදි: 'පඤ්චන්නා රහතානා පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. කතවෙසං පඤ්චන්නා: හත්ථිරතනස්ස පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. අස්සරතනස්ස පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. මහ්ථිරතනස්ස පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉත්ථිරතනස්ස පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ගහපතිරතනස්ස පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිං. ඉමෙසං පඤ්චන්නා රහතානා පාභුහාවො දුලලහො ලොකස්මිනති.'

අථ බො තෙ ලිච්ඡි මගෙන පුරිතා යපෙසු, 'යද ඩං¹ අමො පුරිස පසෙය්සාසි හගවන්නා ආගච්ඡන්තං, අථ අමාකං ආරොචෙය්සාසි'ති. අද්දසා බො සො පුරිසො හගවන්නා දුරතොව ආගච්ඡන්නා. දිස්සාන යෙන තෙ ලිච්ඡි හෙත්ථපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා හෙ ලිච්ඡි ඵතදවොච: 'අසං සො හොතො² හගවා ආගච්ඡති³ අරහං සමිට්ඨාසඤ්ඤෙඤා, යස්සදාති කාලං මඤ්ඤාමා'ති.

අථ බො තෙ ලිච්ඡි යෙන හගවා හෙත්ථපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා හගවන්නං අභිවාදෙතා ඵකමන්නා අධි.සු. ඵකමන්නා ඕතා බො තෙ ලිච්ඡි හගවන්නං ඵතදවොචා: 'සාධු හන්තො හගවා යෙන සාරඤ්ඤං⁴ චෙතිසං තෙත්ථපසඤ්ඤාමි අනුකම්පා උපාදායා'ති. අබ්බාසෙසි හගවා යුණ්ඨිතාවෙන්. අථ බො හගවා යෙන සාරඤ්ඤං චෙතිසං තෙත්ථපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා පඤ්ඤානෙත ආසනෙ නිසිදි. තිසජ්ජ බො හගවා තෙ ලිච්ඡි ඵතදවොච:

1. යථා හිං - සිත්ථ, PTS

2. හන්ත - සිත්ථ

3. හච්ඡති - චිජ්සං.

4. සාධු හන්තො යෙන සාරඤ්ඤං - චිජ්සං.

මහණෙනි, ඔටුනානුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් ආපනත්තියෙහි භාග්‍යයෙන් ද, විවිධාකාර ආහාරයෙන් ද, යම් කරුණෙකින් හිතට උපන් එ ආකාරයට අසාදනයෙන් අපරිකෘත වුවහොත් නිරුද්ධ වෙත්. එවිට චේතනාවිමුක්තිය හා ප්‍රඥාවිමුක්තිය හා ආනිසාවියෙන් නොදන්නේද, හේ මෙසේ නිවසුනු වන්නේ ය: ‘ආසුමෙන් හා ආරම්භයෙන් උපන් ආසුමයේ අපිද්ධානායන. විවිධාකාර උපන් ආසුමයේ නො වැඩෙන්නාහ. ආසුමෙන් චිත්තය හා ප්‍රඥාව වනි. එවිට එකානන්තයෙන් වැඩෙති. එසේ වත් ම ආසුමෙන් හෙල පස්වන පුද්ගලයා හා සමසම වන්නේ ය’යි.

මහණෙනි, මෙසේ මේ (ද්විතීය නි) සතර පුද්ගලයෝ මේ පස්වන (රහත්) පුද්ගලයා වසින් මෙලෙසින් ඔවා දෙනු ලබන්නාහු මෙසේ අනුසස්තා ලබන්නාහු අනුමුක්තයෙන් ආසුමක්කට පැමිණෙන්නාහ යි.

5. 3. 5. 3.

[සාරාංශය සමුඛ]

43. එක් කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙසාලී ගමයට සමීපයෙහි වූ මහාවිහාරයෙහි කුළාණයෙහි වැඩිවසන අස්ක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පෙරවරුයෙහි වැඩ පෙරෙම පාසිවුරු ගෙන වෙසාලියට පිළි පිණිස වැඩ සේක.

එසමයෙහි සාරාංශය මෙකීයෙහි රැස්ව හුන් පන්සියක් පවුල් ලිච්ඡවින් අනුරෙහි වෙ අනුරු කථාව පාළු වස: ‘ලොවහි පැවරුණා- යන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. කවර පැවරුණායන්නේ ය යන්න: ලොවහි වැඩිවරුණායන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. ලොවහි අඩුවරුණායන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. ලොවහි මැදිවරුණායන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. ලොවහි කුඩුරුණායන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. ලොවහි ගාලුරුණායන්නේ ප්‍රාදුර්භාවය දුල්ල වෙයි. ලොවහි මේ පැවරුණායන්නේ පාලුරුණ දුල්ල වෙයි’ යි.

ඉක්බිති එ ලිච්ඡවීහු ‘එමිඛා පුරුපස, යම් චිට්තය හෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනවුන් දක්නෙහි ද, එකල්හි අපට දන්වාලව’යි මාවියෙහි පුරුපසකු රඳවාලූහ. එ පුරුපසා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනාවුන් දුරදිට දිට. දැක එ ලිච්ඡවින් කරා ගියේ. ගොස් එ ලිච්ඡවිකට කෙල නි: ‘භවන්ති, අපිත් සමාක්සමුද්ධි වූ එ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වඩනාහ. එයට දන් කල් දනුව’යි.

එකල්හි එ ලිච්ඡවීහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැඩ එකත්පස් ව සිටියහ. එකත්පස් ව සිටි එ ලිච්ඡවීහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට නෙල සැලකලෝ: “වහන්ස, අසැදුටා. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දැනුණා සඳහා සාරාංශය මෙකීයෙහි කරා වඩනා සේක” යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ නුඤ්ඤාමයෙන් ඉවසූ සේක. ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සාරාංශය මෙකීයෙහි කරා වැඩ සේක. වැඩ පැත්ති දැක්වෙති හුන් සේක. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩිනිද එ ලිච්ඡවිකට කෙල කරුණ වදාලෝ:

“කායභුක්ඛ ලිච්ඡි, එතරති කථාස සහතිසින්නා? කා ව ජන වො අනන්ධ කථා විපපකතා”ති?

ඉධ හතොක අමනාකං සහතිසින්නානං සහතිපතීනානං අසමනන්ධ කථා උදපාදි: පඤ්චනාං රතනානාං පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනාං: හභිරතනස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. අසුරතනස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. ඔණිරතනස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. ඉභිරතනස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. ගහභිරතනස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. ඉමෙසං පඤ්චනාං රතනානං පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිනි.

කාමාබ්ච්ඡිතනානං වන වො¹ ලිච්ඡිනං කාමඤ්ඤෙව ආරබ්භ අනන්ධ කථා උදපාදි.

පඤ්චනාං ලිච්ඡි, රතනානං පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. කතමෙසං පඤ්චනාං:

නථාගතස්ස අරතහො සම්මාසමුට්ඨස්ස පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිං. නථාගතස්සවෙදිනස්ස ධම්මවිනයස්ස දෙසෙහා පුග්ගලො දුල්ලහො ලොකසමිං. නථාගතස්සවෙදිනස්ස ධම්මවිනයස්ස දෙසිනස්ස විඤ්ඤානා පුග්ගලො දුල්ලහො ලොකසමිං. නථාගතස්සවෙදිනස්ස ධම්මවිනයස්ස දෙසිනස්ස විඤ්ඤානස්ස ධම්මානුධම්මපටිපන්නො පුග්ගලො දුල්ලහො ලොකසමිං. කතාඤ්ඤා කතවෙදි පුග්ගලො දුල්ලහො ලොකසමිං.

ඉමෙසං බො ලිච්ඡි, පඤ්චනාං රතනානං පාඤ්ඤාවො දුල්ලහො ලොකසමිනි.

5. 3. 5. 4.

[තිකණ්ඩකිපුතං]

41. එකං සමසං භගවා ඤාතොති විහරති තිකණ්ඩකිවග්ගො.² නඤ්ඤා බො භගවා තිකඤ්ඤා ආමනෙතති තිකඤ්ඤාවොති. හදනෙතති තෙ තිකඤ්ඤා භගවතො පච්චස්සොත්ථං. භගවා එතදවොච:

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඤ්ඤා කාලෙහ කාලං අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤා³ විහරෙස්ස.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඤ්ඤා කාලෙහ කාලං පටිකකුලෙ අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙස්ස.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඤ්ඤා කාලෙහ කාලං අප්පටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙස්ස.

සාඤ්ඤා භික්ඛවෙ භික්ඤ්ඤා කාලෙහ කාලං පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙස්ස.

1. වත හො - මජ්ඣං, 2. තිකණ්ඩකිවග්ගො - සිච්ච.

3. අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤා - මජ්ඣං.

“ලිඡ්ඡිති, දෑත් හෙමි කවර නම් කථායෙකින් සුකතව රැස්ව හුන්නාව? නොපහේ නවර නම් අතුරුකථායෙක් කොට අඩාල වී දෑ”යි.

වහන්ස, මෙහි රැස්ව හුන් අප අතර මෙ නම් අතුරු කථායෙක් උපත: “ලොකයෙහි පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ පහළවීම දුලිභ ය. කවර පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ය යත්: ලොකයෙහි හස්තිරතනයාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි අශ්වරතනයාගේ පහළ වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි මණ්ඩරතනයාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි ගුරුතනයාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොකයෙහි ගාහපතිරතනයාගේ පාල වනු දුලබ ය. ලොව මෙ පස් රුවනුන්ගේ පාල වනු දුලබ ය”යි.

වස්තුකාමකෙලයකාමයන්හි අබිමුක්ත (දෑඩ්සේ ඇලුන) ලිඡ්ඡිතින් වන නොප අතර කාමයන් අරහසා ම අතුරුකථා උපතේ ය.

ලිඡ්ඡිති, ලොව පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ප්‍රාදුර්භාවය දුලිභ ය. කවර පඤ්චරතන කෙනකුන්ගේ ය යත්:

ලොව නරාගත අතින් සමසන්සවිබුද්ධියන්ගේ ප්‍රාදුර්භාවය දුලිභ වෙයි. ලොව නරාගතප්‍රවිදිත ධර්මිතය දෙසන පුද්ගලයා දුලිභ වෙයි. ලොව නරාගතප්‍රවිදිත වූ දෙශිත ධර්මිතය දැනගන්නා පුද්ගලයා දුලිභ වෙයි. ලොව නරාගතප්‍රවිදිත වූ දෙශිත ධර්මිතය දන්නේ ම ධර්මානුබන්ධ (ලොකොත්තර ධර්මප්‍රතිපදාව) අනුව මිළිපත් පුද්ගල දුලිභ වෙයි. ලොව කානඥ කාතවෙදී පුද්ගල දුලිභ වෙයි.

ලිඡ්ඡිති, ලොව මෙ පඤ්චරතනයාගේ ප්‍රාදුර්භාවය දුලිභ වෙ යයි වදාලසේක.

5. 3. 5. 4.

[නිකණ්ඩකි සූත්‍රය]

11. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආරාමික නගරසමිපයෙහි නිකණ්ඩකි ඔනසෙහි වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’යි මහණුන් ඇමැතු සේක. ‘මහන්සැ’යි ඒ හිසසුනු භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මිලිවදන් ඇස්සුහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හෙල කාරුණ වදාල සේක:

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකූල ආලම්බනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වාස කරන්නේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි අප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වෙසේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු ප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු ප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වසන්නේ නම් මැනැවැ.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල ප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු අප්‍රතිකූලාලම්බනයෙහි දු අප්‍රතිකූලසංඥ ඇතිව වසන්නේ නම් මැනැවැ.

සාධු තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා කාලෙන කාලං අප්පටිකකුලං ච පටිකකුලං ච වාදගං අනිතිවජ්ජනා උපෙකකිංසො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානො.

තිකඤ්ඤා තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජ්‍යනියෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදි”ති. ඉදං බො තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලෙ පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය.

තිකඤ්ඤා තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච පටිකකුලෙ අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනියෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදි”ති. ඉදං බො තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච පටිකකුලෙ අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය.

තිකඤ්ඤා තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය? “මා මෙ රජ්‍යනියෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදි”ති, “මා මෙ දෙසනියෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදි”ති. ඉදං බො තිකනිවෙ, තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලෙ ච පටිකකුලෙ ච පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය.

තිකඤ්ඤා තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය? “මා මෙ දෙසනියෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදි, මා මෙ රජ්‍යනියෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදි”ති. ඉදං බො තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලෙ ච අප්පටිකකුලසඤ්ඤා විහරෙය්‍ය.

තිකඤ්ඤා තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලං ච පටිකකුලං ච වාදගං අනිතිවජ්ජනා උපෙකකිංසො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානො? “මා මෙ කුම්භිනි¹ කන්ථි කිඤ්ඤා² රජ්‍යනියෙසු ධම්මෙසු රුගො උදපාදි, මා මෙ කුම්භිනි¹ කන්ථි කිඤ්ඤා² දෙසනියෙසු ධම්මෙසු දෙසො උදපාදි, මා මෙ කුම්භිනි¹ කන්ථි කිඤ්ඤා² මොහනියෙසු ධම්මෙසු මොහො උදපාදි”ති. ඉදං බො තිකනිවෙ තිකඤ්ඤා අත්ථවසං පටිච්ච අප්පටිකකුලං ච පටිකකුලං ච වාදගං අනිතිවජ්ජනා උපෙකකිංසො විහරෙය්‍ය සතො සම්පජානොති.

5. 3. 6. 5.

[තිරසසුතනං]

[ආමජ්ජිදනං]

15. පඤ්චති තිකනිවෙ ධම්මෙති සමනනාගතො යථානනා නිකඛිනො, එවං තිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

පාණානිපාති හොති, අදිත්තාදිසි හොති, කාමෙසු මිච්ඡාවාටි හොති, මුසාවාදි හොති, සුරුමෙරසමජ්ජපමාදධ්‍යාසි හොති.

1. කුම්භිනි - මජ්ඣං,

2. කිඤ්ඤා - මජ්ඣං.

මහණෙනි, මහණ කලින් කල අප්‍රතිකූලාලම්භනය හා ප්‍රතිකූලාලම්භනය හා එ දෙක ම දුරලා උපෙක්‍ෂක වැ සමානිසම්පන්න වූයේ සමයක්ප්‍රඥ ඇති වැ වසන්තේ නම් මැනවැ.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අම්මක් පිණිස අප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණ කෙරේ ය යත්: “ඇලුම් කටයුතු දහවති මට රාගය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අම්ම පිණිස අප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණ කරන්නේය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අම්මක් පිණිස ප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි අප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණ කරන්නේ ය යත්: “දොමයට නිසි (දාලම්භන) ධම්මයෙහි මට දොමය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අම්ම පිණිස ප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි අප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණ කරන්නේය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අම්මක් නිසා අප්‍රතිකූල වූ ද ප්‍රතිකූල වූ ද ආලම්භනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණය කරන්නේ ය යත්: “රජනිය ධම්මයෙහි මට රාගය නහමක් උපදිව”යි, “දොමයට නිසි ධම්මයෙහි මට දොමය නහමක් උපදිව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අම්ම නිසා අප්‍රතිකූල වූ ද ප්‍රතිකූල වූ ද ආලම්භනයෙහි ප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණ කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අම්මක් නිසා ප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි ද අප්‍රතිකූලාලම්භනයෙහි ද අප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ වසන්නේ ය යත්: “දොමය ධම්මයෙහි මට දොමය නහමක් පාළු වෙව යි, රජනිය ධම්මයෙහි මට රාගය නහමක් පාළු වෙව”යි. මහණෙනි, මහණ මේ අම්ම නිසා ප්‍රතිකූලයෙහි ද අප්‍රතිකූලයෙහි ද අප්‍රතිකූලසංඥ ඇති වැ විහරණය කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මහණ කිනම් අම්මක් නිසා අප්‍රතිකූලය හා ප්‍රතිකූලය හා එ දෙක හැරපියා උපෙක්‍ෂක වැ සමානිසම්පන්න වැ නුවණැති වැ විහරණ-කරන්නේ ය යත්: මහණෙනි, “මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතැනින්ද රජනියධම්මයෙහි සංක්‍රමානු වූ ද රාගයෙක් නහමක් උපදිව, මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතැනෙක දී හෝ දොමය ධම්මයෙහි සංක්‍රමානු වූ ද දොමයෙක් නහමක් උපදිව, මට කිසිදු අරමුණෙක්හි කොතැනෙක දී හෝ මොහනියධම්මයෙහි සංක්‍රමානු වූ ද මොහයෙක් නහමක් උපදිව”යි. මේ අම්ම නිසා මහණ අප්‍රතිකූලය ද ප්‍රතිකූලය ද යන එ දෙක ම හැරපියා සමානිසම්පන්න ව සමයක්ප්‍රඥ ඇති ව උපෙක්‍ෂක ව විහරණ කරන්නේය”යි.

5. 3. 5. 5.

[නිරය සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

45. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමනාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් තීරයෙහි උපදනේ යැ. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණිවෘ කරන්නේ වෙයි. අසිනාදන් ගන්නේ වෙයි. කාමයෙහි විසහසර ඇතියේ වෙයි. මුසවා බණන සුදු වෙයි. මදපමා දෙකට කරැණු වූ රහමෙර බොන සුදු වෙයි.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො ඵලං තිරසෙ.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිච්චරතො හොති, ආදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවසානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො යථාහනං නික්ඛින්නො ඵලං සග්ගෙ.

5. 3. 5. 6.

[නිකුම්භකසුත්තං]

[සාමන්තිනිදානං]

46. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිකුම්භකො හා සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

කම්මන්තං කාරෙති, අධිකරණං ආදියති, පාමොහොසු නිකුම්භ පටිච්චරුඬො හොති, දිස්චාරිකා අනවස්ථිතචාරිකා¹ අනුයුතො විහරති, හා පටිබලො හොති කාලෙහ කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුතෙතජේත්තුං සම්පහංසෙත්තුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිකුම්භකො හා සෙවිතබ්බො.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිකුම්භකො සෙවිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චති:

හා කම්මන්තං කාරෙති, හා අධිකරණං ආදියති, හා පාමොහොසු නිකුම්භ පටිච්චරුඬො හොති, හා දිස්චාරිකා අනවස්ථිතචාරිකා අනුයුතො විහරති, පටිබලො හොති කාලෙහ කාලං ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුතෙතජේත්තුං සම්පහංසෙත්තුං.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමන්තාගතො නිකුම්භකො සෙවිතබ්බො.

5. 3. 5. 7.

[අසප්පරිසද්දානසුත්තං]

[සාමන්තිනිදානං]

47. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ අසප්පරිසද්දානාති. කතමාති පඤ්ච:

අසකකප්ඵං දෙති, අවිතතිකතා දෙති, අසිහප්ඵා දෙති, අපට්ඨං දෙති, අනාගමනදිට්ඨිකො දෙති.

ඉමාති බො භික්ඛවෙ පඤ්ච අසප්පරිසද්දානාති.

1. අනවස්ථාරිකා - මජ්ඣිම, සං. 1.

මහණෙනි, මේ ධම් පසෙකින් සමන්තාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් නිරයෙහි උපදනේ වෙයි.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්තාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් සමගීයෙහි උපදනේ යැ. කවර පසෙකින යත්:

පණ්ඩාසෙන් වැළැකියේ වෙයි. අසිනාදන් ගැණුමින් වැළැකියේ වෙයි. භාමසෙහි මිසභසරින් වැළැකියේ වෙයි. මුසවාසෙන් වැළැකියේ වෙයි. මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත වූයේ ගෙනවුත් බහා තැබුවකු සෙයින් සමගීයෙහි උපදනේ වෙයි.

5. 3. 5. 6.

[ගිහවුමිගත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

46. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්තාගත නික්මුම්හු නො සෙවිය යුත්තේ ය. කවර පසෙකින යත්:

කමාන්ත කරවන්නේ ය. අභිකරණ ගන්නේ ය. දිසාපාමොක් මහණුන් කෙරෙහි විරුද්ධ වන්නේ ය. දිඝිවාරිකායෙහි, ව්‍යවසථා රහිත (යදුමා) වාරිකායෙහි යෙදි වසන්නේ ය. කලින් කල ධාර්මික කථාසෙන් කරුණු දක්වන්නට සමාදන් කරවන්නට සමුහෙතජනය (උත්සාහවත්) කරවන්නට සමප්‍රහමණය කරවන්නට ප්‍රතිබල නො වේ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත නික්මුම්හු නො සෙවිය යුත්තේ ය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත නික්මුම්හු සෙවිය යුත්තේ ය. කවර පසෙකින යත්:

කමාන්ත නොකරවන්නේ ය. අභිකරණ නොගන්නේ ය. දිසාපාමොක් මහණුන් කෙරෙහි ප්‍රතිවිරුද්ධ නොවන්නේ ය. දිඝිවාරිකායෙහින් යදුමා වාරිකායෙහින් නොයෙදි වසන්නේ ය. කලින් කල දූහැමි කථාසෙන් සහගීතය කරවන්නට සමාදන් කරවන්නට සමුහෙතජන කරවන්නට සමප්‍රහර්මණ කරවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත නික්මුම්හු සෙවිය යුත්තේ යි.

5. 3. 5. 7.

[අසප්පෙට්ඨදහ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

47. මහණෙනි, මේ අසප්පුරුෂදාන පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

නො සකසා දෙයි. (ගෞරවයෙන්) සලකා නො දෙයි. සියතින් නො දෙයි. පටිවිඤ්ඤා (ඉවත ලන්නක්) සෙයින් දෙයි හෝ නිතර නො දෙයි. අනාගමනදූෂිත (කම්ඵලවිපාහා ඇදැහීම් නැති) ව දෙයි.

මහණෙනි, මේ පස අසප්පුරුෂදාන යි.

පඤ්චමානි නිකායෙ සප්පුරිසදානානි. කතමානි පඤ්ච:

සකකච්චං දෙනි, විතතිකතා දෙනි, සහජා දෙනි, අනාපදිං දෙනි, ආගමනදිට්ඨිකො දෙනි.

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදානානිති.

5. 3. 5. 8.

[සප්පුරිසදාන සුත්තං]

[සාමන්තිදානං]

48. පඤ්චමානි නිකායෙ සප්පුරිසදානානි. කතමානි පඤ්ච:

සද්ධාය දානං දෙනි, සකකච්චං දානං දෙනි, කාලෙන දානං දෙනි, අනගගිනවිතො¹ දානං දෙනි, අත්තානං ච පරං ච අනුපහච්ච දානං දෙනි.

සද්ධාය බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අසේයා ච භොගී මහද්ධිනො මහාභොගො. අනිරූපො ච භොගී දස්සනිසො පාසාදිකො පරමාය වණ්ණපොකධර්මාය සම්පන්නො.

සකකච්චං බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අසේයා ච භොගී මහද්ධිනො මහාභොගො. යෙමස්ස නෙ භොගානි පුත්තානි වා දුරානි වා දුසානි වා පෙස්සානි වා කම්මකරානි වා, තෙමි සුසුසානි, සොනං ඔදහනති, අඤ්ඤ චිත්තං උපට්ඨපෙන්නි.

කාලෙන බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අසේයා ච භොගී මහද්ධිනො මහාභොගො. කාලාගතා විස්ස අත්ථා පවුරා භොගනති.

අනගගිනවිතො බො¹ පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අසේයා ච භොගී මහද්ධිනො මහාභොගො. උලාරෙසු ච පඤ්චසු කාමගුණෙසු තොගාය චිත්තං නමති.

අත්තානඤ්ච පරඤ්ච අනුපහච්ච බො පන භික්ඛවෙ දානං දානා යත් යත් තස්ස දානස්ස විපාකො නිබ්බතනති, අසේයා ච භොගී මහද්ධිනො මහාභොගො. න චස්ස කුතොචි තොගානං උපසාදො ආගමිනි අගිනො වා උදහනො වා රූපනො වා චොරනො වා අප්පිසද්ධාදනො වා.²

ඉමානි බො භික්ඛවෙ පඤ්ච සප්පුරිසදානානිති.

5. 3. 5. 9.

[පඨම සමසම්මුත්ත සුත්තං]

[සාමන්තිදානං]

49. පඤ්චමෙ නිකායෙ ධම්මං සමසම්මුත්තස්ස නිගමිතො පරිභානාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරුමනා, භස්සාරුමනා, නිද්දාරුමනා, සම්මාණිකාරුමනා, යථාමිච්චනා චිත්තං න පච්චවෙකති.

1. අනගගිනවිතො - මජ්ඣං, සෘ:

2. අප්පිසතො වා ද්ධාදතො - මජ්ඣං, අප්පිසතො වා ද්ධාදතො වා - සෘ:

මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදාන පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

සකසා දෙයි. ගරු කොට දෙයි. යියනින් දෙයි. නිරතුරු කොට දෙයි. ආගමනදූෂි ඇති ව දෙයි.

මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදාන පස යි.

5. 3. 6. 8.

[සප්පට්ඨික දාන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදානයි]

48. මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදාන පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

ප්‍රඥාසෙන් දන් දෙයි. සකසා දන් දෙයි. නිසි කල්හි දන් දෙයි. දෙන දෑයෙහි සිත් බැඳුම් නැතිව (මුහුණවැනිව) දන් දෙයි. නමා ද මෙරමා ද නො පෙළා (ගුණ නොමකා) දන් දෙයි.

මහණෙනි, සැද්දාසෙන් දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඬුන ඇතිසේ මහානොග ඇතිසේ ආර්ය ද වෙයි. උක්‍රම වණ්ණසොදායීසෙන් යුක්ත වූයේ දැකුම්කලු වූයේ පහන් එළවන සුලුයේ අතිරූප ද වෙයි.

මහණෙනි, සකසා දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඬුන ඇතිසේ මහානොග ඇතිසේ ආර්ය ද වෙයි. පුත්‍රයෝ වෙන්ව යි, අමුත්‍ර වෙන්ව යි, දූෂයෝ වෙන්ව යි, කම්කරුහු වෙන්ව යි, ඔහට යම් (පිරිවර) නොනෙක් වෙන් නම්, ඔහු ද ගුණාපා කෙරෙහි (කිකරු වෙති). කන් යොමු කෙරෙහි. දැනුම් සඳහා සිත් එළවන්.

මහණෙනි, නිසි කල්හි දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඬුන මහානොග වූයේ ආර්ය ද වෙයි. නිසි කල්හි උන් ඔහුගේ අවිසෝ ප්‍රවුර වෙත්.

මහණෙනි, දෙන දෑයෙහි නොබැඳිසිත් ඇති ව දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඬුන මහානොග වූයේ ආර්ය ද වෙයි. උදර වූ පස්කම්ගුණ වළඳ කරණු සඳහා සිත් නැමෙයි.

මහණෙනි, නමා හා මෙරමා නො සටා දන් දී යම් යම් ම නැතෙක ඒ දානයාගේ විපාක උපදනේ නම්, මහඬුන මහානොග ඇතිසේ ආර්ය ද වෙයි. යන්තෙන් වෙවයි, දියෙන් වෙවයි, රජුන්ගෙන් වෙවයි, සොරාන්ගෙන් වෙවයි, අප්‍රිය දෑයාදයන්ගෙන් (නමන්ට අප්‍රියවුවන්ගෙන්) වෙවයි, කිව්වක්කුගෙන් ඔහට නොගයන්ගේ උපකාතයෙක් නො එයි.

මහණෙනි, මේ සත්පුරුෂදාන පස යි.

5. 3. 5. 9.

[පළමුවැනි සමයවිමුක්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදානයි]

49. මහණෙනි, සමයවිමුක්ත (ඒ ඒ ක්ෂණයෙහි විෂකමානවශයෙන් ලෝකිකවිමුක්තයෙන් විමුක්තා සිත් ඇති) මහණහුගේ පරිහානිය සඳහා මේ ධර්මයෝ පස්දෙනෙක් විද්‍යාමාන වන්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යන්:

කමාරාමනා ය, පාමාරාමනා ය, නිදාරාමනා ය, සමබණ්ණකාරාමනා ය යථා විමුක්තවිතාය ප්‍රත්‍යවෙක්ඝා නොකරන්නේ ය.

ඉමෙ ඛො නිකායෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පඤ්චමෙ නිකායෙ ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො අපරිභානාය සංවහනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

භා කම්මාරුමභා, භා භස්සාරුමභා, භා නිද්දාරුමභා, භා සම්මාණකාරුමභා, යථාච්ඡිත්තං චිත්තං පච්චචෙකති.

ඉමෙ ඛො නිකායෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො අපරිභානාය සංවහනන්ති.

5. 3. 5. 10.

[දුතියසමයච්ඡිත්තන සුත්තං]

[සාවජ්ඣනීයං]

50. පඤ්චමෙ නිකායෙ ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො පරිභානාය සංවහනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

කම්මාරුමභා, භස්සාරුමභා, නිද්දාරුමභා, ඉද්දියෙසු අගුත්තඤ්චාරතා, භොජනෙ අමත්තඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො නිකායෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො පරිභානාය සංවහනන්ති.

පඤ්චමෙ නිකායෙ ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො අපරිභානාය සංවහනන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

භා කම්මාරුමභා, භා භස්සාරුමභා, භා නිද්දාරුමභා, ඉද්දියෙසු අගුත්තඤ්චාරතා, භොජනෙ මත්තඤ්ඤා.

ඉමෙ ඛො නිකායෙ පඤ්ච ධම්මා සමයච්ඡිත්තනස්ස නිකඤ්චනො අපරිභානාය සංවහනන්ති.

නිකායකඤ්චාසාදනෙ පඤ්චමො.

නිසසුද්දායං

දුට්ඨා දවජානාති ආරාමානි ච සාරඤ්ඤ නිකායකඤ්ච නිරසෙන ච.
මිහොතා අසප්පරිසසප්පරිසෙන සමයච්ඡිත්තනං අපරෙ දෙවති.

නතිසො පණ්ණාසකො සමනො.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පිරිනිම පිණිස පවතිත්.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

නවකමිත්තයෙහි නො ඇල්ම ය, කථායෙහි නො ඇල්ම ය, නිද්දායෙහි නො ඇල්ම ය, සමුහයන් කෙරෙහි නො ඇල්ම ය, යථා විමුක්තවිභාස (ඒ ඒ කෙලෙස් යටපත් විමෙන් යිත මිදුනු අයුරු) ප්‍රභාසවෙක්ෂා කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය පිණිස පවත්නාහ යි.

5. 3. 5. 10.

[දෙවැනි සමයවිමුක්ත සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදාසි]

50. මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්ම කෙනෙක් සමයවිමුක්ත ගිණුහුගේ පරිහානිය සඳහා පවත්නාහ. කවර පසෙක යත්:

කම්මාරාමනා ය, හස්සාරාමනා ය, නිදාරාමනා ය, ඉන්ද්‍රියසන්ති අගුහනථාරනා ය, භෝජනයෙහි අමතනාශුක්ලතා යි.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච ධර්මයෝ සමයවිමුක්ත මහණහුගේ පරිහානිය සඳහා වැටෙත්.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස් දෙන සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

නවකමිති නො ඇල්ම ය, කථායෙහි නො ඇල්ම ය, නිද්දායෙහි නො ඇල්ම ය, ඉන්ද්‍රියසන්ති ගුහනථාරනා ය (සංවරය), භෝජනයෙහි මාත්‍රඥතා යි.

මහණෙනි, මේ ධර්මයෝ පස්දෙන සමයවිමුක්ත මහණහුගේ අපරිහානිය සඳහා වැටෙත් ය යි.

නිකාණ්ඩකිවගීය පස්වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

අවජානාති සූත්‍රය, ආරමානි*සූත්‍රය, භාරපද සූත්‍රය, නිකාණ්ඩකි සූත්‍රය, නිරය සූත්‍රය, මිත්ත සූත්‍රය, අසප්පරිසදන සූත්‍රය, සප්පරිසදන සූත්‍රය, පඨමසමයවිමුක්ත සූත්‍රය, දූතියසමයවිමුක්ත සූත්‍රය දැයි දායෙනි.

තෙවන පණ්ණාසකය සමාපත යි.

* ආටතතිවෘති ක්‍රම - අම් තෙසින් 'ආරමෙති' යනු ශබ්දාසන්නය. 'ආරමති' යනු පාඨානතරයි.

1. සද්ධම්මවග්ගො.

5. 4. 1. 1.

[පඤ්චකතිපාඨසංකං]

[සාමසිතිදානං]

1. පඤ්චති නිකංචෙ, ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති සද්ධම්මං අනුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං. කතමෙති පඤ්චති:

කථං පරිභොති. කපිකං පරිභොති. අනානාං පරිභොති. විකම්මනා-
විහොං ධම්මං සුඤ්ඤාති අනෙකග්ගවිහොං. අයොනිසො ටි මනසිකරොති

ඉමෙති ඥො නිකංචෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති සද්ධම්මං අනුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං.

පඤ්චති නිකංචෙ ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති සද්ධම්මං භුබ්බො
නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං. කතමෙති පඤ්චති:

න කථං පරිභොති. න කපිකං පරිභොති. න අනානාං පරිභොති.
අවිකම්මනවිහොං ධම්මං සුඤ්ඤාති ඵකග්ගවිහොං. යොනිසො ටි මනසි-
කරොති.

ඉමෙති ඥො නිකංචෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති
සද්ධම්මං භුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං.

5. 4. 1. 2

[ද්විතිය සම්මනනනිසාමසංකං]

[සාමසිතිදානං]

2. පඤ්චති නිකංචෙ, ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති සද්ධම්මං
අනුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං. කතමෙති
පඤ්චති:

කථං පරිභොති. කපිකං පරිභොති. අනානාං පරිභොති. දුස්සෙසු
හොති ජලො ඵලමුහො. අනාසුසුහො අසුසුගමාති හොති.

ඉමෙති ඥො නිකංචෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති
සද්ධම්මං අනුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං.

පඤ්චති නිකංචෙ, ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති සද්ධම්මං
භුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං. කතමෙති
පඤ්චති:

න කථං පරිභොති. න කපිකං පරිභොති. න අනානාං පරිභොති.
පඤ්ඤාති හොති අජලො අනෙලමුහො න අනාසුසුහො අසුසුගමාති හොති.

ඉමෙති ඥො නිකංචෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගහො සුඤ්ඤොති
සද්ධම්මං භුබ්බො නිසාමං ඔක්කමිතුං ඤාසලෙසු ධම්මෙසු සම්මනනං.

1. සද්ධම්මවග්ගිය.

5. 4. 1. 1.

[පළමුවැනි සම්මන්ත්‍රණියාම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

1. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්විත වූයේ සද්ධම්ම අසත්තේ ද භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට (ආසම්මානිකයට) බැසගැනීමට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

කථාවට පරිභව කෙරෙයි. ධම්මකයාට පරිභව කෙරෙයි. තමාට පරිභව කෙරෙයි. එකක නො වූ සිත් ඇති වැ විඤ්චානිතයෙන් යුක්ත වැ ධම්ම අසයි. නුනුවණින් මෙනෙහි කරණුයෙක් ද වේ.

මහණෙනි, මෙ ධම්ම පසින් සමන්විත වූයේ සද්ධම්ම අසන්නේ නමුදු භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්විත වැ සද්ධම්ම අසන්නේ සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

කථාවට පරිභව නො කරයි. කපිකයාට පරිභව නො කරයි. තමාට පරිභව නො කරයි. එකකින් ඇතියේ අවිඤ්චානිතයෙන් යුක්ත වැ ධම්ම අසයි. නුවණින් මෙනෙහි කරණුයේ ද වේ.

මහණෙනි, මෙ ධම්ම පසින් සමන්විත වැ සද්ධම්ම අසන්නේ භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට (ආසම්මානිකයට) බස්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 4. 1. 2.

[දෙවැනි සම්මන්ත්‍රණියාම සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

2. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්විත වූයේ සද්ධම්ම අසන්නේ නමුදු භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

කථාවට පරිභව කෙරෙයි. කපිකයාට පරිභව කෙරෙයි. තමාට පරිභව කෙරෙයි. ජඩවූයේ කෙළනොලූ වූයේ දූෂ්‍යාඤ වෙයි. නොදන් දූයෙහි 'දත්මි' යන මාත ඇතියේ වේ.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමන්විත වූයේ සද්ධම්ම අසන්නේ නමුදු භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට බස්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමන්විත වැ සද්ධම්ම අසන්නේ භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට බැසගන්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

කථාවට පරිභව නො කෙරෙයි. කපිකයාට පරිභව නො කෙරෙයි. තමාට පරිභව නො කෙරෙයි. ජඩ නො වූයේ කෙළනොලූ නො වූයේ දූෂ්‍යවන් වෙයි. නොදන් දූයෙහි 'දත්මි' යන මාත නැතියේ වේ.

මහණෙනි, මෙ පඤ්චධම්මයෙන් සමන්විත වූයේ භූතලධම්මයෙහි සමාසකව සංකීර්ණ නිශාමයට (නිසන් මානිකයට) බස්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 4. 1. 3.

[නතිය සමමනනතියාමසුතනං]

[සාමප්තිනිදහං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිත්තුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙහි පඤ්චති:

මික්ඛි ධම්මං සුණ්ණාති මක්ඛපරිසුට්ඨිනො. උපාරමහවිනෙතො ධම්මං සුණ්ණාති රක්ඛගවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අනාහවිනෙතො හොති බ්ලජාතො. දුප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො. අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤාතමානී හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙහි සමනනාගතො සුණ්ණෙනාපි සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිත්තුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිත්තුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනං. කතමෙහි පඤ්චති:

අමික්ඛි ධම්මං සුණ්ණාති න මක්ඛපරිසුට්ඨිනො. අනුපාරමහවිනෙතො ධම්මං සුණ්ණාති න රක්ඛගවෙසී. ධම්මදෙසකෙ අනාහවිනෙතො හොති අබ්ලජාතො. පඤ්ඤා වා හොති අජලො අනෙළමුගො. න අනඤ්ඤානෙ අඤ්ඤාතමානී හොති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සමනනාගතො සුණ්ණෙනා සද්ධිමමං අහඛෙබ්බා නියාමං ඔක්කමිත්තුං කුසලෙසු ධම්මෙසු සමමනනනි.

5. 4. 1. 4.

[පඨම සද්ධිමමසමෙමාසසුතනං]

[සාමප්තිනිදහං]

4. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවහනනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු න සක්කච්චං ධම්මං සුණ්ණති. න සක්කච්චං ධම්මං පරියාපුණ්ණති. න සක්කච්චං ධම්මං ධාරෙන්නති. න සක්කච්චං ධම්මානං අත්ථං උපපරිකම්භන්ති. න සක්කච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං පටිපජ්ජන්ති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සද්ධිමමස්ස සමෙමාසාය අනන්තරධානාය සංවහනනති.

5 4 1. 3.

[තුන්වැනි සමන්තපාසාදි සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහසි]

3. මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමන්තාගත වූයේ සද්ධම්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධර්මයෙහි සමයකඤ්ච සංකිරාන නියාමයට බස්නට භව්‍ය නොවේ. කවර පසෙකින් යත්:

ගුණමකු වූයේ ගුණමකුසිතින් මඬනා ලද්දේ ධර්මය අසයි. උපාරම්භ විතත (වාද නගන සිත්) ඇතියේ සිදුරු සොයන සුලුයේ ධර්මය අසයි. නදබව ඇතියේ ධම්ම දෙශකයා කෙරෙහි ක්‍රොධයෙන් සැවුහු සිතැත්තේ වෙයි. ජඬ වූයේ කෙලනොලු වූයේ දුෂ්ප්‍රඥ වෙයි. නොදන් දූයෙහි 'දත්ම්' යන මාන ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පයින් සමන්තාගත වූයේ ධර්මය අසන්නේ නමුදු කුශලධර්මයෙහි සමයකඤ්ච සංකිරාන නියාමයට බස්නට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, ධම්ම පසෙකින් සමන්තාගත වූයේ දහම් අසන්නේ කුශලධර්මයෙහි සමයකඤ්ච සංකිරාන නියාමයට බස්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ගුණමකු නො වූයේ ගුණමකු සිතින් නො මැඩුනේ දහම් අසයි. උපාරම්භවිතතරහිත වූයේ රත්‍රිගවෙමි නො වූයේ දහම් අසයි. ධම්මදෙශකයා කෙරෙහි ක්‍රොධයෙන් නො සැවුහු සිතැතියේ නදබව නැතියේ වෙයි. ජඬ නො වූයේ කෙලනොලු නො වූයේ ප්‍රඥවත් වෙයි. නො දන් දූයෙහි 'දත්ම්' යන මාන නැතියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පයින් සමන්තාගත ව දහම් අසනුයේ කුශලධර්මයෙහි සමයකඤ්ච සංකිරාන නියාමයට බස්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 4. 1. 4.

[පළමුවැනි සද්ධම්මසමමොස සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදහසි]

4. මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය (වනය) පිණිස අනන්ධායාස පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණහු සකස් කොට දහම් නො අසති. සකස් කොට දහම් නො පිරිවහති. සකස් කොට දහම් නො ධරති. සකස් කොට බැරු ධර්මයන්ගේ අභිය පරික්ෂා නො කරති. සකස් කොට අභිය දැන ධර්මය දැන ධර්මානුධර්මය නො පිළිපදිත්.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්ධායාස පිණිස පවත්නාහයි.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධම්මස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තර-
ධාතාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සකකච්චං ධම්මං සුණන්ති. සකකච්චං ධම්මං
පරියාපුණන්ති. සකකච්චං ධම්මං ධාරෙන්නති. සකකච්චං ධනානං¹ ධම්මානං
අත්ථං උපපරික්ඛන්ති. සකකච්චං අත්ථමඤ්ඤාය ධම්මමඤ්ඤාය ධම්මානුධම්මං
පටිපජ්ජන්ති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මා සද්ධම්මස්ස සීතියා අසමමාසාය
අනන්තරධාතාය සංවත්තනන්ති.

5. 4. 1. 5.

[දුතිය සද්ධම්මසමමාසස්තනං]

[සාමපටිභිදානං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධම්මස්ස සමමාසාය අනන්තරධාතාය
සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු ධම්මං න පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යා-
කරණං ගාථං උද්දානං ඉතිච්ඡිත්තකං ජාතකං අභිභූතධම්මං වෙදදලං. අයං
භික්ඛවෙ, පඨමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං න
විත්ථාරෙත පරෙසං² දෙසෙන්නති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස
සමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං න
විත්ථාරෙත පරෙසං වාචෙන්නති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස
සමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං න
විත්ථාරෙත සජ්ඣායං කරොන්නති. අයං භික්ඛවෙ චතුර්ථො ධම්මො සද්ධම්මස්ස
සමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තනති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිඤ්ඤානං ධම්මං න
වෙනසා අනුචිතකොඤ්ඤානති, අනුචිතාරෙන්නති, මනසානුපෙක්ඛන්ති. අයං
භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සමමාසාය අනන්තරධාතාය
සංවත්තනති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මා සද්ධම්මස්ස සමමාසාය අනන්තරධාතාය
සංවත්තනන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මා සද්ධම්මස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තර-
ධාතාය සංවත්තනති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මං පරියාපුණන්ති සුත්තං ගෙය්‍යං වෙය්‍යාකරණං
ගාථං උද්දානං ඉතිච්ඡිත්තකං ජාතකං අභිභූතධම්මං වෙදදලං. අයං භික්ඛවෙ,
පඨමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසමමාසාය අනන්තරධාතාය
සංවත්තනති.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ සමිති සිඝ්ඛි ස අවිනාය සිඝ්ඛි අනුරුද්ධන් නොවීම පිඤ්ඛි පවත්නාහ. කවර පස්-දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණහු සකස් කොට දහම් අසති. සකස් කොට දහම් පිරිවහති. සකස් කොට දහම් බරති. සකස් කොට බැරැ බිමියන්ගේ අභිය පිරික්සති. සකස් කොට අභිය දෑහ බිමිය දහ බිමියාබිමිය පිළිපදනාහ.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ සමිති සිඝ්ඛි ස අවිනාය සිඝ්ඛි අනුරුද්ධන් නොවීම පිඤ්ඛි පවත්නාහයි.

5. 4. 1. 5.

[දෙවැනි සද්ධම්මසමමාය සූත්‍රය]

[සැවැත් නිදහස]

5. මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ විනාය සිඝ්ඛි අනුරුද්ධන් පිඤ්ඛි පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි මහණහු සූත්‍රය, ගෙයය, වෙය්‍යාකරණය, ගාථාය, උදනය, ඉතිවුත්තකය, ජාතකය, අද්දුතබ්බිය, වෙදලලය යන බිමිය ප්‍රගුණ නො කරත්. මහණෙනි, මේ ප්‍රථම බිමිය සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, නික්ඛු ස්වාශ්‍රැහ ස්වාපය්‍යානා බිමිය විතර විසින් පරහට නො දෙසන්නාහ. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, මහණහු ස්වාශ්‍රැහ ස්වාපය්‍යානා බිමිය පරහට විසාර විසින් වනපොත් නො කරවත්. මහණෙනි, මේ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි පවත්නේය.

තවද මහණෙනි, නික්ඛු ස්වාශ්‍රැහ ස්වාපය්‍යානා බිමිය විසාර විසින් හැදෑරීම නො කෙරෙත්. මහණෙනි, මේ සතරවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු ස්වාශ්‍රැහ ස්වාපය්‍යානා බිමිය සිහින් අනුචිතකිණ නො කරත්, අනුචිතාරණ නො කරත්. සිහින් අනු-ප්‍රෙක්ඛණ නො කරත්. මහණෙනි, මේ පස්වන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි පවත්නේය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච බිමියෝ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන්වීම පිඤ්ඛි පවත්නාහ යි.

මහණෙනි, මෙ කාරණයෝ පස් දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ සමිති සිඝ්ඛි ස අප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන් නොවනු පිඤ්ඛි පවත්නාහ. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙනි නික්ඛු සූත්‍රය, ගෙයය, වෙය්‍යාකරණය, ගාථාය, උදනය, ඉතිවුත්තකය, ජාතකය, අද්දුතබ්බිය, වෙදලලය යන ගායනාබිමිය ප්‍රගුණ කරත්. මහණෙනි, මේ පළමුවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ සමිති සිඝ්ඛි ස අප්‍රමොඡය පිඤ්ඛි අනුරුද්ධන් නො වනු පිඤ්ඛි වැටෙයි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජාරේන පරෙසං දෙසෙන්නි. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජාරේන පරෙසං වාවෙන්නි. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං විජාරේන සඤ්ඤායං කරොන්නි. අයං භික්ඛවෙ, චතුර්වාරි ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු යථාසුතං යථාපරිසත්තං ධම්මං වේදනා අනුචිතකෙකන්ති අනුචිතාරෙන්නි මනසානුපෙකන්ති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතියා අසම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තන්නීති.

5. 4. 1. 6.

[තතියසද්ධම්මසම්මොසස්සත්තං]

[සාවසම්භිද්දන්]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තන්නි. කතමෙ පඤ්ඤා:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුග්ගතිනං සුත්තන්තං පරියාපුණන්ති දුන්නිකඛිනෙනති පදබ්‍යාඤ්ඤානෙති. දුන්නිකඛිනත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්‍යාඤ්ඤානස්ස අපෝච්ඡි දුන්නායො භොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු දුඛබ්බා භොන්ති දොවම්මස්සකරණෙති ධම්මෙති සමන්තාගතා, අනම්මා අප්පදකඛිණ්ණගාතිනො අනුසාසතිං. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු ඛුද්ධස්සුතා ආගන්තාගමා ධම්මධරා විනයධරා මානිකාධරා, තෙ න සක්කම්මං සුත්තන්තං පරං වාවෙන්නි. තෙසං අච්චයෙන ඡින්නාමුලකො සුත්තන්තො භොති අප්පට්ඨසරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීපා ධර්මය විතර විසින් පරනට දෙසති. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ සපිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්තේය.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීපා ධර්මය විතර විසින් පරනට වනපොත් කරවත්. මහණෙනි, මේ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ සපිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීපා ධර්මය විතර විසින් සංක්ඛායනා කෙරෙති. මහණෙනි, මේ සහරවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ සපිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු යථාශ්‍රැත යථාපයඝීපා ධර්මය සිතින් අනුචිතකීණ කරත්. අනුචිතාරණය කරත්. සිතින් අනුප්‍රේක්ෂා කරත්. මහණෙනි, මේ පස්වන කරුණ සද්ධම්මයාගේ සපිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දෙන සද්ධම්මයාගේ සපිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්නාහ යි.

5. 4. 1. 6

[තුන්වැනි සද්ධම්මසමමාස සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදාසි]

6. මහණෙනි, මේ කාරණයෝ පස්දෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡයට අතුරුදන් වීමට වැටෙති. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි භික්ෂුහු උපිළිවෙළින් උගන්නා ලද සූත්‍රාන්තය උපිළිවෙළින් තබන ලද පදව්‍යාක්ෂණයෙන් සුඤ්ඤා කොට ප්‍රගුණ කරත්. මහණෙනි, උපිළිවෙළින් තබන ලද පදව්‍යාක්ෂණ ඇති පාළි-සූත්‍රයාගේ අම්මය ද දුර්නය වෙයි. මහණෙනි, මේ පළමු කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, භික්ෂුහු දුච්චිභාවකර ධර්මයන්ගෙන් සමන්වාගත වූවාහු දුර්වච්ච වෙති. නොසහනු වූවාහු අනුසසුන් පැදකුණින් නොගත්තාහු වෙත්. මහණෙනි, මේ දෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්තේ ය.

තවද මහණෙනි, යම් භික්ෂු කෙනෙක් බොහෝ ඇසුපිරු තැන් ඇතියාහු ආගතාගම වූවාහු ධර්මිර විනයධර මාතෘකාධර වූවාහු වෙත් නම්, ඔහු සකස් කොට සූත්‍රාන්තය මෙරමාගට වනපොත් නොකරවත්. ඔවුන් ඇවැමෙන් සූත්‍රාන්තය සුන්වූල් ඇති වෙයි. පිළිසරණ නැති වෙයි. මහණෙනි, මේ තෙවන කරුණ සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තභීතය පිණිස පවත්තේ ය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, ථෙරා භික්ඛු බාහුලිකා භොනති සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පටිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරිසං ආරහන්ති අපපත්තස්ස පත්තිසා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාස අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාස. තෙසං පච්ඡම් ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති. සාපි භොති බාහුලිකා සාථලිකා ඔක්කමනෙ පුබ්බභගමා පටිවෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා. න චිරිසං ආරහති අපපත්තස්ස පත්තිසා අනබ්ගතස්ස අබ්ගමාස අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාස. අයං භික්ඛවෙ, චතුස්සො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සබ්බෙ භික්ඛො භොති. සබ්බෙ බො පන භික්ඛවෙ, භික්ඛො අඤ්ඤමඤ්ඤං අකොකාසා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිහාසා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙට්ඨා ච භොනති, අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජ්ජා ච භොනති. තස්ම අපසන්නා වෙච නප්පසීදනති, පසන්නානං ච එකච්චානං අඤ්ඤථත්තං භොති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධම්මස්ස සම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තන්ති.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතිසා අසම්මොසාස අනන්තර-ධාතාස සංවත්තන්ති. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුගහතිනං සුත්තන්තං පරිසාපුණන්ති සුතික්ඛිතෙහති පදබ්බඤ්ජනෙති. සුතික්ඛිත්තස්ස භික්ඛවෙ පදබ්බඤ්ජනස්ස අත්ථොපි සුත්තෙසො භොති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතිසා අසම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු සුබ්බවා භොනති සොච්චස්සකරණෙහි ධම්මෙහි සමන්නාගතා. බමා පදක්ඛිණ්ණාතිනො අනුසාසති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතිසා අසම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, යෙ තෙ භික්ඛු බහුසසුතා ආගතාගමා ධම්මධරා විනයධරා මාතිකාධරා, තෙ සක්කච්චං පරං වාචෙති. තෙසං අච්චයෙන න ඡින්නමුලකො සුත්තන්තො භොති සප්පට්ඨරණො. අයං භික්ඛවෙ, තතියො ධම්මො සද්ධම්මස්ස සීතිසා අසම්මොසාස අනන්තරධාතාස සංවත්තති.

තවද මහණෙනි, තෙර මහණහු ප්‍රත්‍යය බහුල කොට ඇත්තාහු වෙත්. භාසනය ලිහිල් කොට ගත්තාහු පඤ්චනිවරණ සංකීර්ණ අවසුමණයෙහි ප්‍රමිතිම වන්නාහු ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි භාරවිසූ විසර්ගිත ඇත්තාහු අප්‍රාජා වූ විකේශයාගේ ප්‍රාජනිය සඳහා අනගිගත ධම්මාගේ අගිගමය සඳහා අසාසාන්කිකයාගේ සාසාන්කාරය සඳහා වැර නො වඩනාහ. ඔවුන්ගේ පශ්චිම ජනනාව ද දූෂාවනුයෙහිට පැමිණෙයි. එ ජනනාව ද සිවුපස බහුල කොට ඇත්ති සස්ත ලිහිල් කොට ගත්ති අවසුමණයෙහි (පරිභානියෙහි) පෙරට ව යන්නී ප්‍රවිච්ඡෙකයෙහි භාරවිසූ වැර ඇත්ති වෙයි. අප්‍රාජායාගේ ප්‍රාජනිය පිණිස අනගිගතයාගේ අගිගමය සඳහා අසාසාන්කිකයාගේ සාසාන්කාරණය සඳහා වැර නො අරඹයි. මහණෙනි, මේ සතරවන ධම්ම සද්ධම්මයාගේ විකාශය පිණිස අනුරුධන්විම පිණිස වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, සහග්‍රු භික්ෂූහු වෙත්. මහණෙනි, සංකීර්ණ බුන් කල්හි අන්‍යෝන්‍යයනට ආශ්‍රෝමයෝ ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිභවයෝ ද වෙති. උදුහට වටා බිණුම් ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිවර්තයෝ ද වෙත්. එහි ලා නො පහන් වූවෝ ද නො පහදනාහ. පහන් වූ ද ඇතැමුන්ගේ අන්‍යාචාරිය (කලුතිරිම) වෙයි. මේ පස්වන ධම්ම සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොභය සඳහා අනුරුධානය සඳහා වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පස් දහම්හු සද්ධම්මයාගේ ප්‍රමොභය පිණිස අනුරුධන් විම පිණිස පවත්නාහ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධම් කෙනෙක් සද්ධම්මයාගේ සමිතිය පිණිස අච්ඡායය පිණිස අනුරුද්ධන් නො වීම පිණිස පවත්නාහ. කවර පස්දෙනෙකු යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණහු මොනොවට උගන්නා ලද අනුන්‍යය මොනොවට යොදන ලද පදව්‍යසඤ්ඤායෙන් සුකත කොට ටිරවහන්. මහණෙනි, මැනවින් තබන ලද පදව්‍යසඤ්ඤායෙන් සුන් සුත්‍රාන්‍යයාගේ අමිය ද ප්‍රණීත වෙයි. මහණෙනි, මේ ප්‍රථමධම්ම සද්ධම්මයාගේ සමිතිය සඳහා අප්‍රමොභය සඳහා අනුරුධන් නො වීම සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, මහණහු සුවච්ඡායය කරණධම්මයන්ගෙන් සමිතිය ගත වූවාහු සුවච වෙති. ඉවසන්තාහු පැදකුණෙන් අනුන්‍යයය පිළිගන්නාහු වෙත්. මහණෙනි, මේ දැනිය ධම්ම සද්ධම්මයාගේ සමිතිය පිණිස අප්‍රමොභය පිණිස අනුරුද්ධන් නොවීම පිණිස පවති.

තවද මහණෙනි, බහුග්‍රහ වූ ආගතාගම වූ ධම්මර - විනයධර - මාතෘකාධර වූ යම් ප්‍රසිද්ධ නිත්‍යහු වෙත් නම්, ඔහු සකස් කොට මෙරමාහට දහට යියවති. ඔවුන්ගේ ඇවෑමෙන් සුත්‍රාන්‍යය සුන් මුල් ඇතියෝ නො වෙයි. පිළිසරණ සනිත වේ. මහණෙනි, මේ තෙවන ධම්ම සද්ධම්මයාගේ සමිතිය පිණිස අප්‍රමොභය පිණිස අනුරුද්ධන් නොවීම පිණිස වැටෙයි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, පේරං භික්ඛු න බාහුලිකා ගොනති න සාර්ථලිකා ඔක්කමතො නික්ඛන්තධුරං පච්චෙකො පුබ්බසාමා. චිරයං ආරහන්ති අප්පනනස්ස පන්තියා අනබ්ගනස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. තෙසං පච්ඡමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති. සාපි ගොති භා බාහුලිකා න සාර්ථලිකා ඔක්කමතො නික්ඛන්තධුරං පච්චෙකො පුබ්බසාමා. චිරයං ආරහන්ති අප්පනනස්ස පන්තියා අනබ්ගනස්ස අබ්ගමාය අසච්ඡිකතස්ස සච්ඡිකිරියාය. අයං භික්ඛවෙ, චතුරේථා ධම්මො සද්ධිමමස්ස ඕතියා අසමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, සමෙසා සමග්ගො සමමාදමානො අවිච්ඡමානො ඵකුද්දෙසො ථාසුං විහරති.¹ සමෙස ඛො පන භික්ඛවෙ, සමග්ගො න වෙච අඤ්ඤමඤ්ඤං අකෙකාසා ගොනති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිහාසා ගොනති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිකෙට්ඨා ගොනති. න ච අඤ්ඤමඤ්ඤං පරිච්චජනා ගොනති. නත්ථ අප්පසන්නා වෙච පසීදනති. පසන්නානං ච භීයෙය්‍යාහාවො ගොති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො ධම්මො සද්ධිමමස්ස ඕතියා අසමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මො සද්ධිමමස්ස ඕතියා අසමමාසාය අනන්තරධාතාය සංවත්තන්ති.

5. 4. 1. 7.

[දුක්ඛථාසුත්තං]

[සාවකවිද්දනං]

7. පඤ්චන්තං භික්ඛවෙ, පුග්ගලානං කථා දුක්ඛථා පුග්ගලං පුග්ගලං² උපතිධාය. කතමෙසං පඤ්චන්තං:

අස්සද්ධස්ස භික්ඛවෙ, සද්ධාකථා දුක්ඛථා, දුස්සිලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා, අප්පසුතස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා, චිඡ්ඡිකතස්ස වාගකථා දුක්ඛථා, දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අස්සද්ධස්ස සද්ධාකථා දුක්ඛථා? අස්සද්ධා භික්ඛවෙ, සද්ධාකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, ඤාප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිත්ථෙති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අප්පච්චයං ච පාඤ්ඤරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ සද්ධාසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති. න ච ලහති නහො නිද්දනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා අස්සද්ධස්ස සද්ධාකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ දුස්සිලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා? දුස්සිලො භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති, ඤාප්පති, ව්‍යාපජ්ජති, පතිත්ථෙති, කොපඤ්ච දෙසඤ්ච අප්පච්චයං ච පාඤ්ඤරොති. තං කියස්ස හෙතු? තං හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදං අත්තති න සම්පස්සති³, න ච ලහති නහො නිද්දනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා දුස්සිලස්ස සීලකථා දුක්ඛථා.

1. ථාසු විහරති - සිමු.

2. පුග්ගල පුග්ගලං - මෙසං,

3. න සම්පුපස්සති - මෙසං.

තවද මහණෙනි, සථපිර හික්කුහු බාහුලික නොවෙත්. සස්ත ලිහිල් කොට නොගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හැරවිසූ වැරදුර ඇතිසාහු ප්‍රකෘති-විවෙකයෙහි සුච්ඡිකම් වූවාහු අප්‍රාජායාගේ ප්‍රාජාතිය සඳහා අනබ්ගතයාගේ අබ්ගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්තානායාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය සඳහා වැර අරඹත්. ඔවුන්ගේ පශ්චිම ජනතාව ද ඔවුන්ගේ දූෂටානුගතියට පැමිණෙති. ඒ ජනතා ද බාහුලික නොවූ සාථලික නොවූ අවක්‍රමණයෙහි හැරවිසූ වැර ඇති වූ ප්‍රච්චෙකයෙහි සුච්ඡිකම් වූ අප්‍රාජායාගේ ප්‍රාජාතිය පිණිස අනබ්ගත-යාගේ අබ්ගමය සඳහා අසාක්‍ෂාත්තානායාගේ සාක්‍ෂාත්කරණය සඳහා වැර අරඹයි. මහණෙනි, මේ සතරවන ධර්මය සද්ධම්මයාගේ සතිතිය සඳහා අප්‍රමොඡය සඳහා අතුරුදහන් නොවීම සඳහා වැටෙයි.

තවද මහණෙනි, සනහු සමග වූවාහු සතුටු වන්නාහු විවාද නො-කරන්නාහු එක් උදෙසීම ඇත්තාහු පහසුවෙන් වාස කරත්. මහණෙනි, සතුන් සමග වූ කල්හි අන්‍යෝන්‍යයනට ආක්‍රොශයෝ නො ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිභවයෝ නො ද වෙති. උනුනට පිරිවටා බිණුම් නො ද වෙති. අන්‍යෝන්‍යයනට පරිත්‍යජ්‍යයෝ නො ද වෙත්. එකරුණෙහි ලා අප්‍රසන්නයෝ ද පහත් වන්නාහ. ප්‍රසන්නයන්ගේ ද භූයෝභාවය වෙයි. මහණෙනි, මේ පස්වන ධර්මය සද්ධම්මයාගේ සතිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අතුරුදහන් නොවීම පිණිස වැටෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෝ සද්ධම්මයාගේ සතිතිය පිණිස අප්‍රමොඡය පිණිස අනන්තර්ධානය පිණිස වැටෙන්නාහ යි.

5. 4. 1. 7.

[දුක්ඛථා දුක්ඛය]

[සාවැත්තිදහසි]

7. මහණෙනි, ඒ ඒ පුද්ගලයා සඳහා පුද්ගලයන් පස්දෙනකුන්ගේ කථා දුෂකථා වෙයි. කවර පස්දෙනකුන්ගේ ය යත්:

මහණෙනි, ශ්‍රද්ධාරහිතයාට ශ්‍රද්ධාකථා දුෂකථා ය. දුෂිල්භට ශීලකථා දුෂකථා ය. අලප්‍රානසාහට බහුශ්‍රාතභාවය පිළිබඳ කථා දුෂකථා ය. මසුරුහට න්‍යාගකථා දුෂකථා ය. දුෂප්‍රායුහට ප්‍රඥකථා දුෂකථා යි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් අශ්‍රද්ධාසාහට ශ්‍රද්ධාකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, ශ්‍රද්ධා නැතිසේ ශ්‍රද්ධා පිළිබඳ කථාව කරණු ලබන් ම කොප විසින් ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, විරුද්ධ ව නැතහිටී, කොප හා ද්වේෂ හා නොසතුට හා පාල කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ වනාහි එ ශ්‍රද්ධාසම්පද් නමා කෙරෙහි නොමැ දක්නේ ය. එ කරුණු කොට ගෙන ප්‍රිතිප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් අශ්‍රද්ධාසාහට ශ්‍රද්ධාකථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුෂිල්භට ශීලකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, දුග්ගීලයා ශීලකථාව කරණු ලබන් ම කොපයෙන් ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, විරුද්ධ ව නැති සිටුවන් ය, කොපය හා ද්වේෂය හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ එ ශීල සම්පදව නමා කෙරෙහි නොදක්නේ ය එ හෙයින් ප්‍රිති-ප්‍රමොදය නො ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් දුග්ගීලයාට ශීලකථාව දුෂකථා වෙයි.

කසමා ච භික්ඛවෙ, අප්පසුකස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා? අප්පසුකො භික්ඛවෙ, බාහුසච්චකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති කුප්පති ව්‍යාපජ්ජති පතිජ්ඣයිති, කොපා ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නා කිස්ස හෙවු? නා හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදා අත්තති න සම්පස්සති. න ච ලහති නතො තිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා අප්පසුකස්ස බාහුසච්චකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා? මච්ඡරි භික්ඛවෙ වාගකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති කුප්පති ව්‍යාපජ්ජති පතිජ්ඣයිති, කොපා ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නා කිස්ස හෙවු? නා හි සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදා අත්තති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති නතො තිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා මච්ඡරියස්ස වාගකථා දුක්ඛථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා? දුප්පඤ්ඤ භික්ඛවෙ පඤ්ඤකථාය කච්ඡමානාය අභිසජ්ජති කුප්පති ව්‍යාපජ්ජති පතිජ්ඣයිති, කොපා ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නා කිස්ස හෙවු? නා හි සො භික්ඛවෙ, පඤ්ඤසම්පදා අත්තති න සම්පස්සති.¹ න ච ලහති නතො තිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා දුප්පඤ්ඤස්ස පඤ්ඤකථා දුක්ඛථා.

ඉමෙසා ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ඤානා පුග්ගලානා කථා දුක්ඛථා පුග්ගලා පුග්ගලා?² උපනිධාය.

පඤ්ඤානං භික්ඛවෙ පුග්ගලානා කථා සුකථා පුග්ගලා පුග්ගලා? උපනිධාය. කතමෙසං පඤ්ඤානං?

සද්ධිස්ස භික්ඛවෙ සද්ධිකථා සුකථා, සීලවතො සීලකථා සුකථා, බහුසුතස්ස බාහුසච්චකථා සුකථා, වාගවතො වාගකථා සුකථා, පඤ්ඤාවතො පඤ්ඤකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ, සද්ධිස්ස සද්ධිකථා සුකථා? සද්ධො භික්ඛවෙ, සද්ධිකථාය කච්ඡමානාය නාචිසජ්ජති න කුප්පති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ඣයිති, න කොපා ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නා කිස්ස හෙවු? නා හි සො භික්ඛවෙ, සද්ධිසම්පදා අත්තති සම්පස්සති. ලහති ච නතො තිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා සද්ධිස්ස සද්ධිකථා සුකථා.

කසමා ච භික්ඛවෙ සීලවතො සීලකථා සුකථා? සීලවා භික්ඛවෙ, සීලකථාය කච්ඡමානාය නාචිසජ්ජති න කුප්පති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ඣයිති, න කොපා ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නා කිස්ස හෙවු? නා හි සො භික්ඛවෙ, සීලසම්පදා අත්තති සම්පස්සති.¹ ලහති ච නතො තිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා සීලවතො සීලකථා සුකථා.

1. න සමනුපස්සති - මජ්ඣ.

2. පුග්ගලෙ පුග්ගලං - මජ්ඣ.

මහණෙනි, කවර හෙයින් අප්පඥානසංඛට බහුශ්‍රාවණාවය පිළිබඳ කථාව දුෂකථා වේය යත්: මහණෙනි, අප්පඥානසං බහුශ්‍රාවණාවය පිළිබඳ කථාව කරණු ලබන් ම කොපයෙන් ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, දළව නැගීසිටී, කොපය හා දෝෂය හා නොසතුට හා පාල කෙරෙයි. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ශ්‍රාවණමපද් නමා තුළ නොම දක්නේ ය. එ නිදහ කොට ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද නො ලබන්නේ ය. එහෙයින් අප්පඥානසං බහුශ්‍රාවණ කථාව දුෂකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් මහසරිභට න්‍යාගකථාව දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, මහසරියා න්‍යාගකථාව කරණු ලබන් ම ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට වැටෙයි, දළ ව නැගීසිටී, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කරයි. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, මහසරි එ න්‍යාගසමපද් නමා කෙරෙයි නොම දක්නේ ය. එ නිදහ කොටගෙන ප්‍රිතිප්‍රමොදය නොද ලබන්නේ ය. එහෙයින් මහසරිභට න්‍යාගකථා දුෂකථා යි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් දුෂ්ප්‍රාඥයාහට ප්‍රඥකථා දුෂකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, දුෂ්ප්‍රාඥ හෙමේ ප්‍රඥකථා කරණු ලබන් ම ලැගෙයි, කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට පැමිණෙයි, දළ ව නැගීසිටී, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල කරයි. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ප්‍රඥ-සමපද් නමා කෙරෙයි ලා නොම දක්නේ ය. එ නිදහ කොට ගෙන ප්‍රිතිප්‍රමොදය නොද ලබන්නේ ය. එහෙයින් දුෂ්ප්‍රාඥයාහට ප්‍රඥකථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස් පුතුලන්ට ඒ ඒ පුතුල්ලු නිසා (වැටෙන) කථාව දුෂකථා වෙයි.

මහණෙනි, ඒ ඒ පුතුල්ලු නිසා පුතුලන් පස්දෙනකුන්ගේ කථාව සුකථායෙක් වෙයි. කවර පස්දෙනකුන්ට ය යත්:

මහණෙනි, සැද්දහැනියහට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථායෙක. සිල්වන්හට ශීල කථාව සුකථායෙක. බහුශ්‍රාවණයට බහුශ්‍රාවණකථාව සුකථායෙක. න්‍යාගි-හට න්‍යාගකථාව සුකථායෙක, ප්‍රඥවන්හට ප්‍රඥකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවරහෙයින් සැද්දහැනියහට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, සැද්දහැනියේ ශ්‍රද්ධාකථාව කරණු ලබන් ම කොප මිසින් නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, දළව නැග නො සිටී. කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කෙරෙයි. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙම එ සිල්සප්‍රව නමා තුළ ම දක්නේ ය. එ හෙතුකොට ගෙන ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් ශ්‍රද්ධාවන්හට ශ්‍රද්ධාකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් සිල්වන්හට ශීලකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, සිල්වන් නැතැත්තේ ශීලකථා කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, තද නො වෙයි, කොපය හා දෝෂය හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කරයි. එකවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙතෙමේ එ ශීලසමපද් නමා කෙරෙයි ලා දක්නේ ය. එ හෙතුකොට ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් සිල්වන්හට ශීල-කථාව සුකථායෙකි.

කසමා ච භික්ඛවෙ, බහුසංසාරස්ස බහුසම්මතස්ස සුඛස්ස? බහුසංසාරස්ස භික්ඛවෙ, බහුසම්මතස්ස කම්මමානස්ස නාභිසංජාති න භූපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නං කිස්ස හෙතු? නං හි සො භික්ඛවෙ, සුතසම්පදං අත්තති සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා බහුසංසාරස්ස බහුසම්මතස්ස සුඛස්ස.

කසමා ච භික්ඛවෙ, වාගවතො වාගකපා සුඛස්ස? වාගවා භික්ඛවෙ, වාගකපාස්ස කම්මමානස්ස නාභිසංජාති න භූපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නං කිස්ස හෙතු? තස්සෙති සො භික්ඛවෙ වාගසම්පදං අත්තති සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා වාගවතො වාගකපා සුඛස්ස.

කසමා ච භික්ඛවෙ පඤ්ඤාචතො පඤ්ඤාකපා සුඛස්ස? පඤ්ඤාචා භික්ඛවෙ පඤ්ඤාකපාස්ස කම්මමානස්ස නාභිසංජාති න භූපති න ව්‍යාපජ්ජති න පතිජ්ජති, න කොපං ච දෙසං ච අප්පච්චයං ච පාතුකරොති. නං කිස්ස හෙතු? තස්සෙති සො භික්ඛවෙ පඤ්ඤාසම්පදං අත්තති සම්පස්සති. ලහති ච තතො නිදනං පිතිපාමුජ්ජං. තසමා පඤ්ඤාචතො පඤ්ඤාකපා සුඛස්ස.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චනා පුග්ගලානං කපා සුඛස්ස පුග්ගලං පුග්ගලං උපතිට්ඨායාති.

5. 4. 1. 8.

[සාරජ්ජ සුතං]

[සාවජ්ජනිදනං]

ඉ පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්මනාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්ඛන්තො හොති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අස්සඤ්ඤා හොති, දුස්සීලො හොති, අප්පස්සන්තො හොති, කුසීන්තො හොති, දුප්පඤ්ඤා හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගතො භික්ඛු සාරජ්ජං ඔක්ඛන්තො හොති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්මනාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු සඤ්ඤා හොති, සීලවා හොති, බහුසංසාරො හොති, ආර්ථවිජ්ජො හොති, පඤ්ඤාචා හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්මනාගතො භික්ඛු විසාරදො හොති.

මහණෙනි, කවර හෙයින් බහුශ්‍රැතයාභාව බහුශ්‍රැතභාවය පිළිබඳ කථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, බහුශ්‍රැත තෙමේ බාහුශ්‍රැතයාකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, නද නො වෙයි, කොප හා දෝෂ හා අප්‍රත්‍යය හා පාල නො කරයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හෙ තෙමේ එ ශ්‍රැතසම්පද් නමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතෙයින් ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් බහුශ්‍රැතයාට බාහුශ්‍රැතයාකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් න්‍යාගවත්භට න්‍යාගකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, න්‍යාගවත් පුද්ගල න්‍යාගකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, කොපයන් දෝෂයන් අප්‍රත්‍යයන් පාල නො කෙරෙයි. එ කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හේ ඒ න්‍යාගසම්පද් නමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතෙයින් ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් න්‍යාගවත්භට න්‍යාගකථාව සුකථායෙකි.

මහණෙනි, කවර හෙයින් ප්‍රඥවත්භට ප්‍රඥකථාව සුකථා වේ ය යත්: මහණෙනි, ප්‍රඥවත් නැතැත්තේ ප්‍රඥකථාව කරණු ලබන් ම නො ලැගෙයි, නො කිපෙයි, ව්‍යාපාදයට නො පැමිණෙයි, නද නො වෙයි, කොපයන් දෝෂයන් අප්‍රත්‍යයන් පාල නො කරයි. කවර හෙයින් යත්: මහණෙනි, හේ ඒ ප්‍රඥසම්පත් නමා කෙරෙහි ලා දක්නේ ය. එ හෙතෙයින් ප්‍රිතිප්‍රමොදය ද ලබන්නේ ය. එහෙයින් ප්‍රඥවත්භට ප්‍රඥකථා සුකථායෙකි.

මහණෙනි, මෙ පස් පුතුලට ඒ ඒ පුතුල්ලු සදහා කරණ කථා සුකථා වේ යයි.

5. 4. 1. 8.

[සාරජ් සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

8. මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමනාගත මහණ නිසොජ්ඣකභාවයට පැමිණියේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ අග්‍රභූත වෙයි, දුග්ගත වෙයි, අලපග්‍රාහ වෙයි, කුසිත වෙයි, දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ ධම් පසින් සමනාගත මහණ (ශාරද්‍යයට) නිසොජ්ඣකභාවයට පැමිණියේ වේ.

මහණෙනි, ධම් පසෙකින් සමනාගත මහණ විශාරද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ ශ්‍රද්ධා ඇතියේ වෙයි, චිල්ලිත් වෙයි, බහුශ්‍රැත වෙයි, පාරබ්බිවිය්ඨී වෙයි, ප්‍රඥ ඇතියේ වේ.

මහණෙනි, මෙ ධම් පසින් සමනාගත මහණ විශාරද වේ යයි.

5. 4. 1. 9.

[උද්ධිසුතං]

9. එවං මෙ සුතං: එකං සමයං භගවා කොසමට්ඨං විහරති කොසිතාරාමේ. තෙන ඛො පන සමයෙන ආයස්මා උද්ධි මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනො, නිසිනො, හොති. අද්දසා ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා ආයස්මනා උද්ධි මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතං ධම්මං දෙසෙනා, නිසිනා, දිස්වාන¹ යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා භගවනා, අනිවාදෙවා, එකමනා, නිසිදි, එකමනා, නිසිනො, ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා භගවනං එවාදවොච: ආයස්මා නතෙන උද්ධි මහතියා ගිහිපරිසාය පරිවුතො ධම්මං දෙසෙනති.

න ඛො ආනඤ්ඤා සුකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙවා. පරෙසං ආනඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙනොන පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤානා උපට්ඨපෙත්වා පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො, කතමෙ පඤ්ච:

ආනුපුබ්බිකථං² කපේස්සාමිති පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො, පරිසාය-දස්සාවි කථං කපේස්සාමිති පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො, අනුද්දයනා පටිච්ච කථං කපේස්සාමිති පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො, න ආමි-සනාරො කථං කපේස්සාමිති පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො, අත්තානං ච පරං ච අනුපභච්ච කථං කපේස්සාමිති පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බො.

න ඛො ආනඤ්ඤා සුකරං පරෙසං ධම්මං දෙසෙවා. පරෙසං ආනඤ්ඤා ධම්මං දෙසෙනොන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අර්ඤ්ඤානා උපට්ඨපෙත්වා පරෙසං ධම්මං දෙසෙනබ්බොති.

5. 4. 1. 10.

[දුප්පට්ඨිනොදයසුතං]

[සාමපට්ඨිදුතං]

10. පඤ්චමෙ නිනබ්බෙ උප්පන්නා දුප්පට්ඨිනොදයා, කතමෙ පඤ්ච:

උප්පන්නො රාගො දුප්පට්ඨිනොදයො, උප්පන්නො දොසො දුප්පට්ඨිනොදයො, උප්පන්නො මොහො දුප්පට්ඨිනොදයො, උප්පන්නා පටිච්චාණං දුප්පට්ඨිනොදයං, උප්පන්නා ගම්භවිතං දුප්පට්ඨිනොදයං.

ඉමෙ ඛො නිනබ්බෙ පඤ්ච උප්පන්නා දුප්පට්ඨිනොදයාති.

සද්ධම්මවග්ගො පඨමො.

නාසුද්දනං:

තයො සද්ධම්ම නියාමා තයො සද්ධම්ම සමමාසා
දුකකථා සාරණං චෙව³ උද්ධි දුබ්බිනොදයො.

1 දිස්වා - මජ්ඣං.

2. ආනුපුබ්බිකථා - මජ්ඣං.

3. දුකකථා චෙව සාරණං - මජ්ඣං.

5. 4 1 9

[උද්ධම සූත්තය]

9. මා විසින් මෙසෙයින් අසන ලද: එක් කලෙක්හි භාග්‍යවතුන්-
වහන්සේ කොසඹානුවර සමීපයෙහි වූ කොසඹානුවරයෙහි වැඩ වසන
සේක. එ සමයෙහි ආයුෂ්මත් උද්ධම තෙරණුවෝ මහ ගිහිපිරිසක් විසින්
පිරිවරණ ලද්දහු ධම් දෙසනා කරමින් හුන්නාහු වෙත්. ආයුෂ්මත්
ආනඤ්ඤ තෙරණුවෝ මහත් ගිහිපිරිස් විසින් පිරිවරණ ලද වැ දම් දෙසමින්
හුන් ආයුෂ්මත් උද්ධම තෙරුන් දුටහ. දැක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා
එළැඹිසහ. එළැඹ භාග්‍යවතුන් සකසා වැද එකත්පස් වැ හුන්හ. එකත්
පස් වැ හුන් ආයුෂ්මත් ආනඤ්ඤ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල
කරුණ සාලකළහ: “වහන්ස, ආයුෂ්මත් උද්ධම තෙරණුවෝ මහ ගිහි පිරිස්
විසින් පිරිවරණ ලද්දහු දම් දෙසන්න”යි.

ආනඤ්ඤෙති, පරහට දම් දෙසනු සුකර නො වේ මැ යි. ආනඤ්ඤෙති,
පරහට ධම්මදෙශනා කරණුවනු විසින් නමා තුළ ධම් පසක් එළවාගෙන
මෙරමාහට දම් දෙසිය යුතු. කවර පසෙක යත්:

‘ආනුජර්ථි (විලිවෙල) කථාව කියන්නෙමි’ යි පරහට ධම්ම දෙසිය යුතු.
‘පසකිය (කරුණ) දක්වන්නෙමි කථා කියන්නෙමි’ යි පරහට දම් දෙසිය
යුතු. ‘අනුකම්පා පිණිස ධම්මකථා කියන්නෙමි’ යි පරහට දම් දෙසිය යුතු.
‘ලාභාපෙක්ෂා නැතිසේම ධම්මකථා කියන්නෙමි’ යි පරහට දම් දෙසිය යුතු.
‘නමා හා මෙරමා හා නොසටා ධම්මකථා කියන්නෙමි’ යි පරහට ධම්ම
දෙසිය යුතු.

ආනඤ්ඤෙති, පරහට දම් දෙසනු සුකර නො වේ. ආනඤ්ඤෙති,
පරහට ධම්මදෙශනා කරන්නාහු විසින් මේ ධම් පස නමා තුළ එළවා පරහට
ධම්ම දෙසිය යුතු යි.

5. 4. 1. 10.

[දුප්පට්ඨනොදය සූත්තය]

[සැවැත්තිද්‍රව්‍ය යි]

10. මහණෙනි, මේ කරුණු පසෙක් උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය
හෙන්නේ ය. කවර පසෙක යත්:

රාගය උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. ද්වේෂය උපන්නේ
දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. මොහය උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය.
උපත් ප්‍රතිනාශය දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය. උපත් ගමික චිත්තය
දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ ය.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස උපන්නේ දුකසේ දුරුලිය හෙන්නේ යයි.

සද්ධම්මවග්ගිය පළමුවැනි යි.

එහි උද්දාය:

සද්ධම්මනිසාම සූත්‍ර තුණෙක, සද්ධම්මසම්මාස සූත්‍ර තුණෙක, දුකකථා
සූත්‍රය, සාරණී සූත්‍රය, උද්ධම සූත්‍රය, දුප්පට්ඨනොදය සූත්‍රය දස දහයෙනි.

2. ආඝාතවග්ගො.

5. 4. 2. 1.

[පස්ම ආඝාතපටිච්ඡිතයසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

11. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආඝාතපටිච්ඡිතයා යත් භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, මොහතා නස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙනබ්බො. එවං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කරුණා නස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙනබ්බො. එවං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, උපෙක්ඛා නස්මිං පුග්ගලෙ භාවෙනබ්බො. එවං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, අසනි අමනිසිකාරො නස්මිං පුග්ගලෙ ආපජ්ජිතබ්බො. එවං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

යස්මිං භික්ඛවෙ, පුග්ගලෙ ආඝාතො ජායෙථ, කම්මස්සකතා නස්මිං පුග්ගලෙ අධිට්ඨානබ්බො: “කම්මස්සකො අසමායසමා¹ කම්මදායාදෙ කම්මයොති කම්මබ්බු කම්මපටිසරණො. යං කම්මං කරස්සති කල්‍යාණං වා පාපකං වා, නස්ස දායාදෙ භවිස්සති”ති. එවං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්ඡෙනෙතබ්බො.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආඝාතපටිච්ඡිතයා යත් භික්ඛුනො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්ඡෙනෙතබ්බොති.

5. 4. 2. 2.

[දුතිය ආඝාතපටිච්ඡිතයසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

12. නත්ථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භික්ඛු ආමනෙත්ති ආවුසො භික්ඛවොති.² ආවුසොති බො තෙ භික්ඛු ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස පච්චසොසාසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

1. අයං ආයස්මා - සිවු. 2. භික්ඛවෙති - මජ්ඣ.

2. ආඝාතවර්ගය.

5. 4. 2. 1.

[පළමුවන ආඝාතපටිච්ඡිතය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

11. මහණෙනි, යම් අරමුණෙකින් මහණභ්ගව උපන් ආඝාතය (දෝෂය) සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරුකටයුතු වේ නම්, එබඳු වූ මේ ආඝාතපටි-ච්ඡිතය (උපාය) යෝජ්‍ය පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙකු යත්:

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි මෙමග්‍රිය (ත්‍රික චතුෂ්ඨාංග වශයෙන්) හැටියැ යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි උපන් ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුතුල් කෙරෙහි කරුණා හැටියැ යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි උපන් ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුතුල් කෙරෙහි උපෙක්‍ෂාව (චතුර්ථාංග වශයෙන්) වැඩිය යුතු. මෙසෙයින් එ පුතුල් කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, අසති අමනාසිකාරය (නොසිති නො මෙනෙහි කිරීම) එ පුද්ගලයා කෙරෙහි එලැවියැ යුතු යි. මෙසේ එ පුතුල් කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි ආඝාතය උපදනේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි කම්මකතාව මෙනෙහි කළයුතු. “මේ ආයුෂමත් කම්මක (කම්ම සම්මත කොට ඇත්තේ) කම්මයාද (කම්ම මිසින් දෙන ලද විපාක කොටස ගත්තේ) වෙයි. කම්මොති (කම්ම ම හෙතු කොට ඇත්තේ) වෙයි. කම්මකු වෙයි. කම්මනිසරණ (කම්ම මිත්‍රිසරණ කොට ඇත්තේ) වෙයි. කලණ වෙවයි ලමු වෙවයි යම් ම කම්මක් කෙරේ නම්, එයට දයාද (විපාක කොටස ගත්තේ), වත්තේ ය” යි. මෙසේ එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරුලිය යුතු යි.

මහණෙනි, යම් අරමුණෙක මහණභව උපන් ආඝාතය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරුලිය යුතු වේ නම්, මේ ඒ ආඝාතපටිච්ඡිතය පස යි.

5. 4. 2. 2

[දෙවෙනි ආඝාතපටිච්ඡිතය සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

12. එ කල්හි ආයුෂමත් ශාට්පුත්‍ර තෙරණුවෝ ‘ආයුෂමත් මහණෙනි’ යි නිකුත් ඇමැතු සේක. ‘ආවැත්ති’ යි එ මහණහු ආයුෂමත් ශාට්පුත්‍ර තෙරැන්හට මිත්‍රිවදන් ඇස්සුහ. ආයුෂමත් ශාට්පුත්‍ර තෙරණුවෝ තෙල කරුණ වදාළහ:

පඤ්චමෙ ආවුසො, ආඝාතපටිච්ඡෙදායා යත්තිකඛුහො උප්පන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිච්චෙනෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්චො:

ඉධාවුසො, එතඤ්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො. එවරුපෙඨ ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එතඤ්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිකායසමාචාරො. එවරුපෙඨ ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එතඤ්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චේතසො චිවරං, චේතසො පසාදං. එවරුපෙඨ ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එතඤ්චො පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො, න ච ලහති කාලෙන කාලං චේතසො චිවරං චේතසො පසාදං. එවරුපෙඨ ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

ඉධ පන ආවුසො, එතඤ්චො පුග්ගලො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො හොති පරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො, ලහති ච කාලෙන කාලං චේතසො චිවරං චේතසො පසාදං. එවරුපෙඨ ආවුසො, පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

නත්තාවුසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො පරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො, කථං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො?

සෙක්ඝථාපි ආවුසො, ගිහිකා ප සුඛලිහො රමියාය නන්තං ඉධො වාමෙන පාදෙන නිග්ගහෙතො¹ දංකිණෙන පාදෙන චිත්ථාරෙතො² යො නත්ථ සාරො නං පටිපාටෙතො³ දාදුය පක්කමෙය්‍ය; එවමෙච බො ආවුසො,⁴ යවායං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිකායසමාචාරො පරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුද්ධිකායසමාචාරතා, න සාස්ස නස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බවාස්ස පරිසුද්ධිච්චිසමාචාරතා, සාස්ස නස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවා නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

නත්තාවුසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො, කථං නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො?

සෙක්ඝථාපි ආවුසො පොහාරණි සෙචාලපණ්ණකපරියොනද්ධා, අථ පුට්ඨො ආගචේක්ඝ සමානිගහොතො සමමපරෙතො කිලනොතා නයිතො පිපාසිතො. සොනං පොහාරණි සොහෙතො උහොති භරෙති ඉතිච්චිච සෙචාලපණ්ණකා අපබ්බතිත්වා⁵ අඤ්ඤාතිත්වා පිටිත්වා පක්කමෙය්‍ය, එවමෙච බො ආවුසො යවායං පුග්ගලො අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරො පරිසුද්ධිකායසමාචාරො, යාස්ස අපරිසුද්ධිච්චිසමාචාරතා, න සාස්ස නස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බවාස්ස පරිසුද්ධිකායසමාචාරතා, සාස්ස නස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවා නස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිච්චෙනෙතබ්බො.

1. නිග්ගහෙතො - ඡෙත්සං. 2. පඤ්චරිතො - ඡෙත්සං, සංඝා. 3. පටිපාටෙතො - ඡෙත්සං, සංඝා.
4. බවාවුසො - ඡෙත්සං. 5. අපබ්බතිත්වා - ඡෙත්සං, සංඝා. අපබ්බතිත්වානි පාදාං.

ඇවැත්ති, යම් අරමුණෙක හික්මුණු උපන් ආඝාතය සම්ප්‍රකාරයෙන් දුරැලිය යුතු වේ නම්, එ බඳු ආඝාතපරිච්ඡිතය පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ වෙයි. ඇවැත්ති, මේ බඳු පුද්ගල කෙරෙහිද ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ පිරිසිදු කායසමාචාර ඇති වෙයි. ඇවැත්ති, මේ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ, නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ වෙයි. කලින් කල ගම්ඵවිදගිනා-විත්තයාගේ (ඉපදීමට අවකාශයයි කියන ලද) විවරය හා පහත්බව හා ලබන්නේ ය. ඇවැත්ති, මේ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

ඇවැත්ති, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේත් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේත් වෙයි. කලින් කල විත්තයාගේ ගම්ඵවිදගිනාවකාශය හා විත්තයාගේ ප්‍රසන්නතාවය නො ලබන්නේ ය. ඇවැත්ති, මේ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේද පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේද වෙයි. කලින් කල විත්තයාගේ ගම්ඵවිදගිනාවකාශය හා විත්තයාගේ ප්‍රසන්නතාවය හා ලබන්නේ ය. ඇවැත්ති, මේ බඳු පුද්ගලයා කෙරෙහිද ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

ඇවැත්ති, ඔටුනුකුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ, පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ වේ නම්, කෙසේ එ පුද්ගල කෙරෙහි ආඝාතය දුරැලිය යුතු ය යත්:

ඇවැත්ති, යම්සේ පාංශුකුලික මහණෙක් චීම්සෙහි මහලු චූෂිකකින් දැක වම්පයින් ඇක්ම දකුණුපයින් විදහා එහි යම් සාරයෙක් වේ නම්, එය ඉරාගෙන යන්නේ වේ ද; ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු කායසමාචාරතායෙක් වේ ද, එමෙනෙහි නො කටයුතු. ඔහුගේ යම් පිරිසිදු වාක්සමාචාරතායෙක් වේ නම්, එ කල්හි එ මෙනෙහි කටයුතු. මෙසෙයින් එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

ඇවැත්ති, ඔටුනුකුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ, පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි කෙසේ ආඝාතය දුරැලිය යුතු ය යත්:

ඇවැත්ති, යම්සේ සෙවෙල් හා පණකපසෙවලින් වැඩුණු පොකුණෙක් වේ නම්, එකල්හි රිමින් තැටුණු රිමින් මැටුණු මහ විඩාපත් වූ පවස් ඇති දියබොහු කැමැති පුරුපයෙක් එන්නේ වේ ද, හෝ එ පොකුණට බැස දැනින් සෙවෙල් හා පණක (තිල්ලින් පන් - දිය පැරහල්) සෙවෙල් ඔබ්බෙහි පිහිටාපියා ඇදිලියෝ (දෙහොනින්) පැන් බි නික්මයන්නේ වේ ද, ඇවැත්ති, එ පරිද්දෙන් ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතිසේ, පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතිසේ වේ ද, ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාරතායෙක් වේ නම්, එ කල්හි ඔහුගේ එ වාක්සමාචාරය මෙනෙහි නොකට යුතු ය. ඔහුගේ යම් පිරිසිදු කායසමාචාරතායෙක් වේ නම්, එ සම්පූර්ණ ඔහුගේ එ කායසමාචාරය මෙනෙහි කටයුතු. මෙසෙයින් එ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආඝාතය දුරැලිය යුතු.

නත්තාප්පිසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාවාරො අපරිසුඤ්ඤා-
විසමාවාරො, ලහනි ච භාලෙන භාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා,
නථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනේනබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආප්පිසො පරිත්තං ගොපදකො¹ උදකා, අථ පුරිසො
ආගමෙත්ඤ්‍ය සමමානිතතෙනා සමමපරෙතො කිලතෙනා තස්මිනො පිපාසිතො.
තස්ස ඵචමස්ස: “ඉදං බො පරිත්තං ගොපදකො උදකා, සමාහං අඤ්ජලිනා
වා, පිපිස්සාමි භාජනෙන වා, බොහෙස්සාමිපි නා, ලොලෙස්සාමිපි නා,
අපෙය්‍යමිපි තං කරස්සාමි. යනතුතාහං චතුරුක්කො² නිපතිතා
ගොපිතකං පිපිතා පක්කමෙය්‍යති. සො චතුරුක්කො නිපතිතා
ගොපිතකං පිපිතා පක්කමෙය්‍ය. ඵචමෙව බො දාප්පිසො, යවායං පුග්ගලො
අපරිසුඤ්ඤායසමාවාරො, අපරිසුඤ්ඤාවිසමාවාරො, ලහනි ච භාලෙන භාලං
වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, යස්ස අපරිසුඤ්ඤායසමාවාරනා, න
සාස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපිස්ස අපරිසුඤ්ඤාවිසමාවාරනා, න
සාපිස්ස තස්මිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යා ච බො සො ලහනි භාලෙන
භාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, තදෙවස්ස³ තස්මිං සමයෙ
මනසිකාතබ්බො. ඵචං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනේනබ්බො.

නත්තාප්පිසො, යවායං පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාවාරො අපරිසුඤ්ඤා-
සමාවාරො, න ච ලහනි භාලෙන භාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා,
නථං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනේනබ්බො?

සෙය්‍යථාපි ආප්පිසො, පුරිසො ආබාසිකො දුක්ඛිකො බාලහතිලාතො
අඤ්ඤානමග්ගපටිපනො, තස්ස පුරතො පිස්ස දුරෙ ගාමො, පච්ඡගො
පිස්ස දුරෙ ගාමො, සො න ලහෙය්‍ය සප්පායාති හොජ්ජාති, න ලහෙය්‍ය
සප්පායාති හෙසජ්ජාති, න ලහෙය්‍ය පතිරුපං උපට්ඨානං, න ලහෙය්‍ය
ගාමනනනායකං. තමෙතං අඤ්ඤානරො පුරිසො පසෙය්‍යය අඤ්ඤානමග්ගපටි-
පනො. සො තස්මිං පුරිසෙ භාරුඤ්ඤං යෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුද්දයං
යෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය, අනුකම්මං යෙව උපට්ඨාපෙය්‍ය: “අහොවතායං පුරිසො
ලහෙය්‍ය සප්පායාති හොජ්ජාති, ලහෙය්‍ය සප්පායාති හෙසජ්ජාති, ලහෙය්‍ය
පතිරුපං උපට්ඨානං, ලහෙය්‍ය ගාමනනනායකං. තං කිස්ස හෙතු? මායං
පුරිසො ඉධෙව අතයව්‍යසනං ආපජ්ජති.⁴ ඵචමෙව බො ආප්පිසො, යවායං
පුග්ගලො අපරිසුඤ්ඤායසමාවාරො අපරිසුඤ්ඤාවිසමාවාරො, න ච ලහනි
භාලෙන භාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, ඵචරුපෙව ආප්පිසො,
පුග්ගලෙ භාරුඤ්ඤං ඵච උපට්ඨාපෙතබ්බො, අනුද්දයායෙව උපට්ඨාපෙතබ්බො,
අනුකම්මායෙව උපට්ඨාපෙතබ්බො: “අහොවතායං ආයස්මිං⁵ භායදුච්චිතං
පහාය භායසුච්චිතං භාවෙය්‍ය, වච්චුච්චිතං පහාය වච්චුච්චිතං භාවෙය්‍ය,
මනොදුච්චිතං පහාය මනොසුච්චිතං භාවෙය්‍ය, තං කිස්ස හෙතු? මායං
ආයස්මිං භායස්ස හෙතු පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං පිනිපාතං නිරයං
උපපජ්ජි”ති.⁶ ඵචං තස්මිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනේනබ්බො.

1. ගොපදෙ - මජ්ඣිම, 2. චතුරුක්කො - මජ්ඣිම, චතුරුක්කො - සං. 3. තදෙවස්ස - මජ්ඣිම, 4. ආපජ්ජති - සීඝ්‍ර
චතුරුක්කො - PTS.

5. අහොවත අයමායසමා - මජ්ඣිම, 6. උපපජ්ජති - සීඝ්‍ර.

ආවාතනී, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ කලින් කල විත්තයාගේ ශම්පවිදගීනාවකාශය ද විත්තප්‍රසාදය ද ලබා නම්, කිසෙයින් ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආසාන දුර්ලිය යුතු ය යත්:

ආවාතනී, යම් සෙයෙකින් කුඩා ගොකුණෙක (හරක්කුර වලහා) දියත්-තෙක් වේ නම්, එකල්හි ගිමිත් නැවුනු ගිමිත් මැඩුනු මහ විඩාපත් වූ හටගත් පවස් ඇති දියබොහු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ නම්, ඔහුට මෙ බදු සිතෙක් වන්නේ ය: “කුඩා ගොපදවඵයෙහි මේ මද දියත්තෙක, ඉදින් මම එය ඇඳිලියෙන් භෝ බදුතෙකින් හෝ ගෙණ බොත්තෙමි නම්, එය කළමුණු යෙමි ද අලලඬුයෙමි ද නොපියගොනු කරනුයෙමි ද වෙමි. මම චතුරුණ්ණික ව හෙවැ (දෙදතිනුදු දෙ අතිනුදු බිම හෙවැ) ගවයතු සෙයින් මුඛින් හැද බි තික්මයෙමි නම් මැනැවැ”යි. හේ චතුරුණ්ණික ව හෙවැ ගවයතු සෙයින් මුඛින් හැදූ දිය බි තික්ම යන්නේ ද, ආවාතනී, ඵ පරිදි ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ කලින් කල විත්තයාගේ අවකාශ හා විත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ ද, ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු කායසමාචාරතාවයෙක් වේ නම්, එකල්හි ඔහුගේ ඵ කායසමාචාරය මෙතෙහි නොකට යුතු ය. ඵ කල්හි ඔහුගේ යම් නො පිරිසිදු වාක්සමාචාරතාවයෙක් වේ නම්, ඵ ද මෙතෙහි නොකට යුතු ය. හේ කලින් කල යම් විත්තයාගේ ශම්පවිදගීනාවකාශයක් හා විත්තප්‍රසාදයක් හා ලබා නම්, එකල්හි ඔහුගේ එය ම මෙතෙහි කටයුතු. ආවාතනී, මෙසෙයින් ඵ පුතුල් කෙරෙහි ආසානය දුර්ලිය යුතු ය.

ආවාතනී, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ, කලින් කල විත්තවිචාරයක් හා විත්තප්‍රසාදයක් හා නො ලබා නම්, ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි කෙසේ ආසානය දුර්ලිය යුතු ය යත්:

ආවාතනී, යම්සේ විෂහාගාබාධ ඇති උකට පත් දූෂි ගිලන්බිම් ඇති පුරුෂයෙක් දිසිමාගීයට පිළිපත් වේ ද, ඔහුට ඉදිරියෙහිදු ග්‍රාමය දුර වෙයි. ඔහුට පසුපස්හිදු ග්‍රාමය දුර වෙයි. හේ සතප්‍රායහොජන නො ලබන්නේ ය. සතප්‍රාය බෙහෙසද් ද නො ලබන්නේ ය. අනුරූප උපසංචායකයකු ද නො ලබන්නේ ය. ග්‍රාමාන්තයට පමුණුවන්නකු ද නො ලබන්නේ ය. අභ්‍යන්ත මාගීයට පිළිපත් අන්‍යතර පුරුෂයෙක් ඔහු දක්වන්නේ ය. හේ ඵ පුරුෂයා කෙරෙහි කාරුණ්‍යය ම ඵලවන්නේ ය, අනුදයාව ම ඵලවන්නේ ය, අනුකම්පාව ම ඵලවන්නේ ය: “මේ පුරිස් සතප්‍රාය හොජනය ලබන්නේ වේ නම්, සතප්‍රාය හෙහෙජ්‍ය ලබන්නේ වේ නම්, අනුරූප උපසංචායකයකු ලබන්නේ වේ නම්, ගමට පමුණුවන්නකු ලබන්නේ වේ නම්, මැනැව. ඵ කවර හෙයින් යත්: මේ පුරිස් මේ තත්ති මැ අත්‍යව්‍යසනයට (විපතට) නභමක් පැමිණෙව”යි. ආවාතනී, එසෙයින් ම යම් පුද්ගලයෙක් නො පිරිසිදු කායසමාචාර ඇතියේ නො පිරිසිදු වාක්සමාචාර ඇතියේ, කලින් කල විත්තයාගේ විචරයක් හා විත්තයාගේ ප්‍රසාදයක් හා නො ද ලබන්නේ වේ නම්, ආවාතනී, මෙ බදු පුද්ගලයා කෙරෙහි දු කාරුණ්‍යව ම ඉපදවිය යුතු, අනුදයාව ම ඵලාවිය යුතු, අනුකම්පාව ම ඵලාවිය යුතු: “මේ ආයුෂමත් කායදුෂවිතය හැරවියා කායසුවිතය වඩන්නේ වේ නම්, වාග්දුෂවිතය හැරවියා වාක්සුවිතය වඩන්නේ වේ නම්, මනෝදුෂවිතය හැරවියා මනසුවිතය වඩන්නේ වේ නම්, මැනැව. ඵ කවර හෙයින් යත්: මේ ආයුෂමත් කායත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති නම් වූ විතිපාත නම් වූ තිරයට නො වදනේ වේ නම්, ඉහා මැනැවැ”යි. ආවාතනී, මෙසේ ඵ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආසානය දුර්ලිය යුතු.

නත්තාපුසො, යවායං පුග්ගලො පරිසුද්ධිකායසමාවාරො පරිසුද්ධිවිසමාවාරො, ලහති ච කාලෙත කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, නථා කසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනෙතබ්බො?

සෙය්‍යාථාපි ආපුසො, පොඤ්ඤානි අවේණිකා සාහොදිකා සිහොදිකා සෙනකා සුපතිථා රමණියා නානාරුකොති සංස්කරානා, අථ පුරිසො ආගමේය්‍ය සමමානිතනො සමපරෙතො කිලනො නසිතො පිපාසිතො සො තං පොඤ්ඤානිං ඔගාගොති නානාචා ච පිපිකා ච පච්චිත්තපිකා නන්තෙව රුකඛ්ච්ඡායා නිසිදෙය්‍යා චා නිපජ්ජෙය්‍යා චා, එවමෙව බො ආපුසො, යවායං පුග්ගලො පරිසුද්ධිකායසමාවාරො පරිසුද්ධිවිසමාවාරො, ලහති ච කාලෙත කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, යාපියං පරිසුද්ධිකායසමාවාරො, සාපියං නාමං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යාපියං පරිසුද්ධිවිසමාවාරො සාපියං නාමං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. යථි පො ලහති කාලෙත කාලං වෙනසො විවරං වෙනසො පසාදා, නථා කසමිං සමයෙ මනසිකාතබ්බො. එවා කසමිං පුග්ගලෙ ආඝාතො පටිවිනෙතබ්බො. සමන්තපාසාදිකා ආපුසො පුග්ගලො ආගමි විනං පසිදති.

ඉමෙ බො ආපුසො පඤ්ච ආඝාතපටිවිනො යන්ති නිගුහො උපන්නො ආඝාතො සබ්බසො පටිවිනෙතබ්බොති.

5. 4. 2. 3.

[සාතව්ණසුතං]

[සාතව්ණසුතං]

13. නත්තෙ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො නිකුටු ආමනෙත්ති: ‘ආපුසො නිකාමො’ති. ‘ආපුසො’ති බො තෙ නිකුටු ආයස්මො සාරිපුත්තස්ස පටිමස්සොසුං. ආයස්මා සාරිපුත්තො එතදවොච:

පඤ්චභාදුසො ධම්මෙති සමනාගොති නිගුටු අලංසාකවේණි සත්ථගං-චාරිතං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධාපුසො, භික්ඛු අත්තනා ච සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤාං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ච සමාධිසම්පන්නො හොති, සමාධිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤාං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ච පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, පඤ්ඤාසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤාං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ච විමුක්තිසම්පන්නො හොති, විමුක්තිසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤාං ව්‍යාකතනා හොති. අත්තනා ච විමුක්තිසුඤ්ඤාසම්පන්නො හොති, විමුක්තිසුඤ්ඤාසම්පදකථාය ච ආගතං පඤ්ඤාං ව්‍යාකතනා හොති.

ඉමෙති බො ආපුසො, පඤ්චති ධම්මෙති සමනාගොති භික්ඛු අලංසාකවේණි සත්ථගංචාරිතනති.

ඇවැත්නි, ඔවුනතුරෙහි යම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාවාර ඇතිගේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇතිගේ, කලින් කල චිත්තයාගේ විවර හා චිත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ වේ නම්, එ පුද්ගලයා කෙරෙහි හෙසේ ආභාතය දුරුලිය යුතු ය යන්න:

ඇවැත්නි, යම්සේ පහන්දිය ඇති මිශුරු දිය ඇති සිහිල් දිය ඇති සුදු වැලිතලා ඇති මනා නොට ඇති සිත්කලු වූ නන්රුකින් ගැවසිගන් පොකුණෙක් වේ නම්, එකල්හි ගිවිත් තැවුනු ගිවිත් මැඩුනු මං වෙහෙස ඇති පවස් ඇති දිය බොහු කැමැති පුරුෂයෙක් එන්නේ ය. හේ එ පොකුණට බැස සනාන ද නොට ජලපානය ද නොට පෙරළා ගොඩ අවුත් එ ම රුක්සෙවණෙහි හිඳිනේ හෝ හෝනේ හෝ වෙයි. එසෙයින් ම ඇවැත්නි, යම් පුද්ගලයෙක් පිරිසිදු කායසමාවාර ඇත්තේ පිරිසිදු වාක්සමාවාර ඇත්තේ කලින් කල චිත්තයාගේ විවර හා චිත්තයාගේ ප්‍රසාද හා ලබන්නේ වේ ද, ඔහුගේ යම් බදු පරිශුද්ධකායසමාවාරනයෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුගේ එ පිරිසිදු කායසමාවාරය ම මෙතෙහි කටයුතු ය. ඔහුගේ යම්බදු පිරිසිදු වාක්සමාවාරනයෙක් වේ නම්, ඔහුගේ එ ද එ සමයෙහි මෙතෙහි කටයුතු ය. කලින් කල හේ චිත්තයාගේ යම් විවරයකුත් චිත්තයාගේ යම් ප්‍රසාදයකුත් ලබා නම්, එ කල්හි ඔහුගේ එ ද මෙතෙහි කටයුතු ය. මෙසේ ඒ පුද්ගලයා කෙරෙහි ආභාතය දුරුලිය යුතු වන්නේ ය. ඇවැත්නි, සමන්තපාසාදික පුතුල් කරා එළඹ සිත පහදන්නේ ය.

ඇවැත්නි, යම් අරමුණෙක්හි නික්මුණට උපන් ආභාතය සම්ප්‍රහාරයෙන් දුරුලිය යුතු වේ නම්, මේ එ බදු ආභාතපටිච්චය පස යි.

5. 4. 2. 3.

[සාකච්ඡා සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදා සි]

13. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ ‘ඇවත් මහණෙනි’යි නික්මුත් ඇමැතුහ. ‘ඇවැත්නි’යි එ නික්මුනු ආයුෂමත් සැරියුත් හෙරුන්ට පිළිවදන් ඇස්සූහ. ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ තෙල කරුණ වදාළහ:

ඇවැත්නි, කරුණු පසෙකින් සමන්තගත මහණ සබ්බමසරුන්ගේ සාකච්ඡාවට නිසි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ඇවැත්නි, මේ සස්තෙහි මහණ, තෙමේන් පිල්සපන් වෙයි, ගිල-සමපද්ද කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් සමාධිසමපන්න වෙයි, සමාධිසමපද්ද කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් ප්‍රඥසමපන්න වෙයි, ප්‍රඥ සමපද්ද කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිසමපන්න වෙයි, විමුක්ති-සමපද්ද කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි. තෙමේන් විමුක්තිඥානදශිනසමපන්න වෙයි, විමුක්තිඥානදශිනසමපද්ද කථා පිළිබඳ පැමිණි ප්‍රශ්න විසඳන්නේන් වෙයි.

ඇවැත්නි, මේ කරුණු පසින් සමන්තගත මහණ සබ්බමසරුන්ගේ සාකච්ඡාවට නිසි වේ ය යි.

5. 4. 2. 4.

[සාමිවසුතං]

[සාමපිනිදානං]

14. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාමිපුතො නිකුඬු ආමනනසි -පෙ-

පඤ්චනි ආවුසො ධම්මෙහි සමනනාගතො නිකුඬු අලංසාථිවො සබ්බම-
චාරිනං. කතමෙහි පඤ්චනි:

ඉධාවුසො, නිකුඬු අනනනා ව සීලසම්පන්නො හොති, සීලසම්පදකථාය ව
කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අනනනා ව සමාධිසම්පන්නො හොති,
සමාධිසම්පදකථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති. අනනනා ව
පඤ්ඤාසම්පන්නො හොති. පඤ්ඤාසම්පදකථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා
හොති. අනනනා ව විමුත්තිසම්පන්නො හොති, විමුත්තිසම්පදකථාය ව
කතං පඤ්ඤං¹ ව්‍යාකතනා හොති. අනනනා ව විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පන්නො
හොති. විමුත්තිඤ්ඤාණදස්සනසම්පදකථාය ව කතං පඤ්ඤං ව්‍යාකතනා හොති.

ඉමෙහි ඛො ආවුසො, පඤ්චනි ධම්මෙහි සමනනාගතො නිකුඬු අලං-
සාථිවො සබ්බමචාරිනන්ති.

5. 4. 2. 5.

[පඤ්ඤපුච්ඡාසුතං]

[සාමපිනිදානං]

15. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාමිපුතො නිකුඬු ආමනෙනසි -පෙ-

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො පඤ්චනි
යානෙහි, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන. කතමෙහි පඤ්චනි:

මනුත්තා මොමුහන්තා පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පාපිවෙණි ඉච්ඡාපකතො
පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. පරිහවා පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අඤ්ඤානුකාමො²
පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති. අථවා පනෙවංචිනො³ පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති:
“සවෙ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චෙවනං කුසලං;
නො චෙ⁴ මෙ පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අහමස්ස සම්මදෙව
ව්‍යාකරිස්සාමි”ති.

යො හි කොචි ආවුසො, පරං පඤ්ඤං පුච්ඡති, සබ්බො සො ඉමෙහි
පඤ්චනි යානෙහි, එතෙසං වා අඤ්ඤාතරෙන.

අහං ඛො පනාවුසො, එවං විහොනා පරං පඤ්ඤං පුච්ඡාමි: “සවෙ මෙ
පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, ඉච්චෙවනං කුසලං. නො චෙ මෙ
පඤ්ඤං පුට්ඨො සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සති, අහමස්ස සම්මදෙව ව්‍යාකරිස්සා-
මි”ති.

1. ආහං පඤ්ඤං - මජ්ඣං. 2. ඤානුකාමො - ස්‍යා, 3. අථවා පකුප්පනො -
සිමු. PTS. 4. නො ච - ස්‍යා.

5. 4. 2. 4.

[සාමීච සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

14. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂුන් ඇමැතුහ ...

ඇවැත්ති, කරුණු පසෙකින් සමකාගත මහණ සබ්බසාරුතට අලංසාජීව (සාමීචයට - සමග වාසයට තිසි) වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මහණෙනි, මෙ සස්තෙහි මහණ තෙමේ ද ශීලසම්පන්න වෙයි, ශීල-සම්පත්තකථාව පිළිබඳ කළ (පුළුවන්) ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් සමාධිසම්පන්න වෙයි, සමාධිසම්පත්තකථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් ප්‍රඥසම්පන්න වෙයි, ප්‍රඥසම්පත්තකථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් විමුක්තිසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිසම්පත්තකථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි. තෙමේත් විමුක්තිඥාදශීයසම්පන්න වෙයි, විමුක්තිඥාදශීයසම්පත්තකථා පිළිබඳ කළ ප්‍රශ්න විසඳනුයේ ද වෙයි.

ඇවැත්ති, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත මහණ සබ්බසාරුතට අලංසාජීව (ප්‍රඥානායකපදයෙහි සභාගවාර්තක) වේ යයි.

5. 4. 2. 5.

[පඤ්චවර්ණ සුත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

15. එකල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂුන් ඇමැතුහ ...

ඇවැත්ති, යම් කිසිවෙක් මෙරමා පැන පුළුවස්තේ වේ නම්, එහාම කරුණු පසෙකින් හෝ ඔවුනතුරෙන් අන්‍යතරයෙකින් හෝ වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

මඤ්චාවසෙන් මුඛභාවසෙන් මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. ලමු ඉව්ණ ඇතියේ ඉව්ණයෙන් මඬනා ලද්දේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. පරිභව කරුණුයේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. දැනගණු කැමැත්තේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය. නොහොත් “ඉදින් මා විසින් ප්‍රශ්න පුළුවස්තා ලද්දේ මැනැවින් විසඳු නම්, මෙසේ තෙල කරුණ මැනැව්. ඉදින් මා විසින් ප්‍රශ්න පුළුවස්තා ලද්දේ මනා කොට නො විසඳු නම්, මම ඔහට මනා කොට (පැන) විසඳමි”යි මෙ බඳු සිත් ඇතියේ මෙරමා පැන පුළුවස්තේ ය.

ඇවැත්ති, යම් කිසිවෙක් මෙරමා ප්‍රශ්න පුළුවස්තේ වේ නම්, එහාම මෙ පස් කරුණින් හෝ තුළුන් කෙරෙහි අන්‍යතරයෙකින් හෝ පුළුවස්තේ වෙයි.

ඇවැත්ති, මම වනාහි මෙ බඳු සිතැතියෙම් මෙරමා ප්‍රශ්න පුළුවස්ම: “ඉදින් මා විසින් පැන පුළුවස්තා ලද්දේ මැනැවින් විසඳු නම්, මෙසේ තෙල කරුණ මැනැව්. ඉදින් මා විසින් පැන පුළුවස්තා ලද්දේ මනා කොට නො විසඳු නම්, මම ඔහට මනා කොට විසඳමි”යි.

5. 4. 2. 6.

[නිරෝධප්‍රත්තං]

[සාමනභිදානං]

16. තත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි -පෙ-

ඉධාට්‍රසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානං. නො චෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අනික්ඛමෙව කබලිඤ්ඤාරාභාරහක්ඛානං¹ දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානන්ති.

එවං වුත්තෙ ආයස්මා උද්ඝි ආයස්මනං සාරිපුතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආට්‍රසො, සාරිපුත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අනික්ඛමෙව කබලිඤ්ඤාරාභාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි² නනේතං ධානන්ති.”

දුතියමි ඛො -පෙ- තතියමි ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි: “ඉධාට්‍රසො, භික්ඛු සීලසම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානං. නො චෙ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අනික්ඛමෙව කබලිඤ්ඤාරාභාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි අනේතං ධානන්ති”.

[දුතියමි ඛො -පෙ-] තතියමි ඛො ආයස්මා උද්ඝි ආයස්මනං සාරිපුතං එතදවොච: “අට්ඨානං ඛො එතං ආට්‍රසො, සාරිපුත, අනවකාසො යං සො භික්ඛු අනික්ඛමෙව කබලිඤ්ඤාරාභාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤාතරං මනොමයං කායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිත්තිරොධං සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි නනේතං ධානන්ති”.

අථ ඛො ආයස්මකො සාරිපුතස්ස එතදවොච: යාව තතියමි ඛො මෙ ආයස්මා උද්ඝි පටිකේකාසති, න ච මෙ කොචි භික්ඛු අනුමොදති. යනානුනාහං යෙන භගවා තෙනුපසංඝමෙය්‍යන්ති. අථ ඛො ආයස්මා සාරිපුතො යෙන භගවා තෙනුපසංඝමි. උපසංඝමිති, භගවන්තා අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිසීදි, එකමන්තා නිසීත්තො ඛො ආයස්මා සාරිපුතො භික්ඛු ආමනෙතසි:

1. කබලිඤ්ඤාරාභාරහක්ඛානං - මජ්ඣං.

2. සමාපජේය්‍යපි වුට්ඨහෙය්‍යපි - මජ්ඣං.

5. 4. 2. 6.

[නිරෝධ සූත්‍රය]

[ආවැක්ඛදාන සි]

16. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ආමන්ත්‍රණ ...

ආවැක්ඛි, මෙ සත්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතමයෙහි ම අතීත්තිය නො ලබන්නේ වේ නම්, භවලිකාරාභාරය වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා අත්‍යාතර මනෝමය (ශුද්ධාවාස) කායකට පිළිසඳ විසින් පැමිණියේ සංඥවේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ යි.

මෙසෙයින් වදරත් ම ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරැනට තෙල කරුණ කියා: “ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍රයෙහි, හෙල හෙතු රහිතය, වන්නට අවකාශ නැත. යම් කරුණෙකින් එ මහණ භවලිකාරාභාරය වළඳන (කාමාවචර) දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා අත්‍යාතර මනෝමය (ශුද්ධාවාස) දෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥ-වේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ”යි.

දෙවන වට දු ... තෙවන වට දු ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ආමන්ත්‍රණ: ආවැක්ඛි, මෙ සත්තෙහි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධිසම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත්, එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ වෙසි. ඉදින් හේ ඉහාතමයෙහි ම අතීත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, භවලිකාරාභාරය වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අත්‍යාතර මනෝමයදෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥවේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ වේ යි.

[දෙවන වට දු ..] තෙවන වට දු ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරිපුත්තෙරැනට තෙල සැලකලහ: “ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍රයෙහි, හෙල හෙතු රහිතය, අවකාශ රහිත ය. යම් කරුණෙකින් එ මහණ භවලිකාරාභාර වළඳන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අත්‍යාතර මනෝමයදෙවනිකාය-කට පැමිණියේ සංඥවේදයිනනිරෝධයට සම්වදනේත් එයින් නැගී සිටින්නේ වෙසි යන තෙල කරුණ නොවේ”යි.

එ කල ආයුෂමත් ශාරිපුත්‍ර තෙරණුවන් හෙල දින පිය: “තෙවන වට දක්වාත් ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ මාගේ බස බැහැර කරන්. නිසිද මහණෙක් මාගේ ගාමිකය අනුමෙවති නො කරයි. මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා යෙමි නම්, මැනැවැ” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹි භාග්‍යවතුන්-වහන්සේ සහසා වැද එකත්පසෙක හුන්හ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ භික්ෂූන් ආමන්ත්‍රණ:

“ඉධාටුසො, නිකුටු සීලසම්පන්නො සමාඛිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිතනිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි¹ අපේතං ධාතං. තො ඓ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අනිකකමෙව ඛබලිකාරාහාරහක්ඛානං² දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං භායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතනිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි¹ අපේතං ධාතනති”

එවං චුත්තො ආයස්මා උද්ඛි ආයස්මන්නං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං බො එතං ආටුසො සාරිපුත්ත, අනවභාසො යං සො නිකුටු අනිකකමෙව ඛබලිකාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං භායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතනිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි නපේතං ධාතනති.”

දුතියමි බො - පෙ - තතියමි බො ආයස්මා සාරිපුත්තො නිකුටු ආමනෙතයි: “ඉධාටුසො, නිකුටු සීලසම්පන්නො සමාඛිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදසිත නිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි අපේතං ධාතං. තො ඓ දිට්ඨෙව ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අනිකකමෙව ඛබලිකාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං භායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතනිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි අපේතං ධාතනති.”

[දුතියමි බො - පෙ -] තතියමි බො ආයස්මා උද්ඛි ආයස්මන්නං සාරිපුත්තං එතදවොච: “අට්ඨානං බො එතං ආටුසො, සාරිපුත්ත, අනවභාසො යං සො නිකුටු අනිකකමෙව ඛබලිකාරාහාරහක්ඛානං දෙවානං සභව්‍යනං අඤ්ඤතරං මනොමයං භායං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදසිතනිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි නපේතං ධාතනති.”

අථ බො ආයස්මතො සාරිපුත්තස්ස එතදවොච: භගවතොපි බො මෙ සමමුඛා ආයස්මා උද්ඛි යාවනනියකං පටිකොකාසනි, න ච මෙ භොවි නිකුටු අනුෂමාදති, යනානුනාහං භුණ්ති අස්සනති. අථ බො ආයස්මා සාරිපුත්තො භුණ්ති අවොසි.

අථ බො භගවා ආයස්මන්නං උද්ඛි ආමනෙතයි: භං පන ත්වා උද්ඛි, මනොමයං භායං පදෙවසී?ති. යෙ තෙ භන්නො දෙවා අරුඨිතො සඤ්ඤමයාති. නිනානු බො භුක්තො උද්ඛි, බාලස්ස අව්‍යතනස්ස හණිතෙන? ත්වා පි නාම හණිතබ්බං මඤ්ඤසී?ති.

අථ බො භගවා ආයස්මන්නං ආනන්දො ආමනෙතයි: අපි නාම ආනන්ද, ථෙරො නිකුටු විහෙසියමානං අජ්ඣුපෙකිස්සථ. න හි නාම ආනන්ද, භාරුඤ්ඤමි භවිස්සති ථෙරමි³ නිකුටුමි විහෙසියමානමි?ති.

1. සමාපජේය්‍යාපි චූට්ඨගෙය්‍යාපි - ඕජස්, 2. ඛබලිකාරාහාරහක්ඛානං - මජ්ඣ.
3. බසත්තමි - සහ

“ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ ගිලිසමපන්න වූයේ සමාධිසමපන්න වූයේ ප්‍රඥසමපන්න වූයේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතමයෙහි ම අභීත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාහාරය වලදන දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ”යි.

මෙසේ දෙසත් ම ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතු රතීත ය, අවකාශ රතීත ය. යම් හෙයෙහින් එ මහණ කවලිකාරාහාරහක්ෂක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ”යි.

දෙවන වට දු ... තෙවන වට දු ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ හිඳුන් ඇමතුහ: “ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි මහණ ගිලිසමපන්න වූයේ සමාධිසමපන්න වූයේ ප්‍රඥසමපන්න වූයේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහාතමයෙහි ම අභීත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාහාරහක්ෂක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ ඇතැ”යි.

[දෙවන වට දු ...] තෙවන වට දු ආයුෂමත් උදයී තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙල කරුණ කීහ: “ඇවැත්ති, ශාරීපුත්‍රයෙහි, තෙල හෙතුරතීත ය, ප්‍රත්‍යය රතීත ය. යම් හෙයෙහින් එ මහණ කවලිකාරාහාර-හක්ෂක දෙවියන්ගේ සහභාවය ඉක්මවා ම අන්‍යතර මනෝමය දෙවනිකායකට පැමිණියේ සංඥවෙදසිහනිරෝධයට සමවදනේන් එයින් නැගීසිටුනේන් වෙසි යන තෙල කරුණ නැතැ”යි.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරුන්ට තෙල සිත් විය: “ආයුෂමත් උදයී භාග්‍යවතුන් වහන්සේ හමියෙහිදු තෙවන වට දක්වා මාගේ බසට ප්‍රතික්‍රියා කෙරෙයි. කිසි ද මහණෙක් මා බස අනුමෙවෙති නො කෙරෙයි. මම තුෂ්ණිභූත වෙමි නම් මැනවැ” යි. ඉක්බිති ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍ර තෙරණුවෝ තුෂ්ණිභූත වූහ.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ උදයී තෙරුන් ඇමතුසේක: උදයීති, හෝ මනෝමය කාය කීමැයි හහතාව? යි. වහන්ස, යම් අරුළු සංඥමය දෙවි කෙතෙක් වෙත් නම්, උග්‍ර ය යි. උදයීති, බාල වූ අව්‍යක්ත වූ තාගේ කථාසෙන් නවර වැඩෙන? නො ද බිණිය යුතු කොට හඟිති ද? යි.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ තෙරුන් ඇමතු සේක: ආනඤ්ඤ, ගඬාවෙක් මැ නු! ස්ථිර මහණකු වෙහෙසනු ලබනු (දක පොසලකා) බලා හිඳිනාව!! ආනඤ්ඤ, වෙහෙසනු ලබන ස්ථිර මහණ කෙරෙහි කරුණාසෙකුදු නො වී!!

අථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතෙසි: ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සීල-සම්පන්නො සමාධිසම්පන්නො පඤ්ඤාසම්පන්නො සඤ්ඤාවේදබ්බතතිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චුට්ඨංගොය්‍යපි අනේතං ථානං. නො චෙ දිට්ඨංච ධම්මෙ අඤ්ඤං ආරාධෙය්‍ය, අනික්ඛමෙව කබලිඤ්ඤාරාභාරභක්ඛානං දෙවානං සභාවානං අඤ්ඤාහරං මනොමයං භාසං උපපන්නො සඤ්ඤාවේදබ්බතතිරොධං සමාපජේය්‍යාපි චුට්ඨංගොය්‍යපි අනේතං ථානනති. ඉදංචචෙව භගවා, ඉදං චිත්තං සුගතො උට්ඨාසාසනා විහාරං පාමිසි.

අථ ඛො ආයස්මිං ආනන්දෙ අමරපක්කනන්තස්ස භගවතො යෙනායස්මො උපට්ඨාමො තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතිං ආයස්මන්තං උපවානං එතද-වොච: “ඉධාච්ඡො උපවාන, අඤ්ඤෙ ථෙරො භික්ඛු විගෙසෙන්නති. මයං යෙන න සුච්ඡාමි.” අනච්ඡිතං ඛො පනෙතං ආච්ඡො උපවාන යං භගවා සායන්‍යාසමයං පතිසල්ලනා වුට්ඨිතො එතදෙව ආරබ්භ උද්ගරෙය්‍ය. යථා ආයස්මන්තං සෙවෙත්ථ උපවානං පටිභාසෙය්‍ය. ඉදංතෙව අමනාකං සාරජ්‍යං බ්‍රහ්මන්තනති.”

අථ ඛො භගවා සායන්‍යාසමයං පතිසල්ලනා වුට්ඨිතො යෙන උපට්ඨාන-සාලා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතිං පඤ්ඤාතෙත ආසනෙ නිසිදි. නිසල්ල ඛො භගවා ආයස්මන්තං උපවානං එතදවොච:

කතීති නු ඛො උපවාන, ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාදිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො චා? ති.

පඤ්චති භනෙත, ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාදිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භනෙත, ථෙරො භික්ඛු සීලවා භොති -පෙ- සමාද්‍ය සිහිබ්බති සිහිබ්බපදෙසු. බ්‍රහ්මසුතො භොති -පෙ- දිට්ඨියා සුභාවිච්ඡේධා, කල්‍යාණවාචො භොති කල්‍යාණවාකිකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො වික්ඛට්ඨාය අනෙළගලාය¹ අර්ථස්ස විඤ්ඤාපථියා. චතුර්තං ක්කානානං ආචිචෙතසික්කානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං තික්කාමලාහි භොති අභිච්ඡලාහි අකසිරිලාහි. ආස්වානං බසා -පෙ- සච්ඡිකච්චා උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙති ඛො භනෙත පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ථෙරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාදිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො වාහි.

සාධු! සාධු! උපවාන, ඉමෙති ඛො උපවාන, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තා-ගතො ථෙරො භික්ඛු සබ්බභව්‍යාදිනං පියො ච භොති මනාපො ච ගරු ච භාවතීයො ච. ඉමෙ චෙ උපවාන, පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො න සංචිජ්ජෙය්‍යං, කෙන නා සබ්බභව්‍යාදි සක්කරෙය්‍යං ගරු කරෙය්‍යං මානෙය්‍යං පුජෙය්‍යං² - බණ්ඩිචෙවන පාලිචෙවන වලිත්තවතාය්³ යස්මා ච ඛො උපවාන, ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා ථෙරස්ස භික්ඛුතො සංචිජ්ජනති, කස්මා නා සබ්බභව්‍යාදි සක්කරොගාගි ගරුකරොනති⁴ මානෙනති පුජෙනතිති.

* කෙන න පුච්ඡාම - මජ්ඣ.
 1 අනෙළගලාය - ස්‍යා. අනෙළගලාය - සිවු මජ්ඣ.
 2 නං සබ්බභව්‍යාදි සක්කරෙය්‍යං න ගරුකරෙය්‍යං න මානෙය්‍යං න පුජෙය්‍යං - මජ්ඣ.,
 3 වලිත්තවතාය - ස්‍යා.
 4 ගරුකරොනති - මජ්ඣ.,

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ භික්ෂූන් ඇමතු සේක: මහණෙනි, මේ සස්තෙනි මහණ ශීලසම්පන්න වූයේ සමාධි සම්පන්න වූයේ ප්‍රඥසම්පන්න වූයේ සංඥවෙදධ්‍යානිරෝධයට සම්වදනේන් එයින් නැගීසිටුවන්නේ වෙයි යන තෙල කරුණ ඇත. ඉදින් ඉහානම්සෙති ම අභීන්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම්, කවලිකාරාභාරහස්සා දෙවියන්ගේ සහවාසය ඉක්මවා ම අත්‍යතර මනෝමය දෙවනායකට පැමිණියේ සංඥවෙදධ්‍යානිරෝධයට සම්වදනේන්, එයින් නැගීසිටුවන්නේ වෙයි යන තෙල කරුණ විද්‍යමාන වේ ය යි. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල වදාළසේක. මෙය වදාරා සුගතයන් වහන්සේ මුත්තස්තෙන් නැගී වෙහෙරට වැසිසේක.

ඉක්බිති ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වැඩ නොබෝකල් වත් ම ආයුෂමත් උපමාන හෙරුන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් උපමාන තෙරුන්ට තෙල කීහ: “ඇවැත්නි, උපමානසෙති, මෙහි අත්‍ය භික්ෂුහු ස්ථිර මහණුන් වෙහෙසති. අපි ඔවුන් නොපුමුස්මහ. ඇවැත්නි, උපමානසෙති, යම් කරුණෙකින් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සවස් වරායෙහි පිළිසලනින් නැගීසිටියේක් තෙල කරුණ ම අරභයා වදාරණ සේක් නම් තෙල අසිරියෙක් නො වේ. මේ කරුණෙහි ලා ආයුෂමත් උපමානයන්හට ම ප්‍රතිවචනයෙක් වැටහේ නම්, මැනවි. අපට දෙමනස බැස සිටියේ ය”යි.

එ කල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පස්වරායෙහි පිළිසලනින් නැගීසිටි සේක් උපස්ථාන ශාලාව කරා වැසිසේක. වැඩ පැත්වූ අස්තෙනි වැඩ හුන්සේක. වැඩිහිඳ ආයුෂමත් උපමානයන්ට තෙල කරුණ වදාළහ:

උපමානසෙති, කෙතෙක් කරුණින් සමකාගත තෙර මහණ සබ්බමිසරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාමයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා සම්මානනාතීයෙක් වේ ද? යි.

වහන්ස, කරුණු පසෙකින් සමකාගත තෙර මහණ සබ්බමිසරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාමයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා භාවනීයයෙක් හා වේ. කවර පසෙකින් යත්:

වහන්ස, මේ සස්තෙනි තෙර මහණ සිල්වත් වෙයි ... සමාදන් කොට ගෙණ සිකාපදයෙහි හික්මෙයි. බහුශ්‍රැත වෙයි ... ප්‍රඥයෙන් පිළිවිදියේ වෙයි. කළණ තෙපුල් ඇතිගේ කල්‍යාණභවා කරන්නේ පරිපූර්ණ වූ නිදෙස් කෙළතොලු නො වූ ගමිතිරාමියන් ප්‍රකාශ කරණ වචනයෙන් සමකාගත වෙයි. අධිවිත්තයෙහි උපන් ඉහානම්සෙති සුබවිහාර වන සතර ධ්‍යානයන් කාමැතිසේ ලබන සුදුසු සුවසේ ලබන සුදුසු විපුල කොට ලබන සුදුසු වෙයි. ආසුවයන්ගේ ක්ෂයයෙන් ... සාක්ෂාත් කොට අභීන්තියට පැමිණ වාසය කරයි.

වහන්ස, මේ කරුණුපයින් සමකාගත තෙර මහණ සබ්බමිසරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාමයෙක් හා ගුරු වූයෙක් හා භාවනීයයෙක් හා වේ ය යි.

“සාමු! සාමු!! උපමානය, උපමානය, මේ කරුණු පයින් සමකාගත තෙර මහණ සබ්බමිසරුන්ට ප්‍රියයෙක් හා මනාමයෙක් හා ගුරු හා භාවනීය හා වෙයි. උපමානය, මේ දහම් පස තෙර මහණහට විද්‍යමාන නො වේ නම්, කවර කරුණෙකින් සබ්බමිසරුහු ඔහට-කබ්දන්බාවින් හෝ පුළුකෙහෙබාවින් හෝ ඇහැරළි නැහැනු බාවින් හෝ සතකාර කෙරෙන් ද? ගුරුකාර කෙරෙන් ද? සමමාන කෙරෙන් ද? පුදන් ද? උපමානයෙහි, යම් හෙයෙකින් තෙර මහණහට මේ පඤ්චධම්මයෝ විද්‍යමාන වෙත් ද, එ හෙයින් සබ්බමිසරුහු ඔහට සතකාර කරන්නාහ, ගුරුකාර කරන්නාහ, සමමාන කරන්නාහ, පූජා කරන්නාහ”යි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළහ.

5. 4. 2. 7.

[වොදනාසුතං]

[සාවස්ථිනිදානං]

17. නත්ත ඛො ආයස්මා සාවිජ්ජනො භික්ඛු ආමනෙතයි -පෙ-

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙතබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

කාලෙන චක්කාමි නො අකාලෙන, භූතෙන චක්කාමි නො අභූතෙන, සණ්ඤ්ඤා චක්කාමි නො ඵරුසෙන, අත්ථසංඝිතෙන චක්කාමි නො අනත්ථසංඝිතෙන, මෙතතවිතෙතන චක්කාමි නො දෙසනනරෙන.¹

වොදකෙන ආවුසො, භික්ඛුනා පරං වොදෙතුකාමෙන ඉමෙ පඤ්ච ධම්මෙ අජ්ඣන්තං උපට්ඨපෙත්වා පරො වොදෙතබ්බො.

ඉධාහං ආවුසො, එකච්චං පුග්ගලං පස්සාමි අකාලෙන වොදියමානං නො කාලෙන කුපිතං, අභූතෙන වොදියමානං නො භූතෙන කුපිතං, ඵරුසෙන වොදියමානං නො සණ්ඤ්ඤා කුපිතං, අනත්ථසංඝිතෙන වොදියමානං නො අත්ථසංඝිතෙන කුපිතං, දෙසනනරෙන වොදියමානං නො මෙතතවිතෙතන කුපිතං.

අධම්මවුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨිකාරො උපදග්ගිතබ්බො.²

අකාලෙනායස්මා වුද්දිතො නො කාලෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨිකාරාය. අභූතෙනායස්මා වුද්දිතො නො භූතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨිකාරාය. ඵරුසෙනායස්මා වුද්දිතො නො සණ්ඤ්ඤා, අලං නෙ අවිප්පට්ඨිකාරාය. අනත්ථසංඝිතෙනායස්මා වුද්දිතො නො අත්ථසංඝිතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨිකාරාය. දෙසනනරෙනායස්මා වුද්දිතො නො මෙතතවිතෙතන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨිකාරායාහි.

අධම්මවුද්දිකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි අවිප්පට්ඨිකාරො උපදග්ගිතබ්බො.²

අධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨිකාරො උපදග්ගිතබ්බො:

අකාලෙන නෙ ආවුසො, වුද්දිතො නො කාලෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨිකාරාය. අභූතෙන නෙ ආවුසො, වුද්දිතො නො භූතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨිකාරාය. ඵරුසෙන නෙ ආවුසො, වුද්දිතො නො සණ්ඤ්ඤා, අලං නෙ විප්පට්ඨිකාරාය. අනත්ථසංඝිතෙන නෙ ආවුසො, වුද්දිතො නො අත්ථසංඝිතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨිකාරාය. දෙසනනරෙන නෙ ආවුසො, වුද්දිතො නො මෙතතවිතෙතන, අලං නෙ විප්පට්ඨිකාරායාහි.

අධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චභාකාරෙහි විප්පට්ඨිකාරො උපදග්ගිතබ්බො. නං කියස්ස හෙතු? යථා න අඤ්ඤාපි භික්ඛු අභූතෙන වොදෙතබ්බං මඤ්ඤායාහි.

1. මෙතතවිතෙතන චක්කාමි නො දෙසනනරො - මජ්ඣං.

2. උපදග්ගිතබ්බො - මජ්ඣං.

5 4. 2. 7.

[වෛද්‍යා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

17. ආයුෂමත් සැවිසුත් තෙරණුවෝ මහණුන් ඇමැතු සේක ...

ඇවැත්ති, පරහට වෛද්‍යා කරණු කැමැති වෛද්‍ය මහණහු විසින් ධම් පසක් නම, කෙරෙහි එළවා මෙරමා වෛද්‍යා කළ යුත්තේ ය. කවර පසෙක යත්:

අකාලයෙහි නො ව නිසි කාලයෙහි කියනෙමි, අසනයයෙන් නො ව සනයයෙන් කියනෙමි, පරොස්ඛයින් නො ව මොළොකින් කියනෙමි, අනච්ඡාංගිකයෙන් නො ව අච්ඡාංගිකයෙන් කියනෙමි, දොෂසංගිත සිතින් නො ව මෙන්සහගිය සිතින් කියනෙමි.

ඇවැත්ති, පරහට වෛද්‍යා කරණු කැමැති වෛද්‍ය මහණහු විසින් මෙ කරණු පස නම, කෙරෙහි එළවා අනායා වෛද්‍යා කළ යුත්තේ ය.

ඇවැත්ති, මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුතුලකු නිසි කල්හි නො ව අකාලයෙහි වෛද්‍යා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි. භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් වෛද්‍යා කරණු ලබන කිපියහු, මොළොකින් නො ව පරොස්ඛයින් වෛද්‍යා කරණු ලබන කිපියහු, අච්ඡාංගිකයෙන් නො ව අනච්ඡාංගිකයෙන් වෛද්‍යා කරණු ලබන කිපියහු, මෙත්‍රිසහගතවිත්තයෙන් නො ව දොෂසහගතවිත්තයෙන් වෛද්‍යා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වෛද්‍යා ලද මහණහට පස් අයුරෙකින් අවිප්‍රතිසාරය ඉපැදවිය යුත්තේ ය:

ආයුෂමත් කාලයෙන් නො ව අකාලයෙන් චූදිතයෙහි. එ නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් චූදිතයෙහි. එ නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් මොළොකින් නො ව පරොස් ඛයින් චූදිතයෙහි. එ නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් අච්ඡාංගිකයෙන් නො ව අනච්ඡාංගිකයෙන් චූදිතයෙහි. එ නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ආයුෂමත් මෙන්සිතින් නො ව දොෂසහගත විත්තයෙන් චූදිතයෙහි. එ නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වෛද්‍යා ලද භික්ෂුහට මෙ කරුණු පයින් අවිප්‍රතිසාරය ඉපැදවිය යුතු යි.

ඇවැත්ති, අධම්මයෙන් වෛද්‍යා කරණ මහණහට කරුණු පසෙකින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු.

ඇවැත්ති, නොප විසින් නිසි කල්හි නො ව අකාලයෙහි (හේ) චූදිත වෙයි. එ නොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් භූතයෙන් නො ව අභූතයෙන් (හේ) චූදිත වෙයි, එ නොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් මොළොකින් නො ව පරොස්ඛයින් චූදිත වෙයි, නොපගේ විප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් අච්ඡාංගිකයෙන් නො ව අනච්ඡාංගිකයෙන් චූදිත වෙයි, නොපගේ විප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් මෙන්සිතින් නො ව දොෂවිත්තයෙන් චූදිත වෙයි, එ නොපගේ විප්‍රතිසාරයට නිසි වෙයි.

ඇවැත්ති අධම්මයෙන් වෛද්‍යා කරණ මහණහට මෙ පස්කරුණින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු. එ කවර හෙයක යත්: අත් මහණෙක් ද (නව මහණකු) අභූතයෙන් වෛද්‍යා කටයුතු කොට නො සිතනු පිණිසයි.

ඉධ පනාහං ආවුසො, එකච්චං පුග්ගලං පස්සාමි කාලෙන චොදියමානං නො අකාලෙන ඤාපිතං, භුතෙන චොදියමානං නො අභුතෙන ඤාපිතං, සණ්ඨෙන චොදියමානං නො ඵරුසෙන ඤාපිතං, අන්තර්ගතෙන චොදියමානං නො අන්තර්ගතෙන ඤාපිතං, මෙතනවිතෙතන චොදියමානං නො දෙසනනරෙන ඤාපිතං.

ධම්මවුද්ධස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චාහංකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදග්ගිතබ්බො:

කාලෙනායස්මා වුද්ධො නො අකාලෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. භුතෙනායස්මා වුද්ධො නො අභුතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. සණ්ඨෙනායස්මා වුද්ධො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. අන්තර්ගතෙනායස්මා වුද්ධො, නො අන්තර්ගතෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරාය. මෙතනවිතෙතනායස්මා වුද්ධො නො දෙසනනරෙන, අලං නෙ විප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මවුද්ධස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චාහංකාරෙහි විප්පට්ඨාරො උපදග්ගිතබ්බො.

ධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො පඤ්චාහංකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදග්ගිතබ්බො:

කාලෙන නෙ ආවුසො, වුද්ධො¹ නො අකාලෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. භුතෙන නෙ ආවුසො, වුද්ධො නො අභුතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, සණ්ඨෙන නෙ ආවුසො, වුද්ධො නො ඵරුසෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය, අන්තර්ගතෙන නෙ ආවුසො, වුද්ධො නො අන්තර්ගතෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරාය. මෙතනවිතෙතන නෙ ආවුසො, වුද්ධො නො දෙසනනරෙන, අලං නෙ අවිප්පට්ඨාරායාති.

ධම්මවොදකස්ස ආවුසො, භික්ඛුනො ඉමෙහි පඤ්චාහංකාරෙහි අවිප්පට්ඨාරො උපදග්ගිතබ්බො. නං නිස්ස භෙභු? යථා අඤ්ඤාදුපි භික්ඛු භුතෙන චොදෙතබ්බං මඤ්ඤායාති.

වුද්ධෙන ආවුසො, පුග්ගලෙන දද්දු ධම්මෙසු පනිට්ඨානබ්බං සචෙච ච අඤ්ඤාය ව. මං චෙපි ආවුසො, පරෙ චොදෙය්‍යං කාලෙන වා අකාලෙන වා, භුතෙන වා අභුතෙන වා, සණ්ඨෙන වා ඵරුසෙන වා, අන්තර්ගතෙන වා අන්තර්ගතෙන වා, මෙතනවිතෙතන වා දෙසනනරෙන වා, අභමි දද්දු යෙච ධම්මෙසු පනිට්ඨානෙය්‍යං සචෙච ච අඤ්ඤාය ව.

සචෙ ජානෙය්‍යං අපොසො මයි ධම්මොති, අන්ති නං චදෙය්‍යං සංවිජ්ජකෙසො මයි ධම්මොති. සචෙ ජානෙය්‍යං නපොසො මයි ධම්මොති, නාන්ති නං චදෙය්‍යං නෙසො ධම්මො මයි සංවිජ්ජතිති.

ඵචමි බො නෙ සාරිපුත්ත, වුච්චමානා අථ ච පන ඉධෙකචෙච මොඤ්ජුරිසා න පදකම්ණං ගණ්ණන්ති.

ඇවැත්ති, මම මෙ සස්තෙහි ඇතැම් පුද්ගලකු අකාලයෙහි නො ව කාලයෙහි වොදනා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි. අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, පරොස් බසින් නො ව මොළොකින් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, අනච්ඡංගිතයෙන් නො ව අච්ඡංගිතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු, දොෂවිතතයෙන් නො ව මෛත්‍රිවිතතයෙන් වොදනා කරණු ලබන කිපියහු දක්මි.

ඇවැත්ති, ධම්මයෙන් වොදන නික්කුහට පස් අයුරෙකින් විප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු:

ආයුෂමත් අකාලයෙහි නො ව කාලයෙහි වොදිතයෙහි, නොපගේ විප්‍රිසාරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදිතයෙහි, නොපගේ විප්‍රිසාරට එ නිසි වෙයි. ආයුෂමත් පරොස්ත් නො ව මොළොකින් වොදිතයෙහි, නොපගේ විප්‍රිසාරට එ නිසි. ආයුෂමත් අනච්ඡංගිතයෙන් නො ව අච්ඡංගිතයෙන් වොදිතයෙහි, නොපගේ විප්‍රිසාරට එ නිසි. ආයුෂමත් දොෂවිතතයෙන් නො ව මෛත්‍රිසිතින් වොදිතයෙහි, නොපගේ විප්‍රතිසාරට එ නිසිසැයි.

ඇවැත්ති, ධම්මයෙන් වොදන නික්කුහට මෙ කරුණු පසින් විප්‍රිසාර දැනැවිය යුතු.

ඇවැත්ති, ධම්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට කරුණු පසෙකින් අවිප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු යි:

ඇවැත්ති, නොප විසින් (ත්) අකාලයෙහි නො ව කාලයෙහි වොදිත වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් අභුතයෙන් නො ව භූතයෙන් වොදිත වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් පරොස්ත් නො ව මොළොකින් වොදිත වෙයි, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි වෙයි. ඇවැත්ති, නොප විසින් අනච්ඡංගිතයෙන් නො ව අච්ඡංගිතයෙන් වොදිත ය, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසි. ඇවැත්ති, නොප විසින් දොෂවිතතයෙන් නො ව මෛත්‍රිසිතින් වොදිත ය, නොපගේ අවිප්‍රතිසාරයට එ නිසිසැයි.

ඇවැත්ති, ධම්මයෙන් වොදනා කරණ මහණහට මෙ කරුණු පසින් අවිප්‍රතිසාරය දැනැවිය යුතු ය. එ කවර හෙයින් යත්: යම් හෙයෙකින් අත් මහණෙක් ද (තව මහණකු) භූතයෙන් වොදනා කටයුතු කොට හඟනේ වේ නම්, එහෙයිනි.

ඇවැත්ති, වොදනා ලත් පුතුල්ලු විසින් සත්‍යයෙහි ද අකොප්‍යයෙහි ද යන ධම් දෙකෙහි පිහිටිය යුතු ය. ඇවැත්ති, අන්‍යයෝ ඉදින් මට ද කාලයෙහි වේව යි, අකාලයෙහි වේව යි, භූතයෙන් වේව යි, අභුතයෙන් වේව යි, මොළොකින් වේව යි, පරොස්ත් වේව යි, අච්ඡංගිතයෙන් වේව යි, අනච්ඡංගිතයෙන් වේව යි, මෛත්‍රිවිතතයෙන් වේව යි, දොෂවිතතයෙන් වේව යි වොදනා කරන් නම්, මම ද සත්‍යයෙහි ද අකොප්‍යයෙහි ද යන ධම් දෙකේ පිහිටන්නෙමි:

“ඉදින් තෙල ධම්ය මා කෙරෙහි ඇතැයි දන්නෙමි නම්, ‘තෙල ධම්ය මා කෙරෙහි ඇතැ’යි එය ඇතිසෙ කියමි. ඉදින් තෙල ධම්ය මා කෙරෙහි නැතැයි දනිමි නම්, ‘තෙල ධම්ය මා කෙරෙහි විද්‍යමාන නො වේ’ යයි එය නැතිසෙ කියමි.”

එහෙකුළු වුව ශාරීපුත්‍රය, නොප විසින් මෙසේ කියනු ලබන්නාහු මෙහි ඇතැම් භූමිපුරුෂ කෙනෙක් එය පැදකුණු කොට (ඇදුරු කොට) නො ගන්නාහ යි.

යෙ තෙ භනෙත, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජිවිකථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සයං මායාචිතො කෙටුහිතො¹ උද්ධානා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරා හොජ්ඣෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය න නිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාථලිකා ඛක්ඛමනෙ පුබ්බඛගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා භුසිතා හිතවිරියා මුට්ඨස්සතිතො අසමපජානා අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තා දුපපඤ්ඤා ඵලමුගා, තෙ වයං ඵවා වුච්චමානා න පදකම්ණා ගණන්තාහි.

යෙ පන තෙ භනෙත, භුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, අසයං අමායාචිතො අකෙටුහිතො² අනුද්ධානා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා හොජ්ඣෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය නිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාථලිකා ඛක්ඛමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බඛගමා ආරභ්විරියා පභික්ඛන්තා උපට්ඨිතසතිතො සමපජානා සමාහිතා ඵකග්ගචිත්තා පඤ්ඤාවන්තො අනෙළමුගා, තෙ වයං ඵවා වුච්චමානා පදකම්ණා ගණන්තාහි.

යෙ තෙ සාරිපුත්ත, පුග්ගලා අසුඤ්ඤා ජිවිකථා න සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, සයං මායාචිතො කෙටුහිතො උද්ධානා උත්තලා චපලා මුඛරා විකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු අගුත්තථාරා හොජ්ඣෙ අමත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය න නිබ්බගාරවා, බාහුලිකා සාථලිකා ඛක්ඛමනෙ පුබ්බඛගමා පච්චෙකෙ නික්ඛිත්තධුරා භුසිතා හිතවිරියා මුට්ඨස්සතිතො අසමපජානා අසමාහිතා විබ්භන්තචිත්තා දුපපඤ්ඤා ඵලමුගා, නිට්ඨන්තු තෙ.

යෙ පන තෙ සාරිපුත්ත, භුලපුත්තා සද්ධා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිතා, අසයං අමායාචිතො අකෙටුහිතො අනුද්ධානා අනුත්තලා අචපලා අමුඛරා අවිකිණ්ණවාචා ඉන්ද්‍රියෙසු ගුත්තථාරා හොජ්ඣෙ මත්තඤ්ඤානො ජාගරියං අනුසුත්තා සාමඤ්ඤෙ අනපෙක්ඛවන්තො සික්ඛාය නිබ්බගාරවා, න බාහුලිකා න සාථලිකා ඛක්ඛමනෙ නික්ඛිත්තධුරා පච්චෙකෙ පුබ්බඛගමා ආරභ්විරියා පභික්ඛන්තා උපට්ඨිතසතිතො සමපජානා සමාහිතා ඵකග්ගචිත්තා පඤ්ඤාවන්තො අනෙළමුගා, තෙ චං සාරිපුත්ත, වදෙය්‍යායි. ඔවද සාරිපුත්ත, සබ්බමචාරි, අනුසාස සාරිපුත්ත, සබ්බමචාරි, “අසද්ධමමා වුට්ඨාපෙත්වා සද්ධමෙම පතිට්ඨාපෙස්සාමි සබ්බමචාරි”හි. ඵවඤ්ඤි තෙ සාරිත්ත, සිහඛිතබ්බන්ති.

1. කෙතඛිතො - මජ්ඣං, 2. අකෙතඛිතො - මජ්ඣං.

වහන්ස, යම් පුද්ගල කෙනෙක් ශ්‍රද්ධා නැත්තාහු දිව්වාලුම් හෙතු කොට ගත්තාහු ශ්‍රද්ධා නැති වැ මැ අභාරයෙන් තික්මැ ශාසනයට පැමිණියාහු පැමිදි වුවාහු, කෙෙරාටික වුවාහු වඤ්ඤා වුවාහු මායා ඇත්තාහු උඩනු වුවාහු උදාහ මානනල ඇතිසාහු වපල වුවාහු දෙබමල වුවාහු අසංයත වචන ඇත්තාහු ඉදුරන්ති නොපියු දෙර ඇතිසාහු භෞජනයෙහි මාත්‍රඥ නො වුවාහු ජාගය්‍යායෙහි නො යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා නැතිසාහු ශික්‍ෂාහි තිවු ගෞරව නැත්තාහු ප්‍රත්‍යයබාහුලයය ඇත්තාහු සස්ත ලිතිල් කොට ගත්තාහු (පඤ්චනිවරණ සංඛ්‍යාත) අවක්‍රමණයෙහි සුචිකම වුවාහු ප්‍රච්චේකයෙහි හල වැර ඇත්තාහු අලස වුවාහු භික්‍ෂවීයී ඇත්තාහු නට- සිහි ඇතිසාහු සමාසක් ප්‍රඥ නැත්තාහු, සමාසිත පොවුවාහු විප්‍රාණත වූ සිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥ නැත්තාහු කෙලතොලු වුවාහු වෙන් නම්, ඔහු මා විසින් මෙසේ කියනු (ඔවා දෙනු) ලබන්නාහු එය පැදකුණු කොට (ඇදුරු කොට) නො ගනිති.

වහන්ස, යම් සැදහැහි කුලපුත්‍ර කෙනෙක් ගිහිගෙන් තික්මැ ශාසනයෙහි පැමිදිවුවාහු, කෙෙරාටික නොවුවාහු වාචක නොවුවාහු මායා රහිත වුවාහු උඩනු නො වුවාහු උදාහ මානනල නැත්තාහු වපල නො වුවාහු දෙබමල නො වුවාහු සංයත වචන ඇත්තාහු ඉදුරන්ති පියු දෙර ඇතිසාහු භෞජනයෙහි මාත්‍රඥ වුවාහු නිදිවැරිමෙහි යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇත්තාහු ශික්‍ෂායෙහි තිවු ගෞරව ඇත්තාහු, ප්‍රත්‍යය බාහුලක නො වුවාහු සස්ත ලිතිල් කොට නො ගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හල වැර ඇතිසාහු ප්‍රච්චේකයෙහි සුචිකම වුවාහු රුකුළු වැර ඇතිසාහු නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයු සිත් ඇත්තාහු එලඹිසිටි සිහි ඇත්තාහු සමාසක්ප්‍රඥ ඇත්තාහු සමාසිත වුවාහු එකඟසිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥවත් වුවාහු කෙලතොලු නොවුවාහු වෙන් නම්, ඔහු මා විසින් මෙසේ කියනු ලබන්නාහු පැදකුණු කොට මතෙපුල් ගනිත් ය සි සාරියුත් තෙරණුවෝ කිහි

ශාරිපුත්‍රයෙහි, යම් පුද්ගල කෙනෙක් අශ්‍රද්ධාවත් වුවාහු ජිවිතාව ම අම් කොට ගත්තාහු ශ්‍රද්ධා නැතිසාහු ගිහිගෙන් තික්මැ ශාසනයට පැමිණියාහු සලබවී ඇතිසාහු මායා ඇත්තාහු වඤ්ඤා ඇත්තාහු උඩනු වුවාහු උස්ව නැගි මානනල ඇත්තාහු වපල වුවාහු දෙබමල වුවාහු සංකීර්ණවචන ඇත්තාහු ඉදුරන්ති නොපියු දෙර ඇතිසාහු භෞජනයෙහි මාත්‍රඥ නො වුවාහු ජාගය්‍යායෙහි නො යෙදුනාහු ශ්‍රමණභාවයෙහි අපෙක්‍ෂා නැත්තාහු ශික්‍ෂාහි තිවු ගෞරව නැත්තාහු. ප්‍රත්‍යයබාහුලයයෙන් යුක්ත වුවාහු ශාසනය ලඝු කොට ගත්තාහු (පඤ්චනිවරණ සංඛ්‍යාත) අවක්‍රමණයෙහි පෙරවූව යන්නාහු ප්‍රකෘති විචේකයෙහි හැරවී වීයීධුර ඇත්තාහු කුසිත වුවාහු භික්‍ෂවීයී ඇත්තාහු නට සිහි ඇත්තාහු සමප්‍රඥනයෙන් තොර වුවාහු අසමාසිත වුවාහු විප්‍රාණත සිත් ඇත්තාහු දුෂ්ප්‍රඥ වුවාහු කෙලතොලු වුවාහු නම්, ඔහු සිටිත්වා.

ශාරිපුත්‍රයෙහි, යම් ශ්‍රද්ධාවත් කුලපුත්‍ර කෙනෙක් ගිහිගෙන් තික්ම ශාසනයට පැමිණියාහු, සලබවී නැත්තාහු මායා නැත්තාහු වඤ්ඤා නො වුවාහු උඩනු නො වුවාහු මානනල නැත්තාහු වපල නො වුවාහු දෙබමල නො වුවාහු නො විසුළ නෙපුල් ඇතිසාහු ඉදුරන්ති පියු දෙර ඇත්තාහු භෞජනයෙහි මාත්‍රඥ වුවාහු නිදිවැරිමෙහි යෙදුනාහු ශ්‍රමණ- භාවයෙහි අපෙක්‍ෂා ඇත්තාහු ශික්‍ෂායෙහි තිවු ගෞරව ඇත්තාහු, බාහුලික නො වුවාහු සස්ත ලිතිල් කොට නො ගත්තාහු අවක්‍රමණයෙහි හැරවීයු වීයී ධුර ඇත්තාහු ප්‍රච්චේකයෙහි සුචිකම වුවාහු රුකුළු වැර ඇතිසාහු නිවන් කෙරෙහි මෙහෙයු සිත් ඇත්තාහු එලඹි සිටි සිහි ඇත්තාහු සමාසක්ප්‍රඥ ඇත්තාහු සමාසිත වුවාහු එකඟ සිත් ඇත්තාහු ප්‍රඥවත් වුවාහු කෙලතොලු නො වුවාහු වෙන් නම්, ශාරිපුත්‍රයෙහි, තෙව් ඔවුන්ට කියව. ශාරිපුත්‍රයෙහි, සමුම්සරුන්ට ඔවා දෙව. ශාරිපුත්‍රයෙහි “සමුම්සරුන් අසඳුම්යෙන් නහා සිටුවා සඳුම්යෙහි පිහිටුවන්නෙමි”යි. සමුම්සරුන්ට අනුශාසනා කරව. ශාරිපුත්‍රයෙහි, තොප විසින් මෙසෙසින් ම සික්මිය යුතු ය සි හගවත්තු වදලහ.

5. 4. 2. 8.

[සීලසුභතං]

[සාමසීනිදුතං]

18. නත්‍ර ඛො ආයස්මා සාරිපුතෙනා භික්ඛු ආමනොධි: -පෙ-
දුස්සීලස්ස ආවුසො, සීලවිපන්නස්ස හතුපතිසො හොති සමමාසමාධි.
සමමාසමාධිමිති අසති සමමාසමාධිවිපන්නස්ස හතුපතිසං හොති යථාභුත-
ඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනවිපන්නස්ස
හතුපතිසො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ අසති නිබ්බද්ධිරාග-
විපන්නස්ස හතුපතිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො, රුකෙබ්බා සාබ්බලාසවිපනො, තස්ස පපටිකාපි
න පාරිජුරිං ගච්ඡති, තචොපි ථෙගගුපි සාරොපි න පාරිජුරිං ගච්ඡති. එවමෙව
ඛො ආවුසො, දුස්සීලස්ස සීලවිපන්නස්ස හතුපතිසො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමිති අසති සමමාසමාධිවිපන්නස්ස හතුපතිසං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ අසති යථාභුතඤ්ඤා-
දස්සන විපන්නස්ස හතුපතිසො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ අසති
නිබ්බද්ධිරාගවිපන්නස්ස හතුපතිසං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සීලවනො ආවුසො සීලසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමිති සති සමමාසමාධිසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුතඤ්ඤා-
දස්සනසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො හොති නිබ්බද්ධිරාගො. නිබ්බද්ධිරාගෙ
සති නිබ්බද්ධිරාගසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නං හොති විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනං.

සෙය්‍යථාපි ආවුසො, රුකෙබ්බා සාබ්බලාසසම්පනො, තස්ස පපටිකාපි
පාරිජුරිං ගච්ඡති, තචොපි ථෙගගුපි සාරොපි පාරිජුරිං ගච්ඡති. එවමෙව
ඛො ආවුසො, සීලවනො සීලසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො හොති
සමමාසමාධි. සමමාසමාධිමිති සති සමමාසමාධිසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නං
හොති යථාභුතඤ්ඤාදස්සනං. යථාභුතඤ්ඤාදස්සනෙ සති යථාභුත-
ඤ්ඤාදස්සනසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නො හොති නිබ්බද්ධිරාගො.
නිබ්බද්ධිරාගෙ සති නිබ්බද්ධිරාගසම්පන්නස්ස උපතිසම්පන්නං හොති
විමුක්තිඤ්ඤාදස්සනනති.

5. 4. 2. 9.

[බ්බසතිසනතිසුභතං]

[සාමසීනිදුතං]

19. අථ ඛො ආයස්මා ආනන්දො යෙනායස්මා සාරිපුතෙනා
තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා ආයස්මනා සාරිපුතෙනා සද්ධිං සමමොද්දි.
සමමොද්දිං කථං සාරාණිං විනිසාරෙනා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං
නිසීනො ඛො ආයස්මා ආනන්දො ආයස්මන්තං සාරිපුතං එතදවොච:

5. 4. 2 8

[සීල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සී]

18. එ කල්හි ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවෝ මහණුන් ඇමතුහු ...

ඇවැත්ති, ශීලවිපතනියට පැමිණි දුශශීලයාගේ සමාක්සමාධිය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිවත් ම සමාක්සමාධි විපතන- (විසුකත) යාගේ යථාභූතඥනදශීනය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. යථාභූත- ඥනදශීනය නැතිවත් ම යථාභූතඥනදශීනවිපතනායාගේ නිබ්බද්ධවිරාගය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. නිබ්බද්ධවිරාගය නැතිවත් ම නට නිබ්බද්ධවිරාග ඇතියනුගේ විමුක්තිඥනදශීනය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි.

ඇවැත්ති, යම්සේ නට අතුකොළ ඇති රුකෙක් වේ නම්, එහි පිට පොතු ද වැඩුමට නොයේ. සිව්ද වැඩුමට නොයේ. බොරුද වැඩුමට නොයේ. සාරයත් වැඩුමට නොයේ. ඇවැත්ති, එසෙයින් ම ශීලවිපතනියට පත් දුශශීලයාගේ සමාක්සමාධිය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. සමාක්සමාධිය නැතිවත් ම සමාක්සමාධිවිපතනායාගේ යථාභූතඥනදශීනය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. යථාභූතඥනදශීනය නැතිවත් ම යථාභූතඥනදශීනවිපතනායාගේ නිබ්බද්ධවිරාගය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි. නිබ්බද්ධවිරාගය නැතිවත් ම නිබ්බද්ධවිරාගවිපතනායාගේ විමුක්තිඥනදශීනය නට උපතීශ්‍රය ඇති වෙයි.

ඇවැත්ති, සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමාධිය උපතීශ්‍රය- සමපතන වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක්සමාධිසමපතනායාගේ යථාභූතඥනදශීනය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි. යථාභූතඥනදශීනය ඇති වත් ම යථාභූතඥනදශීන සමපතනායාගේ නිබ්බද්ධවිරාගය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි. නිබ්බද්ධවිරාගය ඇති වත් ම නිබ්බද්ධවිරාගසමපතනායාගේ විමුක්තිඥන- දශීනය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි.

ඇවැත්ති, යම්සේ අනුපතරින් ගැවසිගත් රුකෙක් වේ නම්, එහි පිට- පොතුත් වැඩුමට යේ. සිව්ද වැඩුමට යේ. බොරුද වැඩුමට යේ. සාරයද වැඩුමට යේ. ඇවැත්ති, එසෙයින් ම සිල්සපත් සිල්වත්හුගේ සමාක්සමා- ධිය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි. සමාක්සමාධිය ඇති වත් ම සමාක්සමාධි- සමපතනායාගේ යථාභූතඥනදශීනය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි. යථාභූත- ඥනදශීනය ඇති වත් ම යථාභූතඥනදශීනසමපතනායාගේ නිබ්බද්ධවිරාගය උපතීශ්‍රයසමපතන වෙයි. නිබ්බද්ධවිරාගය ඇති වත් ම නිබ්බද්ධවිරාගසමපතන- යාගේ විමුක්තිඥනදශීනය උපතීශ්‍රයසමපතන වේ ය යි.

5. 4. 2. 9.

[විසෙතිසතති සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සී]

19. එ කල්හි ආයුෂමත් අනද තෙරණුවෝ සැරියුත් තෙරණුවන් වෙත එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන් හා සතුටු වූහ. සතුටු විසයුතු සිහි කටයුතු කථා කොට නිමවා එකත්පස් ව හුන්හ. එකත්පස් ව හුන් ආයුෂමත් ආනඤ්ඤ තෙරණුවෝ ආයුෂමත් සැරියුත් තෙරණුවන්ට තෙල සැලකළහ:

නිත්තාවතා භූ ඛො ආවුසො සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිපපනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුගහනිතගාති ච, ඛුං ච ගණනාති, ගතිතං චස්ස නපපමුස්සති?ති.

ආයස්මා ඛො ආනඤ්ඤෙ ඛුස්සුගො, පටිභාභු ආයස්මනාඤ්ඤෙව ආනඤ්ඤති. තෙනභාවුසො සාරිපුත්ත, සුණාති, සාමුකං මනසිකරොති, භාසිස්සාමිති.

එවමාවුසොති ඛො ආයස්මා සාරිපුත්තො ආයස්මනො ආනඤ්ඤා පච්චස්සොසි. ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ එතදවොච:

ඉධාවුසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු අත්තකුසලො ච හොති ධම්මකුසලො ච නිරුත්තකුසලො ච ව්‍යඤ්ඤකුසලො ච සුඛබ්‍යාපරකුසලො ච.

එතතාවතා ඛො ආවුසො, සාරිපුත්ත, භික්ඛු ඛිපපනිසනති ච හොති කුසලෙසු ධම්මෙසු, සුගහනිතගාති ච, ඛුං ච ගණනාති, ගතිතං චස්ස නපපමුස්සතිති.

අච්ඡරියං ආවුසො, අබ්භුතං ආවුසො, යාව සුභාසිතං චිදා ආයස්මනා ආනඤ්ඤෙ. ඉමෙති ච මයං පඤ්ඤිති ධම්මෙති සමන්තාගතං ආයස්මනා ආනඤ්ඤං ධාරෙම: ‘ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ අත්තකුසලො ධම්මකුසලො නිරුත්තකුසලො ව්‍යඤ්ඤකුසලො සුඛබ්‍යාපරකුසලො’ති.

5. 4. 2. 10.

[හදදුජ්ජුත්තං]

20. එකං සමයං ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ භොසමඛිසං විහරති ඤාසිතාරාමෙ. අථ ඛො ආයස්මා හදදුජ්ජෙත්වා ආනඤ්ඤෙ තෙනුපසංඝාමි. උපසංඝාමිතා ආයස්මනා ආනඤ්ඤෙ සද්ධිං සමොද්ධිං. සමොද්ධිං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙත්වා එකමන්තා නිසීදි. එකමන්තා නිසින්නා ඛො ආයස්මනං හදදුජ්ජං ආයස්මා ආනඤ්ඤෙ එතදවොච:

නිනනු ඛො ආවුසො හදදුජ්ජ, දස්සනාතං අග්ග? නිං සවණාතං අග්ගා? නිං සුඛාතං අග්ගා? නිං සඤ්ඤාතං අග්ග? නිං භවාතං අග්ගනති?

අත්තාවුසො, බ්‍රහ්මා අභිභු අනභිභුතො අඤ්ඤාදුඤ්ඤි දසො වසවතති, යො නං බ්‍රහ්මාතං පස්සති, ඉදං දස්සනාතං අග්ගං.

අත්තාවුසො ආනස්සරා නාම දෙවා සුඛෙත අභිසංඝාතා පරිසංඝාතා. තෙ කදුචි කරහචි උදුතා, උදුතෙන්නති. “අහො සුඛං, අහො සුඛනති.” යො නං සද්දං සුණාති, ඉදං සවණාතං අග්ගං.

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, මහණ කෙනෙක් කරුණින් කුශලධර්මයෙහි වහා රුකුළකින් ඇති වේ ද, සුගෘහිත කොට ගන්නා සුලුයේන් වේ ද, බොහෝ කොට ගන්නේන් වේ ද? ඔහු විසින් ගන්නා ලද දෑය විස්මානත් නො වේ ද? යි.

“ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බහුශ්‍රාවස්ස. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරුනට ම තෙල වැටහේව” යි. එසේ වී නම් ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, අසත්‍ර මැනවි, මනා කොට මෙනෙහි කළ මැනවි, කියමි යි.

‘ඇවැත්නි, එසේ ය’ යි ආයුෂමත් සාරිපුත්‍ර තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවනට පිළිවදන් ඇස්සූහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කිහි:

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, මේ සස්තෙහි මහණ අම්මෙහි ද කුශල වෙයි. පාළි ධර්මයෙහි ද කුශල වෙයි. නිරුකති වචනයෙහි ද කුශල වෙයි. ව්‍යඤ්ඤාන (පදහෙද) යෙහි ද කුශල වෙයි. පූච්චපරසකායකයෙහි (මූල අග ගැලපීමෙහි) ද කුශල වෙයි.

ආයුෂමත් ශාරීපුත්‍රයෙහි, මේ පමණෙකින් ම මහණ කුශලධර්මයෙහි වහා අසන්නේ (දරන්නේ) වෙයි. මොනවට උනන්නේ ද වෙයි. බොහෝ කොට ද ගන්නේ ය. ඔහු විසින් ගන්නා ලද දෑය නො නස්නේ ය යි.

ආශ්වයභිය ඇවැත්නි, අදහ්ව ය ඇවැත්නි, ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් විසින් මෙය සුභාෂිත වූ යා. අපි ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් මේ දහම් පසින් සමඤ්ඤාන කොට “ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ අම්බුකුශලස්ස, ධර්මකුශලස්ස, නිරුකතිකුශලස්ස, ව්‍යඤ්ඤාන-කුශලස්ස, පූච්චපරසකායකුශලස්ස” යි ධර්මිහ.

5. 4. 2. 10.

[හදදජීසුත්‍රය]

20. එක් කලෙක ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ කොසබ්බා නුවර සමීපයෙහි කොසිකාරාමයෙහි වසන්නාහ. එ කල්හි ආයුෂමත් හදදජීන් තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් කරා එළඹියහ. එළඹ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන් හා සමග සතුටුළුහ. සතුටු විස යුතු සිහි කටයුතු කළා කොට නිමවා එකත්පසෙක හුන්නහ. එකත්පසෙක හුන් ආයුෂමත් හදදජීන් තෙරණුවන්ට ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කිහි:

ආයුෂමත් හදදජීන් තෙරණුවනි, දඬිනයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? සුඛයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? සංඥාවන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ ද? භවයන් කෙරෙහි කුමක් අග්‍ර වේ දැයි?

ඇවැත්නි, මෙරමා අනිත්‍යවා සිව් අපොකක්ඛු විසින් අනනිභූත වූ එකානාය යෙන් සියල්ල දක්නාවූ හැම දෙන සියවසයෙහි පවත්වන සුලු බ්‍රහ්මයෙක් ඇත. යමෙක් එ බ්‍රහ්මයා දක්නේ වේ නම්, මෙය දඬිනයන් කෙරෙහි අග්‍රය.

ඇවැත්නි, ආරාඤ්චර්‍ය නම් වූ සුඛයෙන් මිටි පැහිර සිටිනා දෙවිකෙනෙක් ඇත. ඔහු ඇතැම් කලෙක “අහෝ සුඛ ය, අහෝ සුඛ ය” යි උදන් අනන්. යමෙක් එ හඬ අසා නම්, මෙය ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

ආත්ථාච්ඡො, සුභතිණ්ණකා නාම දෙවා. තෙ සන්නසෙද්දෙව සුඛිතා සුඛං පටිසංවෙදෙනති. ඉදං සුඛානං අග්ගං.

ආත්ථාච්ඡො, ආතිඤ්චඤ්ඤයනනුපගා දෙවා. ඉදං සඤ්ඤානං අග්ගං.

ආත්ථාච්ඡො, නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤයනනුපගා දෙවා. ඉදං භවානං අග්ගනති.

සමෙති ඛො ඉදං ආයසමතො හද්දජ්ඣස්ස යද්දිදා බහුජ්ඣෙනාති.¹

ආයසමා ඛො ආනඤ්ඤ බහුසසුතො. පටිභාහු ආයසමනතසෙද්දෙව ආනඤ්ඤනති.

තෙන හි ආච්ඡො, හද්දජ්, සුණාති සාමුකං මනසි කරොති, හාසිස්සාමිති. එවමාච්ඡොති ඛො ආයසමා හද්දජ් ආයසමතො ආනඤ්ඤස්ස පටිච්ඡෙස්සාසි. ආයසමා ආනඤ්ඤ එතදවොච:

යථා පස්සතො ඛො ආච්ඡො, අනන්තරා ආසවානං බයො හොති, ඉදං දස්සනානං අග්ගං. යථා සුණ්හො අනන්තරා ආසවානං බයො හොති, ඉදං සචණානං අග්ගං. යථා සුඛිතස්ස අනන්තරා ආසවානං බයො හොති, ඉදං සුඛානං අග්ගං. යථා සඤ්ඤාස්ස අනන්තරා ආසවානං බයො හොති, ඉදං සඤ්ඤානං අග්ගං. යථා භවානස්ස අනන්තරා ආසවානං බයො හොති, ඉදං භවානං අග්ගනති.

ආසානවග්ගො දුතියො.

තසසුද්දානං:

දෙව ආසානවිනයා සාකච්ඡා සාජ්චිතො පඤ්ඤං
සුච්ඡා නිරොධො චොදනා සීලං නිසන්ති හද්දජ්ඣති.

1 බහුකා ජනෙතාති - මජ්ඣං

ආවැන්නි, ශුභකාන්තය නම් දෙවි කෙනෙක් ඇත. සුඛින වූ ඔහු විද්‍යාමාන වූ ම සුව විදුනාහ. මේ සුඛියන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

ආවැන්නි, ආකිඤ්චනායාසනනොපග දෙවි කෙනෙක් ඇත. මේ සංඥවන් කෙරෙහි අග්‍ර ය.

ආවැන්නි, නොවසංඥනාසංඥයනනොපග දෙවි කෙනෙක් ඇත මේ භවියන් කෙරෙහි අග්‍ර යයි.

ආයුෂමත් හදුන්වන තෙරුන්ගේ මේ බස බහු ජනයාගේ (බොහෝ දෙනාගේ) බස් හා සාසාදේ ය යි.

ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ බහුශ්‍රාවස්ත, ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට ම (තෙල කරුණ) වැටහේව යි.

ආයුෂමත් හදුන්වන තෙරණුවන්, එසේව නම්, මනා කොට අසව, මානාවිත් මෙනෙහි කරව, කියමි යි. ‘ආවැන්නි, එසේ ය’ යි ආයුෂමත් හදුන්වන තෙරණුවෝ ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවන්ට පිළිවදන් ඇස්වූහ. ආයුෂමත් ආනන්ද තෙරණුවෝ තෙල කරුණ කීහ:

ආවැන්නි, යම් පරිද්දෙකින් (ඉටු අතිටු කවර හෝ අරමුණක්) දක්නුට එයට අනතුරුව ම ආසුවයන්ගේ ඤාය වේ නම්, මේ දැනියෙන් කෙරෙහි අග්‍ර වෙයි. යම් පරිද්දෙකින් අසන්නුට එයට අනතුරුව ම ආසුවඤාය වේ නම්, මේ ශ්‍රවණයන් කෙරෙහි අග්‍ර වෙයි. යම් මාගීසුබයෙකින් සුඛින වූවනුට අනතුරුව ම අභිත්තිය උපදි නම්, මේ මාගීසුබය සුඛියන් කෙරෙහි අග්‍ර ය. යම් මාගීසංඥවක් ඇතියනුට (මාගීසංඥවට) අනතුරුව ම ආසුවඤාය වේ නම්, මේ සංඥවන් කෙරෙහි අග්‍ර ය. යම් අත්ඛාවෙක සිටියනුට අනන්තරව ම (මාගීයට අනතුරුව ම) ආසුවඤාය (ඵලය) වේ නම්, මේ පඤ්චමභවය භවයන් කෙරෙහි අග්‍ර වේ යයි.

ආඝාතවග්ගීය දෙවැනි යි.

එහි උද්‍යනය:

ආඝාතමිත්‍ය සුත්‍ර දෙක ය, සාකම්මා සුත්‍රය, සාථිව සුත්‍රය, පඤ්චප්‍රවර්ණ සුත්‍රය, නිරෝධ සුත්‍රය, වොදනා සුත්‍රය, සීල සුත්‍රය, නිසන්ධි සුත්‍රය, හඳුන්වනුය දැයි දසයෙකි.

3. උපාසකවග්ගො.

5. 4. 3. 1.

[සාරජ්ජුතනං]

21. එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාං විහරති ජෙතවනෙ අනාථ-
පිණ්ඩකස්ස ආරාමෙ. නත්තං බො භගවා භික්ඛු ආමනෙතස්සි භික්ඛවොති.
හදනොති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොද්ධං. භගවා එතදවොච:

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො සාරජ්ජං
ඔක්කන්තො හොති. කතමෙති පඤ්චති:

පාණාතිපාති හොති, අදින්නාදාසී හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරී හොති,
මුසාවාදී හොති, සුරාමේරසමජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
සාරජ්ජං ඔක්කන්තො හොති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො හොති.
කතමෙති පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති, අදින්නාදානා පටිච්චිතො හොති,
කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චිතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චිතො හොති,
සුරාමේරසමජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො හොතිති.

5. 4. 3. 2.

[විසාරදජුතනං]

[සාවඤ්ඤානදනං]

22. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො අවිසාරදො
අගාරං අජ්ඣාචසති. කතමෙති පඤ්චති:

පාණාතිපාති හොති -පෙ- සුරාමේරසමජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
අවිසාරදො අගාරං අජ්ඣාචසති.

පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො විසාරදො
අගාරං අජ්ඣාචසති. කතමෙති පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිච්චිතො හොති -පෙ- සුරාමේරසමජ්ජපමාදට්ඨානා
පටිච්චිතො හොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
විසාරදො අගාරං අජ්ඣාචසතිති.

3. උපාසකවග්ගීය

5. 4. 3. 1.

[සාරණ සූත්‍රය]

21. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්තුවර සමීපයෙහි ජේතවන නම් වූ අතේපිඬුසිටුවුහුගේ අරමිති වැඩවසන සේක. එකල්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ‘මහණෙනි’ යි හිඤ්ඤාත් ඇමතු සේක. ‘වහන්ස’ යි එ හිඤ්ඤාත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට පිළිවදන් ඇස්සූහ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළසේක:

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත උපාසක ශාරද්දයට (බිට්ට, බට්ටයේ) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණාසක කරුණුයේ වෙයි. අසිතාදන් ගන්නේ වෙයි. කාමයෙහි මිසගසර ඇතියේ වෙයි. මුසවා කියනුයේ වෙයි. මද පමා දෙකට කරුණු වන රහමෙර බොහුයේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්විත උපාසක ශාරද්දයට බිට්ටයේ මේ.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත උපාසක විශාරද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණාසක වැළැකියේ වෙයි. අසිතාදන් වැළැකියේ වෙයි. කාමයෙහි මිසගරින් වැළැකියේ වෙයි. මුසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. මද පමා දෙකට කරුණු වන රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්විත උපාසක විශාරද වේ ය යි.

5. 4. 3. 2.

[විශාරද සූත්‍රය]

[සැවැත්තියුහ යි]

22. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත උපාසක අවිශාරද වූයේ ගිහි ගෙයි වාස කරයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණාසක කරන්නේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙර පානය කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්විත උපාසක අවිශාරද වූයේ ගිහිගෙහි වසයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත උපාසක විශාරද ව ගිහිගෙහි වසයි. කවර පසෙකින් යත්:

පණ්ණාසක වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්විත උපාසක විශාරද වූයේ ගිහිගෙහි වෙසේ ය යි

5. 4. 3. 3.

[නිරයසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

23. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්තාගතො උපාසකො යථාභතං නික්ඛින්නො එවං නිරයෙ. කතමෙහි පඤ්චති:

පාණාතිපාතී හොති -පෙ- සුරාමේරස්මජ්ජපමාදට්ඨාසී හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සම්මන්ත්තාගතො උපාසකො යථාභතං නික්ඛින්නො එවං නිරයෙ

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්තාගතො උපාසකො යථාභතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චති:

පාණාතිපාතා පටිවිරතො හොති -පෙ- සුරාමේරස්මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිවිරතො හොති.

ඉමෙහි ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙහි සම්මන්ත්තාගතො උපාසකො යථාභතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙහි.

5. 4. 3 4.

[වෙරසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

24. අථ ඛො අනාථපිණ්ඩකො ගහපති යෙන භගවා තෙනුප-සඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිතා භගවන්තං අභිවාදෙතා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසීන්තං ඛො අනාථපිණ්ඩකා ගහපතිං භගවා එතදවොච:

පඤ්ච ගහපති, භසානි වෙරානි අප්පහාය දුස්සිලො ඉති වුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති. කතමානි පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, ආදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදා, සුරාමේරස්මජ්ජපමාදට්ඨානං.

ඉමානි ඛො ගහපති, පඤ්ච භසානි වෙරානි අප්පහාය දුස්සිලො ඉති වුච්චති. නිරයං ච උපපජ්ජති.

පඤ්ච ගහපති, භසානි වෙරානි පහාය සීලවා ඉති වුච්චති, සුගතිං ච උපපජ්ජති. කතමානි පඤ්ච:

පාණාතිපාතං, ආදින්නාදානං, කාමෙසු මිච්ඡාචාරං, මුසාවාදං, සුරාමේරස්මජ්ජපමාදට්ඨානං.

ඉමානි ඛො ගහපති, පඤ්ච භසානි වෙරානි පහාය සීලවා ඉති වුච්චති. සුගතිං ච උපපජ්ජති.

5. 4. 3. 3.

[නිරය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

23. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් සෙයින් නිරයෙහි උපදනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

පණ්ණාසක කරන්නේ වෙයි, ... මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් යම් සේ නම්, එසේ නිරයෙහි උපදනේ වේ.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබනුයේ යම් සේ නම්, එසෙයින් ආර්යයෙහි වෙයි. කවර පසෙකින් යන්:

පණ්ණාසකයෙන් වැළැකියේ වෙයි ... මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත උවසු ගෙනවුත් බහා තබන ලද්දක් යම් සේ නම්, එසෙයින් ආර්යයෙහි උපදනේ වේ ය යි.

5. 4. 3. 4.

[වෙරසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදහසි]

24. එ කල්හි අනාථපිණ්ඩික ගෘහපති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකක්පස් ව ගින. එකක්පස් ව හුන් අනාථපිණ්ඩික ගෘහපතිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙල වදලෝ:

ගෘහපිය, හය පසක් හා වෙර පසක් හා ප්‍රතිණ්ණො කිරීමෙන් දුග්ගිලයෙකැයි කියනු ලැබේ. තීරයට ද පැමිණේ. කවර පසෙක යන්:

පණ්ණාසක ය, අසිනාදන් ය, කාමයෙහි මිසගසර ය, මුසවා ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර යා යි.

ගෘහපිය, මෙ හය පස හා වෙර පස හා ප්‍රතිණ්ණො කිරීමෙන් දුග්ගිලයෙකැයි කියනු ලැබේ තීරයට ද පැමිණේ.

ගෘහපිය, හය පසක් හා වෙර පසක් හා ප්‍රතිණ්ණො කිරීමෙන් සිල්වත් ය යි කියනු ලැබේ. සුගතියට ද එළඹේ. කවර පසෙක යන්:

පණ්ණාසක ය, අසිනාදන් ය, කාමයෙහි මිසගසර ය, මුසවා ය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර යි.

ගෘහපිය, මෙ හය පස හා වෙර පස හා ප්‍රතිණ්ණො කොට සිල්වත් ය යි කියනු ලැබේ. සුගතියට ද එළඹේ ය යි.

යං ගහපති, පාණ්ණිපාති පාණ්ණිපානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමි හයං
 වෙරං පසවති, සමපරායිකමි හයං වෙරං පසවති, චේතයිකමි දුකං
 දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණ්ණිපානා පටිච්චරතො තෙව දිට්ඨධම්මිකං
 හයං වෙරං පසවති, න සමපරායිකං හයං වෙරං පසවති, න චේතයිකං
 දුකං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. පාණ්ණිපානා පටිච්චරතස්ස එවං නං
 හයං වෙරං චූපසන්නං හොති. යං ගහපති, අදින්නද්ධි - පෙ - යං ගහපති,
 ඤාමෙසු මිච්ඡාචාරි - පෙ - යං ගහපති මුසාවාදි - පෙ - යං ගහපති සුරාමෙරය-
 මජ්ජපමාදට්ඨාසි සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානපච්චයා දිට්ඨධම්මිකමි හයං
 වෙරං පසවති, සමපරායිකමි හයං වෙරං පසවති, චේතයිකමි දුකං
 දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. සුරාමෙරය මජ්ජපමාදට්ඨානා පටිච්චරතො
 තෙව දිට්ඨධම්මිකං හයං වෙරං පසවති, න සමපරායිකං හයං වෙරං පසවති,
 න චේතයිකං දුකං දෙමනස්සං පටිසංවෙදෙති. සුරාමෙරයමජ්ජපමා-
 දට්ඨානා පටිච්චරතස්ස එවං නං හයං වෙරං චූපසන්නං හොතිති.

80. යො පාණ්ණිපාතෙති¹ මුසාවාදඤ්ච භාසති,
 ලොකෙ අදින්නං ආදිගති පරදුරඤ්ච ගච්ඡති,
 සුරාමෙරයපානං ච යො නරො අනුසුඤ්ඡති;
81. අප්පහාය පඤ්ච වෙරාති දුස්සිලො ඉති වුච්චති,
 කායස්ස හෙද උප්පඤ්ඤා තීරයං සොපපජ්ජති
82. යො පාණ්ණිපාතෙති මුසාවාදං න භාසති,
 ලොකෙ අදින්නං නාදිගති පරදුරං න ගච්ඡති,
 සුරාමෙරය පානං ච යො නරො නානුසුඤ්ඡති;
83. පහාය පඤ්ච වෙරාති සීලවා ඉති වුච්චති,
 කායස්ස හෙද සප්පඤ්ඤා සුගතිං සොපපජ්ජතිති.

5. 4. 3. 5.

[උපාසකචරිතාලසුත්තං]

[ආවජ්ඣිනිදානං]

25. පඤ්චති හික්කවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-
 චරිතාලො ච හොති උපාසකමලඤ්ච උපාසකපතිනිට්ඨො ච. කතමෙති
 පඤ්චති?

අස්සඤ්ඤො හොති, දුස්සිලො හොති, කොභුහලමඛගලිකො හොති, මඛගල-
 පච්චෙති නො කමමං. ඉතො ච ඛනිදානා දුක්ඛිණෙය්‍යං ගවෙසති. තත්ථ ච
 පුබ්බිහාරං කරොති.

ඉමෙති බො හික්කවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො
 උපාසකචරිතාලො ච හොති උපාසකමලඤ්ච උපාසකපතිනිට්ඨො ච.²

පඤ්චති හික්කවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසකො උපාසක-
 රතනඤ්ච හොති උපාසකපදමඤ්ච උපාසකපුණ්ණිකඤ්ච. කතමෙති
 පඤ්චති:

1 පාණ්ණිපාතෙති - සිමු.

2 පතිකුද්ධො ච - මජ්ඣ.

ගාභාවිය, පණ්ණිවා කාරණයේ ප්‍රාණඝාතප්‍රත්‍යයෙන් යම් ම දූෂට්වාර්මික භය හා චෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, සාමපරාසික භය හා චෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, මානසික දුක්දෙමිනස් විදුනේ නම්, පණ්ණිවායෙන් දුරුවූයේ දූෂට්වාර්මික භය හා චෛර හා නො ම ප්‍රසව කෙරෙයි, සාමපරාසික භය හා චෛර හා නො ම ප්‍රසව කෙරෙයි, මානසික දුක්දෙමිනස් නො ම විදුනේ ය. පණ්ණිවායෙන් දුරුවුවහුට මෙසේ ඵ භය හා චෛර හා සන්ත්‍රන් වෙයි. ගාභාවිය, අසිනාදන් ගන්තා සුලුයේ ... ගාභාවිය, කාමයෙහි මිසහසර ඇතියේ ... ගාභාවිය, මුසාබස් කියනුයේ ... ගාභාවිය, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බොහුයේ මදපමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර බිඳි හෙතුයෙන් යම් දූෂට්වාර්මික භය හා චෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, සාමපරාසික භය හා චෛර හා ප්‍රසව කෙරේ නම්, මානසික දුක්දෙමිනස් විදුනේ නම්, මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වූයේ ඵ දූෂට්වාර්මික භය හා චෛර හා ප්‍රසව නො කෙරෙයි සාමපරාසික භය හා චෛර හා ප්‍රසව නො කෙරෙයි. මානසික දුක්දෙමිනස් නො ම විදුනේ ය මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් දුරු වුවහුට මෙ ලෙසින් ඵ භය හා චෛර හා සන්තිදුනේ වේ යයි.

80. යමෙක් පණ්ණිවා කෙරේ නම්, මුසවාන් බෙණේ නම්, ලොච්ඡි හුදුන් දෑ ගන්තේ නම්, පරමුන් කරා ද යේ නම්, යම් පුතුලෙක් රහමෙර පානසෙන් කෙරේ නම්,

81. හේ පඤ්ච චෛරයන් ප්‍රතිණ් නො කොට දුශශීලයෙකැයි කියනු ලැබේ. ඒ දූෂප්‍රාඥ කාබුන් මරණින් මතු නිරයට එළඹෙයි.

82. යමෙක් පණ්ණිවා නො කෙරේ ද, මුසවා නො බෙණේ ද, ලොච්ඡි අසිනාදන් නොගන්තේ ද, පරමුන් කරා නො යේ ද, යම් භරයෙක් රහමෙර පානසෙහින් නො යෙදේ ද,

83. හේ පඤ්ච චෛරයන් දුරු කොට සිල්වන් ය යි කියනු ලැබේ. කාබුන් මරණින් මතු ඒ සප්‍රාඥ නෙමේ සුගතියට පැමිණේ ය යි

5. 4. 3. 5.

[උපාසකවණ්ඩාල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

25. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක, උපාසක-වණ්ඩාල ද උපාසකමල ද උපාසකප්‍රතිභාෂට (උපාසක පිළිකුල) ද වෙයි. කවර පසෙකින යන්:

ඉඳිවා නැත්තේ වෙයි. දුශශීල වෙයි. කොතුහලමඩහලික (සුබ්බිමිති-බලනු) යෙක් වෙයි. කම්ම නො ව මඩහලය අදහයි. මෙ සස්නෙන් බැහැර දක්ෂිණාභීයකු සොයයි. එහිදු පුළුකාර කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක, උපාසකවණ්ඩාල හා උපාසකමල හා උපාසක ප්‍රතිභාෂට හා වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත උපාසක, උපාසකරතන හා උපාසකපදම් හා උපාසකපුණ්ඩරික හා වෙයි. කවර පසෙකින යන්:

සදෙධා හොති, සීලවා හොති, අකොන්ඛලමඛලිකො හොති, කමමං පච්චෙති නො මඛලං, න ඉකො ඛතිද්ධා දකඛිණෙය්‍යං ගවෙසති, ඉධ ච පුබ්බකාරං කරොති.

ඉමෙහි බො නිකාමෙ, පඤ්චහි ධම්මෙහි සමන්තාගතො උපාසකො උපාසකර්තෘඤ්ච හොති උපාසකපටුමඤ්ච උපාසකපුණ්ණිරිකඤ්චාති.¹

5. 4. 3 6.

[පිතිසුත්තං]

[සාමනේතිදුත]

26. අථ බො අනාථපීණ්ඩකො ගහපති පඤ්චමත්තෙහි උපාසකසතෙහි පරිවුත්තො සෙන භගවා නෙත්‍රපසඛකම්. උපසඛකම්නා භගවන්තං අභිවාදෙචා ඵකමන්තං තිසිදි. ඵකමන්තං තිසින්නං බො අනාථපීණ්ඩකං ගහපතිං භගවා ඵතදවොච:

භූමෙනපි බො ගහපති, හිතඛුසඛ්‍යං පච්චුපට්ඨිතා චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චසහෙසඡ්පරිකාරොත. න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව භූට්ඨි කරණීයා: ‘මයං හිතඛුසඛ්‍යං පච්චුපට්ඨිතා චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චසහෙසඡ්පරිකාරොතා’ති.

තසමානිහ ගහපති, ඵච සිකඛිතබ්බං: “කිනති මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරෙය්‍යාමා”ති. ඵචං හි වො ගහපති සිකඛිතබ්බන්ති.

ඵචං වුත්තෙ අයස්මා ඝාරිපුත්තො භගවන්තං ඵතදවොච: අච්ඡරියං භන්තෙ! අබ්භූතං භන්තෙ!! යාව සුභාසිතඤ්චිදං භන්තෙ, භගවතා:-

“භූමෙනපි බො ගහපති, හිතඛුසඛ්‍යං පච්චුපට්ඨිතා චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චසහෙසඡ්පරිකාරොත, න බො ගහපති, තාවතකෙනෙව භූට්ඨි කරණීයා: ‘මයං හිතඛුසඛ්‍යං පච්චුපට්ඨිතා චිවරපිණ්ඩපානසෙනාසනගිලානපච්චසහෙසඡ්පරිකාරොතා’ති. තසමානිහ ගහපති, ඵචං සිකඛිතබ්බං: “කිනති මයං කාලෙන කාලං පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරෙය්‍යාමා”ති. ඵචං හි වො ගහපති, සිකඛිතබ්බන්ති.”

යස්මිං භන්තෙ, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරති, පඤ්චස්‍ය ධානාති තස්මිං සමයෙ න භොන්ති:

යම්පියස්‍ය කාමුපසංගිතං දුකං දොමනස්‍යං, නම්පියස්‍ය තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්‍ය කාමුපසංගිතං සුඛං සොමනස්‍යං, නම්පියස්‍ය තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්‍ය අකුසල්පසංගිතං දුකං දොමනස්‍යං, නම්පියස්‍ය තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්‍ය අකුසල්පසංගිතං සුඛං සොමනස්‍යං, නම්පියස්‍ය තස්මිං සමයෙ න භොති. යම්පියස්‍ය කුසල්පසංගිතං දුකං දොමනස්‍යං, නම්පියස්‍ය තස්මිං සමයෙ න භොති.

යස්මිං භන්තෙ, සමයෙ අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරති, ඉමාතීස්‍ය² පඤ්ච ධානාති තස්මිං සමයෙ න භොන්ති.

1. උපාසකපුණ්ණිරිකො ච - PTS.

2. ඉමානි පඤ්චස්‍ය ධානානි - සඟ්ග

ශුඛා ඇතියේ වෙයි. සිල්වත් වෙයි. කොතුහලමඩහලික නො වෙයි. වඩහලය නො ව කම්ය නහමයි. මෙ සත්තෙන් බැහැර දැක්මොභීයකු නො සොයයි. මෙහිදු සුඵකාර කරන්නේ ය.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත උපාසක, උපාසකරතන ද උපාසකපදම් ද උපාසකපුණ්ණික ද වේ ය යි.

5. 4. 3. 6.

[පිති සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

26. එ කල්හි අනාථපිණ්ඩක ගෘහපති පන්සියක් පමණ උපාසකයන් විසින් පිරිවරණ ලද්දේ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක ගින. එකත්පසෙක හුන් අනාථපිණ්ඩක ගෘහපතිහට භාග්‍යවතුන් වහන්සේ තෙල කරුණ වදාළහ:

ගෘහපතිය, තෙව්ද සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත්-පිරිකරින් බික්සතුන් වටනු ය ගෘහපතිය, එ පමණෙකින් ම තුෂටිය කළමනා නො වේ: 'අපි බික්සතුන් සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස-බෙහෙසත්පිරිකරින් වටමහ' යි.

එහෙයින් ගෘහපතිය, මෙ කරුණෙහි ලා මෙසේ ශික්ෂිතයුතු යි: "කිනම් උපායෙකින් අපි කලින් කල (ප්‍රථම-ද්විතීයධ්‍යානික) ප්‍රීතිය ලබා වසමෝ ද?" යි. ගෘහපතිය, නොප විසින් මෙසේ ශික්ෂිත යුතු මැ යි.

මෙසේ වදාළ කල්හි අයුෂමත් සැවිසුත් තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ:

"වහන්ස, ආඛෙය්‍යී ය! වහන්ස, අදහන ය! වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් මෙය සුභාෂිත ම ය: ගෘහපතිය, තෙව්ද බික්සතුන් සිවුරු පිඩුවා සෙනසුන් ගිලන්පස බෙහෙසත් පිරිකරින් වටනු ය. ගෘහපතිය, 'අපි විවරපිණ්ඩපාතයනාසනගලානප්‍රත්‍යයභෙෂජ්‍යපරිභොගයෙන් බික්සතුන් වටමහ' යන එපමණෙකින් ම තුෂටිය නො කළමනා ය. ගෘහපතිය, එහෙයින් මෙ කරුණෙහි ලා මෙසෙයින් ශික්ෂිත යුතු යි: කවර උපායෙකින් අපි කලින් කල ප්‍රච්චේදප්‍රීතිය ලබා වාසය කරමෝ ද?' යි. ගෘහපතිය, නොප විසින් මෙසේ ශික්ෂිත යුතු මැ" යි.

වහන්ස, යම් කලෙක ආය්‍යිශ්‍රාවක ප්‍රච්චේක (ප්‍රථම-ද්විතීයධ්‍යානික) ප්‍රීතිය ලබා වෙසේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට කරුණු පසෙක් නැත:

කාමයන් ඇරැබූ උපදනා යම් දුක්දොමනසෙක් වේ නම්, ඒ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. කාමොපසාංගින වූ යම් සුවසොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. අකුශලොපසංගින වූ යම් දුක්දොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. අකුශලොපසංගින වූ යම් සුවසොමනසෙක් වේ නම්, ඒ සමයෙහි ඔහට එ ද නැත. කුශලොප-සංගින යම් දුක්දොමනසෙක් වේ නම්, එ ද ඔහට එ සමයෙහි නැත.

වහන්ස, යම් කලෙක ආය්‍යිශ්‍රාවක ප්‍රච්චේක ප්‍රීතිය ලබා වාසය කෙරේ නම්, මෙ පස් දහමුහු එ සමයෙහි ඔහට නො වෙත් යයි.

සාධු! සාධු!! සාදිප්පත. යසම් සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරති, පඤ්චස්ස ධානාති නසම් සමයෙ න භොනති:

යමිස්ස කාමුපසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්ස, නමිස්ස නසම් සමයෙ න භොති. යමිස්ස කාමුපසංගිතං සුඛං සොමනස්ස, නමිස්ස නසම් සමයෙ න භොති. යමිස්ස අකුසල්පසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්ස, නමිස්ස නසම් සමයෙ න භොති. යමිස්ස අකුසල්පසංගිතං සුඛං සොමනස්ස, නමිස්ස නසම් සමයෙ න භොති. යමිස්ස කුසල්පසංගිතං දුක්ඛං දොමනස්ස, නමිස්ස නසම් සමයෙ න භොති.

යසම් සමයෙ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පච්චෙකං පිතිං උපසම්පජ්ජි විහරති, ඉමානිස්ස පඤ්ච ධානාති¹ නසම් සමයෙ න භොනති.

5. 4. 3. 7.

[චණ්ණසුත්තං]

[සාවකවිදුහං]

27. පඤ්චමා භික්ඛවෙ, චණ්ණස්ස උපාසකෙන අකරණියා. කතමා පඤ්ච:

සත්ථචණ්ණා, සභ්භචණ්ණා, මංසචණ්ණා, මජ්ඣචණ්ණා, විස-චණ්ණා.

ඉමා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච චණ්ණස්ස උපාසකෙන අකරණියාති.

5. 4. 3. 8.

[රාජසුත්තං]

[සාවකවිදුහං]

28. තා කිං මඤ්ඤථ භික්ඛවෙ? අපි හු තුමෙහි, දිට්ඨං වා සුභං වා: “අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො භොතිති,² නමෙතං රාජානො ගහෙඤා පාණාතිපාතා වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බ්බකන්ති වා පබ්බාපේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති නො භෙනා භනෙත. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි ඛො එවා භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුභං: “අයං පුරිසො පාණාතිපාතං පභාය පාණාතිපාතා පටිච්චිතො භොති”ති,² නමෙතං රාජානො ගහෙඤා පාණාතිපාතා වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බ්බකන්ති වා පබ්බාපේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාස්ස නට්ඨෙව³ පාපකා කමමං පච්චෙදයන්ති: “අයං පුරිසො ඉත්ථං වා පුරිසං වා ජිවිතා වොරොපෙසි”ති.⁵ නමෙතං රාජානො ගහෙඤා පාණාතිපාතභෙහු භනන්ති වා බ්බකන්ති වා පබ්බාපේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි හු තුමෙහි එවරුපං දිට්ඨං වා සුභං වාති? දිට්ඨංව නො භනෙත සුතඤ්ච සුඤ්ඤාති වාති.⁶

1 ඉමානෙත් පඤ්ච ධානාති - සිමු, ඉමානි පඤ්චස්ස ධානාති - සභා 2 පටිච්චිතොති - මජ්ඣ; පටිච්චිතො භොති - සභා; P. T. S. 3. තමෙව - මජ්ඣ, තදෙව - සභා, 4. පාපකමමං පච්චෙදෙත්ති - මජ්ඣ, පාපකමමං පච්චෙදෙති - සභා 5. වොරොපෙතිති - සභා, 6. සුඤ්ඤාති වාති - මජ්ඣ.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, මැනවැ! මැනවැ! ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක ආයතීශ්‍රාවක ප්‍රච්චේකප්‍රීතිය ලබා වෙසේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි පස් දහම් කෙනෙක් නො වෙති:

කාමොපසංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුට එ ද නො වෙයි. කාමොපසංහිත වූ යම් සුවසොමනසෙක් වේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි එ ද නො වෙයි. අකුශලොපසංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ ද ඔහුට එ සමයෙහි නො වෙයි. අකුශලොපසංහිත වූ යම් සුවසොමනසෙක් වේ නම්, එ ද එ සමයෙහි ඔහුට නො වෙයි. කුශලොප-සංහිත වූ යම් දුක්ඛදොමනසෙක් වේ නම්, එ සමයෙහි ඔහුට එ ද නො වෙයි.

ශාරීපුත්‍රයෙනි, යම් කලෙක ආයතීශ්‍රාවක ප්‍රච්චේක ප්‍රීතිය ලබා වෙසේ නම්, ඔහුට එ සමයෙහි මේ පඤ්චකාරණයෝ නො වෙත් ය යි.

5. 4. 3. 7.

[වණ්ණා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන යි]

27. මහණෙනි, උචසුහු විසින් අකරණීය (නොකටයුතු) මෙ වෙණේ-දම් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ගසුත්‍රවාණ්ණා (සතච ගිංසා පිණ්ණ වූ අපි වෙළෙඳුම) ය, සතචවාණ්ණා (වහල් වෙළෙඳුම) ය, මාසවාණ්ණා (මස් පිණ්ණ සතුන් වෙළෙඳුම) ය, මද්‍යවාණ්ණා (මත්පැන් හා මාදක ද්‍රව්‍ය වෙළෙඳුම) ය, විෂවාණ්ණා (වස වෙළෙඳුම) යි.

මහණෙනි, උචසුහු විසින් නො කටයුතු මේ වෙණේදම් පස යි.

5. 4. 3. 8.

[රාජ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන යි]

28. මහණෙනි, එ නිමැයි හට්ටි ද? “මෙ පුරිස් පණ්ණිවා හැරපියා පණ්ණිවායෙන් දුරු වූයේ වේ යයි රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ පණ්ණිවා විරමණභෙදයෙන් නසති හෝ බිඳිති හෝ රචිත් තෙරති හෝ යම් මැ රිසි දෑයක් කෙරෙති හෝ යි නොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් ද?” යි. වහන්ස, තෙල කරුණ නැත් මැ ය. මහණෙනි, මැනවි, මා විසිනුදු මහණෙනි, “මේ පුරිස් පණ්ණිවා හැරපියා පණ්ණිවායෙන් වැළැකියේ වේ ය” යි රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ පණ්ණිවායෙන් වැළැකිම් භෙදයෙන් නසති හෝ (දහගෙයිලා) බිඳිති හෝ රචිත් තෙරති හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් කෙරෙති හෝ” යි තෙල කරුණ නොම දක්නා ලද, නො මැ අසන ලද.

තවද ඔහු විසින් කල ඒ පාපකමිය “මෙ පුරුෂ තෙම සත්‍රියක හෝ පුරුෂයකු හෝ දිවියෙන් තොර කළැ” යි එසේ ම දන්වති. රජවරු එ පුතුල්හු අල්වාගෙණ ප්‍රාණසාතභෙදයෙන් නසන්නාහු හෝ බඳනාහු හෝ රචිත් තෙරනාහු හෝ යම් මැ රිසි වූ දෑයක් කරන්නාහු හෝ වෙති. මෙ වැන්නක් නොප විසින් දක්නා ලද විරු හෝ අසන ලද විරු හෝ ඇත් ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් වෙයි, ඇසෙන්නේත් වේ ය යි.

තං කිං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ? අපි භු භූමෙහති දිට්ඨං වා සුභං වා: “අයං පුරිසො අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානං පටිච්චරතො¹ භොති’ති, තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානං වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුභං: “අයං පුරිසො අදින්නාදානං පහාය අදින්නාදානං පටිච්චරතො භොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානං වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසස්ස නථෙව² පාපකං කමමං පවෙදෙයන්ති:³ “අයං පුරිසො ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නං ථෙය්‍යසම්බාහං ආදිසී’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා අදින්නාදානං භෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි භු භූමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුභං වා?ති. දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුභං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කිං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ, අපි භු භූමෙහති දිට්ඨං වා සුභං වා: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො භොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො එතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුභං: “අයං පුරිසො කාමෙසු මිච්ඡාචාරං පහාය කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො භොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරා වෙරමණී භෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

අපි ච බ්බාසස්ස නථෙව පාපකං කමමං පවෙදෙයන්ති:³ “අයං පුරිසො පරිඤ්ඤා පරකුමාරිසු චාරිත්තං ආපජ්ජී’ති⁴. තමෙනං රාජානො ගහෙඤා කාමෙසු මිච්ඡාචාරං භෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති. අපි භු භූමෙහති එවරුපං දිට්ඨං වා සුභං වා?ති දිට්ඨං ච නො භනෙන, සුභං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තං කිං මඤ්ඤාථ භික්ඛවෙ, අපි භු භූමෙහති දිට්ඨං වා සුභං වා: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො භොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණී භෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති?”ති. නො හෙතං භනෙන. සාධු භික්ඛවෙ, මයාපි බො තං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුභං: “අයං පුරිසො මුසාවාදං පහාය මුසාවාද පටිච්චරතො භොති’ති තමෙනං රාජානො ගහෙඤා මුසාවාද වෙරමණීභෙහු භනන්ති වා බක්ඛන්ති වා පබ්බාජේන්ති වා යථාපච්චයං වා කරොන්ති”ති.

1. පටිච්චරතො - මජ්ඣිම, පටිච්චරතො භොති - සූත, P. T. S. 2. තපමම - මජ්ඣිම, තපෙව - සූත 3. පජ්ජෙදන්ති-මජ්ඣිම. 4. ආපජ්ජති - සූත, ආපජ්ජති - සීඝ්‍ර.

මහණෙනි, එ කිමැයි හනිවු ද? “මෙ පුරුෂ අසිනාදන් හැරවියා අසිනාදනින් වැළැකියේ වේ ය යි තෙල පුතුල් රජුහු අල්වාගෙන අසිනාදනින් වැළැකීම් හෙතෙසෙන් නසා ලති හෝ බදිති හෝ රටින් තෙරනි හෝ ඊසි පරිදි හෝ යමක් මැ කෙරෙත්” ය යි තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මැනව් මහණෙනි, “මේ පුරුෂයා අසිනාදන් හැරවියා අසිනාදනින් වැළැකියේ වේ ය යි රජුහු තෙල පුතුල්හු අල්වාගෙන අසිනාදනින් විරමණහෙතු-යෙන් නසති හෝ බදිති හෝ රටින් තෙරනි හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙතැයි” තෙල මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො අසන ලද යි.

වැලින් “මෙ පුරුෂයා ගමින් වේ ව යි වලින් වේ ව යි සොය සකිබ්බාන අසින් (නුදන් දෑය) ගත්තේ ය” යි ඔහු විසින් කළ එ පාපකම්ය එ ලෙසින් ම දන්වති. රජුහු ඔහු අල්වාගෙන අසිනාදන් හෙතෙසෙන් නසන්-නාහ යි ද බඳනාහ යි ද රටින් තෙරනාහ යි ද යථාප්‍රත්‍යයක් කරන්නාහ යි ද යන මෙ බදු දෑයක් තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් වේ ය යි.

මහණෙනි, එ කිමැයි හනිවු ද? “මෙ පුරුෂයා කාමයෙහි මිසභසර හැරවියා කාමයෙහි මිසභසරින් වැළැකියේ වේ ය” යි රජුහු එ පුතුල් රැගෙන කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරවිරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති හෝ බදිති හෝ රටින් තෙරනි හෝ යම් මැ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙති” යි යන තෙල කරුණ තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මහණෙනි, මැනව්. මහණෙනි, “මෙ පුරුෂයා කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරය හැරවියා කාමමිථ්‍යාවාරයෙන් වැළැකියේ වේ ය” යි. රජුහු තෙල පුතුල් අල්වාගෙන කාමමිථ්‍යාවාරවිරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති යි ද බදිති යි ද රටින් තෙරනි යි ද යථාප්‍රත්‍යයක් කරති” යි ද යන තෙල කරුණ මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො ම අසන ලද.

වැලිදු “මෙ පුරුෂයා පරමුත් කෙරෙති පර කුමාරින් කෙරෙති මිඤ්ඤා-වාරයට පැමිණියේ යයි එ පරිද්දෙන් ම ඔහුගේ ඒ පාපකම්ය දන්වත්. රජවරු ඔහු ගෙන කාමයෙහි මිථ්‍යාවාරහෙතෙසෙන් නසති යි හෝ කාරාගාහයෙහි බඳනාහ යි හෝ රටින් තෙරණාහ යි හෝ කැමැති පරිදි කරන්නාහ” යි යන තෙල කරුණ තොප විසින් දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් ඇතැයි.

මහණෙනි, එ කිමැයි හනිවු ද? “මෙ පුරුෂ මුසවා හැරවියා මුසවායෙන් වැළැකියේ වේ ය යි රජුහු තෙල පුතුල් ගෙන මුසවායෙන් විරමණ-ප්‍රත්‍යයයෙන් නසති යි හෝ බදිති යි හෝ රටින් තෙරනි යි හෝ කැමැති දෑයක් හෝ කෙරෙති” යි දක්නා ලද හෝ අසන ලද හෝ ඇත් දෑ? යි. වහන්ස, තෙල නැත් ම ය. මහණෙනි, මැනව්. මහණෙනි, තොප විසින් ‘මෙ පුරුෂ මුසවාහැරවියා මුසවායෙන් වැළැකියේ වේ ය යි රජුහු ඔහු අල්වාගෙන මුසවායෙන් විරමණප්‍රත්‍යයයෙන් නසති යි හෝ බදිති යි හෝ රටින් තෙරනි යි හෝ කැමැති පරිදි හෝ කෙරෙත්” ය යි මා විසිනුදු නො ම දක්නා ලද, නො අසන ලද යි.

අපි ච බ්වංසං නපෙව¹ පාපකං කමමං පවෙදයනති.² “අයං පුරිසො ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ඤි”ති.³ තමෙනං රුජානො ගහෙත්වා මුසාවාදගෙනු භනනති වා බ්බුනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොනති. අපි නු තුමොහි ඵවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

තඃ කිං මඤ්ඤාදං භික්ඛවෙ, අපි නු තුමොහි දිට්ඨං වා සුතං වා: “අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං පටිච්චිතො භොති”ති තමෙනං රුජානො ගහෙත්වා සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං වෙරමණිගෙනු භනනති වා බ්බුනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොනති”ති. නො භෙතං භනෙත. සාග්ගි භික්ඛවෙ, මයාපි බො ඵතං භික්ඛවෙ, නෙව දිට්ඨං න සුතං: “අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං පහාය සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං පටිච්චිතො භොති”ති තමෙනං රුජානො ගහෙත්වා සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං වෙරමණිගෙනු භනනති වා බ්බුනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොනති”ති.

අපි ච බ්වංසං නපෙව¹ පාපකං කමමං පවෙදයනති.² “අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං අනුයුතො ඉපමිං වා පුරිසං වා ජිවිතං වොරොපෙයි. අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං අනුයුතො ගාමා වා අරඤ්ඤා වා අදින්නා ථෙය්‍යසංඛාතා ආදිසී.⁴ අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං අනුයුතො පරිත්ථිසු පරකුමාරිසු වාටිතං ආපජ්ජී.⁵ අයං පුරිසො සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානං අනුයුතො ගහපතිස්ස වා ගහපතිපුත්තස්ස වා මුසාවාදෙන අත්ථං භඤ්ඤි”ති.³ තමෙනං රුජානො ගහෙත්වා සුරුමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨානගෙනු භනනති වා බ්බුනති වා පබ්බාජෙනති වා යථාපච්චයං වා කරොනති. අපි නු තුමොහි ඵවරුපං දිට්ඨං වා සුතං වා?ති. දිට්ඨං ච නො භනෙත, සුතං ච සුඤ්ඤාති වාති.

5. 4. 3. 9.

[ගිහිසුත්තං]

[සාවජ්ඣිතිදුතං]

29. අථ බො අනාඨපිණ්ඩිකො ගහපති පඤ්චමනෙනති උපාසක-සකෙති පරිවුතො යෙන භගවා තෙනුපසංඛකම්. උපසංඛකම්චා භගවතං අභිවාදෙත්වා ඵකමන්තං තිසිදි. අථ බො භගවා ආයසමන්තං සාපිපුත්තං ආමනෙතසි:

1. තමෙව-මජ්ඣ, තදෙව-සෘ; 2. පවෙදෙහි - මජ්ඣ, 3. භඤ්ඤිති - සිමු, පභඤ්ඤි - මජ්ඣ, T.P.S. 4. ආදිසී - මජ්ඣ, 5. ආපජ්ජති - සිමු.

වැලිදු “මෙ පුරුෂ ගෘහපතියකුගේ චේව සි ගෘහපතිපුත්‍රයක්හුගේ චේව සි මුසවායෙන් අථිස නාසන ලදු”යි ඔහුගේ ඵ පාපකමීය එසේ ම දන්වන. රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ මුසවාහෙතෙසින් නාසනි හෝ බදිති හෝ තෙරවති හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් හෝ කරති යි මෙබඳු දෑය නොප විසින් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේ ද වෙයි. අසන ලද්දේ ද වෙයි. ඇසෙන්නේ ද වේ ය යි.

මහණෙනි, එ කිමැයි හනිවූ ද? “මෙ පුරුෂ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරපානස හැරපියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරපානසෙන් වැළැකියේ යා යි මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකිම් හෙතෙසින් රජහු තෙල පුතුල් ගෙණ නාසන ය යි ද බදිත් ය යි ද රචිත් තෙරනාහ යි ද යථාප්‍රත්‍යයයක් කරත්” ය යි ද යන තෙල කරුණ නොප විසින් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, තෙල කරුණ නැති මා ය. මානැව, මහණෙනි, “මෙ පුරුෂ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර හැරපියා මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වේ ය යි රජහු ඔහු ගෙණ මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙරින් විරමණය හෙතු කොට ගෙණ නාසනි හෝ බදිති හෝ රචිත් තෙරනි හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් හෝ කරති” යි මහණෙනි, මා විසිනුදු තෙල නො ම දක්නා ලද. නො ම අසන ලද.

වැලින් මෙ පුරුෂ “මද පමා දෙකට කරුණු වූ රහමෙර පිමෙහි යෙදුනේ සුත්‍රියක වේව යි, පුරුෂයකු වේව යි, දිවියෙන් ගැළැවී ය. මෙ පුරුෂයා මදප්‍රමාදයට කාරණ වූ රහමෙර පිමෙහි යෙදුනේ ගමින් වේව යි, වලින් වේව යි සොය සංකීර්ණ වූ අයින් ගත්තේ වන. මෙ පුරුෂ මදප්‍රමාදකාරණ වූ සුරාමෙරයපානසෙති යෙදුනේ පරමුත්ත කෙරෙහි පරකුමාරින් කෙරෙහි මිසභසරට පැමිණියේ වන. මෙ පුරුෂ මදප්‍රමාද-කාරණ වූ රහමෙර පානසෙති නිසැලියේ ගෘහපතියකුගේ චේව යි, ගෘහපතිපුත්‍රයකු වේ ව යි, මුසවායෙන් අථිස බදි ය” යි ඔහුගේ පාපකමී ඵ ලෙසින් ම දන්වන. මදප්‍රමාදස්ථාන සුරාමෙරය හෙතු කොට ගෙණ රජහු ඔහු අල්වාගෙණ නාසන නම් හෝ බදිත් නම් හෝ රචිත් තෙරත් නම් හෝ යථාප්‍රත්‍යයයක් කරත් නම් හෝ නොප විසින් මෙබඳු කරුණක් දක්නා ලද ද? අසන ලද ද? යි. වහන්ස, අප විසින් දක්නා ලද්දේත් අසන ලද්දේත් ඇසෙන්නේත් වේ යා යි.

5. 4. 3. 9.

[ගිහි සූත්‍රය.]

[සැවැත්තිදාන යි]

29. ඵ කල්හි අනේපිඬු ගැහැව් පන්සියක් පමණ උච්ඡවත් විසින් පිරිවරණ ලදුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පසෙක හින. එක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ ආයුසමත් සැපිසුන් තෙරණුවන් ඇමැතු සේක;

යං කිඤ්චි¹ සාරිපුත්ත, ඡාතෙය්‍යාථ ගිග්ගං ඔදනවසනං පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුත්තකමමනනං, චතුන්නඤ්ච² ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභීං අකිච්ඡලාභීං අකසිරලාභීං, සො ආකසිමානො අත්තනාව අත්තානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: “බිණ්ණිරසොච්ඡි බිණ්ණිරච්ඡාන-යොනියො³ බිණ්ණෙතනිවිසයො බිණ්ණාපායදුගගනිවිතිපාතො සොනාපනො-හමස්මි අවිතිපාතධම්මො නියතො සමෙඛාධිපරායනො”ති.

කතමෙසු පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුත්තකමමනො හොති?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො පාණ්ණානිපාතා පටිච්චරතො හොති. අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති. කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතො හොති. මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති. සුරුමෙරසමජ්ජපමාදඛානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙසු පඤ්චසු සිකඛාපදෙසු සංවුත්තකමමනො හොති.

සුභමෙසං චතුන්නං ආභිචේතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී?

ඉධ සාරිපුත්ත, අරියසාවකො බුද්ධෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “ඉතිපි සො භගවා අරහං සමමාසම්බුද්ධො විජ්ජාචරණසම්පන්නො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරපි සත්ථා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො භගවා”ති. අයමස්ස පඨමො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදානස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුත්ත ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො ධම්මෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “සවාකඛාතො භගවතා ධම්මො සඤ්චිධිකො අකාලිකො ඵ්ඨපසිකො ඔපනයිකො පච්චත්තං චෙදිතබ්බො විඤ්ඤාති”ති. අයමස්ස දුතියො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදානස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

පුත්ත ච පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො සබ්බෙ අවෙච්චප්පසාදෙන සමන්නාගතො හොති: “සුපටිපන්නො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, උජ්ජපටි-පන්නො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, ඤ්ඤපටිපන්නො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, සාමිච්චපන්නො භගවතො සාවකසබ්බෙසා, යදිදං චත්තාරි පුරිසසුගාති අට්ඨ පුරිසසුගලා, ඵස භගවතො සාවකසබ්බෙසා ආනුනෙය්‍යො පානුනෙය්‍යො දකඛණෙය්‍යො අඤ්ඤාලිකාරණීයො අනුත්තරං පුඤ්ඤකෙතිත්තං ලොකස්සා”ති. අයමස්ස තතියො ආභිචේතසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො හොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස විසුද්ධියා අපරියොදානස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

1 යං කිඤ්චි - මජ්ඣිම, සං. 2. චතුන්නා - මජ්ඣිම. 3. බිණ්ණිරච්ඡානාසයාහි - මජ්ඣිම.

භාරිපුත්‍රයෙහි, සුද්‍රවන් හදනා (පඤ්චගිණ්‍යාපදයෙහි) සංවාතක්‍රියා ඇති යම් නිසි ගිහියකු ඉහාතමයෙහි සුඛවිහරණ ඇති විශුද්ධචිත්තය ඇසුරු කළ සතර ධර්මයන් කාමැතිසේ ලබනු වනු නිද්‍රැකින් ලබනු වනු විපුල කොට ලබනු වනු දැනි වූ ද? හෙතෙම කාමැති වනුයේ “ක්‍ෂයකළ නිරය (නිරය-ගාමිකම්) ඇතියෙමි වෙමි. ක්‍ෂය කළ නිරසන් යොන් ඇතියෙමි වෙමි. ක්‍ෂය කළ ප්‍රෙතවිෂය ඇතියෙමි වෙමි. ක්‍ෂණ වූ අපාය දුගීහි විනිපාත ඇතියෙමි වෙමි. අපායට නොවැටෙන සාහාපි ඇතියෙමි මාගිනියාමයෙන් නියතයෙමි, සංකොඛිය (අභීතය) පරායණ කොට ඇතියෙමි, සොවන් වෙමි” යි තෙමේ ම තමා පාල කරන්නේ ය.

කවර (පඤ්චගිණ්‍යාපදයෙක්හි) සංවාත ක්‍රියා ඇතියේ වේ ය යන්:

භාරිපුත්‍රයෙහි, මෙ සස්තෙහි ආයතීශ්‍රාවක පණ්ඩායෙන් වැළැකියේ වෙයි. අසිනාදනින් වැළැකියේ වෙයි. කාමයෙහි මිසභසරින් වැළැකියේ වෙයි. චූසවායෙන් වැළැකියේ වෙයි. මදයට ප්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙරින් වැළැකියේ වෙයි

මෙ පඤ්චගිණ්‍යාපදයෙහි සංවාතකම් ඇතියේ වෙයි.

ආභිවේනසික වූ ඉහාතමයෙහි සුඛවිහරණ ඇති කවර දහම් කාමැති සෙයින් ලබනුයේ නිද්‍රැකින් ලබනුයේ විපුල කොට ලබනුයේ වේ ය යන්:

භාරිපුත්‍රයෙහි, මෙ සස්තෙහි ආයතීශ්‍රාවක “මෙ මෙ කරුණිනුදු ඒ භාග්‍යවත්තු අභීත්භ, සමයක් සම්බුද්ධයහ, පිදුමරණසමපනතයහ, සුගතයහ, ලොකවිද්දහ, අනුහතර පුරුෂදමසාරපියහ, දෙවිමිනිස්නට ගායනාහ, බුද්ධයහ, හගවත්හ” යි බුදුන් කෙරෙහි අවිලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් විශුද්ධ හො වූ චිත්තයාගේ ශුද්ධිය සඳහා පයඝීවද්‍යන නො වූ චිත්තයාගේ පයඝීවද්‍යනය සඳහා මෙ ප්‍රථම උත්තමචිත්තය ඇසුරුකළ දූෂටධම්සුඛවිහාරය අභිගත වෙයි.

තවද භාරිපුත්‍රයෙහි, ආයතීශ්‍රාවක “භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් සපයනීයානික නවලොකොත්තරධර්මය සංඛ්‍යාතය, ලොකොත්තරධර්මය සාදෘෂ්ටිකය, අකාලිකය, භිජ්ජසංකය, උපනතනාඨීය, විඤ්ඤන් විසින් තමන් කෙරෙහි ලා වේදිතවය” යි ධර්මයෙහි අවිලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිශුද්ධ චිත්තයාගේ ශුද්ධිය සඳහා අපයඝීවද්‍යන චිත්තයාගේ පයඝීවද්‍යනය සඳහා මෙ දෙ වන ආභිවේනසික දූෂටධම්සුඛවිහාරය අභිගත වෙයි.

තවද භාරිපුත්‍රයෙහි, අරිසවු “භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා සුපිළිපත් ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා සාප්‍රමාදීයට පිළිපත්තේ ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා න්‍යාය (අභිච්ඡය පිණිස) ප්‍රතිපනත ය, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවකසංඝයා අනුරූප ප්‍රතිපනතයට පිළිපත්තේ ය. ඔහු කවරහ යන්: පුරුෂසුගම (මාගීසට ඵලසට විසින්) සතරක් වන අෂට පුරුෂපුද්ගලයෝ ය. භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ තෙල ශ්‍රාවකසංඝයා ආනුනෙය්‍ය වෙයි, පානුනෙය්‍ය වෙයි, දකඝිණෙය්‍ය වෙයි, අක්ඛලිකරණීය වෙයි, ලොකයාට අනුහතර පුණ්‍යක්‍ෂෙත්‍ර වේ” යයි අපවායපිපුදාල සංඝයා කෙරෙහි අවිලප්‍රසාදයෙන් සමකාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිශුද්ධ චිත්තයාගේ විශුද්ධිය සඳහා අපයඝීවද්‍යන චිත්තයාගේ පයඝීවද්‍යනය සඳහා මෙ තුන් වන ආභිවේනසික දූෂටධම්සුඛවිහාරය අභිගත වෙයි.

සුභ ව පරං සාරිපුත්ත, අරියසාවකො අරියකතොති සීලෙහි සමනතා-
ගතො භොති අබණ්ඩෙති අච්ඡද්දෙති අසබ්බෙති අකම්මාසෙති භුජ්ජෙසෙති
විඤ්ඤාප්පසංකේති අපරාමධෙති සමාධිසංවත්තතිකෙති. අයමස්ස චතුරො
ආභිවෙහසිකො දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරො අබිගතො භොති අවිසුද්ධස්ස චිත්තස්ස
විසුද්ධියා අපරියොද්ධස්ස චිත්තස්ස පරියොදපනාය.

ඉමෙසා චතුත්තං ආභිවෙහසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී
අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

යං කිඤ්චි¹ සාරිපුත්ත, ජාගෙය්‍යාථ ගිතිං ඔද්දනවසනං ඉමෙසු පඤ්චසු
සික්ඛාපදෙසු: සංවුත්තකමන්තං, ඉමෙසංච චතුත්තං ආභිවෙහසිකානං
දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභීං අකිච්ඡලාභීං අකසිරලාභීං, සො
ආකඩ්ඛමානො අත්තනාව අත්තනානං ව්‍යාකරෙය්‍ය: ඛිණ්ණිරයොමහි
ඛිණ්ණිරච්ඡාතයොතියො² ඛිණ්ණපෙතතිවිසයො ඛිණ්ණාපායදුගතිවිනිපාතො
සොභාපනෙතාහමසම් අවිනිපාතධම්මො නිසභො සම්බොධිපරායගොති.

84. තිරයෙසු භයං දිසවා පාපානි පරිවජ්ජයෙ,
අරියධම්මං සමාදය පණ්ණිනො පරිවජ්ජයෙ.
85. න හිංසෙ පාණභූතානි විජ්ජමානෙ පරතකමෙ,
මුසා ච න භණෙ ජානං අදිත්තං න පරාමසෙ.
86. සෙහි දුරෙහි සනතුට්ඨා පරදුරං ච නාරමෙ³
මෙරයං වාරුණිං ජනතු න පිටෙ චිත්තමොහති.
87. අනුස්සරෙය්‍ය සම්බුද්ධං ධම්මං චානුචිතකකයෙ,
අව්‍යාපජ්ඣං හිතං චිත්තං දෙවලොකාය භාවයෙ.
88. උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධම්මෙ පුඤ්ඤාත්ථස්ස ජිහිංසනො,⁴
සනෙතසු පඨමං දිත්තා විපුලා භොති දකඛිණා.
89. සනෙතා හටෙ පවකඛාමි, සාරිපුත්ත, සුණාහි මෙ,
ඉති කණ්ණාසු සෙනාසු රොතිණිසු හරිසු වා.
90. කම්මාසාසු සරුපාසු ගොසු පාරෙච්ඡාසු වා.
යාසු කාසු ච එතාසු දනෙතා ජායති පුබ්බවො.
91. ධොරයො: බලසම්පනෙතා කල්‍යාණජවතිකකමො,
තමෙව භාරෙ සුඤ්ජනති නාස්සවණ්ණං පරිකිරෙ.

1. යං කිඤ්චි - ඡෙසං,

2. ඛිණ්ණිරච්ඡාතයොති - ඡෙසං,

3. ආරමෙ - ඡෙසං,

4. ජිහිංසනො - ඡෙසං.

තවද භාටිපුත්‍රයෙහි, අට්ඨකප්පි ආයාසිකානන වූ අබ්බක වූ අව්ඤ්ඤ වූ අභබ්බ වූ අකලමාස වූ නාමිකාදසව්‍යයෙන් මිදුන විඤ්ඤන් විසින් පසස්නා ලද නාමිකාමානදුෂ්ටියෙන් පරාමාෂට නො වූ විභ්වසමායිය උපදවන ගිලයෙන් සමනාගත වෙයි. ඔහු විසින් අවිදුහි විභ්වසාගේ විගුද්ධිය සදහා අපයානවදන විභ්වසාගේ පයානවදනය සදහා මෙ සහර වන ආතිවේනයික වූ දුෂ්ටමිසුබ්බිභාරය අභිගත වෙයි.

මෙසේ ආයාසිකානන නොම මේ ආතිවේනයික දුෂ්ටමිසුබ්බිභාර සහර කැමැති සෙයින් ලබනුයේ නිදහින් ලබනුයේ විපුල සෙයින් ලබනුයේ වෙයි.

භාටිපුත්‍රයෙහි, මේ පඤ්චකසාපදයෙහි සංවාතකමානන ඇති, මෙ ආතිවේනයික දුෂ්ටමිසුබ්බිභාරයන් සහර කැමැති සෙයින් ලබන නිදහින් ලබන විපුල කොට ලබන හෙළපිලි හදනා යම් මැ ගිහියකු දැනවූ ද? හේ කැමැති වන්නේ නම්, සමිණතිරය ඇතියෙමි වෙමි, සමිණ නිරයවිතයොති ඇතියෙමි වෙමි, සමිණ ප්‍රෙතවිෂය ඇතියෙමි වෙමි, සමිණාපායදුගීති-විනිපාත ඇතියෙමි වෙමි, සොවන් වෙමි, විනිපාත ධම් නැතියෙමි නියතයෙමි සමෙබ්බිපරායන වෙමි”යි තෙමේ ම තමා පාළු කරන්නේ යි.

84. නුවණැතියේ තිරයෙහි හය දහ පටි හැරලත්තේය. ආයාසිකමය (පඤ්චකිලය) සමාදන් කොට ගෙන පටි දුරු ලත්තේ ය

85. වියඞ් ඇති කල්හි (දහ දහ) ප්‍රාණීන් නො පෙළන්නේ ය. දහ දහ ඉසවාන් නො කියන්නේ ය. නුදුන් ද ද නො පහස්තේ ය.

86. සිය අඹුන් හා සමග තුටු වන්නේ පරඹුන් කෙරෙහි නො ඇලෙන්නේ ය. පුරුෂ තෙමේ සිත මුලා කරණ රහමෙර නො ම බොන්නේ ය.

87. සමිඳුන් සිහිකරන්නේ ය. නවලොකොත්තරධම්මය ද අනුසමානි වනයෙන් දහුවිහනිණය කරන්නේ ය. දෙවලොවා (-බ්බලොවා) උපන් සදහා නිදක් වූ හිත වූ (බ්‍රහ්මචිහාර) සිත වඩන්නේ ය.

88. පුණ්ණාසක වූ පුණ්ණගවෙෂකයාහට දෙයධම්ම ඇති කල්හි පළමු කොට බුදුපසේ බුදුමහරහතුන් කෙරෙහි දෙන ලද, දසමිණා නොමෝ විපුල (එල ඇත්තී) වෙයි.

89-91. භාටිපුත්‍රයෙහි, සන්පුරුෂයන් නියම කොට පවසමි. මාගේ භාෂිතය අසව. නවපාහා ඇති වේව යි, සුදු වේව යි, රතු වේව යි, රත්වන් වේව යි, කල්ලාප ලපා සහිත වේව යි, සමානරූප ඇති වේව යි, පරෙවි-පාහාති වේව යි, මෙසේ කෙල යම් කිසි ගවයාන් කෙරෙහි ධුරවහනයට සමත් බලසමපනා දමුහු කලසාණ ජව හා වියඞ් ඇති ප්‍රභවයෙන් උපදනේ වේ නම්, ඔහු ම ධුරයෙහි යොදන්. ඔහුගේ වයඞ් නො පිරික්සන් (නො සලකන්.)

92. එවමෙව මනුස්සෙසු යස්මිං කස්මිඤ්චි¹ ඡාතියෙ,
බහුතියෙ බ්‍රාහ්මණෙ වෙස්සෙ සුද්දෙ චණ්ඩාලප්පකකුසෙ.
93. යාසු කාසු ච² එතාසු දනො ඡායති සුබ්බතො,
ධම්මධෙස්සා සීලසම්පන්නො සච්චවාදී ශීරිමනො.
94. පභිනඡාතිමරණො බ්‍රහ්මචරියස්ස කෙවලී,
පනහාරො විසංයුතො කතකිවෙචා අනාසවො.
95. පාරගු සබ්බධම්මානං අනුපාදය නිබ්බුතො,
තස්මිං ච විරජෙ බෙනෙත විපුලා භොගී දක්ඛිණා.
96. බාලාච³ අවිජානනා දුමේඛා අසුභාවිතො,
බහිඤා දෙනති⁴ දුනාති න භි සන්නෙ උපාසරෙ.
97. යෙ ච සන්නෙ උපාසෙහති⁵ සප්පඤ්ඤා ධීරසම්මතෙ,
සඤ්ඤා ච නෙසං සුගතෙ මූලජාතා පතිට්ඨිතා.
98. දෙවලොකං ච තෙ යනති කුලෙ වා ඉධ ඡායරෙ,
අනුපුබ්බත නිබ්බානං අධිගච්ඡන්ති පඤ්ඤාති.

5. 4. 3 10.

[ගවෙසීසුත්තං.]

30. එකං සමයං හගවා කොසලෙසු වාරිකං වරති මහතා
භික්ඛුසංඝෙන සද්ධිං. අද්දසා බො හගවා අභ්‍යන්තරිකපටිපනො
අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ මහත්තං සාලවතං. දිස්වා මග්ගා බික්ඛමම යෙන
නං සාලවතං හෙත්‍රපසඝිකම්. උපසඝිකම්චා නං සාලවතං අරේඛා-
ගහෙවා අඤ්ඤාතරස්මිං පදෙසෙ සිතං පාත්‍රාකාසී.

අථ බො ආයස්මතො ආනාදෙසං එතදභොසී: “කො හු බො හෙතු
කො පච්චෙසො හගවතො සිතස්ස පාත්‍රකම්මාය? න අකාරණෙන තථාගතා
සිතං පාත්‍රකරොන්ති”ති.

අථ බො ආයස්මා ආනාදො හගවතො එතදවොච: “කො හු බො
හතො හෙතු කො පච්චෙසො හගවතො සිතස්ස පාත්‍රකම්මාය? න
අකාරණෙන තථාගතා සිතං පාත්‍රකරොන්ති”ති.

භුතපුබ්බං ආනාදො, ඉමස්මිං පදෙසෙ නගරං අභොසී ඉද්ධිඤ්ච
විපඤ්ච බුත්තං ආතිණ්ණමත්‍රස්සා. තා බො පන ආනාදො, නගරං
භාණ්ණසො හගවා අරහං සම්මාසම්ප්පෙද්ධා උපනිස්සාය විහාසී.

කස්සපස්ස බො පන ආනාදො, හගවතො අරහතො සම්මාසම්ප්පෙද්ධස්ස
ගවෙසී නාම උපාසකො අභොසී සීලෙසු අපරිපූරකාරි. ගවෙසීනා බො
ආනාදො, උපාසකෙන පඤ්චමත්තාති උපාසකසත්තාති පටිදෙසිනාති සමාද-
පිතාති අභෙසුං සීලෙසු අපරිපූරකාරිනො.

1. කිස්මිඤ්චි - මජ්ඣං, 2. යාසු කාසුචි - මජ්ඣං, 3. බාලා ච - මජ්ඣං.
4. දෙනති - මජ්ඣං, උපාසකති - මජ්ඣං.

92 - 95 එ පරිද්දෙන් ම චත්ත්වයෙන් කෙරෙහි ක්ෂත්‍රියකුලයෙහි වෙව සි, බ්‍රාහ්මණකුලයෙහි වෙව සි, වෛශ්‍යකුලයෙහි වෙව සි, ශුද්‍රකුලයෙහි වෙව සි, සාමොඥ පුස්සච්ඡිකුලෙහි වෙව සි, මෙබඳු යම් කිසි තෙල කුලයක් අනුරෙහි වූ කිසි යම් ජාතියෙකි උපන් දැමුනාවූ මනා වුන ඇති ධර්මිණ වූ සත්‍යාවාදී වූ ලජ්ජායෙන් යුත් සිත් ඇති ප්‍රතිණ වූ පුතර් ජාතිමරණ ඇති බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පිළිබඳ සහලගුණයෙන් යුත් දුරු කළ කෙලෙස්බර ඇති සංයෝගරහිත වූ සිවුමගින් කළ කිස ඇති ආසුව රහිත වූ සම්බුද්ධත්වයෙන් පරතෙර පත් උපාදාන විසින් නො ගෙන කෙලෙස් පිරිනිවර්තීන් පිරිනිවර්තීන් වෙ ද, කෙලෙස්රජස් නැති ඒ (කම්මාසුව පුද්ගල සංකීර්ණ) ප්‍රණයායෙහි දෙන ලද දක්ෂිණා නොමෝ (එලයෙන්) විපුල වෙයි.

96. කාරණාකාරණ නො දන්නා තත්වය වුවණ නැති අග්‍රාතවන් බාලයෝ ම බුදුසස්සෙන් පිටත්හි (විපුල එල ඇතැයි) දන් දෙන්. සතපුරුෂයන් නො ම ඇසුරු කෙරෙත්.

97. යම් කෙනෙක් සප්‍රාඥ වූ ධර්මය සි මමන වූ සතපුරුෂයන් උපාසනය (ආශ්‍රය) කෙරෙත් ද, ඔවුන්ගේ ශ්‍රද්ධාව ද සුගතයන් වහන්සේ කෙරෙහි හටගත් මුල් ඇතිව පිහිටියා වෙයි ද,

98. ඔහු දෙව්ලොව ද යෙහි. මෙ මිනිසන්හි උතුම් කුලයෙක හෝ උපදානාය. එ පණ්ණාසකයෝ අනුපිළිවෙලින් නිවන අවබෝධ කෙරෙත් ය යි.

5. 4. 3. 10.

[ගවෙසී සූත්‍රය]

30. එක් සමයෙකිහි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මහ බික්සහන හා සමඟ කොසොල්දනම්යෙහි සැරිසරණසේක. දිඬුමාගියට පිළිපත් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ අන්‍යාහර ප්‍රදේශයෙකි මහසල්වනයක් දුටු සේක. දූක මාගියෙන් ඉවත්ව එ සල්වන කාරා වැසි සේක. වැසි එ සල්වනයට පිහිස එක් පියසෙක වැසිසිට සිනා පාල කළ සේක.

ඉක්බිති ආසුෂමන් ආනන්ද තෙරණුවනට තෙල සිත් විය: 'භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පාල කිරීමට හෙතු කවර! ප්‍රත්‍යය කවර!' තථාගතයෝ නො කරැණෙන් සිනා පාල නො කෙරෙත් ය' යි.

එක්බිති ආසුෂමන් ආනන්ද තෙරණුවෝ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැලකළහ: 'වහන්ස, භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ සිනා පාල කිරීමට හෙතු කවරේ ය? ප්‍රත්‍යය කවරේ ය?' තථාගතයෝ නො කරැණෙහි සිනා පාල නො කෙරෙත්' යි.

ආනන්දයෙහි, පෙර මෙ පියෙස්හි සමාඥ වූ සැපත් පිරුණු බොහෝ දෙනන් ඇති ගැවසිගත් මිනිසුන් ඇති නුවරෙක් විය. ආනන්දයෙහි, අතීන් සමාස්සවූ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ නුවර නිසා විසූහ.

ආනන්දයෙහි, අතීන් සමාස්සවූ වූ කාශ්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට, හිලයෙහි අපරිපුරකාරී වූ ගවෙසී නම් උපසකයෙක් විය. අනන්දයෙහි, ගවෙසී උවසුවු විසින් පන්සියයක් පමණ උවසුවෝ (උපාසකත්වයට) පිළිණ කරවන ලද්දහු සමාදන් කරවන ලද්දහු හිලයෙහි අපරිපුරකාරී වූහ.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස ඵතදහොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්ඤානං උපාසකස්සානං බහුකාරො,¹ පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා, අභඤ්චමහි සීලෙසු අපරිපුරකාරි. ඉමාහි ච පඤ්ච උපාසකස්සානාහි සීලෙසු අපරිපුරකාරිනො. ඉවෙච්ඡා සමසමා, නන්ති කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි නෙත්‍රපසඤ්චමි. උපසඤ්චමිචා තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි ඵතදවොච: “අජ්ජනග්ගෙ මං ආයස්මන්තො සීලෙසු පරිපුරකාරිං ධාරෙථා”ති. (1)

අථ බො ආනන්ද, ගෙසං පඤ්ඤානං උපාසකස්සානං ඵතදහොසි: “අයො බො ගවෙසී අමහාකං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා, අයො හි නාම ගවෙසී සීලෙසු පරිපුරකාරි හවිස්සති. කම්මනං පන න මයං”ති.

අථ බො ආනන්ද, තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි යෙන ගවෙසී උපාසකො නෙත්‍රපසඤ්චමි. උපසඤ්චමිචා ගවෙසිං උපාසකං ඵතදවොචා: “අජ්ජනග්ගෙ අයො ගවෙසී, ඉමාහි² පඤ්චඋපාසකස්සානාහි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො ධාරෙත්‍ර”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස ඵතදහොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්ඤානං උපාසකස්සානං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අභඤ්චමහි සීලෙසු පරිපුරකාරි. ඉමාහි ච³ පඤ්චඋපාසකස්සානාහි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. ඉවෙච්ඡා සමසමා, නන්ති කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි නෙත්‍රපසඤ්චමි. උපසඤ්චමිචා තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි ඵතදවොච: “අජ්ජනග්ගෙ මං ආයස්මන්තො බුහමාරිං ධාරෙථ ආරාචාරිං⁴ චිරතං මෙථුනා ගාමධම්මා”ති. (2)

අථ බො ආනන්ද, ගෙසං පඤ්ඤානං උපාසකස්සානං ඵතදහොසි: “අයො බො ගවෙසී අමහාකං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අයො හි නාම ගවෙසී බුහමාරි හවිස්සති ආරාචාරි චිරතො මෙථුනා ගාමධම්මා. කම්මනං පන න මයනති.”

අථ බො ආනන්ද, තාහි පඤ්චඋපාසකස්සානාහි යෙන ගවෙසී උපාසකො නෙත්‍රපසඤ්චමි. උපසඤ්චමිචා ගවෙසිං උපාසකං ඵතදවොචා: “අජ්ජනග්ගෙ අයො ගවෙසී ඉමාහි පඤ්ච උපාසකස්සානාහි බුහමාරිනො ධාරෙත්‍ර ආරාචාරිනො චිරතං මෙථුනා ගාමධම්මා”ති.

අථ බො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස උපාසකස්ස ඵතදහොසි: “අහං බො ඉමෙසං පඤ්ඤානං උපාසකස්සානං බහුකාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අභඤ්චමහි සීලෙසු පරිපුරකාරි. ඉමාහි ච පඤ්චඋපාසකස්සානාහි සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. අභඤ්චමහි බුහමාරි ආරාචාරි චිරතො මෙථුනා ගාම ධම්මා. ඉමාහි ච පඤ්ච උපාසකස්සානාහි බුහමාරිනො ආරාචාරිනො චිරතං මෙථුනා ගාමධම්මා. ඉවෙච්ඡා සමසමා, නන්ති කිඤ්චි අතිරෙකං. හන්දහං අතිරෙකායා”ති.

1. බහුපකාරො - මජ්ඣං, 2. කම්මනං - මජ්ඣං, 3. ඉමාහි ච - මජ්ඣං,

4. ආරාචාරි - PTS.

ආනාදයෙහි, එක්බිති, ගවෙසී උපාසකයාහට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ පන්සියක් උවසුවනට බහුකාරයෙමි, පුමිබ්බමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි අපරිපුරකාරියෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ශීලයෙහි අපරිපුරකාරී වෙති. මෙසෙසින් තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසිදු අතිරෙකයෙක් නැත මම අතිරෙකයක් සදහා යතන කෙරෙමි නමි, මැනැවැ”යි.

ආනාදයෙහි, ඉක්බිති ගවෙසී උපාසක එ පන්සියක් උවසුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල කීය: “ආයුෂමත්ති, අද්දන් මතු මා ශීලයෙහි පරිපුරකාරියකු කොට ධරවු”යි.

ඉක්බිති ආනාදයෙහි, එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල සිත් විය: ආයුෂී ගවෙසී අපට බහුකාර ය, පුමිබ්බමය, සමාදන් කරවන්නේ ය. ආයුෂී ගවෙසී වනාහි ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වන්නේ ය. කවර කරුණෙන් අපි එසේ නො වමෝ දැ”යි.

ඉක්බිති ආනාදයෙහි, එ පන්සියක් උවසුවෝ ගවෙසී උපාසකයා කරා එළඹියහ. එළඹ ගවෙසී උවසුවනට තෙල කීය: “අද පටන් කොට ආයුෂී ගවෙසී තෙමි මේ පන්සියක් උවසුවන් ශීලයෙහි පරිපුරකාරීන් කොට ධරාවා”යි.

ආනාදයෙහි, එ කල්හි ගවෙසී උපාසකයාහට තෙල සිත් විය: ‘මම වනාහි මේ පන්සියක් උවසුවනට බහුකාරයෙමි, පුමිබ්බමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙති. මෙසේ තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසි අතිරෙකයෙක් නැත. මම අතිරෙකයක් සදහා යතන කෙරෙමි නමි, මැනැවැ’යි.

ආනාදයෙහි, ඉක්බිති ගවෙසී උවසු එ පන්සියක් උවසුවන් කරා එළඹියේ ය. එළඹ එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල කී ය: “ආයුෂමත්ති මා අද පටන් කොට ගැමිදහම වූ මෛත්රියෙන් වෙන්ව ගැසිරෙන අබ්බසරින් දුරු වූ බඹසර ඇතියකු කොට ධරව”යි.

එක්බිති ආනාදයෙහි, එ පන්සියක් උවසුවනට තෙල අදහස විය: “ආයුෂී ගවෙසී වනාහි අපට බහුකාර වෙයි, පුමිබ්බම වෙයි, සමාදන් කරවන්නේ වෙයි. ආයුෂී ගවෙසී ග්‍රාමධම් වූ මෛත්රියෙන් වැළැකියේ අබ්බසරින් දුරු වූයේ බඹසරවන් ඇති වෙයි. අපි ද කවර හෙයින් එසේ නො වමෝ දැ” යි.

ආනාදයෙහි, එක්බිති එ පන්සියක් උවසුවෝ ගවෙසී උපාසක කරා එළඹියහ. එළඹ ගවෙසී උවසුවනට තෙල සැලකළහ: “අද පටන් කොට ආයුෂී ගවෙසී මේ පන්සියක් උවසුවන් ග්‍රාමධම් සබ්බාත මෛත්රියෙන් විරත වූ අබ්බසරින් දුරු වූ බ්‍රහ්මචාරීන් කොට ධරාවා”යි.

ආනාදයෙහි, ඉක්බිති ගවෙසී උවසුවනට තෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ පන්සියක් උපාසකයනට බහුකාරයෙමි, පුමිබ්බමයෙමි, සමාදන් කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරියෙමි. මේ පන්සියක් උපාසකයෝ ද ශීලයෙහි පරිපුරකාරී වෙත්. මමත් ග්‍රාම-ධම් සබ්බාත මෙවුන්දමින් වෙන් වූයෙමි අබ්බසරින් දුරු වූයෙමි බ්‍රහ්මචාරී වෙමි. මේ පන්සියක් උවසුවෝ ද ග්‍රාමධම් නම් වූ මෛත්‍රියෙන් වෙන් වූවාහු අබ්බසරින් දුරු වූවාහු බ්‍රහ්මචාරී වෙත්. මේ සෙසින් තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසි අතිරෙකයෙක් නැත. මම අතිරෙක ගුණයක් සදහා වෙහෙසෙමි නමි, මැනැවැ” යි.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන නාති පඤ්ච උපාසකසතාති නෙත්තපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා නාති පඤ්ච උපාසකසතාති එතදවොච: “අර්ඡනගෙන මං ආයස්මනො ඵකහතතිකං ධාරෙථ රතතුපරතං චිරතං විකාලභොජනා”ති. (3)

අථ ඛො ආනන්ද, ගෙසං පඤ්චනං උපාසකසතාතං එතදහොයි: “අයො ඛො ගවෙසී අමාකං ඛුක්කාරො පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අයො හි නාම ගවෙසී ඵකහතතිකො හවිසාති රතතුපරතො චිරතො විකාලභොජනා. කිමඛන² පන න මයා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, නාති පඤ්ච උපාසකසතාති යෙන ගවෙසී උපාසකො නෙත්තපසඤ්ඤාමිසු. උපසඤ්ඤාමිනා ගවෙසිං උපාසකං එතදවොච්ච: “අර්ඡනගෙන අයො ගවෙසී ඉමාති පඤ්ච උපාසකසතාති ඵකහතතිකෙ ධාරෙතු රතතුපරතෙ චිරතෙ විකලභොජනා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසිසං උපාසකසං එතදහොයි. “අහං ඛො ඉමෙසං පඤ්චනං උපාසකසතාතං ඛුක්කාරො¹ පුබ්බඛගමො සමාදපෙතා. අහංඤ්ඤාමි සීලෙසු පරිපුරකාරි. ඉමාති ච පඤ්ච උපාසකසතාති සීලෙසු පරිපුරකාරිනො. අහංඤ්ඤාමි බ්‍රහ්මචාරි ආරාමාරි චිරතො චෙට්ඨනා ගාමධම්මා. ඉමාති ච පඤ්ච උපාසකසතාති බ්‍රහ්මචාරිනො ආරාමාරිනො චිරතා චෙට්ඨනා ගාමධම්මා. අහංඤ්ඤාමි ඵකහතතිකො රතතුපරතො චිරතො විකාලභොජනා ඉමාති ච පඤ්ච උපාසකසතාති ඵකහතතිකා රතතුපරතා චිරතා විකාල-භොජනා. (3) ඉචෙචතං සමසමං, නත්ති කිඤ්ච අභිරෙකං. හන්දහං අභිරෙකායා”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො යෙන ඤාණපො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො නෙත්තපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිනා කස්සපං හගවනතා අරහනතා සමමාසමුද්ධො එතදවොච: “ලභෙය්‍යාහං හන්තො, හගවතො, සනතිකෙ පබ්බජ්‍යං. ලභෙය්‍යං උපසම්පදං”ති.

අලුත් ඛො ආනන්ද, ගවෙසී උපාසකො කස්සපස්ස හගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස සනතිකෙ පබ්බජ්‍යං. (4) අලුත් උපසම්පදං. (5)

අචිරුපසම්පන්නො ඛො පන ආනන්ද, ගවෙසී භික්ඛු එකො වූපකට්ඨො අපමන්නො ආනාපී පතිනන්නො විහරන්නො නචිරස්සෙව යස්සත්ථාය ඤාලපුත්තා සම්මදෙව අගාරස්මා අනගාරිකං පබ්බජනති, තදනුත්තරං බ්‍රහ්මචරිකපරියොසානං දිට්ඨෙව ධම්මෙ සං අභිඤ්ඤා සචර්ඡකවා උපසම්පජ්ඡ විහාසි. “ඛිණාජාති, වුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණීයං, නාපරං ඉත්ථතායා”ති අබ්‍රහ්මඤ්ඤාසි. අඤ්ඤාතරො ච පන ආනන්ද, ගවෙසී භික්ඛු අරහතං අහොසි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසක ඵ පන්සියක් උපාසකයන් කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභි ඵ පන්සියක් උපාසකයනට තෙල කරුණ කී ය: “ආයුෂමන්ත්‍ර, අදින් මතු රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකි, විකාල-භෝජනයෙන් පිරන වූ එකහත්තිකයකු කොට මා ධරන්නා”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ඵ පන්සියක් උපාසකයනට තෙල සිත් මිය: “ආයුසී ගවෙසී අපට බහුකාර වෙයි, පූමිඛගම වෙයි, සමාදන් කරවන්නේ වෙයි. ආයුසී ගවෙසී රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියේ විකාලභෝජනයෙන් පිරන වූයේ එකහත්තික වෙයි. කවර හෙයින් අපි (එබඳු) නො වමෝදු” යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ඵ පන්සියක් උපාසකයෝ ගවෙසී උපාසකයන් කරා ඵලාභියහ. ඵලාභි ගවෙසී උච්ඡුභට තෙල කරුණ සැලකෙළහ: “ආයුසී ගවෙසිති, අද පටන් කොට මෙ පන්සියක් උච්ඡුභත් රාත්‍රි භෝජනයෙන් වැළැකියවුන්, විකාලභෝජනයෙන් පිරන වූවන් කොට ධරවා”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසකයාහට තෙල සිත් මිය: “මම විනාසී මෙ පන්සියක් උච්ඡුභට බහුකාරයෙමි, පූමිඛගමයෙමි, සමාදන්-කරවන්නෙමි වෙමි. මම ද ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝද ශීලයෙහි පරිපූරකාරී වෙති. මම ද ග්‍රාමධම් වූ මෙච්ඡනයෙන් වෙන් වූයෙමි දුරු වූයෙමි බ්‍රහ්මචාරී වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝද ග්‍රාමධම් වූ මෙච්ඡනයෙන් වෙන් වූවාහු දුරු වූවාහු බ්‍රහ්මචාරී වෙති. මම ද රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියෙමි, විකාලභෝජනයෙන් වෙන් වූයෙහි එකහත්තික වෙමි. මෙ පන්සියක් උපාසකයෝද රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකියාහු, විකාල භෝජනයෙන් වෙන් වූවාහු එකහත්තික වෙති. මෙසේ තෙල කරුණ සමසම වෙයි. කිසිදු අතිරේකයක් (විෂේෂයක්) නැත. ඵ හෙයින් මම අතිරේකයක් සදහා යනන කෙරෙමි නම්, මැනවැ”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී උපාසක අර්හත් සමාක්සමුද්ධි වූ භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා ඵලාභියේ ය. ඵලාභි අර්හත් සමාක්සමුද්ධි වූ භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල කරුණ සැලකෙළේ ය: “වහන්ස, මම භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කෙරෙහි පැවිදිබව ලබමිව”යි, උපසම්පදව ලබමිව”යි.

ආනන්දයෙනි, ගවෙසී උපාසක අර්හත් සමාක්සමුද්ධි භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිද්ද ලැබී ය. උපසම්පත් ලැබී ය.

ආනන්දයෙනි, උපසම්පදව ලත් නොබෝකල් ඇති ගමෙහි ගිණු එකලා වූයේ ගණයා කෙරෙන් වෙන් වූයේ අප්‍රමන්‍ය වූයේ කෙලෙස් තවන වැර ඇතියේ නිවන් අරමුණෙහි මෙහෙයු සිත් ඇති ව වසනුයේ, සුල-සුත්‍රයෝ යම් අතීතයක් සදහා මැනවින් ශිතිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණෙත් නම්, ඉහාතමයෙහි ම ඵ මානිබ්‍රහ්මවයභීය අවසාන කොට ඇති අනුත්තර අර්හත්‍ය නෙමේ ම විශිෂ්ටඥනයෙන් දැන පසක් කොට උපයා ගෙන විසී ය. “(මාගේ) ජාති (පුනර්ඵ) ය කමිණ විය. මානිබ්‍රහ්මවයභීය වැස නිමවන ලද. සිවුමගින් කල යුතු කිසි නිමවන ලද. මෙ (රහත්) බව පිණිස කල යුතු අනෙකක් නැතැ” යි මොනොවට දනගන්නේ ය. ආනන්දයෙනි, ගවෙසී මහණ රහතුන් අතුරෙහි අන්‍යතරයෙක් (ප්‍රසිද්ධයෙක්) මිය.

අථ ඛො ආනන්ද, තෙසං පඤ්චනාං උපාසකසභානාං එතද්භොයි: “අය්‍යො ඛො ගවෙසී අව්‍යාහං ඛුද්ධකාරො පුබ්බධගමො සමාදපෙනා. අය්‍යො හි නාම ගවෙසී කොසමස්සං ඛතාරොවා කාසායාති චන්ථාති අච්ඡාදෙවා අගාරස්මා අගගාරසං පබ්බජ්‍යාති. කිම්බන පන¹ න මය”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, නාති පඤ්ච උපාසකසභාති යෙන සායුපො හගවා අරහං සමමාසමුද්ධො තෙනුපසංකමිංසු. උපසංකමිතා කස්සපං ගගචනාං අරහනං සමමාසමුද්ධං එතද්වොචුං: “ලහෙය්‍යාම මයං හන්තො, හගචනො සතතිකෙ පබ්බජං, ලහෙය්‍යාම උපසම්පදං”ති. අලහිංසු ඛො ආනන්ද, නාති පඤ්ච උපාසකසභාති කස්සපස්ස හගචනො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස සතතිකෙ පබ්බජං, අලහිංසු උපසම්පදං.

අථ ඛො ආනන්ද, ගවෙසිස්ස හිඤ්ඤො එතද්භොයි: “අහං ඛො ඉමස්ස අනුගතරස්ස විමුක්තිසුඛස්ස නිකාමලාහි² අනිච්ඡලාහි අකසිරලාහි. අහො චතිමානිමි පඤ්ච හිඤ්ඤානාති ඉමස්ස අනුගතරස්ස විමුක්තිසුඛස්ස නිකාමලාහිනො අස්ස අනිච්ඡලාහිනො අකසිරලාහිනො”ති.

අථ ඛො ආනන්ද, නාති පඤ්ච හිඤ්ඤානාති මුපකට්ඨා අප්පමනො ආභාමිනො පතිගතො විහරනො ගචිරස්සෙව, යස්සත්ථාය කුලපුතො සමමදෙව අගාරස්මා අගගාරසං පබ්බජනති, නදුගතරං බ්‍රහ්මචරියං-පරියොසානං දිට්ඨෙව ධර්මෙ සං අනිඤ්ඤා සච්ඡිකවා උපසම්පජ් චිහරිංසු. “ඛිණං ජනි, මුසිතං බ්‍රහ්මචරියං, කතං කරණියං, ගාපරං ඉත්ථනතායා”ති අබ්‍හඤ්ඤංසු.

ඉති ඛො ආනන්ද, නාති පඤ්ච හිඤ්ඤානාති ගවෙසිපමුඛාති උග්ගරුත්තරං³ පණ්ණාපණ්ණිතං වායමමානා අනුගතරං විමුක්තිසුඛං-සච්ඡාකංසු.

තස්මානිහ ආනන්ද, එවං සිකඛිහබ්බං: ‘උග්ගරුත්තරං පණ්ණාපණ්ණිතං වායමමානා අනුගතරං විමුක්තිසුඛං’ සච්ඡකරිස්සාමා’ති. එවං හි වො ආනන්ද, සිකඛිහබ්බනති.

උපාසකවග්ගො තතියො.

තස්සුඤ්ඤානං:

සාරජ්ජං විසාරදො නිරයං වෙරං චණ්ඩාලපඤ්චමං,
පිතිචණ්ණිජ්ජා රුජානො හිති වෙව ගවෙසිනාති.

1. කිම්බන - මෙසං. 2. නිකාමලාහි හොමි - මෙසං.

3. උග්ගරුත්තර - මෙසං, 4. විමුක්ති - මෙසං.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් උපාසකයෙකුට කෙල සිත් විය: “ආයුධී ගවෙසී අපට බහුකාර ය, පුච්ඡිතම ය, සමාදන් කරවන්නේ ය. ආශවයීයෙනි! ආයුධී ගවෙසී කෙස්මස් බහා කසාවත් හැඳ පෙරෙව් ගිහිගෙන් නික්ම පැවිද්දට පැමිණියේ යැ. කවර හෙයින් අපි පැවිදි නො වමෝ ද?”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් උවසුවෝ අභීන් සමයක්සමුද්ධ වූ භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත එළඹියහ. එළඹ අභීන් සමයක්-සමුද්ධ වූ භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේට කෙල කරුණ පාලකාලය: “වහන්ස, අපි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදි ලබමහ, උපසම්පදා ලබමහ”යි. ආනන්දයෙනි, ඒ පන්සියක් උපාසකයෝ අභීන් සමයක්සමුද්ධ භාග්‍යප භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත පැවිදි ලැබූහ, උපසම්පදා ලැබූහ.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති ගවෙසී හිසසුභට කෙල සිත් විය: “මම වනාහි මේ අනුත්තර වූ විමුක්තිසුඛය භාමැති සෙයින් ලබනුයෙමි නිදුකින් ලබනුයෙමි විපුල සෙයින් ලබනුයෙමි වෙමි. එභාතියෙන් මේ පන්සියක් හිසසුභුදු මේ අනුත්තර වූ විමුක්තිසුඛය භාමැති සෙයින් ලබන්නාහු නිදුකින් ලබන්නාහු විපුල කොට ලබන්නාහු වෙන් නම්, මනා මැනු”යි.

ආනන්දයෙනි, එක්බිති එ පන්සියක් මහණහු වෙන් වූවාහු අප්‍රමතත වූවාහු ආතාප (කෙලස් නවන වියව්) ඇතියාහු ප්‍රතිතාතව (කායවි සිද්ධිය පිණිස නැබු සිත් ඇති) ව වසන්නාහු, යමක් සදහා කුලපුත්‍රයෝ මනා කොට ගිහිගෙන් නික්ම සැදුහැයෙන් පැවිද්දට වදන් නම්, බ්‍රහ්මවයවියවසානාය වූ ඒ අභීතායය ඉහාතමයෙහි ම තුමු පිඨිභවඥනයෙන් දෑත පසක් කොට උපයා විසූහ. ‘(අපගේ) ජාතිය කෘණ විය. බ්‍රහ්මවයවිය වැස නිමවන ලද. කරණී කරණ ලද. මෙ රහත් බව පිණිස අත්තිසෙක් නැතැ’යි මැනැහින් (ප්‍රත්‍යවෙක්‍ෂාවෙන්] දන්හ.

ආනන්දයෙනි, මෙසෙයින් ගවෙසී ප්‍රමුඛ ඒ පන්සියක් හිසසුභු මතු මතුයෙහි ප්‍රණීත ප්‍රණීත (බැව්) පිණිස වැයම කරන්නාහු අනුත්තර විමුක්තිසුඛය සාක්‍ෂාත් කලහ.

ආනන්දයෙනි, එ හෙයින් මෙහි ලා මෙසේ හික්මිය යුතු: “මතු මතුයෙහි ප්‍රණීත ප්‍රණීතයට ව්‍යායාම කරමින් අනුත්තර විමුක්තිසුඛය සාක්‍ෂාත් කරන්නෙමි”යි. ආනන්දයෙනි, නොප විසින් මෙසේ ම හික්මෙන්නේ යැයි.

උපාසකවග්ගීය තුන්වැනි සි.

එහි උද්ගතය:

සාරථ්‍ය සූත්‍රය, විසාරද සූත්‍රය, නිරය සූත්‍රය, වෙර සූත්‍රය, වණ්ඩාල සූත්‍රය, පිහි සූත්‍රය, වණ්ඨ්‍යා සූත්‍රය, රාජ සූත්‍රය, හිහි සූත්‍රය, ගවෙසී සූත්‍රය දැයි දසයෙකි.

4. ආරක්ඛණකවග්ගො.

5. 4. 4. 1.

[ආරක්ඛණ සුත්තං]

31. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආරක්ඛණකා, කතමෙ පඤ්ච:

මනුෂ්‍යා මොක්ඛහත්‍යා ආරක්ඛණකො භොති. පාපිච්ඡන්තො ඉච්ඡාපකතො ආරක්ඛණකො¹ භොති. උම්මාදා චිත්තකෙහිපා ආරක්ඛණකො භොති. වණ්ණේතං බුද්ධෙහි බුද්ධසාවකෙහිති ආරක්ඛණකො භොති. අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙතං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව² නිස්සාය ආරක්ඛණකො භොති. ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආරක්ඛණකා.

ඉමෙසං බො භික්ඛවෙ පඤ්චන්තා ආරක්ඛණකානා යවායං ආරක්ඛණකො අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙතං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය, ආරක්ඛණකො භොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තා, ආරක්ඛණකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙකා ච උත්තමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි භික්ඛවෙ, ගවා බිරං, බිරම්භා දධි, දධිම්භා නවනිතා, නවනිතම්භා සප්පි, සප්පිම්භා සප්පිමණ්ණො තත්ථ අග්ගමකිංයති; ඵලමෙව බො භික්ඛවෙ ඉමෙසං පඤ්චන්තා ආරක්ඛණකානා යවායං ආරක්ඛණකො අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සාය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සාය, සලලෙඛං යෙව නිස්සාය, පච්චෙතං යෙව නිස්සාය, ඉද්ධමට්ඨිතං යෙව නිස්සාය ආරක්ඛණකො භොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තා ආරක්ඛණකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච මොකෙකා ච උත්තමො ච පචරො චාති.

5. 4. 4. 2.

[පංසුකුලික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

32. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පංසුකුලිකා -පෙ-

5. 4. 4. 3.

[පිණ්ඩපානික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

33. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ පිණ්ඩපානිකා -පෙ-

5. 4. 4. 4.

[රුක්ඛමුලික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදුතං]

34. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ රුක්ඛමුලිකා -පෙ-

1. ආරක්ඛණකා - මජ්ඣං. 2. ඉද්ධමට්ඨිතං. ඵල - මජ්ඣං.

4. ආරක්ඛකවග්ගිය.

5. 4. 4. 1.

[ආරක්ඛක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

31. මහණෙනි, මේ ආරණ්‍යකයෝ (වනවාසිහු) පස් දෙනෙක් වෙති. කවර පස් දෙනෙක යත්:

බාල බැවින් මුසු බැවින් ආරණ්‍යක වෙයි. පාපෙව්‍ය චූයේ ලාමක ඉච්ඡායෙන් මවනා, ලද්දේ ආරණ්‍යක වෙයි. උත්මාදය හෙතු කොට විභ්‍රාන්‍යෙපය හෙතු කොට ආරණ්‍යක වෙයි. 'බුද්ධෝ විසින්' බුදු සමචන් විසින් (මේ ආරණ්‍යකාඛිතය) පසස්තා ලද්දා ආරණ්‍යක වෙයි. අලෙපව්‍ය බව ම නිසා සහතුප්පිය ම නිසා කෙලෙස ලිඛනය (හෙලෙසුන් ලියාලීම) ම නිසා උත්තම විවෙකය ම නිසා මේ කල්‍යාණ ප්‍රතිපදාව ම අභි කොට ඇති බව නිසා (ධුතාඛිත වශයෙන්) ආරණ්‍යක වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච ආරණ්‍යකයෝ ය.

මහණෙනි, මේ පස් වැදූරුම ආරණ්‍යකයන් අගුරෙහි යම් ආරණ්‍යක-යෙක් අලෙපව්‍යතාව ම නිසා සහතුප්පිය ම නිසා කෙලෙස ලිඛනය ම නිසා මේ කල්‍යාණප්‍රතිපදාව ම අභි කොට ඇති බව නිසා ආරණ්‍යක වේ ද, මේ නෙමේ මේ පඤ්චආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි අග්‍ර ද ග්‍රෙණු ද මුඛ්‍ය ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ දෙනගෙන් නිර් ය, නිරෙන් දිගි ය, දිගියෙන් චෙචරා ය, චෙචරායෙන් ඩිකෙල් ය, ඩිහෙලින් පහන්ගිකෙල එහි අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ ද; එසෙයින් ම මහණෙනි, මේ පඤ්චආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි යම් ආරණ්‍යකයෙක් අලෙපව්‍ය බව ම නිසා සහතුප්පිය ම නිසා කෙලෙස ලිඛනය ම නිසා ප්‍රවිවෙකය ම නිසා ඉදමනම් භාවය ම නිසා ආරණ්‍යක වේ ද, මේනෙම මේ පඤ්ච ආරණ්‍යකයන් කෙරෙහි අග්‍ර ද ග්‍රෙණු ද මුඛ්‍ය ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වේ ය යි.

5. 4. 4. 2.

[පංසුකුලික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

32. මහණෙනි, මේ පංසුකුලිකයෝ (පහුල් සිවුරු දරණ පියම් ඇත්තෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 3.

[පිණ්ඩපාතික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

33. මහණෙනි, මේ පිණ්ඩපාතිකයෝ (පිණ්ඩපාතයෙන් ම යැපෙනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 4.

[රුක්ඛමුලික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

34. මහණෙනි, මේ රුක්ඛමුලිකයෝ (රුක්ඛමුලි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

358 පඤ්චකනිපාතෙ චතුර්විංශකං-ආරක්ඛණවග්ගො [5 4.4.5-10]

5. 4. 4. 5.

[සොඝානික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

35. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ සොඝානිකා -පෙ-

5. 4. 4. 6.

[අබ්බොකාසික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

36. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අබ්බොකාසිකා -පෙ-

5. 4. 4. 7.

[නෙසජ්ජික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

37. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ නෙසජ්ජිකා -පෙ-

5. 4. 4. 8.

[යථාසජ්ජික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

38. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ යථාසජ්ජිකා -පෙ-

5. 4. 4. 9.

[ඵකාසනික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

39. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ඵකාසනිකා -පෙ-

5. 4. 4. 10.

[ඛුද්ධපච්ඡාහනනික සුත්තං]

[සාවජ්ඣනියං]

40. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ඛුද්ධපච්ඡාහනනිකා -පෙ-

5. 4. 4. 5.

[සොසානික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

35. මහණෙනි, මේ සොසානිකයෝ (සොසොනි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 6.

[අබ්බොකාසික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

36. මහණෙනි, මේ අබ්බොකාසිකයෝ (ඵත්‍රිමහත් ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 7.

[නෙසජ්ජික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

37. මහණෙනි, මේ නෙසජ්ජිකයෝ (හිදින ඉරියව්වෙහි ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 8.

[සථාසන්තික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

38. මහණෙනි, මේ සථාසන්තිකයෝ (පළමු ලද අසුන් ම වසනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 9.

[ඵනාසනික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

39. මහණෙනි, මේ ඵනාසනිකයෝ (ඵක ම නිපදාගෙන බොජුන් වළඳනුවෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 10.

[බලපට්ඨානනික සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහසි]

40. මහණෙනි, මේ බලපට්ඨානනිකයෝ (වළඳ අවසන් වූ පසු ලද බොජුන් නො පිළිගන්නෝ) පස් දෙනෙකි ...

5. 4. 4. 11.

[පනතපිණ්ඩික සුත්තං]

[සාවස්ථිනිදුතං]

41. පඤ්චමෙ නිකංගෙ පනතපිණ්ඩිකා. කතමෙ පඤ්ච:

මඤ්ඤා, මොවුහතා පනතපිණ්ඩිකො හොති. පාපිච්ඡන්, ඉච්ඡාපකතො පනතපිණ්ඩිකො හොති. උම්මාදා චිත්තකෙම්පා පනතපිණ්ඩිකො හොති. චණ්ණිහං බුද්ධොති බුද්ධසාවකෙතිති පනතපිණ්ඩිකො හොති. අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සංය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සංය, සලලෙඛං යෙව නිස්සංය, පට්ටෙකං යෙව නිස්සංය, ඉද්ධමිතිතං යෙව¹ නිස්සංය පනතපිණ්ඩිකො හොති. ඉමෙ බො නිකංගෙ පඤ්ච පනතපිණ්ඩිකා.

ඉමෙසං බො නිකංගෙ පඤ්චන්තං පනතපිණ්ඩිකානං යවායං පනත-
පිණ්ඩිකො අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සංය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සංය, සලලෙඛං
යෙව නිස්සංය, පට්ටෙකං යෙව නිස්සංය, ඉද්ධමිතිතං යෙව නිස්සංය, පනත-
පිණ්ඩිකො හොති. අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං පනතපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච
සෙට්ඨො ච මොකෙකො ච උත්තමො ච පචරො ච.

සෙය්‍යථාපි නිකංගෙ ගවා, බිරා, බිරම්බා දබ්බි, දබ්බම්බා නාවනිතා,
නාවනිතම්බා සප්පි, සප්පිම්බා සප්පිමණ්ණිකා නත්ථ අග්ගමනිකායති; ඵලමෙව
බො නිකංගෙ ඉමෙසං පඤ්චන්තං පනතපිණ්ඩිකානං යවායං පනතපිණ්ඩිකො
අප්පිච්ඡන්තං යෙව නිස්සංය, සනතුට්ඨිං යෙව නිස්සංය, සලලෙඛං යෙව
නිස්සංය, පට්ටෙකං යෙව නිස්සංය, ඉද්ධමිතිතං යෙව නිස්සංය පනතපිණ්ඩිකො
හොති, අයං ඉමෙසං පඤ්චන්තං පනතපිණ්ඩිකානං අග්ගො ච සෙට්ඨො ච
මොකෙකො ච උත්තමො ච පචරො චාති.

ආරක්ඛණවග්ගො චතුසස්සං.

නිසංස්කරණං:

ආරක්ඛණං ප-සුමිණ්ඩං ච රුක්ඛසුක්ඛානෙන අබ්බන්ධාසිකා
නෙසඨං සත්ථං එකාසනිතං බලපච්ඡාපිණ්ඩිකෙන වානි.²

1. ඉද්ධමිතිතං යෙව - මජ්ඣං.

2. ආරක්ඛණං විවරං රුක්ඛ සුක්ඛානං අබ්බන්ධාසිකා

කෙසඨං සත්ථං එකාසනිතං බලපච්ඡාපිණ්ඩිකෙන වානි - මජ්ඣං.

5. 4. 4. 11.

[පහනපිණ්ඩික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදුතසී]

41. මහණෙනි, මේ පහනපිණ්ඩිකයෝ (පාත්‍රසංඥ ඇතිව පිඩු පිළිගන්නෝ) පස් දෙනෙකි. කවර පස් දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මොවුහුගේ පහනපිණ්ඩික වෙයි. ලාමනෝච්ඡා ඇතිවේ ඉච්ඡායෙන් මඛනා ලද්දේ පහනපිණ්ඩික වෙයි. උමතුයෙන් විහතකෞපයෙන් පහනපිණ්ඩික වෙයි. ‘බුදුන් විසින්’ බුදු සවචන් විසින් පසස්නා ලද්දේ පහනපිණ්ඩික වෙයි. අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සනතුෂ්ඨිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා පච්චෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා (ධුතාඛ වශයෙන්) පහනපිණ්ඩික වෙයි. මහණෙනි, මේ පඤ්ච පහනපිණ්ඩිකයෝ ය.

මහණෙනි, මේ පහනපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙහි යම් පහනපිණ්ඩිකයෙක් අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සනතුෂ්ඨිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා පච්චෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා පහනපිණ්ඩික වේ නම්, මේ තෙම මේ පහනපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙන් අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වෙයි.

මහණෙනි, යම්සේ දෙනගෙන් කිරි ය, කිරියෙන් දිගි ය, දිගියෙන් වෙඞරු ය, වෙඞරුයෙන් ගිතෙල් ය, ගිතෙල් පහන්ගිතෙල එහි අග්‍ර යයි කියනු ලැබේ නම්, මහණෙනි, එපරිද්දෙන් මේ පහනපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙන් යම් පහනපිණ්ඩිකයෙක් අලෙපච්ඡතාව ම නිසා සනතුෂ්ඨිය ම නිසා සලලෙඛය ම නිසා පච්චෙකය ම නිසා ඉදමට්ඨිතාව ම නිසා පහනපිණ්ඩික වේ නම්, මේ තෙම මේ පහනපිණ්ඩිකයන් පස්දෙන අතුරෙහි අග්‍ර ද ශ්‍රෙෂ්ඨ ද ප්‍රමුඛ ද උත්තම ද ප්‍රචර ද වේ යයි.

ආරඤ්ඤකවග්ගිය සභරවැනි සී

එහි උද්දානය:

ආරඤ්ඤක සූත්‍රය, පංසුකුලික සූත්‍රය, පිණ්ඩිපාතික සූත්‍රය, රුකබමුල සූත්‍රය, සොසානික සූත්‍රය, අබ්බොකාසික සූත්‍රය, නෙසජ්ජික සූත්‍රය, යථාසන්ධික සූත්‍රය, එකාසනික සූත්‍රය, බලපච්ඡාභතනික සූත්‍රය, පහනපිණ්ඩික සූත්‍රය දැ යි එකොළොසෙකි.

5. සොණවග්ගො.

5. 4. 5. 1.

[සොණ සුතං]

[සාමජිනිදානං]

42. පඤ්ඤිමෙ භික්කුවෙ පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි නො බ්‍රාහ්මණෙසු. කතමෙ පඤ්ඤා:

පුබ්බෙ සුදං භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිං යෙව ගච්ඡන්ති,¹ නො අබ්‍රාහ්මණිං. ඵතරති භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිම්පි ගච්ඡන්ති. අබ්‍රාහ්මණිම්පි ගච්ඡන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ සුතබ්බා සුතබ්බං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අසුතබ්බං. අයං භික්කුවෙ පඤ්ඤිමො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිං උදුනිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුදුනිං. ඵතරති භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිං උදුනිම්පි ගච්ඡන්ති, අනුදුනිම්පි ගච්ඡන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ සුතබ්බා සුතබ්බං උදුනිං යෙව ගච්ඡන්ති, නො අනුදුනිං. අයං භික්කුවෙ දුතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිං තෙව කිණ්ණන්ති,² නො විකිණ්ණන්ති³. සම්ප්පෙතෙව සංවාසං සංසග්ගන්තාය⁴ සම්පවතෙත්තන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රාහ්මණිං කිණ්ණන්තිපි, විකිණ්ණන්තිපි. සම්ප්පෙතෙති සංවාසං සංසග්ගන්තාය සම්පවතෙත්තන්ති. අසම්ප්පෙතෙති සංවාසං සංසග්ගන්තාය සම්පවතෙත්තන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ සුතබ්බා සුතබ්බං තෙව කිණ්ණන්ති, නො විකිණ්ණන්ති. සම්ප්පෙතෙව සංවාසං සංසග්ගන්තාය සම්පවතෙත්තන්ති. අයං භික්කුවෙ තුතියො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං න කරොන්ති ඛනස්සපි ඛඤ්ඤාස්සපි රජ්ජාස්සපි ජාතරූපස්සපි. ඵතරති භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො සන්තිධිං කරොන්ති ඛනස්සපි ඛඤ්ඤාස්සපි රජ්ජාස්සපි ජාතරූපස්සපි. ඵතරති භික්කුවෙ සුතබ්බා සන්තිධිං න කරොන්ති ඛනස්සපි ඛඤ්ඤාස්සපි රජ්ජාස්සපි ජාතරූපස්සපි. අයං භික්කුවෙ චතුර්ත්තො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

පුබ්බෙ සුදං භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො භායං සායමාසායං, පාතො පාතරාසාය භික්කො පරියෙසන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ බ්‍රාහ්මණො යාවදන්තං උදරාචදෙහන්තා⁵ භුඤ්ජිත්වා අවසෙසං ආදාය පකකමන්ති. ඵතරති භික්කුවෙ සුතබ්බා භායං සායමාසායං, පාතො පාතරාසාය භික්කො පරියෙසන්ති. අයං භික්කුවෙ පඤ්ඤිමො පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

ඉමෙ බ්‍රාහ්මණ භික්කුවෙ පඤ්ඤා පොරාණො බ්‍රාහ්මණධම්මො ඵතරති සුතබ්බෙසු සඤ්ඤාසනානි, නො බ්‍රාහ්මණෙසු.

1 බ්‍රාහ්මණිං ගච්ඡන්ති - සො

2 කිණ්ණන්ති - සො

3 විකිණ්ණන්ති - සො.

4 සංසග්ගන්තාය - ඡත්තං, සො

5 උදරාචදෙහන්තා - මජ්ඣ.

5. සංස්කරණය.

5. 4. 5. 1.

[සංස්කරණය]

[සංස්කරණය]

42. මහනේති, මේ පැරණි බ්‍රාහ්මණය (බ්‍රහ්මණ සිටිත්) පසෙක් මේ කල්හි ගුණකයන් කෙරෙහි දක්නා ලැබෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො දක්නා ලැබෙයි. කවර පසෙක යන්:

මහනේති, පෙර බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණියක කරා ම යෙත්. අබ්‍රාහ්මණියක කරා නොයෙත්. මහනේති, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණියක කරා ද යෙත්. නොබ්‍රාහ්මණිය කරා ද යෙත්. මහනේති, මේ කල්හි ගුණකයෝ ගුණකිය වෙත ම යෙති. අගුණකිය වෙත නො යෙත්. මහනේති, මේ පළමුවැනි පැරණි වූ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය දැන් ගුණකයන් කෙරෙහි පැහැයෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැහැයේ.

මහනේති, පෙර බ්‍රහ්මණෝ ඔසප් වූ බ්‍රාහ්මණිය වෙත ම යෙති, ඔසප් නො වූ බ්‍රාහ්මණිය වෙත නොයෙත්. මහනේති, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ ඔසප් වූ බ්‍රාහ්මණිය වෙත ද යෙති. ඔසප් නො වූ බ්‍රාහ්මණිය වෙත ද යෙත්. මහනේති, මේ වක්ති ගුණකයෝ ඔසප් වූ ම ගුණකිය වෙත යෙත්. ඔසප් නොවූ ගුණකිය වෙත නො යෙත්. මහනේති, මේ පොරාණ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය මේ වක්ති ගුණකයන් කෙරෙහි පැහැයෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැහැයේ.

මහනේති, සුමිසෙති බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණියක ගත්තෝ මිලදී නො ගනිති. දෙත්තෝ නො ම විකුණති. අනෙකාගේ සත් (විද්‍යාමාන) ප්‍රමුඛයෙන් ම කුල පරම්පරාව සටන පිණිස සාමාන්‍ය පවත්වති. මහනේති, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ බ්‍රාහ්මණියක මිලදී ද ගනිති, විකුණන්නා වූ ද වෙති. අනෙකාගේ සත්ප්‍රමුඛයෙන් කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සාමාන්‍ය පවත්වති. අසත්ප්‍රමුඛයෙන් කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සාමාන්‍ය පවත්වති. මහනේති, මේ කල්හි ගුණකයෝ ගුණකියක මිලදී නො ම ගනිති. නොම විකුණති. අනෙකාගේ ප්‍රමුඛයෙන් ම කුලපරපුර ගලපනු සඳහා සාමාන්‍ය පවත්වති. මහනේති, මේ නෙවන පොරාණ බ්‍රාහ්මණ ධර්මය මේ කල්හි ගුණකයන් කෙරෙහි පැහැයෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නො පැහැයේ.

මහනේති, පෙර බ්‍රහ්මණෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රිදී ද රන් ද සන්නිධි (රැස්කොට තැබීම) නො කරත්. මහනේති, මේ වක්ති බ්‍රාහ්මණයෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රිදී ද රන් ද සන්නිධි කරත්. මහනේති, මේ කල්හි ගුණකයෝ ධනය ද ධාන්‍යය ද රන් ද රන් ද ජාතරාජ ද සන්නිධි නො කරත්. මහනේති, මේ පැරණි බ්‍රාහ්මණධර්මය මේ වක්ති බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි නොව ගුණකයන් කෙරෙහි මැ දැයමාන වෙයි.

මහනේති, පෙර බ්‍රාහ්මණයෝ සායමාන (සවස කෑම) සඳහා සවස්හි ද ප්‍රාතරාගය (උදය කෑම) සඳහා උදයහි ද භික්ෂා සොයා ඇවිදිනාහ. මහනේති, මේ කල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ කැමැති තාක් කුස් පුරා අහර වලද අවශේෂ රැගෙන යෙති. මහනේති, මේ කල්හි ගුණකයෝ සායමානයෙහි සායමාගය සඳහා ද උදයහි ද ප්‍රාතරාගය සඳහා ද සොයා ඇවිදිනාහ. මහනේති, මේ පස්වන පැරණි බ්‍රාහ්මණධර්මය මේ වක්ති ගුණකයන් කෙරෙහි දැයමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි දැයමාන නො වෙයි.

මහනේති, මේ පැරණි බ්‍රහ්මණදහම පස මේ කල්හි ගුණකයන් කෙරෙහි දැයමාන වෙයි. බ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි දැයමාන නොවේ යයි.

5. 4. 5. 2.

[දෙණ සුභතං]

[සාවජච්ඡිද්දතං]

43. අථ ඛො දෙණො බ්‍රාහ්මණො සෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤාමි. උපසඤ්ඤාමිත්වා භගවතා සද්ධිං සම්මොදි. සම්මොදනියං කථා සාරාණියං විනිසාරෙත්වා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නො ඛො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

සුභං මෙතං හො ගොතම: “න සමණො ගොතමො බ්‍රාහ්මණෙ ජිණේණ වුද්ධෙ මහලලකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පන්නෙ අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසන්නෙ වා නිමින්නෙති”ති. තසිදං හො ගොතම තථෙව, න හි භවං ගොතමො බ්‍රාහ්මණෙ ජිණේණ වුද්ධෙ මහලලකෙ අභිගතෙ වයො අනුප්පන්නෙ අභිවාදෙති වා පච්චුට්ඨෙති වා ආසන්නෙ වා නිමින්නෙතිති. තසිදං හො ගොතම න සම්පන්නමෙවාහි.

[භගවා:]

“කුම්පි නො දෙණ, බ්‍රාහ්මණො¹ පටිජානාසී?”ති.

යා හි නං හො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙසා: “බ්‍රාහ්මණො උභහො සුජානො මානිනො ච පිනිනො ච, සංසුභිගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මෙනා අනුපකතුට්ඨො ජාතිවාදෙන, අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසංක්ඛ්‍යෙවුහානං සාකිරප්ප-හෙදනං ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායනමහා-පුරිසලක්කිණේසු අනවයො”ති මමෙව නං හො ගොතම සම්මා වදමානො වදෙසා.

අහං හි හො ගොතම බ්‍රාහ්මණො උභහො සුජානො මානිනො ච පිනිනො ච, සංසුභිගහණිකො යාව සත්තමා පිතාමහසුගා, අකම්මෙනා අනුපකතුට්ඨො ජාතිවාදෙන. අජ්ඣායකො මන්තධරො, තිණ්ණං වෙදනං පාරගු සතිසංක්ඛ්‍යෙවුහානං සාකිරප්පහෙදනං ඉතිහාසපඤ්චමානං, පදකො වෙය්‍යාකරණො, ලොකායන මහාපුරිසලක්කිණේසු අනවයොති.

1. බ්‍රාහ්මණො’ති-සිමු

5. 4. 5. 2.

[දොණ සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදනයි]

43. එකල්හි දොණ බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් කරා එළඹියේය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සමමොදනාභී වූ ස්මරණාභී වූ කථාව කොට නිමවා එකත්පස්ව තින. එකත්පසෙක හුන් දොණ බ්‍රහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට මෙ පවත් සැලකෙළේ ය:

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, “ශ්‍රමණගෞතමයෝ ජරාජ්ණී වූ වාඳු වූ මහලු වූ තුන්වයස් කල් ඉක්ම වූ අන්තිම වියට පැමිණී බ්‍රාහ්මණයන්ට අභිවාදන හෝ නො කෙරෙති. දෑස හුනස්නෙන් හෝ නැගී නො සිටිති. අසුනෙන් හෝ නිමනුණ නො කෙරෙති” යන හෙල කරුණ මා විසින් අසන ලදී. භවත් ගෞතමයෝ ජ්ණී වූ වාඳු වූ මහලු වූ අධ්වගන වූ අනර්ථ වයසට පැමිණී බ්‍රාහ්මණයන්ට අභිවාදන හෝ නොකරති, දෑස හුනස්නෙන් හෝ නැගී නොසිටිති, ආසනයෙන් හෝ නිමනුණ නො කරති යන මෙ කරුණ එසේ මැය. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙ කරුණ නො නිසි මැයි.

[භගවත්:]

“දොණයෙනි, හො ද ‘බ්‍රාහ්මණයෙක්ම’යි පිළිණ කෙරෙති දැ”යි.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මොනොවට කරුණු කියනුයෙක් යම ම පුද්ගලයකු ගෙණ “මම වූයෙ දෙපසින් මොනොවට උපන්, සත්වන පිතෘමහ - සුගය හෙක් පිරිසිදු මමකුස ඇති, ජාතිවාදයෙන් අක්ඛිපා වූ අනුපකාමව වූ, අධ්‍යාසක වූ වෙදමනුබර වූ, නිසංඝු හා ක්‍රියා කල්‍ය විකල්‍ය සහිත (තිස්සා නිරුකති සංඛ්‍යාත) අක්කර ප්‍රහෙද සහිත වූ (අඵඵ්වෙදය සිවුවැනි කොට) ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති සාග් යජ්ජ් සාම යන තුන් වෙදයෙහි පරහෙරපත්, පද හදාරණ ව්‍යාකරණ හදාරණ, ලොකායත ශාස්ත්‍රයෙහි හා මහාපුරුෂලක්ෂණයන්හි අනුන (සමච්චි) වූයේ බ්‍රාහ්මණ” යි කියා නම, භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මහා කොට කියනුයේ එ මා ම ගෙණ කියනේ ය

භවත් ගෞතමයෙනි, ‘මම වූකලි මමපසින් ද පියපසින් ද යන දෙපසින් සුජාහ වූ, සත්වන මුත්තා සුගය හෙක් සුපිරිසිදු මමකුස් ඇති, ජාතිවාදයෙන් ප්‍රතික්ෂෙප නොකළ, ආක්‍රොශ නොකළ, වෙදමනු හදාරණ මනුබර වූ, නිසංඝුකෙටුන සහිත වූ අක්කරප්‍රහෙද සහිත වූ ඉතිහාසය පස්වනු කොට ඇති තුන් වෙදයන්ගේ පරහෙරට ගිය, පද හා ශෙෂව්‍යාකරණ හදාරණ විනණ්ඩවාදනාසත්‍රයෙහි හා මහාපුරුෂලක්ෂණයෙහි අනුන (සමච්චණ්) බමුණෙකිම වෙමි’යි.

සෙ ඛො හෙ දෙණ, බ්‍රාහ්මණො, පුබ්බකා ඉසසො මනනානං කතතාරො මනනානං පවත්තාරො, සෙසංඤ්චදා එතරගි බ්‍රාහ්මණා පොරාණං මනනපදා ගීතා පට්ඨතනං සමිතිනං තදනුගායනා, තදනුගායනා, හාසිත-මනුහාසිතාද්, සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනා,* වාචිතමනුවාචෙනා, සෙසාපිදා: අට්ටකො වාචිකො වාචදෙවො වෙස්සාමිහෙනා යමනගි අභිරසො භාරදායො වාසෙවො කසුපො භගු. තසාසුමේ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණේ පඤ්ඤපෙතා: චූෂකිමං, ගෙකිමං, මජ්ඣිකං, අමරිතාමරිකං, බ්‍රාහ්මණ චර්ණාලං සෙව පඤ්චමා හෙසා භං දෙණ භතමො?ති.

භා ඛො මයං හො ගොහම, ඉමේ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණේ ජානාම. අථ ඛො මයං බ්‍රාහ්මණානෙව ජානාම. සාදු මේ භං ගොතමො තථා ධම්මං දෙසෙතු යථා අහං ඉමේ පඤ්ච බ්‍රාහ්මණේ ජානෙය්‍යනාති.

තෙන හි බ්‍රාහ්මණ සුඤ්ඤාති, සාදුකං මනසිභරොති, හාසිස්සාමිති. එවං හොති ඛො දෙණො බ්‍රාහ්මණො භගවතො පට්ටසෙසාසි. භගවා එතදවොච:

කථඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණා බ්‍රහ්මසමො හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභතො සුජායො හොති මානිහො ච පිනිහො ච, සංසුදධිගහණිකො යාව සහනමා පිනාමහසුතා, අභිනිහොතා අනුපකක්ඛෙය්‍යා ජාතිවාදෙන සො අට්ඨමනනාලිස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මවර්යං චරති මනෙන අධියමානො අට්ඨමනනාලිස වස්සාති කොමාරබ්‍රහ්මවර්යං චරිතො මනෙන අධියමා අචරියස්ස අචරියධිතං පරියෙසති ධම්මෙතො, හො අධිමෙත. තත්ථ ච දෙණ කො ධරමො? හොම කැයං, හා වණ්ණජාය, හා ගොරකෙත, හා ඉස්සකෙත, හා රාජපොරිසෙන, හා සිසංඤ්ඤාචරෙන, කෙවලා නිකාමවරියාය කපාලං අනාගිමඤ්ඤාදාහො. සො අචරියස්ස අචරිය ධිතං නියසාදෙතො කොසමස්සං ඔහාරෙතො කාසායාති වත්තාති අචරියාදෙතො අභාරස්මා අනාගාරියං පබ්බජති. සො එවං පබ්බජිතො සමානො මෙතනාසහගතෙන චේතසා එහං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුර්ථිං - ඉති උදම්මධො නිරියං සබ්බධි සබ්බතනායා¹ සබ්බාවන්තං ලොකං මෙතනාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරිතො විහරති. කරුණං - පෙ-මුදිතං - පෙ උපෙකාසහගතෙන චේතසා එහං දිසං ඵරිතො විහරති. තථා දුතියං - තථා තතියං - තථා චතුර්ථිං - ඉති උදම්මධො නිරියං සබ්බධි සබ්බතනායා¹ සබ්බාවන්තං ලොකං උපෙකාසහගතෙන චේතසා විපුලෙන මහගගතෙන අප්පමාණෙන අවෙරෙන අව්‍යාපජේඛන ඵරිතො විහරති. සො ඉමේ චතතාරො බ්‍රහ්මවිහාරෙ භාවෙතො කායස්ස ගෙදු පරමවරණා සුගතිං බ්‍රහ්මලොකං උපපජ්ජති.

එවා ඛො දෙණ බ්‍රාහ්මණො බ්‍රහ්මසමො හොති.

1 සබ්බත්තාය - සිමු

* 'සජ්ඣාසිතමනුසජ්ඣායනා' අයං පාඨො දිසනිකාසෙස භා දිසන්න.

ද්‍රෝණය, බමුණන්ගේ මනානුකූල වූ මනානුප්‍රවේක වූ යම පූජිත වූ කෙනෙක් වෙද්ද, යම සාමි කෙනෙකුත් සතු වූ (ඔවුන් විසින් සරසමපනි-
යෙන්) ගසන ලද, (අභ්‍යන්තර) කියන ලද, රැස් කොට නමන ලද මේ
පැරැණි වෙදසංකීර්ණ මනානුප්‍රවේකය මෙකල බමුණෝ ඒ පූජිතයාට අනුව
ගසන් ද, ඔවුනට අනුව (ඔවුන් විසින් කියන ලද්ද අනුව) කියන් ද. හදාරණ
ලද්ද අනුව හදාරන් ද, කියවන ලද්ද අනුව කියවන් ද, ඔහු කවරවා:
අට්ඨක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙසාමිත්ත ය, සමනග්ගි ය, අඛණ්ඩ ය,
භාරද්වාජ ය, වාසෙට්ඨ ය, කසාප ය, හගු ය යන මොහු (දස දෙනා) යි.
ඔවුහු මේ පස් බමුණු කෙනෙකුත් පණවති: **බ්‍රහ්මසම ය, දෙවසම ය,
මජ්ඣිම ය, සමනගාමය ය, වාමකාටකයා ය** යන පස්වනු ය. ද්‍රෝණය,
ඔවුනතුරෙන් කෙපි කවර යි?

හවන් ගෙනමයෙනි, ඇපි මේ පස්බමුණන් කො දනුමහ. එතෙකුදු වන්
ඇපි බ්‍රහ්මණ යයි ම දනමහ. යමතේ මම මේ පස්බමුණන් දැනගනිමි ද,
හවන් ගෙනමයන වහන්සේ මට එපරිද්දෙන් දහම දෙසන සේක්වා!
එ පිණිස අයදිමි.

එසේ නම් බමුණ, අහ. මාතාවන් මෙනෙහි කර. කියන්නෙමයි.
'එසේ ය හවන්ති'යි ද්‍රෝණ බ්‍රහ්මණ ගාගාවතුන් වහන්සේට පිළිවදන්
ඇස්මි. චූළහු තෙල කරුණ වදාළහ:

කිසෙසින් ද්‍රෝණය, බ්‍රහ්මණ බ්‍රහ්මසම වෙයි යන්:

ද්‍රෝණයෙනි, මේ ලොවිනි බමුණු මට්ටමින් ද මියපයින් ද යන උභය-
පාට්ඨයෙන් පූජන වෙයි. සත්වන විනාශනස්‍රගය තෙක් සුපිරිසිදු මවකුස
ඇඟිලේ ජාතිවාදයෙන් අසාන වූයේ අභ්‍යන්තර වෙයි. හේ අවසානිත් වසක්
වෙදමනා හදාරමන කුමරකුසර වෙසෙයි. අවසානිත් වසක් කුමරකුසර
වස මනා හදාරා ඇදුරුහට ආරාය්‍යධර්මය අධිකරණ නොව ධර්මයෙන් ම
සොයයි. ද්‍රෝණය, එහි ආරාය්‍යධර්මයෙහි පණයෙහි) දුටු විෂය නවරේ යන්:
තාමසමයෙහුද නො ම වෙයි. වණ්ණමයෙහුද නො ම වෙයි. ගෙර රැක්-
මෙහුද නො ම වෙයි. දුනුවායෙහුද නො ම වෙයි. රාජපුරුෂයෙහුද
නො ම වෙයි. අනාගත ශිල්පයෙහිහුද නො ම වෙයි. හුදු භික්ෂුවෙහිසොයන
තබලට (අමුණට) අමුණ නො කරමින් වෙයි. හේ ඇදුරුහට ආරාය්‍යධර්මය
පවරා දී තෙස්මස් බහා කසාවන් හැඳ පෙරෙව යිනිගෙන් තික්ම අනගාරිය
ගාසනසෙති පැවිදි වෙයි. හේ වෙසෙසින් පැවිදි වූයේ ම විපුල වූ මෙන් සහ-
ගිය සිහින එක් දිනාවක් අරමුණු කොට වාසය කරයි. එ සෙයින් දෙවන
දිනට ද ... එ සෙයින් තෙවන දිනට ද ... එ සෙයින් සහරවන දිනට ද ...
මෙසේ උද්ධ යට සරස හැම තන්හි සමානමසමනායෙන් සියලු සන්තියන් ඇති
ලොව විපුල වූ මහදාන වූ අප්‍රමාණ වූ අපෙර වූ මෙන් සහගිය සිහින අරමුණු
කොට වෙසෙයි. කරුණා සහගිය සිහින ... මුද්ධා සහගිය සිහින ...
උපෙක්ඛා සහගිය සිහින එක් දිනක් අරමුණු කොට වාසය කරයි. එ සෙයින්
දෙවන දින ... එ සෙයින් තෙවන දින ... එ සෙයින් සහර වන දින ... මේ
සෙයින් උද්ධ යට සරස හැම තන්හි සමානමසමනායෙන් සියලු සන්තියන්
ඇති ලොව විපුල වූ මහදාන වූ අප්‍රමාණ වූ අපෙර වූ අව්‍යාපාදයෙන් යුත්
උපෙක්ඛා සහගත සිහින අරමුණු කොට වාසය කරයි. හේ මේ සහර
බ...වෙහෙර වසා කාලුන් මරණින් මරාගෙන සුගති සංඝායන බ්‍රහ්මලොකයට
එළඹෙයි.

ද්‍රෝණය, මෙසෙයින් ම බ්‍රහ්මණ (බ්‍රහ්මභාරධර්මානුකූල) ගෙයින්,
බ්‍රහ්මසම වෙයි.

කථඤ්ච දෙණ ඛ්‍යාතමණො දෙවසමො හොති?

ඉධ දෙණ ඛ්‍යාතමණො උභතො සුඡාතො හොති මානතො ච පිනිතො ච, සාසුද්ධගහණ්ණකො යාච සහගමා පිනාමහසුගා, අකම්මෙනා අනුපකක්ඛුට්ඨො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචතතාලීස වස්සාති කොමාරා ඛ්‍යාතවරියං චරති මනෙන අධිසමානො. අට්ඨචතතාලීස වස්සාති කොමාරඛ්‍යාතවරියං චරන්තා මනෙන අධිසිත්වා ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. නත්ථ ච දෙණ හො ධම්මො? නෙව කසියා, න වණ්ණජාය, න ගොරකෙඛන, න ඉස්සන්දෙන, න රාජපොරිසෙන, න සීපපඤ්ඤානරෙන, හෙවලො හිකුඛාචරියාය කපාලා අනනිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙත්වා දුරං පරියෙසති ධම්මෙනෙව නො අධම්මෙන. නත්ථ ච දෙණ හො ධම්මො? නෙව භයෙන, න විකකයෙන, ඛ්‍යාතමණිං යෙව උදකුපස්සට්ඨං. සො ඛ්‍යාතමණිං යෙව ගච්ඡති. න බතතිධිං, න වෙසසිං, න සුද්දිං, න චණ්ඩාලිං, න නොසාදිං, න වෙණිං, න රථකාරිං, න පුනකුසිං ගච්ඡති. න ගබ්ගිතිං ගච්ඡති, න පායමානං ගච්ඡති, න අනුතුතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ ඛ්‍යාතමණො න ගබ්ගිතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ ඛ්‍යාතමණො ගබ්ගිතිං ගච්ඡති, අතිමිශ්‍රහජො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. කසමා දෙණ ඛ්‍යාතමණො න ගබ්ගිතිං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ ඛ්‍යාතමණො න පායමානං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ ඛ්‍යාතමණො පායමානං ගච්ඡති, අසුචි පටිපිනො නාම සො හොති මාණවකො වා මාණවිකා වා. කසමා දෙණ ඛ්‍යාතමණො න පායමානං ගච්ඡති. කසමා ච දෙණ ඛ්‍යාතමණො න අනුතුතිං ගච්ඡති: සචෙ දෙණ ඛ්‍යාතමණො අනුතුතිං ගච්ඡති නස්ස සා හොති ඛ්‍යාතමණිං නෙව භාමත්වා න දවත්වා න රත්ත්වා, පජ්ජත්වා ඛ්‍යාතමණස්ස ඛ්‍යාතමණිං හොති. සො මිට්ඨනං¹ උපපාදෙත්වා කෙසමස්සුං ඔහාරෙත්වා කාසායාති වත්ථාති අච්ඡාදෙත්වා අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජති. සො එවා පබ්බජිතො සමානො විච්චෙච්ච කාමෙහි -පෙ- චතුත්ථං ක්කානං උපසම්පජ්ජ විහරති. තො ඉමෙ චතතාරො ක්කානෙ භාවෙත්වා කායස්ස හෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

එවා ඛො දෙණ ඛ්‍යාතමණො දෙවසමො හොති.

කිසෙයින් ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ දෙවසම වෙයි යත්:

ද්‍රෝණය, මෙ ලොවිහි බ්‍රාහ්මණ මවුපයින් ද එයපයින් ද යන දෙපයින් සුජාන වෙයි. සත්වන චිතාමහසුගය හෙක් චිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ ජාතිවාද-යෙන් බැහැර නො කරණ ලද්දේ උපත්‍රොෂ නො කරණ ලද්දේ වෙයි. හේ අටසාලිස්වසක් වෙදමනනු හදාරමින් කුමරබඹසර වෙසෙයි. අටසාලිස්වසක් කුමරබඹසර වැස් වෙදමනනු හදාරා ඇදුරුහට ආවායඝීඛනය නො දැහැමින් නො ව දැහැමින් ම සොයයි. ද්‍රෝණය, එහි ලා දහමි කවර: කෘෂිකම්යෙන් නො වෙයි. වණික්කම්යෙන් නො වෙයි. ගෙරිරැක්මෙන් නො වෙයි. දුනුවාකමින් ද නො වෙයි. රාජපුරුෂත්තියෙන් නො වෙයි. අන්‍යතර ශිල්පයෙකින් නො වෙයි. හුදෙක් භික්ෂාවයඝීයෙන් කබලු නො අවමන් කරමින් වෙයි. හෙ ඇදුරුහට ආවායඝීඛනය පවරා දී නොදැහැමින් නො ව දැහැමින් ම අඹුවක සොයයි. ද්‍රෝණය, එහිදු කවර ධර්මයෙක යත්: මිල දී ගැණීමෙන් නො වෙයි. විකිණිගැණීමෙන් නො වෙයි. අතැ පැත් හෙව දුන් බැමිණියක ම සොයයි. හෙ බැමිණියක කරා ම එළඹෙයි. කැත්දුවක කරා නො යෙයි. වෛශ්‍ය සත්‍රියක කරා ද නො යෙයි. ශුද්‍රසත්‍රියක කරා ද නො යෙයි. සාමාලියක කරා ද නො යෙයි. වැදි අහනක කරා ද නො යෙයි. කුචපොභූ අහනක කරා ද නො යෙයි. සොම්මරු අහනක කරා ද නො යෙයි. පුප්පඬු අහනක කරා ද නො යෙයි. ගැබිනියක කරා ද නො යෙයි. දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා ද නො යෙයි. ඔසප් නොවූ මාගමක කරා ද නො යෙයි. ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ කවර හෙයින් ගැබිනියක කරා නො යෙයි යත්: ද්‍රෝණය, ඉදින් බමුණු ගැබින කරා යේ නම්, උපදනා ඒ මණෙටු හෝ මෙණෙටි හෝ වඩා මිදුන (ගුරාරාගි) යෙහි උපන්නේ නම් වෙයි. ද්‍රෝණය, එහෙයින් බ්‍රාහ්මණ ගැබිනියක වෙත නො යෙයි. ද්‍රෝණය, කවර හෙයින් බ්‍රාහ්මණ දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා නොයේද යත්: ද්‍රෝණයෙනි, ඉදින් බ්‍රාහ්මණ දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා යේ නම්, එ මණෙටු හෝ මෙණෙටිය හෝ අඤ්චි පානය කෙළේ වන්නේ ය. ද්‍රෝණය, එහෙයින් බමුණු දරුවන් කිරිපොවන්නියක කරා නො යෙයි. ද්‍රෝණය, බමුණු කවර හෙයින් ඔසප් නො වූ බැමිණිය කරා නො යෙයි යත්: ද්‍රෝණය, ඉදින් බමුණු ඔසප් නො වූ බැමිණියක කරා යේ නම් සුභූ නො වෙයි. ඔහට එ බැමිණි කෘමය සඳහා නො වෙයි. දවස සඳහා නො වෙයි. රතිය පිණිස නො වෙයි. බමුණුහට බැමිණි ප්‍රජාසන්නා-නය පිණිස ම වෙයි. හෙ පුත්‍රකු හා දුවක හා උපදවා කෙස්මස් බහා කසාවත් හැදපෙරෙව ගෙන් නික්මි අනගාරිය ශාසනයෙහි පැවිදි වෙයි. හෙ මෙසේ පැවිදි වූයේ ම කෘමයන් කෙරෙන් වෙන්ව ම ... වතුභීතියානය උපදවා වාසය කරයි. හෙ මෙ සතර දැහැන් වඩා භාබුන් මරණින් මතු සුගති සංකිත්‍යාන සංගී (බ්‍රහ්ම) ලොකයෙහි උපදනේ ය.

ද්‍රෝණය, මෙසේ බ්‍රාහ්මණ (ධ්‍යාන වැඩීමෙන් බ්‍රහ්ම) දෙවසම වෙයි.

කථංඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභවො සුථාභො හොති මානිභො ච පිනිතො ච, සංසුඤ්ඤාමානො යාච සත්තාමා පිනාමිභාසො, අනිකිභො අනුපකාශො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචන්තාදිසංඝාතී කොමාර බ්‍රහ්මචරියා චරති මනෙත අධිසමානො. අට්ඨචන්තාදිසංඝාතී කොමාර බ්‍රහ්මචරියා චරිතා මනෙත අධිසමානො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති ධම්මෙනොව හො අධම්මෙන. නත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? හොව කසියා, හා වණ්ණජාය, හා ගොරකෙති, හා ඉස්සපෙති, හා රාජපොරිසෙන, හා සිප්පඤ්ඤානරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනානිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙනොව හො අධම්මෙන. නත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? හොව කසෙත, හා විකකසෙත, බ්‍රාහ්මණිං සෙව උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණිං සෙව ගට්ඨි, හා බ්‍රහ්මිසිං, හා වෙස්සි, හා සුද්දි, හා වණ්ණාදි, හා හෙසාදි, හා වෙණ්, හා රථකාරි, හා පුකකුසිං ගච්ඡති. හා ගබ්භිතිං ගච්ඡති. හා පායමානා ගච්ඡති. හා අනුතුති. ගට්ඨති. කසමා ච දෙණ බ්‍රාහ්මණො හා ගබ්භිතිං ගච්ඡති? සචෙ දෙණ බ්‍රාහ්මණො ගබ්භිතිං ගච්ඡති - පෙ - පජ්ඣා ච බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. සො මිථුනං උප්පාදෙතා නමෙව සුභතස්සාදං නිකාමසං මානො ඤාමුඛං අජ්ඣාචසති, හා අගාරස්ස අනගාරියං පබ්බජති යාච පොරාණානා බ්‍රාහ්මණානා මරියාද, නත්ථ නිට්ඨති, නං හා විනික්ඛමති 'යාච පොරාණානා බ්‍රාහ්මණානා මරියාදෙ නත්ථ බ්‍රාහ්මණො සීහො හා හා විනික්ඛමති'ති බො දෙණ නස්ස "බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ"ති වුවමති.

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො මරියාදෙ හොති.

කථංඤ්ච දෙණ, බ්‍රාහ්මණො සමතින්තමරියාදෙ හොති?

ඉධ දෙණ බ්‍රාහ්මණො උභවො සුථාභො හොති - පෙ - අනුපකාශො ජාතිවාදෙන. සො අට්ඨචන්තාදිසංඝාතී කොමාර බ්‍රහ්මචරියා චරති මනෙත අධිසමානො. අට්ඨචන්තාදිසංඝාතී කොමාර බ්‍රහ්මචරියා චරිතා මනෙත අධිසමානො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරියෙසති, ධම්මෙනොව හො අධම්මෙන. නත්ථ ච දෙණ කො ධම්මො? හොව කසියා, හා වණ්ණජාය, හා ගොරකෙති, හා ඉස්සපෙති, හා රාජපොරිසෙන, හා සිප්පඤ්ඤානරෙන, කෙවලං භික්ඛාචරියාය කපාලං අනානිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙතා දුරං පරියෙසති ධම්මෙනා¹ව අධම්මෙනා²වි. කසෙතා³වි විකකසෙතා⁴වි, බ්‍රාහ්මණිමිථ උදකුපස්සට්ඨං. සො බ්‍රාහ්මණිමිථ ගච්ඡති, බ්‍රහ්මිසිමි ගච්ඡති, වෙස්සමි ගච්ඡති, සුද්දිමි ගච්ඡති, වණ්ණාදිමි ගච්ඡති, හෙසාදිමි ගච්ඡති, වෙණ්මි ගච්ඡති, රථකාරිමි ගච්ඡති, පුකකුසිමි ගච්ඡති, ගබ්භිතිමි ගච්ඡති, පායමානමි ගච්ඡති, උතුතිමි ගච්ඡති, අනුතුතිමි ගච්ඡති. නස්ස සා හොති බ්‍රාහ්මණී කාමිථාමි දවත්ථාමි රත්ථාමි. හා පජ්ඣාමි¹ බ්‍රාහ්මණස්ස බ්‍රාහ්මණී හොති. යාච පොරාණානා බ්‍රාහ්මණානා² මරියාද,³ නත්ථ හා නිට්ඨති, නං විනික්ඛමති. 'යාච පොරාණානා බ්‍රාහ්මණානා මරියාද³ නත්ථ බ්‍රාහ්මණො හා සීහො, හා විනික්ඛමති'ති බො දෙණ නස්ස "බ්‍රාහ්මණො සමතින්තමරියාදෙ"ති වුවමති.

එවං බො දෙණ බ්‍රාහ්මණො සමතින්තමරියාදෙ හොති.

1 පජ්ඣාමි - සිමු, මජ්ඣං, සසා. 2 එත්ථ බ්‍රාහ්මණිමිථ ටදං මජ්ඣං. සිමු, පොඤ්ඤාසු අභිකා, 3 මරියාදෙ - මජ්ඣං, සසා.

නිසේගලයින් ප්‍රොණයෙහි, බ්‍රාහ්මණ මය්‍යාදි ඇති වෙයි යන්න:

ද්‍රෝණිය, මෙලොවයි බ්‍රාහ්මණ මවුපියින් ද පියපියින් ද යන දෙපසින් සුජාත වූයේ සත්වන විතැමහසුයා නෙක් සුපිරිසිදු මව්කුස් ඇතියේ ජාතිවාදයෙන් අසාහිත වූ සේ අනුපසාහිත වූයේ වෙයි. හෙ අටසාලිස් වසක් මහනු හදුරමින් කුමරබඩසර වෙසෙයි. අටසාලිස් වසක් කුමරබඩසර වැස මහනු හදුරා ආවායහිතට අවමයෙන් නොව බවයෙන් ම ආවායහිත වෙසෙයි. ද්‍රෝණිය, එහි බමිය කවර යන්: කාමිකමයෙන් ද නො ම වෙයි. වණ්ක්කමයෙන් ද නො ම වෙයි. ගොරකොයෙන් ද නො ම වෙයි. දුනුවකමින් ද නො ම වෙයි. රාජපුරාමයෙන් ද නො ම වෙයි. අනාහර ගිලපයෙකින් ද නො ම වෙයි. හිකොවයහියෙන් ම කබලු (හිකො හාජන) නො අවමන් කරණුයේ හුදෙක් ධන සොයයි. හෙ දැදුරාට ආවායහිතය පවරා දී අවමයෙන් නොව බමියෙන් ම දුරපයෙහිම කෙරෙයි. බමුණ එකිද බමිය කවර යන්: කුසයෙහිද නොවෙයි. විත්‍රයයෙහිද නො වෙයි. අනා පැන් හෙව දන් බැමිණියක ම සොයයි. හෙ බැමිණිය කාරා ම සෙයි. කැන්කුමරියක කාරා නො සෙයි. වෙවක සත්‍රියක කාරා නො සෙයි. ගුදසත්‍රියක කාරා නො සෙයි. සාබලියක කාරා නො සෙයි. වැදී අහනක කාරා නො සෙයි. කුචපොතු අහනක කාරා නො සෙයි. සොම්මරා අහනක කාරා නො සෙයි. පුස්සවුමක කාරා නො සෙයි. ගැබිනක කාරා නො සෙයි. දරුවන් කිරිපොවන්තියක කාරා නො සෙයි. සානුමන් නො දුටුක කාරා නො සෙයි. ද්‍රෝණයෙහි, කවර හෙයින් බ්‍රාහ්මණ ගැබින කාරා නොම සෙයි යන්: ද්‍රෝණිය, දුදින් බ්‍රාහ්මණ ගැබින කරා සේ නම් ... පුජාව පිණිස ම බමුණුට බැබිණි වෙයි. හෙ මිථුනා උපදවා එ දරුනේ ම ආසාදය කැමැති වනුයේ ගිහිනෙහි වෙසෙයි. හෙත් තික්ම ගොසනෙහි පාහිදි නො වෙයි. පැරණි බමුණන්ගේ මයාදා යමනක් වේ නම්, එහි සිටුවෝ ය. එය නො මවෙත් ය. පැරණි බමුණන්ගේ මයාදා යම නක් නම් බ්‍රාහ්මණ එහි සිටියේ එය වාහිත්‍රම නො හෙරිය යන එකරාණන් ම ද්‍රෝණිය “බ්‍රාහ්මණ මයාදා ඇතියෙකා”යි කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණයෙහි, මෙසේ බ්‍රාහ්මණ මය්‍යාද්‍ය භාවිත වෙයි.

ද්‍රෝණය, කිසෙයින්, බ්‍රාහ්මණ සමහිත්තමරියාද වෙයි යන්.

දෝණිය, මේ ලේඛන බ්‍රාහ්මණ මට්ටම දෙසින් පූජනීය වූයේ වෙයි. ජාතිවාදයෙන් අනුප්‍රසාද වෙයි. හේ අවසානික් වසක් මහත්‍ර හඳුර්මන් කුමරබසර වෙසෙයි. අවසානික් වසක් කුමරබසර වස මහත්‍ර හඳුර් දහමින් ම ආවාය්හිව ආවාය්හිවනය දදහමින් නො ම දහමින් සොයයි. දෝණිය, එහිදු දහම හවර යන්: කාමිකමිසෙහ ලො ම වෙයි, වණික් කමියෙන් නො වෙයි, ගවරකොසෙන් නො ම වෙයි, දුග්‍රවකමින් නො ම වෙයි. රාජපුරුසාචයෙන් නො ම වෙයි, අනාහර ලියෙයකින් නො ම වෙයි, භික්ෂානාජය (හිතපාත්‍රය) නො ඉක්මවා සිහනුයේ (නො ගරහනුයේ) ගදු භික්ෂාචර්යායෙන් සොයයි. හේ ආවාය්හිව ආවාය්හිවනය පවරා දී බමියෙනුද අබමියෙනුද ක්‍රියයෙනුද වික්‍රයෙනුද දිය එව පාවාදන් නාය්හිවන හෝ බැමියෙක සොයයි. හේ බැමියෙක වෙන ද යෙයි, කාන්දුවන වෙන ද යෙයි, වෙවෙසෙය්‍යක වෙන ද යෙයි, ගුදියන වෙන ද යෙයි, සාබලියන වෙන ද යෙයි. වැදිඅනනක වෙන ද යෙයි, කුදුපොත් අනනක වෙන ද යෙයි, සොමලරු අනනක වෙන ද යෙයි. පුත්සලු අනනක වෙන ද යෙයි. ගබ්නිය වෙන ද යෙයි, දරුවන් කිර පොවන්තිය වෙන ද යෙයි. ඔසත් අනන වෙන ද යෙයි. ඔසත් ලො වු අනන වෙන ද යෙයි. ඔහට හෙල බැමියි කාම වණිස ද වෙයි, හෙලි වණිස ද වෙයි, කාමරනි වණිස ද වෙයි. එ බද්දහවට බැමියිය පුත්‍රපුත්‍ර ව වණිස ම පො වෙයි. පුරාණ බමුණන්ගේ යම ආචාරයෙහිදවෙක් වේ නම්, එ නො සිටියි, එය ඉක්මවාලයි. දෝණිය, පුරාණ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ යම මය්හිදයෙක් වේද, බමුණු එහි නො සිටියේ එය ඉක්මවාලයි. එහෙයින් “බ්‍රාහ්මණ, සමන්තා මරියාදු ඇත්තේ” යයි කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණිය, මෙසේ බිමින් සමීපතා මරියාද වේ.

කථංඤ්ච දොණ ඛ්‍රාහමණො ඛ්‍රාහමණ චණ්ඩාලො හොති?

ඉධ දොණ ඛ්‍රාහමණො උභතො සුඡාතො හොති මානිතො ච චිතිතො ච, සංසුඤ්ඤායාමෙකො යාව සහනමා පිනාමහසුගා, අනඛිනෙතා අනුපකානුවෙයා ඡාතිවාදෙන. සො අධ්වචනතාලීස වස්සාති කොමාරං ඛ්‍රාහමචරියං චරති මනෙත අසියමානො. අධ්වචනතාලීස වස්සාති කොමාරං ඛ්‍රාහමචරියං චරිතො මනෙත අසිසිතො ආචරියස්ස ආචරියධනං පරිසෙසති ධම්මෙන'පි අධම්මෙන'පි කසියා'පි වණ්ණජාය'පි ගොරහෙත'පි ඉස්සන්ත'පි රාජපොරිසෙන'පි සිප්පඤ්ඤතරෙන'පි කෙවලම්පි භික්ඛාචරියාස කපාලං අනනිමඤ්ඤමානො. සො ආචරියස්ස ආචරියධනං නියාදෙතො දුරං පරිසෙසති ධම්මෙන'පි අධම්මෙන'පි කසෙත'පි විකකයෙන'පි¹ උදකුපස්සධං. සො ඛ්‍රාහමණම්පි ගච්ඡති, බහතිසම්පි ගච්ඡති, වෙසසිම්පි ගච්ඡති, සුද්දම්පි ගච්ඡති, චණ්ඩාලම්පි ගච්ඡති, නෙසාදම්පි ගච්ඡති, වෙණ්ණම්පි ගච්ඡති රථභාරිම්පි ගච්ඡති, පුකකුසිම්පි ගච්ඡති, ගබ්භිතිම්පි ගච්ඡති, පායමානම්පි ගච්ඡති, උතුනිම්පි ගච්ඡති, අනුතුනිම්පි ගච්ඡති. නස්ස සා හොති ඛ්‍රාහමණි කාමජා'පි දවජා'පි රතජා'පි, න පජජා'පි² ඛ්‍රාහමණස්ස ඛ්‍රාහමණි හොති. සො සබ්බකම්මෙති ජිවිකං කපෙති. තමෙනං ඛ්‍රාහමණං ඵවමාහ සු: “කසමා හවා ඛ්‍රාහමණො පටිඡානමානො සබ්බකම්මෙති ජිවිකං කපෙති?”ති. සො ඵවමාහ: “සෙය්‍යථා'පි හො අහගි සුම්පි දහති, අසුම්පි දහති, න ච තෙන අහගි උපලිප්පති, ඵවමෙව බො හො සබ්බකම්මෙති චෙපි ඛ්‍රාහමණො ජිවිකා කපෙති, න ච තෙන ඛ්‍රාහමණො උපලිප්පති”. සබ්බකම්මෙති ජිවිකං-කපෙතිති බො දොණ නසමා ඛ්‍රාහමණො “ඛ්‍රාහමණ චණ්ඩාලො”ති චූචිති.

ඵවා බො දොණ ඛ්‍රාහමණො ඛ්‍රාහමණචණ්ඩාලො හොති.

යෙ බො දොණ ඛ්‍රාහමණානං පුබ්බකා ඉසයො - මනනානං භාගනාරො මහකානං පච්චනාරො, යෙසාස්සච්ඡදං ඵනරති ඛ්‍රාහමණා පොරාණං මනනපදා ගිතං පට්ටහනං සම්මිතං තදනුගායනති, තදනුභාසනති, භාසිහවනුභාසනති, සජ්ඣාසිහමනුසජ්ඣාසනති, වාචිතමනුචාචෙනති, සෙය්‍යපීදා: අට්ටහො වාමකො වාමදෙවො වෙස්සාමිහෙනා යමනගති අභිතිරසො භාරදාපො වාසෙට්ඨා කාස්සපො භගු. නායස්සමෙ පඤ්ච ඛ්‍රාහමණෙ පඤ්ඤපෙනති: ඛ්‍රාහමසමං, දෙවසමං, මිරියාදං, සම්භින්නමිරියාදං, ඛ්‍රාහමණචණ්ඩාලායෙව පඤ්චමං. තෙසං ඤා ද්‍රොණ කතමො'ති. ඵවා සහෙන මයං හො ගොතම ඛ්‍රාහමණචණ්ඩාලම්පි න පුරෙම.

අභිකකනනං හො ගොතම - පෙ - උපාසකා මං හවා ගොතමො ධාරෙතු අජ්ජනගෙහ පාණ්ණපෙනං සරණං ගතනති.

1 ඵඤ “ඛ්‍රාහමණම්පි” ති පදං මජ්ඣං අසිකං 2. පජජා'පි - සිඛු, මජ්ඣං, ස්‍යා.

ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණ කෙසේ නම් බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල වේය යත්:

ද්‍රෝණය, මෙ ලෙව්ති බ්‍රාහ්මණ මවුපසින් හා පියපසින් හා උභයපාතමී-
යෙන් සුජාත වුයේ සත්වන පිතෘමහත්තය තෙක් සුපිරිසිදු මවුකුස් ඇතියේ
වෙයි. ජාතිවාදයෙන් අක්ෂිපාතවුයේ අනුපකාශව වෙයි. හෙ අටසාලිස් වසක්
මනත්‍ර හදාරමින් කුමරබඬසර සෙරෙයි. හේ මනත්‍ර හදාරා අටසාලිස් වසක්
කුමරබඬසර සාරු ඇදුරුහට දැමුණුද නොදැමුණුද කෘෂිකම්යෙහුද
වණිකම්යෙහුද ගොරක්කම්යෙහුද දුනුවාකම්යෙහුද රාජපුරුෂකම්යෙහුද
අන්‍යාතර ශිල්පයෙහුද කබලු හෙලා නො දක්වමින් හුදෙක් භික්ෂාවයීයෙහුද
ආවායයී ධනය සොයන්නේය. හේ ආවායයීහට ආවායයීඛනය පවරා දී
දැමුණුද නොදැමුණුද ක්‍රයයෙහුද වික්‍රයයෙහුද දිය අතැ හෙව දන්
හායයීවක සොයයි. හේ බ්‍රාහ්මණිය වෙත ද යෙයි. ක්ෂත්‍රියාව වෙත ද යෙයි.
වෛශ්‍යස්ත්‍රිය කරා ද යෙයි. ගුරුස්ත්‍රිය කරා ද යෙයි. සැඩොලිය වෙත ද යෙයි.
වැදි අභත වෙත ද යෙයි. කුළුපොත්තු අභතක කරා ද යෙයි. සොම්මරු
අභත වෙත ද යෙයි. පුස්සචු අභත වෙත ද යෙයි. ගැබ්ණිය කරා ද යෙයි.
කිරිපොවන්තිය කරා ද යෙයි. ඔසප් වූවක කරා ද යෙයි, ඔසප් නොවූවක
කරා ද යෙයි. ඔහට ඒ බැමිණිය කාම පිණිස ද, දව පිණිස ද, කාමරති
පිණිස ද වෙයි. පුත්‍රප්‍රජාව සදහා ම බමුණුහට බැමිණිය නො වෙයි.
හේ හැම කම්යෙන් දිවි රක්තේය. තෙල පුහුල්හට බ්‍රාහ්මණයෝ මෙසේ
කියන්නාහ: “කවර හෙයින් භවත් ‘බ්‍රාහ්මණයෙමි’යි පිළින කෙරෙමින් හැම
කම්යෙන් ජිවිකා කෙරේදැ”යි. හේ මෙසේ කියයි: “භවත්ති, යම්සෙ අභතිය
පමිත්‍රයන් දවා ද, අපමිත්‍රයන් දවා ද, එය හා අභතිය නො තැවරේ ද,
භවත්ති, එසෙයින් ම බ්‍රාහ්මණ හැම කම්යානකයෙන් ජිවිකා කෙරේ නම්,
බ්‍රාහ්මණ එය හා නො තැවරේ.” ද්‍රෝණය, බ්‍රාහ්මණයා යම්කම්යානකයෙන්
ජිවිකා කරන්නේය යන එකරුණෙන් බ්‍රාහ්මණයා “බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල” යයි
කියනු ලැබේ.

ද්‍රෝණය, මෙසෙයින් බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල වෙයි.

ද්‍රෝණය, බමුණන්ගේ මනත්‍රකතීන් වූ මනත්‍රප්‍රවතීක වූ යම් පූජි සාම්
කෙනෙක් වෙත් ද, යම් සාම් කෙනකුත් විසින් ගයන ලද පවත්වන ලද
සංග්‍රහ කරණ ලද මේ පුරාණ මනත්‍රපදයක් මේ ද, මෙකල්හි බ්‍රාහ්මණයෝ
ඒ ගීතය අනුගායනා කෙරෙත් ද, එය අනුව කියත් ද, (ඔවුන් විසින්) හදාරණ
ලද්ද අනුව හදාරත් ද, (අන්‍යයනට) කියවන ලද්ද අනුව කියවත් ද, ඔහු
කවරහ: අට්ටක ය, වාමක ය, වාමදෙව ය, වෙස්සාමිත්ත ය, යමනග්ගි ය,
අඛරික ය, භාරථාජ ය, වාසෙට්ඨ ය, නසුප ය, භගු ය යන මොහු යි.
ඔහු මේ පස් බමුණන් පණවති: බ්‍රහ්මසමය, දෙවසමය, මරියාදය, සමභින්න-
මරියාදය, බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාල ම පස්වනු ය. ද්‍රෝණය, තෝ ඔවනතුරෙහි
කතමයෙහි දැයි. භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, මෙසේ ඇති කල්හි අපි
බ්‍රාහ්මණවණ්ඩාලයා පවා නො පුරමිහ. (බ්‍රාහ්මණ වණ්ඩාල තරම්වත්
නොවමිහ)

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය ... භවත් ගෞතමයන්
වහන්සේ මා අද පටන් කොට දිවි ඇතිතෙක් සරණ ගිය උපාසකයකු
කොට බරණ සේක් වායි.

5. 4. 5. 3.

[සභාරවසුත්තං]

[සාවසභිද්දන්]

44. අප්ඵ ඛො සභාරවො බ්‍රාහ්මණො යෙන භගවා තෙනුපසඛකම්. උපසඛකම්භා භගවතා සද්ධිං සමෙමාදි. සමෙමාදනීයං කථං සාරාණීයං විනිසාරෙඤා එකමන්තා නිසිදි. එකමන්තා නිසිනොතා ඛො සභාරවො බ්‍රාහ්මණො භගවන්තං එතදවොච:

කො ඥා ඛො හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද¹ දිස්සරන්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්තා නප්පට්ඨන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. කො පග හො ගොතම හෙතු? කො පච්චයො? යෙනෙකද දිස්සරන්තං අසඤ්ඤායකතා'පි මන්තා පට්ඨන්ති, පගෙව සඤ්ඤායකතා'ති.

යස්මිං බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ කාමරාගපරික්ෂිතෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතා නප්පජානාති, අත්තත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතා නප්පජානාති, න පස්සති. පරත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. උග්ගත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතා නප්පජානාති, න පස්සති. දිස්සරන්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්තා නප්පට්ඨන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උද්දප්පෙතො සංසවෙස්සා ලාබ්‍යාය වා හලිද්දියා වා නිලියා වා මඤ්ඤ්ථාය වා, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවේග්ගමානො යථාභූතං නප්පජානෙය්‍ය න පස්සෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ කාමරාගපරික්ෂිතෙන චේතසා විහරති කාමරාගපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උග්ගත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිස්සරන්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්තා නප්පට්ඨන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුත්‍ර ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ ව්‍යාපාදපරික්ෂිතෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උග්ගත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිස්සරන්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්තා නප්පට්ඨන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උද්දප්පෙතො අග්ගිනා සන්තපොතො උක්කට්ඨිනො² උස්සදකජානො,³ තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිත්තං පච්චවේග්ගමානො යථාභූතං නප්පජානෙය්‍ය, නප්පස්සෙය්‍ය, එවමෙව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ ව්‍යාපාදපරික්ෂිතෙන චේතසා විහරති ව්‍යාපාදපරෙතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති. අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උග්ගත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිස්සරන්තං සඤ්ඤායකතා'පි මන්තා නප්පට්ඨන්ති, පගෙව අසඤ්ඤායකතා.

1. යෙන කදමි-මුජ්ජා. 2. උක්කට්ඨිතො-සිමු, උක්කට්ඨිතො-මුජ්ජා, උක්කට්ඨිතො-සයා

3. උස්සදකජානො - මුජ්ජා.

5. 4. 5. 3.

[සඛාරව සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

44. එකල්හි සඛාරව බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියේ ය. එළඹ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සමග සතුටු විය. සමමොදනායට නිසි සමරණානි කථාව කොට නිමවා එකත්පසෙක හිඟ. එකත්පසෙක හුන් සඛාරව බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල භරාණ සැළ කෙළේ ය.

භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් හෙයකින් ඇතැම් කලෙක දිගුකලක් හදුල වෙදමනුයෝ ද නොවැටහෙත් නම්, නොහදුල මනුයෝ පළමුව ම නොවැටහෙත් නම්, එයට කවර හෙතු ය? කවර ප්‍රත්‍යය යැයි? භවත් ගෞතමයන් වහන්ස, යම් හෙයකින් ඇතැම් කලෙක බොහෝ කලක් නො හදුල මනුයෝත් වැටහෙත් නම්, හදුල මනුයෝ පළමුව ම වැටහෙත් නම්, එයට කවර හෙතු ය? කවර ප්‍රත්‍යය යැයි?

බ්‍රාහ්මණය, යම් සමයෙකිනි කාමරාගයෙන් ඇවිසැගත් කාමරාගයෙන් මැඩුනු සිහිත් වාසය කෙරේ නම්, උපත්තා වූ ද කාමරාගයාගේ යථාභූත නිෂරණය නොදන්නේ නම්, එ සමයෙහි ආත්මාචය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. එ සමයෙහි පරාචය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. එ සමයෙහි උහසාචය ද යථාභූත කොට නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි හදුල වෙදමනුයෝ නො වැටහෙත්, නොහදුල වෙදමනුයෝ පළමුව මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ ලහු-පැහැසෙන් වේවයි, කසාපැහැසෙන් වේවයි, නිල්පැහැසෙන් වේවයි, මදවිය පැහැසෙන් වේවයි මුසු වූ දියබඳහෙක් වේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් සිය මුව සටහන් පිරික්සනුයේ යාථාවයෙන් නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් සමයෙකිනි කාමරාගයෙන් ඇවිසැගත් කාමරාගයෙන් මැඩුනු සිහිත් වෙසේ නම්, උපත් කාමරාගයාගේ යථාභූත නිෂරණය නොදන්නේ නම්, ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උහසාචය ද ... එ සමයෙහි යාථාවයෙන් නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි සජ්ඣායනා කළ මනුයෝ ද නොවැටහෙත්, සජ්ඣායනා නො කළ මනුයෝ පළමුව මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් ඇවිසැගත් ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුනු සිහිත් වෙසේ නම්, උපත් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණය ද තත්වූ පරිදි නොදන්නේ නම්, ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උහසාචය ද එසමයෙහි තත්වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි ස්වාධ්‍යායි කාත මනුයෝ ද නො වැටහෙත්. අස්වාධ්‍යායිකාතමනුයෝ පළමුව මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ ගින්නෙන් තැවුනු කකාල උණුසුම් වූ දියබඳහෙක් වේ නම්, එහි වසුර්මත් පුරුෂයෙක් සවනිය මුඛ නිමිත්ත පිරික්සන්නේ තත්වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකි ව්‍යාපාදයෙන් ඇවිසැගත් ව්‍යාපාදයෙන් මැඩුනු සිහිත් වෙසේ නම්, උපත් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණයක් තත්වූ පරිදි කොට නොදන්නේ නම්, ආත්මාචය ද ... පරාචය ද ... උහසාචය ද එසමයෙහි තත්වූ පරිදි නො දන්නේ ය. නොදක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි අධ්‍යයන කළ වෙදමනුයෝ ද නො වැටහෙත්, අධ්‍යයන නො කළ මනුයෝ පළමුව මැයි.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විනාශිතපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති විනාශිතපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච විනාශිතස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උද්දමනො සෙවාලපණකපරියොනඥො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවේකම්මානො යථාභූතං නප්පජානෙය්‍ය, නපස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විනාශිතපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති විනාශිත-පරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච විනාශිතස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ උද්ධමකුක්ඛාදිපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති උද්ධමකුක්ඛාදිපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච උද්ධමකුක්ඛාදිස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උද්දමනො වාතෙරිතො චලිතො හනො උෘමිජාතො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවේකම්මානො යථාභූතං නප්පජානෙය්‍ය, න පස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ උද්ධමකුක්ඛාදිපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති උද්ධමකුක්ඛාදි-පරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච උද්ධමකුක්ඛාදිස්ස නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විචිකිච්ඡාපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති විචිකිච්ඡාපරේතෙන, උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා. සෙය්‍යථා'පි බ්‍රාහ්මණ, උද්දමනො ආවිලො ලුලිතො කලලිභූතො අකුකාරෙ නිකතිතො, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛනිමිතනං පච්චවේකම්මානො යථාභූතං නප්පජානෙය්‍ය, නපස්සෙය්‍ය, එවමෙව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ විචිකිච්ඡාපරිපූර්ණිතෙන චේතසා විහරති විචිකිච්ඡාපරේතෙන, උප්පන්නාය ච විචිකිච්ඡාය නිස්සරණං යථාභූතං නප්පජානාති, අත්තත්ථම්පි -පෙ- පරත්ථම්පි -පෙ- උභයත්ථම්පි තස්මිං සමයෙ යථාභූතං නප්පජානාති, න පස්සති. දිඝරතනං සඤ්ඤායකතා'පි මනනා නප්පට්ඨනති, පභෙව අසඤ්ඤායකතා.

නවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක්හි විනම්ඳායෙන් වැහි රැගත් විනම්ඳායෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විනම්ඳායෙන් යථාභූත නිසරණයක් නොදන්නේ ය. ආත්මාවිය ද ... පරාවිය ද ... උත්තමාවිය ද එසමයෙහි යථාභූතයෙන් නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි අධ්‍යයන කළ මනත්‍රයෝ නො වැටහෙත්. අධ්‍යයන නො කළ මනත්‍රයෝ කැල මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ සෙවෙලින් හා පෙදින් හා වැහි රැගත් දිය බඳුනෙක් වේ නම්, එහි චක්ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් ස්වකීය මුඛනිමිත්ත පිරික්සන්නේ නම් එහි පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි විනම්ඳායෙන් ඇවිසැගත් විනම්ඳායෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විනම්ඳායෙන් නිසරණයන් නත් වූ පරිදි නො දන්නේ ය. ආත්මාවිය ද ... පරාවිය ද ... උත්තමාවිය ද එසමයෙහි නත් වූ පරිදි නො දන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි හදුල මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්, නොහදුල මනත්‍රයෝ කැල මැයි.

නවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක්හි උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් වැළදගත් උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් මැඩුනු සිතින් මාසය කෙරේ නම්, උපන් උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් නිසරණයන් නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය ආත්මාවිය ද ... පරාවිය ද ... උත්තමාවිය ද එසමයෙහි නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිසිකාලයක් හදුල මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නො හදුල මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම? බ්‍රාහ්මණය, වාතයෙන් නම්පිත වූ සැලුනු ප්‍රානන වූ හටගත් රළ ඇති දිය බඳුනෙක් යම්සේ නම්, එහි චක්ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් ස්වකීය මුඛනිමිත්ත පිරික්සා බලනුයේ යථාභූතයෙන් නො දන්නේ ය, නොදන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක්හි උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් වැහි රැගත් උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උඤ්චිච්ඤාකකුච්චයෙන් නිසරණයන් නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය ... ආත්මාවියත් ... පරාවියත් ... උත්තමාවියත් එසමයෙහි නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිසිකාලයක් හදුල මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුල මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම?

නවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක විචිකිච්ඡායෙන් වැහි රැගත්, විචිකිච්ඡායෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විචිකිච්ඡාවෙන් නිසරණයන් නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය. ආත්මාවියත් ... පරාවියත් ... උත්තමාවියත් එසමයෙහි නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිගුකලක් හදුල වෙද මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුල මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කවරේද? බ්‍රාහ්මණය, යම්සේ නොපහත් වූ කැලැබුනු බොරු දිය බඳුනෙක් අඳුරෙහි තබන ලද්දේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ස්වකීය මුඛනිමිත්ත පරීක්ෂා කරණුයේ නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක විචිකිච්ඡායෙන් වැහි රැගත් විචිකිච්ඡායෙන් මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විචිකිච්ඡාවෙන් නිසරණයන් නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය. ආත්මාවිය ද ... පරාවිය ද ... උත්තමාවිය ද එසමයෙහි නත් වූ පරිදි නොදන්නේ ය, නොදන්නේ ය. දිගුකලක් හදුල මනත්‍රයෝ ද නොවැටහෙත්. නොහදුල මනත්‍රයෝ නොවැටහෙති යනු කියනු කිම?

යස්මිංඤ ඛො බ්‍රාහ්මණ, සමයෙ න කාමරාගපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති, පභෙව සංකියකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උද්දමනො අසාදවේඨා ලාබ්‍ය චා භද්‍රේඤ්ඤා චා නිලිඤා චා මධුර්ධ්‍යා චා, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පට්ඨවේකම්භානො යථාභූතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ යස්මිං සමයෙ න කාමරාගපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න කාමරාගපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච කාමරාගස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති, පභෙව සංකියකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න ව්‍යාපාදපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති, පභෙව සංකියකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උද්දමනො අග්ගිනා අසන්නතෙනා අනුක්කමිතො,¹ අනුස්සදකජානො,² තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පට්ඨවේකම්භානො යථාභූතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න ව්‍යාපාදපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න ව්‍යාපාදපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච ව්‍යාපාදස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති. පභෙව සංකියකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විනම්ඤ්ඤපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න විනම්ඤ්ඤපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච විනම්ඤ්ඤ නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති. පභෙව සංකියකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උද්දමනො න සෙවා -උප්පකපරියොනඤ්ඤා, තත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛතිමිත්තං පට්ඨවේකම්භානො යථාභූතං පජානෙය්‍ය, පස්සෙය්‍ය, එවමේව ඛො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විනම්ඤ්ඤපරිපූර්ණතා වේතසා විහරති න විනම්ඤ්ඤපරේතෙන, උප්පන්නස්ස ච විනම්ඤ්ඤ නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උතයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දිස්සරත්තං අසංකියකතාපි මනනා පටිහන්ති, පභෙව සංකියකතා.

1. අනුක්කමිතො - ඡිජ්ඣ, අනුක්කමිතො සීමු

2. අනුස්සදකජානො - ඡිජ්ඣ.

බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක කාමරාගයෙන් නො වැහිරුණත් කාමරාගයෙන් නොමැදුණු සිහින් වෙසේ නම්, උපන් කාමරාගයාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ නම්, ආහමාමය ද එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. පරාමය ද එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. උහසාමය ද එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය. දක්වේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමුකොට මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ ලුහුපැහැයෙන් වෙමසි කසාපැහැයෙන් වෙමසි නිල්පැහැයෙන් වෙමසි මදවිය පැහැයෙන් වෙමසි නොමැදුණු වූ දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ස්වකිය මූලනිමිත්ත පිරික්සා බලන්නේ තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එසෙයින් ම යම් කලෙකිනි කාමරාගයෙන් නො ඇවිසාගත් කාමරාගයෙන් නොමැදුණු සිහින් වෙසේ නම්, උපන් කාමරාගයාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ නම්, ආහමාමයත් ... පරාමයත් ... උහසාමයත් එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. දිගුකලක් නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමුකොට මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක ව්‍යාපාදයෙන් නොඇවිසාගත් ව්‍යාපාදයෙන් නොමැදුණු සිහින් වෙසේ නම්, උපන් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ නම්, ආහමාමයත් ... පරාමයත් ... උහසාමයත් එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමු කොට මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ ගින්නෙන් නො හැදුණු නො පැසුණු උණුසුම් නොකල දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ස්වකිය මූලනිමිත්ත පිරික්සා බලනුයේ තත්ව පරිදි දන්නේ ය. දක්වේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකිනි ව්‍යාපාදයෙන් නො ඇවිසාගත් ව්‍යාපාදයෙන් නො මැදුණු සිහින් වෙසේ නම්, උපන් ව්‍යාපාදයාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ නම්, ආහමාමයත් ... පරාමයත් ... උහසාමයත් එසමයෙහි තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. දිගුකලක් නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමු මැයි.

තවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙකිනි විනමිදියෙන් නො වැහිරුණත් විනමිදියෙන් නො මැදුණු සිහින් වෙසේ ද, උපන් විනමිදියාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ ද, එසමයෙහි ආහමාමයත් ... පරාමයත් ... උහසාමයත් තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමු මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ සෙවෙලින් හා පෙදින් නො වැහුරුණු දියබදුනෙක් වේ නම්, එහි වණ්ණරමත් පුරුෂයෙක් ස්වකිය මූලනිමිත්ත පිරික්සා බලන්නේ තත්ව පරිදි දන්නේ ය, දක්වේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකිනි විනමිදියෙන් නො වැහුරුණු විනමිදියෙන් නො මැදුණු සිහින් වෙසේ නම්, උපන් විනමිදියාගේ නිසරණයත් තත්ව පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආහමාමයත් ... පරාමයත් ... උහසාමයත් තත්ව පරිදි දන්නේ ය. දක්වේ ය. දිගුකලක් නොහදල මනත්‍රයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනත්‍රයෝ පළමු මැයි.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරිසුට්ඨිතෙන, චේතසා විහරති න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරෙතෙන, උප්පන්නාස්ස ච උද්ධච්ච-කුක්කුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි -පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උභයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසංකායකතාපි මනනා පටිභනති, පභෙව සංකායකතා. සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ, උද්දපත්තො න වාගෙරිහො න චිට්ඨො න හතො න උභිජාතො, නත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛිතිමිත්තං පච්චචේනිමානො යථාභූතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය, ඵලමේව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න උද්ධච්චකුක්කුච්චපරෙතෙන, උප්පන්නාස්ස ච උද්ධච්චකුක්කුච්චකුච්චස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි පෙ- පරත්ථමි -පෙ- උභයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසංකායකතාපි මනනා පටිභනති, පභෙව සංකායකතා.

පුන ච පරං බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න විචිකිච්ඡාපරෙතෙන, උප්පන්නාස්ස ච විචිකිච්ඡාස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. උභයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති පස්සති. දීඝරත්තං අසංකායකතාපි මනනා පටිභනති, පභෙව සංකායකතා සෙය්‍යථාපි බ්‍රාහ්මණ උද්දපත්තො අචේතං විප්පසනො අනාච්ඡො ආලොභො නිකම්බෙනා, නත්ථ චක්ඛුමා පුරිසො සකං මුඛිතිමිත්තං පච්චචේනිමානො යථාභූතං පජානෙය්‍ය පස්සෙය්‍ය. ඵලමේව බො බ්‍රාහ්මණ, යස්මිං සමයෙ න විචිකිච්ඡාපරිසුට්ඨිතෙන චේතසා විහරති න විචිකිච්ඡා පරෙතෙන, උප්පන්නාස්ස ච විචිකිච්ඡාස්ස නිස්සරණං යථාභූතං පජානාති, අත්තත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. පරත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. උභයත්ථමි නස්මිං සමයෙ යථාභූතං පජානාති, පස්සති. දීඝරත්තං අසංකායකතාපි මනනා පටිභනති, පභෙව සංකායකතා

අයං බො බ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද, දීඝරත්තං සංකායකතාපි මනනා නපටිභනති, පභෙව අසංකායකතා. අයං පභ්‍රාහ්මණ හෙතු, අයං පච්චයො, යෙනෙකද¹ දීඝරත්තං අසංකායකතාපි මනනා පටිභනති, පභෙව සංකායකතාති.

අනික්ඛන්තා නො ගොතමි, අනික්ඛන්තා නො ගොතමි -පෙ- උපාසක මං භවං ගොතමො ධාරෙදු අප්පනග්ගෙ පාණ්ණපෙන සරණං ගතන්ති.

1 යෙන කදපි - මජ්ඣං.

නවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක උද්ධව්‍යාකූලවීමෙන් නොවැනි රුගන් උද්ධව්‍යාකූලවීමෙන් නොමැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උද්ධව්‍යාකූලවීමාගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආනමාමයන් ... පරාමයන් ... උහසාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් හදල මනාමයෝ ද වැටහෙත්, නො හදල මනාමයෝ පලමු කොට මැයි. බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ වාතයෙන් කම්පිත නොවූ නො සසල නො බැවුනු හටගත් රළ නැති දියබඳුනෙක් වෙ නම්, එහි වක්ෂුර්මත් පුරුෂයෙක් ස්වකීය මුඛනිමිතන පිරික්සාබලනුයේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙකි උද්ධව්‍යාකූලවීමෙන් නො වැනි රුගන් උද්ධව්‍යාකූලවීමෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් උද්ධව්‍යාකූලවීමාගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආනමාමයන් ... පරාමයන් ... උහසාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිගුකලක් නොහදල මනාමයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනාමයෝ පලමු කොට මැයි.

නවද බ්‍රාහ්මණය, යම් කලෙක විවිකිච්ඡායෙන් නො වැනි රුගන් විවිකිච්ඡායෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආනමාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි පරාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි උහසාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නො හදල මනාමයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනාමයෝ පලමු කොට මැයි බ්‍රාහ්මණය, යම් සේ පවිත්‍ර විප්‍රසන්න වූ අනාමිල වූ දියබඳුනෙක් ආලෝකයෙහි නික්මනා වූයේ නම්, එහි ඇස් ඇති පුරුෂයෙක් ස්වකීය මුඛනිමිතන පිරික්සාබලන්නේ තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. බ්‍රාහ්මණය, එපරිද්දෙන් ම යම් කලෙක විවිකිච්ඡායෙන් නො වැනි රුගන් විවිකිච්ඡායෙන් නො මැඩුනු සිතින් වෙසේ නම්, උපන් විවිකිච්ඡාවගේ නිසරණයන් තත්වු පරිදි දන්නේ නම්, එසමයෙහි ආනමාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි පරාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. එසමයෙහි උහසාමයන් තත්වු පරිදි දන්නේ ය, දක්නේ ය. දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනාමයෝ ද වැටහෙත්, හදල මනාමයෝ පලමු-කොට මැයි.

බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් ඇතැම් කලෙක දිසිරාත්‍රයෙහි හදල වූ ද මනාමයෝ නො වැටහෙත් නම්, නොහදල මනාමයෝ පලමුකොටම නො වැටහෙත් නම්, මෙ හෙතුය මෙ ප්‍රත්‍යය යි. බ්‍රාහ්මණය, යම් හෙයකින් දිසිරාත්‍රයෙහි නොහදල මනාමයෝත් ඇතැම් කලෙක වැටහෙත් නම්, හදල මනාමයෝ පලමු කොට ම වැටහෙත් නම්, මෙ හෙතුය, මෙ ප්‍රත්‍යයයි.

හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය, හවන් ගෞතමයන් වහන්ස, ඉතා කාන්ත ය ... හවන් ගෞතමයන් වහන්සේ අද පටන් කොට දිව්‍යමය සරණගිය උවසු කොට මා ධරණ සේක්වායි.

5. 4. 5. 4.

[භාරණපාලි සුත්තං]

15. එකං සමසං භගවා ඔව්සාලිකං විහරති, මහාවගො කුටාගාර-
ශාලායං. තෙන බො පන සමසෙන. භාරණපාලි බ්‍රාහ්මණො ලිච්ඡපිතා
කම්මන්තා කාරෙති.

අදදසා බො භාරණපාලි බ්‍රාහ්මණො විඞ්ඛිසාතිං බ්‍රාහ්මණං දුරතොච
ආගමින්නං. දිසවාන¹ විඞ්ඛිසාතිං බ්‍රාහ්මණං එතදවොච:

හඤ්ඤාකො භු භවා විඞ්ඛිසාති ආගමිනි දිවාදිවසානි.

ඉතොහං හො ආගමිනි, සමණස්ස ගොතමස්ස සන්තිකානි.

නං කිං මඤ්ඤති භවා විඞ්ඛිසාති සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤ-
වෙය්‍යතනිකං, පණ්ණිතො මඤ්ඤති?

කො චා හං හො, කො ච සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤවෙය්‍යතනිකං
ජාතිස්සාමි. සොචි භුතස්ස තාදිසොච සො සමණස්ස ගොතමස්ස පඤ්ඤ-
වෙය්‍යතනිකං ජාතෙය්‍යානි.

උලාරාස බිලු භවා විඞ්ඛිසාති සමණං ගොතමං පසංසාය පසංසතිති.

කො චාහං හො, කො ච සමණං ගොතමං පසංසිස්සාමි, පසරු
පසරොච² සො භවා ගොතමො සෙවෙයා දෙවමනුස්සානන්ති.

කිං පන භවා විඞ්ඛිසාති අත්ථසං සම්පස්සමානො, සමණෙ ගොතමේ
එවං අභිපසකෙතො?ති.

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො අග්ගරසපට්ඨිතොනා න අඤ්ඤාසං හිනානා
රසානං පිහෙති, එවමේව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො
ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යා-
කරණසො යදි අබ්භුතධම්මසො, නතො නතො න අඤ්ඤාසං පුපුසමණ
බ්‍රාහ්මණපචාදනං පිහෙති. (1)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ජිකච්ඡාදබ්බලාපරෙතො මධුමානකික අධි-
ගමේඤ්ඤා, සො යතො යතො සායෙථ, ලහගොච සාධුරසං අසෙචනකා,
එවමේව බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං
සුණාති. යදි සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්භුත
ධම්මසො, නතො නතො ලහතෙව අත්තමන්තො, ලහති වේතසො පසාදා. (2)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො චන්දනාසට්ඨකං අධිගමේඤ්ඤා හරිචන්දනස්ස වා
ලොභිතචන්දනස්ස වා, සො යතො යතො සායෙථ, යදි මුලතො යදි
මුඤ්ඤිකො යදි අග්ගතො, අධිගමිතෙව සුරහිගකිං අසෙචනකා, එවමේව
බො හො, යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි
සුත්තසො යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්භුතධම්මසො,
නතො නතො අධිගමිතී පාමොඤ්ඤා, අධිගමිති සොමනස්සා. (3)

සෙය්‍යථාපි හො පුරිසො ආබාධිකො දුක්ඛිකො බාලානිලානො, තස්ස
කුසලො භික්ඛෙකා ධාතසො ආබාධං නිහරෙය්‍ය, එවමේව බො හො,
යතො යතො තස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති: යදි සුත්තසො
යදි ගෙය්‍යසො යදි වෙය්‍යාකරණසො යදි අබ්භුතධම්මසො, නතො නතො
සොකපට්ඨෙදුක්ඛිකෙදුමනසුපායාසා අබ්භුතං ගමින්නති. (4)

1. දිසවා - මණ්ඩ. 2. පසරුපසකෙතොච - මණ්ඩ.

5. 4. 5. 4.

[භාරණපාලි සූත්‍රය]

45. එක් සමයෙක්හි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසල්පුර අසල මහාවන කුට්ඨාසාරාමයෙහි වැඩ වසන සේක. එසමයෙහි භාරණපාලි බ්‍රාහ්මණ ලිච්චිත්තේ නවකමානන කරවයි.

භාරණපාලි බ්‍රාහ්මණ දුරදී මැ එන පිඬුගිසානී බ්‍රාහ්මණයා දුටුයේ ය. දැක පිඬුගිසානී බ්‍රාහ්මණහට තෙල කිය:

හවන් පිඬුගිසානී ඉතා දවල් හොඟි සිට එන්නේදැ යි?

හවන්හි, මම මේ ශ්‍රමණ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේ වෙතින් එමි යි.

හවන් පිඬුගිසානී තෙමේ එ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥ-වෛයක්‍යාය කීමැ යි හඟනේ ද? හේ පණ්ණිකයා යි හඟනේ දැ? යි.

හවන්හි, මම කවරෙකිමි, කිසෙයින් ශ්‍රමණ ගෙනමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥ හා විෂත්තම් දනිමි දැ? යි. යමෙක් ශ්‍රමණ ගෙනමයන් වහන්සේගේ ප්‍රඥවෛයක්‍යාය දන්නේ නම්, හේ එකැතින් එබ්බු ම වෙ යයි.

හවන් පිඬුගිසානී උදර ප්‍රාසාදයෙන් මහණගොස්මුහු පසස්තේ ය යි.

හවන්හි, මම කවරෙකිමි, කිසෙයින් මහණගොස්මුහු පසස්තේ ද? දෙවමනුෂ්‍යයකට ශ්‍රෙෂ්ඨ වූ ඒ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේ ප්‍රශංසා ගුණයන් විසින් ම ප්‍රශංසායහ.

හවන් පිඬුගිසානී හවර කරුණක් දක්නේ මහණගොස්මුහු කෙරෙහි මේ සෙයින් අභිප්‍රසන්න වෙ දැ? යි.

හවන්හි, යම් පරිද්දෙකින් අනුරතයන්හි පරිහාසානු පුරුෂයෙක් අන්‍ය තිහරසයකට කාමනී නො මේ ද, හවන්හි, එ පරිද්දෙන් ම ඒ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේගේ ධර්මය සූත්‍ර විසින් හෝ ගෙය විසින් හෝ වෛයා-කරණ විසින් හෝ අදහනධම්ම විසින් හෝ සූත්‍රාදී යම් යම් ම කරුණෙකින් අසා නම්, එ එ කරුණෙන් අන්‍ය වූ නානා ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණයන්ගේ (ලබ්ධිසම්බන්ධ) ප්‍රවාදයන් නො පතාමැයි. (1)

හවන්හි, යම් සේ පුරුෂයෙක් ජීෂත්තායෙන් හා දුෂ්ලතාවයෙන් වැඩුණේ මිථ්‍යාකාමි ලබානම්, හේ එය යම් මැ තැනෙකින් එහි රස විඳුනේ නම් අනාපතිකර මිසුරු රස ලබන්නේ ම ය. හවන්හි, එසෙයින් ම සූත්‍ර විසින් වේව යි ගෙය විසින් වේව යි වෛයාකරණ විසින් වේව යි අදහන ධම්ම විසින් වේව යි යම් ම කරුණෙකින් එ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ කරුණින් සොම්නස ලබා මැයි. විනාශප්‍රසාදය ලබා මැයි. (2)

පින්වත, යම් සේ පුරුෂයෙක් සුදුසුදුන් වේවයි, රත්තදුන් වේවයි, සදුන්ගැටක් ලබා නම්, හේ එය දුලින් වේවයි මැදින් වේවයි අගින් වේවයි යම් ම තැනෙකින් ආඝ්‍රාණය කෙරේ නම්, අනාපතිකර සුගතිය ලබාම ය. පින්වත, එසෙයින් ම සූත්‍ර විසින් වේවයි ගෙය විසින් වේවයි වෛයාකරණ විසින් වේවයි අදහනධම්ම විසින් වේවයි යම් ම අසුරෙකින් එ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ අසුරින් ප්‍රාමොද්‍ය ලබාම ය. සොම්නස ලබයි. (3)

පින්වත, යම් සේ රොගී වූ දුකට පත් වූ දැඩි හිලනබව ඇති පුරුෂයෙක් වේ ද, දැක්‍ය වෛද්‍යයෙක් ඔහුගේ රොගය කෙණෙකින් බැහැරලන්නේ නම්, පින්වත එ පරිද්දෙන් ම සූත්‍ර විසින් හෝ ගෙය විසින් හෝ වෛයාකරණ විසින් හෝ අදහනධම්ම විසින් හෝ යම් ම කරුණෙකින් එ හවන් ගෙනමයන් වහන්සේගේ ධර්මය අසා නම්, එ එ කරුණෙන් ම ගොක පරිදෙව ද්‍රැබ්දොම්නසය උපායාසයෝ මොනොවට අක්‍යායට යන්නාහ. (4)

සෙසස්ථාපි හො පොකරණි අපේඨාදකා සාකොදකා සිකොදකා සෙහකා සුපතිත්ථා රමණියා, අථ පුරිසො ආගවේඨස්ස සමමානිතතො සමමපරෙතො කිලතො නයිතො පිපාසිතො, සො නං පොකරණි ඔගා- හොවා නාගාවා ච¹ පිනා ච² සබ්බදර්ථකිලමථපරිලාභං පටිපසස්සමෙහස්ස. එවමෙව බො හො, සතො සතො නස්ස හොතො ගොතමස්ස ධම්මං සුණාති යදි සුතතස්ස යදි ගෙය්‍යස්ස යදි වෙසාකරණස්ස යදි අභිභූතධම්මස්සො, නතො නතො සබ්බදර්ථකිලමථපරිලාභං පටිපසස්සමෙහති'ති. (5)

එවා චුතො භාරණපාලි බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරා- සඬහං කරිත්වා දකඛිණජාණ්ණමණ්ඩලං පස්චිසං නිගන්ත්වා යෙන හගවා තෙනඤ්ඤලිං පණ්ණමෙත්වා නිගන්ත්වා උදනං උදගෙයි: “නමො නස්ස හගවතො අරහතො සමමාසවුද්ධස්ස, නමො නස්ස හගවතො අරහතො සමමාසවුද්ධස්ස, නමො නස්ස හගවතො අරහතො සමමාසවුද්ධස්ස”ති.

අභිකකන්තා හො පිඬගියානි, අභිකකන්තං හො පිඬගියානි. සෙසස්ථාපි හො පිඬගියානි, නිකක්ඛර්ජනං වා උක්ඛර්ජෙය්‍යං, පටිච්ඡින්නං වා විචරෙය්‍යං, මුලුහස්ස වා මග්ගං ආවිතොධස්ස, අනුකාරෙ වා තෙලපපේජාහං ධාරෙය්‍යං ‘චක්ඛුමිතො රුපානි දකඛිණත්’ති, එවමෙවං හොවා පිඬගියානිනා අනෙක - පරිසායෙන ධම්මො පකාසිතො, එසාහා හො පිඬගියානි නං හවන්තා ගොතමං සරණං ගම්ජාමු, ධම්මං ච හිඤ්ඤාසම්ඤ්ඤව. උපාසකං මා හවා පිඬගියානි ධාරෙත්තු අජ්ඣතග්ගෙ පාණ්ණපෙනා සරණං ගතන්ති

5. 4. 5. 5.

[පිඬගියානි සුතනං]

46. එකං සමයං හගවා වෙසාලියං විහරති, මහාවතෙ කුටාගාර- ඤාලායං. තෙන බො පන සමයෙන පඤ්චමග්ගානි ලිච්ඡවිසානානි හගවන්තං පටිපුපාසන්ති. අප්පෙකචෙව ලිච්ඡවි නිලා හොන්ති නිලවණ්ණා නිලවත්ථා නිලාලඝිකාරා. අප්පෙකචෙව ලිච්ඡවි පිනා හොන්ති පිනවණ්ණා පිනවත්ථා පිනාලඝිකාරා. අප්පෙකචෙව ලිච්ඡවි ලොභිතකා හොන්ති ලොභිතකවණ්ණා ලොභිතකවත්ථා ලොභිතකාලඝිකාරා. අප්පෙකචෙව ලිච්ඡවි ඔදනා හොන්ති ඔදනවණ්ණා ඔදනවත්ථා ඔදනාලඝිකාරා. න්‍යාය්‍යුද්ධං හගවා අතිරොවති වණ්ණෙන චෙ ව යසසා ව.

අථ බො පිඬගියානි බ්‍රාහ්මණො උට්ඨායාසනා එකංසං උත්තරාසඬහං කරිත්වා යෙන හගවා තෙනඤ්ඤලිං පණ්ණමෙත්වා හගවන්තං එතදවොච: පටිභාති මං හගවා, පටිභාති මං සුගතාති.

පටිභාතු නං පිඬගියානිති හගවා අවොච.

පින්වත, යම් සේ පහන් දියැති මිසුරු දියැති සිහිල් දියැති සුදු වැලිතලා ඇති මනා තොටු ඇති සිත්කලු පොකුණෙක් වේ නම්, වැලින් ගිමිත් තැවුනු ගිමිත් මැඩුනු කලාන්ත වූ තෘෂිත වූ පැත්තොනු කැමති පුරුෂයෙක් එයි, හෙ එ පොකුණට බැස පැත් සනහා පැත් බි හාම දරථකලමුප්පරිදහස සන්සිදුවන්නේ ය, පින්වත, එසෙසින් ම සුහු විසින් වේවයි ගෙය විසින් වේවයි වෛසාකරණ විසින් වේවයි අද්දුතබමි විසින් වේවයි යම් ම කරුණෙකින් එ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේගේ බමිය අසා නම්, එ එ කරුණෙන් සමුදරථකලමුප්පරිදහසෝ සන්තිදෙන්නාහයි. (5)

මෙසේ කී කල්හි **කාරණසාලි** බ්‍රාහ්මණ හුනස්නෙන් නැගී උතුරුසඵව එකස් කොටලා දකුණුදණමඩල පොළොවහි පිහිටුවා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ දසට ප්‍රණාම කොට තෙවරක් උදන් ඇති ය: “එ භාග්‍යවත් අභීන් සමයක් සමුද්ධියන් වහන්සේට නමසකාර වේවා. ඒ භාග්‍යවත් අභීන් සමයක් සමුද්ධියන් වහන්සේට නමසකාර වේවා. ඒ භාග්‍යවත් අභීන් සමයක් සමුද්ධියන් වහන්සේට නමසකාර වේවා”යි.

හවත් පිඬහියාතියෙහි, ඉතා කාන්ත වෙයි. හවත් පිඬහියාතියෙහි, ඉතා කාන්ත වෙයි. හවත් පිඬහියාතියෙහි, යම් සේ යවිහුරු කොට තබනලද්දක් උඩුහුරු කොට තබන්නේ හෝ වේ ද, පිළිසන් වූවක් විවෘත කරන්නේ හෝ වේ ද, මංමුලාවූවකුහට මත කියන්නේ හෝ වේ ද, ‘වක්කුර්මත්ත රු දක්නාහ’යි අදුරෙහි තෙල් පහනක් හෝ දල්වන්නේ ද, එලෙසින් ම හවත් පිඬහියාතිහු විසින් නත් අයුරින් බමිය ප්‍රකාශ කරණ ලද්දේ ය. හවත් පිඬහියාතියෙහි, තෙල මම ඒ හවත් ගෞතමයන් වහන්සේ හා බමිය හා තික්කුසඬ්ඝයා හා සරණකොට යෙමි. හවත් පිඬහියාති තෙමේ අද පටන් කොට මා දිවිසීමට (තුනුරුවන්) සරණගිය උපාසක කොට බරාමායි.

5. 4. 5 5.

[පිඬහියාති සූත්‍රය]

46. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ **වෛශාලි** නගරාසන්නයෙහි වූ **මහාවනාසෙහි කුටාගාරසාලායෙහි** වැඩවසන සේක. එසමයෙහි පන්සියක් පමණ **ලිච්ඡවිහු** භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පයස්ථිපාසනා කරත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු නිලවූවාහු නිල්පාහා ඇත්තාහු නිල්වත් ඇත්තාහු නිල් අබරණ ඇතියාහු වෙත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු පිත (හහ) වූවාහු පිතවණ් ඇත්තාහු පිතවස්සු හැඳියාහු පිතාලඞ්කාර ඇතියාහු වෙති. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු ලොහිත (ලේ පාහා) වූවාහු ලොහිත වණ් ඇත්තාහු ලොහිතවස්සු ඇත්තාහු ලොහිතාලඞ්කාර ඇතියාහු වෙත්. ඇතැම් ලිච්ඡවිහු අවදන (සුදු) වූවාහු අවදනවණ් ඇත්තාහු අවදනවස්සු ඇත්තාහු අවදනාලඞ්කාර ඇත්තාහු වෙත්. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වණ්සෙහුද යගසිහුද ඔවුන් හැම ඉක්මවා බිබලන සේක.

ඉක්බිති **පිඬහියාති** බ්‍රාහ්මණ හුනස්නෙන් නැගී උතුරු සඵව එකස් කොටලා භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වෙත ඇඳිලි බැඳ වැඳ භාග්‍යවතුන් වහන්සේට තෙල සැල කෙළේය: “භාග්‍යවතුන් වහන්ස, මට වැටහෙයි, සුගතයන් වහන්ස, මට වැටහේ” යයි.

පිඬහියාතිය, නට වැටහේවායි භාග්‍යවතුන් වහන්සේ වදාළා.

අථ බො පිඬගියානි බ්‍රාහ්මණො භගවතො සමුමුඛා සාරුප්පාය භාථාය අභිත්ථි;

99. පදුමං¹ යථා කොකනදං² සුගකිං
පාතො සියා පුලලමචිතගකිං,
අඛතිරසං පස්ස විරොචමානං
තපනතමාදිචම්චන්තලිකෙකිති.

අථ බො තෙ ලිච්ඡවි පඤ්චගි උත්තරාසඛගතෙහි පිඬගියානි. බ්‍රාහ්මණං අච්ඡාදෙසුං. අථ බො පිඬගියානි බ්‍රාහ්මණො තෙහි පඤ්චගි උත්තරාසඛග-සතෙහි භගවන්තා අච්ඡාදෙසි.

අථ බො භගවා තෙ ලිච්ඡවි එතදපොච:

පඤ්චන්තං ලිච්ඡවී, රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකසම්මං. කතමෙසං පඤ්චන්තං:

තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පාතුභාවො දුලලහො ලොකසම්මං. තථාගතප්පච්චේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසෙනා පුගගලො දුලලහො ලොකසම්මං. තථාගතප්පච්චේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤානා පුගගලො දුලලහො ලොකසම්මං. තථාගතප්පච්චේදිතස්ස ධම්මචිතයස්ස දෙසිතස්ස විඤ්ඤානා ධම්මානුධම්මපටිපන්නො පුගගලො දුලලහො ලොකසම්මං. නතඤ්ඤා කතච්චේදී පුගගලො දුලලහො ලොකසම්මං.

ඉමෙසං බො ලිච්ඡවි පඤ්චන්තං රතනානං පාතුභාවො දුලලහො ලොකසම්මනාති

5. 4. 5. 6.

[මහාසුපින සුත්තං]

[සාවඤ්චිනිදුතං]

46. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ, අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො පඤ්ච මහාසුපිනා පාතුරහෙසුං. කතමෙ පඤ්ච.

තථාගතස්ස භික්ඛවෙ, අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං මහාපඨවි මහාසයනං අහොයි. ශ්‍රීමවා පබ්බතරාජා බිබ්බොහනං³ අහොයි. පුරුත්ථමෙ සමුද්දෙ වාමො හත්ථො ඔහිතො අහොයි. පච්ඡිමෙ සමුද්දෙ දකඛිණො හත්ථො ඔහිතො අහොයි. දකඛිණෙ සමුද්දෙ උහො පාදා ඔහිතා අහෙසුං. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං පඨමො මහාසුපිනො පාතුරහොයි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො තිරියං නාම තිණ්ණජාති නාහියා උග්ගතනිා නනං ආහච්චි සිතා අහොයි. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ, අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොයි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො සෙනා කිම් කණ්ණසිසා පාදෙහි උස්සකකිත්වා යාව ජාණ්ණමණ්ඩලං පටිච්ඡාදෙසුං. තථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමේවාධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධි-සත්තස්සෙව සතො අයං තතියො මහාසුපිනො පාතුරහොයි.

1. පදුමං - සෘෂා. 2. කොකනදු - සෘෂා. 3. බිබ්බොහනං - මජ්ඣං.

ඉක්බිති පිඬුබියානි බ්‍රාහ්මණ භාග්‍යවතුන් හමුවෙහි සාරාප්‍ය ගාථායෙන් සොහොනු කෙළේය:

99. “උද්දසන්ති පිටි නොහළ සුවදැති කොකනද සංඛ්‍යාත සුවදවත් රත්පියුමෙක් යම්සේ වේ නම්, එසේ වූ අහස්හි තෙවුනා හිරුමෙන් වොරදනා අඛිරිස (හිරුරු රස් විහිදෙන) බුදුන් බලව”යි.

එකල්හි එ ලිච්ඡවිහු පන්සියක් උතුරුසඵයෙන් පිඬුබියානි බමුණු පිදුහ. එකල්හි පිඬුබියානි බ්‍රාහ්මණ එ උතුරු සඵ පන්සියෙන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේ පිදී.

ඉක්බිති භාග්‍යවතුන් වහන්සේ එ ලිච්ඡවිනට තෙල වදලසේක:

ලිච්ඡවිති, ලොච්ඡි රතනපස්දෙනකුත්තේ ප්‍රාදුභාවය දුලිභ වෙයි. කවර පස්දෙනකුත්තේය යත්:

තථාගත අතීන් සමාසක්සමුද්ධයන්තේ ලොච්ඡි ප්‍රාදුභාවය දුලිභ වෙයි. තථාගත ප්‍රවිදිත වූ ධම්මිතය දෙසන පුදාල ලොච්ඡි දුලිභ වෙයි. දෙසන ලද තථාගත ප්‍රවිදිත ධම්මිතය දැනගන්නා පුදාල ලොච්ඡි දුලිභ වෙයි. දෙසන ලද තථාගත ප්‍රවිදිත ධම්මිතය දැනගත් ධර්මානුධම්මයෙහි පිළිපත් පුදාල ලොච්ඡි දුලිභ වෙයි. කෘතඥවූ කෘතවෙදී පුදාල ලොකයෙහි දුලිභ වෙයි.

ලිච්ඡවිති, ලොකයෙහි මේ පඤ්චරතනයන්තේ ප්‍රාදුභාවය දුලිභ වේ යයි.

5. 4. 5. 6.

[මහාසුපිත සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදන සි]

46. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම වහුස්සත්‍යාවබොධය නො කළ බොධිසත්ත වූවන්ට ම පඤ්චමහා ඥාපන කෙනෙක් පහළවූහ. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අභිසමුද්ධ නො වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ මහපොළොව මහ යහන් විය, හිමවුපවුරද කන්වසින් විය. පැදුම් සමුදුරෙහි වම්අත තබන ලද්දේ (පැදුම් සක්වලමත පිහිටියේ) විය. පැළදිග සමුදුරෙහි දකුණත තබන ලද්දේ (පැළදිග සක්වල මත පිහිටියේ) විය. දකුණු මුහුදෙහි උභයපාදයෝ තබන ලදහ දකුණු සක්වලමත පිහිටියහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ ප්‍රථම මහාඥාපනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පෙර ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම තිත්ත නම් තෘණජාතියෙක් (බඩුස් තණ) නැඹිත් පැනනැගී අහසැ පැතිරු සිටියේ විය. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ ද්විතීය මහාඥාපනය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අභිසමුද්ධ නො වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම කථිතිස් ඇති තෙවන කෘමිහු (පණුවෝ) දෙපසින් නැගී දණමඩුලු තෙක් වසා සිටගත්හ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමාසක් සමුද්ධයන්ට සමොධියෙන් පූජ්‍යෙහි ම අනභිසමුද්ධ වූ බොධිසත්ත වූවන්ට ම මේ තෘතීය මහාඥාපනය පහළ විය.

පුන ව පරං භික්කවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාචණ්ණා චතුති දිසාති ආගන්ථා පාදමුලෙ නිපතින්වා සබ්බසෙනා සමපජ්ජිසු. තථාගතස්ස භික්කවෙ, අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං චතුජෝ මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

පුනවපරං භික්කවෙ, තථාගතො අරහං සමමා සමුද්ධො පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධො බොධිසත්තොව සමානො මහතො මිද්ධපබ්බතස්ස උපරුපරි චක්කමති අලිපපමානො¹ මිලෙහන. තථාගතස්ස භික්කවෙ අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං පසුචමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්කවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො අයං මහාපඨවී මහාසසනං අහොසි, භිමවා පබ්බතරාජා බිමොහනං අහොසි, පුරුෂිමෙ සමුද්දෙ වාමො හත්ථො ඔතිතො අහොසි, පච්ඡිමෙ සමුද්දෙ දකුණිතො හත්ථො ඔතිතො අහොසි, දකුණිතෙ සමුද්දෙ උහො පාද ඔතිතා අහොසුං, තථාගතෙන භික්කවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අනුතතරා සමමාසමොධා අභිසමුද්ධා, තස්ස අභිසමොධාය අයං පඨමො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්කවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො තිරියා නාම තිණ ජාති නාතිසා උග්ගන්ථා නහං ආහව්ව සිතා අහොසි, තථාගතෙන භික්කවෙ, අරහතා සමමාසමුද්ධෙන අරියො අට්ඨබ්බිකො මග්ගො අභිසමුද්ධස්සෙව යාව දෙවමත්තස්සෙති සුප්පකාසිනො, තස්ස අභිසමොධාය අයං දුතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්කවෙ, තථාගතස්ස අරහතො සමමා සමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො සෙනා කිම් කණ්ඨසා පාදෙති උස්සකතින්වා යාව ජාණ්ඩුමණ්ඩලා පටිච්ඡාදෙසුං, බහු භික්කවෙ, ගිඨි ඔදනවසනා තථාගතං පාණ්ඩුපෙනං සරණං ගතා, තස්ස අභිසමොධාය අයං තතියො මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

යමපි භික්කවෙ තථාගතස්ස අරහතො, සමමාසමුද්ධස්ස පුබ්බෙව සමොධා අනභිසමුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සතො චත්තාරො සකුණා නානාචණ්ණා චතුති දිසාති ආගන්ථා පාදමුලෙ නිපතින්වා සබ්බසෙනා සමපජ්ජිසු, චත්තාරො මෙ භික්කවෙ, චණ්ණා බතනියා බ්‍රාහ්මණා වෙස්සා සුද්දා, තෙ තථාගතප්පවේදිනෙ ධම්මවිනයෙ අගාරස්මා අනගාරියං පබ්බජිත්වා අනුතතරං විමුත්තං සච්ඡිකරොනති, තස්ස අභිසමොධාය අයං චතුජෝ මහාසුපිනො පාතුරහොසි.

1) අලිපමානො - සබ්බථ.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුදායයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට ම නිලාදි නන් පාඨා ඇති සභර ලීනිණි කෙනෙක් සිව්දිගින් අවුරු පාමුල හෙවැ සමීශෙවතව ගියහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුදායයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට ම මේ සභරවන මහාඤ්චාය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුදායයෝ සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවාහු ම මහාමිස (නියොදුන් වර්-වස්) පමිනමසකයෙක්හි මිසයෙන් නො තැවරෙමින් සක්මන් කරන්නාහ. මහණෙනි, තථාගත අතීන් සමයක් සමුදායයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට ම මේ පස්වන මහා ඤ්චාය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් තථාගත අතීන් සමයක් සමුදායයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට ම මේ මහපොළොව මහ යහන් වී ද, නිමමපච්චර ද, කන්වසින් වී ද, පෙරදිග මහසයුරෙහි වම්අත තබන ලද වී ද, පැළදිග සයුරෙහි දකුණත තබන ලද වී ද, දකුණුමුහුදෙහි දෙපා තබන ලද වී ද, මහණෙනි, අතීන් සමයක් සමුදායයනට තථාගතයන් වහන්සේ විසින් අනුභතර සමයක් සමෝධිය අවබෝධ කරණලද නම් ඒ අභිසමෝධියට (සමීඥා ඥාන, අනාවරණ ඥාන ආදියට) (පුළිනිමිත්ත වූ) මේ ප්‍රථම මහාඤ්චාය පහළ විය.

මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුදාය නතථාගතයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට නැතින් නිරිය නම් තාණජාතියෙක් පැනනැගී අහස්හි පැහැර සිටියේ වී ද, මහණෙනි, අතීන් සමයක් සමුදාය නතථාගතයන් විසින් ආයා අභවාසිකමාගීය අවබෝධ කොට යම්කාක් (නුවණැති) දෙවිමිනිසුන් කෙරෙහි මොනොවට ප්‍රකාශ කරණ ලද නම්, ඒ ප්‍රකාශයාගේ අභිසමෝධියට (පෙරනිමිති වූ) මේ දෙවන මහා ඤ්චාය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම් හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුදාය නතථාගතයන්ට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තා වූවනට ම කථනිස් ඇති සුදු කාමිහු දෙපසින් නැගී දණමඩල තෙක් වසාසිටිගත්හු නම්, මහණෙනි, සුදුවන් හඳුනා බොහෝ ගිහියෝ තථාගතයන් දිවිහිමී කොට සරණ ගියාහු නම්, ඒ සරණගමනයාගේ අභිසමෝධියට මේ තෙවන මහාඤ්චාය පහළ විය.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අතීන් සමයක් සමුදාය වූ තථාගතයනට සමෝධියෙන් පුළියෙහි ම සිව්දිගින් නතපාඨා ඇති ලීනිණියෝ සභරදෙ-නෙක් අවුන් අනභිසමුදාය වූ බොධිසත්තායන්ගේ පාමුල්හි හෙව සමීශෙවන වූවාහු නම්, මහණෙනි, ඤාත්‍රියයහ, බ්‍රාහ්මණයහ, වෛශ්‍යයහ, ශුද්‍රයහ යන මේ සභර වණියෝ වෙන් නම් ඔහු ගිහිගෙන් නික්ම තථාගතප්‍රදිත වූ ධර්මිත්‍යා සංඝායා ශාසනයෙහි පැවිදිව අනුභතර වූ විමුක්තිය සාක්‍ෂාත් කරන්නාහු නම්, ඒ අභිසමෝධියට මේ සභරවන මහාඤ්චාය පහළ විය.

යම් භික්ඛවෙ, නථාගතො අරහං සම්මාසම්බුද්ධො පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසම්බුද්ධො බොධිසත්තොව සමානො මහතො මිත්‍රපබ්බතස්ස උපරු-පරි චක්ඛමති අභිප්පමානො මිළෙනන, ලාභි භික්ඛවෙ, නථාගතො චිවර-පිණ්ඩපාතසෙනාසනාගිලානප්පච්චසහෙසිජ්ජපරිකාරානං, තත්ථ ච නථාගතො අගනිනො¹ අමුච්ඡිනො අනර්හොපනො ආදිනවදස්සාමි නිසාරණපඤ්ඤා පරිභුඤ්ජති, තස්ස අභිසම්මොධාය අසං පඤ්චමො මහා සුපිනො පාතුරහොසි.

නථාගතස්ස භික්ඛවෙ අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස පුබ්බෙව සම්මොධා අනභිසම්බුද්ධස්ස බොධිසත්තස්සෙව සනො ඉමෙ පඤ්ච මහා සුපිනා පාතුරහෙසුනති.

5. 4. 6. 7.

[වස්සනනාමසූත්තං]

[ආවජ්ඣතිදුතං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වස්සස්ස අනතරායා, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.² කතමෙ පඤ්ච:

උපරි භික්ඛවෙ, ආකාසෙ තෙජොධාතු පතුප්පති, තෙන උප්පන්නා මෙසා පටිච්ඡවජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ, පඨමො වස්සස්ස අනතරායො යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, උපරි ආකාසෙ වායොධාතු පතුප්පති, තෙන උප්පන්නා මෙසා පටිච්ඡවජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ, දුතියො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, රාහු අසුරභෝ පාණීනා උදකං සම්පට්ච්ඡන්ති³ මහාසමුද්දෙ ඡබ්බෙති. අයං භික්ඛවෙ, තතියො වස්සස්ස අනතරායො යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, වස්සවලාභකා දෙවා පමත්තා භොගති. අයං භික්ඛවෙ, චතුර්ථො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ, මහුස්සා අධිමමිකා භොගති. අයං භික්ඛවෙ, පඤ්චමො වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වස්සස්ස අනතරායො, යං නෙමිත්තා න ජානනති, යත්ථ නෙමිත්තානං චක්ඛුං න කමති.

1 අගනිනො - සා, PTS
චක්ඛුං භාසකමති - සා,

2 චක්ඛු භාසකමති - චිත්‍ර, චක්ඛු න කමති - මිජ්ජා,
3 පටිච්ඡන්ති - චිත්‍ර.

තවද මහණෙනි, යම්හෙයෙකින් අතීන් සමාක්සලේඛ චූළි-
සලෝධියෙන් ජුළියෙහි ම අනභිසලේඛ චූළි බෝසත් වුවාහු ම මහාමිස
පච්ඡායනකයෙකි මිසයෙන් නො තැවැරෙමින් සක්මන් කෙරෙත් ද,
මහණෙනි, තථාගතයෝ විචරපිණ්ඩපාත ශයනාසන ගලානප්‍රත්‍යයහෙමිජ්ජ
පරිචාර ලාභී වෙත් නම්, එහිදු තථාගතයෝ නො ගැටුනාහු මුසපත් නො
වූවාහු නො මැටුනාහු ආදීනව දක්නාසුලු වූවාහු නි.සරණප්‍රඥ ඇත්තාහු
වළඳනාහු නම්, ඒ නි සරණ පරිභොගයාගේ අභිසලෝධියට මේ පස්වන
මහාසව්‍යාසය පහළ විය.

මහණෙනි, අතීන් සමාක්සලේඛ තථාගතයනව සලෝධියෙන් ජුළි-
යෙහි ම අනභිසලේඛ චූළි බෝසතෙකු වූවනට ම මේ පඤ්චමහාසව්‍යාසයෝ
පහළ වූහයි.

5. 4. 5. 7.

[වක්ඛනනරායසූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

47. මහණෙනි, යම් වැසි අනනරායක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දන්නාහු
නම්, යමෙක්හි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ වක්ඛුස නොවදනේ නම්, මේ ඒ වැසි
අනනරාය පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, උස් අහස්හි තෙජෝධාභූව කිපෙයි. එයින් උපන් මෙඝයෝ
(වලා) දූවී පහව යෙත්. මහණෙනි, යමක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත්
නම්, යමෙක්හි නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස නො වදනේ නම්, වැසි පිළිබඳ
මේ ඒ පළමුවන අනනරාය වෙයි.

තවද මහණෙනි, උස් අහස්හි වායෝධාභූව කිපෙයි. එයින් උපන්
මෙඝයෝ (විසිරි) පහව යෙති. මහණෙනි, යමක් නෙමිත්තකයෝ නො
දනිත් නම්, යමෙක්හි නෙමිත්තකයන්ගේ වක්ඛුස නො වදනේ නම්, මේ ඒ
දෙවන වැසි අනනරාය යි.

තවද මහණෙනි, රාහු අසුරෙකු අන්දෙන් දිගගෙණ (උතුසවිසාන ජලය
දෙවොතින් ගෙණ) මහමුහුදෙහි හෙළන්නේය. මහණෙනි, නිමිත්තපාඨකයෝ
යමක් නො දනිත් නම්, යමෙක්හි නෙමිත්තකයන්ගේ ඇස
නො වැදගත්තේ නම්, මේ ඒ තෙවන වැසි අනනරාය යි.

තවද මහණෙනි, වැසිවලාදෙවියෝ (කෙළිදෙලින්) ප්‍රමද්‍යා වෙති.
මහණෙනි, යමක් නෙමිත්තකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක නෙමිත්තක-
යන්ගේ ඇස නො වැදගත්තේ නම්, මේ ඒ සතරවන වැසි අනනරාය යි.

තවද මහණෙනි, මනුෂ්‍යයෝ අධාර්මික වෙති. මහණෙනි, යමක්
නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස
නො වදනේ නම්, මේ ඒ පස්වන වැසි අනනරාය යි.

මහණෙනි, යමක් නිමිත්තපාඨකයෝ නො දනිත් නම්, යමෙක
නිමිත්තපාඨකයන්ගේ ඇස නො වදනේ නම්, මේ ඒ වැසි අනනරාය
පසයි.

5. 4. 5. 8.

[සුභාසිතවාචාසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

48. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අබ්බෙති, සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති, නො දුඛ්භාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤානං. කතමෙති පඤ්චති:

කාලෙන ච භාසිතා හොති, සච්චා ච භාසිතා හොති, සණ්ඨා ච භාසිතා හොති, අත්ථසංභිතා ච භාසිතා හොති, මෙත්තචිත්තෙන ච භාසිතා හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති අබ්බෙති සමන්තාගතා වාචා සුභාසිතා හොති නො දුඛ්භාසිතා, අනවජ්ජා ච අනනුවජ්ජා ච විඤ්ඤානන්ති.

5. 4. 5. 9.

[කුලසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදානං]

49. යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජා කුලං¹ උපසංඝිකමන්ති, නත්ථ මනුස්සා පඤ්චති ධාතෙති බ්‍රහ්ම පුඤ්ඤං පසවන්ති. කතමෙති පඤ්චති:

යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජෙ කුලං උපසංඝිකමන්තො මනුස්සා දිස්වා චිත්තාති පසාදෙනති,² සංගසංවත්තන්තිකං භික්ඛවෙ, නං කුලං නස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජෙ කුලං උපසංඝිකමන්තො මනුස්සා පච්චුට්ඨන්ති, අභිවාදෙන්ති, ආසනං දෙන්ති, උච්චාකුලින-සංවත්තන්තිකං භික්ඛවෙ, නං කුලං නස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජෙ කුලං උපසංඝිකමන්තො මනුස්සා මචේජ්ජරමලං පටිච්චිනොදෙන්ති,³ මහෙසකකිසංවත්තන්තිකං භික්ඛවෙ නං කුලං නස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යස්මිං භික්ඛවෙ සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජෙ කුලං උපසංඝිකමන්තො මනුස්සා යථාසත්ති යථාබලං සංචිඤ්ජන්ති, මහාභොගසංවත්තන්තිකං භික්ඛවෙ නං කුලං නස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ, සීලවන්තො පබ්බජ්ජෙ කුලං උපසංඝිකමන්තො මනුස්සා පරිපුච්ඡන්ති, පරිපඤ්ඤන්ති, ධම්මං සුණන්ති, මහා පඤ්ඤාසංවත්තන්තිකං භික්ඛවෙ, නං කුලං නස්මිං සමයෙ පටිපදං පටිපන්නං හොති.

යස්මිං භික්ඛවෙ, සමයෙ සීලවන්තො පබ්බජ්ජා කුලං¹ උපසංඝිකමන්ති, නත්ථ මනුස්සා ඉමෙති පඤ්චති ධාතෙති බ්‍රහ්ම පුඤ්ඤං පසවන්ති.

1. සීලවන්තො කුලං - මජ්ඣං.

2. පසිදෙන්ති - සත්ථ.

3. පටිච්චිකෙන්ති - මජ්ඣං.

5. 4. 5. 8.

[සුභාෂිතවාචා සූත්‍රය.]

[සැවැත්තිදන සි]

48. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත වචනය සුභාෂිත වෙයි, දුර්භාෂිත නො වෙයි, අනවද්‍ය ද වෙයි, නුවණැතිසත් විසින් ගො ගැඬුණ යුතු ද වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

කාලභාෂිතද (නිසි කල්හි කියනලද්දේ) වෙයි. සත්‍යභාෂිත ද වෙයි. ශල්‍යකණ්ණභාෂිත ද (සිළු වචන) වෙයි. අනිසංගිත භාෂිත ද වෙයි. මෙත් සිතින් (කියන) භාෂිත ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත වචනය සුභාෂිත වෙයි, දුර්භාෂිත නො වෙයි, නිරවද්‍ය ද වෙයි. විශේෂත් විසින් නො ගැඬුණ යුතු ද වේ යයි.

5. 4. 5. 9.

[කුල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

49. මහණෙනි, යම් කලෙක සිල්වත් පැවිද්දෝ කුලයකට එළඹෙත් නම්, එහි මිනිස්සු කරුණු පසෙකින් බොහෝ පින් ප්‍රසව කෙරෙත්. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, යම් කලෙක මිනිස්සු කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් දැක සිත් පහදවත් නම්, මහණෙනි, එ කුලය එ සමයෙහි සංගීය පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් දැක මනුෂ්‍යයෝ ප්‍රහසුන්හා කෙරෙත් ද, (සුතස්තෙත් නැතිවින් ද, අතිවාදනා කෙරෙත් ද, අසුන් දෙන් ද, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය උසස් කුලවත් බව සඳහා පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන්ට මනුෂ්‍යයෝ මසුරුමල දුරු කෙරෙත් නම්, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය මහායගමක (මහස පිරිවර ඇතිවන) බව සඳහා පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන්ට මිනිස්සු ගණනිවූ පරිදි බල වූ පරිදි දහ සංවිභාග කෙරෙත් නම්, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය මහා භෝග පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් සමයෙකහි මිනිස්සු කුලයට එළඹෙන සිල්වත් පැවිද්දන් පරිපාවණා කෙරෙත් ද, පරිප්‍රශන කෙරෙත් ද, (ඔවුන්ගෙන්) ධම්ම අසත් ද, මහණෙනි, එ සමයෙහි එ කුලය මහා ප්‍රඥ පිණිස පවත්නා පිළිවෙතට පිළිපත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, යම් කලෙක සිල්වත් පැවිද්දෝ කුලයට එළඹෙත් නම්, එහි මිනිස්සු මේ කරුණු පසින් බොහෝ පින් ප්‍රසව (රැස්) කරන්නාහයි

5. 4. 5. 10.

[නිසාරණීය සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදුතසි]

50. මහණෙනි, මේ නිසාරණීය ධාතුහු (නික්මීමෙහි - වෙන්වීමෙහි ධර්ම) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි කාමයන් මෙතෙහි කරණ මහණ්ටුගේ සිත කාමයන්හි නො බැසගන්නේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත (මිදුනේ) නො වන්නේ ය. (අගුහසෙහි ප්‍රථමධ්‍යාන සංකීර්ණ) නෛෂ්ට්‍රමය මෙතෙහි කරණ ඔහුගේ සිත එහි බැසගන්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ එ සිත මොනොවට අගුහසාවනා-වට ගියේ සුභාවිත වූයේ කාමයන්ගෙන් මොනොවට නැතිසිටියේ කාමයන්-ගෙන් මොනොවට මිදුනේ කාමයන් කෙරෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වූයේ වෙයි. කාමයන් හෙතුකොට දුක් වූ පරිදහ ඇති යම් ආසුච කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හේ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙ එ කාමවේදනා නො විදුනේ ය. මේ (අගුහධ්‍යානය) කාමයන්ගේ නි.සරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, ව්‍යාපාදය මෙතෙහි කරණ නිසූහුගේ සිත ව්‍යාපාදයෙහි නො හෙයි. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත නො වන්නේ ය. අව්‍යාපාදය මෙතෙහි කරණ ඔහුගේ සිත (මෛත්‍රිධ්‍යාන සංකීර්ණ) අව්‍යාපාදයෙහි පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ ඒ මෛත්‍රිධ්‍යාන චිත්තය මොනොවට මෛත්‍රිධ්‍යානයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට ව්‍යාපාදයෙන් නැති සිටියේ මොනොවට අඛිමුක්ත වූයේ ව්‍යාපාදයෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වෙයි. ව්‍යාපාදප්‍රත්‍යයයෙන් යම් දුඛ-පරිදහකර ආසුච කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙ එයින් මුක්ත වෙයි. හෙ ඒ ව්‍යාපාදවේදනාව නො විදුනේ ය. මේ මෛත්‍රිධ්‍යානය ව්‍යාපාදනි.සරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, විනි.සාව මෙතෙහි කරණ නිසූහුගේ සිත විනි.සායෙහි නො බස්නේ ය. එහි නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත නො වන්නේ ය. (කරුණාධ්‍යාන සංකීර්ණ) අවිනි.සාව මෙතෙහි කරණ ඔහුගේ සිත කරුණාධ්‍යාන සංකීර්ණ අවිනි.සායෙහි බස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත වන්නේ ය. මොනොවට කරුණාවට ගිය ඔහුගේ එ සිත සුභාවිත ය. මොනොවට නැති සිටියේ ය. සුවිමුක්ත ය. විනි.සායෙන් මොනොවට විසංයුක්ත ය. විනි.සාප්‍රත්‍යයයෙන් දුඛපරිදහකර යම් ආසුච කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙ එ විනි.සා වේදනාව නො විදුනේ ය. මේ කරුණාධ්‍යානය විනි.සාවගේ නි.සරණය යි කියන ලදි.

තවද මහණෙනි, රූපය මෙතෙහි කරණ නිසූහුගේ චිත්තය රූපයෙහි නො බස්නේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත නො වන්නේ ය. අරූපාරමමණය මෙතෙහි කරණ ඔහුගේ සිත අරූපධ්‍යාන-යෙහි බස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුවනේ ය. අඛිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ එ සිත මොනොවට අරූපධ්‍යානයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට නැති සිටියේ සුවිමුක්ත වූයේ රූපයන්ගෙන් මොනොවට විසංයුක්ත වෙයි. රූප ප්‍රත්‍යය කොට දුඛපරිදහකර යම් ආසුච කෙනෙක් උපදනාහු නම්, හෙ ඔවුන්ගෙන් මුක්ත වෙයි. හෙතෙම එ වේදනා නො විදුනේ ය. මේ අරූප ධ්‍යානය රූපයන්ගේ නිසාරණය යි කියන ලදි.

සුභ ච පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛුනො සංකායං මහසීකරොතො සංකායෙ විතතං න පකංඤ්ති, න පපසීද්ති, න සනතිට්ඨති, න විමුච්චති. සංකායනිරොධං ඛො පනස්ස මහසීකරොතො සංකායනිරොධෙ විතතං පකංඤ්ති, පසීද්ති, සනතිට්ඨති, විමුච්චති. තස්ස නං විතතං සුගතං සුභාවිතං සුමුච්ඡිතං සුචිත්තං සුචිසංයුතං සංකායයෙන. යෙ ච සංකායපච්චයා උප්පජ්ජන්ති ආසවා විසාතපරිලාභා, මුතෙනා සො තෙති. භා සො නා චෙදනා චෙදියති. ඉදමග්ගානා සංකායස්ස නිස්සරණං.

තස්ස කාමනඤ්චි නාහුසෙති, ව්‍යාපාදනඤ්චි නාහුසෙති, විභෙසානඤ්චි නාහුසෙති, රූපනඤ්චි නාහුසෙති, සංකායනඤ්චි නාහුසෙති. සො කාමනඤ්චියාං අනුක්‍රසයා, ව්‍යාපාදනඤ්චියාං අනුක්‍රසයා විභෙසානඤ්චියාං අනුක්‍රසයා, රූපනඤ්චියාං අනුක්‍රසයා, සංකායනඤ්චියාං අනුක්‍රසයා. අයං මුච්චති භික්ඛවෙ, භික්ඛු නිරත්‍රසයො අචෙජ්ජිතණ්ණා, වාචනනම්¹ සංයොජ්ජනං, සම්මා මානාභිසම්මයා අනාමකායි දුක්ඛස්ස.

ඉධා ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච නිස්සාරණීයා ඛාතුයොති.

සොණවග්ගො පඤ්චමො

තස්සුද්දානං:

සොණො දොණො සම්භාරවො කාරණපාලි ච පිඬ්ඛියාති.
සුමුතා ච වස්සා වාචා කුලං නිස්සාරණීයෙන වාති.

චතුසො පණ්ණාසකො සම්මතො.

1. විවක්ඛසි-මජ්ඣිම, විවිච්චිති - සෘෂා,

නවද මහණෙනි, සන්තාය (පඤ්චාපාදනසංකතිය) මෙතෙහි කරණ නික්මුණුයේ සිහ සන්තායයෙහි නො බිස්නේ ය. නො පහදනේ ය. නො සිටුනේ ය. අබිමුක්ත නො වන්නේ ය. සන්තායනිරෝධය මෙතෙහි කරණ නික්මුණුයේ සිහ සන්තායනිරෝධයෙහි බිස්නේ ය. පහදනේ ය. සිටුනේ ය. අබිමුක්ත වන්නේ ය. ඔහුගේ එ සිහ මොනොවට සන්තායනිරෝධයට ගියේ සුභාවිත වූයේ මොනොවට නැගිසිටියේ සුචිමුක්ත වූයේ සන්තායයෙන් මොනොවට විසංසුක්ත වෙයි. සන්තායප්‍රභාසයෙන් දු බපරිදාකර යම් ආසුච කෙතෙක් උපදනානු පාමි, හෙතෙම ඔවුන් කෙරෙන් මිදුනේ වෙයි. හෙ එ වෙදනාව නො පිදුනේ ය. මෙය (අගිත් එලසමාපත් සිහ) සන්තායයාගේ නිසරණය යි කියන ලදි.

ඔහුගේ කාමනාදිය ද අනුභය (ඉපදීම) නො පෙනෙයි. ව්‍යාපාදනාදිය ද අනුභය නො කෙරෙයි. විහිංසානාදිය ද අනුභය නො කෙරෙයි. රූපනාදිය ද අනුභය නො කෙරෙයි. සන්තායනාදිය ද අනුභය නො කෙරෙයි. කාමනාදිද අනුභය නො කිරීමෙන් ව්‍යාපාදනාදිද අනුභය නො කිරීමෙන් විහිංසානාදිද අනුභය නො කිරීමෙන් රූපනාදිද අනුභය නො කිරීමෙන් සන්තාය නාදිය ද අනුභය නො කිරීමෙන් මෙ වෙණ අනුභය නැතිගේ තාපණාව මුලසුන් කළේ යයි ද සංයෝජන මුලිනුදරා ලූයේ යයි ද මැනවින් මානසාගේ ප්‍රභාසාතිසමයෙන් දුක් කෙළවර කෙළේයයි දකියනු ලැබේ.

මහණෙනි, මේ පඤ්චනිසාරණීය ධාතුහු යි.

සොණවතිය පස්වැනි යි.

එහි උද්‍යුතය:

සොණ සූත්‍රය, ප්‍රොණ සූත්‍රය, සංඛාරව සූත්‍රය, භාරණපාලි සූත්‍රය, වච්චියාති සූත්‍රය, මහා සුමිත සූත්‍රය, වස්සතාරක සූත්‍රය, සුනාසිහවාචා සූත්‍රය, භූලසූත්‍රය, නිසාරණීය සූත්‍රය දූසි දසයෙහි.

සතරවන පණ්ණාසකය සමාපතියි.

පඤ්චමපණ්ණාසකං.

1. කිම්බලවග්ගො.

5. 5. 1. 1.

[කිම්බලසූතං]

[සාමප්පිතිදානං]

1. එකං සමසං ගතවා කිම්බලාසං¹ විහරන්, ගිවෙච්චනෙ.² අපි බො ආසසමා කිම්බලො³ සෙන හගවා හෙත්ථපසකමි. උපසකමන්තා හගවන්තං අභිවාදෙත්වා එකමන්තා නිබ්බිදි. එහමන්තා නිබ්බන්තා බො ආසසමා කිම්බලො³ හගවන්තං එතදවොච:

‘කො භු බො හන්තෙ, හෙත්ථ කො පච්චසො, සෙන තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ සද්ධම්මො න චිරට්ඨතිකො හොතිති’.

ඉධ කිම්බල,¹ තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ නිබ්බු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකාසො සන්ථරි අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, ධම්මෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, සබ්බෙ අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, සිත්තාස අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා, අඤ්ඤාමඤ්ඤං අගාරවා විහරන්ති අප්පනිස්සා. අසං බො කිම්බල, හෙත්ථ අසං පච්චසො, සෙන තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ සද්ධම්මො න චිරට්ඨතිකො හොතිති.

කො පග හන්තෙ, හෙත්ථ කො පච්චසො, සෙන තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ සද්ධම්මො චිරට්ඨතිකො හොතිති.

ඉධ කිම්බල, තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ නිබ්බු භික්ඛුනියො උපාසකා උපාසිකාසො සන්ථරි සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, ධම්මෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, සබ්බෙ සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, සිත්තාස සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා, අඤ්ඤාමඤ්ඤං සගාරවා විහරන්ති සප්පනිස්සා. අසං බො කිම්බල, හෙත්ථ අසං පච්චසො, සෙන තථාගතෙ පරිතිබ්බන්තෙ සද්ධම්මො චිරට්ඨතිකො හොතිති.

5. 5. 1. 2.

[ධම්මසමන් සූතං]

[සාමප්පිතිදානං]

2. පඤ්චමෙ නිකාමෙ, ආතිස සා ධම්මසමනෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අස්සනා සුණ්ණාති, සුනා පරිජොදපෙති, කකිං විහරන්ති, දිට්ඨිං උජ්ඣා කරොති, විහ්භමස්ස පඤ්චති. ඉමෙ බො නිකාමෙ, පඤ්ච ආතිසාසා ධම්මසමනෙති.

1. කිම්බලාසං - මජ්ඣං සූතං, 2. වෙච්චනෙ - මජ්ඣං සූතං, 3. කිම්බලො - මජ්ඣං.

4. කිම්බල - මජ්ඣං.

පස්වැනි පණණාසකය.

1. කිම්බල වග්ගය.

5. 5. 1. 1.

[කිම්බල සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාය සී]

1. එක් කලෙහ භාගාවතුන් වහන්සේ කිම්බලා නගර සට්පයෙහි වූ මිඳෙල්වෙහෙහි වසන සේක. එකල්හි ආයුමෙත් කිම්බල (කාමිලා) තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේ කරා එළඹියහ. එළඹ භාගාවතුන් වහන්සේ සකසා වැද එකත්පස්ව හුන්හ. එකත්පස්ව හුන් ආයුමෙත් කිම්බල තෙරණුවෝ භාගාවතුන් වහන්සේට තෙල කිහි:

වහන්ස, යම් හෙයෙනින් නවාගනයන් වහන්සේ පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය පිරිසදායී නො මේ නම්, එයට හෙතු කවරැ? ප්‍රත්‍යය කවරැයි.

කිම්බලයෙනි, නවාගනයන් පිරිනිවි කල්හි මේ සස්තෙහි භික්ෂුහු භික්ෂුණීහු උපාසකයෝ උපාසිකාවෝ සථරුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය (ආශ්‍රය) ඇතිසාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. සම්මයා කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. ශික්ෂා කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. ඔට්ටොවුන් කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. කිම්බලයෙනි, යම් කරුණෙකින් නවාගනයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය පිරිසදායී නො මේ නම්, මේ (එයට) හෙතු ය, මේ (එයට) ප්‍රත්‍යයයි.

වහන්ස, යම් කරුණෙකින් නවාගනයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය පිරිසදායී මේ නම්, එයට හේතු කවරැ? එයට ප්‍රත්‍යය කවරැයි.

කිම්බලයෙනි, නවාගනයන් පිරිනිවි කල්හි මේ සස්තෙහි මහණහු මේහෙණහු උච්ඡුහු උච්ඡිකයෝ නායකයෝ කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. ධර්මය කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. සම්මයා කෙරෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. ශික්ෂායෙහි ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. උතුනට ගෞරව ඇතිසාහු ප්‍රතිශ්‍රය ඇතිසාහු වෙසෙත්. කිම්බලයෙනි, යම් හෙයෙනින් නවාගනයන් පිරිනිවි කල්හි සද්ධම්මය පිරිසදායී මේ නම්, මේ එයට හේතු යි, මේ එයට ප්‍රත්‍යය යි.

5. 5. 1. 2.

[ධම්මසම්මන් සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාය සී]

2. මහණෙනි, ධම්මවණ්ණයෙහි මේ අනුසස් පසෙහා කවර පසෙක යන්:

අලාභය (කො ඇසු විරු දෙය) අසන්නේ ය. ශ්‍රැවය (ඇසු විරු දෙය) මිහිතුරු කරන්නේ ය. සාක දුරුකරන්නේ ය. දූෂිත සාජු කරන්නේ ය. නුහුණේ සිත පහදනේ ය. මහණෙනි, ධම්මවණ්ණයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 1. 3.

[ආජාතිස්සනං]

[සාමප්තිදායං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අඤ්චති සමනනාගතො රඤ්ඤෙ භද්‍රො අස්සාජාතියො රාජාරභො භොති, රාජභොගො, රඤ්ඤෙ අභිගනෙත්ථ සංඛං ගච්ඡති. කතමෙති පඤ්චති:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බණ්ඩියා, සොරවෙවන. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති අඤ්චති සමනනාගතො රඤ්ඤෙ භද්‍රො අස්සාජාතියො රාජාරභො භොති, රාජභොගො, රඤ්ඤෙ අභිගනෙත්ථ සංඛං ගච්ඡති.

ඵවමෙව ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු ආහුතෙය්‍යො භොති පාහුතෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණියො අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛනං ලොකස්ස. කතමෙති පඤ්චති:

අජ්ජවෙන, ජවෙන, මද්දවෙන, බණ්ඩියා, සොරවෙවන. ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමනනාගතො භික්ඛු ආහුතෙය්‍යො භොති පාහුතෙය්‍යො දකඛිණෙය්‍යො අඤ්ජලිකරණියො අනුගතරං පුඤ්ඤකෙඛනං ලොකස්සාති.

5. 5. 1. 4.

[බලස්සනං]

[සාමප්තිදායං]

4. පඤ්චමාති භික්ඛවෙ, බලාති. කතමාති පඤ්ච:

සංඛාබලං, භිරිබලං, භින්නපබලං, භිරිසබලං, පඤ්ඤබලං. ඉමාති ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච බලාතිති.

5. 5. 1. 5.

[වෙතොබ්බස්සනං]

[සාමප්තිදායං]

5. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, වෙතොබ්බො. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථි කඤ්චි විචිතිව්ඡති නාබ්බුච්ඡති න සම්පදිති. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථි කඤ්චි විචිතිව්ඡති නාබ්බුච්ඡති න සම්පදිති, නස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාහව්වාය පටානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාහව්වාය පටානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බො.

පුත්‍ර ම පරං භික්ඛවෙ, භික්ඛු ධම්මෙ කඤ්චි -පෙ- [නස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං දුතියො වෙතොබ්බො.] සංඛෙ කඤ්චි -පෙ- [නස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං නතියො වෙතො බ්බො.] පිනාය කඤ්චි -පෙ- [නස්ස චිත්තං න නමති -පෙ- අයං චතුසො වෙතො බ්බො.] සත්ථිව්වාදු කුටිනො භොති අනාගතමනො ආහව්වෙනා බ්බො. යො සො භික්ඛවෙ, භික්ඛු සත්ථිව්වාදු කුටිනො භොති අනාගතමනො ආහව්වෙනා බ්බො, නස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාහව්වාය පටානාය. යස්ස චිත්තං න නමති ආනප්පාය අනුයොගාය සාහව්වාය පටානාය, අයං පඤ්චමො වෙතොබ්බො.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච වෙතොබ්බො.

5. 5. 1. 3.

[ආජානිය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

3. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමමාගත රජුගේ හදු අභාවාජානියයා රාජාභි වෙයි. රාජහොග්‍ය වෙයි රජුගේ රාජාභි සඛ්‍යාවට ම යෙයි. කවර පසෙකින යත්:

සාජ්ඣයෙන (අවධානයෙන්), ජවයෙන (පද්‍රවයෙන්), මාදුකයෙන (සිරුරුමාදුකව), ඝාතනියෙන (ඉවතිම), සුරතභාවයෙන. මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමමාගත රජුගේ හදු අභාවාජානිය රාජාභි වෙයි. රාජහොග්‍ය වෙයි. රාජාභි සඛ්‍යාවට ම යෙයි.

මහණෙනි, එ සෙයින් ම කරුණු පසෙකින් සමමාගත මහණ ආනුභවය වෙයි. පානුභවය වෙයි. දකිනිභවය වෙයි. අඤ්ඤාභවය වෙයි. ලොවට අනුහතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

සාජ්ඣය (ඥානයෙන් සාජ් ගමන), ජවය (සුර ඥානවත්තාවය) මාදුකය (මාදුකිල් ආතිබව), ඝාතනිය (අධිවාසිත ඝාතනිය), සුරතභාවය යන වෙයිනි. මහණෙනි, මේ පඤ්චධර්මයෙන් සමමාගත මහණ ආනුභවය වෙයි. පානුභවය වෙයි. දකිනිභවය වෙයි. අඤ්ඤාභවය වෙයි. ලොවට අනුහතර පුණ්‍යසෛත්‍ර වේ යයි.

5. 5. 1. 4.

[බලසූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

4. මහණෙනි, මේ බල පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ග්‍රඤ්ඤාබලය, ත්‍රිබලය, භවනාපභවය, විශ්විබලය, ප්‍රඥාබල යි. මහණෙනි, මේ බල පස යි.

5. 5. 1. 5.

[වේතොබ්බ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

5. මහණෙනි, වේ වේතොබ්බ (සිත්ති තදබව) පසෙක, කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්තෙහි මහණ සපරුන් කෙරෙහි සැක කෙරෙයි. විවිකිත්ථා කෙරෙයි. අධිමොක්‍ෂ නො කෙරෙයි. ප්‍රසාද නො කෙරෙයි. මහණෙනි, සම් මහණෙක් සපරුන් කෙරෙහි සැක කෙරේ ද, විවිකිත්ථා කෙරේ ද, අධිමොක්‍ෂ නො කෙරේ ද, පාපිප්පසාදය නො කෙරේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය විශිෂ්ට අනුසොගය විශිෂ්ට සන්තතියාව විශිෂ්ට ප්‍රබන්ධිකිය විශිෂ්ට නො නැමෙයි. සමතුගේ සිත ආනාපය විශිෂ්ට අනුසොගය විශිෂ්ට සාධනය ය විශිෂ්ට ප්‍රබන්ධිකිය විශිෂ්ට නො නැමේ නම්, මේ ප්‍රථම වේතොබ්බ යි.

තවද මහණෙනි, මහණ ධර්මයෙහි සැක කරයි ... [ඔහුගේ සිත ... නො නැමෙයි ... මේ දෙවන වේතොබ්බ යි] සතුන් කෙරෙහි සැක කරයි ... [ඔහුගේ සිත ... නො නැමෙයි ... මේ තුන්වන වේතොබ්බ යි] ගිණ්‍යායෙහි සැක කරයි ... [ඔහුගේ සිත ... නො නැමෙයි මේ සතරවන වේතොබ්බ යි.] සබ්බසරුන් කෙරෙහි කිසියම් නො සහදු සිත් ඇතිසේ ගැටුනු සිත් ඇතිසේ හටගත් (ත්‍රොධි) හුල් ඇතිසේ වෙයි. මහණෙනි, සම් මහණෙක් සබ්බසරුන් කෙරෙහි කිසියම් ගැටුනු සිත් ඇතිසේ හටගත් හුල් ඇතිසේ වේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය විශිෂ්ට අනුසොගය විශිෂ්ට සන්තතියාව විශිෂ්ට ප්‍රබන්ධිකිය විශිෂ්ට නො නැමෙයි. සමතුගේ සිත ආනාපය විශිෂ්ට අනුසොගය විශිෂ්ට සාධනය ය විශිෂ්ට ප්‍රබන්ධිකිය විශිෂ්ට නො නැමේ ද, මේ පස්වන වේතොබ්බ යි.

මහණෙනි, මේ වේතොබ්බ පස යි.

5. 5. 1. 6.

[විනිබ්බසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

6. පඤ්චමෙ නිකංවෙ, චෙතසො විනිබ්බසා. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ නිකංවෙ, නිකං කාමෙසු¹ අවිගතරාගො² භොති, අවිගතජ්ඣෙ අවිගතපෙමො අවිගතමිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතනණේතා. යො සො නිකංවෙ, නිකං කාමෙසු අවිගතරාගො භොති, අවිගතජ්ඣෙ අවිගත-පෙමො අවිගතමිපාසො අවිගතපරිලාභො අවිගතනණේතා, නස්ස විතතං තනමති ආතප්පාය අනුසොගාය සාතප්පාය පටානාය. අයං පඤ්චමො චෙතසො විනිබ්බසො.

පුන ච පරං නිකංවෙ, නිකං කාමෙ අවිගතරාගො² භොති, -පෙ- [අයං දුතියො චෙතසො විනිබ්බසො] -පෙ- රූපෙ අවිගතරාගො භොති -පෙ- [අයං තතියො චෙතසො විනිබ්බසො] -පෙ- සාවද්දත්ථං උදරාවදෙහකා³ භුඤ්ජිතා සෙසාසුඛං පස්සසුඛං⁴ මුද්ධසුඛං අනුසුතෙතා විහරති -පෙ- [අයං චතුර්ත්තො චෙතසො විනිබ්බසො] -පෙ- අඤ්ඤාතරං දෙවනිකායා පණ්ඩාය බ්‍රහ්මචරියා චරති: 'ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා නපෙන වා බ්‍රහ්මචරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරො වා'ති. යො සො නිකංවෙ, නිකං අඤ්ඤාතරං දෙවනිකායා පණ්ඩාය බ්‍රහ්ම-චරියා චරති: 'ඉමිනාහං සිලෙන වා වතෙන වා නපෙන වා බ්‍රහ්ම-චරියෙන වා දෙවො වා හවිස්සාමි දෙවඤ්ඤාතරො වා'ති. නස්ස විතතං තනමති ආතප්පාය අනුසොගාය සාතප්පාය පටානාය. යස්ස විතතං තනමති ආතප්පාය අනුසොගාය සාතප්පාය පටානාය, අයං පඤ්චමො චෙතසො විනිබ්බසො.

ඉමෙ බො නිකංවෙ, පඤ්ච චෙතසො විනිබ්බසා.

5. 5. 1. 7.

[සාගුසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

7. පඤ්චමෙ නිකංවෙ, ආනිසංසා යාගුයා. කතමෙ පඤ්ච:

බුද්ධං පටිභනනි⁵, මිත්තං පටිවිගෙනි, වාහං අනුලොමෙනි, වසං සොධෙනි, ආමාවසෙසං පාවෙනි.

ඉමෙ බො නිකංවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා යාගුයාති.

5. 5. 1. 8

[දනතකට්ඨසුතං]

[සාවස්ථිදුතං]

8. පඤ්චමෙ නිකංවෙ, ආදිනවා දනතකට්ඨස්ස අබාදකො. කතමෙ පඤ්ච:

අවකලිස්සං, මුඛං දුගග්ගං භොති, රසභරණේයො න විප්පස්සිනන්, චිත්තං සෙමිං ගතනා පරිසොකකිති, ගතතමස්ස නාච්ඡාදෙනි.

ඉමෙ බො නිකංවෙ, පඤ්ච ආදිනවා දනතකට්ඨස්ස අබාදකො

1 කාමෙ - සා

2 අවිගතරාගො - මජ්ඣං, සා, කාමෙ අවිගතරාගො - සා.

3 උදරාවදෙහං සි මු.

4 පස්සසුඛං - සි මු

5 බුද්ධපටිභනනි - මජ්ඣං, සා

5. 5. 1. 6.

[විනිබ්බක සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

6. මහණෙනි, මේ චිත්තයාගේ විනිබ්බකයෝ (සිත වෙලා බැඳලන බව්බෝ) පස්දෙනෙකි. කවර පස්දෙනෙක යත්:

මහණෙනි, මේ සත්පොති මහණ කාමයෙහි නොපහවූ රාග ඇතියේ නොපහවූ ඡන්ද ඇතියේ නොපහවූ ප්‍රේම ඇතියේ නොපහවූ චිත්තා ඇතියේ නොපහවූ පරිදහ ඇතියේ නොපහවූ නාමණ ඇතියේ වෙයි. මහණෙනි, යම් ම මහණෙක් කාමයනාහි අවිගත රාග ඇතියේ අවිගත ඡන්ද ඇතියේ අවිගත ප්‍රේම ඇතියේ අවිගත චිත්තා ඇතියේ අවිගත පරිදහ ඇතියේ අවිගත නාමණ ඇතියේ මේ ද, ඔහුගේ සිත ආනාපය විණිස අනුයෝගය විණිස සත්‍යානුයා විණිස ප්‍රධන්විසි විණිස නොනැමෙයි. මේ චිත්තයාගේ ප්‍රථම විනිබ්බක වෙයි.

නවද මහණෙනි, සමකිය කායයෙහි අවිගත රාග ඇතියේ වෙයි ... [චිත්තයාගේ මේ දෙවන විනිබ්බකය වේ] ... බාහිර රූපයෙහි අවිගත රාග ඇතියේ වෙයි ... [චිත්තයාගේ මේ තෙවන විනිබ්බකය වේ.] ... කාමැති නාක් කුස්සුරා අහර වළද, ගසාසුබ්බයෙහි හා පාඨවසුබ්බයෙහි හා නිද්‍රාසුබ්බයෙහි හා යෙදුනේ වාසය කරයි. ... [චිත්තයාගේ මේ සිව්වන විනිබ්බකය වේ.] ... අනායතර දෙවනිකායක් පනා මම මේ ශීලයෙක් වෙමි ප්‍රත්‍යෙක් වෙමි නවසින් වෙමි බ්‍රව්සරින් වෙමි මහායාසක දෙවියෙක් හෝ (අප්‍රයාගසක දෙවියන් අතර) අප්‍රකට දෙවියෙක් හෝ වන්තොමිසි බ්‍රහ්මවිසිස රක්තෝය. මහණෙනි, යම් මහණෙක් මම මේ සිව්වැනි සිලින් වෙමි ප්‍රත්‍යමාදායෙක් වෙමි නපචරණයෙන් වෙමි දෙවියෙක් හෝ අනායතර දෙවියෙක් හෝ වන්තොමිසි එක්තරා දෙවනිකායක් පනා බ්‍රහ්මවිසිස රක්තෝ නම, ඔහුගේ සිත ආනාපය විණිස අනුයෝගය විණිස සත්‍යානුයා විණිස ප්‍රධන්විසිස විණිස නොනැමෙයි. යම්කුගේ සිත ආනාපය විණිස අනුයෝගය විණිස සත්‍යානුයා විණිස ප්‍රධන්විසිස විණිස නොනැමෙයි නම්, චිත්තයාගේ මේ පස්වන විනිබ්බක යි.

මහණෙනි, මොහු පස්දෙන චිත්තයාගේ විනිබ්බකයෝ යි.

5. 5. 1. 7.

[සංගු සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

7. මහණෙනි, හුළකාන්ති (කැඳෙහි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සාහිති නසංඝ, පච්ඡ දුරුකෙරෙයි, වාතය අනුලොමි (කොට බැහැර) කෙරෙයි, වසංඝය (බමනින්) ඉදං කෙරෙයි, ආමාවශෙභය (නොපැති ඉතිරි ආහාරය) පැසව යි.

මහණෙනි, හුළකාන්ති මේ අනුසස් පසෙකි.

5. 5. 1. 8.

[දහනකංඛසූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

8. මහණෙනි, දූහැටි නො වැළඳීමෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

දැසට අතිතකර ය, මුළු දුගද වෙයි, රස නහර මිරිසිදු නො වෙයි, වන් සෙම් බහ අවුරාලයි, ඔහට බිත නොරිසියෙයි.

මහණෙනි, දූහැටි නො කැමෙහි මේ දෙස් පස යි.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදතො. කතමෙ පඤ්ච:

ච්ඡාදිස්ස, මුඛං න උග්ගාඤ්ඤං හොති, රසගරාණ්ණො විසුඤ්ඤානී, ව්‍යානං සෙව්‍යං භතතං න පරියොනාබ්බති, භතතමස්ස ඡාදෙති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා දන්තකට්ඨස්ස බාදතෙති.

5. 5. 1. 9.

[ශිවස්සරසුතං]

[ආරාමිකිදානං]

9. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිපවා ආයතකෙන නිවස්සරෙන ධම්මං භණ්ණාසාසා. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තනාමි නසමිං සරෙ සාරජ්ජති, පරෙමි නසමිං සරෙ සාරජ්ජනති, උපාපතිකාමි උජ්ඣායනති: 'යථෙව මසා භායාමි, එවමෙව ඉමෙ සමණා සකකියසුත්තියා භායනතී'ති, සරඤ්ඤානිමිති නිකාමසමානස්ස සමාගිස්ස භවෙතා හොති, පච්ඡිමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිපවා ආයතකෙන නිවස්සරෙන ධම්මං භණ්ණාසාසාති.

5. 5. 1. 10.

[මුට්ඨස්සති සුතං]

[සාමිකිදානං]

10. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිපවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච:

උකං සුපති, උකං පටිබුද්ධති, පාපකං සුපිතං පස්සති, දෙවතා න රකිනති, අසුචි මුච්චති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිපවා මුට්ඨස්සතිස්ස අසමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා උපට්ඨනසතිස්ස¹ සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතො. කතමෙ පඤ්ච:

සුඛං සුපති, සුඛං පටිබුද්ධති, න පාපකං සුපිතං පස්සති, දෙවතා රකිනති, අසුචි න මුච්චති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා උපට්ඨනසතිස්ස¹ සමපජානස්ස නිද්දං ඔක්කමතොති.

කිම්බලවග්ගො පටිමො.

නසුද්දානං

කිම්බලො² ධම්මසමණං.³ ආජානියො⁴ බලං බලං

විනිබ්බං යාගු කට්ඨං හිතං මුට්ඨස්සතිනා වාති.

1. උපට්ඨනසසතිස්ස - මජ්ඣං,

2. කිම්බලො,

3. ධම්මසමණං - මජ්ඣං.

4. ආජානිව - මජ්ඣං, සිද්ධි

මහණෙනි, දැහැටි වැළඳීමෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ඇසට හිඟ වෙයි, මුව දුගඳු නො වෙයි, රසනාගර පිරිසිදු වෙත්, චිත්-සෙම බන නො අවුරාලයි, බහට බන ඊයි යෙයි. මහණෙනි, මේ දැහැටි වැළඳීමෙහි අනුසස් පස යි.

5. 5. 1. 9.

[ගිතඤ්ඤා සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

9. මහණෙනි, දිඬු ගිතඤ්ඤාසන්තරාසනං (ගාථා වාචනාසං වනසා) දහම් බණ්ණවහට මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

හෙමෙන් ඒ ඤාණයෙහි ඇලෙයි. අනායෝ ද ඒ ඤාණයෙහි ඇලෙති. ‘අට යම් තේ ගයමෝ නම්, මේ ආකාරානුකූල ඉමණයෝ ද එසෙයින් ම ගයන්’යි හෙවෙයි යෝ ද අවඥ කෙරෙත්. ඤාණානුකූල පනත්නුසාරේ සමාධිවෙදය ද වෙයි. පශ්චිම ජනනාව (එය ආදර්ශයට ගෙන) දුෂ්ටානුගතියට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, දිඬු ගිතඤ්ඤාසන්තරාසනං දහම් බණ්ණවහට මේ දෙස්පස මේ යයි.

5. 5. 1. 10.

[මුට්ඨසංකප්පි සූත්‍රය]

[සැවැත්විදහ සි]

10. මහණෙනි, මුට්ඨසංකප්පි අභිච්ඡා, මනා (ප්‍රත්‍යාවේක්ෂා) නුවණ නැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

දුක්කසේ නිදයි. දුක්කසේ පිබිඳෙයි. පච්ඤිත දක්කෝ ය. දෙවියෝ නොරක්කාහ. අභුච්ඡි (අභුච්ඡ) මිඳෙයි.

මහණෙනි, නට සිටි අභිච්ඡා මනා නුවණ නැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ දෙස් පස වෙයි.

මහණෙනි, එළඹ සිටි සිති අභිච්ඡා මනා නුවණ නැතිව තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

සුවසේ ගොවිසි. සුවසේ පිබිඳෙයි. ලමු සිතින නොදක්කෝ ය. දෙවියෝ රක්කාහ. අභුච්ඡි නො මිඳෙයි.

මහණෙනි, එළඹ සිටි සිති අභිච්ඡා මනා නුවණ අභිච්ඡා තිත්දට වැටෙන්නුවහට මේ අනුසස් පස යි.

කිම්බලවග්ගීය පළමුවැනි සි.

එහි උඤ්ඤාසං:

කිම්බල සූත්‍රය, ධම්මසංකප්පි සූත්‍රය, ආජානීය සූත්‍රය, බල සූත්‍රය, වෙනොබ්බල සූත්‍රය, වෙනොවිතිබ්බසි සූත්‍රය, යාගු සූත්‍රය, දන්තකට්ඨ සූත්‍රය, හිතඤ්ඤා සූත්‍රය, මුට්ඨසංකප්පි සූත්‍රය දැයි දගයෙයි.

2. අනෙකාසක වග්ගො

5. 5. 2. 1.

[අනෙකාසක සූතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

11. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිනාසකො අරිස්සපවාදි සබ්බභවාරිනා, තස්ස පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිනා. කතමෙ පඤ්ච:

පාරාජකො වා හොති ජිහ්වාපරිපඤ්චො, අඤ්ඤාතරං වා සංඛ්ඛිලිට්ඨං ආපනතීං ආපජ්ජති, බාලො වා රොගාතඛිනං ප්ලසති, සමමුලොකා කාලා කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අනෙකාසකපරිනාසකො අරිස්සපවාදි සබ්බභව-
වාරිනං, තස්ස ඉමෙ පඤ්ච ආදීනවා පටිකඛිනාති.

5. 5. 2. 2.

[භණ්ඩනකාරක සූතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

12. යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාද-
කාරකො භස්සකාරකො සංඛෙස අධිකරණකාරකො, තස්ස පඤ්ච
ආදීනවා පටිකඛිනා. කතමෙ පඤ්ච:

අනගිගතං නාගිගච්ඡති, අධිගතං¹ පරිහායති, පාපකො කිත්තිසද්දො
අබහුගච්ඡති, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා
අපායං දුගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

යො සො භික්ඛවෙ භික්ඛු භණ්ඩනකාරකො කලහකාරකො විවාද-
කාරකො භස්සකාරකො සංඛෙස අධිකරණකාරකො, තස්ස ඉමෙ පඤ්ච
ආදීනවා පටිකඛිනාති.

5. 2. 3.

[සිලසූතං]

[සාවඤ්චිනිදානං]

13. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දුස්සිලස්ස සිලවිපතනියා. කතමෙ
පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ දුස්සිලො සිලවිපනෙතා පමාදධිකරණං මහතිං
හොගජාතීං නිගච්ඡති, අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආදීනවො දුස්සිලස්ස
සිලවිපතනියා.

පුන ව පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලස්ස සිලවිපනාස්ස පාපකො කිත්තිසද්දො
අබහුගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආදීනවො දුස්සිලස්ස සිලවිපතනියා.

¹ අධිගතං - මජ්ඣං

2. අනෙකාසන වගීය

5. 5. 2. 1.

[අනෙකාසන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

11. මහණෙනි, යම් මහණෙක් සබ්බසරුත්ථං ආක්‍රොශ පරිභව කරන්නේ ආයතීනට උපවාද කරන සුලු වේ නම්, ඔහු විසින් ආදිනව පසෙක් කැමැති විය යුතු ය. කවර පසෙක යත්:

සුත් ලොවුතුරු දහම් ඇතියේ පරිජි අවන්නේ හෝ වෙයි. අභ්‍යන්තර කිලිපි සහිත ඇවතනට හෝ අවදනේ ය. දෑඩ් රොගොපද්‍රවයෙක් හෝ පහස්තේ ය. සමමුසි ව කාලක්‍රියා කරන්නේ ය. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුර්ගි නම් වූ විනිපාහ නම් වූ තීරයට එළඹෙන්නේ ය.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් සබ්බසරුත්ථං ආක්‍රොශ පරිභව කරන්නේ ආයෙතීපවාදි වේ නම්, ඔහු විසින් මේ ආදිනව පස කැමැති විය යුතු යයි.

5. 5. 2. 2.

[භණ්ඩනකාරක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

12. මහණෙනි, යම් මහණෙක් ඛබරකරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ වාක්කලහ කරන්නේ සම්ඝසා කෙරෙහි අධිකරණ කරන්නේ නම්, ඔහු විසින් ආදිනව පසෙක් කැමැති විය යුතු ය. කවර පසෙක යත්:

අනාගිතන ගුණවිශේෂය නො ලබන්නේ ය. අභිගත ගුණවිශේෂය පිරිහෙයි. පාපක කිප්තිගබ්දය නැගෙයි. සමමුසි වූයේ කාලුරිය කරයි. කාබුත් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුර්ගි නම් වූ විනිපාහ නම් වූ තීරයට එළඹෙයි.

මහණෙනි, යම් මහණෙක් ඛබර කරන්නේ කලහ කරන්නේ විවාද කරන්නේ වාක්කලහ කරන්නේ සතුන් කෙරෙහි අධිකරණ කරන්නේ නම්, ඔහු විසින් මේ ආදිනව පස කැමැති විය යුතු ය.

5. 5. 2. 3.

[ශීල සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහ සි]

13. මහණෙනි, දුග්ගිලයාට ශීලවිපතනයෙහි (=සිල්බිදිමෙහි) මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙහි ශීලවිපතන (=ශීලවිපතනයට පත්) ගිහි දුග්ගිලයා ප්‍රමාදය නිසා මහත් හොග භාතියට, (පැවිදි දුග්ගිලයා සඤ්චාරියාධිගාතියට) පැමිණෙයි. මහණෙනි, දුග්ගිලයාගේ ශීල විපතනයෙහි මේ පළමුවන ආදිනවය යි.

තවද මහණෙනි, ශීලවිපතන දුග්ගිලයාගේ පවිටු කිහිපි සොපය නැගේ. මහණෙනි, දුග්ගිලයාගේ ශීලවිපතනයෙහි මේ දෙවන ආදිනවය යි.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සිලවිපනො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමති: යදි බන්ධිතපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, අවිසාරදො උපසඤ්ඤාමති, මඛිකුහුතො. අයං භික්ඛවෙ නතිසො ආදිනවො දුස්සිලස්ස සිලවිපනතිසා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සිලවිපනො සමමුලොහා කාලං භාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුරො ආදිනවො දුස්සිලස්ස සිල විපනතිසා.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ දුස්සිලො සිලවිපනො කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදිනවො දුස්සිලස්ස සිලවිපනතිසා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා දුස්සිලස්ස සිලවිපනතිසා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සිලවතො සිලසම්පදය. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්ඛවෙ සිලවා සිලසම්පනො අප්පමාදධිකරණං මහනාං භොගකකං අධිගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ පඨමො ආතිසංසො සිලවතො සිලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සිලවතො සිලසම්පනස්ස කල්‍යාණො නිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති. අයං භික්ඛවෙ දුතියො ආතිසංසො සිලවතො සිලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සිලවා සිලසම්පනො යඤ්ඤදෙව පරිසං උපසඤ්ඤාමති: යදි බන්ධිතපරිසං යදි බ්‍රාහ්මණපරිසං යදි ගහපතිපරිසං යදි සමණපරිසං, විසාරදො උපසඤ්ඤාමති, අමඛිකුහුතො. අයං භික්ඛවෙ නතිසො ආතිසංසො සිලවතො සිලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සිලවා සිලසම්පනො අසමමුලොහා කාලං භාරොති. අයං භික්ඛවෙ චතුරො ආතිසංසො සිලවතො සිලසම්පදය.

පුන ච පරං භික්ඛවෙ සිලවා සිලසම්පනො කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආතිසංසො සිලවතො සිලසම්පදය.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සිලවතො සිලසම්පදයාති.

5. 5. 2. 4.

[බහුභාණී සුගතං]

[සාමප්පිතිදුතං]

14. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා බහුභාණීසමිං පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච.

මුසා හණ්ති, මසුනා හණ්ති, ඵරුසං හණ්ති, සමථප්පලාපා හණ්ති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා බහුභාණීසමිං පුග්ගලෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා මහාභාණීසමිං පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

තවද මහණෙනි, ගිලවිපන්න දුගගිලයා ඤාත්‍රිය පිරිසකට වේවසි බ්‍රාහ්මණ පිරිසකට වේවසි ගාහපති පිරිසකට වේවසි ශ්‍රමණ පිරිසකට වේවසි යම් යම් පිරිසකට එළඹේ නම්, අවිශාරද (බියසහිත) වූයේ සාක සහිත වූයේ එළඹෙයි. මහණෙනි, දුගගිලයාගේ ගිලවිපන්නයෙහි මේ තුන්වන ආදිනවය යි.

තවද මහණෙනි, ගිලවිපන්න දුගගිලයා මූලා වූයේ කළුරිය හෙරෙයි. මහණෙනි, දුගගිලයාගේ ගිලවිපන්නයෙහි මේ සිව් වන ආදිනවය යි.

තවද මහණෙනි, ගිලවිපන්න දුගගිලයා කාය බිඳීමෙන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගති වූ චිතිපාන වූ තිරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, දුගගිලයාට ගිලවිපන්නයෙහි මේ පස්වන ආදිනවය යි.

මහණෙනි, දුගගිලයාගේ ගිලවිපන්නයෙහි මේ ආදිනව පස යි.

මහණෙනි, සිල්වතාගේ ගිලසමපන්නයෙහි (=සිල් පිරිමෙයි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මෙහි සීලසමපන්න සිල්වත් (ගිහියා) අප්‍රමාදය නිසා මහත් ගෞරව රාශිය (පැවිද්ද ආඥා ධනය) ලබයි. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ සීලසමපන්නයෙහි මේ පළමුවන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ගිලසමපන්න සිල්වත්හට යහපත් කිහිපි කොෂයෙක් නැගේ. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ ගිලසමපන්නයෙහි මේ දෙවන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ගිලසමපන්න සිල්වත් යම් යම් පිරිසකට ඤාත්‍රිය පිරිසකට වේවසි බ්‍රාහ්මණ පිරිසකට වේවසි ගාහපති පිරිසකට වේවසි ශ්‍රමණ පිරිසකට වේවසි එළඹේ නම්, විශාරද (නිර්භීත) වූයේ නිසැක වූයේ එළඹෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හුගේ ගිලසමපන්නයෙහි මේ තුන්වන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ගිලසමපන්න සිල්වත් නොමූලා වූයේ කළුරිය හෙරෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හට සීලසමපන්නයෙහි මේ සිව්වන අනුසස යි.

තවද මහණෙනි, ගිලසමපන්න සිල්වත් කාය බිඳීමෙන් මරණින් මතු දුගති වූ සවගීලොකයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, සිල්වත්හට ගිලසමපන්නයෙහි මේ පස්වන අනුසස යි.

මහණෙනි, මේ සිල්වත්හට ගිලසමපදවෙහි අනුසස් පස යි.

(මේ සූත්‍රය ගිහි පැවිදි දෙපසට ම සුදුසුයේ යෙදේ.)

5. 5. 2. 4.

[බහුභාණී සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන යි]

14. මහණෙනි, බහුභාණී (ප්‍රඥවෙන් නො පිරිසිදු බොහෝ කථාකරණ) පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්.

බොරු කියයි. මිසුහු කියයි රථබස් කියයි. හිස්බස් කියයි කාය බිඳීමෙන් මරණින් මතු අපාය වූ දුගති වූ චිතිපාන වූ තිරයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ බහුභාණී පුද්ගලයා කෙරෙහි ආදිනව පස යි.

මහණෙනි, මනාභාණී (=නුවණින් දැන කථාකරණ) පුද්ගලයා කෙරෙහි. මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

න මුසා භණ්හි, න චසුතං භණ්හි, න චරුසං භණ්හි, න සච්චප්පලාපං භණ්හි. කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනනාහණීසම් පුග්ගලෙති.

5. 5. 2. 5.

[පඨමඅකඛනනිසුතනං]

[සාමජාතිදුතං]

15. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකඛනතිසා. කතමෙ පඤ්ච:

බහුතො ජනස්ස අපට්ඨො හොති අමනාපො, චෙරබහුලොච හොති, චජ්ජබහුලොච, සමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකඛනතිසා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බතතිසා. කතමෙ පඤ්ච:

බහුතො ජනස්ස ඔසො හොති මනාපො, න චෙරබහුලො හොති, න චජ්ජබහුලො, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බතතිසාති.

5. 5. 2. 6.

[දුතියඅකඛනනිසුතනං]

[සාමජාතිදුතං]

16. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා අකඛනතිසා. කතමෙ පඤ්ච:

බහුතො ජනස්ස අපට්ඨො හොති අමනාපො, පුද්දො ච හොති, විපජ්ජසාරි ච, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං චිතිපාතං නිරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා අකඛනතිසා.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා බතතිසා. කතමෙ පඤ්ච:

බහුතො ජනස්ස ඔසො හොති මනාපො, අපුද්දො ච හොති, අච්චප්පරිසාරි ච, අසමමුලොකා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා බතතිසාති.

බොරු නො නියයි. පිසුනු නො නියයි. රළුබස් නො නියයි. නිස්බස් නො නිය යි. කය බිඳීමෙන් මරණින් මතු සුගති වූ සුවභිලෝකයට පැමිණෙයි. මහණෙනි, මේ මහාපාණ්ණි පුද්ගලයා කෙරෙහි අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 5.

[ප්‍රථම අකඛනනි සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

15. මහණෙනි, අක්‍ෂානනියෙහි (මෙරමා වරද නො ඉවසීමෙහි) මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය අමනාප වෙයි. වෛර බහුල ද වෙයි. වද්‍ය බහුල ද වෙයි. සමමුස්ථ ව කලුරිය කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ චිතිපාත වූ තීරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අක්‍ෂානනියෙහි මේ ආදිනව පස යි.

මහණෙනි, ක්‍ෂානනියෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප වෙයි. වෛර බහුල නො වේ. වද්‍ය බහුල නො වේ. අසමමුස්ථ ව කලුරිය කෙරෙයි. කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සුවභි ලෝකයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ක්‍ෂානනියෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 6.

[ද්විතිය අකඛනනි සූත්‍රය]

[සැවැන්තිදාන සි]

16. මහණෙනි, අක්‍ෂානනියෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ දෙනාට අප්‍රිය අමනාප වෙයි. රෝද්‍ර ද වෙයි. විප්‍රිතිසර ඇති යේ ද වෙයි. මූලා වූ සිහි ඇතියේ කලුරිය කරයි. කාබුන් මරණින් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ චිතිපාත වූ තීරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අක්‍ෂානනියෙහි මේ දෙස් පස යි.

මහණෙනි, ක්‍ෂානනියෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ දෙනාට ප්‍රිය මනාප වෙයි. රෝද්‍ර ද නො වෙයි. විප්‍රිතිසර ඇතියේ ද නො වෙයි. මූලා නො වූ සිහි ඇතියේ කලුරිය කරයි. කාබුන් මරණින් මතු සුගති සංඛ්‍යාත සුවභි ලෝකයෙහි උපදනේ ය

මහණෙනි, ක්‍ෂානනියෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 7.

[පඨමඅපාසාදිග සුත්තං]

[සාමසුඤ්ඤා]

17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා ගරභනී, පාපකො නිත්තිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති, සමුළ්ලෙහා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා අපායං දුග්ගතිං විනිපාහං නිරසං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංඝා පාසාදිකෙ කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුචිච්ච විඤ්ඤා පසංසනී, කුප්පාණො නිත්තිසද්දෙ අබ්භුග්ගච්ඡති, අසමුළ්ලෙහා කාලං කරොති, කායස්ස හෙද පරමමරණා සුගතිං සග්ගං ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංඝා පාසාදිකෙති.

5. 5. 2. 8.

[දුතියඅපාසාදිගසුත්තං]

[සාමසුඤ්ඤා]

18. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා අපාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අප්පසන්නා නප්පසිදනී, පසන්නානඤ්ච ඵකච්චානං අඤ්ඤථවනං ගොති, සඤ්ඤාසංකතං අකතං ගොති, පච්ඡිමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විතතමස්ස නප්පසිදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා අපාසාදිකෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංඝා පාසාදිකෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අප්පසන්නා පසිදනී, පසන්නානඤ්ච භියො භාවො ගොති, සඤ්ඤා සංකතං කතං ගොති, පච්ඡිමා ජනනා දිට්ඨානුගතිං ආපජ්ජති, විතතමස්ස පසිදති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංඝා පාසාදිකෙති.

5. 5. 2. 7.

[ප්‍රථම අපාසාදික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

17. මහණෙනි, අප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ දෙස් පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේත් තමහට උපවාද කෙරෙයි. විඤ්ඤෝ දැනා ගතී කරත්. ලාමක කිර්තිශබ්දයෙක් නැගෙයි. සමමුස ව කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණීන් මතු අපාය නම් වූ දුගීති වූ චිතිපාත වූ තිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, අප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ දෙස් පස යි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

තෙමේත් තමහට උපවාද නො කරයි. විඤ්ඤෝ දැනා පසස්නාහ. කලණකිත්භසි නැගෙයි. අසමමුස වූයේ කලුරිය කරයි. කාබුත් මරණීන් මතු සුගති ස්වභිලෝකයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 8.

[ද්විතිය අපාසාදික සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන සි]

18. මහණෙනි, අප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

නො පහන්හු නො පහදනාහ. පහන් වූ ද ඇතැමුන්ගේ අභ්‍යර්ථාතිය (කලකිරීම) වෙයි. ශාස්තෘ ශාසනය නො කරණ ලද වෙයි. පඤ්චි ජනනාව දූෂවානුගතියට පැමිණෙයි. ඔහුගේ සිත නො පහදී.

මහණෙනි, අප්‍රාසාදික පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ දෙස් පස යි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පසෙහි. කවර පසෙක යත්:

අප්‍රසන්නයෝ පහදනාහ. ප්‍රසන්නයන්ගේ ද භුයෝභාවය වෙයි. ශාස්තෘශාසනය කරණ ලද වෙයි. පඤ්චි ජනනාව දූෂවානුගතියට පැමිණෙයි. ඔහුගේ සිත පැහැදෙයි.

මහණෙනි, ප්‍රාසාදිකයා කෙරෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 2. 9.

[අග්ගිසුතනං]

[සාමජිහිදුනං]

19. පඤ්චමෙ හිකඛවෙ ආදිනවා අග්ගිසමා. කතමෙ පඤ්ච:

අච්ඡික්ඛසෙසා, දුඛබණ්ණකරණො, දුඛබලකරණො, සබ්බණ්ණිකාපචදානො, තිරච්ඡානකථාපචතතතිකො.¹

ඉමෙ ඛො හිකඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා අග්ගිසමිනති.

5. 5. 2. 10.

[මධුරාසුතනං]

[සාමජිහිදුනං]

20. පඤ්චමෙ හිකඛවෙ ආදිනවා මධුරාසං. කතමෙ පඤ්ච:

විසමා, බහුරජා, චණ්ඩසුභවා, වාලයකා, දුලලහපිණ්ඩා.

ඉමෙ ඛො හිකඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා මධුරාසනති.

අකෙකාසකචගෙහා දුහිසො.

හස්සද්දුනං:

අකෙකාසහණ්ඩහසිලං බහුහාණී ථෙඨ අකඛන්තියො
අපාසාදිකා ථෙඨ චුතතා අග්ගිසමිං මධුරාස² වා'ති.

1. තිරච්ඡානකථා පනතතිකො කොති - ඡේසං.

2. මධුරෙත-සිමු.

5. 5. 2. 9.

[අග්ගි සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන්සි]

19. මහණෙනි, ගිත්තෙනි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

ආසට්ඨ අභිත වෙයි. දුච්ඡේ කරනුයේ වෙයි. දුච්ඡ කරනුයේ වෙයි. ගණසමගණිකා වඩනුයේ වෙයි. තිරණමිතකථා පිණිස පවත්නේ වේ.

මහණෙනි, අග්ගියෙහි මේ පස් ආදිනව යි.

5. 5. 2. 10.

[මධුරා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදන්සි]

20. මහණෙනි, මධුරානගරයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

විෂම වූයේ ය. බෝගෝ රජස් ඇතිසේ ය. සැබෑ ගුණකයන් ඇතිසේ ය. ව්‍යාලයක්කයන් ඇතිසේ ය. දුල්ල පිණිසාන ඇතිසේ ය.

මහණෙනි, මධුරායෙහි මේ පස් ආදිනව යි.

අනෙකාසකවග්ගිය දෙවැනි යි.

එහි උද්දාය:

අනෙකාසක සූත්‍ර ය, හණ්ඩන සූත්‍ර ය, සිලසූත්‍රය, බහුභාණි සූත්‍ර ය, අකඛනනි සූත්‍රදෙක ය, අපාසාදික සූත්‍ර දෙක ය, අග්ගි සූත්‍ර ය, මධුරා සූත්‍රය දැයි සූත්‍ර දෙකෙකි.

3. දීඝවාරික වග්ගො.

5. 5. 3. 1.

[පඨමදීඝවාරික සුභංගං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුතතස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අස්සුභං න සුණාති, සුභං න පරියොදපෙති, සුතෙනෙකච්චෙන අවිසාරදෙ හොති, බාලුකං² රොගානඛකං ථුසති, න ච මිත්තවා හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුතතස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අස්සුභං සුණාති, සුභං පරියොදපෙති, සුතෙනෙකච්චෙන විසාරදෙ හොති, න බාලුකං² රොගානඛකං ථුසති, මිත්තවා ච හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

5. 5. 3. 2.

[දුතියදීඝවාරික සුභංගං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

22. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුතතස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

අනඛිගතං නාඛිගච්ඡති, අඛිගතං පරිභාසති, අඛිගතෙනෙකච්චෙන අවිසාරදෙ හොති, බාලුකං² රොගානඛකං ථුසති, න ච මිත්තවා හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා දීඝවාරිකං අනවඤ්ච වාරිකං¹ අනුසුතතස්ස විහරතො.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සමවඤ්චාරෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනඛිගතං අඛිගච්ඡති, අඛිගතං න පරිභාසති, අඛිගතෙනෙකච්චෙන විසාරදෙ හොති, න බාලුකං² රොගානඛකං ථුසති, මිත්තවා ච හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සමවඤ්චාරෙති.

1. අනවඤ්ච වාරිකං - සිමු, මජ්ඣං, අනවඤ්ච වාරිකං - සංඝ

2. බාලුකං - සිමු, මජ්ඣං PTS

3. දිස්වාරික වගය.

5. 5. 3. 1.

[ප්‍රථම දිස්වාරික සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි]

21. මහණෙනි, දිස්වාරිකායෙහි අවසරිත (අනියම්) චාරිකායෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අශ්‍රැත ධම්ම නො අසයි. ශ්‍රැතය පිරිසිදු නො කෙරෙයි. මද මද ව ආසාදනයෙන් අවිශාරද (සොම්නසට නො පැමිණියේ) වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව පහස්නේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ නො වෙයි.

මහණෙනි, දිස්වාරිකාවෙහි අනියම් චාරිකාවෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, සම්මසරිත (අවසාරිත) චාරිකායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අශ්‍රැත ධම්ම අසයි. ශ්‍රැතය පිරිසිදු කෙරෙයි. අසන ලද ආකාරයට ශ්‍රැතයෙන් විශාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව නො පහස්නේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ සම්මසරිත චාරිකායෙහි අනුසස් පස සි.

5. 5. 3. 2.

[ද්විතීය දිස්වාරික සූත්‍රය]

[සැවැත්විණි සි]

22. මහණෙනි, දිස්වාරිකාවෙහි අවසරිත චාරිකාවෙහි යෙදී වසන්තහුට මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අනභිගත විශෙෂයට නො පැමිණෙයි. අභිගත විශෙෂය පිරිහෙයි. අභිගත ආකාරයට දෙසින් අවිශාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රව පහස්නේ වෙයි. මිත්‍රයන් ඇතියේ නො වෙයි.

මහණෙනි, දිස්වාරිකායෙහි අවසරිත චාරිකායෙහි යෙදී වසනුවහට මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, සම්මසරිත චාරිකායෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අනභිගත විශෙෂයට පැමිණෙයි. අභිගතය නො පිරිහෙයි. අභිගත ආකාරයට දෙසින් විශාරද වෙයි. දැඩි රොගොපද්‍රවය නො පහස්නේ ය. මිත්‍රයන් ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සම්මසරිත චාරිකායෙහි මේ අනුසස් පස සි.

5. 5. 3. 3.

[පඨමඥතිනිවාස සුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

23. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා අතිනිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

බහුහණේධා හොති බහුහණධසනනිවසො, බහුහෙසජේරා හොති බහුහෙසජරසනනිවසො, බහුකිච්චො හොති බහුකරණීයො ව්‍යවෙනා කිඛකරණීයෙසු, සංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨපබ්බජ්ඣෙති අනනුලොමිකෙන ගිනිසංසග්ගෙන, නමහා ච ආවාසා පකකමනො සංපෙකො පකකමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදිනවා අතිනිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා සමව්ථවාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න බහුහණේධා හොති න බහුහණධසනනිවසො, න බහුහෙසජේරා හොති න බහුහෙසජරසනනිවසො, න බහුකිච්චො හොති න බහු-කරණීයො න ව්‍යවෙනා කිඛකරණීයෙසු, අසංසට්ඨො විහරති ගහට්ඨ-පබ්බජ්ඣෙති අනනුලොමිකෙන ගිනිසංසග්ගෙන, නමහා ච ආවාසා පකකමනො අනපෙකො පකකමති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා සමව්ථවාසෙති.

5. 5. 3. 4.

[දුතිං අතිනිවාස සුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

24. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා අතිනිවාසෙ¹. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරි හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති, චණ්ණ-මච්ඡරි හොති, ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආදිනවා අතිනිවාසෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ආනිසංසා සමව්ථවාසෙ. කතමෙ පඤ්ච:

න ආවාසමච්ඡරි හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති. න චණ්ණමච්ඡරි හොති, න ධම්මමච්ඡරි හොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ආනිසංසා සමව්ථවාසෙති.

1. අතිනිවාසෙ - සංඝා

5. 5. 3. 3.

[ප්‍රථම අතිනිවාස සූත්‍රය]

[සාවැත්තිදන සි]

23. මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි (පමණට වැඩිකල් එක්තැන්හි විසීමෙහි) මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ භාණ්ඩ රැස්කරණයේ බහු භාණ්ඩක වෙයි. බොහෝ බෙහෙසද් රැස්කරණයේ බහුහෙසජ්ජ වෙයි. බහුභාෂා ආභාසයේ බොහෝ කරණී ආභාසයේ නිකාන්තරයන්හි වාසනා (කල්පයක කිසිදු සේවීමෙහි ඇලුණේ) වෙයි. ගෘහස්ථප්‍රවෘත්තියන් හා එක්වී අනුලෝම වූ (නුසුදුසු) ගිහිසංසරියෙන් හැරී වෙසෙයි. එ අවසින් නික්මයන්නේ නමුදු සාපෙක්ෂා වූයේ නික්ම යෙයි.

මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි මේ දෙස් පස යි. -

මහණෙනි, සමවස්ථිත වාසයෙහි (සුදුසුකල් විසීමෙහි) මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

බොහෝ භාණ්ඩ රැස් නොකරණයේ බහුභාණ්ඩක නොවෙයි. බොහෝ බෙහෙසද් රැස් නොකරණයේ බහුහෙසජ්ජ නොවෙයි. බහුභාෂා ආභාසයේ බොහෝ කරණී ආභාසයේ නිකාන්තරයන්හි ඇලුණේ නොවෙයි. ගිහි පැවිද්දන් හා එක්තොවී අනුලෝම නොවූ ගිහි සසතින් නොහැරී වෙසෙයි. එ අවසින් නික්ම යනුයේ ද අපෙක්ෂා නැතිව නික්ම යෙයි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත වාසයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 3. 4.

[ද්විතීය අතිනිවාස සූත්‍රය]

[සාවැත්තිදන සි]

24. මහණෙනි, අතිනිවාසයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසයෙහි මසුරු වෙයි. කුලයෙහි මසුරු වෙයි. ලාභයෙහි මසුරු වෙයි. ගුණයෙහි මසුරු වෙයි. ධර්මයෙහි මසුරු වෙයි.

මහණෙනි, මේ අතිනිවාසයෙහි ආදිනව පස යි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත නිවාසයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසයෙහි මසුරු නොවෙයි. කුලයෙහි මසුරු නොවෙයි. ලාභයෙහි මසුරු නොවෙයි. වර්ණයෙහි මසුරු නොවෙයි. ධර්මයෙහි මසුරු නොවෙයි.

මහණෙනි, සමවස්ථිත නිවාසයෙහි මේ ආතිසාස පස යි.

5. 5. 3. 5.

[පඨමකුලුපග සුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

25. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කුලුපගෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අනාමනතවාරෙ ආපජ්ජති, රහොතිසජ්ජාය ආපජ්ජති, පටිච්ඡන්තො ආසනෙ ආපජ්ජති, මාතුගාමස්ස උත්තරිං ඡප්පඤ්චවාචානි ධම්මා දෙසෙනො ආපජ්ජති, කාමසංකප්පබහුලො විහරති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කුලුපගෙ'ති.

5. 5. 3. 6.

[දුතියකුලුපග සුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

26. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා කුලුපගස්ස භික්ඛුගො අතිවෙලං කුලෙසු සංඝට්ඨස්ස විහරතො. කතමෙ පඤ්ච:

මාතුගාමස්ස අභිණ්ඤාදස්සනං, දස්සනෙ සති සංසග්ගො, සංසග්ගෙ සති විස්සාසො, විස්සාසෙ සති ඔත්තාරො, ඔතිණ්ණවිනතස්සෙතං පාටි-කඝ්ඛිං: අනන්තරතො වා බ්‍රහ්මචරියං චරිස්සති, අඤ්ඤතරං ඛා සංඝිතිලිට්ඨා ආපනතිං ආපජ්ජිස්සති, සිකිං වා පටිච්ඡකාය භිනායාවතතිස්සති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා කුලුපගස්ස භික්ඛුතො අතිවෙලං කුලෙසු සංඝට්ඨස්ස විහරතො'ති.

5. 5. 3. 7.

[තොගසුත්තං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

27. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදීනවා නොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

අභිසාධාරණා නොගා, උදකසාධාරණා නොගා, රාජසාධාරණා නොගා, වොරසාධාරණා නොගා, අප්පිසෙහි දුසාදෙහි සාධාරණා නොගා.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදීනවා නොගෙසු.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ අනිසංසා නොගෙසු. කතමෙ පඤ්ච:

නොගෙ නිස්සාය අත්තානං සුඛෙහි ජිණ්හෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මාතෘපිතරො සුඛෙහි ජිණ්හෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, පුත්තදුරදුසකාම-කාරපොරිසෙ සුඛෙහි ජිණ්හෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, මිත්තාමච්චෙව සුඛෙහි ජිණ්හෙති සම්මා සුඛං පරිහරති, සමණ්ඛාගමණෙසු උද්ධගතිකා දකඝ්ඛිණං පනිට්ඨාපෙහි සොවගතිකා සුඛවිපාකං සග්ගසංවත්තතිකං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච අනිසංසා නොගෙසු'ති.

5. 5. 3. 5.

[සුථං කුලපග සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

25. මහණෙනි, කුලොපග (කුලයන්හි හැසිරෙන) මහණහු කෙරෙහි මේ ආදිතව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

නො පිළිපිසා ගම්මාදිමෙහි ආවතව අවදනේ ය. රහස්ගතව (මාගමක හා) හිදිමෙහි ආවතව පැමිණෙයි. පිළිසන් අස්ගෙහි (මාගමක හා) හිදිමෙහි ආවතව පැමිණෙයි. මාගමතව සපස්වදනෙකින් මවුයෙහි දහම් දෙසන්නේ ආවත අවදනේ ය. කාමසඛකල්ප බහුල ව වෙසෙයි.

මහණෙනි, කුලොපගයා කෙරෙහි මේ ආදිතව පස යි.

5. 5. 3. 6.

[දමිනිය කුලපග සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

26. මහණෙනි, කල්ලෙවා කුලෙහි හැනි වසන කුලොපග මහණහට මේ ආදිතව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

නිර්දුරු මාගමකගේ දඟිනය වෙයි. දඟිනය වන්නා සසන වෙයි. සංසාහිය වන් ව විශ්වාසය වෙයි. විශ්වාසය ඇතිවත් ම රාගයාගේ බැස ගැණීම වෙයි. රාගයෙන් බැසගන්නා ලද සිත් ඇතියහු විසින් “අභිරතී (කාමාන්තක්) නැතිවැ බස්සර රක්තේ හෝ වෙයි, අනාගතර නිලිපිසතිත අවතනව අවදනේ හෝ වෙයි, සිකපද ප්‍රත්‍යාබ්‍යාන (හැරලීම) කොට තින (ගිනි) නාවයට හෝ යන්නේ ය” යන හෙල කරුණ කාමැති විය යුතු යි.

මහණෙනි, කල් ලුක්මවා කුලයෙහි හැනි වෙසෙන කුලොපග මහණහට මේ ආදිතව පස යි.

5. 5. 3. 7.

[හොග සූත්‍රය]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

27. මහණෙනි, හොගයන්හි මේ ආදිතව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

හොගයෝ අගනිසාධාරණ වෙති. හොගයෝ උදකසාධාරණ වෙති. හොගයෝ රාජසාධාරණ වෙති. හොගයෝ සොරුන්ට සාධාරණ වෙති. හොගයෝ අප්‍රිය ද්‍රව්‍යදහන් (නම්හට ප්‍රියතොවු නැද්ද ආදිත) හා සාධාරණ වෙත්.

මහණෙනි, මේ හොගයන්හි ආදිතව පස යි

මහණෙනි, හොගයන්හි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

හොගයන් නිසා නම් සුවපත් කෙරෙයි, පිණ්වයි, මොනොවට සුවසේ පරිහරණ කරයි. මද්‍රිපසන් සුවපත් කරයි, පිණ්වයි, මනා කොට සුවසේ පරිහරණ කරයි. පුත්‍රදරද්‍රසකම්භාරපුරුෂයන් සුවපත් කරයි, පිණ්වයි, මොනොවට සුවසේ පරිහරණ කරයි. මත්‍රාමාත්‍යයන් (මත්‍රාරු සහකරුවන්) සුවපත් කරයි, පිණ්වයි, මනා කොට සුවසේ පරිහරණ කරයි. ශ්‍රමණබ්‍රාහ්මණයන් කෙරෙහි මතු මතු භූමියෙහි සුවදෙන සුභග රූපාදි සම්පත් දෙන සුබවිපාක ඇති සග පිණිස වැටෙන දක්ෂිණා පිහිටුවයි.

මහණෙනි, හොගයන්හි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 3. 8.

[උඤ්ජරානගසුත්තං]

[සාමඤ්චිදුතං]

28. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා උඤ්ජරානගෙන ඤාලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අනිච්ච පානුතා තෙන ඤාලෙන පටිපුජෙන්නි, යා නා බලි-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා නා න ඤාලෙන පටිපුජෙන්නි, යෙ තෙ සමණ-
බ්‍රාහ්මණා එකහන්තිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙන ඤාලෙන
පටිපුජෙන්නි, දුසකම්මකරපොරිසා විමුඛා කම්මා කරොන්ති, නාවතභා-
යෙව අසමයෙන භුතතං අනොජ්චන්තං භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා උඤ්ජරානගෙන ඤාලෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සමස්තගෙන ඤාලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

යෙ තෙ අනිච්ච පානුතා තෙ ඤාලෙන පටිපුජෙන්නි, යා නා බලි-
පටිග්ගාහිකා¹ දෙවතා නා ඤාලෙන පටිපුජෙන්නි, යෙ තෙ සමණ
බ්‍රාහ්මණා එකහන්තිකා රතතුපරතා විරතා විකාලභොජනා තෙ ඤාලෙන
පටිපුජෙන්නි, දුසකම්මකරපොරිසා අවිමුඛා කම්මා කරොන්ති, නාවතකං
යෙ ව සමයෙන භුතතං ඔජ්චන්තං භොති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සමස්තගෙන ඤාලෙති.

5. 5. 3. 9.

[පබ්බකණ්ඩපසසුත්තං]

[සාමඤ්චිදුතං]

29. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා කණ්ණසප්පෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගසෙකා, සහිරු, සප්පට්ඨසො, මිත්තදුති² ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව බො භික්ඛවෙ පඤ්චමෙ ආදිනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අසුථි, දුග්ගසෙකා, සහිරු, සප්පට්ඨසො, මිත්තදුති.³ ඉමෙ බො
භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා මාතුගාමෙති.

1. බලිපටිග්ගාහකා - සිමු.

2. මිත්තදුති - මජ්ඣං.

5. 5. 3. 8.

[උභයරහනන සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන සී]

28. මහණෙනි, ගිරාතැටි බොහෝ දහවල් අහර පිළින භූලෙහි මේ දෙස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

සන්තාරාභී යම් අනිච්ඡා (ආනතුකයෝ) වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි නො පුදනාහ පුද පිළිගන්නා යම් දෙවනා කෙතෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි නො පුදනාහ. එකභක්තික වූ රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකි විකාලභෝජනයෙන් පිරන වූ යම් මහණබවුණු කෙතෙක් වෙත් නම්, නිසි කල්හි ඔවුන් නො පුදනාහ. දස්කම්කරු පුරුෂයෝ විමුඛව කම් කරන් (වැඩ හැර හිඳින්). අසමයෙහි වැළැඳි භෝජනය එකෙණෙහි ඔප්පරනිත වෙයි.

මහණෙනි, බොහෝ දහවල් කොට අහර පිළින භූලයෙහි මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, නිසි කල්හි අහර පිළින භූලෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

යම් සන්තාරාභී අනිච්ඡා වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි පුදනාහ. පුද පිළිගන්නා යම් දෙවනා කෙතෙක් වෙත් නම්, ඔවුන් නිසි කල්හි පුදනාහ. එකභක්තික වූ රාත්‍රිභෝජනයෙන් වැළැකි විකාලභෝජනයෙන් පිරන වූ යම් මහණබවුණෝ වෙත් නම්, ඔවුන් සුදුසු කල්හි පුදනාහ. දස්කම්කරු පුරුෂයෝ අවිමුඛ (උන්සුක) වූවාහු කම් කරන්නාහ. සුදුසු කාලයෙහි වැළැඳි අහර එකෙණෙහි ඔප්ප් ඇතියේ වෙයි.

මහණෙනි, සමයහනනාභූලයෙහි මේ අනුසස් පස සි.

5. 5. 3. 9.

[ප්‍රථම කාණ්ඩය සූත්‍රය]

[සැවැත්විදන සී]

29. මහණෙනි, කාණ්ඩසප්පියා (කට්ඨකයා) කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

අපචිත්‍රය, දුග්ගිකය, සහිරුකය, ප්‍රතිහස සතිතය (එහෙයින් ඉවත් කළ යුතුය), මිත්‍රද්‍රෝහී ය. මහණෙනි, කාණ්ඩසප්පියා කෙරෙහි මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මාගම කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

අපචිත්‍රය, දුග්ගිකය, සහිරුකය, ප්‍රතිහස සතිතය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය. මහණෙනි, මාගම කෙරෙහි මේ ආදිනව පස සි.

5. 5 3. 10.

[දුභිසකණ්ණසප්පනතා]

[කොට්ඨකියා]

30. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා කණ්ණසප්පෙ, කතමෙ පඤ්ච:

කොට්ඨො, උපනාති, සොරවිසො, දුජ්චො, මිත්තදුභි¹.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා කණ්ණසප්පෙ.

එවමෙව ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා මාතුගාමෙ. කතමෙ පඤ්ච:

කොට්ඨො, උපනාති, සොරවිසො, දුජ්චො, මිත්තදුභි.

නත්ථිදං² භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස සොරවිසනා:³ සෙභුසොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො නිබ්බරාගො. නත්ථිදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස දුජ්චනතා: සෙභුසොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො පිටුනාවාවො, නත්ථිදං භික්ඛවෙ මාතුගාමස්ස මිත්තදුභිතා: සෙභුසොන භික්ඛවෙ මාතුගාමො අතිවාජිති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා මාතුගාමෙති.

දිඝවාජිකවග්ගො නත්ථිකො.

නකුද්දනං.

දිඝවාජිකා දො වුත්තා අතිනිවාසමච්ඡරෙ,
දො ව ඩුලුපගා හොගා හත්තං සප්පාපරෙ දුටෙති.

1. මිත්තදුඛි-මඡ්ඡං.

2. නත්ථිදං - මඡ්ඡං.

3. සොරවිසං - සිමු.

5. 5 3. 10.

[ද්විතීය කණ්ණාසප සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

30. මහණෙනි, කළසප්පු කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

කිපෙන සුලු ය, වෙර බිදනා සුලු ය, සොරවිෂ ඇතියේ ය, දෙදිවි ඇතියේ ය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය.

මහණෙනි, කළසප් කෙරෙහි මේ ආදිනව පස යි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම මාගම කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

කිපෙන සුලු ය, වෙර බිදිනා සුලු ය, සොරවිෂ ඇත්තී ය, දෙදිවි ඇත්තී ය, මිත්‍රද්‍රෝහී ය.

මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ සොරවිෂ බව වෙයි: මහණෙනි, බොහෝ සෙයින් මාගම නිමුරාග ඇත්තී ය. මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ දෙදිවි ඇති බව යි: මහණෙනි, මාගම බොහෝ සෙයින් පිසුණු බස් ඇත්තී ය. මහණෙනි, එ කරුණෙහි ලා මාගමගේ මේ මිත්‍රද්‍රෝහීභාවය යි: මහණෙනි, මාගම බොහෝ සෙයින් අතිවාලිනී වෙයි.

මහණෙනි, මාගම කෙරෙහි මේ ආදිනව පස යි.

දිස්වාලිකාවතීය නූන් වැනි යි.

එහි උඤ්ඤාය:

දිස්වාලික සූත්‍ර දෙකක් කියනලද, අතිනිවාසසූත්‍ර ය, දුතිය අතිනිවාස මච්ඡරිසූත්‍ර ය, කුලුපගසූත්‍ර දෙක ය, භොගසූත්‍ර ය, උස්සරහත්තසූත්‍ර ය, කණ්ණාසපසූත්‍ර දෙක ය යි සූත්‍ර දසයෙකි.

4. ආවාසිකවග්ගො.

5. 5. 4. 1.

[අභාවනිසසුතං]

31. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනිසො හොති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

න ආකප්පසම්පන්නො හොති න වහ්නසම්පන්නො, න බහුස්සුතො හොති න සුතධරො, න පරිසලෙඛිතා හොති න පරිසල්ලාණාරාමො,* න කල්‍යාණවාචො හොති න කල්‍යාණවාකකරණො, උප්පඤ්ඤා හොති ජලො ඵලමුගො.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු අභාවනිසො හොති.

පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු භාවනිසො හොති. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

ආකප්පසම්පන්නො හොති වහ්නසම්පන්නො, බහුස්සුතො හොති සුතධරො, පරිසලෙඛිතා හොති පරිසල්ලාණාරාමො, කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො, පඤ්ඤා හොති අජලො අනෙළමුගො.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු භාවනිසො හොතිති.

5. 5. 4. 2.

[පියසුතං]

[සාවතීනිදානං]

32. පඤ්චග්ගි භික්ඛවෙ ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනිසො ව. කතමෙග්ගි පඤ්චග්ගි:

සීලවා හොති, පානිමොක්ඛසංවරසාවුචො විහරති, ආචාරගොචර සම්පන්නො අණුමනෙතසු වජේසු භයදස්සාචී සමාදාය සිකති සිකති - පදෙසු. බහුස්සුතො හොති සුතධරො සුතසංගතිවයො යෙ හෙ ධම්මා ආදී කල්‍යාණා මජ්ඣිකා කල්‍යාණා පරියොසානකල්‍යාණා සාන්ථා සවාසඤ්ඤා¹ කෙවලපරිපුණ්ණං පරිසුද්ධං බ්‍රහ්මචරියං අභිවදනති, තථාරූපාස්ස ධම්මා බහුස්සුතා හොනති, ධනා² වච්ඡා පරිචිතා මනසානුපෙක්ඛිතා දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිඤා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණවාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සංචාරාය අනෙලගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤාපනියා. චතුරතං කොතානං ආත්ථෙතසිකානං දිට්ඨධම්මසුඛවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අතිවජ්ජාභී. ආසවානං බයා අනාසවා චෙතොවිමුතති. පඤ්ඤාවිමුතති. දිට්ඨො ව ධම්මෙ සයං අභිඤ්ඤා සච්ඡිකම්බ, උපසම්පජ්ජ විහරති.

ඉමෙග්ගි බො භික්ඛවෙ පඤ්චග්ගි ධම්මෙග්ගි සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු සබ්බභවාරිතං පියො ව හොති මනාපො ව ගරු ව භාවනිසො වාති.

* න කල්‍යාණාරාමො, ස්වාමිපොත්ථක අසිකා.

1. සාන්ථා සවාසඤ්ඤා - මජ්ඣිම - ස්වා, 2 ධනා - මජ්ඣිම.

4. ආවාසික වතිය.

5. 5. 4. 1.

[අභාවතිය සූත්‍රය]

[සාවැත්තිදාය සි]

31. මහණෙනි, ඔබ් පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ අභාවතිය (බුදුමින් නො ලබන්නේ-නොවාඩෙන්නේ) වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආකල්පසම්පන්න නො වූයේ (මනා ගතිපැවතුම් නැත්තේ) වත්සපත් නො වෙයි. බහුශ්‍රැත නො වූයේ ශ්‍රැතධර නො වෙයි. කෙළෙස් ලියා නො හරණේ පිළිසලනෙහි ඇලුම් ඇතියේ නො වෙයි. කලණ බස් නැතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ නො වෙයි. මුස වූයේ කෙලතොලු වූයේ දුෂ්ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ භාවතිය නො වෙයි.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ භාවතිය වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආකල්පසම්පන්න වූයේ වත්සපත් වෙයි. බහුශ්‍රැත වූයේ ශ්‍රැතධර වෙයි. කෙළෙස් ලියා හරණේ පිළිසලනෙහි ඇලුම් ඇතියේ වෙයි. කලණ බස් ඇතියේ කල්‍යාණවාක්කරණ ඇතියේ වෙයි. ජඩ නො වූයේ කෙලතොලු නො වූයේ ප්‍රාඥ වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ භාවතිය වෙයි.

5. 5. 4. 2.

[ප්‍රිය සූත්‍රය]

[සාවැත්තිදාය සි]

32. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ සබ්බම-සරුතට ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවතිය හා වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ප්‍රාතිමොක්‍ෂසංවරයෙන් ස වාත ව වසනේ ආචාර-ගොචරසම්පන්න වූයේ අණුමාත්‍ර වරදෙහි හස දක්නා සුලු වූයේ සමාදන් කොට ගෙන ශික්‍ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. ශ්‍රැතධර වූයේ රැස් කොට ගත් ශ්‍රැත ඇතියේ බහුශ්‍රැත වෙයි. ආදිකල්‍යාණ වූ මධ්‍යකල්‍යාණ වූ පශ්චිමකල්‍යාණ වූ සාථී වූ සමාසඤ්ජන වූ යම් ධර්මකෙනෙක් කෙවලපරිපූර්ණ වූ පරිශුද්ධ වූ බ්‍රහ්මචර්‍ය්‍යය පවසත් නම්, එබඳු ධර්මයේ ඔහු විසින් බොහෝ කොට අසනලද්දහු දරණ ලද්දහු වචනයෙන් ප්‍රගුණ කරණ ලද්දහු සිතින් අනුප්‍රේක්ෂිත වුවාහු නුවණින් මොනොවට පිළිපිදියාහු වෙති. පරිබුද්ධ වූ නිදෙස් වූ අරුත් පවසන පිරිපුත් වදනින් සමනාගත කලණ වදන් හඬ ඇතියේ කලණ වදන් ඇතියේ ද වෙයි. විසුඬවිකතයෙහි ජාත වූ ඉහානම්-යෙහි සුබවිහරණ ඇති සිව්දහාත් රිසියේ ලබන්නේ ද නිදුකින් ලබන්නේ ද විපුලව ලබන්නේ ද වෙයි. ආසුචක්‍ෂය විමෙන් අනාසුච වූ අතීත් ඵල සමාධි සංඛ්‍යාත විතතවිමුක්තිය ද අතීත්ඵලප්‍රඥ සංඛ්‍යාත ප්‍රඥවිමුක්තිය ද තෙමේ ඉහානම්යෙහි ම විශිෂ්ටඥායෙන් සාක්‍ෂාත් කොට එයට පැමිණ වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දහමින් සමනාගත ආවාසික මහණ සබ්බමසරුතට ප්‍රිය හා මනාප හා ගරු හා භාවතිය හා මේ යයි.

5. 5. 4. 3.

[සොහනසුගතං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

33. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසං සොහෙති. කතමෙති පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදාය සිකති සිකතිපදෙසු. බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිධා. කල්‍යාණවාචො හොති කල්‍යාණ-වාකකරණො පොරියා වාචාය සමන්තාගතො විස්සට්ඨාය අනෙලගලාය අත්ථස්ස විඤ්ඤපතියා. පටිබලො හොති උපසඞ්කමනො ධම්මියා කථාය සන්දස්සෙත්තුං සමාදපෙත්තුං සමුතොත්ථෙත්තුං සමපහංසෙත්තුං. චතුත්තං ක්කානානං ආභිවෙනසිකානං දිට්ඨධම්මසුබවිහාරානා නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසං සොහෙතිති.

5. 5. 4. 4.

[බහුපකාරසුගතං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

34. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසස්ස බහුපකාරො හොති. කතමෙති පඤ්චති:

සීලවා හොති -පෙ- සමාදාය සිකති සිකතිපදෙසු. බහුස්සුතො හොති -පෙ- දිට්ඨියා සුප්පට්ඨිධා. බණ්ඩුල්ලං පටිසඞ්කරොති. මහා බො පන භික්ඛුසඬ්ඝො අභිකකනොනා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උප-සඞ්කමිත්වා ආරොවෙති: “මහා බො ආට්ඨසො, භික්ඛුසඬ්ඝො අභිකකනොනා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤති, සමයො පුඤ්ඤති කාතුන්ති”. චතුත්තං ක්කානානං ආභිවෙනසිකානං දිට්ඨධම්මසුබවිහාරානං නිකාමලාභී හොති අකිච්ඡලාභී අකසිරලාභී.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ආවාසස්ස බහුපකාරො හොති’ති.

5. 5. 4. 5

[අනුකම්පකසුගතං]

[සාවස්ථිතිදුතං]

35. පඤ්චති භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකම්පති. කතමෙති පඤ්චති:

අභිසීලෙ සමාදපෙති, ධම්මදස්සනෙ නිවෙසෙති, ගිලානකෙ උප-සඞ්කමිත්වා සතිං උප්පාදෙති: ‘අරහග්ගනං ආයසමනොනා සතිං උපට්ඨාපෙට්ඨා’ති. මහා බො පන භික්ඛුසඬ්ඝො අභිකකනොනා නානා-වෙරජ්ජකා භික්ඛු, ගිහීනං උපසඞ්කමිත්වා ආරොවෙති: “මහා බො ආට්ඨසො, භික්ඛුසඬ්ඝො අභිකකනොනා, නානාවෙරජ්ජකා භික්ඛු, කරොථ පුඤ්ඤති, සමයො පුඤ්ඤති කාතුන්ති.” යං බො පනස්ස හොජනං දෙනති ලුබ්භා පණ්ණිතං වා තං අත්තනා පටිභුඤ්ඤති, සද්ධාදෙය්‍යං න චිතිපානෙති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු ගිහීනං අනුකම්පතිති.

5. 5. 4. 3.

[සොහන සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාය සී]

33. මහණෙනි, පස්දහමෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසය හොබවන්නේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ... සමාදන් ව ගෙන ශික්ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. ... බහුප්‍රාභ වූයේ ... නුවණින් මොහොවට පිළිපිදියාහු වෙති. අපරික්කුණු වූ නොපැටලෙන) තිදෙස් වූ අරුත් පවසන පිරිසුන් වදනින් සමන්තාගත සොදරු වදන් හඬ ඇතියේ සොදරු වදන් ඇතියේ ද වෙයි. වෙන එළඹෙන්නාවූත් දූෂාමි කථායෙන් කරුණු දක්වාලන්නට සමාදන් කර-වන්නට හෙද ගන්වන්නට උද්‍යෝගී කරවන්නට) පහදවන්නට ප්‍රතිබල වෙයි. විශුද්ධිවිතතයෙහි ජාන වූ ඉහානම්යෙහි සුබ්බිහරණ ඇති සිවුදහැත් රිසිසේ ලබන්නේ ද නිදකින් ලබන්නේ ද විපුල ව ලබන්නේ ද වෙයි.

මහණෙනි, මේ පස්දහමින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසය හොබවන්නේ වෙයි.

5. 5. 4. 4.

[බහුපකාර සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාය සී]

34. මහණෙනි, පස්දහමෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසයට බොහෝ උපකාර ඇත්තේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

සිල්වත් වූයේ ... සමාදන්ව ගෙන ශික්ෂාපදයෙහි හික්මෙයි. බහුප්‍රාභ වූයේ ... නුවණින් මොහොවට පිළිපිදියාහු වෙති. කාමුම්බිදුම් පිළිසකර කෙරෙයි. “මහබික්සහනු පැමිණියහ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් හික්කුහු වෙති. (එ ආවාසික මහණ) ගිහියන් වෙත එළඹ ආරොචනා කෙරෙයි: ‘ඇවැත්ති, මහබික්සහනු එළඹිය හ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් හික්කුහු වෙති. දන් පින් කරණට කලැ”යි (කියායි.) දිවුදුම්යෙහි සුබ්බිහරණ වූ අබ්බිතතයෙහි උපදනා වූ සිවුදහැත් කැමැති සේ ලබන සුළු වූයේ නිදකින් ලබන සුළු වූයේ විපුල සේ ලබන සුළු වූයේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙකරුණු පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ආවාසයට බොහෝ උපකාර ඇතියේ වේ යයි.

5. 5. 4. 5.

[අනුකම්පා සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාය සී]

35. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගිහියනට අනුකම්පා කෙරෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

අබ්බිලයෙහි සමාදන් කරවයි. වතුසාන්තරාධම්මදායකයෙහි යොදවයි. බලයුත් වෙත එළඹ “ඇවැත්ති, හාම සහකාරයට නිසි තුණුරුවන් විසාහි ගිය සමානිය එළවා ගනුව”යි යිති උපදවයි. මහබික්සහනු එළඹියාහු වෙති. (ඔහු) නොයෙක් රාජ්‍යයනට අයත් හික්කුහු වෙති. එ ආවාසික මහණ ගිහි-යන් වෙත ගොස් (මෙසේ) දන්වාලයි: “ඇවැත්ති, මහබික්සහනු එළඹියහ. (ඔහු) නා නා රාජ්‍යයනට අයත් හික්කුහු වෙති. දන් පින් කරණට කලැ”යි. (කියායි.) ඔහුට රුක්ෂ වෙමිනි ප්‍රණීත වෙමිනි යම් ම හෝජනාසක් දෙන්නාම, එය තෙමේ වළඳයි, ශ්‍රද්ධාදෙයස විනිපාත නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගිහියනට අනුකම්පා කෙරේ යයි.

5. 5. 4. 6.

[පඨමආචණ්ණාරහස්සතනං]

[සාවස්ථිහිදුතං]

36. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා චණ්ණාරහස්ස අචණ්ණං භාසති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා අචණ්ණාරහස්ස චණ්ණං භාසති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනියෙ ඤානෙ පසාදං උපදංසෙති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනියෙ ඤානෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චති භික්ඛවො ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා අචණ්ණාරහස්ස අචණ්ණං භාසති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා චණ්ණාරහස්ස චණ්ණං භාසති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා අප්පසාදනියෙ ඤානෙ අප්පසාදං උපදංසෙති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා පසාදනියෙ ඤානෙ පසාදං උපදංසෙති, සද්ධාදෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 1. 7.

[දුතියආචණ්ණාරහස්සතනං]

[සාවස්ථිහිදුතං]

37. පඤ්චති භික්ඛවො, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා අචණ්ණාරහස්ස චණ්ණං භාසති, අනුච්චිච අපරියොගාගෙඤ්ඤා චණ්ණාරහස්ස අචණ්ණං භාසති. ආවාසමච්ඡිතොති ආවාසමච්ඡිතොති, ඤානමච්ඡිතොති ඤානමච්ඡිතොති, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාහතං නික්ඛිතො ඵලං නිරසෙ.

5. 5. 4. 6.

[ප්‍රථම අවශාරක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

36. මහණෙනි, දහම පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දක් සෙයින් නිරුහි වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො විමසා නො පිවිස (නොදන) නුගුණ කියයුත්තාට ගුණ කියයි. නො විමසා නො පිවිස ගුණ කිය යුත්තාට නුගුණ කියයි. නො පිරික්සා නො පිවිස නො පැහැදියයුතු තැන්හි ප්‍රසාදය උපදවයි. නො පිරික්සා නො පිවිස පැහැදියයුතු තැන්හි අප්‍රසාදය උපදවයි. සද්ධාදෙය්‍යය විනිපාතන කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් නැබුයේ යම්සේ වේ ද, එසේ නිරයෙහි සිටුවේයි.

මහණෙනි, දහම පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ (හිසින්) ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි සිටුවේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිවිස නුගුණ කියයුත්තාට ගුණ කියයි. විමසා පිවිස ගුණ කියයුත්තාට ගුණ කියයි. විමසා පිවිස නො පැහැදියයුතු තැන්හි අප්‍රසාදය උපදවයි. විමසා පිවිස පැහැදියයුතු තැන්හි ප්‍රසාදය උපදවයි. සද්ධාදෙය්‍යය විනිපාතන නො කෙරෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස් දහමින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් නැබුයේ යම්සේ වේ ද, එසේ ස්වර්ගයෙහි සිටුවේ වෙයි.

5. 5. 4. 7.

[ද්විතීය අවශාරක සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදාන සි]

37. මහණෙනි, දහම පසෙකින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දක් සෙයින් නිරයෙහි සිටුවේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො විමසා නො පිවිස නුගුණ කියයුත්තාට ගුණ කියයි. නො විමසා නො පිවිස ගුණ කියයුත්තාට නුගුණ කියයි. ආවාසමච්ඡරිය ආත්තේ ආවාසගෙට්ඨ (ගිජ්ඣව) ආත්තේ වෙයි. කුලමච්ඡරිය ආත්තේ කුලගෙට්ඨ ආත්තේ වෙයි. ශ්‍රද්ධාදෙය්‍යය විනිපාතන කරන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම පසින් සමනාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් නිරයෙහි සිටුවේ වෙයි.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභනං නික්ඛිතො; එවං සග්ගො. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිව පරියොගාහෙවා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චිව පරියොගාහෙවා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරි
හොති න ආවාසපලිගෙයි, න කුලමච්ඡරි හොති න කුලපලිගෙයි, සද්ධා-
දෙය්‍යං න විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභනං නික්ඛිතො; එවං සග්ගොති.

5. 5. 4. 8.

[තනිය අවණ්ණාරහස්සභනං]

[සාවජ්ඣිද්දනං]

38. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභනං නික්ඛිතො; එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිව අපරියොගාහෙවා අවණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චිව අපරියොගාහෙවා වණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, ආවාසමච්ඡරි
හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභනං නික්ඛිතො; එවං නිරසෙ.

පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු යථාභනං
නික්ඛිතො; එවං සග්ගො. කතමෙති පඤ්චති:

අනුච්චිව පරියොගාහෙවා අවණ්ණාරහස්ස අවණ්ණං භාසති, අනු-
ච්චිව පරියොගාහෙවා වණ්ණාරහස්ස වණ්ණං භාසති, න ආවාසමච්ඡරි
හොති, න කුලමච්ඡරි හොති, න ලාභමච්ඡරි හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභනං නික්ඛිතො; එවං සග්ගොති.

5. 5. 4. 9.

[පබ්බමච්ඡරිය සුභනං]

[සාවජ්ඣිද්දනං]

39. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො භික්ඛු
යථාභනං නික්ඛිතො; එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චති:

ආවාසමච්ඡරි හොති, කුලමච්ඡරි හොති, ලාභමච්ඡරි හොති, වණ්ණ-
මච්ඡරි හොති, සද්ධාදෙය්‍යං විනිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො
භික්ඛු යථාභනං නික්ඛිතො; එවං නිරසෙ.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිවිස (දැන) අගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියයි, විමසා පිවිස ගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියයි, ආවාසමච්ඡරිය ආවාසගෙඩිය ඇත්තේ නො වේ, කුලමච්ඡරිය කුලගෙඩිය ඇත්තේ නො වේ, ගුරුධාදෙය්‍ය විනිපාතනය නො කෙරේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 8.

[තෘතීය අවණ්ණාරහ සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

38. මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

නො විමසා නො පිවිස අගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියා ද, නො විමසා නො පිවිස ගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියා ද, ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ වේ ද, කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ වේ ද, ලාභමච්ඡරිය ඇත්තේ වේ ද,

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

විමසා පිවිස අගුණ කියයුත්තනුගේ අගුණ කියා ද, විමසා, පිවිස ගුණ කියයුත්තනුගේ ගුණ කියා ද, ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ නො වේ ද, කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ නො වේ ද, ලාභමච්ඡරිය ඇත්තේ නො වේ ද,

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් ස්වර්ගයෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 9.

[ප්‍රථම මච්ඡරිය සූත්‍රය]

[සැවැත්නිදන සි]

39. මහණෙනි, මේ දහම් පසෙකින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙන වුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, වණ්ණමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි. ගුරුධාදෙය්‍ය නසන්නේ වේ.

මහණෙනි, මේ දහම් පසින් සමන්තාගත ආවාසික මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් තීරයෙහි සිටුවනේ වේ.

පඤ්චිති නිකාමෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චිති:

න ආවාසමච්ඡ්ථි හොති, න ඤාමමච්ඡ්ථි හොති, න ලාභමච්ඡ්ථි හොති, න වණ්ණමච්ඡ්ථි හොති, සද්ධාදෙශ්‍යං න චිතිපාතෙති.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චිති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙති.

5. 5. 4. 10.

[දුතිය මච්ඡ්ථියසූත්‍රය]

[සාමප්පතිදානං]

10. පඤ්චිති නිකාමෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චිති:

ආවාසමච්ඡ්ථි හොති, ඤාමමච්ඡ්ථි හොති, ලාභමච්ඡ්ථි හොති, වණ්ණමච්ඡ්ථි හොති, ධම්මමච්ඡ්ථි හොති.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චිති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං නිරසෙ.

පඤ්චිති නිකාමෙ ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චිති:

න ආවාසමච්ඡ්ථි හොති, න ඤාමමච්ඡ්ථි හොති, න ලාභමච්ඡ්ථි හොති; න වණ්ණමච්ඡ්ථි හොති, න ධම්මමච්ඡ්ථි හොති.

ඉමෙති ඛො නිකාමෙ පඤ්චිති ධම්මෙති සමන්තාගතො ආවාසිකො හික්ඛු යථාහතං නිකම්භෙනා ඵලං සග්ගෙති.

ආවාසිකවග්ගො වතුකො

නසුද්දානං:

අනාවතියො පියසොට්ඨානා ච¹ බද්ධපකාරො අනුකම්පකො ච යථාහතං වාසී නයො අවණ්ණාරහා දුට්ඨෙ මච්ඡ්ථියා ච දුහතා²

1. ආවාසිකො අප්පිය සොහොනා - සීඞ්‍ර.

2. යථාහතං වාසී අවණ්ණාරහො, වතුකමච්ඡ්ථි පඤ්චමෙත වාසී-සීඞ්‍ර.
ආවාසිකො පියසා ච සොහොනා - මජ්ඣ.

මහණෙනි, දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගියෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ගුරුධාදෙය්‍ය නො නසන්නේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගියෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

5. 5. 4. 10

[දව්නිය මච්ඡරිය සූත්‍රය]

[සැට්ඨන්තිදායයි]

40. මහණෙනි, මෙ දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණ වුන් තබන ලද්දකු සෙයින් නිරයෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, කුලමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, ලාභ-මච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි, ධම්මමච්ඡරිය ඇත්තේ වෙයි.

මහණෙනි, මෙ පස්දහමින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් නිරයෙහි සිටුවනේ වේ.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසෙකින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගියෙහි සිටුවනේ වෙයි. කවර පසෙකින් යත්:

ආවාසමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි. කුලමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ලාභමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, වණණමච්ඡරිය නැත්තේ වෙයි, ධම්මමච්ඡරිය නැත්තේ වේ.

මහණෙනි, මෙ දහම් පසින් සමකාගත ආවාසික මහණ ගෙණවුන් තබන ලද්දකු සෙයින් සවගියෙහි සිටුවනේ වේ යයි.

ආවාසික වරිය සතර වැනි යි.

එහි උද්දාය:

අනාවරිත සූත්‍ර ය, මිය සූත්‍ර ය, සොහන සූත්‍ර ය, බිඳුපසාර සූත්‍ර ය, අනුකම්පක සූත්‍ර ය, යථාතථා ආදී කොට ඇති අවණණාර්ථ සූත්‍ර භූත ය, මච්ඡරිය සූත්‍ර දෙක යයි සූත්‍ර දසයෙකි.

5. දුච්චිතවග්ගො.

5. 5. 5. 1.

[දුච්චිතසුත්තං]

[සාමජිනිදානං]

41. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා දුච්චිතෙ කතමෙ පඤ්ච.

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුචිච්චි විඤ්ඤාගරහනති, පාපකො කිත්තිසල්ලෙ, අබ්බුග්ගච්ඡති, සමමුලෙහා කාලං කරොති, කායසංගෙද පරමමරණං අපායං දුග්ගතිං විනිපාතං තීරයං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා දුච්චිතෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා සුච්චිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං හ උපවදති, අනුචිච්චි විඤ්ඤා පසංසනති, කල්යාණො කිත්තිසල්ලෙ, අබ්බුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙහා කාලං කරොති, කායසංගෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා සුච්චිතෙ'ති.

5. 5. 5. 2.

[කායදුච්චිතසුත්තං]

[සාමජිනිදානං]

42. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා කායදුච්චිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා කායසුච්චිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං හ උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 3

[විච්චුච්චිතසුත්තං]

[සාමජිනිදානං]

43. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා විච්චුච්චිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා විච්චුච්චිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං හ උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 4.

[මනොදුච්චිතසුත්තං]

[සාමජිනිදානං]

44. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා මනොදුච්චිතෙ -පෙ- අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආනිසංසා මනොසුච්චිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං හ උපවදති, අනුචිච්චි විඤ්ඤා පසංසනති, කල්යාණො කිත්තිසල්ලෙ, අබ්බුග්ගච්ඡති, අසමමුලෙහා කාලං කරොති, කායසංගෙද පරමමරණං සුගතිං සග්ගා ලොකං උපපජ්ජති.

ඉමෙ/බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආනිසංසා මනො සුච්චිතෙ'ති.

5. ද්විතීයිකය.

5. 5. 5. 1.

[ද්විතීයික සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ සිට]

41. මහණෙනි, ද්විතීයිකයෙහි මේ ආදිතව පසෙකි. කවර පසෙක සත්:

තෙමේන් නමට උපවාද කෙරෙයි, විඤ්ඤාණ දැන ගැනීම, ලාබ්ධි කිරීමේදී උපවාද නැතහොත්, මුළු වූයේ කල්පය කෙරෙයි, කාලයේ මරණයේ මතු අපාය වූ දුගති වූ විනිශ්චය වූ නිරයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි; ද්විතීයිකයෙහි මේ ආදිතව පසකි.

මහණෙනි, ද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක සත්:

තෙමේන් නමට උපවාද නො කෙරෙයි. විඤ්ඤාණ දැන පසකි. කල්පයේ කිරීමේදී උපවාද නැතහොත්. නුමුළු වූයේ කල්පය කෙරෙයි. කාලයේ මරණයේ මතු සුගති සංකල්පයේ සංවිලාසයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, ද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසකි.

5. 5. 5. 2.

[කාය ද්විතීයික සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ සිට]

42. මහණෙනි, කායද්විතීයිකයෙහි මේ ආදිතව පසෙකි ... [තෙමේන් නමට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, කායද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි ... [තෙමේන් නමට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 3.

[විඤ්ඤාණ ද්විතීයික සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ සිට]

43. මහණෙනි, විඤ්ඤාණද්විතීයිකයෙහි මේ ආදිතව පසෙකි ... [තෙමේන් නමට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, විඤ්ඤාණද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි ... [තෙමේන් නමට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 4. 5. 3.

[මනෝද්විතීයික සූත්‍රය]

[සැවැත්වීමේ සිට]

44. මහණෙනි, මනෝද්විතීයිකයෙහි මේ ආදිතව පසෙකි ... [තෙමේන් නමට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, මනෝද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක සත්:

තෙමේන් නමට උපවාද නො කෙරෙයි, නුමුළු වූයේ කල්පය කෙරෙයි. කාලයේ කිරීමේදී උපවාද නැතහොත්. නුමුළු වූයේ කල්පය කෙරෙයි. කාලයේ මරණයේ මතු සුගති නම් වූ සංවිලාසයට පැමිණෙයි.

මහණෙනි, මනෝද්විතීයිකයෙහි මේ අනුසස් පසකි.

5. 5. 5. 5.

[අපරදුට්ඨමිනසුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

45. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා දුට්ඨරිනෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤ ගරහනති, පාපනො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති, සද්ධම්මා වුට්ඨාති, අසද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවා දුට්ඨරිනෙ.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා සුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤ පසංසනති, භාලාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මා වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා සුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 6.

[අපරකායදුට්ඨමිනසුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

46. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා කායදුට්ඨරිනෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා කායසුචරිතෙ, -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 7.

[අපරච්චිදුට්ඨමිනසුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

47. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා ච්චිදුට්ඨරිනෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා ච්චිසුචරිතෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං න උපවදති -පෙ-]

5. 5. 5. 8.

[අපරමනොදුට්ඨමිනසුත්තං]

[සාමප්පිතිදුතං]

48. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවා මනොදුට්ඨරිනෙ -පෙ- [අත්තාපි අත්තානං උපවදති -පෙ-]

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ. කතමෙ පඤ්ච:

අත්තාපි අත්තානං න උපවදති, අනුච්චිව විඤ්ඤ පසංසනති, භාලාණො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති, අසද්ධම්මා වුට්ඨාති, සද්ධම්මෙ පතිට්ඨාති.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආතිසංසා මනොසුචරිතෙ'ති.

5. 5. 5. 5.

[අපර දුටුමිත්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

45. මහණෙනි, දුටුමිත්තයෙහි ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි. නුවණැත්තෝ දැන ගරහති. ලාමක කිරිනිශබ්දය උස්ව නැහෙයි (දකඤ්ඤාලකමිපප සංකිතාන) සද්ධම්මයෙන් විගතව සිටියි. (දකඤ්ඤාලකමිපප සංකිතාන) අසද්ධම්මයෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, දුටුමිත්තයෙහි මේ ආදිනව පසයි.

මහණෙනි, සුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පසෙකි. කවර පසෙක යන්:

තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි. විඤ්ඤෝ දැන පසසති. කල්‍යාණ කිරිනිශබ්දය නැගේ. අසද්ධම්මයෙන් විගතව සිටියි. සද්ධම්මයෙහි පිහිටයි.

මහණෙනි, සුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පස යි.

5. 5. 5. 6.

[අපරකායදුටුමිත්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

46. මහණෙනි, කායදුටුමිත්තයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, කායසුචරිතයෙහි මේ ආතිසංස පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 7.

[අපරවේදුටුමිත්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

47. මහණෙනි, වාග්දුටුමිත්තයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, වාක්සුචරිතයෙහි මේ ආතිසංස පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි ...]

5. 5. 5. 8.

[අපරමනොදුටුමිත්ත සූත්‍රය]

[සැවැත්තිදහසි]

48. මහණෙනි, මනොදුටුමිත්තයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි ... [තෙමේන් තමහට උපවාද කෙරෙයි ...]

මහණෙනි, මනාසුචරිතයෙහි මේ ආතිසංස පසෙකි. කවර පසෙක යන්: තෙමේන් තමහට උපවාද නො කෙරෙයි, විඤ්ඤෝ දැන පසසන් කල්‍යාණ නින් ගොස නැගේ, අසද්ධම්මයෙන් නැහෙයි, සද්ධම්මයෙහි පිහිටයි. මහණෙනි, මනාසුචරිතයෙහි මේ අනුසස් පසයි.

5. 5. 5. 9.

[සිවපිකාසුගතං]

[සාවපභිතිදුගතං]

49. පඤ්චමෙ භික්කුවෙ ආදිනවා සිවපිකාස. කතමෙ පඤ්ච:

අසුච්චි, දුග්ගකා, සප්පච්ඡයා, වාළානං අමනුස්සානං ආවාසො, බහුනො ජනස්ස ආරොදනා.

ඉමෙ බො භික්කුවෙ පඤ්ච ආදිනවා සිවපිකාස.

ඵවමෙව බො භික්කුවෙ පඤ්චමෙ ආදිනවා සිවපිකාසමෙ පුග්ගලෙ. කතමෙ පඤ්ච:

ඉධ භික්කුවෙ ඵකචේවා පුග්ගලො අසුච්චිනා කායකමෙමන සමනනා-ගතො හොති, අසුච්චිනා වචිකමෙමන සමනනාගතො හොති, අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමනනාගතො හොති, ඉදමස්ස අසුච්චිනාස වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්කුවෙ සිවපිකා අසුච්චි, නථුපමාහං භික්කුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තස්ස අසුච්චිනා කායකමෙමන සමනනාගතස්ස අසුච්චිනා වචිකමෙමන සමනනාගතස්ස අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමනනාගතස්ස පාපකො කිත්තිසද්දො අබ්භුග්ගච්ඡති, ඉදමස්ස දුග්ගකායාස වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්කුවෙ සිවපිකා දුග්ගකා, නථුපමාහං භික්කුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චිනා කායකමෙමන සමනනාගතං අසුච්චිනා වචිකමෙමන සමනනාගතං අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමනනාගතං පෙසලා සබ්බගම්චාරි ආරකා පරිවජ්ජන්ති,¹ ඉදමස්ස සප්පච්ඡයසම්ච වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්කුවෙ සිවපිකා සප්පච්ඡයා, නථුපමාහං භික්කුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

සො අසුච්චිනා කායකමෙමන සමනනාගතො අසුච්චිනා වචිකමෙමන සමනනාගතො අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමනනාගතො සභාගෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසති. ඉදමස්ස වාළාවාසසම්ච වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්කුවෙ සිවපිකා වාළානං අමනුස්සානං ආවාසො, නථුපමාහං භික්කුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

තමෙනං අසුච්චිනා කායකමෙමන සමනනාගතං අසුච්චිනා වචිකමෙමන සමනනාගතං අසුච්චිනා මනොකමෙමන සමනනාගතං පෙසලා සබ්බගම්චාරි දිස්වා බිසකධම්මං.² ආපජ්ජන්ති: 'අහො වන නො දුක්ඛං, යෙ මයං ඵව-රූපෙහි පුග්ගලෙහි සද්ධිං සංවසාමා'ති, ඉදමස්ස ආරොදනාස වදුමි. සෙය්‍යථාපි සා භික්කුවෙ සිවපිකා බහුනො ජනස්ස ආරොදනා, නථුපමාහං භික්කුවෙ ඉමං පුග්ගලං වදුමි.

ඉමෙ බො භික්කුවෙ පඤ්ච ආදිනවා සිවපිකාසමෙ පුග්ගලෙ'ති.

1. පරිවජ්ජන්ති-ම.ජ.සං. 2. බිසකධම්මං-මජ්ඣ.

5. 5. 5. 9.

[සිව්විකා සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදන සි]

19. මහණෙනි, සිව්විකාසයෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

අපචිත්‍ර ය, දුග්ද ය, බිය සහිත ය, ව්‍යාඛි අමනුෂ්‍යයනට ආවාසය, බෙහෝ දෙනාගේ ආරොදනා (වැලපිම්) ඇත.

මහණෙනි, සිව්විකාසයෙහි මේ ආදිනව පස සි.

මහණෙනි, එ පරිද්දෙන් ම සිව්විකූපම පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, මේ ලොමහි ඇතැම් පුද්ගලයෙක් අපචිත්‍ර භායකමයෙන් සමයාගත වෙයි, අපචිත්‍ර වාක්කමයෙන් සමයාගත වෙයි, අපචිත්‍ර මනා-කමයෙන් සමයාගත වෙයි. මෙය ඔහුගේ අපචිත්‍රතා සි කියමි. මහණෙනි, යම්කෙසේ ඒ සිව්විකාව අපචිත්‍ර වූ ද, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

අපචිත්‍ර කායකමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර වාක්කමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර මනාකමයෙන් සමයාගත වූ ඔහුගේ ලාමක කිණ්ඨිගබ්භය නැගෙයි. මෙය ඔහුගේ දුග්ද බවයි කියමි. මහණෙනි, යම්කෙසේ ඒ සිව්විකාව දුග්ද වූ ද, මහණෙනි, මේ පුහුල් එබඳු කොට මම කියමි.

මහණෙනි, අපචිත්‍ර කායකමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර වාක්කමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර මනාකමයෙන් සමයාගත වූ තෙල පුහුල් ප්‍රියතිල සමුමසරගු දුරින් බැහැර ලගි. මේ ඔහුගේ සප්‍රතිතය යි කියමි. මහණෙනි, සප්‍රතිතය වූ ඒ සිව්විකාව යම්කෙසේ වේ නම්, මහණෙනි, මේ පුහුල් මම එබඳු කොට කියමි.

අපචිත්‍ර කායකමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර වාක්කමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර මනාකමයෙන් සමයාගත වූ හෙතෙම සභාග (නම්භට සමාන) පුද්ගලයන් හා සමග වෙසෙයි. මේ ඔහුගේ ව්‍යාඛි වාසයයි කියමි. මහණෙනි, ඒ සිව්විකාව යම්කෙසේ ව්‍යාඛි අමනුෂ්‍යයනට ආවාස වේ නම්, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

මහණෙනි, ප්‍රියතිල සමුමසරගු අපචිත්‍ර වූ කායකමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර වූ වාක්කමයෙන් සමයාගත වූ අපචිත්‍ර වූ මනාකමයෙන් සමයාගත වූ තෙල පුහුල්ට දුක “අපි මෙබඳු පුද්ගලයන් හා සමග වසමෝ නම්, අහෝ එකානන්දයෙන් උකෙහා”යි වැලපිය යුතු බවට පැවරෙත්. මේ ඔහුගේ ආරොදනායයි කියමි. මහණෙනි, ඒ සිව්විකාව යම්කෙසේ බොහෝදෙනාට ආරොදනයට හෝ වැලපීමට සහාන වේ නම්, මහණෙනි, මම මේ පුහුල් එබඳු කොට කියමි.

මහණෙනි, සිව්විකූපම පුද්ගලයා කෙරෙහි මේ ආදිනව පසයි.

5. 5. 5. 10.

[පුග්ගලප්පසාදසුත්තං]

[සාමප්ප්ඵිදග්ගං]

50. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ. නානමෙ පඤ්ච:

යස්මිං භික්ඛවෙ පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනොනා හොති, සො නථාරූපා ආපතනිං ආපනොනා හොති, යථාරූපාස ආපතනියා සඤ්ඤා උක්ඛිපති. නස්ස ඵලං හොති: ‘සො ඛො මයාසං පුග්ගලො ට්ඨෙයා මනාපො, සො සඤ්ඤාන උක්ඛිතොනා’ති භික්ඛුසු අප්පසාදබ්බුලො හොති. භික්ඛුසු අප්පසාදබ්බුලො සමානො අඤ්ඤා භික්ඛු න භජති, අඤ්ඤා භික්ඛු න භජනො සද්ධම්මං න සුඤ්ඤාති, සද්ධම්මං අද්දණනොනා සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ පස්මො ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ යස්මිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනොනා හොති, සො නථාරූපා ආපතනිං ආපනොනා හොති, යථාරූපාස ආපතනියා සඤ්ඤා අනෙත නිසිද්ධපෙති. නස්ස ඵලං හොති: ‘සො ඛො මයාසං පුග්ගලො ට්ඨෙයා මනාපො, සො සඤ්ඤාන අනෙත නිසිද්ධිතො’ති භික්ඛුසු අප්පසාද බ්බුලො හොති. භික්ඛුසු අප්පසාදබ්බුලො සමානො අඤ්ඤා භික්ඛු න භජති, අඤ්ඤා භික්ඛු න භජනොනා¹ සද්ධම්මං න සුඤ්ඤාති, සද්ධම්මං අද්දණනොනා සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ ද්විතියො ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ යස්මිං පුග්ගලෙ පුග්ගලො අභිප්පසනොනා හොති: සො දිසා පක්ඛනොනා හොති, නස්ස ඵලං හොති: සො ඛො මයාසං පුග්ගලො ට්ඨෙයා මනාපො, සො දිසා පක්ඛනොනා’ති -පෙ- අඤ්ඤා භික්ඛු න භජති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ තතියො ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ -පෙ- සො විඛිතොනොනා හොති. නස්ස ඵලං හොති -පෙ- සො විඛිතොනොනා’ති -පෙ- අඤ්ඤා භික්ඛු න භජති -පෙ- අයං භික්ඛවෙ චතුර්තො ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ.

පුත ව පරං භික්ඛවෙ, -පෙ- සො කාලාකනො හොති. නස්ස ඵලං හොති: ‘සො ඛො මයාසං පුග්ගලො ට්ඨෙයා මනාපො, සො කාලාකනො’ති, -පෙ- අඤ්ඤා භික්ඛු න භජති. අඤ්ඤා භික්ඛු න භජනොනා සද්ධම්මං න සුඤ්ඤාති, සද්ධම්මං අද්දණනොනා සද්ධම්මං පරිභාසති. අයං භික්ඛවෙ පඤ්චමො ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ආදිනවො පුග්ගලප්පසාදෙ’ති

ද්විවිච්ඡිතවග්ගො පඤ්චමො

නිසසුද්දග්ගා:

ද්විවර්තං කාසද්ධවර්තං චච්චිවර්තං මනොද්ධවර්තං
චතුති පරෙ දෙව සිව්ඨිකා පුග්ගලප්පසාදෙන වාති

පඤ්චමං පණණාසකං.

1 අභජනොනා - මජ්ඣං.

5. 5. 5. 10

[පුද්ගලප්‍රසාද සූත්‍රය]

[සාවිත්තිදහසි]

59. මහණෙනි, පුද්ගලයකු කෙරෙහි උපන් ප්‍රසාදයෙහි මේ ආදිතව පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අනිගමින් පහන් වූයේ නම්, හේ (ප්‍රසාදවිෂය වූ පුද්ගල හෙමේ) සම්ප්‍රසාදය යම් බඳු ආපතියෙකින් උක්‍ෂෙපනිය කම් කෙරේ නම් එබඳු ආපතියකට පැමිණියේ වෙයි. ඔහුට (පහන්වූ පුද්ගලයාට) මෙබඳු ශිතෙක් වෙයි: “මම මේ පුද්ගල ප්‍රිය මනාප වෙයි, හේ සහග්‍ර විසින් උත්තමිණාය”යි. භික්ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාදය බහුල කොට ඇතිසේ වෙයි. භික්ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල කොට ඇතිසේ ම සෙසු මහණුන් හල්නය නොකරයි. අනා භික්ෂූන් ඇසුරු නො කරනුයේ සද්ධම්ම නො අසයි. සද්ධම්ම නො අසනුයේ සද්ධම්මයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ප්‍රථම ආදිතවයි.

තවද මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අනිගමින් පහන් වේ ද, යම් දැවතෙකින් සහග්‍ර (සමේක) ආසනානනයෙහි තිදුවන් නම්, හේ එබඳු ආවැතකට පැමිණියේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු ශිතෙක් වෙයි: “මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හෙතෙම සංග්‍ර විසින් අත්තයෙහි තිදුවන ලද්ද”යි. භික්ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල වෙයි. භික්ෂූන් කෙරෙහි අප්‍රසාද බහුල වූයේ ම අනා භික්ෂූන් හල්නය නො කෙරෙයි. අනා භික්ෂූන් හල්නය නොකරන්නේ සද්ධම්ම නො අසයි. සද්ධම්ම නො අසනුයේ සද්ධම්මයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ද්විතීය ආදිතවයි.

තවද මහණෙනි, යම් පුද්ගලයකු කෙරෙහි පුද්ගලයෙක් අනිප්‍රසාද වේ නම්, හේ අනා දිනාවකට ගියේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු ශිතෙක් වෙයි: ‘මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ අනා දිනාවකට ගියේ වෙයි’... අනා භික්ෂූන් හල්නය නොකරයි ... මහණෙනි, පුද්ගල ප්‍රසාදයෙහි මේ තෘතීය ආදිතවයි.

තවද මහණෙනි ... හේ ගිහිඛවට පැමිණියේ වෙයි ... ඔහුට මෙබඳු ශිතෙක් වෙයි: ‘මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ ගිහි ඛවට පැමිණියේ වෙයි’ ... අනා භික්ෂූන් හල්නය නො කෙරෙයි ... මහණෙනි, පුද්ගල ප්‍රසාද-යෙහි මේ චතුර්ත්‍ව ආදිතවයි.

තවද මහණෙනි ... හේ කල්ලිය කෙළේ වෙයි. ඔහුට මෙබඳු ශිතෙක් වෙයි: “මේ පුද්ගල මට ප්‍රිය මනාප වෙයි. හේ කල්ලිය කෙළේය” යි ... අනා භික්ෂූන් නො ඇසුරු කෙරෙයි. අනා භික්ෂූන් හල්නය නො කරන්නේ සද්ධම්ම නො අසයි. සද්ධම්ම නො අසන්නේ සද්ධම්මයෙන් පිරිහෙයි. මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ පඤ්චම ආදිතවයි.

මහණෙනි, පුද්ගලප්‍රසාදයෙහි මේ ආදිතව පසයි.

ද්වවිවර්තවතිය පස්වැනියි.

එහි උද්දනය:

ද්වවිවර්ත සූත්‍රය, භායද්වවර්ත සූත්‍රය, චම්බේවර්ත සූත්‍රය, මනොප්‍රචම්චර්ත සූත්‍රය, අනෙකුදු ද්වවිවර්තසූත්‍ර සහරෙක, ධම්මභාසූත්‍රය, පුද්ගලප්‍රසාද සූත්‍රය දසි දසයෙකි.

පස්වන පණණාසකය නිමි.

ඡට්ඨපණ්ණාසකං.

1. උපසම්පදාවග්ගො

5. 6. 1. 1.

[උපසම්පාදෙතබ්බසුතං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

1. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බං. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙබ්බෙත සීලකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත සමාධිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත පඤ්ඤානංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිඤ්ඤානදක්ඛනංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා උපසම්පාදෙතබ්බන්ති.

5. 6. 1. 2.

[නිසංසුතං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

2. පඤ්චති භික්ඛවෙ ධම්මෙති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා නිසංසොදුතබ්බො. කතමෙති පඤ්චති.

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙබ්බෙත සීලකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත සමාධිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත පඤ්ඤානංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිඤ්ඤානදක්ඛනංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ පඤ්චති ධම්මෙති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා නිසංසොදුතබ්බන්ති.

5. 6. 1. 3.

[සාමණේරසුතං]

[සාවච්ඡිනිදුතං]

3. පඤ්චති භික්ඛවෙ, අර්ථොති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බො. කතමෙති පඤ්චති:

ඉධ භික්ඛවෙ භික්ඛු අසෙබ්බෙත සීලකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත සමාධිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත පඤ්ඤානංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිකංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති, අසෙබ්බෙත විමුත්තිඤ්ඤානදක්ඛනංඤ්ඤා සම්නාගතො භොති.

ඉමෙති බො භික්ඛවෙ, පඤ්චති ධම්මෙති සම්නාගතෙන භික්ඛුනා සාමණේරො උපට්ඨාපෙනබ්බන්ති.

සමන පණණාසකය.

1. උපසම්පදවග්ගීය

5. 6. 1. 1.

[උපසමාදෙතබ්බ සූත්‍රය]*

[සැවැන්හිදන සි]

1. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණ විසින් (උපාධිසාය වැ) උපසම්පද කළ යුතු යි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අගෞණ්‍ය (අගිත්) ගිලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය විමුක්තිඥාදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණහු විසින් උපසපග් කටයුතු යි.

5. 6. 1. 2.

[නිසසය සූත්‍රය]*

[සැවැන්හිදන සි]

2. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණහු විසින් (අඤ්චා ව සිට) නිස දිය යුතු යි. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අගෞණ්‍ය ගිලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය වූ විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය වූ විමුක්තිඥාදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වේ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණහු විසින් නිස දිය යුතු යි.

5. 6. 1. 3.

[සාමණේර සූත්‍රය]*

[සැවැන්හිදන සි]

3. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමනාගත මහණහු විසින් (චන්තෙර ව සිට) සාමණේරයෙක් ඵලවා (උපසා) ගතයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

මහණෙනි, මේ සස්තෙහි මහණ අගෞණ්‍ය ගිලසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය සමාධිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය ප්‍රඥසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය විමුක්තිසකකියෙන් සමනාගත වෙයි. අගෞණ්‍ය විමුක්තිඥාදර්ශනසකකියෙන් සමනාගත වේ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පසින් සමනාගත මහණහු විසින් සාමණේරයෙක් ඵලවා ගතයුත්තේ ය යි.

* මේ සූත්‍ර තුන සිංහල ප.කවිමට පෙර ප්‍රථම බෞද්ධසංගීතිකයන් සදහා වදලන.

5. 6. 1. 4.

[මච්ඡරියසූතනං]

[සාමජිහිදනං]

4. පඤ්චමානි භික්ඛවෙ මච්ඡරියානි, කතමානි පඤ්ච;

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමානි ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච මච්ඡරියානි.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං මච්ඡරියානාං එතං පනිනිධං. 1 යදිදං ධම්මමච්ඡරියනානි.

5. 6. 1. 5.

[මච්ඡරියපභානිසූතනං]

[සාමජිහිදනං]

5. පඤ්චනාං භික්ඛවෙ මච්ඡරියානාං පභානාය සමුච්ඡේදය භුගම-වරියං වුස්සති. කතමෙසං පඤ්චනාං;

ආවාසමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්ඡේදය භුගමවරියං වුස්සති. ඤාලමච්ඡරියස්ස -පෙ- ලාභමච්ඡරියස්ස -පෙ- වණ්ණමච්ඡරියස්ස -පෙ- ධම්මමච්ඡරියස්ස පභානාය සමුච්ඡේදය භුගමවරියං වුස්සති.

ඉමෙසං ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චනාං මච්ඡරියානාං පභානාය සමුච්ඡේදය භුගමවරියං වුස්සති.

5. 6. 1. 6.

[පඨමජ්ඣානිසූතනං]

[සාමජිහිදනං]

6. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච;

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්ම-මච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාය අභබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං ඤානං උප-සම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච;

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්ම-මච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පභාය භබ්බො පඨමං ඤානං උපසම්පජ්ජ විහරිතුනානි.

1 පටිකුඨං - මජ්ඣං, පනිකතිඨං-සංඝා

5. 6. 1. 4.

[මච්ඡණික සූත්‍රය]

[සැවැත්විණිදහසි]

4. මහණෙනි, මේ මාත්‍රයෙහි පසෙකි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍රයෙහි ය, කුලමාත්‍රයෙහි ය, ලාභමාත්‍රයෙහි ය, චණ්ණිමාත්‍රයෙහි ය, ධම්මමාත්‍රයෙහි ය.

මහණෙනි, මේ මාත්‍රයෙහි පසකි. මහණෙනි, මේ මාත්‍රයෙහි යත් අනුරන් ධම්මමාත්‍රයෙහි ය යන යමෙක් මේ නම්, තෙල අතිනයිත් ලුණු වේ යයි.

5. 6. 1. 5.

[මච්ඡණිකපභාන සූත්‍රය]

[සැවැත්විණිදහසි]

5. මහණෙනි, පඤ්චමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ප්‍රභාණය සදහා සමුච්චේදය සදහා බබ්බර වෙසෙයි. කවර පඤ්ච මාත්‍රයෙහි කෙනතුගේ යත්:

ආවාසමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ප්‍රභාණය සමුච්චේදය චණ්ණික බබ්බර වෙසෙයි. කුලමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ... ලාභමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ... චණ්ණිමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ... ධම්මමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ප්‍රභාණය සමුච්චේදය චණ්ණික බුහවච්චිය වෙසෙයි.

මහණෙනි, මේ පඤ්චමාත්‍රයෙහි යත්ගේ ප්‍රභාණය සමුච්චේදය සදහා බබ්බර වෙසේ යයි.

5. 6. 1. 6.

[පඨමපඤ්ඤාන සූත්‍රය]

[සැවැත්විණිදහසි]

6. මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතිණ්ණ නො කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍රයෙහි ය, කුලමාත්‍රයෙහි ය, ලාභමාත්‍රයෙහි ය, චණ්ණිමාත්‍රයෙහි ය, ධම්මමාත්‍රයෙහි ය.

මහණෙනි, මේ පඤ්ච මාත්‍රයෙහි යත් ප්‍රතිණ්ණ නො කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට නො නිසි (නොහැකි) වේ යයි.

මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතිණ්ණ කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාත්‍රයෙහි ය, කුලමාත්‍රයෙහි ය, ලාභමාත්‍රයෙහි ය, චණ්ණිමාත්‍රයෙහි ය, ධම්මමාත්‍රයෙහි ය.

මහණෙනි, මේ දහම් පස ප්‍රතිණ්ණ කොට ප්‍රථම ධ්‍යානය උපයා ගෙන වසන්තට භව්‍ය වේ යයි.

5. 6. 1. 7-10

[දුතියස්කානාදිසුත්තානි]*

[සාවප්පිනිදුත්තානි]

7-9. පඤ්චමේ¹ නිකාමෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- නතිසං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ඤා.

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං,

ඉමෙ ඛො නිකාමෙ පඤ්ඤා ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- නතිසං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

පඤ්චමේ නිකාමෙ, ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- නතිසං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ඤා.

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ ඛො නිකාමෙ, පඤ්ඤා ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො දුතියං ඤානං -පෙ- නතිසං ඤානං -පෙ- චතුස්සං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

5. 6. 1. 10

[අපරපස්මස්කානසුත්තං]

[සාවප්පිනිදුත්තානි]

10. පඤ්චමේ¹ නිකාමෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ඤා:

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, අකඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො නිකාමෙ, පඤ්ඤා ධම්මෙ අප්පහාය අහඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං.

පඤ්චමේ නිකාමෙ, ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ඤා:

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණ්ණමච්ඡරියං, කතඤ්ඤානං කතවෙදිනං.

ඉමෙ ඛො නිකාමෙ, පඤ්ඤා ධම්මෙ පහාය හඛ්ඛො පස්මං ඤානං උපසම්පජ්ජි විහරිතුනානි.

1. පඤ්ඤා - ස්‍යා

*. එළු දුතියං ඤානානි පදනො පට්ඨාය යාව අනාගාමි ජලකති පදනි-‘මජ්ඣිම’ පොළොවක දුතියකතිනානි පුබ්බපෙසො, ශ්‍රේයොව සංගහිතකානා.

5. 6. 1. 7-9.

[දුතියස්කන්ධාදි සූත්‍ර]

[සංවාදන්තිදාන සී]

7-9. මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතියධ්‍යානය ... තෘතියධ්‍යානය ... චතුර්ධ්‍යානය ... උපසං වාසය කරන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, ධම්මමාත්‍යයී යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතියධ්‍යානය .. තෘතියධ්‍යානය ... චතුර්ධ්‍යානය උපසං වාසය කරන්නට අභව්‍ය වේ.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතියධ්‍යානය ... තෘතියධ්‍යානය ... චතුර්ධ්‍යානය උපසං වාසය කරන්නට භව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, ධම්මමාත්‍යයී යයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතියධ්‍යානය ... තෘතියධ්‍යානය .. චතුර්ධ්‍යානය උපසං වාසය කරන්නට භව්‍ය වේ යයි.

5. 6. 1. 10.

[අපර පඨමස්කන්ධාන සූත්‍රය]

[සංවාදන්තිදාන සී]

10. මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපසං වසන්නට අභව්‍ය වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, අකෘතඥතා අකෘතවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපසං වසන්නට අභව්‍ය වෙයි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපසං වසන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාත්‍යයී ය, කුලමාත්‍යයී ය, ලාභමාත්‍යයී ය, වණ්ණමාත්‍යයී ය, අකෘතඥතා අකෘතවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ කරුණු පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ප්‍රථමධ්‍යානය උපසං වසන්නට නිසි වේ යයි.

5. 6. 1. 11-13

[අපරදුතියජ්ඣානාදිසුතනාති]

[සාවස්ථිතිදානං]

11-13 පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුත්ථං ඤානං [උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.] කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, චණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො [දුතියං ඤානං] -පෙ- [තතියං ඤානං -පෙ- චතුත්ථං ඤානං] උපසම්පජ්ජ විහරිතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හබ්බො [දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුත්ථං ඤානං] උපසම්පජ්ජ විහරිතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, චණ්ණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤානං අකතවෙදිනං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හබ්බො [දුතියං ඤානං -පෙ- තතියං ඤානං -පෙ- චතුත්ථං ඤානං] උපසම්පජ්ජ විහරිතුනති.

5. 6. 1. 14-17

[සොතාපතනිඵලාදිසච්ඡිකිත්තීයා සුතනාති]*

[සාවස්ථිතිදානං]

14-17. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො සොතාපතනි-ඵලා සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, චණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පහාය අහබ්බො සොතාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පහාය හබ්බො සොතාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, කුලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, චණ්ණමච්ඡරියං, ධම්මමච්ඡරියං.

ඉමෙ බො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ පහාය හබ්බො සොතාපතනිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුනති.

* පොඤ්ඤාසු පඤ්ච ඉමාහි සොතාපතනිඵලාදිහි සුතනාති ඤාන සුතනාති සද්ධිං පටයොලමුබ්බන්ධාන සම්මානි දුක්ඛකම්මනාති දිසසන්ති.

5. 6. 1. 11-13.

[අපර දුතියස්සානාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්විදහ සි]

11-13. මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතිය ධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය .. චතුර්ථ ධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්සය්‍යී ය, කුලමාන්සය්‍යී ය, ලාභමාන්සය්‍යී ය, වණ්ණමාන්සය්‍යී ය, අකාතඥානා අකාතවෙදිනා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට ද්විතිය ධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථ ධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට [ද්විතිය ධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථ ධ්‍යානය උපයා වාසය කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්සය්‍යී ය, කුලමාන්සය්‍යී ය, ලාභමාන්සය්‍යී ය, වණ්ණමාන්සය්‍යී ය, අකාතඥානා අකාතවෙදිනා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට [ද්විතිය ධ්‍යානය ... තෘතීය ධ්‍යානය ... චතුර්ථ ධ්‍යානය] උපයා වාසය කරන්නට නිසි වෙයි.

5. 6. 1. 14-17

[සොතාපතති ඵලාදිසම්මතියා සූත්‍ර]

[සැවැත්විදහ සි]

14-17. මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට .. සෙදගාමි ඵලය ... අනගාමි ඵලය ... අභිත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්සය්‍යී ය, කුලමාන්සය්‍යී ය, ලාභමාන්සය්‍යී ය, වණ්ණමාන්සය්‍යී ය, ධම්මාන්සය්‍යී යි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට .. සෙදගාමි ඵලය ... අනගාමි ඵලය ... රහත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නො නිසි වෙයි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට ... සෙදගාමි ඵලය ... අනගාමි ඵලය .. රහත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යත්:

ආවාසමාන්සය්‍යී ය, කුලමාන්සය්‍යී ය, ලාභමාන්සය්‍යී ය, වණ්ණමාන්සය්‍යී ය, ධම්මාන්සය්‍යී යි.

මහණෙනි, මේ ධම්ම පස ප්‍රතිණ්ණො කොට සොතාපතති ඵලය ... සකාදගාමි ඵලය ... අනගාමි ඵලය ... අභිත් ඵලය සාක්ෂාත් කරන්නට භව්‍ය වෙයි.

5. 6. 1. 18-21

[අපරසොතාපනතිඵලාදි සච්ඡිකිරියා සුත්තානි]

[සාමනෙතිදුතං]

18-21. පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ අප්පභාස අහඛ්ඛො සොතාපනතිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤාතං අකතවෙදිතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ, පඤ්ච ධම්මෙ අප්පභාස අහඛ්ඛො සොතාපනතිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

පඤ්චමෙ භික්ඛවෙ, ධම්මෙ පභාස භඛ්ඛො සොතාපනතිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං. කතමෙ පඤ්ච:

ආවාසමච්ඡරියං, ඤාලමච්ඡරියං, ලාභමච්ඡරියං, වණණමච්ඡරියං, අකතඤ්ඤාතං අකතවෙදිතං.

ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ පඤ්ච ධම්මෙ පභාස භඛ්ඛො සොතාපනතිඵලං සච්ඡිකාතුං -පෙ- සකදගාමිඵලං -පෙ- අනාගාමිඵලං -පෙ- අරහත්තඵලං සච්ඡිකාතුං.

උපසම්පදාවග්ගො පටිමො

5. 6. 1. 18-21

[අපරසොධාපනතිඵලාදි සව්විකිදියා සූත්‍ර]

[සංවාදාන්තිදාන සි]

18-21. මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවන් ඵලය සංඝාන් කරන්නට ... සෙදගම් ඵලය ... අනගම්ඵලය ... රහන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට නිසි නො වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාන්සයයි, කුලමාන්සයයි, ලාභමාන්සයයි, වණ්ණමාන්සයයි, අකානඥතා අකානවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවන් ඵලය .. සෙදගම් ඵලය ... අනගම්ඵලය .. රහන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට නො නිසි වෙයි

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට ... සෙදගම්ඵලය ... අනගම්ඵලය ... රහන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට නිසි වෙයි. කවර පසෙක යන්:

ආවාසමාන්සයයි, කුලමාන්සයයි, ලාභමාන්සයයි, වණ්ණමාන්සයයි, අකානඥතා අකානවෙදිතා යි.

මහණෙනි, මේ ධම්මපස ප්‍රතිණ්ණො කොට සෝවන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට ... සෙදගම්ඵලය ... අනගම්ඵලය ... රහන්ඵලය සංඝාන් කරන්නට නිසි වෙයි.

උපසම්පදවග්ගීය පළමුවැනි සි

වග්ගාතිරේක සුත්තානි

[භතභුද්දෙසසකසුත්තං]

[සාවජ්ඣනිදානං]

1. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඡන්දගතිං ගච්ඡති, දෙසාගතිං ගච්ඡති, මොඛාගතිං ගච්ඡති, භසාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨා න ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ, පඤ්චගි ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො.

පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ඡන්දගතිං ගච්ඡති, න දෙසාගතිං ගච්ඡති, න මොඛාගතිං ගච්ඡති, න භසාගතිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨා ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො'ති.

[දුතියභතභුද්දෙසසකාදිසුත්තානි]

[සාවජ්ඣනිදානං]

2-5 පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො න සම්මන්ත්‍රිතබ්බො, සම්මනොප්පි¹ න පෙසෙතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො] භතභුද්දෙසසකො සම්මන්ත්‍රිතබ්බො, සම්මනොප්පි පෙසෙතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි. න ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො] බාලො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි: ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො [භතභුද්දෙසසකො] පණ්ණිතො වෙදිතබ්බො. [කතමෙහි පඤ්චගි. න ඡන්දගතිං ගච්ඡති] -පෙ-

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො] බ්‍රහ්මං උපභ්‍යානං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙහි සම්මන්ත්‍රාගතො භතභුද්දෙසසකො] අකකත අනුපභ්‍යානං අත්තානං පටිභරති -පෙ- [න ඡන්දගතිං ගච්ඡති -පෙ-]

1 භතභුද්දෙසසකො ධම්මතො - මජ්ඣං.

වග්ගිනිරෝක සූත්‍ර

[භතභුද්දෙසක සූත්‍රය]

[සැවැත්තියෙකු සි]

1. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සම්මත නො කටයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි. දේවසෙන් අගතියට යෙයි. මොහසෙන් අගතියට යෙයි. භයෙන් අගතියට යෙයි. උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව නො දනී.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සම්මාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සම්මත නො කටයුත්තේ ය.

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සම්මත කටයුත්තේ ය. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි දේවසෙන් අගතියට නො යෙයි. මොහසෙන් අගතියට නො යෙයි. භයෙන් අගතියට නො යෙයි. උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව දනිමි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සම්මාගත භක්තොද්දෙසක මහණ සම්මත කටයුත්තේ යයි.

[දුට්ඨභතභුද්දෙසකාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්තියෙකු සි]

2-5. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත බත් උදෙසන මහණ සම්මත නො කටයුතු. සම්මත වූයේ නමුදු [බත් උදෙසනු සඳහා] නො යැවිය යුතු ... [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත බත් උදෙසන මහණ සම්මත කටයුතු, සම්මත වූයේ [බත් උදෙසනු සඳහා] යැවිය යුතු ... [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත බත් උදෙසන මහණ] බාලසෙකා යි දහසුතු. කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත බත් උදෙසන මහණ] පණ්ණිනසෙකා යි දහසුතු. [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත භතභුද්දෙසක] ඝාරා දමන ලද ගුණ ආභි නසන ලද ගුණ ආභි ආනමය පරිහරණ් හෙරෙයි. [කවර පසෙකින් යත්: ... ඡන්දසෙන් අගතියට යෙයි ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සම්මාගත භතභුද්දෙසක නො ඝාරා දමූ ගුණ ආභි නො නසන ලද ගුණ ආභි ආනමය පරිහරණ් හෙරෙයි. [කවර පසෙකින් යත්: ඡන්දසෙන් අගතියට නො යෙයි ...]

[පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො] ස්ථානතං නික්ඛිතො, එවං තිරසෙ -පෙ- [ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-]

[පඤ්චගිහිකඛ්චෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො] ස්ථානතං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ඡන්දගනිං ගච්ඡති, න දෙසාගනිං ගච්ඡති, න මොඛාගනිං ගච්ඡති, න භසාගනිං ගච්ඡති, උද්දිට්ඨානුද්දිට්ඨං ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො භවතුද්දෙසකො ස්ථානතං නික්ඛිතො, එවං සග්ගෙ'ති.

[සෙත්තාසන පඤ්ඤාපකාදි සුත්තානි]

[සාවච්ඡිනිදුත්තානි]

6 පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සේත්තාසනපඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

ඡන්දගනිං ගච්ඡති, දෙසාගනිං ගච්ඡති, මොඛාගනිං ගච්ඡති, භසාගනිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං න ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සේත්තාසන-පඤ්ඤාපකො න සම්මන්තිතබ්බො.

පඤ්චගිහිකඛ්චෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො සේත්තාසනපඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො. කතමෙහි පඤ්චගි:

න ඡන්දගනිං ගච්ඡති, න දෙසාගනිං ගච්ඡති, න මොඛාගනිං ගච්ඡති, න භසාගනිං ගච්ඡති, පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං ජානාති.

ඉමෙහි බො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙහි සමන්තාගතො සේත්තාසන-පඤ්ඤාපකො සම්මන්තිතබ්බො'ති.

7 පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සේත්තාසනගාභාපකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතින 1 න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සේත්තාසනගාභාපකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිනං ජානාති -පෙ-

8 [පඤ්චගිහිකඛ්චෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ගණ්ඨාගාරිකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුහනාගුහනං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ගණ්ඨාගාරිකො සම්මන්ති-තබ්බො -පෙ- [න ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-] ගුහනාගුහනං ජානාති -පෙ-

9. [පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විවරපටිග්ගාහකො න සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- [ඡන්දගනිං ගච්ඡති -පෙ-] ගතිතාගතිනං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිහිකඛ්චෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] විවරපටිග්ගාහකො සම්මන්තිතබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිනං ජානාති -පෙ-

1 පඤ්ඤාත්තාපඤ්ඤාත්තං - සීවු,සො

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භවතුද්දසක] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් නිරසෙහි උපදනේ ය ... [ඡන්දසෙන් අගනියට යයි...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත භවතුද්දසක] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සංගීයෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින් යත්:]

ඡන්දසෙන් අගනියට නො යෙයි, ද්වේෂසෙන් අගනියට නො යෙයි, මොහසෙන් අගනියට නො යෙයි, භයෙන් අගනියට නො යෙයි, උදෙසන ලද නො උදෙසන ලද බව දනී.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත බව උදෙසන මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙයින් සංගීයෙහි උපදනේ යි.

[සෙනාසනපඤ්ඤාපකාදි සූත්‍ර]

[සැවැත්විදහ සි]

6. මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමකාගත සෙනාසන පඤ්ඤාපක මහණ සමමත නො කටයුතු. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගනියට යෙයි, ද්වේෂසෙන් අගනියට යෙයි, මොහසෙන් අගනියට යෙයි, භයෙන් අගනියට යෙයි, පනවන ලද නො පනවන ලද සෙනසුන් නො දනියි.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමත නො කටයුතු.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමත කළ යුතු. කවර පසෙකින් යත්:

ඡන්දසෙන් අගනියට නො යෙයි, ද්වේෂසෙන් අගනියට නො යෙයි, මොහසෙන් අගනියට නො යෙයි, භයෙන් අගනියට නො යෙයි, පනවන ලද නො පනවන ලද සෙනසුන් දනියි.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමකාගත සෙනසුන් පනවන මහණ සමමත කටයුත්තේ යි.

7. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමකාගත සෙනසුන් ගත්වන මහණ සමමත නො කටයුතු. ... ගත් නො ගත් සෙනසුන් නො දනියි. ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමකාගත] සෙනසුන් ගත්වන මහණ සමමතකටයුතු ... ගත් නො ගත්සෙනසුන් දනියි ...

8. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමකාගත] භාණ්ඩාගාරික මහණ සමමත නො කටයුතු ... [ඡන්දසෙන් අගනියට යෙයි .] ගොපනය කළ නො කළ භාණ්ඩය නො දනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමකාගත භාණ්ඩාගාරික මහණ සමමත කටයුතු ... [ඡන්දසෙන් අගනියට නො යෙයි ..] ගොපනය කළ නො කළ භාණ්ඩය දනී ...

9. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමකාගත] සිටුරු පිළිගන්නා මහණ සමමත නො කටයුතු ... [ඡන්දසෙන් අගනියට යෙයි ...] ගත් නො ගත් සිටුරු නො දනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමකාගත] සිටුරු පිළිගන්නා මහණ සමමත කටයුතු ... ගත් නො ගත් සිටුරු දනියි.

10. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] චිවරභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- ඡන්දගන්ධං ගමජ්ඣි -පෙ- භාජිතාභාජිතා න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] චිවරභාජකො සම්මන්තිකබ්බො-පෙ- භාජිතාභාජිතා ජානාති -පෙ-

11. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො සාගුභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ-] භාජිතාභාජිතා න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ, ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාගුභාජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතා ජානාති -පෙ-

12. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතා න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ඵලභාජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතා ජානාති -පෙ-

13. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] බජ්ජභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතා න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] බජ්ජභාජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- භාජිතාභාජිතා ජානාති -පෙ-

14. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අප්පමහනකපිස්සජ්ජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පිස්සජ්ජිතාපිස්සජ්ජිතා න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] අප්පමහනකපිස්සජ්ජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පිස්සජ්ජිතාපිස්සජ්ජිතා ජානාති -පෙ-

15. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාවිකගාභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාවිකගාභාජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

16. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පහනගාභාජකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] පහනගාභාජකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- ගතිතාගතිතං ජානාති -පෙ-

17. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] ආරාමිකපෙසකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

18. [පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො න සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චගිතිකවෙ ධම්මෙහි සමන්තාගතො] සාමණේරපෙසකො සම්මන්තිකබ්බො -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

10. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සිවුරු බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදු නොබෙදු සිවුරු නොදනී ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] සිවුරු බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදු නොබෙදු සිවුරු දනියි ...

11. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හුළුකැන් බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු .. බෙදු නොබෙදු හුළුකැන් නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හුළුකැන් බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදු නොබෙදු හුළුකැන් දනියි ...

12. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ඵල බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු .. බෙදු නොබෙදු ඵල නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ඵල බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදු නොබෙදු ඵල දනී ...

13. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] බාදු බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු ... බෙදු නොබෙදු බාදුය නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] බාදු බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදු නොබෙදු බාදුය දනී ...

14. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] මද පිරිකර බෙදන මහණ සමමන නොකටයුතු .. බෙදු නොබෙදු පිරිකර නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] මද පිරිකර බෙදන මහණ සමමන කටයුතු ... බෙදු නොබෙදු පිරිකර දනියි ...

15. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] වැසිසළ ගන්වන මහණ සමමන නොකටයුතු .. ගත් නොගත් වැසිසළ නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] වැසිසළ ගන්වන මහණ සමමන කටයුතු ... ගත් නොගත් වැසිසළ දනියි ...

16. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] පාත්‍රය ගන්වන මහණ සමමන නොකටයුතු ... ගත් නොගත් පාත්‍රය නොදනියි ..

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] පාත්‍රය ගන්වන මහණ සමමන කටයුතු ... ගත් නොගත් පාත්‍රය දනියි ...

17. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ආරාමිකයන් මෙහෙයන මහණ සමමන නොකටයුතු .. මෙහෙයු නොමෙහෙයු ආරාමිකයා නොදනියි ...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] ආරාමිකයන් මෙහෙයන මහණ සමමන කටයුතු ... මෙහෙයු නොමෙහෙයු ආරාමිකයා දනී ...

18. [මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හෙරණුන් මෙහෙයන මහණ සමමන නොකටයුතු .. මෙහෙයු නොමෙහෙයු හෙරණු නොදනී...

[මහණෙනි, පස්කරුණෙකින් සමන්විත] හෙරණුන් මෙහෙයන මහණ සමමන කටයුතු .. මෙහෙයු නොමෙහෙයු හෙරණු දනියි ...

19 [පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො] සාමණේරපෙසකො න සම්මතතිතබ්බො, සම්මතො'පි න පෙසෙනබ්බො -පෙ-

[පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො] සාමණේරපෙසකො සම්මතතිතබ්බො, සම්මතො පෙසෙනබ්බො -පෙ-

20. [පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො. සාමණේර පෙසකො] බාලො චෙදිතබ්බො. [-පෙ- ඡන්දගතියා ගච්ඡති -පෙ]

[පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර පෙසකො] පඤ්චනා චෙදිතබ්බො. පෙ- [න ඡන්දගතියා ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතා ජානාති] -පෙ-

21 [පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර පෙසකො] බිත්තං උපහතං අනාගතං පරිහරති පෙ- ඡන්දගතියා ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතා-පෙසිතා න ජානාති [-පෙ-]

[පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර පෙසකො] අකට්ඨං අනුපහතං අනාගතං පරිහරති -පෙ- න ඡන්දගතියා ගච්ඡති -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං ජානාති -පෙ-

22 [පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාගතං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ -පෙ- පෙසිතාපෙසිතං න ජානාති -පෙ-

[පඤ්චනිකාවෙ ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර පෙසකො] යථාගතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

න ඡන්දගතියා ගච්ඡති, න දෙසාගතියා ගච්ඡති, න මොහාගතියා ගච්ඡති, න භසාගතියා ගච්ඡති, පෙසිතාපෙසිතං ජානාති.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ, පඤ්චනි ධම්මෙහි සම්මානාගතො සාමණේර-පෙසකො යථාගතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ'ති.

[හික්ඛුසුත්තං]

[සාමජීවිදානං]

1 පඤ්චනිකාවෙ, ධම්මෙහි සම්මානාගතො හික්ඛු යථාගතං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ. කතමෙහි පඤ්චනි:

පාරාධිපාති භොති, අදිනාදායී භොති, අට්ඨමාදි භොති, මුසාමාදි භොති, සුරාමේරසමඡ්ඡමාදි භොති.

ඉමෙහි ටො භික්ඛවෙ පඤ්චනි ධම්මෙහි සම්මානාගතො හික්ඛු යථාගතං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ.

[ ] අසං පෙසාලො පෙ.සංකාසකසු න දිස්සතෙ.

19. [මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත] සාමනේරපෙසක මහණ සම්මත නො කටයුතු. සම්මත වූයේ ද නො මෙහෙයන්තෝය ..

[මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත] සාමනේරපෙසක මහණ සම්මත කටයුතු. සම්මත වූයේ මෙහෙයන්තෝය ...

20. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක බාල මහණ] දහසූතු .. [ඡන්දාගතියට යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණත් නොදනී ...]

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක පණ්ඩිත මහණ] දහසූතු ... [ඡන්දාගතියට නො යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණත් දනී ...]

21. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක මහණ] සාරා දුමු ගුණ ආභි නාසු ගුණ ආභි ආභවස පටිහරණ කෙරෙයි . [ඡන්දාගතියට යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණත් නො දනී ...]

මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක මහණ යො සාරාසු ගුණ ආභි නො නාසු ගුණ ආභි ආභවස පටිහරණ කෙරෙයි .. [ඡන්දාගතියට නො යේ ... මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණත් දනී ..]

22. [මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක මහණ] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් තීරයෙහි උපදනේ ය .. මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණ නො දනිති ...

[මහණෙනි, කරුණු පසෙකින් සමන්විත සාමනේර පෙසක මහණ] ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් ඔව්වියෙහි උපදනේ ය කවර පසෙකින යත්:

ඡන්දයෙන් අගතියට නො යෙයි, දොවසෙන් අගතියට නො යෙයි, මොහයෙන් අගතියට නො යෙයි, හයෙන් අගතියට නො යෙයි, මෙහෙයු නො මෙහෙයු හෙරණ්ණ දනී.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමන්විත හෙරණ්ණත් මෙහෙයන මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් ඔව්වියෙහි උපදනේ යයි.

[ශික්ෂුසූත්‍රය]

[ආචාරිනිදාන සි]

1. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් තීරයෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින යත්:

ප්‍රාණවධ කරනුයේ වෙයි. අසිනාදත් ගන්තේ වෙයි අබ්බසාරි වෙයි මුහුණ කියනුයේ වෙයි. මද්‍රුමාදයට කරුණු වූ රහවේර පානස කරනුයේ වේ.

මහණෙනි, මෙ කරුණු පසින් සමන්විත මහණ ගෙන වුත් තබන ලද්දකු සෙසින් තීරයෙහි උපදනේ වෙයි.

පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චගි:

පාණානිපාතා පටිච්චරතො හොති, අදින්නාදානා පටිච්චරතො හොති, අබ්බමච්චරා පටිච්චරතො හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතො හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවයානා පටිච්චරතො හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛු ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ'ති.

[ගිහ්ඤ්ඤි පුත්තාදිති]

[සාමජිහිදානාති]

2-7. පඤ්චගි භික්ඛවො ධම්මෙති සමන්තාගතො භික්ඛුති පෙ-
තිකාමානා -පෙ- සාමජෙණරො -පෙ- සාමජෙණරී -පෙ- උපාසකො -පෙ-
උපාසිකා ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවා නිරසෙ කතමෙති පඤ්චගි:

පාණානිපාතිති හොති, අදින්නාදායිති හොති, කාමෙසු මිච්ඡාචාරායිති
හොති, මුසාවාදිති හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවයානිති හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසිකා
ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ.

පඤ්චගි භික්ඛවො ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසිකා ස්ථාන-
තං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ. කතමෙති පඤ්චගි:

පාණානිපාතා පටිච්චරතා හොති, අදින්නාදානා පටිච්චරතා හොති,
කාමෙසු මිච්ඡාචාරා පටිච්චරතා හොති, මුසාවාදා පටිච්චරතා හොති,
සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවයානා පටිච්චරතා හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො උපාසිකා
ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවං සග්ගෙ'ති.

[ආජීවකසුත්තො]

[සාමජිහිදානාති]

8. පඤ්චගි භික්ඛවො, ධම්මෙති සමන්තාගතො ආජීවකො¹ ස්ථාන-
තං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ. කතමෙති පඤ්චගි.

පාණානිපාති හොති, අදින්නාදායි හොති, අබ්බමචාරී හොති, මුසාවාදී
හොති, සුරාමෙරසමජ්ජපමාදවයානී හොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවො, පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො ආජීවකො.¹
ස්ථානතං නික්ඛින්නො එවං නිරසෙ'ති.

1. ආජීවකො - සිමු.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් දෙව්ලොව උපදනේ ය. කවර පසෙකින යත්:

ප්‍රාණවධයෙන් වැළකුනේ වෙයි, අසිතාදන් ගැනීමෙන් වැළකුනේ වෙයි, අඞ්ඞිකාරීන් වැළකුනේ වෙයි, මුසාවාදයෙන් වැළකුනේ වෙයි, මද්ද්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානසෙන් වැළකුනේ වේ.

මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමන්විත මහණ ගෙන වුත් තබන ලද්දක සෙයින් දෙව්ලොව උපදනේ වේ ය යි.

[හික්කුති සූත්‍රාදිය]

[සාවැන්තිදහ සී]

27. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත මෙහෙණ ... සිත්මත් ... හෙරණ ... හෙරණි ... උච්ඡු ... උච්ඡි ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් තිරසෙහි උපදින්නී වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

ප්‍රාණවධ කරන්නී වෙයි, අසිතාදන් ගන්නී වෙයි, කාමසෙහි මිසභසර ඇත්තී වෙයි, මුසවා කියන්නී වෙයි, මදයට හා පමාවට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරන්නී වේ.

මහණෙනි, මේ පස් කරුණින් සමන්විත උච්ඡි ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් තිරසෙහි උපදින්නී වේ.

මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත උච්ඡි ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් සංගිසෙහි උපදින්නී වෙයි. කවර පසෙකින යත්:

ප්‍රාණවධයෙන් වැළකුනී වෙයි, අසිතාදන් වැළකුනී වෙයි, කාමසෙහි මිසභසරින් වැළකුනී වෙයි, මුසවායෙන් වැළකුනී වෙයි, මද්ද්‍රමාදකාරණ වූ රහමෙරින් වැළකුනී වේ.

මහණෙනි, මේ පස් දහමින් සමන්විත උච්ඡි ගෙන වුත් තබන ලද්දක සෙයින් සංගිසෙහි උපදින්නී වේ ය යි.

[ආජිවක සූත්‍රය]

[සාවැන්තිදහ සී]

8. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත ආජිවක (අපේලුමහණ) ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් තිරසෙහි උපදනේ ය. කවර පසෙකින යත්:

ප්‍රාණවධ හරනුයේ වෙයි, අසිතාදන් ගන්නේ වෙයි, අඞ්ඞිකාරී වෙයි, මුසවා බණනුයේ වෙයි, මද්ද්‍රමාදයට කරුණු වූ රහමෙර පානය කරනුයේ වේ.

මහණෙනි, මේ පස් කරුණෙන් සමන්විත අපේලුමහණ ගෙනවුත් තබන ලද්දක සෙයින් තිරසෙහි උපදනේ ය යි.

[නිගණ්ඨසුභ්ඛාදිනි]

[සාවස්ථිනිදානානි]

9-17. පඤ්චගි භික්ඛවෙ, ධම්මෙති සමන්තාගතො නිගණ්ඨො -පෙ-
 මුණ්ඩසාවකො.¹ -පෙ- ඡට්ඨිකො -පෙ- පට්ඨිකාඡකො -පෙ-
 මාගන්ධිකො² -පෙ- තෙදණ්ඩකො -පෙ- ආරුහුකො -පෙ- ගොහමකො
 -පෙ- දෙවධම්මකො යථාහතං නිකම්බෙතො එවං නිරසෙ. කහමෙති
 පඤ්චගි:

පාණානිපාති භොති, අදින්නාදාසී භොති, අබ්භමවාටී භොති, මුසාවාදී
 භොති, සුරාමෙරසමඡ්ඡපමාදට්ඨාසී භොති.

ඉමෙති ඛො භික්ඛවෙ පඤ්චගි ධම්මෙති සමන්තාගතො දෙවධම්මකො
 යථාහතං නිකම්බෙතො එවං නිරසෙ'ති.

1. මුණ්ඩසාවකො - මජ්ඣ, සිවු

2. මාගන්ධිකො - මජ්ඣ, සෘ

[තිගණ්ඨ සූත්‍රාදිය]

[සාවැන්තිදන සි]

9-17. මහණෙනි, පස් කරුණෙකින් සමන්විත නුවර .. නුවරසවු ... දුර්වල ... පිරිවැජ් .. මාගඤ්ඤ නිර්වඤ ... තෙදණ්ඩන නිර්වඤ ... ආරුඤ්ඤ නිර්වඤ .. ගොතමක නිර්වඤ ... දෙවධම්මක නිර්වඤ ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් නිරයෙහි උපදනේ ය කවර පසෙකින් යන්:

ප්‍රාණවධ කරනුයේ වෙයි, අසිතාදන් ගන්නේ වෙයි, අබ්බිසාරි වෙයි, මුසවා බණනුයේ වෙයි, මදප්‍රමාදකාරණ වූ රහමෙර පානස කරනුයේ වෙ.

මහණෙනි, මෙ පස් කරුණෙන් සමන්විත දෙවධම්මක ගෙනවුත් තබන ලද්දකු සෙසින් නිරයෙහි උපදනේ ය සි.

(ආජීවකාදීන්ගේ සිල්මිටිමක් නැති බැවින් සවගීපක්‍ෂය ගො වදාරන ලද.)

රාගාදිපෙය්‍යාලං

[රාගාදිපෙය්‍යාලසුභානි]

[සාව්‍යන්තිදුභානි]

1. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අසුභසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආදිභවසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටික්කුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

2. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අභිච්චසඤ්ඤා, අභාහතසඤ්ඤා, මරණසඤ්ඤා, ආභාරෙ පටික්කුලසඤ්ඤා, සබ්බලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

3. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

අභිච්චසඤ්ඤා, අභිච්ච දුක්ඛසඤ්ඤා, දුක්ඛෙ අනාහතසඤ්ඤා, පභාහතසඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

4. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධිඤ්ඤා, විරිසිඤ්ඤා, සතිඤ්ඤා, සමාධිඤ්ඤා, පඤ්ඤාඤ්ඤා.

රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

5. රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා. කතමෙ පඤ්ච:

සද්ධාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

රාගස්‍ය භික්‍කුවෙ අභිඤ්ඤාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

රාගාදිපෙය්‍යාලය

[රාගාදිපෙය්‍යාලය සූත්‍ර]

[සෑවැන්නිදහසි]

1. මහණෙනි, රාගය (සබලකෂණ විසින්) දැනීම පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අග්‍රහසංඥ යැ, මරණසංඥ යැ, ආදිභවසංඥ යැ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූල සංඥ යැ, සියලු ඉන්‍ද්‍රියානුකලොකයෙහි අනභිරත (නො ඇලීම්) සංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මෙ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

2. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥ යැ, අනාත්මසංඥ යැ මරණසංඥ යැ, ආහාරයෙහි ප්‍රතිකූල සංඥ යැ, සියලු ඉන්‍ද්‍රියානුකලොකයෙහි අනභිරත සංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මෙ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

3. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

අනිත්‍යසංඥ යැ, අනිත්‍යයෙහි දුඛසංඥ යැ, දුඛයෙහි අනාත්මසංඥ යැ, ප්‍රභාණසංඥ යැ, චිරාගසංඥ යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මෙ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

4. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

ශ්‍රද්ධෙත්‍රිය යැ, විශේෂිත්‍රිය යැ, සමානිත්‍රිය යැ, සමාධිත්‍රිය යැ, ප්‍රඥෙත්‍රිය යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මෙ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

5. මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස පස් දහම් කෙනෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙනෙක යත්:

ශ්‍රද්ධාබල යැ, විශේෂිතබල යැ, සමානිතබල යැ, සමාධිබල යැ, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, රාගයාගේ අභිජානනය පිණිස මෙ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහ යි.

[රාහුදිපෙය්‍යාලං]

[සාමන්තියනාති]

6-850. රාහුස්ස භික්ඛවෙ පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකතියාය -පෙ- පභානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිස්සග්ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා භාතමෙ පඤ්ච:

අසුභසිඤ්ඤා -පෙ- ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

. ඤෙසස්ස -පෙ- මොහස්ස -පෙ- කොධස්ස -පෙ- උපනාහස්ස -පෙ- විකතියාය -පෙ- පලාසස්ස -පෙ- ඉය්‍යාය -පෙ- මච්ඡරියස්ස -පෙ- මායාය -පෙ- සායෙය්‍යාස්ස -පෙ- ඵලාස්ස -පෙ- සාරම්භස්ස -පෙ- මානස්ස -පෙ- අනිමානස්ස -පෙ- මදස්ස -පෙ- [අභිඤ්ඤාය -පෙ-]

පමාදස්ස භික්ඛවෙ අභිඤ්ඤාය -පෙ- පරිඤ්ඤාය -පෙ- පරිකතියාය -පෙ- පභානාය -පෙ- බයාය -පෙ- වයාය -පෙ- විරාගාය -පෙ- නිරෝධාය -පෙ- වාගාය -පෙ- පටිතිස්සග්ගාය පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා භාතමෙ පඤ්ච:

සද්ධාබලං, විරියබලං, සතිබලං, සමාධිබලං, පඤ්ඤාබලං.

පමාදස්ස භික්ඛවෙ පටිතිස්සග්ගාය ඉමෙ පඤ්ච ධම්මා භාවෙනබ්බා'ති.

රාහුදිපෙය්‍යාලං නිමිතිතං.

කස්සද්දානං:

අභිඤ්ඤාය පරිඤ්ඤාය පරිකතියාය
පභානාය බයාය වයෙන ව
විරාගනිරෝධා වාගඤ්ච
පටිතිස්සග්ගො ඉමෙ දසා'ති.²

තනුදං චගතුස්සනං:

සෙබබලං බලඤ්ඤෙව පඤ්චබිහිකඤ්ච සුමනං,
මුණ්ඤ්ඤිවරණසඤ්ඤා ව යොධාජ්චඤ්ච අට්ඨමං.

ථෙරං කතුධම්මාසුඤ්ච අකුකම්මෙකෙන ආදස
භිලානරාජතිකණ්ඩං සභ්බමමාසාතුපාසකං.

අරඤ්ඤං බ්‍රාහ්මණඤ්ඤෙව නිවේලහෙකාසකං තථා
දිසවාරාමාසිකඤ්ච දුට්ඨරිතුපසමපදනති.

පඤ්චකනිපාතො සමතොතා.

²ඉධ රාහුදිපෙය්‍යාලෙ රාහපදනො උඨ්ඨාය පමාදපදපරිසන්තප්ප සන්තරස පෙය්‍යාලෙසු එකමෙකං අභිඤ්ඤාදි දසඅප්ථපදෙහි යොජ්ජිතං 'පඤ්චධම්මා භාවෙනබ්බා'ති නිද්දිට්ඨං පඤ්චධම්මපඤ්ඤාසකා සමිතානි සුගතානි පණ්ණාසාසිකානි අට්ඨකතානි භවන්ති

[රාගාදිපෙය්‍යාලය]

[සැවැත්නිදන සි]

6-859 මහණෙනි, රාගය (සාමාන්‍ය ලක්ෂණ විසින්) දන්නා පිණිස ... පරික්‍ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... සංසය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... දුරුලම පිණිස පස් දහම් කෙතෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පස් දහම් කෙතෙක යන්:

අග්‍රහසංඥා ය, ... මේ පස් දහම්හු වැඩිය යුත්තාහයි.

දෝෂයාගේ ... මොහයාගේ ... ක්‍රෝධයාගේ ... බඳබවෙරයාගේ ... මකකියාගේ ... යුගග්‍රාහයාගේ ... ඊෂ්ඨාවගේ ... මාතෘකෘතියාගේ ... මායා-වගේ ... ගායනයාගේ ... ස්නාහයාගේ ... සාරවහයාගේ ... මාතෘකාගේ ... අන්මානායාගේ ... මදයාගේ [අනිජානනය පිණිස] ...

මහණෙනි, ප්‍රමාදයාගේ අනිජානනය පිණිස ... පරිජනනය පිණිස ... පරික්‍ෂය පිණිස ... ප්‍රභාණය පිණිස ... සංසය පිණිස ... ව්‍යය පිණිස ... විරාගය පිණිස ... නිරෝධය පිණිස ... න්‍යාගය පිණිස ... දුරුලම පිණිස පඤ්චධම් කෙතෙක් වැඩිය යුත්තාහ. කවර පඤ්චධම්යෝ ද යන්.

ඉඳුබාබල ය, විඤ්චිබල ය, සමානිබල ය, සමාධිබල ය, ප්‍රඥබල යි.

මහණෙනි, ප්‍රමාදයාගේ දුරුලම පිණිස මේ පඤ්චධම්යෝ වැඩිය යුත්තාහයි.

රාගාදිපෙය්‍යාලය නිමි.

එහි උද්දානය:

අභිඤ්ඤා, පරිඤ්ඤා, පරිකබ්බ, පහාන, බස, වස, විරාග, නිරෝධ, වංග, පුට්ඨිසංග්ගා යන මේ දසය අනිපද යි.*

පඤ්චකනිපාතයෙහි වර්ගයන්ගේ මේ අනුපිළිවෙල ය:

සෙබබල වර්ගය, බල වර්ගය, පඤ්චබ්බික වර්ගය, සුමනා වර්ගය, මුණ්ඩරාජ වර්ගය, නිවරණ වර්ගය, සංඤ්ඤා වර්ගය, අට වැනි සොධාජිව වර්ගය ද,

ථෙර වර්ගය, කකුධ වර්ගය, ඵාසුච්ඡාර වර්ගය, අකිකච්ඡද දෙළොස්වන වර්ගය, ගිලාන වර්ගය, රාජ වර්ගය, නිකණ්ඩ වර්ගය, සඳුමම් වර්ගය, ආසාන වර්ගය, උපාසක වර්ගය ද,

අරඤ්ඤා වර්ගය, බ්‍රාහ්මණ (සොණ) වර්ගය, කිම්බල වර්ගය, අකෙකාසක වර්ගය, දිසමාරික වර්ගය, ආවාසික වර්ගය, දුට්ඨරිත වර්ගය, උපසම්පද වර්ගය යන මොහු යි.

පඤ්චකනිපාතය සමාපත යි.

*මෙහි රාගාදිපෙය්‍යාලයෙහි-රාගපදය පවත් කොට අපමාදපදය අවසන් කොට ඇති සතළොස් පෙය්‍යාලයන් 'අභිඤ්ඤා' ආදී දස අර්ථපදයන් හා වෙන වෙන සම්බන්ධ කොට 'පඤ්චධම්කෙතෙක් වැඩිය යුත්තාහ' යි නීති යටින් පඤ්චධම් පඤ්චමය හා වෙන වෙන යොදනින් කල ලැබෙන සූත්‍ර සංඛ්‍යාව 850 යි.

ගාථාදිපාදානුක්‍රමණිකා

අ	පිටියකිකානි
අග්ගතො වෙ පසන්නානං	56
අග්ගසමිං දුතං දදතං	56
අග්ගස්ස දුතං මෙධාපී	56
අග්ගෙ ධම්මෙ පසන්නානං	56
අපො'පි දුතතිවනේන	108
අනුස්සරෙය්‍ය සබ්බද්ධං	346
අප්පමාදං පසංසනති	76
අප්පහංස පඤ්ඤවේරානි	334
අහංඤ්චතං ජගුචෙජ්ජයං	118

ආ	
ආයුං දුක්ඛා බලං වණ්ණං	64
ආයුං වණ්ණං යසං කිතති	76
ආයුදෙ බලදෙ ඩිරො	64
ආයුනා යසසා වෙව	52

ඉ	
ඉධ ධම්මං චරිතාන	68

උ	
උට්ඨානිකා අනලසා	58
උපට්ඨිතෙ දෙය්‍යධම්මෙ	346
උභින්නංසෙව අත්ථාය	124

එ	
එතං අනුස්සරං මච්චො	72
එවං දස්සනසම්පන්නො	52
එවං නරං අනුදපානවත්ථදං	82
එවමෙව මනුස්සෙසු	348

ඔ	
ඔවාදකාරී හතපොසී	66

ක	
කතාවකාසා කතකුසලා	
තතො චුතා	62
කම්මාසාසු සරුපාසු	346

කා	
කාලෙ දදනති සප්පඤ්ඤ	64

කු	
කුලවංසො විරං සංසති	66

ච	පිටියකිකානි
චතනංඤ චුතනංඤ අනග්ගසීතං	78

ජ	
ජප්පෙත මනෙතන සුභා-	
සිතෙන	88, 96

ඪ	
ඪානානෙතානි සම්පස්සා	66

න	
නථෙව සීලසම්පන්නං	68
නථෙව සීලසම්පන්නො	52, 66
නසමා දදෙ ව අප්පට්ඨානචිතො	64
නසමා සද්ධං ච සීලං ච	84
නසමා හි දුතානි දදනති පණ්ණිකා	62
නස්ස සීලවතො සීලං	68

තෙ	
තෙ තස්ස ධම්මං දෙසෙනති	62, 66
තෙසං කාමොඤ්චුලානං	108

ද	
දදං පියො හොති හජ්ජනති නං	
බහුං	62
දදමානො පියො හොති	62

දි	
දිට්ඨෙව ධම්මෙ යො අත්ථො	76

දෙ	
දෙවලොකං ච තෙ යනති	348

ධ	
ධම්මඛං සීලසම්පන්නං	72

ධො	
ධොරග්ගො බලසම්පන්නො	346

න	
න වා'පි සො'නි හතතාරං	58
න සොචනාය න පරිදෙවනාය	88, 96
නඤ්ච ඵකො ඵකාය	108
න භිංසෙ පාණ්ඩුතානි	346

නා	පිට්ඨකානි
නාහං හබ්බො එතරහි	118
නි	
නිරසෙසු හයං දිසවා	346
ආ	
පඤ්චකාමගුණා එතෙ	108
පඤ්ච සානානි සමපසං	66
පදුමං යථා කොකනදං සුගඤ්ඤං	386
පහාය පඤ්ච වෙරාති	334
පභිනජාතිමරණො	348
පා	
පාරගු සබ්බධම්මානං	348
බා	
බාලාව අපිජානනා	348
භ	
භරතති මාතාපිතරො	66
භු	
භුතනා භොගා භතා භවිතා	72
ම	
මනාපදසී ලහනෙ මනාපං	78, 80
මනොරමෙ ආයතනෙ	66
මහොදධිං අපරිමිතං මහාසරං	82
මා	
මාතාපිතූ කිච්චකරො	124
ය	
යතො ච බො පණ්ණිකො	
ආපදසු	88, 96
යථා ච පබ්බතො සෙලො	68
යථා'පි චන්ද්‍රෙ විමලො	52
යථා'පි මෙසො ථනසං	52
යදන්තං භොගං ඉවෙජ්ජය්‍ය	72
යසං සඤ්ඤා කථාගතෙ	84

යා	පිට්ඨකානි
යා එවං වතනති නාරි	58
යාසු කාසු ච එතාසු	348
යෙ	
යෙ ච කාමෙ පරිඤ්ඤාය	108
යෙ ච සිතෙන උපාසෙතති	348
යෙ තත් අනුමොදනති	64
යො	
යො අග්ගදසී වරදසී	80
යො නං භරති සබ්බදා	58
යො පාණං නාතිපාතෙති	334
යො පාණමිතිපාතෙති	334
ව්‍යා	
ව්‍යාබ්බම්මා ජරාබ්බම්මා	118
වි	
විතරාගා විතදෙසා	66
වි	
විබෙස පසාදෙ යසංසති	84
විවෙ පජානෙය්‍ය අලබ්භ-	
නෙය්‍යො	88, 96
සඤ්ඤා සිලෙන ච යාධි වසිසති	128
සඤ්ඤා සිලෙන ච යොධි වසිසති	126
සනෙතා හවෙ පච්ඡකාමි	346
සබ්බෙ මදෙ අභිභොසමි	118
සමණානං බ්‍රාහ්මණානං	124
සලලපෙ අසී හතේත	108
සා	
සාබ්‍යපතනඵලපෙතො	66
සා	
සෙහි දුරෙහි සනතුට්ඨො	346
සො	
සො කරිච්ඡාන කල්‍යාණං	124
සො'හං එවං විහරෙය්‍යං	118
ති	
තිකො බහුතනං පටිපජ්ඣ භොගෙ	72

සසුකුතාවානුකතමණිකා

අ	පිට්ඨකානි	ගො	පිට්ඨකානි
අභිතිරස	366	ගොනම	382
අට්ඨක	366	භො	
අනුකම්පික	222	සොසිතාරාම	196, 212, 300, 326
අනාපටිභික	70, 74, 332, 336, 342	පු	
ආ		පුඤ්ජරාජකුමාර	54
ආනන්ද	212, 222, 300, 314, 324, 326, 348	පුඤ්ජ රාජකුමාර	54, 56
ඉ		ජා	
ඉච්ඡානම්ගල	44	ජාතිවන	56
උ		දෙ	
උග්ගගහපති	76, 78	දෙවදත්ත	196
උග්ගදෙවපුත්ත	80	දො	
උග්ගහ	56	දොණ	364
උද්භි	300, 312	නා	
උපමාන	316	නාහිත	46, 48
ක		නාරද	90, 92
කකුධ කොලියපුත්ත	196	නි	
කලඤ්ඤානිවාප	54	නිවෙල වන	398
කසාප	348, 352, 366	ප	
කා		පසෙනදි කොසල	88
කාරණපාලි	382	සා	
කි		පාටලිපුත්ත	90
කිම්බල	398	ස	
කිම්බලා	398	පිඬුගිසානි	382, 384
කු		පියක	90, 92, 98
කුකකුටාරාම	90	ප	
කු		පා	
කුටාරසාරාලා	60, 76, 120, 332, 382, 384	පාදුඪ්	326
භො		පාදුදෙව්	90, 92, 98
කොසමි	196, 212, 300, 326	පාදුස	56
කොසල	44, 348	පා	
හ		පාරදාප	366
හවෙසි	348		

ම	පිටියකිනානි	වෘ	පිටියකිනානි
මධුරා	414	වෘමක	366
මහානාම	120	වෘමදෙව	366
මහාමොහනලාන	196	වෘසෙව්	366
මහාවත	60, 382, 384	ඔ	
මු		වෙසාමිනන	366
මුණක (රාජ)	90, 92, 96, 98	වෙසාලී 60, 76, 120, 232, 382, 384	
මෙ		ඔ	
මෙණක	56	සභිතාරව	374
■		■	
සමනගනි	366	සාරිපුතන 244, 302, 308, 310, 312, 318, 324, 336, 338, 342, 344	
ර		සි	
රාජගහ	54	සිහසෙනාපති	60
රාහු අසුරිනු	390	සු	
රි		සුමනා රාජකුමාරී	50, 52
රිවජ්චි	384	නි	
		නිමවනතු	68

විසෙසපද්‍යුක්තකමණිකා

අ	පිට්ඨකයානි
අකඛිනනි	410
අකඛම	222, 258, 260
අකුප්ප	192, 194
අකුප්පධම්ම	202
අග්ගි	414
අගාරව	12, 14, 26
අඤ්ඤ	232
අත්තගුත්ත	10
අත්තභිකායපටිපන්න	20, 22, 24
අත්ථකාම	58
අත්ථපටිසංවෙදි	32, 34
අත්ථවස	114, 116
අතිනිවාස	418
අභිගත	364
අභිගතකම්ම	44
අධම්මික	390
අනගාරිය	8, 50, 322
අනවත්ථවාරිකා	418
අනාගතභය	162, 164, 170, 172
අනාගාමිඵල	450, 452
අනායුස්ස	236
අනොත්තප්පි	4, 6, 10
අප්පතිස්ස	12, 14, 26
අප්පමත්තකවිස්සජ්ජක	458
අපාසාදික	412
අබ්භාකාසික	358
අභිඤ්ඤවොසානපාරමිප්පත්ත	16
අභිඤ්ඤසච්ඡිකාරණිය	28, 40, 42
අභිධම්මකථා	170
අරහත්තඵල	450, 452
අරියසාවක	74, 76, 86, 336, 344
අරියුපවාදි	406
අලංපඤ්ඤ	10
අලංසාකච්ඡ	128, 308
අලංසාජ්ච	128, 310
අලබ්භනීයථාන (පඤ්ච)	84, 96
අවිසාරද	330
අස්සභි	4, 6, 10, 64
අස්සදම්මසාරථි	42
අස්සාජානීය	400
අස්සුත්තවනනු	84, 86, 94

අ	පිට්ඨකයානි
අස්සුමුඛ	8
අසනනුට්ඨ	238
අසිතව්‍යාහඞ්ගි	8
අභිරික	4, 6
ආ	
ආසාන	302, 304
ආසානපටිවිනය	302, 304
ආජ්ඤාඤාරථ	42
ආජ්චක	462
ආකාපී	32
ආනුපුබ්බිකථා	300
ආපාසික	240
ආබාධික	306, 382
ආහස්සර්	326
ආභිසමාවාරික	26
ආයමුඛ	38
ආයුස්ස	236
ආරභුට්ඨිය	12, 218
ආරඤ්ඤක	214, 262
ආරාමිකපෙසක	458
ආරාභික	464
ආවාසික	426, 428, 430, 432, 434
ආනුනෙය්‍ය	214, 262
ඉ	
ඉභිපාද	130
ඉභිවිධ	28, 130
ඉදම්මභිත	356
ඉද්දිය (පඤ්ච)	466
ඉද්දිය සංවර	222
උ	
උත්තානසෙය්‍යක	10
උභග්ගික	70
උභව්වකුක්කුච්ච	28
උදකමණික	40
උදකරහද	38
උපලිනී	40
උපකකිලෙස	28
උපජ්ඣාය	110
උපට්ඨාක	46, 96

උ	පිට්ඨකොති	භි	පිට්ඨකොති
උපට්ඨිතසති	404	ගිලාන	234
උපාසක	330, 332, 334, 462	ගිලානසාලා	232
උපාසිකා	462	ගිලානුපට්ඨාක	234, 236
උස්සුරහතන	422	භි	
ඵ		ගීතස්සර	404
ඵකාසනික	358	ගො	
ඔ		ගොතමක	464
ඔත්තප්ප	5	ගොපදක	306
ඔත්තප්පබල	2, 4, 16	ච	
ඔපරජ්ජ	252	චකකචතති	242, 244
ආ		චඛකම	44
කණ්ණසප්ප	422, 424	චතුරස්සා	42
කා		චඤ්ඤාසට්ඨිකා	382
කාකපෙය්‍ය	40, 42	චා	
කාම	8	චාතුද්දිස	216
කාමච්ඡඤ	28	චාතුමමහාපථ	42, 64
කාලදන	62	චි	
කාසිකචන්ද	78	චිවරපටිග්ගාහක	456
කු		චිවරභාජක	458
කුලමච්ඡරිය	418	චු	
කුලුපග	220, 420	චුදින	318, 320
කුසිත	4, 6	චෙ	
කුහක	178	චෙතොබ්බල (පඤ්ච)	400
කු		චෙතොවිමුත්ත	134
කුටාගාර	18, 20	චෙතොවිමුත්ති	208
කුටාගාරසාලා	76	චො	
කෙ		චොදක	318
කෙවට්ඨ	46	ජ	
කො		ජටිලක	464
කොමාරමුග්ගචරිය	336	ජා	
ක		ජාතරූප	28
කජ්ජකභාජක	458	කා	
කතතිය	246	කාන	446, 448, 450
කතති	410	ක	
කලුපච්ඡාහතතික	358	කථාගත	194, 246, 386, 388
ක		කථාගතබල	16
කරුට්ඨානිය	32, 34		

නෙ	පිට්ඨකකානි
නෙදණකික	464
ප්‍ර	
පිනමිද්ධ	28, 110
ථෙ	
ථෙරහිකඛු	176, 178, 180, 182
ද	
දකඛිණෙය්‍ය	214
දහර	8
දළහපරකකම	18
දි	
දිබ්බසොත	28
දි	
දිඝවාටිකා	416
දු	
දුක්කත	294, 296
දුච්චරිත	436, 438
දුපපඤ්ඤ	4, 6, 8
දුපපටිච්ඡෙනොදය	300
දුස්සීල	30, 332, 406
ඳෙ	
ඳෙවබ්බමික	464
ධ	
ධන (පඤ්ච)	82
ධමම	138, 140, 290
ධමමපටිසංවෙදී	32, 34
ධමමචිත්තය	14
ධමමචිත්තාර්	138, 14
ධමමසවණ	398
ධා	
ධාති	10
න	
නභ්‍යලමුඛ	100
නභාපක	38
නා	
නාමිසසාක	78
නි	
නිගණ්ඨ	464
නිපක	36

නි	පිට්ඨකකානි
නිබ්බදිවිරාග	30
නිසංස	444
නිසංසාරණීය	394
නි	
නිවරණ (පඤ්ච)	100, 102, 148
නෙ	
නෙකබ්බමසුඛ	46
නෙසජ්ජික	358
ප	
පච්චවෙකකණාතිමිත්ත	40
පච්චාසමණ	220
පඤ්ඤාබල	2, 4, 16, 18, 20
පඤ්ඤවිමුත්ත	134
පඤ්ඤවිමුත්තනි	208
පටිභාග	64
පටිසම්භිද	180
පත්තනභාහාපක	458
පත්තනපිණ්ඩක	360
පතිකුල	58
පතිස්සන	36
පදක	364
පදුමනී	40
පඛාන	104, 106
පඛාතිශ්ඤ (පඤ්ච)	104
පබ්බතෙය්‍යා	100, 102
පරිනිත්තායපටිපත්ත	22, 24
පරිනිත්තායක	246
පරිබ්බාජක	464
පසාදාකාය	32
පභිතතන	32
පංසුකුලීක	356
පංසුකුලීකතන	172
පා	
පාපභිකඛු	206
පාමොජ්ජ	32
පාසංස	6
පාසාදික	412
පාහුනෙය්‍ය	214, 262
පි	
පිණ්ඩපාතික	356
පිත්තාමහසුග	366

ප්‍ර	පිට්ඨකකානි	හි	පිට්ඨකකානි
පුග්ගලපපසාද	442	හිතබුනි	224, 226, 228, 462
පුඤ්ඤානිසංඤ	80	හො	
පුඤ්ඤාරිකිනි	40	හොග	420
පුත්තසාද	370	ම	
පුත්තදුර	72	මච්ඡරිය	446
පුබ්බෙතිවාස	30	මකාපදාසී	76
ථ		මනොමයකාය	78
ථලභාජක	458	මනනපද	366
ථා		මනනභාණී	408
ථාසුචිහාර	190, 210	මඤ්ඤ	10
බ		මහානාම (ලිච්ඡවි)	120
බල (පඤ්ච)	466, 468	මහාසාල	68
බලි	70	මහාවොර	204
බහිදාරකොට්ඨක	44, 46	මහාසුපින (පඤ්ච)	386
බහුභාණී	408	මා	
බහුසසුන	182, 216, 218, 290, 298, 428	මාගකික	464
බා		මාතාපිතු	66, 70
බාහුලික	292, 294	මාතුගාම	422, 424
බු		මි	
බුඛ්ඨපබ්බජිත	124	මිත්තාමච්ච	72
බො		මිථුන	368
බොධිසත්ත	130	මු	
බ්‍ය		මුට්ඨසානි	404
බ්‍යසන (පඤ්ච)	240	මුණ්ඩසාවක	464
බු		මෙ	
බුහව්වකක	16	මෙත්තා	302, 366
බුහව්වරිය	44	මො	
බුහව්විහාර	366	මොඝපුරිස	196
බුහව්	326	ය	
බ්‍රා		යථාභුතඤ්ඤාදසාන	30
බ්‍රාහ්මණ (පඤ්ච)	336	යථාසන්තික	358
බ්‍රාහ්මණධම්ම	362	යා	
හ		යාගු	402
හණ්ඩාගාරික	456	යාගුභාජක	458
හත්තු	58	යො	
හත්තුද්දෙසක	454, 456	යොධාජීව	142, 150, 152, 856, 158
		යොධාජීවුපම	144, 146, 148, 152
		යොබ්බන	8

ර	පිටපතකොති
රතනඤ්ඤා	182, 184
රතන (පඤ්ච)	386
රු	
රුකිමුලික	356
රී	
රීච්ඡිකුමාර	120
ච	
චණ්ණ (පඤ්ච)	338
චස්සනනරාය	390
චස්සචලාහක	390
චි	
චිච්ඡිච්ඡා	28
චිනසසඤ්ඤා	170
චිතිබ්‍රහ්ම	402
චිත්තනායකන	32, 34, 36
චිරියබල	2, 4, 16, 18, 20
චිසාරද	298, 330
චෙ	
චෙදසිත	208
චෙය්‍යාකරණ	364
ච්‍යා	
ච්‍යාපාද	28
ඡ	
ඡක්කාය	396
ඡක්කිහබ්බතා	28, 30, 42
ඡගාරව	12, 14
ඡජ්ඣායක	374
ඡඤ්ඤා (පඤ්ච)	124, 126
ඡඤ්ඤාචෙදසිතතිරොධ	312, 316
ඡජ්ච (පඤ්ච)	198
ඡනිනෙපකක	18
ඡනිබල	2, 4, 16, 18, 20
ඡඤ්ච	10, 12, 290, 292
ඡඤ්චාබල	2, 4, 16, 18, 20
ඡනනරබාහිර	38
ඡනනුච්ඡි	238
ඡජ්චිට්ඨිකද්‍යනඵල	60
ඡපපඤ්ඤා	12
ඡපපනිස්ස	12, 14
ඡපපුරිස	64, 72
ඡබ්බාවනනු	40
ඡබ්බමචාරි	26, 34, 154, 156
	158, 176, 210, 316, 322, 406
ඡභාගවුනතික	26
ඡමපද (පඤ්ච)	190, 240
ඡමපනනසුකරමංස	76

පිටපතකොති	
ඡමමාදිට්ඨි	32
ඡමණදුකක	238
ඡමණසුඛ	238
ඡමණසුඛමාල	208
ඡමයහනන	422
ඡමයච්චුතන	282
ඡමච්ඡාචාර	416
ඡමච්ඡාචාස	418
ඡරකුනති	404
ඡා	
ඡාටිකගාහාපක	458
ඡාමණෙර	444, 462
ඡාමණෙර පෙසක	458, 460
ඡාමණෙරි	462
ඡායමාස	362
ඡාරජ්ජ	298
ඡාලචන	348
ඡු	
ඡුලපඤ්ඤාණ	46
ඡුලචනනු	222, 332, 392, 426, 428
ඡුලච්චනති	406, 408
ඡුලච්චනන	406, 408
ඡුලසමපනන	324, 408
ඡිවචිකා	440
ඡිහනාද	16
ඡිහමිගරාජ	194
ඡු	
ඡුකථා	296, 298
ඡුචරිත	336, 438
ඡුතනනන	172, 290
ඡුහනිණන	328
ඡුභාසිත	392
ඡුඡ	
ඡෙබ	184, 186, 188
ඡෙබ්බල	2, 4, 16, 18, 20
ඡෙබ්බෙසාරජ්ජකරණ	202
ඡෙනාසනපඤ්ඤාපක	456
ඡො	
ඡොතාපනතිඵල	450, 452
ඡොසාතික	358
ඡා	
ඡානුපතිස	30
ඡි	
ඡිනෙසි	58
ඡිරිබල	2, 4, 16, 18, 20

ශ්‍රද්ධාපත්‍රය

පිටු	පෙළ	අශ්‍රද්ධා	ශ්‍රද්ධා
4	- 18	හොඳි	හොඳි
4	- 30	පරමමරණං	පරමමරණං
5	- 34	ඉහංතමයෙහි	ඉහංතමයෙහි
21	- 27	විමුක්ති	විමුක්ති
28	- 23	විතතං	විතතං
32	- 26	භික්ෂුනො	භික්ෂුනො
34	- 1	විමුක්තායනනං	විමුක්තායනනං
37	- 19	පස්දෙකෙනෙක්	පස්දෙකෙනෙක්
39	- 33	පහළේ	පහළේ
44	- 3	අසිතපීතබාසිතසංසිතං	අසිතපීතබාසිතසංසිතං
46	- 4	ඉච්ඡානඛගලකා	ඉච්ඡානඛගලකා
50	- 29	අයංවිතො	අයංවිතො
58	- 7	පච්ඡතිපාතිනියො	පච්ඡතිපාතිනියො
82	- 32	පටිච්ඡරතො	පටිච්ඡරතො
87	- 35' 39	ලමාසියෙහි	ලමාසියෙහි
88	- 7	භවනන	භවනන
89	- 22	පසේනදි	පසේනදි
90	- 21	විතතකාථ	විතතකාථ
112	- 18	විවික්ච්ඡා	විවික්ච්ඡා
136	- 4	අනභාවකතානි	අනභාවකතානි ¹
198	- 4	පරිසුද්ධසිලොමනිනි	පරිසුද්ධසිලොමනිනි
205	- 25	පිළිසනර	පිළිසනර
220	- 2	—	අකික විඤ්චග්ගො
293	- 20	සද්ධම්මයාගේ	සද්ධම්මයාගේ
294	- 29	නව	නව
307	- 5	ගොකුණේක	ගොකුණේක
308	- 17	පට්ඨිනෙතබ්බොති	පට්ඨිනෙතබ්බොති
332	- 3	සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨාසි	සුරාමෙරසමජ්ජපමාදට්ඨාසි
342	- 3	මුසාවාදහෙතු	මුසාවාදහෙතු [නට්ඨාසි
350	- 10	අමහාකං	අමහාකං
370	- 36	බ්‍රහමණී	බ්‍රහමණී
372	- 24	යෙසංඤ්චිදං	යෙසංඤ්චිදං
380	- 7	පච්චවෙකනිමානො	පච්චවෙකනිමානො
395	- 14	අග්‍රහරාශය	අග්‍රහරාශය
443	- 25	මහණෙති	මහණෙති
447	- 2	ලාභමානසංයාමි	ලාභමානසංයාමි
454	- 10	ජනානි	ජනානි
458	- 17	භාජිතාභාජිතං	භාජිතාභාජිතං
461	- 13	මෙහෙසු	මෙහෙසු
462	- 14	සුරාමෙරසමජ්ජපමා- දට්ඨාසිනි	සුරාමෙරසමජ්ජපමා- දට්ඨානට්ඨාසිනි
464	- 7	සුරාමෙරසමජ්ජපමා- දට්ඨාසි	සුරාමෙරසමජ්ජපමා- දට්ඨානට්ඨාසි